

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

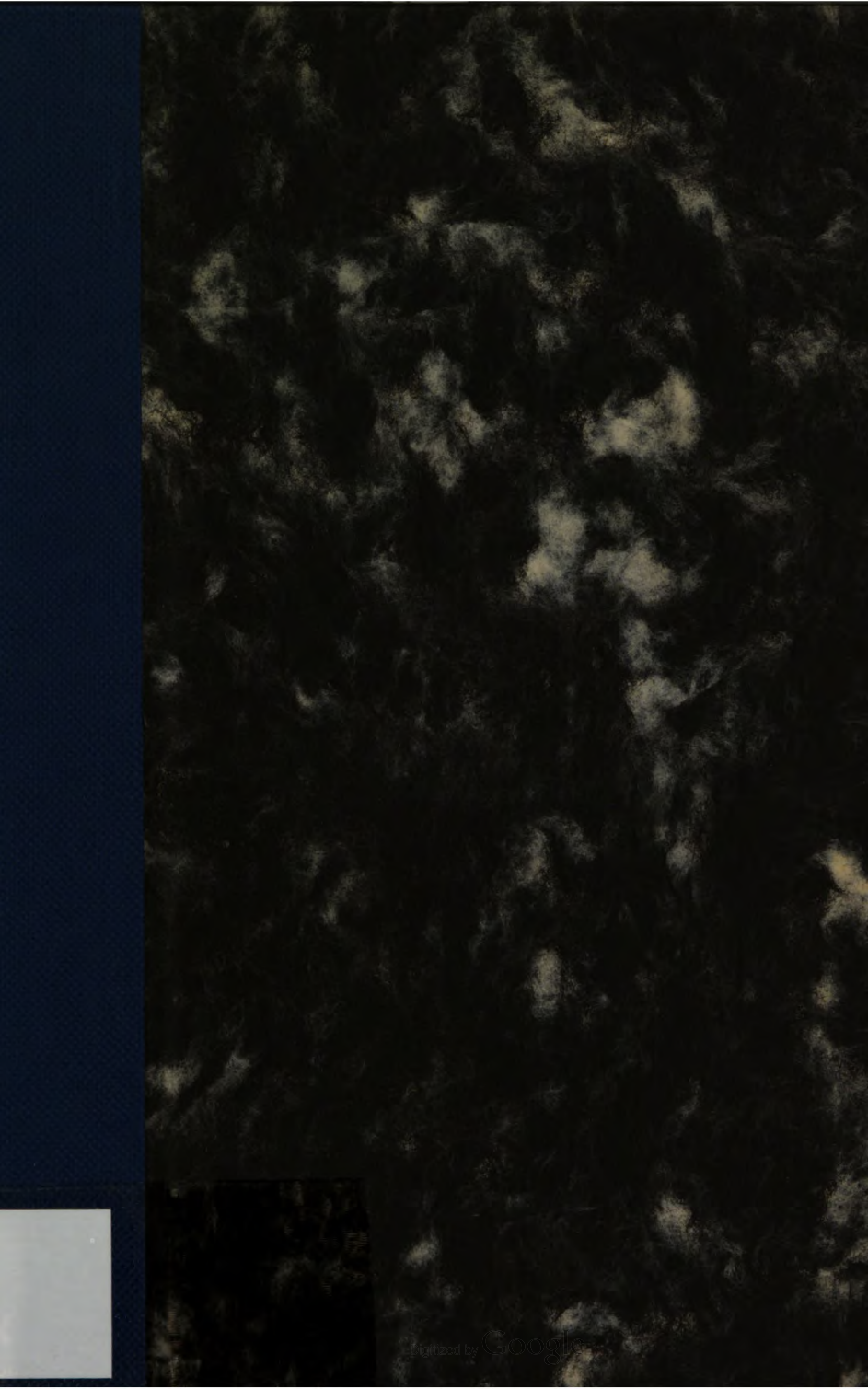
Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK GENT

900000219781

Digitized by Google

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK GENT

900000219781

Digitized by Google

Grieks

MAR 1

453 L
S P P S
M A P K I A N O S . M E N I P P I O S .

ΣΤΑΔΙΑΣΜΟΣ.

S T A S K O S

MARCIANI PERIPLUS. MENIPPI PERIPLI FRAGMENTUM QUOD ARTEMIDORI NOMINE FEREBATUR. PERIPLI QUI STADIASMUS MAGNI MARIS INSCRIBI SOLET FRAGMENTUM.

Fragmentum

GRAECE ET LATINE

EDIDIT

ADDITA DODVVELLI DISSERTATIONE, SCRIPTURIS CODICUM, HOESCHELII, HUDSONI, ALIORUM ET SUIS NOTIS

S. F. GUIL. HOFFMANN.

UNIVERSITÄT-GEBÄUDE
76037 11-3-93

LIPSIÆ,

SUMPTIBUS C. L. FRITZSCHII.

MDCCCXLI.

MA

VIRIS QUI QUANTA IN IPSIS EST INGEN-
NII PRAESTANTIA EAM CUM IN ALIIS
HUMANITATIS STUDIIS TUM IN STU-
DIO ANTIQVAE GEOGRAPHIAE COLLO-
CANDAM PRTAVERVNT

A. I. LETRONNIO

G. F. GROTEFENDO

F. A. UKERTO.

Ex quo tempore, idque multi sunt anni, in geographia sumus versati antiqua, saepe mirati sumus, geographos minores, qui praeter Strabonem fere soli sunt fontes horum studiorum, in Germania non esse a quoquam usque adhuc editos. Nam qui coepit id facere, Bernhardyus (nam cum multi voluerint, tamen nemo unus incepit,) non perrexit intermisitque nescio qua de causa opus. Quam ob causam operae pretium facturos esse putavimus, si hanc operam edendorum geographorum qui dicuntur minorum susciperemus. In quo faciendo versati sumus ita, ut et textum paginarumque numerum qui est in Hudsoni editione reppereremus et ea quae sunt ab hoc viro docto animadversa, additis paucis quibusdam nostris. Neque igitur putamus plura de hac nostra editione disserenda esse, quam speramus futuram esse gratam iis, qui in his studiis sunt occupati libenterque ea quibus in his adjuvantur accipiunt; qui autem non putant fieri bene quidquam posse nisi a semet ipsis, ii hunc nostrum laborem improbabant, quidquid dixerimus. Sed alia quaedam a nobis addenda esse videntur. Ac primum quidem de Menippo pauca dicentur, cum de eo nuper demum uberius commentatus sim (*Menippos, der Geograph aus Pergamon, dessen Zeit und Werk. Leipz. 1841. 8.*) Ac primum quidem ea fragmenta, quae usque adhuc Artemidori nomine ferebantur, Menippi esse, postquam eo libro, quem de Iberis edidi, docui, etiam ab aliis cognitum est. Nam in praefatione quam Marcianus toti Menippi periplo praemisit quaeque est conservata nobis, primum de epitome quam peripli Artemidori fecerit, deinde de eo periplo, quem ipse duobus libris complexus sit, exponit, tum addit a se etiam Menippi peripli, qui aequae ma-

gna cum diligentia atque Artemidoreus compositus esset, factam editionem esse. Quae omnia iterum diligenter atque uberrime nunc persecutus sum. Quod cum agerem, etiam id sensi, me cum hunc locum, qui p. 101. uncis inclusus est sicque incipit: *Περὶ δὲ τῆς διαφανίας κέ.* exit autem p. 103. his verbis: *τῶν σταδίων εὐρόντες*, ita transponerem, ut prooemio alterius peripli Marciani libri adderem, non verum vidisse. Nam eum intellexi primum eo loco, ubi addendum censueram, locum habere non posse, cum quae ibi dicta a Marciano sunt, per se absoluta sint ac perfecta, deinde ille locus si quo alio loco in Marciano periplo inserendus esset, fortasse Marcianus non haec verba addidisset: *ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ, ἐν ᾧ τὸν περίπλου τοῦ ἔφου παντὸς ὠκεάνου πεπολημαι.* Tum videri etiam necesse fuisse, ut Marcianus, cum Menippi stadiasmi paullo aliter se haberent atque in Artemidori epitome atque in suo ipsius libro, ea de re pauca diceret exponeretque causas probabiles. Nec tamen facile quis neget, id ita a Marciano factum esse, ut facillime quis, quae is de hac ipsa re dixerit, non suo loco esse posita existimare possit, quamquam mihi sumam rem jam iterum ita a me esse enucleatam argumentis cum externis tum verò internis, ut verba suo esse loco posita quisque jam intellecturus sit. Sunt autem inserenda pag. 164 ante haec verba: *Διήρηκε δὲ ὁ Μένιππος κέ.* Namque aliter id demonstrandum erat atque id nuper a Fabricio quodam factum est, qui cum contra me scriberet, cum ita quem ad modum factum est id fecerit, non modo malum se hominem exhibuit sed etiam arrogantem minimeque earum rerum quas docere me voluerit peritum, imo potius rudem. Quod postremum de hoc homine dixi, maxime hoc meruit, quod negavit ullo modo de Menippi aetate constare. Eam rem cum nunc uberius iis quae recens a me perscripta sunt exposuerim, tantum hoc loco significamus, extare epigramma Crinogorae, quod jam Hudsonus descripsit quodque ne novisse quidem iste videtur, quem iterum nominare taedet. Istud autem epigramma sic se habet:

Πλοῦς μοι ἐπ' Ἰταλίην ἐντύνεται, ἐς γὰρ εταίρους
 Στέλλομαι, ὃν ἤδη δηρὸν ἄπειμι χρόνον.
 Διφέω δ' ἠγητῆρα περίπλοον ὅς μ' ἐπὶ νήσους
 Κυκλάδας ἀρχαίην τ' ἄξει ἐπὶ Σχερίην.
 Σύν τί μοι ἀλλὰ, Μένιππε, λάβεο φίλος, ἵστορα κύκλον
 Γράψας, ὃ πάσης ἕδρι γεωγραφίης.

Cf. Anthol. Graeca ed. Fr. Jacobs tom. II. p. 134. Cf. tom. XIII. p. 876. Jam vero ostendi alio loco Crinagoram fuisse aequalem Strabonis. Crinagoram autem et Augusti tempore et Tiberii floruisse cum testimonium Strabonis tum vero cetera quae extant epigrammata Crinagorae probant. Certum est igitur, Menippum fere eodem tempore quo Strabonem, paullo sive prius sive serius, scripsisse.

Quae vero ad Marcianum pertinent, ea jam Dodvvel-
 lus persequutus est iis, quae de Marciani aetate et scri-
 ptis disseruit. Quo tamen is tempore vixerit, cum aliis,
 tum maxime hoc probatur, quod Holstenius ad Peirescium
 scripsit (Epistolae Parisienses. Ed. Bredow. Bresl. 1812.
 8. p. 11.): „Marciani Heracleotae περίπλων libri II. author
 hic σύγχρονος fuit Synesio, qui Epistola C. ad Pylaeme-
 nem rhetorem Heracleotam Marciani meminit. totum hoc
 opus concinnatum est ex uno Ptolemaeo, quocirca jac-
 tura aliquot capitum facilius et aequiori animo ferri potest.
 tum lacunae ingentes singulorum ferme capitum. Solum
 ego ultimum caput desidero de distantia praecipuarum ur-
 bium Orbis ab Urbe Roma: quod indiculus secundo libro
 praefixus promittit et Stephani epitomator citat, voce Τίγ-
 ρης, puto enim auctorem miliarii aurei et itinerariorum
 publicorum fidem ea in re fuisse secutum. Nullum mihi
 mscptum exemplar videre licuit, praeter Palatinum, quo
 usus fuit Hoeschelius.“ Dolendum est, quod editio haec quam
 paraverat Holstenius non prodiit, cum alia epistola haec scri-
 pserit: „Haec opuscula hactenus lucem nondum adspexere,
 quibus subjungam septem illa, quae Hoeschelius publi-
 cavit; sed ita emendata ut plane nova videri possint;
 nihil enim corruptius unquam prodiit.“

Prius autem quam ad alia transeo, dicimus, Marciani librum non ipsum ad nos pervenisse sed epitomen ejus, quod ex iis fragmentis Marcianeis operis apparet, quae Stephani Byzantini lexico servata sunt. Nam illa interdum multo sunt uberiora quam ea quae in Marciani periplo eo, quem nos habemus, leguntur. Miramur, quod hoc Millerus, qui postremus Marcianum edidit, ne suspicatus quidem est.

Jam pauca de cōdicibus scriptorum Marciani dicenda sunt. Prius quam Millerus qui Parisiis degit fragmenta geographorum qui dicuntur minorum edidisset, Marciani scripta tantum duobus codicibus edita erant, uno palatino, altero Hervuarti. Sed iste vir eruditus tertium codicem in bibliotheca invenit parisiensi, qui praeter alia fragmenta etiam Marciani scripta continet, sed tamen ita continet, ut lectiones novas fere nullas exhibeat quae quidem iis, quae notae sunt, praestent, initium tamen operis, quod in codicibus duobus prioribus totum interiit, totum id quidem habeat sed ita literis deletis, vix ut adhibita arte chemicorum aliquot verba agnosci potuerint. Ac Haasius, vir clarissimus, qui aliquamdiu Parisiis studiorum causa vixit, haec de isto codice, quem cum in bibliotheca Pithoei fuerit Pithoeanum nominant, scripsit ephem. lit. Halens. ann. 1839. Nr. 105, p. 227 sqq.: *Die Lücken, welche Herr Miller (haec enim scripsit, cum de Milleri editione exponeret) gleich vom Anfang des Marcian bemerkt hat, bedürfen einiger Berichtigungen; er schreibt: [Τῆς μὲν μεταξύ Εὐρώπης τε καὶ Αὐβύης] κειμέ[νης], θαλάσ[σης], ἣν ὁ περιέχων πανταχ[οῦ] ὠκέανος ἐσπέριος ἐπιτελεῖ, κατὰ τὸν καλούμενον Ἡράκλειον πορθμὸν τὴν εἰσροὴν ποιούμενος, Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιος γεωγράφος ἐν ἔνδεκα τοῖς τῆς γεωγραφίας βιβλίοις τὸν περίπλον, ὡς ἂν ἦν μάλιστα δυνατὸν, συνέγραψεν. Die erste Ergänzung ist sachlich richtig; für die einzelnen Verse kann man nicht stehen; will man aber möglichst Marcian selbst reden lassen, so kann man aus der Einleitung zur Epitome S. 115. Z. 12 ergänzen: τῆς ἐντὸς Ἡρακλείου πορθμοῦ. Mit den folgenden Worten fängt nun der Codex selbst an; jedoch sind die ersten*

beiden Zeilen so undeutlich, dass die Kopie, welche den Ausgaben zum Grunde liegt, erst mit τὴν εἰσροὴν anfing. Das Vorhergehende ist mit chemischer Hilfe jetzt etwas lesbarer; an den Enden der Wörter κειμένης und θαλάσσης sind keine Lücken; es steht nur da: κειμ θαλ; da sowohl die Endung μενος als das Wort θαλάσσα auf ganz gewöhnliche Weise abgekürzt sind, wie es in dem Codex sehr häufig vorkommt; die Casusendung wird darüber gesetzt, ist aber nicht mehr zu erkennen; doch wird der Genitiv wohl richtig seyn. Von dem folgenden πανταχου oder wenigstens dem οὐ habe ich keine Spur finden können; vielmehr lese ich ὁ περιέχων τὴν γῆν ὠκεανος; es ist alles von derselben Hand, und in dem τὴν γῆν kann man nur das γ unlesbar und zweifelhaft finden, alles Uebrige ist unabänderlich; ja es fehlt nicht einmal der Circumflex von γῆν. Ferner ist ἐσπέριος nicht zu erkennen, vielmehr ist deutlich, dass der Codex dies in zwei Worte trennte, mit besonderem Spiritus und Accent auf dem zweiten ἐ, vor dem nicht ἐσπ, sondern ἐπ vorhergeht; das Ganze sieht fast aus wie ἐπ' ἕαρος, nur dass das αω, besonders das α, nicht zu erkennen ist. Endlich ist auch ἐπιτελεῖ nicht wahrscheinlich; auch ich glaube es heisst ἐπιπολεῖ, was auch dem Gedanken nach eben so passend zu seyn scheint, als ἐσπέριος unpassend. Ex quibus disputatis non modo confirmatur id, quod jam cum nondum quidquam de codice scirem parisiensi, suspicatus eram, initium operis Marciani ab oceano fieri, eamque conjecturam minime fuisse ineptam, sed intelligere etiam licet, quanta istius, de quo supra dixi, temeritas sit sic dicentis: *Ich benutze diese Gelegenheit* (omnia enim, quae antea loquutus est, ex illo ipso Haasii scripto hausit,) *den Anfang des Periplus, der auch bei Müller ganz falsch interpungirt ist, hier richtiger hergestellt mitzutheilen. Man schreibe: Τῆς ἐντὸς Ἡρακλείου πορθμοῦ κειμένης θαλάσσης, ἣν ὁ περιέχων τὴν γῆν ὠκεανὸς ἐπ' ἕαρος ἐπιπολεῖ, κατὰ τὸν καλούμενον Ἡρακλείου πορθμὸν τὴν εἰσροὴν ποιούμενος κέ.* Ceterum quale fuerit initium operis, facile ex his verbis concludi possit,

quae sunt p. 16 ed. Huds.: *Τὴν μὲν οὖν Εὐρώπην, ἀπὸ τῆς Λιβύης διορίζει τὸ κατὰ Γάδειρα στόμα τοῦ ὠκεανοῦ, ὅπερ Ἡράκλειον καλοῦσι πορθμὸν. δι' οὗ τὴν εἰσροὴν τὸν ὠκεῖαν εἰς τὴν ἡμετέραν ποιείσθαι θάλασσαν προείπομεν.*

Praeterea hoc debebat dicere Millerus, indicem libri qui ipso teste (cf. praef. p. XIV) sub finem codicis folio septimo vicesimo scriptus est, toti periplo a se praemissum esse. Is autem sic se habet: *Μαρκιανοῦ τοῦ πόντου περιπλους τῆς ἔξω θαλάσσης ἐφ' ὃν τε καὶ ἐσπερίου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μεγίστων νήσων τῶν εἰς δύο τεύχη. Nec magis id significatum ab Haasio est, qui loco laudato haec scripsit: In dem erwähnten Titel hat Hr. M. noch ein anderes Versehen gemacht; nämlich der Schluss dieses etwas langen Titels lautet bei Hudson: τῶν εἰς δύο τὸ πρῶτον, eine Bezeichnungsweise, die oft genug vorkommt; so z. B. wird die Harmonika des Ptolemäus in Handschriften so beschrieben: τῶν εἰς τρία τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον, τὸ τρίτον. Nun hat aber hier der Codex nicht: τὸ πρῶτον, sondern so: τῶν εἰς β' τὰ; diess hat Herr M. mit der Hudson'schen Lesart verbunden und mittelst Conjectur geschrieben: τῶν εἰς δύο τεύχη τὸ πρῶτον; schwerlich ist je ein Grammatiker abgeschmückt genug gewesen, das Wort τεύχος so zum Titel zu missbrauchen; doch mögen sich sonstige Belege für die Bedeutung Schrift, Buch, zumal bei Späteren, genug finden; hier ist aber offenbar das τὰ für nichts weiter zu nehmen, als für τὸ ἄ, d. h. τὸ πρῶτον. — Ueberius autem de hoc codice disputavi eo libro, qui Menippus inscriptus est.*

Milleri editio, quae cum jam nostra coepta esset typis mandari, in manus nostras pervenit (quam ob causam quae in ea est varietas lectionis eam posthac literis mandabimus), eo ceteris praestat, quod et quae fragmenta geographorum in isto codice sunt parisiensi habet et varietatem lectionis, quae quidem est ejus in scriptis Marcianeis. Sed in perscribenda hac varietate lectionis summa cum indiligentia versatus est; nam multas emendationes, quae quidem aut Dodvvelli sunt aut Hudsoni aut Hoeschelii, codici tribuisse videtur,

quamquam non sunt codicis, iis receptis nec earum additis auctoribus. Nec hoc non mirabile est, idque vehementissime vituperandum, quod Millerus, quae scripturae minus bonae sunt aut aperte falsae, Hudsono tribuit, cum contra saepe Hudsoni eae emendationes sint, quae sunt a Millero receptae. Hoc factum est, ut qui non habet Hudsoni editionem eum oporteat credere, quidquid est corruptum aut minus probabile, id esse Hudsoni, cum tamen vir Anglus multis emendationibus optime sit de geographis minoribus meritis.

Denique pauca restant dicenda de isto fragmento, qui *περίπλους* sive *σταδιασμός τῆς μεγάλης θαλάσσης* inscribi solet. Id Iriarte Hispanus primus in bibliotheca regia Madridensi invenit inventumque in catalogo quem istius confecit bibliothecae describendum curavit. De codice autem, quo ea continetur, haec dixit, p. 480: „Membranaceus in quarto, foliis constans 88. subfusca et aliquantum rudi membrana, literis quidem aequalibus et ad quadratam formam accedentibus, sed minutis ac prae senio pallidis caducisque, adeoque interdum Lectori prope invisis; saeculo XIV. ut videtur ineunte descriptus; liber olim penes Constantium Lascarim, nuper vero ex comite Mirandae inter alios comparatus. Eo complexa reperias S. Nicephori Patriarchae C. Politiani brevem chronographiam; deinde incerti Auctoris Divisionem Terrae tribus Noe filiis factam, gentiumque ex iis genealogiam, tum, eodem fortasse auctore, praecipuorum Orbis Terrarum Montium ac Fluviorum Nomina, et Magni Maris Stadiasmus sive Periplum ad Herculis Columnas Gadesque; tum denique Insularum distantias, numerum, habitus, aliaque ad eas pertinentia. Quae singula exprimere conabimur:

Fol. 1. † *Χρονογραφία σύντομος ἀφ' οὗ ἡ οἰκουμένη ἐκτίσθη καὶ πρῶτος ἄνθρωπος* est.

Fol. 18. averso. † *Ῥωμαίων Βασιλεῖς*.

Fol. 23. averso. † *Βασιλεῖς Ῥωμαίων ἦτοι Κωνσταντινουπόλεως τῶν Βυζαντινῶν*.

Fol. 32. † "Όσαι γεγόνασιν ἀγούσται ῥωμαίων.

Fol. 33. averso † "Όσοι ἐπισκόπησαν ἐν Βυζαντίῳ ἀπὸ
 χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων.

Fol. 37. † "Όσοι βασιλεῖς τῶν δέκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ
 ἐβασίλευσαν ἐν σαμαρείᾳ ἀπὸ τῶν χρόνων φοβοᾶμ τοῦ σο-
 λομῶντος βασιλέως Ἰούδα ἕως τῆς μετοικίας τῶν δέκα φυ-
 λῶν εἰς ἀσσυρίους ἐπὶ ἐζεκιον βασιλέως Ἰούδα.

Fol. 39. averso † "Όσοι ἀρχιερεῖς ἐγένοντο ἐν τῷ
 Ἰσραὴλ.

Fol. 41. averso † "Όσοι γεγόνασι πατριάρχαι ἐν ἰημ
 ἀπὸ χῦ καὶ τῶν ἀποστόλων.

Fol. 42. averso † "Όσοι μετὰ τὸ χριστιανίσαι τοὺς Βα-
 σιλεῖς πατριάρχαι ἐν ἱερουσαλήμ.

Fol. 43. Οἱ ἐν † ῥώμῃ ἐπισκοπήσαντες ἀπὸ χῦ καὶ
 τῶν ἀποστόλων.

Eodem averso. † "Όσοι μετὰ τὸ χριστιανίσαι τοὺς Βα-
 σιλεῖς ἐπεσκόπησαν ἐν ῥώμῃ.

Fol. 44. averso. † "Όσοι ἐν ἀλεξανδρείᾳ ἐπισκόπησαν
 ἀπὸ χῦ καὶ τῶν ἀποστόλων.

Fol. 45. † "Όσοι μετὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ἐπεσκό-
 πησαν ἐν ἀλεξανδρείᾳ.

Fol. 46. † "Όσοι ἐν ἀντιοχείᾳ ἐπεσκόπησαν ἐν ἀντιοχείᾳ.

Fol. 47. averso. † "Όσαι εἰσὶ θεῖαι γραφαὶ ἐκκλησιαζό-
 μεναι καὶ κεκανοσμέναι καὶ ἡ τούτων στιχομετρία οὕτως.

Fol. 48. † "Όσαι τῆς νέας διαθήκης εἰσὶ βιβλοὶ.

Eodem averso. "Όσαι τῆς παλαιᾶς ἀντιλέγονται βιβλοὶ.

Fol. 49. † "Όσαι ἀπόκρυφοὶ τῆς νέας βιβλοὶ † Πέρσων
 βασιλεῖς.

Eodem averso. † Μακεδόνων Βασιλεῖς. † Ῥωμαίων
 βασιλεῖς.

Fol. 50. averso. † Συνάγονται τὰ ἔτη τοῦ κόσμου οὕ-
 τως ὡς ὑπὸτέ τακται.

Fol. 51. † Συναγωγή χρόνων καὶ ἐτῶν ἀπὸ κτίσεως
 Κόσμου ἕως τῆς ἐνεστώσης ἡμέρας.

Fol. 55. † Γενεαλογία τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ Νῶε.

Fol. 57. averso. † Γενεαλογία τοῦ Σῆμ τοῦ πρωτοτό-
 κου υἱοῦ Νῶε εἰσὶ φυλαὶ Κε̅.

Fol. 62. † "Ὁρη δὲ ὀνόματά εἰσιν ἐν τῇ γῆ δώδεκα. Subit deinde alter hic titulus: Ποταμοὶ οὖν εἰσιν ὀνομαστοὶ τεσσαράκοντα ἐν τῇ γῆ οὗτοι. „Quo addit haec p. 485. „Duos hujusmodi catalogos praecipuorum Orbis, Montium et Fluminum excipit incerti Auctoris Prologus in proxime sequentem Stadiasium sive Periplum. Id autem Operis neque inter Geographica ab Hoeschelio, Allatio, Hudsonio publicata, vel ab Holstenio promissa, neque alia, quae in Bibliothecis adhuc inedita extare memorantur, mihi quamvis diligenter investiganti, sese obviam tulit. Quapropter non modo de Literarum, sed etiam de universo terrarum Orbe videar optime meriturus, si nova utrumque Scriptione locupletavero.— Orationem hujus peripli excipiunt haec Iriartis: In haec verba desinit contentus hoc codice Periplus, parte sui posteriore (quod maxime dolendum) mutilus, ut aperte colligitur ex indice ac praenuntia reliquorum consequentium dictione ἀκρωτήριον, quam Constantinus Lascaris imae paginae adscripsit, ab altero nimirum Exemplari pleniore desumptam. Is enim hoc nostrum penes se habuit, ac tanquam suum, ut praediximus, manu sua supplevit.

In hujusmodi Stadiasmo sive Periplo exscribendo quidquid a nobis praestitum sit, accipe.

Primum quidem Graeca verba, quanta fieri potuit, maxima fide repraesentavimus, sublatis tantum mendis minime dubiis. intactis vero Locorum vocabulis, erroris propter multiplicem varietatem suspectis. Multa enim nunc uno, nunc alio genere, modo singulari, modo plurali numero; jam hac, jam illa, jam nulla declinatione efferuntur; soloeci denique speciem interdum exhibent: ita quidem ut longe potius visum sit propriam ipsius Contextus lectionem retinere, quam diversae periculum facere.

Ad Prosodiam et scribendi Rationem quod attinet; Accentus, ubi desiderabantur, suffecti; deficientem pluribus locis Interpunctionem adjiciendam curavimus, observatum in Codice morem minus sequuti, quo signum perfe-

cti Coli sive Punctum finale summae dictioni, imperfecti vero, vel medii signum imae adscribi solet.“

Vix quisquam credat quidquam reperiri posse, quod aequè plenum flagitiorum omnis sit generis atque hoc fragmentum. Quae ipsa causa fuit, ut quanti id habendum esset, viri eruditi parum attenderent. Ac fatemur nos ipsos, cum coepissemus hoc fragmentum tractare, multitudine infinita vitiorum, quibus foedatum ad nos pervenit, non tantum in eo auctoritatis posuisse, quantum par fuisse post intelligebamus. Neque etiam satis nobis in tractatione fragmenti constitimus, cum ab initio quidquid corrigendum nobis videretur corrigeremus, postmodo autem orationem continentem fere intactam relinqueremus, emendaremus notis subscriptis. Non nihil autem a nobis edendo isto fragmento (id autem a nobis in Germania primum factum est) praestitum esse nonnullaque esse quae ab aliis nondum essent cognita, allata, is agnoscet, qui et harum rerum satis peritus est, nec quod alius praeter sese fecit de eo secus atque invidiose existimat. Nec tamen id sic dictum existimari velim, ac si nunquam essemus falsi, nam ipsi iis quae scripseramus jam descriptis typis cum forte denuo in res tractatas incidissemus, errasse nos intelleximus. Ita negavimus scopulos Melanthios praeter hujus peripli auctorem et Scylacem quemquam commemoravisse, cum Strabo etiam earum fecerit mentionem, sed ut hoc addamus ita ut eorum situm commutaret cum situ Corassiarum. Ita coniecimus, nomine *Ἀγνη*, quod est in apographo, significari insulam Symen curque ita esset ista appellata conati sumus demonstrare, sed nunc videmur nobis ita statuere posse, pro *Ἀγνη* scribendum esse *Ἀγνην* intelligendamque esse insulam Cason, quae Plinio teste etiam appellata est Achne. Ita diximus *ἰερόν τοῦ Βυζαντίου* in promontorio fuisse, quondam *Κέρατι*, nunc cornu Seraglionis dicto, sed videtur aliud esse intelligendum, atque illud quidem, quod templo Calcedonium e regione esset, undeque initium haberet os Bospori (Cf. Griechenland und die Griechen. p. 1545. sqq.). Ceterum qua aetate

ni ista
noto
ref. d. h.

auctor peripli nobis vixisse videretur, multis locis significavimus. Tantum hoc loco significamus, periplum non post Strabonem esse scriptum, cum contra fortasse probari possit, ex eo ipso aliqua Strabonem depromsisse. Nec hoc tacendum est, editione Gailii Galli, qui ipse quoque hoc fragmentum edidit, uti nos non potuisse.

Factum est, ut et in accentibus graecis et in sermone latino nonnunquam indiligentia nostra erratum sit. Sed operae pretium non ducimus; quae deprehendimus falsa esse, singula afferre; nam quis tandem nisi qui, si quis in tenui aliqua re indiligentia falsus est, eum omnium rerum et linguarum antiquarum imperitum esse ac rudem, libenter sibi persuadet, meliora nos scire neget? Nam ea ipsa vitia, quae imprudentibus nobis exciderunt omnibus ceteris locis cum satis attenderemus non admisimus.

Jam sequitur varietas lectionis, quae est in cōdice parisino, quam in primis quinque plagulis hujus editionis non potuimus annotare, Milleri editione serius ad nos allata.

Varietas lectionis,

quae est primarum quinque plagularum in codice parisino.

Pag. 28, 1.: γαιογράφος cod. Paris. — Miller rec. e Hudsoni edit. Hoeschelii em., qui ἐν ἑνδεκα τοῖς τῆς edidit ἐν ἑνδεκάτοις τῆς, ut videtur e suis codd., cōhsent. cod. Paris. — 2, ὡς ἐνῆν cod. Paris., Hoeschel. in notis p. 194. em. ἂν ἦν, quod recte rec. Miller. — 5, Miller μετ' ἀκριβοῦς ἐφευρεθέντα κ. τ. λ. — Pag. 29, 2.: γαιογραφίας cod. Paris. — 4, emendandum est ὡς τὴν εἶδησιν, quod fecit Miller. τῷ ἴδησιν cod. Paris. — Miller scr. ἐς ὅσον. — 5, γαιογραφίας τοῦ θειοτάτου — Πτολομαίου cod. Paris. — Pag. 30, 1.: γαιογραφίας βιβλίους — ἔτι μὴν cod. Paris., quod recipiendum censeo. — 3, βιβλίους Miller. — em. ἐφον. — 4 em. ἀρκτῶον. — 6, Παλλιγεμούνδον cod. Par. — 7, Miller adnotavit haec: „Βρετανικαῖς cod. et Huds.“, sed neque Hoesch. neque Huds. sic ediderunt. — Pag. 31, 1.: πελάγου cod. Par. — συνέστηκε Miller. — 2, em. ἀρκτῶον — 4, Hoesch. ed. τὰς μὲν, quod et cod. Par. praebet. — 5, πλειόνους cod. Par. — 7, ἐνεργῆς cod. Par. — ἐλίσις rec. Miller — 9, 10, φήθεν δεῖ cod. Par. Ceterum h. l. sic scribendum: τὴν αἰτίαν . . . φήθην δεῖν παραστήσαι τοῖς ἐντενξομένοις τῆς [γὰρ] τοιαύτης ὑποθέσεως τὸ ἀκριβὲς οὐκ ἐν ταῖς θέσεσι τῶν τόπων μόνον . . . ἐχούσης, ἀλλὰ πρό γε πάντων ἐν . . . διαμετρήσεων, ἀκόλουθον οἶμαι κ. τ. λ. — 12, Miller in notis „forte leg. καὶ λιμένων.“ — Pag. 32, 3.: Miller posuit post φανησομένην colon. — 4, οὐδ' ἐνός cod. Par. — 6, Φημι δὴ οὐκ Miller. — 7, em. ῥάδιον. — 8, Miller rec. μὲν ἠϊών τις. Cod. Par. τηῶν. — 10 Miller ἐπίπαν ῥάδιαν. — 11, χερόνησον cod. Par. — 13, καθ' ὁμολογημένων cod. Par. — 14, Miller κᾶπι — θαλάσσης. — 15, ὑποκείσθω rec. Miller. — 16, loco τούτων praebet τούτων cod. Par. — Pag. 33, 1.: παρ' αὐτὴν τὴν ἡύνα cod. Par.; Miller rec. παρ' αὐτὴν τὴν ἡύνα; Miller male attribuit Hudsono παρ' αὐτὴν ἡύνα; haec lectio iam Hoeschelii editio habet. — 2, Miller μὲν. — 3, em. ἐνδοτέρω quod rec. Miller; Hoesch. Huds. ἐνδοτέρω. — 5, Miller τοσαντάκις — κειφερείαν Hudsono ut solet male attribuit. — 9, μετ' ἐκείνην Miller; ἑτέρα cod. Par. — 12, ἂν εἴ τις em., quod rec. Miller. — 13 em. ἐν τινι. — 16, scr. τις μὴ περιπλεῖν ἐθέλοι τὸν

κόλπον. quod Miller rec. — Pag. 34, 9.: *συνέδοντα*. — 11, Miller rec. *ἐπινηλιών*, [ἡ μὲν ἔξω θάλασσα κατὰ] τὴν, obnitente cod. Par. — Miller rec. Dodwelli conl. πρὸς τὰς ἀνατολάς, μέχρι, sed nihil de fonte lectionis recepta dixit, et potius male adiecit, εἴσω τῆς ὡς πρὸς τὰς γῆς, ἀνὰ μέχρι Huds.“ — 15, *Κιλίκω* cod. Paris. — 17, Miller *τοῦτ' ἔστι*. — Pag. 35, 1.: τῆς ἔσω cod. Paris. — 2, ἐκτείνεται δὲ ἡ καθ' ἡμᾶς, Hoeschelii emendationem in notis propositam rec. Miller, sed fontem lectionis indicare neglexit. — 3, *μειμβρία* cod. Par. — 6, *τοῦ τε* Miller. — 8, „*γαιωγράφου* cod. Par. et Huds.“ Miller, qui rec. *γεωγράφου*. — 10, em. *ἔσω*. — 13, Miller *σταδίους κε καὶ θσ.* — οὕτω δὲ καὶ ὁ Διονύσιος ὁ τοῦ. Hoesch. Huds. καὶ Διονύσιος Miller. — Pag. 36. *Πτολομαῖος* cod. Paris. — Pag. 32, 7.: *σταδίων μὲν ἠή* cod. Paris. *σταδίων ἠη* Miller. — 3, *συνέστηκε π' Miller. συνέστηκεν β' cod. Paris.* — 4. *ρη'* cod. Par. *ρη'* Miller. — 9, *θάλασσον* Miller male adscribit Huds. — Pag. 38, 1. em. *ἀριτῶν*. — 2, *Μεάτην* cod. Par. — 4, *Ἡρακλείου πορθμός* cod. Par. — 7, *προρηθὲν* cod. Par. — 8, ἡ τοίνυν καθ' ἡμᾶς *θαλ.* rec. Miller — 15, *σταδίων „γ καὶ θ.* Miller — 16, *Τίγγις* Miller. — 17, *σταδίων „δ καὶ σπ'* Miller. — Pag. 39, 2: Miller rec. Hoeschel. em. *ποτ. τοῦ Ταν.* — 2. 3, *σταδίων „s καὶ ρα'.* — 4, ἡ τε Miller. — 5, *στάδια ἠθν'.* — 12, *ἀναμετρήται* cod. Par. — *σταδίων „ξηφμέ* Miller. — Pag. 40, 2: *ἔστί τῶν Ἀσικτανῶν ἔθνος* Miller. — 3, *τοῦτο recte* rec. Miller. — *Ἡρακλείους* cod. Par. — 4, *δυτικώτερον* rec Miller. Idem scr. paullo post *στάδια γ.* — 5, *ἀναμ. „δγζ'.* — 6, *τοῦτο δὲ ἔστιν* Miller. — *μειμβρίας* cod. Par. — 8, *Γαγγητικός* cod. Par. — 11, *Ἐγέον* cod. Par. — 13, *Χερσονήσων* cod. Par. — 15. [ad v. *Παλαισιμόνδου* typographo transposita et mutata est nota haec: „*νήσος ἡ πάλαι σιμόνδου* Hoesch. Lege ut ante *Παλαισιμόνδου*. Huds.] *Πάλαι Σημοννδοῦ* cod. Par. Nota 1) pertinet partim ad l. 11, partim ad p. 41. l. 1. — Pag. 41, 1: *Χρῆση χερσονήσος* cod. Par. [ad notam 2 v. p. 40, 1]. — 3, *Πελοπόννησος* — *ἔκτη δὲ Σικ.* cod. Par. — 4, *ὀγδόη δὲ Κύρση* cod. Par. [Ordinem insularum ex earum magnitudine primus Timaeus constituisse videtur. Haec enim refert Strabo XIV. p. 654: *Τινὲς δὲ μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἔφοδον τὰς Γυμνησίας νήσους ὑπ' αὐτῶν κτισθῆναι λέγουσιν· ὧν τὴν μεῖζα φησὶ Τίμαιος μεγίστην εἶναι μετὰ τὰς ἑπτά, Σαρδῶ, Σικελίαν, Κύπρον, Κρήτην, Εὐβοίαν, Κύρον, Λέσβον, οὗτ' ἀληθῆ λέγων· πολὺ γὰρ ἄλλαι μείζους. Conf. tamen Scylac. p. 56. ed. Huds. quem locum ad cod. Paris. locupletiore sic constituimus: *Μεγίστη Σαρδῶ· δευτέρα Σικελία· τρίτη Κρήτη· τετάρτη Κύπρος· πέμπτη Εὐβοία· ἕκτη Κύρνος· ἑβδόμη Λέσβος· ὀγδόη Ρόδος· ἐννάτη Χίος· δεκάτη Σάμος· ἑνδεκάτη Κόρκυρα· δωδεκάτη Κάσος· τρισκαιδεκάτη Κεφαληρία· τεσσαρεσκαιδεκάτη Νάξος· πεντεκαιδεκάτη**

Κως: ἑξαιδεκάτη Ζάινθος· ἑπτακαιδεκάτη Λήμος· ὀκτωκαιδεκάτη Αἴγινα· ἔννεκαιδεκάτη Ἴμβρος· εἰκοστή Θάσος. Deinde Agathemer. lib. II. 8]. — 1, Ἀτλαντίον cod. Par. — Pag. 42, 1: τὸ em. — 2, τῆ τε em. — 4, τὸ em. — 7, Μύλαν cod. Par. em. πεξῆ. — μεσιμβρίαν τῆς πορίας cod. Paris. — 11, τοῦ Σινῶν cod. Paris. — 15, Μεμουριάδος cod. Paris. — Pag. 43, 3: συμφαινόμεν cod. Paris. — 5, ἃ τῆς ἀναμ. cod. Paris. Miller rec. ἃ διὰ τῆς ἀναμ. — 6, ὅπερ cod. Paris. — 9, προεξημένους Hoesch. Huds. Hudsoni em. rec. Miller. — σπουδῆν cod. Paris. — Pag. 44, 3: μέχρι τινὶ cod. Paris. — 5, Τρωγλοδικὴ cod. Paris. — ἐπιπλεῖστον Miller. — Πονε post ἐκτενομένη colon. — 11, οἷ τε em. — τρωγλωδύται Hoesch. Huds. — Miller Ἀυαλίται rec. Ἀυλίται cod. Paris. Ἀυλίται Hoesch. Huds. — 12, Μοσσουλοὶ cod. Παρ. consent. Hoesch. Huds. Μόσυλοι Miller. — Pag. 45, 2: ξενομένην Hoesch. Huds. — 3, δίκηον Hoesch. — 5, κειμένη cod. Par. — 7, ἀναχεομένην cod. Paris. Hoesch. — 8, recte in edit. Hoesch. κατὰ τὴν μεσημβρίαν; Huds. errore typogr. κατὰ τὴν μεσημβρίας. — ὑπάρχουσαν Hoesch. Huds. cod. Paris. — 9, διατείνη cod. Paris. — παρ' ὄλην Miller. — 11, ὑπάρχουσαν cod. Paris. Hoesch. Huds. ὑπάρχουσα — λαχοῦσα Hoesch. Miller. — Pag. 47, 5: em. δ. — 6, ἡ Μενονυθίας cod. Paris. — 8 1. τοῦ τε. — μεσιμβρίαν cod. Paris. — Pag. 51, 4: ἡ τῆς ἡπ. cod. Par. — 6, em. κἄνταῦθα — πρῶτον τῶν cod. Paris. — 9, ἡ καλουμένη Εὐδαίμων Miller. — 10, προρηθέντος cod. Paris. — 13, προρηθὲν cod. Paris. — Pag. 52, 1: παροικοῦντι cod. Paris. — 3, ὑπάρχων cod. Paris. — γῆς [καὶ] μέχρι Miller. μέχρι γῆς ἀρχῆς cod. Paris. — ἐξ ἧς cod. Paris. — 7, Σίαγρος cod. Paris. — Pag. 53, 1: Ἀσχαλίτης cod. Paris. Σαχαλίτης retinuit Miller. — μέγιστος ὦν καὶ διήκον cod. Paris. — 4, em. ἔχοντι. — 5, κόλσον σιανη cod. Paris. κόλψα καὶ ἡ Σουσιανὴ Miller. — 10, μέγα cod. Paris. — Pag. 54, 7: ἡ ἐκ τῆς Γάγγου cod. Paris. — 9, Χερσόνησος cod. Paris., Χερφόνησος Miller. — 11, τῶν Σινῶν εἰσιν. εἶδ' ἐξῆς τὸ τῶν Σινῶν ἐστὶν ἔθνος Miller recte, ut videtur, e cod. Paris. receipt. — Pag. 55, 3: καὶ omis. cod. Paris. — 10, μεσιμβρίας cod. Paris. — 13, Χερώνησος cod. Paris. — Pag. 56, 1: ἔω em. — 4, Χερσονησοειδῆς Hoesch. Huds. Χερσονησοειδῆς cod. Paris. — 5, τυγχάνουσα cod. Paris. — 11, παλαιστήνη Hoesch. Huds. cod. Par. — 13, Miller στάδια „ααψ”. — Pag. 57, 1: ἔθνη τῆς σατρακίας cod. Paris. cons. Hoesch. Huds. — em. νδ'. — 5, Ἀσαβῶν hic et paullo post Μαισανίτου cod. Paris. — 7, Miller στάδιοι ρεμ'. — σύνπαντες cod. Paris. — 9, πέρατι cod. Paris. — 11, Miller rec. „γρην”. — Pag. 62 lin. 9 1. suum pro sinum. — Pag. 63, 1: dele post Σουσιανὴ atque 1. 2 in post δὲ comma. — 7, Ὀρωῦσιος cod. Paris. Miller rec. Ὀροάτιδος. — 9, Πασινουῖ cod. Paris. Miller rec. Σπασίνου. — 10, Ἀπαρά-

δανα cod. Paris. Miller. rec. *Ἀφρανα*. — 11, Miller *ταύτην δέ τινες*. — Pag. 64, 1: *Πασινοῦ* cod. Paris. — 2, *ἐπὶ Πηλώδη κόλπον* Miller; *Στηλώαν* cod. Paris. — 3, 4: *περὶ αὐτῆς τόπου* cod. Paris. Miller *περὶ αὐτὸν*. — 5, *Ταξίαν* cod. Paris. Miller rec. *Ταξίανα*. — Pag. 65, 1: Miller *στάδια ... στ'*. — 4, *ἀμμάδους* — *Ὀρατίου* cod. Paris. Miller *Ὀροάτιδος*. — Miller *στάδια βτν'*. — *σατραπίας* cod. Paris. cons. Hoesch. Huds. Miller *σατραπείας*. — Pag. 66, 2: Miller *ἀμμάδες*, *Ἡρακλέους στήλας*. *ετήλαι* cod. Paris. — 4, *Ὀρατίου* cod. Paris. Miller *Ὀροάτιδος*. — 4. 5, *στάδια* Hoesch. Huds. Miller *στάδιοι*. — 6, *dele comma post v. Περσίς*, post *v. κόλπω* colon. — 7, *Μηδεία* cod. Paris. Miller *Μηδία*. — 8, *em. τῆ*. — 9; *μειμιβρίας* cod. Paris. — *Ὀρατίου* cod. Paris. Miller. *Ὀροάτιδος*. — 10, *Βάγραδα* hic et paullo post cod. Paris. Miller *Βαγραδά*. — Pag. 67, 2: Miller *Ὀροάτιδος*. — 3, *Ταοκῆν* cod. Paris. Miller *Ταόκην*. — 4, *Ῥογομανίας* cod. Paris. Miller *Ῥογομάνιος*. — 5, *Σωφᾶθ* cod. Paris. Miller *Σῶφθα*. — *em. καλουμένη*. — *Ῥογομάνιος* cod. Paris., quod rec. Miller — 7. 8, *Βρισόανα* Hoesch. *Βρισόμνα* Huds. errore typogr. — 8, *Βρισόανα* Hoesch. Huds. *Βρισόνας* cod. Paris. — Pag. 68, 1: *Στασιόινδα* cod. Paris. cons. Hoesch. Huds., Miller rec. *Ἀσίονζα* et *Ἀσίονζων*. *εἰς om.* Cod. Paris. — 2, *τὸ μῆκος ἐνταῦθα* exclusit Miller — 3, *τοῦ ὄρους* cod. Paris. — *dele comma post v. Περσίδος*; et l. 4 post *στάδια* ὀpone comma. Miller *πλάτος αὐ'* cons. cod. Herv. — 5, *σατραπίας* cod. Paris., Miller *σατραπείας*; *em. κόμας* in *κώμας*. — Pag. 69, 1 rec. Miller me consent. *Χεῖρ. ἐπισ. α'*. *Χερσόησον* cod. Paris. — 2, *Ὀρατίου* cod. Paris. Miller *Ὀροάτιδος*. — Pag. 71, 2: Miller *Δάρα*, sed neglexit lectionem Hoeschel. *Δῶρα* adnotare. — Pag. 72, 3: *Ἀρμούζης ἐπὶ Ἀρμόζων* cod. Paris. — 4, *Ἀρμόζων* loco *Ἀρμόζοντος* cod. Paris., *dele colon post v. ἀρωτηρίου*.

Visum nobis est quae Haasius in diario Halensi l. l., cum de Milleri editione scriptorum Marcianeorum loqueretur, exposuit.

P. edit. nost. 37. ed. Mill. p. 3. *Καὶ τῆς Βρεταννικῆς ἀμφοτέρας νήσοις*. Cum in codice Paris. scriptum sit *Πρετανν.* cumque haec scriptura etiam a Stephano ut non inusitata afferatur, Haasius putat illo quem attulimus loco scribendum esse *Πρετανν.* Eodem modo Haasio videtur sequendum esse Parisinum codicem in eo, ut scribatur et *Πολόμοιος* et *Χερσόησος*.

Eadem pagina paulo superius Millerus ut nos quoque *Ἐτι μὲν* scripsit, quod Haasio eo minus videtur faciendum fuisse, cum scripturam *Ἐτι μὴν* cum codex Paris. exhibeat et Hervuarti tum vero lex sermonis postulet. Atque *ἔτι μὴν* scriptum est ed. Mill. p. 57; nostrae edit. p. 95; ed. Mill. p. 112, nostr. p. 157; ed. Mill. p. 196, fragm. Scyl. Atque *ἔτι μὴν* scriptum est in cod. Paris. etiam p. 17 ed. Mill. quod editor Haasio teste annotare omisit.

P. 91 ed. nost., p. 50. ed. Mill. sic scriptum est: τὰ δὲ ἀνατολικώτερα τούτων ἄγνωστος ἔστι γῆ, λίμνας ἔχουσα ὑλώδεις, ἐν αἷς κάλαμοι μεγάλοι φύονται, καὶ συνεχεῖς οὕτως, ὥστε ἔχομένων αὐτῶν ποιεῖσθαι τὰς διαπεραιώσεις. Jam Hoeschelius conjecerat scribendum esse ἔχομένους, quam conjecturam codex confirmavit Parisi- nus quamque Haasius jure existimat oportuisse recipi.

P. 51 ed. nost. sic scripsimus: Τῶν δὲ ἀριστερῶν τῆς Ἀσίας μερῶν καὶ τῆς ἠπείρου καὶ τῶν θαλάσσων θέσις τοῦτον πως διάκειται τὸν τρόπον. In codicibus autem omnibus habetur ἡ καὶ τῆς ἠπείρου, pro quo Millerus scripsit ἡ τῶν cet. Haasio plane assentimur in eo, quod ἡ fuisse retinendum existimat.

P. 55. ed. nost. et 26 ed. Mill. sic est: Τοῦ Ἀραβίου κόλπου καὶ τῶν ἀριστερῶν μερῶν τῶν παρὰ τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν περιπλους. In codice Paris. omissum est καὶ ante τῶν ἀριστερῶν. Ac conjicere licet id in ceteris quoque abesse libris additumque esse ab Hoeschelio. Sed ut ut est, Haasio nunc hoc assentimur, auctore codice Paris. καὶ esse delendum.

P. 55 ed. nost., p. 27 ed. Mill. ἐξ ἑκατέρων δὲ αὐτῆς τοῦ Ἰσθμοῦ τῶν μερῶν κόλποι δύο παραβέβληται· καὶ τούτων ὁ μὲν ἐκ τῶν πρὸς τὴν ἑσπέραν μερῶν Ἀράβιος καλεῖται κόλπος ὁ προειρημένος, ὁ δὲ πρὸς τὴν ἕω νενεκῶς, Περσικὸς κόλπος ὀνομάζεται· τὰ τε μεταξὺ πάντα ἀπὸ Ἀραβίου μύχον μέχρι τοῦ προειρημένου Περσικοῦ κόλπου καθ' ὃ μέρος τὰς ἐκβολὰς ὁ Τίγρις κοιεῖται ποταμὸς, περιπλεῖται, χερσονησοειδῆ, ὡς προειρηται, τυγχάνοντα. In codicibus tribus omnibus sic est: χερσονοειδῆς (nam quod est in Paris. χερσονοειδες, peccatum scriptoris est) — τυγχάνουσα, quam scripturam Haasius recte ita tuetur, ut Marciano dicat cogitatione obversatum esse ἡ εὐδαίμων Ἀραβία. Namque etiam αὐτῆς quod paulo post sequitur referendum ad idem subjectum est.

P. 43. ed. Mill. additum est contra omnes codices ἔστι post Ἰνδικῆς, quod cum jam nos improbasset, nunc idem ab Haasio factum est.

In cod. Paris. ter scriptum est ἔωτον pro ἔφον, p. 58 ed. Mill., p. 96 ed. nost.; p. 11 ed. Mill., p. 35 ed. nost.; p. 11 ed. nost., ed. Mill. p. 25. Omnibus his locis cum ab editoribus ἔφον τε καὶ cet. scriptum sit, id reprehendit Haasius cum putet τε omitti debere, quod certe in codice Paris. iota subscripto ortum sit. In quo non assentendum putamus esse Haasio. Sed id hoc loco addendum censemus, p. 96. nost. ed. pro κατ' ἔφον τε καὶ κέ. scribendum esse ἀρκυῶν τε καὶ κέ.

P. 31 edit. nost. sic scriptum est: τοῦ δὲ χάριν καὶ τὴν αἰτίαν — ἐντεροζομένοις, τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως κέ. Particula γὰρ et in codice Hervuarti est et in Paris., quam cum Millerus recte recepisset, in eo erravit, quod ante ἀκόλουθον οἶμαι, ubi recepto γὰρ comma

ponendum erat, reliquit majus signum interpunctionis. Eapropter reprehenditur ab Haasio, cui nos quoque prorsus assentimur, γὰρ recipiendum esse et verbis ἀκόλουθον οἶμαι initium fieri apodoseos.

P. 40 ed. nost. p. 14 ed. Mill. sic scriptum est: τοῦ δὲ πλάτους, ἢ εὐθεία ἢ πλατυτάτη τυγχάνει οὐσα, ἀναμεμέτρηται δγζ'. Haasius praeclare emendat: ἢ πλατυτάτη κέ.

Quae p. 113 not. 14 de Milleri conjectura diximus, ea plane ab Haasio confirmantur.

Quae dicitur esse lacuna, p. 73 ed. nost., p. 37 ed. Mill., ante ἐκδέχεται, Haasius supplet hoc modo: Οἱ δὲ σύμπαντες τοῦ περιπλου παντός τοῦ Περσικοῦ κόλπου ἀπὸ τοῦ Ἀσαβῶν ὄρους καὶ τοῦ Ἀσαβῶν ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Σεμιράμιδος Στρογγύλου ὄρους καὶ Καρπέλλης ἀκρωτηρίου [σταδίοι „αυσι“. περιπλέοντι δὲ τὸ Καρπέλλης ἀκρωτήριον] ἐκδέχεται τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος.

Postremum ad ea, quae p. 35 sq. ed. nost. attulimus, duo locos addimus, unum, quod est scholion Basilii minoris ad Gregorium Nazianzenum, depromptum ex libro manu scripto bibliothecae Paris. no. 573 (fol. 216), alterum ex Heronis libro περὶ διόπτρας quorum illud Millerus, hunc Haasius affert. Scholion autem est: Ἐπειράθησάν τινες καὶ ταῦτα δηλῶσαι, καὶ συγγραφαῖς παραδοῦναι, μῆκος λέγοντες εἶναι, τὸ ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δόσιν· πλάτος δὲ, τὸ ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν ἐπὶ τὰ μεσημβρινὰ διήκον· καὶ οἱ μὲν αὐτὴν πλατεῖαν καὶ ἐπιπεδῶν, οἱ δὲ σφαιροειδῆ, οἱ δὲ βαθεῖαν καὶ κοίλην, ἢ κυβοειδῆ καὶ τετραγώνον, ἢ πυραμοειδῆ· πλὴν τῶν λοιπῶν μεθόδων ἀνηρημένων ἐπιστημονικοῖς σχημάτων, σφαιρικὴν ἔδειξαν αὐτήν. Ποσειδάωνιος δὲ καὶ Ἐρατοσθένης ἐκ τῶν σφαιρικῶν, τουτέστι τῶν τὰς σφαιρῶν θηρομένων ὀργάνων καὶ ἀρολογίων, καὶ πλάτος αὐτῆς καὶ μῆκος παραδιδόσιν. Ποσειδάωνιος μὲν ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν μεσημβριανὴν Κανόβου ἀστέρος σημειοῦται, ὃς ἐν Ἑλλάδι μὲν οὐδὲ ὄραται· ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτικῶν εἰς μεσημβριανὴν ἰούσιν, ἐν Ῥόδῳ φησὶν ὄφθεις μόνον ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, εὐθείως τῇ τροπῇ καταδύεται τοῦ κόσμου· ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ ἐπειδὴν μεσουρανήσῃ, τέταρτον ζῶδιον ἐπέχει, ὃ ἐστὶ τεσσαρακοστὸν ὄγδοον τοῦ διὰ Ῥόδον καὶ Ἀλεξανδρείας μεσημβρινοῦ· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ὑπερκείμενον αὐτοῦ, μὴ μέρος αὐτοῦ ἐστίν· ἐπεὶ οὖν καὶ τὸ ὑπερκείμενον μέρος τῆς γῆς τῷ τμήματι σταδίων εἶστι, καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις ὑποκείμενα ὁμοίως εἰσι· ὁ ἄρα μέγιστος τῆς γῆς κύκλος εὐρίσκεται μυριάδων κδ'. Ἐρατοσθένης δὲ τὸ ἀπὸ Σνήνης εἰς Ἀλεξάνδρειαν διάστημα, πεντηκοστὸν εἶναι μέρος δείξας τοῦ μεγίστου κύκλου τῆς γῆς ὃ ἐστὶ εἰς σταδίων, τὸν σύμπαντα λογίζεται κύκλον μυριάδων κ' εἶναι· οὗ τινος ἢ διάμετρος, τουτέστι τὸ μῆκος τῆς γῆς, ὑπερ τὰς ἡ μίρας, καὶ πλάτος ὡς ἔγγιστα. Πτολεμαῖος δὲ τὸ ἐγνωσμένον μῆκος τῆς γῆς, ἐπὶ μὲν τοῦ κατὰ τὸν ἰσημερινὸν τμήματος ἑννακισμυριάδων σταδίων εἶναι φησὶν· ἐπὶ δὲ τοῦ κατὰ τὸν νοτιώτατον παράλληλον μυριάδων η̄ςχξς'. τὸ δὲ πλά-

p 137.

τος μοιρῶν μὲν οὐ γ' ἴσ' ἢ ὅλων κ' σταδίων τετρακισμυρῶν ἔγγιστα, τῆς μοίρας ἰσότητος στάδια ψ'· τῆς δὲ ὅλης περιμέτρου μυριάδας ιη'. τὸ δὲ στάδιον πήχεις τ'· φησὶ δὲ Κλειομήδης μήτε ὕψος ὀφείων, μήτε βάρους θαλάσσης ὑπὲρ τὰ ιε' στάδια εἶναι, καὶ οὐδὲν ἐμποδῶν πρὸς τὸ σφαίραν εἶναι τῆν γῆν, ὡς οὐδὲ αἱ ἔξοχα αἱ περὶ τὰ σφαιρία εἶναι σφαίρας τῶν πλατάνων.

Alter locus: ὅσοι βαδίζεσθαι δύνανται. Deinceps legitur: 'Ἐκεῖ δὲ εὐχρηστον ὑπάρχει καὶ τὴν μεταξὺ δύο κλιμάτων ὁδὸν ἠλίκη ἐστὶν ἐπίστασθαι, ἐμπικτόντων εἰς αὐτὴν νήσων τε καὶ καλύγων καὶ, εἰ τύχοι, ἀβύτων τινῶν τόπων, ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ πρὸς τοῦτο μέθοδόν τινα ὑπάρχειν, ὅπως παντελῶς [!] εἴη ἡμῖν ἡ ἐκδομένη πραγματεία. Δεδόσθω δὲ, εἰ τύχοι, τὴν μεταξὺ Ἀλεξανδρείας καὶ Ῥώμης ὁδὸν ἐκμετῆσαι τὴν ἐκ' εὐθείας, γῆν τε τὴν ἐπὶ κύκλον περιφερείας μεγίστου τοῦ ἐν τῇ γῆν προσομολογουμένου τούτου, ὅτι περίμετρος τῆς γῆς σταδίων ἐστὶ μὲ καὶ ἔτι β, ὡς ὁ μάλιστα τῶν ἄλλων ἀκριβέστερον πεπραγματευμένος Ἐρατοσθένης δείκνυσιν ἐν ἐπιγραφόμενῳ περὶ τῆς ἀναμετρήσεως τῆς γῆς. Haasius numerum emendat sic: „x ε καὶ ἔτι β. Deinde praebet codex: ἔχει δὲ ἡ μία μοῖρα τῶν ἐν τῇ γῆν στάδια σψ [i. στάδια ψ], εἰ γε ὅλη περίμετρος ἐστὶν κἔ, καὶ β.

Postremum haec tacenda non sunt, primum errore dissertationem Henrici Doddvelli, quam praemittendam esse putavimus, Joanni esse Hudsono tributam, tum p. 109, nota 12, pro ρν' esse emendandum ρκ', denique p. 179. fragm. III. pro βάρων esse legendum βαρβάρων.

**ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ ΗΡΑΚΛΕΩΤΟΥ
ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ.**

**MARCIANI HERACLEOTAE
PERIPLUS.**

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

IOANNIS HUDSONI

DISSERTATIO

De Scriptis et Aetate Marciani Heracleotae.

§. 1. Itineraria collegit MARCIANUS, forte Occidentalis atque Orientalis Imperii.

Coaevam sibi Geographiam excoluit, pro virili sua, noster ille Marcianus. Non quidem novis, quas obierit, Navigationibus; sed e decessorum Scriptis, quae quidem videbantur accuratissima. Scripsit ergo Periodos et Periplos, tam scilicet Itineraria pedestria quam maritima, pro exemplo junioris, de quo supra egimus, Seylacis. *Πρώτην περιόδων* sub nomine Marciani advocat Stephanus¹⁾. Jam sane vidimus, Periplos Scylacis atque Arriani ex multis invicem junctis constitisse Paraplis. Sic et majora Itineraria pedestria è breviorum Itinerariorum nexu conflata esse constat. Recte tamen illa ita annexa, quoties infra eosdem terminos versarentur, pro unico haberi poterant Itinerario. Quoties autem limitibus diversis circumscripta diversas plane, nec sibi invicem continuas, lineas describerent, diversasque respicerent caeli plagas; tum certe rectius Itineraria, quam Itinerarium, appellanda erant. Hoc enim discrepabant invicem Itineraria atque Peripli: quod orbis tum cogniti Parapli et Peripli omnes unicum totius Orbis conficiebant Periplum, quà maris in-

1) Steph. Ἀσπλις, πόλις Διβύης, ὡς Φίλων. ἔστι καὶ ἀκρωτήριον Αἰθιοπίας τῆς κατ' Αἰγυπτὸν, ὡς Μαρκιανὸς πρώτην περιόδων.

terioris oras omnes cum oris Oceani, seu maris exterioris, committebant. Non ita se res habebat in Itinerariis. Nunc enim parallela erant Itineraria, nunc etiam se invicem intersecabant, ut proinde nec ad unam lineam, nec ad unum corpus, referri omnia Itineraria potuerint. Recte ergo plurali numero Marciani Opus illud inscribatur. Sed plusquam *πρώτην Περιόδων* plane non legitur. Non itaque, ut opinor, intellexit *πρώτην Περίοδον*. Numerum enim magnum proculdubio confecissent *Περίοδοι*, si in unum omnes eundemque numerum venissent. Erat ergo *πρώτη Περιόδων βιβλος*, primus quidem Operis Liber, qui tamen multa complectebatur Itineraria. Sed cum numerus auctior nusquam occurrat, subit suspicio, Opus univsum duorum tantummodo fuisse Librorum: nempe pro exemplo Itinerarii quod vulgo appellatur Antonini: ut scilicet Liber prior Imperii Occidentalis itinera describeret; posterior autem Imperii Orientalis. Coeperit prior, ut videtur, ab itineribus à Roma Imperii Occidentalis Metropoli per vias omnes publicas. Sic enim describuntur in praedicto Antonini Itinerario, et in Tabulis Peutingeranis. Huc itaque retulerim quod habet alibi e nostro itidem Marciano Stephanus: *Ἀμισσα, πόλις Γερμανίας Μαρκιανῶς ἐν τοῖς ἀπὸ Ῥώμης ἐπὶ τὰς διασήμοὺς πόλεις*. A Roma certe ipsa ad Amissam, Embden hodiernam, in supremos Germaniae fines pertigit hoc Itinerarium. Eodem spectabat et lemma illud, quod in hodierno legitur Marciano ¹⁾, *περὶ τῶν ἀπὸ Ῥώμης πρὸς τὰς ἐπισήμους τῆς οἰκουμένης πόλεις διαστάσεων*. Ubi docemur in illo Itinerario fuisse spatia; seu stadia illa fuerint, seu, pro harum partium recepto more, potius milliaria. Sed nihil spectabat illud lemma ad hodiernum, in quo legitur, Marciani Periplum, sed potius ad Periodos: et ad priorem illum, quem dixi, Periodorum Librum. Loquitur ita, fateor, quasi ab unica Urbe Roma illa ad celebres omnes per *οἰκουμένην* Urbes describerentur Itineraria: quasi vero nulla esset Urbs Roma alia, quae nova appellabatur, unde similiter essent

1) Marcian. Periopl. p. 34

describenda, nempe Constantinopolis. Hoc si verum, ita ante conditam Constantinopolim vixerit Marcianus. Idque fortasse verius est. De quo tamen quid sit sentiendum magis constabit ex infra dicendis. Sed mirari subit cur in plures Libros haec distributa fuerint Itineraria, nisi fuissent quae ex ambabus Romis exordium cepissent. Erant sane, etiam post fundatam Constantinopolim, rationes, cur ita loqueretur. Ut Romanum Imperium univ-
 sum *ὀικουμένην* appellabatur, ita postea, ne majestas Imperii imminuta videretur, etiam, cum duo essent Imperia, sub duabus Romis, singula pariter *ὀικουμέναι* appellabantur. Inde Concilia Imperii Orientalis Oecumenica appellata videmus, etiam cum nulli adessent ex Occidente vel legati. Ita certe se res habuit in Concilio Constantinopolitano I^o. Inde Patriarcha Constantinopolitanus ambivit, ut ipse Oecumenicus appellaretur, hoc tantum, ut videtur, consilio, ne nova Roma veteri, hac etiam ex parte, haberetur inferior. Sed nihil est cur dubitemus, quin ex Itinerariis, hac etiam distributione Imperii antiquioribus, sua multa desumserit Marcianus. Egerant enim de hoc Argumento (ut ex Plinii Indicibus apparet) jam olim amicus Augusti Agrippa Vipsanius, atque ipse etiam Augustus, et Domitius Corbulo, et Licinius Mucianus ter Consul amicus Vespasinni. His Roma certe erat unica duntaxat, ad quam Itineraria Imperii omnia essent exigenda. Itaque in horum Auctorum Excerptis ita Marcianum loqui consentaneum erat, ut locuti fuerant Auctores, quos excerpterat, cum nihil ille proprium addiderit quod non ex aliis excerpterit. Posteriores autem certe (si quis tamen fuerit) Itinerariorum Librum ex Auctoribus hausit Constantinopoli junioribus, qui similia ex Urbe illa in Provincias undequaque sitas collegerant Itineraria. Alia plane forma advocatur hic idem Marcianus a 1) Stephano *ἐν πρώτῳ Περιόδῳ*. Quasi vero unius ejusdemque *Περίοδῳ* duo fuissent *λόγοι*. Sed nulla erant Romano-

1) Steph. *Μόσλλον ἀικροτήριον καὶ ἐμπόριον Ἀθλοισίας Μάρκιανος ἐν πρώτῳ περιόδου.*

rum in Aethiopia illis temporibus Itineraria. Et si qua fuissent, *Μόσυλον ἀκρωτήριον* et *ἐμπόριον* nemo est quin facile videat *Περίπλου* potius fuisse, quam *Περίόδου*. Itaque vix est cur dubitemus, legendum potius *πρώτῳ Περίπλῳ*. Certe *Περίπλοῦν πρώτην*, ut ibi legitur, advocat alibi in Aethiopia idem ¹⁾ Stephanus ex eodem Marciano.

§. 2. MARCIANUS CONTRAXIT, SUPPLEVITQUE GEOGRAPHIAM ARTEMIDORI.

Sed in Periplis potissimum eluxit opera nostri Marciani. Artemidori Ephesii nomen erat in re Geographica celeberrimum. Hujus ergo Libros xi in ²⁾ Epitomen redexit noster, servato Librorum ordine atque distinctione, resectis quidem quae ad rem facerent Geographicam; suppleto tamen Periplo, quae ibi deerant, aliunde translatis. Sed ex antiquis etiam, parisque cum Artemidoro fidei, Auctoribus. Cavitque sedulo ne Lectorem lateret quid scripserat Artemidorus; quidve aliunde, ex aliorum Scriptorum fide, addiderat ipse Marcianus. Sed perit Opus illud jamdiu, tam ipsius Artemidori, quam ejusdem Epitome à Marciano elucubrata. Fragmentum, quod occurrit hujus Editionis p. 61, nihil complectitur illius Epitomes praeter titulum ipsum, et quae sequuntur lemmata. Sequens enim Praefatio ad Librum 2m spectabat Peripli maris Exterioris, ut legenti constabit. Frustra ergo quis spectabit hic testimonia veterum ex illa Artemidori Epitome à Stephano aliove quovis veterum adducta. Tempus autem Artemidori designavit noster omnium accuratissime Marcianus, de quo et nos nonnulla diximus in Agatharchide. ³⁾

[§. 5. Et quidem initio Alexandri scripsit AGATHARCHIDES ann. Varr. 649, vel 650. paulo ante ARTEMIDORUM.

Superest denique et alia nota, qua hujus Operis tempus adhuc angustioribus limitibus constringimus. Nempe ut non admodum diu post initium Alexandri hoc Opus

1) Stephan. *Γυνήσις, νῆσος Αἰθιοπίας, ὡς Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ πρώτῳ*. 2) Marcian. p. 1, 2, 35, 65. 3) Diss. III. §. 5. [Hic paragraphus huc transcriptus est ex l. Hudsoni dissertationis loco citato de Agatharchide.]

Pupillo suo inscripserit Agatharchides. Scripsit enim de Aethiopia non solus Agatharchides, verumetiam Artemidorus, ut ostendit Diodorus. ¹ Sed priori loco Agatharchidem idem recenset Diodorus. Non tamen e loci ordine hoc tantummodo colligimus. Hoc idem ipse docet Agatharchides. ² Orbe in quatuor plagas Cardinales divisae, observavit de Occidente Lycum scripsisse et Timaeum; de Oriente Hecataeum et Basilim; de Septentrione Diophantum atque Demetrium; τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν, φορτικόν, φησὶ, (inquit Photius) τὸ ἀκρότερον, ΗΜΕΙΣ. Cur ita, nisi quod intactum ab aliis Argumentum ipse prior occupavisset? Vix autem potuit Agatharchidem fallere Artemidorus, qui similiter in Eegypto vixit scripsitque ac ipse Agatharchides: qui Regum Aegyptiorum auspiciis sumptibusque itinera obierit tam maritima, quam pedestria. Hujus autem tempus docuit Marcianus Heracleota ³): κατὰ τὴν 658 Ὀλυμπιάδα γεγονώς. Cum Cnidio Artemidoro Geographum cognominem Ephesium confudit Wendelinus, quem sub Augusto vixisse credidit. Primus ut plurimum Olympiadis annus ea forma designari solet, quae numerum anni Olympiadi non apponit. Sic anno Varr. 650, vel 651, periplum ediderit Artemidorus. Proinde anno 649, vel 650, hoc Opus ediderit Ptolemaei Alexandri Tutor Agatharchides, nempe Pupilli Alexandri anno vel 1°, vel 11°. Antea ne quidem potuit, cum cum Tutela nondum ipse fuisset Alexander, saltem pro Regno toto. Imo adhuc ann. Varr. 649. initio, in Regni administratione erat ipsa Cleopatra. Rediit enim illa ⁴ e Syria in Aegyptum quo tempore major illius filius Soter e Gaza (ubi hyemavit) recessit in Cyprum. Ergo ante ann. Varr. 649, in Tutelae officio ne quidem esse potuit Agatharchides, et quidem affectum. Itaque hoc Opus anno potius 650 fortassis exararit, paulo ante Artemidorum.]

Hunc Periplum primum edidit Marcianus. Rescidit autem ex Artemidoro Barbarorum civitates Aethiopi-

1) Diodor. III. 11. 2) Agatharchid. p. 48. 3) Marcian. p. 55.

4) Joseph. Ant. XIII. 21. p. 459.

cas. Quod quare fecerit, me fateor non videre. Nam in hac ipsa Aethiopia, prae aliis Graecis omnibus Agatharchidem atque Artemidorum à veracitate laudat expertus ipse ¹⁾ Diodorus. Nisi forte indignas illas Barbarorum civitates judicavit, quae in Periplus rationes venirent universalis.

§. 3. Similiter fecit in MENIPPO, qui MARCIANO ipso non multo senior fuisse videtur.

Postea Menippum simili exemplo edidit supplevitque Marcianus. Menippus ille Pergamenus tribus Libris Maris Mediterranei Periplum complexus est cum narratione Historica atque Geographica. Sed Periplum solum excoledum susceperat Marcianus. Viderat proculdubio aliquid in Menippo Marcianus, quod desideraverat in Artemidoro. Quid tamen illud fuerit, non satis aperte explicavit. Sed Menippus ille quando vixerit, nondum Eruditi habent exploratum. Suspicio autem proximum fuisse temporibus Marciani, qui Artemidorum non ex antiquis tantummodo locupletaverit, quod fecit ipse Marcianus, sed novis etiam juniorum inventis fecerit auctiorem. Certe nec admodum antiquum fuisse, nec sibi quoque tamen parem, innuit, ni fallor, ipse Marcianus. Recensuerat Catalogum Scriptorum, qui hoc eodem ante se Argumento fuissent occupati. Subjungit deinde ²⁾: *Μετὰ δὲ τούτων τὸς πλείστους Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιος γεωγράφος, καὶ Στράβων γεωγραφίαν ὁμοῦ καὶ περίπλου συννεθεϊκότες, Μένιπός τε ὁ Περγαμηνὸς διάπλους γράφας ἀκριβέστερον δοκοῦσι πάντων τοῦ προειρημένων τυχάνειν.* Ait ergo hosce tres plerisque supra recensitis aetate fuisse juniores. Et tamen viceversa innuit, è praedicto numero fuisse saltem aliquem, qui his ipsis fuerit aetate junior. Itaque Marciano superior fuit, qui fuit horum trium ordine postremus. Nec temere illos, aut, ut in mentem veniebant, recensuit, ut videtur, Marcianus; sed potius pro ordine, qua quisque vixit, aetatis. Hoc si verum; ut senior erat Strabone Artemidorus, ita Menippo senior fuerit ipse Strabo. Id

1) Diodor. L. III. 11. 2) Marcian. Periplus. p. 63.

quod sane verisimillimum est. Esset enim alioqui sane cur miraremur, quod tam accuratum Geographiae artificem Strabo nusquam advocarit. Ita autem illius non meminit Strabo, ut ne quidem meminerint Strabone juniores, quorum aetatem habemus exploratam. Non certe uno alterove Saeculo Straboni propinqui. Non Mela, non Plinius, non Ptolemaeus, non eo ipso loco ¹⁾ Laërtius, quo sibi cognitos Menippos omnes recensuit, sex in universum, in his tamen nullum, qualis noster erat, Geographum. Non Pausanias, non Athenaeus, non alius quispiam (quod quidem scimus) Marciano senior. Certe Artemidoro juniorem fuisse aliunde constat. Hispaniae nullas Provincias distribuerat ²⁾ Artemidorus, veteres duntaxat duas, quas ulteriorem citioremque appellat Livius. Tres agnoscit ³⁾ Marcianus, Taracouensem, Baeticam, et Lusitaniam. Unde, quaeso, haec praeterquam e Menippo, cujus vestigia post Apollodorum pressit noster Marcianus. Sed vero ab Augusti dispositione, et à suis usque temporibus hanc Provinciarum ternariam partitionem arcessit Strabo. ⁴⁾ Nec refragantur Tacitus. ⁵⁾ atque Dio ⁶⁾. Itaque Augusto juniorem Menippum nostrum non probat haec temporis nota. Porro Pontorum duorum Periplum idem complexus est Menippus ⁷⁾. Erant ergo, cum scriberet Menippus, jam duae Romanorum in Ponti regione provinciae: et quidem, ut videtur, continuae, quod ad ambas Provincias idem spectarit Periplus. Nihil ergo cum his Provinciis commune habuit Pontus Bithynicus. Artemidori tempore nulla erat Romanorum in Ponto Provincia, nondum debellato Mithridate, nedum Pharnace, quem e Ponto fugavit Julius. Hinc sane manifestum est, non solo Artemidoro, sed Julio quoque Caesare, juniorem fuisse Menippum, cum jam in binas tribueretur Provincias Pontus Mithridatis. Recenset Ptolemaeus tres in illa ipsa Ponti Regione Provincias, Pontum Galaticum, Polemoniacum et Cappadocium. Sed quae demum fuerit

?

1) Diogen. Laërt. L. VI. n. 101. 2) Marcianeripl. p. 46. 3) Marcian. p. 38. Steph. *Ἰβηρίας*. Constantin. de Admin. Imp. c. 23. 4) Strab. L. III. p. 166. L. XVII. fin. 5) Tacit. Ann. IV. 5. 6) Dio L. LIII. 7) Menip. ap. Steph. *Χαλδίας*.

illarum tertia; aut an Ptolemaei denum aetate coeperit, non facile inde intelligimus. Pontum Polemoniacum à Nerone Provinciam esse factam consentiunt Auctores. Sed ultima fuerit trium illa, an secunda, nondum constat. Tertiam potius fuisse suspicor, quod Halym veteris Ponti limitem nullatenus attigerit, sed media inter extremas sita fuerit. Neronis anno XI. tribuit Eusebius, Aerae proinde nostrae Christianae LXV. Proinde ante annum illum scripserit Menippus, nisi postea rursus alterutrus Ponti, vel Galatici memoria sublata, ita demum ad binarium numerum iterum Ponti Provinciae redactae fuerint. Quod sane ineredibile non est, cum nomina illa adeo raro apud Auctores occurrant. Imo ita rem fuisse, ut puto, necesse est. Vetat enim Menippi tam sera mentio apud certae aetatis Auctores, ne illum adeo antiquum fuisse credamus. Vetant et alia, quae infra proferemus. Galliam praeterea ²⁾ noster quadripartitam facit, addita reliquis partibus Provincia Narbonensi. Augustum autem fuisse qui Narbonensem Provinciam instituerit, docet ²⁾ Strabo. Suffragatur Ethicus, qui censui Augusti quadripartitam illam tribuit, quam sequitur ipse, Galliae distributionem. Aliter vix esset ut in rebus tam antiquis Ethico fidem adhiberem. Porro quod Pontum et Propontidem seorsim ab Europa atque Asia descripserit Menippus; cur factum arbitrabimur, nisi ut à Patria sua Pergamo Periplus inciperet? Quod hoc monendum duxerit ⁴⁾ Marcianus; quo, quaeso, retulerimus, nisi ut methodi suae, quae eadem futura erat cum ea qua praecesserat Menippus, Lectorem ita admoneret? Et sane conveniunt cum Provinciarum terminis à Marciano assignatis loca è Menippo à Stephano memorata. Harmene Menippo *Κώμη* erat *Παφλαγονίας*, Et hic illam limitibus Paphlagoniae concludi videmus. Euarchus Paphlagoniam et Cappadociam terminabat pro sententia ⁵⁾ Menippi: ut Paphlagoniam Pontique duplicem Provinciam se crevit idem Euarchus pro sententia Marciani. Veteres

1) Suet. Neron 18. et. Eutrop. et Malel. 2) P. 46. 3) Strab. L. VI. p. 177. 4) Marcian. p. 67, 68. 5) Steph. *Καππαδοκ.*

enim Cappadociam ad Pontum usque Euxinum porrexisset idem monet Marcianus ¹⁾: *Νυνὶ δὲ μετὰ τὴν Παφλαγονίαν τὰ ἐχόμενα μέχρι τοῦ Βαρβαρικῶν ὄριων ἰδίως Πόντος καλεῖται. διήρηται δὲ εἰς ἐπαρχίας δύο.* Poterat fortasse quispian ex hoc Marciani loco colligere, multo Marciano antiquiorem fuisse Menippum, quod veterum illud nomen Cappadociae usurparit hoc in loco Menippus. Poterat sane, nisi aliunde constaret e tot aliis Stephani locis Ponti, duorumque Pontorum, titulum, quem suorum temporum fuisse tradit Marcianus, etiam Menippo ipsi placuisse. Hinc enim potius è contra colligitur coevos fuisse, qui coevorum sermonem ambo usurparint. Convenit porro quod Tion Urbem et fluvium Billaeum pro communi Bithyniae Paphlagoniaeque termino agnoscant ambo tam Menippus quam Marcianus. Hoc eo magis observandum, quod Parthenium limitem statuat Arrianus ²⁾; et lineam à Cotyoris post Parthenium ductam, paulo junior Arriano Ptolemaeus. Vel inde colligitur alterius ambos fuisse Saeculi, quam quo vixerint Arrianus atque Ptolemaeus. Ex his ergo, aliisque omnibus, locis, quibus Menippum advocavit Stephanus, manifestum est, idem cum Menippo sentire hodiernum quoque Marcianum, etiam in iis quae erant Menippo singularia.

imo: Delict
quis que

at Stephani
pro habet
e Marciano

Apponit
la
sunt

§. 6. De MENIPPI aetate alia.

Sed vero jam vidimus in exemplis modo recensitis Provinciarum illam distributionem, illi proximam quam fecit Augustus, ob oculos habuisse Menippum, et propterea quoque qui Menippum sequebatur, Marcianum. Nec ab illo tempore longe hoc ipsum discedit exemplum. Sentit enim cum Menippo et Marciano de finibus Bithyniae et Paphlagoniae, Tio Urbe et fluvio Billaeo, etiam Plinius. En verba: ³⁾ Oppidum Tium, ab Heraclea triginta octo millibus passuum. Fluvius Billis. Ultra quem gens Paphlagonia, etc. Sic ante Plinium, Claudius etiam Impe-

1) Marcian. p. 73. 2) Arriani peripl. Pont. Eux. 3) Plin. N. H. VI. 1. 2.

rante, Mela¹: Tum Tios oppidum, Milesiorum quidem colonia, sed jam soli gentisque Paphlagonum. Sed nulla tum mentio fluminis Billaei: et ne quidem apud Strabonem. Teji quidem meminit Strabo, sed quasi obscurae cujusdam urbeculae, quae nihil haberet memoria dignum. Eo autem magis propendet ut Provinciarum limitem Geographus agnoscat in fluvio Parthenio. Sic enim habet²), *Εἰδ' ὁ Παρθένιος ποταμὸς, etc. Ἐπειτα ἡ Παφλαγονία, καὶ οἱ Ἐνετοί.* Ita nondum sub Augusto obtinuerit limes ille Menippi, sed inter tempora Strabonis et Melae, vel etiam Plinii. Sed ne quidem ita cum dispositione Provinciarum, quam tradidit Mela, conveniet Menippus. Mela finem Paphlagoniae ibidem facit Armenen, quem noster potius in fluvio ponit Euarcho. Cum Plinio melius conveniet, in quo pro incognito Varato, Euarchum reposuit Hardanus: nec id pro situs rationibus absurde. Ideone saltem ad Plinii aetatem Menippum referemus? Diu autem post Plinium floruit, qui primus Menippi meminerit. Nondum video quisquam se illius meminerit antiquior Agathemero. Haec si vera sit Observatio, posterioribus demum fortasse temporibus eadem redierit, quae olim fuerat recepta, Provinciarum distributio, duabus Provinciis in unam à juniore aliquo Principe redactis. Faciles enim sunt in rebus à Principum arbitrio pendentibus id genus vices. Sed jam vidimus in Scylace quam sit solenne ut loca, quorum memoria olim intercidisset, ita nihilominus recenseant juniores, quasi sua etiamnum aetate inviolata permansissent: illi praesertim qui non sibi explorata scribunt, sed quae fidei debent alienae. Hoc autem censu fuisse verisimillimum est tam Menippum, quam ipsum quoque Marcianum.

§. 5. OPUS MARCIANI hic editum aliud ab ejusdem ARTEMIDORO et MENIPPO. Aetas PROTAGORAE.

Male tamen, ut dixi, praedictas Artemidori et Menippi Editiones ad hodierna, quae debemus Hoeschelio, Marciani nostri fragmenta retulerunt Viri Eruditi. Nam ad mare

1) Mel. I. 19. 41. 2) Strab. L. II. p. 543.

(quod interius appellavit Marcianus) spectabat Epitome illa Artemidori. Idque, ni fallor, docet ipse Marcianus. De mari illo, quod vocat ipse καθ' ἡμᾶς, non certe alio quam interiori, ita subjungit: 1) Τὸν μὲν οὖν Περιπλοὺν τῆς θαλάττης ταύτης διὰ τῆς ἐπιτομῆς τῶν ἰα βιβλίων Ἀρτεμιδώρου τοῦ γαιωγράφου σαφῆ καταστήσαμεν, ὡς προείρηται. Oceani autem Orientalis Occidentalisque Periplum οικειῶ πόνῳ asserit, ut proinde locum ibi nullum habuerit Artemidorus. Verba illa, ὡς προείρηται, hinc etiam superiora esse explicanda docent, quo loco de eodem egerat (de quo hic etiam loquitur) Argumento. Locus ille mox initio Operis occurrit, quo monuerat, se nuper inventorum adjectione effecisse, ut in ea parte Geographiae, quam excoluerat Artemidorus, nihil desideraretur 2), ὡς μηδὲν ἐνδεῖν πρὸς τελειοτάτην σαφήνειαν τοῖς περὶ τοῦτο τὸ μέρος τῆς Γεωγραφίας σπουδάζουσιν. Hic sententiam finiendam arbitror, et deesse deinde verba nonnulla, quibus transitum fecerit ad Operis a se suscepti consilium. Proximae vocis initium fuisse à vocali facit saltem ut suspicemur, ὡ finalis in praecedentis vocis fine. Docet quidem, fateor, etiam extra columnas in Oceano navigasse Artemidorum Strabo: imo et noster 3). Sed non aliunde illum quam ab Oceani εἰσορῆ Periplum suum inchoasse, mox ipso sui Operis initio docet Marcianus 4). Hinc etiam colligimus maris fuisse interioris. Nam ab Oceani ἐκροῆ Periplus coeperit oportet Oceani. Imo alios ab Artemidoro Auctores in hoc suo Oceani Periplo se imitatum esse monet 5), Ptolemaeum scilicet, ὅτι in stadiorum dimensione Protagoram. Utinam de hujus Protagorae etiam aetate constaret. Arbitror autem Ptolemaeo fuisse recentiore, qui gradus Longitudinis Latitudinisque, quibus intervalla designavit Ptolemaeus, in stadia redegerit. Vix enim illud credibile est à Ptolemaeo illum discrepasse, cum tanti noster fecerit Ptolemaeum; cum 6) θειότατον καὶ σοφώτατον; cum magno alioqui Eratosthene, ut annis juniorem, ita 7) παιδέσει πρεσβύτερον, appellarit. Et sane in stadiorum cal-

1) P. 6. 2) P. 2. [3] Strab. XVII. p. 825. Marcian.] p. 65. 4) P. 1. 5. 5) P. 2. 35. 37. 55. 6) P. 2. 7) P. 2.

culo universalis Ptolemaeum ipsam ducem agnoscit, cum summam illam universalem duntaxat Ptolemaeus ipse designasset ¹. Itaque similiter in locorum singulorum intervallis non aliter stadiasmos Protagorae sequi potuit, nisi quâ cum illa summa universalis convenirent. Nec admodum antiquum fuisse Protogoram, illud, ni fallor, ostendit; quod methodum stadiasmi illam observavit, quam censuit Marcianus ² omnium fuisse accuratissimam: ut scilicet maritimos stadiasmos duplices ubique exhibuerit; majorem alium, ex illis Auctoribus, qui viderentur propius ad excessum accessisse; alium minorem ex illis, qui fuissent in supputando modestiores, ut ita mediis quibusdam quasi cancellis vera spatia complecterentur. Cum aliorum erroribus ita occurrit, decessoribus errantibus junior esse vincitur: imo omnibus spatiorum Auctoribus, qui ipsi navigassent, junior, ut sententiarum omnium, quae fuerint extremae, cognosceret. Extremis enim sententiis constant duplices illius stadiasmi, è quibus mediam Lectori ipsi colligendam permittit. Quod porro fecit Artemidorus, idem Menippum fecisse testatur Marcianus ³, ut interioris Maris Periplum tantummodo descripserit. Ut proinde alia fuerit etiam ipsius emendatio à Marciano instituta ab hoc, in quo versamur, Opere. Non tamen propterea negaverim, in his etiam, quae habemus, fragmentis Marciani Hoescheliani occurrere nonnulla, quae e Menippo acceperit Marcianus. Et quidem plura quam quae debuerit Artemidoro. Sunt etiam in hoc ipso Opere viceversa alia, quae nec Ptolemaeo debuerit, nec Protagorae. Agnoscit ⁴ ipse *ἑτέροους παλαιούς ἀνδρας*, unde excerpserit quae Ptolemaeus von suppeditavit, nec Protagoras. Vix puto illum propterea *παλαιοῖς* accensuisse Ptolemaeum atque Protagoram, sed alios illis adjunxisse, qui *παλαιοί* merito habendi essent. Potuit denique et in paucis illis, quae de locis habuit extra columnas Hereuleas sitis, ipsum quoque sequi Artemidorum. Age tamen haec fragmenta enucleatius expendamus.

1) P. 6. 2) P. 37. [De Protagora eiusque opere, quae ex Photii bibliotheca novimus, v. infra ad p. III. 2.] 3) P. 65. 4) P. 2. 36.

§. 8. Multa aliena immista habet hoc opus MARCIANI. Nonnulla etiam ex ejus MENIPPO.

Itaque hunc Oceani Periplum (quem nos alium ab Artemidoro et Menippo Marciani ostendimus) duobus est complexus Marcianus omnino Libris. Priori Oceanum descripsit Orientalem et Meridionalem; Occidentalem autem posteriori atque Septentrionalem: non tamen ita quin et alia immiscuerit praeter oram Oceani. Priori quoque Libro terminos Europae et Asiae et Libyae non illos duntaxat assignat, qui in Oceano siti erant, sed in mari etiam interno: et quidem cum stadiorum intervallis. Ita factum ut maris Periplum utriusque in hoc Opere describeret, quo tamen Maris tantum exterioris descriptionem fuerat professus. Addit similiter et sinus atque Insulas Maris interioris pariter ac exterioris. Addit denique maritimarum Provinciarum terminos, non illos solos qui mari praetendebantur, verumetiam illos qui à mari longius distabant, et Provinciis mediterraneis annectebantur. Liber secundus, seu Periplus secundus (utroque enim titulo illud designat Marcianus) primo de Oceano agit Septentrionali, et quidem ita ut Septentrionem versus progrediat. Hispaniam, Galliam, Germaniam percurrit, et Sarmatiam Europaeam; ita ut Provincias omnes complectatur, tam illas quae mari interiori praetendebantur, quam quae Oceano. Addit et nostras insulas Britannicas. Nec eousque ulla est suspicio, quasi quippiam habeant cum praedictis Artemidori et Menippi Editionibus commune hi Libri, de quibus agimus, Marciani de Periplo Oceani. Occurrit autem, fateor, p. 61 hujus Editionis Epitomes Apollodori fragmentum. Sequuntur Tituli Parapli ab Attaea ad Adramyttium, cum Urbium per terram intervallis. Deinde ab Adramyttio ad Lectum, et Troadis usque ad Sigeum. Sed loco plane importuno. Nec enim in sequentibus quippiam occurrit, quod his titulis respondeat. Quae enim sequitur Praefatio ad secundam illius ejusdem Libri partem spectat, qua de Oceani Occidentalis periplo acturus erat Marcianus. Hoc satis manifeste docent illius

verba illa: ¹ *Περὶ δὲ τῆς διαφανίας τῶν σταδίων εἰρηται μὲν μοι ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ, ἐν ᾧ τὸν Περιπλοῦν τοῦ ἑώου παντὸς ᾠκεανοῦ πεπολίημαι.* Locus, ad quem nos hoc in loco retulit, occurrit Libro hujus Operis priori p. 3. Postea quae legimus post verba illa ² *Διήρηκε δὲ ὁ Μένιππος* etc. ad finem usque Marciani, aliena videntur omnia ab Argumento Periplus de Oceano. Ad oras enim Maris interioris spectant universa, nec quicquam habent commune cum Oceano. Unius sunt ejusdemque sibi, nec aliunde hausta quam è Menippo. Nexum illa habent omnia invicem, nullum autem cum praecedentibus. Vidimus quidem in superioribus nonnulla immista, quae maris erant interioris, sed hic nihil plane legimus, quod referri possit ad Oceanum. Et longe praeterea accuratius loca maritima Maris interioris cum spatiis referuntur quibus invicem distabant, quam in alieni Argumenti Opere spectari potuit, quo res illa obiter duntaxat, non autem ex professo, tractabatur. Magis ergo eo propendo, ut haec omnia à praecedentibus separanda sint, et à novo initio inchoanda, quod ad Menippi illam, quae intercidit, pertinuerit Editionem à Marciano elaboratam. Supponunt certe in praecedentibus sermonem de Menippo, qui etiam ipse hic desideratur. Non est ergo quod miremur, si loca Veterum è Marciano prolata non ubique respondeant, cum adeo mutilum illum hodie habeamus, adeo locis alienis interpolatum. Desunt p. 12, quae dicturus erat de Aethiopia *κατὰ μέρος.* Eo autem redeamus unde discessimus.

§. 7. MENIPPUS forte sub Commodo.

Itaque cum postrema illa non Marciani, sed Menippi, fuisse, probaverimus; sequitur exinde non de aetate Marciani, sed Menippi, esse pronuntiandum. Age ergo videamus, siquam novam inde temporis, quo vixerit, notam elicere possumus. De *Ἀβώνων τέλει* Alexandri Pseudomantis Urbe ita loquitur: ³) *τὴν νῦν Ἰωνόπολιν λεγομένην.* Et quidem Alexandri illius rogatu impetratum, ut nomen

1) Marcian. P. 66. 2) P. 67. 3) p. 72.

illud mutarit, testatur Lucianus. Sed Ionopolim appellat ipse: rectiusque, ut videtur. Hoc enim consilio fortasse nomen illud patriae impetravit Alexander, ut originem ejus ab Ionibus arcesseret, qui erant etiam in minori illa Asia celeberrimi. Vixit ergo Menippus post Alexandrum, saltem post novum illud nomen Ionopolis. Sed Aboniteichi nomine usus est sub finem Hadriani Arrianus in Periplo Maris Euxini. Etiam sub Pio idem nomen in numis observavit praestantissimus ¹ Spanhemius. Et sub Marco potissimum floruisse constat illum impostorem, quo coepit Auctore nova illa patriae illius appellatio. Hoc inde manifestum est quod Oracula illius memoret Lucianus nulla praeterquam de rebus, quae illo Imperante contigerint. Initio mox illius Imperii fuisse verisimillimum est infaustum illum exitum ² Severiani Galli in Armenia, qui ortum dederit Bello in Parthos, de quo triumphos et cognomina utriusque Principis in numis legimus. Eodem Imperante pestis erat, de qua crassum Pseudoprophetae errorem deridet ³ Lucianus. Sub finem Marci Bellum erat in Marcomanos ipsum quoque pari falsarii hallucinatione similiter insigne. Etiam tempus designat ⁴ Lucianus, quo hanc gratiam patriae impetravit Alexander, cum unicus esset in Imperio Princeps. Hoc nos docent Luciani verba. Ait enim postulasse praestigiatores ⁵ *παρὰ τοῦ Ἀυτοκράτορος μετανομασθῆναι τὸ Ἀβώνου τέχης, καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι*. Solus ergo erat in Imperio Marcus, cum hoc Alexandro concederet, vel Alexandri potius (ut videtur) patrono Rutiliano. Certumque adeo est post novennium, quo collegam habuit in Imperio Verum, elapsam, à Marco hoc fuisse impetratum, post annum scilicet Aerae Christ. receptae CLXX. Serius esse potuit, dummodo ante Marci saltem exitum contigerit. Nec sane longe, ut opinor, a vera Menippi aetate aberrabit haec nota. Sic enim loquitur quasi nupera esset, cum scriberet Menippus, illa nominum mutatio; quasi nondum *Ἀβώνου τέχης* no-

Marciانو.

170

1) Ez. Spanhem. de Praest. Numism. 2) Lucian. Pseud. p. 764, 765. 3) Lucian. ib. p. 769. 4) Lucian. ib. p. 775. 5) Lucian. ib. p. 782.

men e memoria hominum excidisset. Quod sane scire potuit Menippus, Asianus ipse, et Pergamenus. Non longe itaque, ut puto, aberrabimus, si illum Commodi temporibus assignemus.

8) Formae, quibus MARCIANI Scripta designantur à STEPHANO.

Placet autem obiter formas, quibus praedicta Marciani Scripta a Stephano advocantur, observare. Cum testis adducitur ipse Marcianus, illa ejus Scripta designantur, quae suo nomine ipse insignivit; vel scilicet Periodi pedestres, vel Oceani Peripli, vel Itinerarium ab Urbe Roma ad Urbes insigniores. Ita scilicet plerunque. Semel enim advocatur ¹ Marcianus ipse e 11° Epitomarum Artemidori. Quod sane potuit contingere, quod locum illum, quem forte omiserat Artemidorus ², Marcianus ipse ex alio aliquo, cujus tamen nomen reticuerit, Auctore suppleverit. Hoc enim profitetur ipse Marcianus, ita se in alienis Scriptis esse versatum, ut nihilominus constaret quid ipse scripsisset Auctor, et quid de suo aliunde suppleverit Marcianus. Porro Menippum non in Epitomen redegit, sed, qua deesse visus est, auctiorem fecit. Nec Periplus duntaxat universum, sed et partes Peripli singulas, sub Peripli nomine Stephanus advocavit, nempe Periplus utriusque Ponti, Periplus Paphlagoniae, Periplus Bithyniae etc. Minus profecto accurate. Quanquam enim omnes invicem annexae Periplus fecerint, quod circuitum expleverint; partes tamen singulae non explebant, proinde rectius Parapli quam Peripli appellandae. Oram enim maritima praeternavigabant potius quam circumnavigabant.

§. 9. MEDIUS inter MENIPPUM et MARCIANUM AGATHEMERUS, antiquior Constantinopoli.

Jam de Marciani agamus aetate. Idque certum est inprimis, antiquiorem esse Stephano Lexici Geographici Auctore, à quo testis advocatur. Si quidem is sit Marcianus, cujus meminit Synesius ³, ut credunt nonnulli, jam

1) Steph. *Μαλλάδα*. 2) Marcian. p. 65. 66. 3) Synes. Epist. 101 ad Pylam.

nihil esset cur de illius aetate ultra dubitarem. Erat enim ille senex, cum scriberet Synesius, qui sub Arcadio potissimum scripsit floruitque. Suntque, fateor, quae sententiae illi faveant, Argumenta. Marciani testimonia adduxit Stephanus. Idemque fecit de Synesio. Inde conficitur, ambos antiquiores esse Stephano. Coevos sibi invicem fuisse non conficitur. Erat praeterea Marcianus ille Synesianus (ut nostrum appellant MSS) Heracleota. Sed nihil habet Synesius de Scriptis Marciani, nedum Geographicis. Temere ergo de aetate Marciani nihil inde pronunciandum est. Aliunde quaerendum nunquid pugnet, quo minus hoc Saeculo vixerit scripseritque Marcianus. Artemidoro et Menippo sua, quae de Insularum ambitu dedit, se debere agnoscit ¹ Agathemerus. Nec tamen Marciani vel nomen apud illum legimus, nec quippiam habet unde constare possit, operamne Marciani permistam haberent horum Auctorum Textus, quos ipse usurpavit Agathemerus. Non loquitur de Epitomis Artemidori, ut loquitur Stephanus, quem post Marcianum vixisse certum est; ut loquitur etiam ² Scholiastes Apollonii, quem vel hinc Marciano recentiorem fuisse vincitur. Media ergo inter Menippum Marcianumque aetate vixit Agathemerus. Proinde ex illius aetate illud saltem colligendum est, quo tempore ne quidem antiquior esse potuerit Marcianus. Quod vero Agathemeri aetatem è Tropici ³ vel potius Syenes, ab Aequatore distantia (quasi vero ea fuisset illius Saeculi, quo ipse vixit Agathemerus) colligat Wundelinus; speciosior illa, ni fallor, quam fortior, Argumentatio est. Ptolemaeo enim se accepta illa, quae habet de Parallelis, ipso mox capituli initio, referre agnoscit Agathemerus. Scio quidem hodiernos utriusque numeros inter se discrepare. Discrepantiam enim illam Agathemerus facit $\mu\omicron\iota\varrho\omega\nu\ \kappa\gamma'.$ δ' , graduum scilicet 23. 45'. et quidem duobus in locis ⁴. Ptolemaeus $\mu\omicron\iota\varrho.$ $\kappa\gamma'.$ δ' γ' , nempe grad.

1) Agathem. L. I. c. 5. 2) Schol. Apollon. ad L. III. v. 858. 3) Agathem. L. I. cap. 8. 4) Agathemer. L. I. cap. 8. L. II. c. 13.

23. 50'. etiam ipse bis¹. Sed tam aperta Agathemeri professio facit, ut ne dubitare quidem liceat, quin sit alter ex altero corrigendus. Nec sane difficilis erat in tertio numero error. Eodem enim redibunt, pro calculo supputandi Romano, si δ' quadrantem designarit; γ' autem tres uncias, quae revera quadrantem assis conficiebant. Ergo tempus illus aliunde explorandum est. Ptolemaeo juniorem, quem toties sequitur, fuisse manifestum est. Inde Taprobanen Salicam², non Insulam Palaesimundi, appellat, pro exemplo Ptolemaei. Etiam post Severi tempora vixisse colligit Wendelinus propter verba ejus de Albione ἐν ἡ στρατόπεδα ἴδονται³, quae ille de Severi vallo tunc recens exstructo intelligenda esse censet, dittonis Romanae termino. Atqui si de tali aliquo vallo necesse esset, ut verba illa intelligerentur; erant profecto, etiam ante Severum, talia valla alia, ad quae poterant non absurde referri, tam Hadriani, quam etiam Antonini Pii. Sed στρατοπέδων ἰδουμένων nomine Legionum castra intelliget stativa, non ad vallum certe, sed in Urbibus Britanniae maxime opportunis. Talia tria Eboraci, Caestriae, et Iscae Damnoniorum, seu Exoniae, numerat ipse Ptolemaeus. Itaque non est cur, ex hoc saltem loco, colligamus eum multo juniorem fuisse vel ipso Ptolemaeo. Tantum abest ut Plethonis aut Gazae Saeculo admoveri possit, ut vir quidam doctus arbitratus est. Maximi certe, qui Gratianum Imperatorem interfecit, Saeculo juniorem esse non potuisse, vel è praedictis colligimus, quae tum etiamnum erant in Britannia nostra, στρατοπέδοις ἰδουμένοις. Copias enim Romanorum omnes ex hac Insula detraxit Tyrannus ille Maximus. Postea, fateor, rogati à Britannis Romani miserunt identidem sociis auxilia. Sic tamen illi, ut re bene gesta mox redierint, nec deinceps castra ulla fixa hic tenuerint. Anno ergo Aerae nostrae Christianae 383 (quo Maximi opera cecidit Gratianus) antiquior fuerit oportet Agathemerus: imo certe anno ejusdem Epochae 330 antiquior, quo Urbs Constantinopolitana

1) Ptol. Geogr. L. I. c. 23. p. 24. L. IV. c. 5. p. 122. 2) Agathemeri L. II. c. 6. 8. 3) Agathemeri L. II. c. 5.

dedicata est, et novo Constantinopolis nomine appellata, quam veteri adhuc nomine noster¹ Byzantium appellat. Graecum fuisse prodit et lingua, qua scripsit, Graeca, et patronus Operis Philo ipse etiam Graecus, et nomen Graecum Agathemerus. Etiam Orientalem arguit, quod Gallos observarit, non jam amplius Galatarum, sed Gallorum², nomine appellari. Non equidem inepte, pro loci, quo vixit scripsitque, situ, si quidem vixerit in Oriente nec longe à Galatis Asianis. Galatarum enim nomini magis assueverant Asiani, propter finitimos sibi Galatas; non autem incolae Occidentalis Imperii. Erat ergo etiam ipse inter illos qui sedem Imperii agnoscebant Constantinopolim, si quidem postea vixisset quam eo translatum fuisset Imperium. Cur itaque veteri, et quod in desuetudinem abierat, nomine illam appellaret? Memorat porro Daciam post Iazygas Metanastas³ ὀριζομένην τῷ Ἰστρῳ. Ea proculdubio Transdanubiana erat in Provinciam redacta à Trajano, ab Aureliano autem deserta et praesidiis nudata. Si quidem ea tum fuisset Romana Provincia, cum scriberet Agathemerus, ita vixerit etiam ante Aurelianum. Sed nihil habet unde certe colligi possit fueritne tum ditionis Romanae. Utcunque tamen ante fundatam Constantinopolim illum vixisse verisimillimum est. Et certe spatio aliquo temporis post Ptolemaeum. Danubium censet Ptolemaeus usque ad⁴ Axiopolim Daciae finitimam. Non longe fortassis ab eo discrepavit⁵ Strabo, qui ad Cataractas eum producit, quae per Dacos feruntur. Plinii locum, qui ab eo loco, quo Illyricum alluit Danubius, Istri nomen auspicatur, mendosum esse suspicor. Danubii nomen ad Vindobonam tantummodo profert Agathemerus⁶. Ex alio certe Auctore quam Ptolemaeo, utque videtur, juniore: forte Menippo. Nec enim oras duntaxat maritimas à Menippo descriptas fuisse colligimus e fragmentis Hoeschelianis. Et quidem junior Ptolemaeo fuit, ut vide-

1) Agathemer. L. II. c. ult. 2) Agathemer. L. II. c. 4. 3) Agathemer. L. II. c. 4. 4) Ptolem. II. 11. p. 57. III. 8. p. 84. 10. p. 87. 5) Strabo L. VII. p. 304. 305. 6) Agathemer. L. II. c. 4.

mus, Menippus; ut Menippo junior erat Agathemerus. Idem Agathemerus saltem antiquior Constantinopoli, fortassis Aureliano. Proinde junior Agathemero Marcianus his temporibus junior fuerit oportet. Quanto junior fuerit, nondum hoc docet Argumentum. Sed plusquam duorum Saeculi spatium intercesserit oportet inter Menippum atque Marcianum, si idem is fuerit, de quo agimus, Marcianus cum illo, cujus meminit Synesius. Itaque quam sero vixerit Marcianus, aliunde explorandum.

§. 10. SCHOLIASTES APOLLONII junior MARCIANO, quarto saltem Saeculo exeunte antiquior.

Porro ex Artemidori Epitome testimonium advocat vetustus ille, quem habemus, atque eruditus Apollonii Rhodii Scholiastes, quem vel inde discimus recentiorem illo, qui Epitomen illam confecit, nostro (inquam) Marciano. Sed vero Scholiastarum veterum aetatem designare difficillimum est, praesertim Anonymorum, eorumque maxime qui aliorum Commentarios in unum Corpus digesserunt. Solenne his est ut verba aliena repraesentent, quae sint proinde ad Auctorum potius, quos collegerant, aetates, quam ad suam, referenda. Solenne item junioribus, ut novis incertique temporis Observationibus vetustiorum cogitata interpolarent. Solenne denique ut temporis, quo vixerint, designationem parum necessariam crederent, atque adeo penitus negligerent. Nec otium est inpraesentiarum de his accurate, ut merentur, disserendi. Sunt autem sane inter Scholiastas illi vetustiores, qui in primarios Graecae linguae Scriptores operam suam contulerunt, et qui Auctoribus exemplisque sua confirmarunt. Habent quidem minorum gentium Auctores, qui in pretio erant, suos sibi Scholiastas. Ita Lucianus, Aristides, Philostratus, Oppianus, Nazianzenus, Synesius, Libanius etc. Sed parvae admodum frugis; sed veterum testimoniis plerumque destitutos; sed rerum, de quibus agunt, admodum plerumque imperitos, quique vel illa ipsa imperitia suam novitatem prodant, quantumque distarint à Saeculis ingeniorum feracissimis. Sed et inter antiquiores doctioresque

Scholiastas, ordo quidam observandus est. Omnium antiquissimi sunt, proximique ipsis, quos explicandos susceperant, Auctoribus, qui ex ipsis fontibus testimonia arcesunt, non autem ex antiquioribus Scholiastis; juniores illi qui suum nihil contulerunt praeter industriam, dum aliorum separata volumina in unum corpus contraxerunt. Hoc autem censu habendus est hic Apollonii, quem habemus, quantumvis doctus, Scholiastes. Collegit ipse e Lucillo Tarrhaeo, Sophocle, et Theone, qui tamen etiam ipsi ex antiquioribus hauserunt, qui scripserunt in hunc ipsum Apollonium ex professo Commentarios. Tertio ergo demum gradu distat ipse a primariis Auctoribus, proinde recentissimis sui ordinis Scriptoribus accensendus. Is Theon, si idem fuerit Alexandrinus, cujus similes habemus in Aratum Ptolemaeumque Commentarios; ita collector ipse, Theone junior, post quartum à Christo nato Saeculum, quo scripsit Theon exeunte, floruerit. Quanto junior illa quoque Epochæ fuerit, ne quidem ita constabit. Si autem ipse nihil proprium attulerit, ita necesse erit ut quae habet omnia Theone, eorum, quos collegit, recentissimo antiquiora sint. Sic erit Theoni, ita tamen ut ante hoc Theonis opus scripserit, saltem coaevus Marcianus. Nec quicquam hactenus pugnabit, quo minus idem fuerit cum Marciano Synesiano. Sed nec vicissim quicquam pugnat, quo minus fuerit hoc ipso Theone, et coaevo Theoni Synesio, multo adhuc antiquior.

§. 11. Noster MARCIANUS antiquior, ut videtur, MARCIANO SYNESII, eoque qui floruit sub Valente.

Superest ergo, ut ex ipso demum Marciano de Marciani Saeculo judicemus. Et quidem Saxonum nomen hic legimus. Insulam Saxonum p. 52. Et gentem Saxonum p. 53. Cujus gentis nomen in Graecis pariter ac Latinis Historiis ignotum asserit ante Diocletiani tempora Cl. Vindingius. Recte quidem id fortassis si sermo fuisset de Saxonum praedationibus, aut traductis aliò coloniis, quibus postea inclaruerunt. Hic autem in propriis sedibus erant, cum eorum mentionem faceret Marcianus, qui ipse

nihil habet quod accipere non potuerit a Ptolemaeo. Meminit enim etiam ¹ Ptolemaeus Insulae Saxonum, et gentis; et eodem situ utramque statuit, quo et noster Marcianus. Plane ergo nihil video, quod Marciani aetatem multo inferiorem arguat aetate Ptolemaei. Nihil plane cur junior credatur tertio Aerae nostrae Christianae Saeculo. Ita satis accurate invicem consentient omnia, ut et junior Ptolemaeo fuerit Menippus, et Menippo junior Agathemerus, et junior Agathemero Marcianus. Vix potuit a Roma veteri duntaxat Itineraria describere ipse Graecus, et Romae novae (siqua tunc fuisset) subditus. Vix potuit Imperii, quo vixit ipse, Metropolim tam alto premere silentio, in Opere Geographico, in locis Constantinopoli adeo vicinis. Nomen ejus fateor, Romanum est: sed Graecum lingua, qua scripsit; fuisse prodit, et patria Heraclea Ponti. Orientalem produunt Epitheta, quibus ornat Ptolemaeum, *θειοτάτου* et *σοφωτάτου* Syro Malelae admodum familiaria, non item Graecis Europaeis. Faciunt haec omnia, ne Constantinopoli junior credi possit, cuius mentionem omnem ita devitarit. Haec si vera, alius fuerit Marcianus noster à Marciano Synesiano, et ab illo etiam alius, quem ejus loco reponit Ch. Vindingius e Suida, qui sub Valente Principe floruerit; si tamen is ipse alius fuerit à Synesiano.

1) Ptolem. Geogr. L. II. c. 11. p. 60. 58.

est Marcianus post Constantinum et
ant. Justinum (324-327), uti ante
et Menippo - de h. d. n. p. p.

ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ ΗΡΑΚΛΕΩΤΟΥ
ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΞΩ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ἐώου τε καὶ ἑσπερίου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μεγίστων νήσων.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ.

[Ὠκεανού]¹ τὴν

MARCIANI HERACLEOTAE

[ex ea, quae] PONTI [est Heraclea]

PERIPLUS MARIS EXTERNI,

*tam orientalis quam occidentalis, et maximarum insularum,
quae in eo sitae sunt.*

LIBER PRIMUS.

[Oceani] influ-

1) Iam Dodwellus recte vidit, initium operis interiisse, eumque restituendum hoc modo: τὴν ἑσπέρην Ὠκεανού τὴν εἰσορὴν ποιούμενος Ἀρτεμίδωρος coniecit. Consentit Io. Hudsonus. Sed hanc lacunam nullo modo expleri posse scio, nisi ex libris integris, qui fortasse in bibliothecis lateant; itaque eam simpliciter indicare malui. Si omnia autem diligenter perpendo, Dodwellum errasse video. Marcianus enim in ea parte, quae hoc loco periit, de Oceano dixisse videtur, atque fortasse eo modo, ut periodum eius, eiusque partes et coniunctionem cum interiori mari ostenderet. Quibus expositis rebus Marcianus transiit ad Artemidorum, docens ubi is εἰσορὴν Ὠκεανού in Mare nostrum posuit.

Haec legimus, sed illa omnia perierunt deque divinare iis tantummodo possumus ex bipartiti operis dispositione singulisque locis, quae sint p. 2. 5. 6 al. Hanc opinionem Dionysius Periegetes eiusque interpres Eustathius, et qui eum secutus est Nicephorus Blemmidas, adiuvant. Marcianus rem fortasse eodem modo narrabat atque breviter sententiam suam, Maria externa sive Oceanum in duas tantum maiores partes, et quidem Oceanum orientalem et occidentalem, utrumque autem iterum in duas partes dividens, annexit. Quae aperte dicit p. 2., ubi legimus: ἔτι μὲν καὶ ἑτέρων πλείστων ἀρχαίων ἀνδρῶν τὸν περιπλοῦν ἀναγράφαντες εἰλόμεθα ἐν βιβλίοις δυοῖ· τὸν μὲν ἑώου καὶ μεσημβρινὸν ὠκεανὸν ἐν τῷ προ-

είσορὴν ποιούμενος Ἀρτεμίδω-
 rum faciens Artemidorus Ephesius in

τῶν βιβλίων, τὸν δ' ἐσπέριον καὶ τὸν ἀρκιῶν ἐν τῷ δευτέρῳ, ἅμα ταῖς ἐν αὐτοῖς κειμέναις μεγίσταις νήσοις. . . εἰδὼς δὲ καὶ ἐτίρους τῶν καλαιῶν περὶ τὴν τοιαύτην σπουδάσαντας ὑπόθεσιν. Hoc sensu lacunam esse indicandam mihi persuasissimum est. Hoeschellius atque Hudsonus: Τὴν εἴσορὴν ποιούμενος Ἀρτεμίδωρος κ. τ. λ. ediderunt. Meae dispositioni versionem latinam accommodavi indicata lacuna, sic: „.... [Oceani ...] influxum fa-

ciens Artemidorus Ephesius Geographus undecim Geographiae libris periplus, quam optime potuit, conscripsit.“ Hudsonus enim vertit: „Artemidorus Ephesius Geographus, initium faciens ab influxu Oceani [in mare nostrum,] undecim Geographiae libris periplus, quam optime potuit, conscripsit.“ Restat autem adiungere quae Dionysius, Eustathius, et Nicephorus dixerunt. Dionysius haec v. 27 sqq.:

Πάντη δ' ἀκαμάτου φέρεται ὄρος Ὀκεανοῖο, εἰς μὲν ἰῶν, πολλῆσι δ' ἑκαονμῆσιν ἀρηρώσ. Ἦτοι ὁ μὲν Λοκροῖο παρ' ἰσχατιῆν ζευφοῖο Ἄτλας ἐσπέριος κικλήσκειται· αὐτὰρ ὑπερθεν, πρὸς βορέην, ἴνα καί τις ἀρειμανέων Ἀριμασπῶν, πόντον μιν καλέουσι πεπηγῶτα τε Κρόνιον τε· ἄλλοι δ' αὖ καὶ νεκρὸν ἐφημίσαν εἶνεκ' ἀφανροῦ ἡλείου· βράδιον γὰρ ὑπέρι' ἄλα τήνδε φαίνεται, πάντη δὲ σκιερῆσι παχύνεται ἐν νεφέλῃσιν. Αὐτὰρ ὅθι πρῶτιστα φαίνεται ἀνθρώποισιν, ῥῆθον καλέουσι καὶ Ἰνδικὸν οἶδμα θαλάσσης. Ἄγχι δ' Ἐρυθραῖόν τε καὶ Αἰθίοπιον καλέουσι πρὸς νότον· ἐνθα δὲ πολλὸς ροικῆτον χθονὸς αὐλῶν ἐκτίταται, μαλεροῖσι κεκαυμένος ἡλείοισιν. Οὕτως Ὀκεανὸς περιδέδρομε γαίαν ἄπασαν, τόσσασι ἰῶν καὶ τόσσα μετ' ἀνθρώσιν οὐνόμαθ' ἔλικων. Κόλπους δ' ἐνθα καὶ ἐνθ' ἀπερευγεται, ἐνδοθι βάλλον εἰς ἄλα· τυτθοὺς μὲν πλίονας, πίσυρας δὲ μεγίστους. Ἦτοι μὲν πρῶτιστον, ὃς ἐσπερίην ἄλα τίκει, συρόμενος Αἰθῆρην ἔσω Παμφυλίδος αἰθῆς· δευτέρος αὐτ' ὀλίγος μὲν, ἀτὰρ προφερέστατος ἄλλων, ὅστ' ἀποκιδνάμενος Κρονίης ἀλὸς ἐκ βορέαιο, Κασπίῃ αἰκῆν ῥέειθρον ἐπιπροῖησι θαλάσση, ἦντε καὶ Ἐρυθρῆν ἕτεροι διεφηνίξαντο. Τῶν δ' ἄλλων, οὗτ' εἰσὶν ἀπὸ νοτίης ἀλὸς ἄμφω, εἰς μὲν ἀνώτερός ἐστι, τὸ Περσικὸν οἶδμα προχέουσαν ἀντὶ Κασπίης τετραμμένος ἀμφιπέριτης· ἄλλος δ' Ἀράβιος κυμαίνεται ἐνδοθι κόλπος, Εὐξείνου πόντον νοτιώτερον ὀκλὸν ἐλίσσων. Τόσσασι μὲν κόλποι βαθυκῆμονος Ὀκεανοῖο, οἱ μείζους· ἄλλοι δὲ τ' ἀπειρέσιοι γεγαῖασιν.

Ad v. 4. Eustathius haec: „Ὅτι εἰπὼν τίσσασα τὰ πελάγη τοῦ ὠκεανοῦ, τὸ ἐσπέριον Ἄτλαντικόν, καὶ τὸ ἀρκιῶν Κρόνιον, καὶ τὸ κατὰ τὴν ἔω Ἰνδικόν, καὶ τὸ νότιον Αἰθιοπικόν, καὶ οὕτω τοῖς τοῦ κόσμου τίσσασασι κέντροις ἐπεξελθὼν, ἐπάγει συμπληρωματικῶς ἅμα καὶ ἐπιφανηματοικῶς, ὅτι Οὕτως ὠκεανὸς περιδέδρομε γαίαν ἄπασαν ὡς ἦδη δείξας ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν ἀπεφανοί, ὡς προεί-

ρηται. εἰ καὶ τινες τῶν καλαιῶν ἀντιλέγειν ἐβούλοντο, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος, ὃς οὐκ ἀποδέχεται τοὺς γράφοντας τὸν ὠκεανὸν ῥέειν περὶ τῆς γῆς. — Ὅτι τὸν ὠκεανὸν εἰς τέσσαρα διελῶν, ὡς προείρηται, ἱστορεῖ καὶ τέσσαρας αὐτοῦ κόλπους μεγίστους εἰς τὴν γῆν ἔσω ἐρεύεσθαι, ἓνα μὲν τὸν τὴν ἑσπερίαν θάλασσαν τίκοντα, τὴν ἀπὸ Γαδείρων διήκονσαν ἕως καὶ εἰς Παμφυλίαν, ὅπου καὶ ἡ Κύπρος· ἕτερον δὲ τὴν ἐκ τοῦ βορρᾶ Κασπίαν θάλασσαν, τὴν καὶ Ἰρκανίαν· τρίτον δὲ ἀπὸ νοτίας θαλάσσης, ἥτοι νοτίου ὠκεανοῦ, τὸν Περσικὸν κόλπον ἀντικρὺ κείμενον τῆς Κασπίας· καὶ τέταρτον τὸν Ἀραβικόν, ἀντικείμενον τῷ Εὐξείνῳ ἐκ νότου καὶ αὐτὸν, καλούμενον Ἀραβικὸν διὰ τοὺς αὐτόθι Ἀραβας, ὡς καὶ ἡ Περσὶς θάλασσα τοῖς Πέρσιν παρονομάζεται, καὶ τοῖς Ἰρκανίοις καὶ Κασπίοις ἢ αὐτῶν παρώνυμος θάλασσα. τὸν δὲ Ἰρκανιον κόλπον τὸν καὶ Κάσπιον ὀλίγον μὲν λέγει, ὡς πρὸς τὴν ἑσπερίαν θάλασσαν τὴν συρομένην ἀπὸ Γαδείρων ἕως καὶ εἰς Παμφυλίαν, τῶν ἄλλων δὲ προφερέστερον ἱστορεῖ, τοῦ Περσικοῦ τε δηλαδὴ καὶ τοῦ Ἐρυθραίου. λέγει δὲ καὶ ὅτι μικροῦς μὲν κόλπους ὁ ὠκεανὸς πλέουας, ὡς δὲ προϊῶν ἐρεῖ, καὶ ἀπειροσίους ἔνθα καὶ ἐνθ' ἀπερεύεται εἰς ἅλα ἐνδοθὶ βάλλων, ἤγουν θάλασσας ἔσω τῆς οἰκουμένης ἀποτελῶν. μεγίστους δὲ τέσσαρας, οὓς καὶ πρὸς ὄνομα ἐξέθετο, καθάπερ εἴρηται. Nicephorus Blemm. geographia synoptica: Ὁ ὠκεανὸς εἰς ὧν καὶ κύκλω περιφερόμενος τέσσαρας ἔσχειν ὁ αὐτὸς τὰς ἐπωνυμίας. καὶ πρὸς μὲν τὸ τέλος τοῦ ζεφύρου Ἄτλας ἐσπέριος καλεῖται· πρὸς δὲ τὸν βορρᾶν, ὅπου καὶ τὸ τῶν Ἀρμασπῶν γένος οἰκεῖ, Κρόνιος πεπηγῶς· πρὸς δὲ τὴν ἑῶαν ἠῶος καὶ Ἰνδικός· πρὸς δὲ τὸν νότον, ὅπου ἡ γῆ κεκαυμένη ἐστὶν ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου θερμοτήτος, ἔρυθραῖος καὶ Αἰθιοπικὸς καλεῖται. Ἐχει δὲ καὶ τέσσαρας πόρους σὺν τούτοις, ὁ-

τινες τέσσαρας ἀποτίκτουσι θάλασσας· τὴν μὲν πρώτην πρὸς δυσμας, τὴν δευτέραν δὲ ἐπ' ἀνατολάς, τὴν δὲ τρίτην πρὸς βορρᾶν, τὴν δὲ τετάρτην πρὸς νότον. Obiter moneo, non solum Oceani verbi significationem, sed etiam verbum ipsum ex lingua sanscrita, quam dicimus, translatum esse in linguam graecam hodie constat. Primo loco exhibeo Stephani Byzantini locum: Ὁκεανός, ὁ ποταμὸς ὃ περιέχων τὴν γῆν. Φαβωρίνος ἐν ταῖς παντοδαπαῖς ἱστορίαις· προσαγορεύουσι δὲ τὴν ἔσω θάλατταν ἐκεῖ μὲν οἱ πολλοὶ τῶν βαρβάρων Ὁκεανόν, οἱ δὲ τὴν Ἀσίαν οἰκούντες μεγάλην θάλατταν, οἱ δ' Ἕλληνες Ἀτλαντικὸν πέλαγος. ἐκλήθη δ' οὕτω παρὰ τὸ ὠκέως νάειν, ὃ ἐστὶ ῥέειν. Theon ad Arati Phaenomena v. 25 derivat nomen Ὁκεανός a verbo ὠκός. I. H. Vossius (Kritische Blätter T. II. p. 178.) hanc derivationem rejicit atque Bocharti (Opera 1692, p. 639.) sententiae: „Og Phoenici sua lingua maris ambitus aut mare ambiens, unde Oceanus, Ogeni domus, et Og (hug) quod in scriptura nomen cosmographicum.“ Consentit. Guil. de Humboldt dicit, ogha esse sanscritae linguae radicem, atque multitudinem, deinde fluvium et quidem rapidum significare. Conf. Alex. de Humboldtii Kritische Untersuchungen über die historische Entwicklung der geographischen Kenntnisse von der Neuen Welt, Vol. I. p. 49 sq. 168 sq. Huc spectat quoque, quod Herodotus de Oceano dicit libro II. 21: ἡ δ' ἐτέρη ἀνεπιστημονοστέρα μὲν ἐστὶ τῆς λελεγμένης, λόγῳ δὲ εἰπεῖν, θωυμασιωτέρη· ἡ λέγει, ἀπὸ τοῦ Ὁκεανοῦ ρέοντα αὐτὸν ταῦτα μηχανάσθαι· τὸν δ' Ὁκεανὸν γῆν περὶ πάσαν ῥέειν. cap. 23.: Ὁ δὲ περὶ τοῦ Ὁκεανοῦ λέξας, ἐς ἀφανὲς τὸν μῦθον ἀνανεύκας, οὐκ ἔχει ἔλεγχον. οὐ γὰρ τινα ἔγωγε οἶδα ποταμῶν Ὁκεανὸν ἔδντα· Ὁμηρον δὲ ἡ τινα τῶν πρότερον γινομένων ποιητῶν δο-

δαρος δ' Ἐφέσιος γαιωγράφος ἂν ἐνδεκάτοις τῆς Γεωγραφίας βιβλίοις τὸν περίπλου, ὡς ἐνῆν ἄ μάλιστα δυνατόν, συνέγραψεν· ἡμεῖς δὲ τῶν βιβλίων τούτων τὰς περιττὰς τοῦ μνημονευθέντος ἀνδρὸς παρεκβάσεις, προσέτι δὲ βαρβάρων Αἰθιοπικὰς πόλεις ἀφέντες, ἐν ἐπιτομῇ σαφέστατα μετ' ἀκριβοῦς ἔφενρεθέντα

Geographiae undecim libris periplum, quam optime potuit, conscripsit. Nos vero horum viri commemorati librorum superfluas digressiones et barbarorum Aethiopicas urbes omittentes, in Epitome periplum, nuper inventorum adcurata adiectione auctum,

κῆω τοῦνομα εὐρόντα ἐς τὴν ποιήσιν ἐσενεῖασθαι. Aristotel. de mundo 3: πέλαγος τὸ μὲν ἔξω τῆς οἰκουμένης Ἀτλαντικὸν καλεῖται καὶ ὁ Ὠκεανὸς περιφέρον ἡμᾶς. Cic. somn. Scip. I. 6: Omnis enim terra, quae colitur vobis, parva quaedam insula est, circumfusa illo mari, quod Atlanticum, quod Magnum, quod Oceanum appellatis in terris. Polyb. XVI. 29, 6: οὐδ' ἐκ τοῦ παρὰ μὲν τισιν Ὠκεανῷ προσαγορευόμενον παρὰ δὲ τισιν Ἀτλαντικῷ πελάγους, δυνατόν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν εἰσπλεῦσαι, μὴ οὐκὶ διὰ τοῦ καθ' Ἡρακλέους στήλας περιωθέντα στόματος. Avieni ora marit. 405:

Hunc usus olim dixit Oceanum vetus

Alterque dixit nos Atlanticum mare.

Illa regio, unde Oceanus in mare nostrum irrumpit, occidens est, atque πορθμός, qua intrat, Gaditanum fretum nuncupatur. Praeterea inter Agathemerum et Marcianum necessitudo quaedam haud facile negari nequit. Agathemerus enim libro II. cap. XIV. dicit haec: „ἡ μεγάλη θάλασσα, καὶ τὴν ὀλίγην οἰκουμένην περιφέρουσα κοινῶ μὲν ὀνόματι Ὠκεανὸς καλεῖται, κατὰ κλίματα δὲ διαφόρους ἔχει ἐπωνυμίας. Ὁ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῖς Ἀρκτοῖς πᾶς μὲν Ἀρκτικός καὶ Βόρειος λέγεται. ἤδη δὲ αὐτοῦ τὸ μὲν ἀνατολικώτερον Σκυθικός Ὠκεανός, τὸ δὲ δυτικώτερον Γερμανικός τε καὶ Βρετανικός καλεῖται· ὁ δὲ αὐτὸς ὄντος σύμπας καὶ Κρόνιον πέλαγος καὶ Πεπηγός καὶ Νεκρόν ἐπωνομάζεται. Ὁ δὲ ὑπὸ

τῆ Μεσημβρία σύμπας μὲν καλεῖται Μεσημβρινός τε καὶ Νότιος Ὠκεανός. Πάλιν δ' αὐτοῦ τὸ μὲν ἀνατολικώτερον Ἐρυθρὰ θάλασσα, τὸ δὲ δυτικώτερον Αἰθιοπικός Ὠκεανός προσαγορεύεται. Τῶν δὲ λοιπῶν β' κλιμάτων τὸ μὲν κατ' ἀνατολὰς Ἐφῶν πέλαγος καὶ Ἰνδικός Ὠκεανός· τὸ δὲ κατὰ τὴν δύσιν, ἀφ' οὐπερ ἡ καθ' ἡμᾶς θάλασσα πληροῦται, Ἐσπερίος Ὠκεανός, καὶ κατ' ἐξοχὴν Ἀτλαντικὸν προσαγορεύεται πέλαγος. Conf. lib. I. 1: Ὠκεανός δὲ διὰ τοσούτως ἀνείν κύκλῳ τὴν γῆν. Agathemerus iisdem autoribus geographicis usus est, quos Marcianus vel edidit, vel in suo periplo componendo adhibuit. Conf. Strabone m lib. I. p. 2 — 5. II. 100. Haec sunt de interito operis initio monenda; praeterea argumentum peripli primi peritisse videtur. Nemini inscriptio peripli primi τὸ πρῶτον offendere potest, si cum libri secundi inscriptione ἐν τῷ δευτέρῳ Μαρκιανῷ περίπλῳ comparat.

2) γαιωγράφος Cod. Palat., quod Hoeschelii et Iō. Hudsonus receperunt; γαιογράφος Cod. Hervarti; γαιωγράφος malit Hoeschelii, quod pag. 6. legitur. Hoc recepi. Alibi tamen saepe γεωγράφος.

3) Ἐν ἔνδεκα τοῖς τῆς γεωγρ. Hoeschelii.

4) ὡς ἂν ἦν. Item.

5) μετ' ἀκριβοῦς) ἐρεῦνης, φροντίδος, σπουδῆς, aut simile quid lacunae inserendum. Hoeschelii. Sed malim cum Dodwellio totum legere in hunc mo-

προσθήκης τὸν [2] περίπλουν ἐποιησάμεθα¹, ὡς μηδὲν ἐνδεῖν πρὸς τελειοτάτην σαφήνειαν τοῖς περὶ τοῦτο τὸ μέρος τῆς γεωγραφίας απουδάξουσιν τῶν ἄκεανῶν ἐκατέρων τοῦτε ἑώου καὶ τοῦ ἔσπεριου ὧν τοῖς ἴδῃσιν², ἐφ' ὅσον ἐφικτὸν ἀνθρώποις, ἢ τῶν πολλῶν σπουδῇ καὶ φιλομαθίᾳ σαφῆ³ κατέστησεν, ἐκ τῆς γεωγραφίας τοῦ θειοτάτου καὶ σοφωτάτου Πτολεμαίου⁴, ἕκ τε τῆς Πρωταγόρου τῶν σταδίων ἀναμετρήσεως⁵, ἣν ταῖς οἰκείαις

clarissimum fecimus, ut nihil ad summam perfectamque evidentiam deesset iis, qui circa eam laborant Geographiae partem, quae spectat ad oceanum utrumque, orientalem et occidentalem. Quorum cognitionem, in quantum concessum est hominibus, plurimorum diligentia et literarum promovendarum studium in apertum retulit, ex Geographia divinissimi et sapientissimi Ptolemaei, atque ex opere Protagorae de dimensione stadiorum, quod

duim: ἐν ἐπιτομῇ σαφέστατον μετ' ἀκριβοῦς ἐφευρηθέντων προσθήκης τὸν περίπλουν ἐποιησάμεθα. Vide p. 6. Hudsonus.

1) ἐποιούμεθα Cod. Hervuarti.

2) Lacuna in utrōque Cod. sed Palatino, manu haud ita vetere, inscriptum ὡς τοῖς ἴδῃσιν; corrigo ὡς τὴν εἰδῃσιν. Hoeschelii. Hudsonus autem illam emendationem ὧν τὴν εἰδῃσιν Hoeschelii nomine scripsit, atque adiecit: infra autem tam ἴδῃσιν quam εἰδῃσιν habemus.

3) σαφῆ lege. Hoeschelii.

4) Πτολεμαῖος. Mirari subit, quod Cl. Harduinus in Indice auctorum Plinianorum, Ptolemaeum Lagi filium (qui Alexandri res gestas perscripsit) a Marciano hic laudari existimaverit: cum manifestum sit Marcianum non alium indigitare Ptolemaeum, quam Alexandrinum, Geographiae auctorem, quem fere ad verbum plurimis in locis exscripsit. Hudsonus.

5) ἕκ τε τοῦ Πρωταγόρου τῶν σταδίων ἀναμετρήσεως. Nihil certi de Protagorae aetate exprimi quidem potest, sed eum Strabone iuniorem esse, et fortasse non multo ante Marcianum ipsum vixisse videtur. A Strabone enim nusquam com-

memoratur, quamquam Eratosthene alisque in dimensionibus locorum indicandis usus est. Protagoras autem, cuius nec tempus nec patria nescimus, plane diversus est a Protagora philosopho vel sophista Teio sive Abderita, quem ex Platonis, Diogenis Laertii aliorumque libris cognoscimus. Photius in conscribenda sua Bibliotheca librum Protagorae, quem iure appellamus iuniorē, obiter quidem exscripsit; attamen ex his excerptis Protagorae librum libros sex habuisse vidimus. Photius dicit (p. 241 ed. Hoeschel., p. 468 ed. Rhodom., p. 145 ed. Bekk.): ἐν τῷ αὐτῷ γὰρ [δὲ] καὶ Πρωταγόρου γεωμετρίας τῆς οἰκουμένης ἐπιγραφὴν ἔχον, λόγοι ἔξ. ὧν τὰ μὲν κέντε εἰ καὶ μὴ σπονδαίως, καὶ ὡς ὕστερον ἀκριβοῦς: ἀλλ' οὖν τὴν τῆς Ἀσίας τε καὶ Λιβύης, ἀλλὰ δὲ Εὐρώπης περιήγησιν ποιῆται. τὸ δὲ ἔκτον, σύστοιχόν πως ἐστὶ τῇ Ἀλεξάνδρου συναγωγῇ τῶν γὰρ κατὰ τὴν οἰκουμένην δοξολογούμενων ἀναγράφει τὴν ἱστορίαν. ὧν τὰ μὲν εἰς ἀρχαιοτέρους ἀναφέρει, πολλά δὲ καὶ εἰς αὐτοφύλιαν ἔλκει, οὐκ ἔλαττον τῶν ἄλλων προβαλλόμενα τὸ παραδόξον. ζαφῆς δὲ καὶ οὗτος καὶ κεφαλαϊώδης, κατὰ τὸ ἔκτον, τὴν φράσιν μάλιστα.

τῆς γεωγραφίας βίβλοις προστέθεικεν· ἔτι μὲν⁶ καὶ ἐτέ(-33)
ρων πλείστων ἀρχαίων ἀνδρῶν, τὸν περιπλοῦν ἀναγράφαντες ἐ-
λόμεθα ἐν βιβλίοις δυοῖ· τὸν μὲν ἑῶν καὶ μεσημβρινὸν ὠκεί-
ων ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ, τὸν δ' ἑσπέριον καὶ τὸν ἀρκτῶν
ἐν τῷ δευτέρῳ, ἅμα ταῖς ἐν αὐτοῖς κειμέναις μεγίσταις νήσοις,
τῆς τε Ταπροβάνης καλουμένης, τῆς Παλαισιμόνδου λεγομένης
πρότερον⁷, καὶ ταῖς Βρεταννικαῖς ἀμφοτέραις νήσοις· ὧν τὴν μὲν

apposuit suis Geographiae libris. Quin et [nos] aliorum ex ve-
teribus conplurium periplos perscribentes duobus in libris com-
plexi sumus; in priori quidem libro oceanum orientalem et me-
ridionalem, in posteriori vero occidentalem et septentrionalem:
una cum maximis, quae in iis sitae sunt, insulis; cum Tapro-
hana quae vocatur, Palaesimundi prius appellata, tum utriusque
Britannicis insulis. Quarum primam quidem in medio maris In-

Non dubitamus idem esse Prota-
goram, quem Marcianus p. 35 et
55, atque Photius ante oculos ha-
bit. In diverso libri titulo, quem
Marcianus γεωγραφία, Photius au-
tem γεωμετρία appellat, nemo of-
fendere potest.

6) ἔτι μὴν. Cod. Herv.

7) Παλλιγεμόνδου. Lege πά-
λαι σιμόνδου, idque ex Ptole-
maeo VII. cap. 4. vide infra p. 9.
ubi in Cod. Herv. σημονδοῦ, ve-
rum quia paullo inferius παλαι-
σιμόνδου una dictione in utro-
que Codd. exaratum est, quod in
Geographia Ortelii quoque ex Ar-
riani Periplo adfertur; inter δι-
τογραφοῦμενα id erit ponendum:
sive perperam, in hoc auctore vel
τὸ πάλαι vel τὸ πρότερον redun-
dare dixerim. Hoescheliius.—
Assertur hic loci, itidemque p.
9 et 26 Taprobanam antiquitus
dictam esse Παλαισιμόνδου in-
sulam. Auctor vero Peripli ma-
ris Erythraei disertim tradit pag.
35, quod insula Palaesimundi a
veteribus Taprobana appellata
est: cui sententiae favet Io. Vos-
sius in notis ad Melam p. 275 etc.
Antiquissima, inquit, huius insu-
lae appellatio, si vera narrant
Taprobanensium annales, videtur
fuisse Lamcab vel Lamca.
Postea altera successit appellatio,

insulaeque ea dicta fuit Ilanare,
aut, iuxta alios, Tranate. A
postremo hoc vocabulo videntur
Graeci Taprobanam suam for-
masse. Iterum deinde mutatum
est insulae nomen, nempe post-
quam Sinae ea potiti sunt, ac
dicta Παλαισιμόνδου. Salicam
quoque postea appellatam fuisse
e Ptolemaeo et aliis constat, a
populis Salis, qui vulgo Gale
ab indigenis nuncupantur. Novis-
sima denique insulae huius ap-
pellatio, quaeque etiamnum ob-
tinet, est Seilan vel Zeilan.
Vide Salmasii Exerc. Plin. LIII.
p. 721. et Bocharti Geogr. S.
p. 160. Hudsonus.— Quae no-
bis de insula Taprobane animad-
vertenda videntur, v. infra ad pag.
26. Hoescheliius et Hudsonus hoc
loco Παλλιγεμόνδου ediderunt,
posterior autem Παλαισιμόνδου
legi praecepit. Conf. tamen Step-
hanum Byz.: Ταπροβάνη, νῆσος με-
γίστη ἐν τῇ Ἰνδικῇ θαλάσῃ. Ἀλέ-
ξανδρος ὁ καὶ Ἀνθῆος·

νῆσος τετράπλευρος, ἀλιστέρ-
νος Ταπροβάνη,
θηρονόμιον πέλιθρον ἑυφρίνων
ἐλεφάντων.

ἢ πάλαι μὲν ἑκαλεῖτο Σιμόνδου,
νῦν δὲ Σαλική, πλοῦ μήκος οὐσα
ἑπτάμις πον χιλίων σταδίων, πλά-

πρώτην κατὰ μεσώτατον τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους κείσθαι συνέστηκεν, τὰς δ' ἑτέρας δύο ἐν τῷ ἀρκτώῳ ὠκεανῷ. | εἰδῶς δὲ καὶ ἑτέρους τῶν παλαιῶν περὶ τὴν τοιαύτην σπουδάσαντας ὑπόθεσιν, καὶ τοὺς μὲν⁸ μερικός τινας ποιησαμένους τὰς διηγήσεις, τοὺς δὲ καὶ πλείονων ἀψαμένους τόπων· πολλὴν ἐθέμην φροντίδα, μηδενὸς τούτων ὀφθῆναι δευτέρος, [3] τὴν ἀκριβειαν τῶν χρηθισομένων τῆς ἡμετέρας περὶ τοῦτο σπουδῆς ἐναργῆς ἐπιλάσας¹ ἔσσεσθαι γνώρισμα· τοῦ δὲ χάριν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς γινόμενης περὶ τὴν ἀναμέτρησιν τῶν σταδίων διαφωνίας, ᾗ ἤθην δεῖν παραστήσαι τοῖς ἐντευξομένοις², τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως τὸ ἀκριβὲς οὐκ ἐν ταῖς θέσεσι τῶν τόπων μόνον καὶ πόλεων καὶ νήσων ἢ λιμένων³ ἐχούσης, ἀλλὰ πρό γε πάντων ἐν τοῖς

52

725 Pal

καπ. 103

dici positam esse constat, alteras vero duas in Oceano septentrionali. Quum autem noverim alios veterum idem tenuisse institutum; atque hos quidem particulares quasdam fecisse descriptiones, illos vero plura [leviter] attigisse loca; in hoc magna cogitatione incubui, ne horum aliquo inferior esse viderer: spem concipiens, accuratorem, quam in dicendis adhibiturus sum, meae hac in re diligentiae clarum fore argumentum. Quam sane ob rem muneris mei esse existimabam, causam varietatis ac dissensionis de studiorum dimensione legentibus ob oculos ponere: cum huiusmodi institutum tum demum accuratum sit quum non solum locorum, urbium, insularum et portuum situm exhibet,

τοὺς δὲ πεντακοσίων. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ Ἀρτεμίδωρος ἐννάτω γεωγραφουμένων. In periplo Maris Erythraei, qui Arriani nomen habet, p. 35 ed. Hudson leguntur haec: πρὸς ἀνατολὴν τοῦ πλοῦς ἀπονεύοντος, εἰς πέλαγος ἔκκειται πρὸς αὐτὴν τὴν δύσιν, νῆσος λεγομένη Παλαισιμοῦνδον, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις αὐτῶν Ταπροβάνη. In editione Basileensi legitur πάλαι σιμοῦνδον, ut et in libb. vulgatis Ptolemaei. In Agathemeri geographia lib. II. cap. VI: ἔστι δὲ καὶ τῆς ἡπείρου ταύτης κατὰ μὲν τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος μεγίστη νῆσος, ἣ πάλαι μὲν Σιμοῦνδα καλουμένη, νῦν δὲ Σαλική. Lectio ἣ πάλαι ἐκαλεῖτο Σιμοῦνδον, et quae similis est πάλαι μὲν Σιμοῦνδα καλουμένη verum continere videtur. Marclianus errore verisimiliter lapsus est, et πρότερον prorsus redundat. Praeterea cum

Agathemero Σιμοῦνδα legendum esset, si quid mutandum.

8) Corrigo τοὺς μὲν. Huds.

1) Ἐπιλάσας. Hoeschel.

2) Cod. Herv. τῆς γὰρ τοιαύτης, ut haec sit nova periodus. Hoeschel. — Ἰποστικτικέον post ἐντευξομένοις, ita ut nova periodus incipiat ab ἀκόλουθον οἶμαι, non a τῆς τοιαύτης ut censet Hoeschelius, qui legit τῆς γὰρ τοιαύτης. Hudson. — Ex Hoeschelii verbis, quae integra proposuimus, ea non satis accurate Hudsonum legisse apparet. Hoeschelius nihil nisi codicis lectionem, et non sententiam suam indicavit. Huc etiam spectant, quae loco plane importuno Hoeschelius p. 99 sq. et Hudson, p. 66. ediderunt; ea nos introductioni ad librum peripli secundum adiecimus.

3) Hudsonus non male coniecit καὶ λιμένων, quam lectionem in

σταδίοις καὶ ταῖς τῶν χωρίων διαμετρήσεσιν· ἀκόλουθον οἶμαι λόγον(33) εἶναι, καὶ τοῖς βουλομένοις κατὰ φύσιν σκοπεῖν τὴν ἐν τῷ περιπλῶ τῆς θαλάττης ἀναμέτρησιν ἀληθῆ φανησομένην, καὶ τοι γὰρ τῶν περὶ τούτων σπουδασάντων οὐδενὸς ἐπισημηγμένου τοῦτο, ἀλλ' ὡσπερ σχοινίῳ διαμεμετρημένης τῆς θαλάττης, οὕτω τὸν ἀριθμὸν τῶν σταδίων ἀπαγγειλάντων· φημὶ δὲ ⁴ οὐκ ἐν ἅπασιν τοῖς τῆς θαλάττης μέρεσι ῥάδιον εἶναι τὸν τῶν σταδίων ἀριθμὸν πρὸς τὸ ἀκριβέστατον ἀνευρεῖν· ἀλλ' εἰ μὲν νηῶν τις ⁵ εὐθεΐα τυγχάνει, μήτε κοιλοτήτας μήτε ἐξοχὰς ἔχουσα, τοῦ παρὰ ταύτην γινομένου πλοῦ τὴν ἀναμέτρησιν ὡς ἐπὶ πᾶν ῥαδίαν εἶναι· τῶν δὲ κόλπων καὶ τῶν ἀκρωτηρίων, ἧτοι χεῖρόνησων τὸν περίπλου οὐ δυνατόν ἀκριβῆ παραστήσαι. οὐ γὰρ καθ' ὁμολογουμένων ⁶ τόπων ὡσπερ ἐπὶ τῆς γῆς[4] διὰ τῶν λεωφόρων τὴν ὁδοπορίαν ποιοῦνται, οὕτω κ' ἐπὶ τῆς θαλάττης τὸν πλοῦν ἀνύουσιν· ὑποκεῖσθαι ¹ γὰρ λόγου χάριν κόλπος κατὰ τὸν ἀγριαλὸν αὐτὸν ἐν περιγραφῇ σταδίων ῥ' ὑπάρχων· τοῦτον

sed in primis stadia et regionum dimensiones. Consequens esse puto ut aliquid dicam et in gratiam illorum, qui eam, ut natura fert, perspectam habere volunt maris in periplo dimensionem, quae proxime ad veri speciem accedat: quanquam nemo illorum, qui hisce operam dederunt, hoc ipsum observaverit, sed ita stadiorum numerum indicaverit, ac si funiculo mare esset dimensum. Dico enim haud ita facile esse, numerum stadiorum in omnibus maris partibus accuratissime investigare: sed, si littus aliquod in rectum porrigatur, nec cavitates nec prominencias habens, navigationis secundum hoc peractae dimensionem non omnino difficilem esse. Sinuum vero et promonteriorum sive peninsularum periplum ad amussim exigere haud possibile est; non enim per loca certa et explorata, ut terra per vias publicas itinera faciunt, ita mari navigationem conficiunt [homines.] Nam sumatur exempli gratia sinus, qui in circuitu per littus ipsum sit stadiorum 100. hunc si quis prope et iuxta littus ipsum

textu recepimus, loco ἢ λιμένων, quod Hoeschelius eumque sequutus Hudsonus edidit.

4) φημὶ δὲ Cod. Herv. Hoeschel. δὲ mutavit Hoeschelius in δε, quod deinde reliqui editores Marciani receperunt.

5) Nonnulli legunt ἀλλ' εἰ μὲν νηῶν τις. Sed ἡϊῶν τις malim cum Salmasio in Exercitac. Plin. p. 550. Hudson. Hoeschelius et Hudsonus habent νηῶν.

6) Lege καθ' ὁμολογημένων τό-

πων ὡσπερ. Hoeschel. — Potius διὰ καθ' ὁμολογημένων τόπων. Hudson. Editor Viennensis, qui Neograecus esse videtur, Hoeschelii lectione proposita, dicit: „ἔοικε δὲ μᾶλλον ἐν τῷ ἐπομένῳ, Διὰ τῶν λεωφόρων, καὶ ταῦθα οὕτω γραπτέον, Ὅτι γὰρ διὰ καθ' ὁμολογημένων . . . ὡσπερ . . . διὰ τῶν λεωφόρων.“ Haec coniectura probabilis est, nosque prae ceteris placet.

1) ἀπὶ Cod. Herv.

εἰ μὲν τις πλησίον καὶ παρ' αὐτὴν ἡῖονα περιπλέοι· ἐλάττονας μὲν² εὐρήσει σταδίους τοῦ κατ' αὐτὸν τὸν αἰγιαλὸν βαδίζοντος, τῆς δὲ ἀληθείας οὐ πολὺ διαμαρτήσῃ· εἰ δὲ τις ἐνδοτέρῳ περιπλεύσει τὸν αὐτὸν κόλπον, ἦττονας τοῦ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν πλεύσαντος εὐ(-34)ρήσει σταδίους· καὶ τοῦτο τοςαντάκις³ ἂν εὔροι, ὅσάκις ἂν εἰς βραχύτερον περιάγοι τοῦ περιπλοῦ τὸν κύκλον· ὡσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν περιφερειῶν, εἴ τις μετὰ τὴν ἔξωθεν γραμμὴν ἐτέραν ἐνδοθεν περιγράψειεν περιφέρειαν⁵, τὰ αὐτὰ πέρατα ἔχουσαν καὶ πάλιν ἄλλην, καὶ μετὰ ἐκείνην ἐτέραν· ἡ δευτέρα περιφέρεια ἐλάττων εὐρεθήσεται τῆς προτέρας· καὶ πάλιν ἡ τρίτη τῆς δευτέρας, ὁμοίως καὶ ἡ τετάρτη τῆς τρίτης, καὶ ἀκολούθως οὕτω γινόμεναι δεικνύοιντο ἂν εἴτις ἐφεξῆς τοῦτο ποιολῆ· οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν κόλπων, καθάπερ ἐν τινι περιγραφῇ περιφερειῶν, ἔξεστι τοῖς περιπλέουσι καὶ διὰ πλειόνων σταδίων ποιείσθαι τὸν πλοῦν, καὶ δι' ἐλαττόνων⁶· τοῦτο δὲ καὶ ἐκ τῶν διάπλων σαφὲς ἂν κατασταίῃ· εἰ γάρ τις [ἐθέλει] μὴ περιπλεῖν⁷,

circumnaviget, pauciora quidem inveniet stadia, quam qui per littus ipsum incedit: sed a veritate non multum aberravit. Si quis vero interius hunc ipsum sinum circumvehatur, stadia adhuc pauciora numerabit, quam qui iuxta littus navigaverit et [numerum sensim imminui] toties comperiet, quoties breviorum peripli circumducatur circulum. Ut enim in circumferentiis, si quis post lineam exteriorem, alteram intus describat circumferentiam, eosdem terminos habentem, et rursus alteram, aliamque post illam; secunda circumferentia priori minor invenietur, et rursus tertia secunda, similiter et quarta tertia: et, si lubet ulterius rem prosequi, quae deinceps factae erunt idem plane monstrabunt. Sic in circuitione sinuum, eodem fere, modo ac in ductu circumferentiarum, licet circumnavigantibus pluribus et paucioribus stadiis cursum peragere. Hoc autem ex navigationibus manifesto liqueat. Nam si quis non circumvehatur, sed

2) Lege ὑποκείσθω γὰρ, λόγον χάριν. Hoeschel.

3) Lege μὲν. Hoeschel. Hudsonus tuebatur lectionem codicum μέν, sed nos cum editori Viennensi recepimus Hoeschelii μὲν.

4) Lege τοςαντάκις Hoeschel. — Mox ὁσάκις edidit Hoeschellius; Hudsonus autem ὁσάκις, quem editor Viennensis et nos sequuti sumus.

5) περιφέρειαν. Hoeschel. Codd. περιφερειάν.

6) ἐλαττόνων. Hoeschellius, quod editor Vien. et nos recepimus. Codd. ἐλειττόνων.

7) Recte vidit Hudsonus, post verbum περιπλεῖν; excidisse ἐθέλει, aut simile quiddam. Nos hoc verbum adiecimus.

ἀλλὰ διαπλεῖν ἐπ' εὐθείας, βραχύτατος ἂν ὁ διάπλους ὀφθῆι, ὥστ' εικότως ἐπὶ τῇ τῶν περιπλεόν[5]των κείσθαι γνώμη τὸν ἀριθμὸν τῶν παλαιῶν ἐν τοῖς κόλποις καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις· διὰ δὴ τοῦτο συμβαίνει, τοὺς μὲν ἄλλως ἀναμετρηῆσαι, τοὺς δὲ ἐτέρως· ἄξιον οὖν συγγνώμης τὸ περὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σταδίων εὐρισκόμενον πταῖσμα, πλὴν εἰ μή που παρὰ πολὺ τοῦτο γένοιτο, ἐπεὶ καὶ ἄλλως παρὰ πᾶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῖς παλαιοῖς, ὅσοι περίπλους γεγράφα(-35)σιν¹, ἐπὶ πασῶν τῶν θαλαττῶν τὸν τῶν σταδίων ἀριθμὸν οὐκ ἂν τις εὔροι συνάδοντα· τῆς δὲ τοιαύτης διαφωνίας τὰς αἰτίας μακρὸν ἂν εἴη λέγειν²· οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, ἔθνω μὲν καὶ πόλεων παραθαλαττίων καὶ ἐπινηείων τὴν³ ἐσπέραν εἰσέχει, ἀπὸ τοῦ καλουμένου Ἀτλαντικοῦ πελάγους τὴν εἰσροὴν ἔχουσα, καὶ ἐπὶ πολὺ χωρεῖ εἰσω τῆς ὡς πρὸς τὰς γῆς, ἀνα⁴ μέχρι τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου, ὅς ἐστιν ἐν τῷ Κιλικίῳ ἔθνε· ἔστι δ' ὁ εἰσπλους αὐτῆς στενωτάτος κατὰ τὰς λεγομένας Ἡρακλέους στήλας, ἧτοι Ἡράκλειον πορθμὸν, σταδίων ὑπάρχων π' καὶ τοῦτό ἐστι τοῦ κόλπου τούτου ἧτοι τῆς θαλάττης τὸ στόμα· ἐτέρωθεν γὰρ οὐκ ἂν τις ἐκπλεύσειεν ἀπὸ

recta naviget; navigatio haec brevissima apparebit: adeo ut numerus veterum in sinibus et promontoriis merito pendeat a proposito circumnavigantium. Propter hoc accidit nonnullos quidem uno modo dimetiri, alios vero alio. Venia ideo dignum est eratum, quod in numero stadiorum reperitur, nisi quando valde grave esse contigerit: quoniam et aliter veterum plerosque, quotquot periplos scripserunt, de numero stadiorum maria per omnia non adeo inter se convenire deprehendamus. Huiusmodi autem varietatis causas et origines longum esset persequi. His vero ita se habentibus, gentibus nimirum et civitatibus maritimis et navalibus: [oceanus exterior] ad occidentem irrumpit, influens e pelago, quod Atlanticum vocatur, et longe intra terras progreditur quasi orientem versus, ad sinum usque Issicum, qui in provincia Cilicia est. Introitus eius angustissimus est iuxta columnas Herculeas appellatas, sive fretum Herculeum, latitudine patens stadia 80. et hoc est sinus huius sive maris ostium. nam

1) Post verba περίπλους γεγράφασιν Hudsonus deleri iubet punctum ponique comma; sed ille ipse sequutus est Hoeschelii lectionem. Editor Vien. autem Hudsoni propositionem recepit.

2) Sic legit Cl. Dodwellus: οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, ἔθνω μὲν, καὶ πόλεων παραθαλαττίων, καὶ ἐπινηείων· [ἡ μὲν ἔξω θαλατ-

σα κατὰ] τὴν ἐσπέραν εἰσέχει, ἀπὸ τοῦ καλουμένου Ἀτλαντικοῦ πελάγους τὴν εἰσροὴν ἔχουσα, καὶ ἐπὶ πολὺ χωρεῖ εἰσω τῆς γῆς ὡς πρὸς τὰς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου. Hudson.

3) ἐσπέραν Cod. Herv. Hoesch.

4) Lege τῆς γῆς ὡς πρὸς τὰς ἀνα. Hoeschel.

τῆς ἕξω θαλάσσης εἰς τὸν ὠκεανὸν, πλὴν διὰ τοῦ εἰρημένου Ἡρακλείου πορθμοῦ· ἐκτείνεται δὲ ἡ καθ' ἡμᾶς⁵ αὕτη θάλασσα καὶ μέχρι τῆς Ἀιγύπτου, ἣτις ὑπόκειται τῇ μεσημβρίᾳ, ὡς ἀντικείμεθα τῷ Ἀραβίῳ κόλ[6]πῳ τὸ κατὰ ἡμᾶς καλούμενον Αἰγύπτιον πέλαγος, καὶ γίνεσθαι μέγαν ἰσθμὸν τὴν μεταξὺ γῆν τοῦτε Ἀραβίου κόλπου καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς κατὰ τοῦτο τὸ μέρος θαλάσσης· τὸν μὲν οὖν περιπλοῦν τῆς θαλάττης ταύτης διὰ τῆς ἐπιτομῆς τῶν ἰά βιβλίων Ἀρτεμιδώρου τοῦ γαιωγράφου σαφῆ κατεστήσαμεν, ὡς προεῖρηται· τῶν δὲ (36) ἕξω θαλασσῶν ἦτοι ὠκεανῶν ἑώου τε καὶ ἑσπερίου, οἰκείον ὑποστάντες πόνον, τὸν περιπλοῦν ἀναγράψαι προειλόμεθα. Ἐρατοσθένης μὲν δὲ Κυρηναῖος τὴν μεγίστην περιφέρειαν τῆς ἐγνωσμένης ἀπάσης γῆς εἶναι λέγει σταδίων μ. κέ καὶ β.¹ οὕτω δὲ καὶ Διονύσιος δ

ex altera parte non datur alicui enavigare ab interiori mari ad oceanum, nisi per fretum Herculeum dictum. Mare autem nostrum extenditur usque ad Aegyptum, quae meridiei subiecta est: adeo ut ex adverso sinui Arabico iaceat mare, quod nos versus Aegyptium dicitur; et magnus fiat isthmus e terra, quae a sinu Arabico ad nostrum usque ex hac parte pertingit mare. Periplum igitur huius maris in Epitome undecim librorum Artemidori Geographi perspicue complexi sumus, ut ante dictum est: marium vero exteriorum, sive oceani orientalis et occidentalis periplum de proprio perscribere maluimus. Eratosthenes quidem Cyrenaeus dicit maximum totius terrae cognitae circuitum esse stadiorum 252000. similiter autem et Dionysius Diogenis filius

5) ἐκτείνεται δὲ ἡ καθ' ἡμᾶς legi proposuit Hoeschelius, sed ipse in textu retinuit codicum lectionem δὲ ὁ καθ', quem deinde recepit quoque, ut solet, Hudsonus. Editor Vien. legit ἡ... θάλασσα; hoc etiam nos placuit.

6) ἀντικείμεθα scribi iubet Hoeschelius, loco ἀντικείμεθα, quod habent codd. Illud tacite recepit Hudsonus.

1) καθ' ὅ. Legendum censeo σταδίων μ. (quod passim myriadas designat) κέ καὶ β', vel potius σταδίων μ. κέ. καὶ β. nam maximus terrae circuitus, ut Eratosthenes Geometrica ratione collegit, est stadiorum 252000; teste Plinio, Strabone, Censorino. Vide libellum ipsum Eratosthenis περὶ μέτρον τῆς γῆς περιφερείας excu-

sum Oxonii 1672 [8. una cum Arati Phaenomenis aliorumque libellis p. 37 sq.] Hudson. — Hanc circuitus magnitudinem ex Eratosthenis ratione geometrica alii scriptores veteres referunt. Sunt quidem Hipparchus in scholiis ad Aratum, et Strabo, qui prae ceteris Eratosthenis libros diligentissime in manibus habuit, deinde Geminus, Vitruvius, Plinius, Censorinus, Marcianus Capella, et Cleomedes, cuius nomen, nunc emendata lectione Letronnii Galli sagacitate, nos adiungere possimus. Ex Strabonis autem verbis vidimus, non omnes Eratosthenis mensuram probasse; dicit enim Lib. I. p. 62: „εἰ δὲ τηλικαύτῃ, ἡλικῆν αὐτὸς εἰσηκεν, οὐχ ὁμολογοῦσιν οἱ ὑστε-

τοῦ Διογένης ἀναμετρέτηκεν. Πτολεμαῖος δὲ ὁ θειότατος τῆ μὲν
dimensus est. Ptolemaeus vero divinissimus, Eratosthene, licet

ρον, οὐδ' ἐπαινοῦσι τὴν ἀναμέ-
τρησιν ὅμως δὲ πρὸς τὴν σημειώ-
σιν τῶν κατὰ τὰς οἰκίσεις ἐκείνας
φαινομένων προσχρητὰ τοῖς δια-
στημασιν ἐκείνοις Ἰππαρχος, ἐπὶ
τοῦ διὰ Μερόης καὶ Ἀλεξανδρείας
καὶ Βορυσθένους μεσημβρινοῦ μι-
κρὸν παραλλάττειν φήσας παρὰ
τὴν ἀληθεῖαν. Καὶ περὶ τοῦ σχη-
ματος δ' ἐν τοῖς ἐξῆς διὰ πλειόνων.
Et libro II. p. 143. „Ὀντος δὲ
κατ' Ἐρατοσθένη τοῦ Ἰσημερινοῦ
κύκλου σταδίων μυριάδων πέντε
καὶ εἰκοσι καὶ διαχιλίων, τὸ τε-
ταρτημόριον εἶη ἂν ἕξ μυριάδες
καὶ τρισχίλιοι· τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ
ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐπὶ τὸν πό-
λον, πεντεκαίδεκα ἑξήκοντάδων,
οἷον ἐστὶν ὁ Ἰσημερινὸς ἐξήκοντα.“
Plinii autem verba sunt lib. II.
sect. 112: „de longitudine ac la-
titudine haec sunt, quae digna
memoratu putem: Universum au-
tem hunc circuitum Eratosthe-
ues, in omnium quidem littera-
rum subtilitate, et in hac utique
praeter ceteros solers, quem cun-
ctis probari video, ducentorum
quinquaginta duorum millium
stadium prodidit. Quae mensura
Romana computatione efficit tre-
centies quindicies centena millia
pass. Improbum ausum: verum
ita subtili argumentatione com-
prehensum, ut pudeat non cre-
dere. Hipparchus et in coar-
guendo eo, et in reliqua omni,
diligentia mirus, adiecit stadio-
rum paullo minus XXV. millia.“
De reliquis locis v. Gosselli-
ni liber: Géographie des Grecs
analysée p. 7. Quod attinet ad
Cleomedem, in omnibus eius ope-
ris editionibus ante Balfureum
legimus lib. II. cap. I. p. 80: Ἐπεὶ
ὄν ἡ γῆ πέντε καὶ εἰκοσι μυριά-
δων καὶ σταδίων τεσσαράκοντα
κατὰ τὴν Ἐρατοσθένους ἑποδον,
τὸν μέγιστον ἔχει κύκλον, δεῖ τὴν
διάμετρον αὐτῆς πλεόν ἢ ὅπω μυ-
ριάδων εἶναι. Balfureus omisit

verbum τεσσαράκοντα, sed nullo
iure adiutus est. Bake et
Schmidt, novissimi editores
Cleomedis legunt: εἰκοσι μυριά-
δων σταδίων, κατὰ κ. τ. λ. Le-
tronnius, in his difficillimis
rebus omnium facile peritissimus,
vitium vidit et sanavit. In co-
dice enim Parisino saeculi tertii
decimi, qui Cleomedem continet,
hoc loco legitur: ἐπεὶ ὄν ἡ γῆ
πέντε καὶ εἰκοσι μυριάδων καὶ
σταδίων μ. Littera μ est numero
40, sed hic nihil momenti; sed
saepissime in codicibus descri-
bendis scriptores commutarunt li-
teras μ et β. Itaque Letronnius
emendavit illum locum sic: „πέντε
καὶ εἰκοσι μυριάδων καὶ σταδίων
β, quod significat διαχιλίων. v.
Letronnii dissertationem gal-
lice scriptam: De terrae mensio-
nibus, quas Geometri Alexandri-
ni fecerunt, insertam collectioni:
Mémoires de l'institut royal de
France Académie des Inscriptions
et Belles Lettres T. VII. (Paris
1822, 4) p. 261 sqq. et germanice
per S. F. G. Hoffmannum
versam sub titulo: Letronne's
Untersuchung über die Erdmes-
sungen der Alten, una cum Le-
levelli libro: Pytheas und die
Geographie seiner Zeit. Lips. 1838,
8. p. 110 sqq. Ex his omnibus sa-
tis constat, Eratosthenis men-
suram terrae esse 252000 stadia,
et non alio numero posse com-
prehendi. His rationibus motus
lectionem mutavimus. — Diony-
sius, quem Marcianus hoc loco
commemorat, fortasse idem est,
qui alias Dionysiodorus ap-
pellatur. Conf. Plinii hist. rat.
lib. II. sect. 112. Dionysiodori
computationem circuitui terrae
eandem ac Eratosthenis fuisse do-
cet Plinius. Ex his rebus appa-
ret, Dionysium Marciani esse
posse Plinii Dionysiodorum. Dio-
nysius fuit fortasse filius Dioge-

πειρα καὶ ἀληθεὶ παιδεύσει πρεσβύτερος, τοῖς δὲ χρόνοις Ἐρα-
 τοςθένους νεώτερος, σταδίων μὲν ιη² τὴν γῆν ἀπέδειξεν εἶναι,
 καὶ τοῦ μὲν πλάτους εἶναι τῆς γῆς συνέστηκεν β' μοίρας³ με-
 σημβρινὰς, τοῦ δὲ μήκους ρπ'. ἐν τούτῳ δὲ τῷ μέτρῳ περιέχε-
 ται ἡ οἰκουμένη, εἰς τρεῖς διαιρεθεῖσα τομὰς ἡπείρων, εἰς τε
 Ἀσίαν καὶ Λιβύην καὶ Εὐρώπην, ὥσπερ ἅπασιν ἔγνωσται· τὴν
 μὲν οὖν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Λιβύης διορίζει τὸ κατὰ Γάδειρα
 στόμα τοῦ ὠκεανοῦ, ὅπερ Ἡράκλειον καλοῦσι πορθμὸν, δι' οὗ
 τὴν εἰσροὴν τὸν ὠκεανὸν εἰς τὴν ἡμετέραν ποιεῖσθαι θάλασσαν⁴
 προεἴπομεν· καί[7] πάλιν ὁ Τάναις ποταμὸς, ὅστις τὴν Εὐρώ-

annis iunior, experientia tamen et vera doctrina senior, terram
 stadiorum esse 180000 demonstravit: et quidem 80 gradus me-
 ridionales latitudinis habere ostendit, longitudinis vero 140.
 Hoc autem modo ambitur terra habitabilis, divisa in tres contin-
 entum plagas, in Asiam, Libyam, et Europam, prout omnibus
 notum est. Europam quidem a Libya separat ostium oceani
 iuxta Gades, quod fretum Herculeum appellant, per quod ocea-
 num in nostrum mare influere prius diximus: et rursum [eum
 terminat] Tanais fluvius, qui Europam ab Asia similiter separat

nis, quem Ptolemaeum in Geo-
 graphia lib. I. cap. 9 commemorat.

2) Forsan σταδίων μὲν μ. ιη'.
 vel σταδίων μ. ιη'. Hudsonus.
 Verum cl. vir vidit; conferre au-
 tem potuit locum ipsum ex Ptole-
 maei geographia, lib. VII. cap.

4, ubi legimus: ὡς τῆς μὲν μιᾶς
 μοίρας πεντακοσίου περιεχοῦσης
 σταδίου, ὅπερ ἐκ τῶν ἀκριβεστέ-
 ρων ἀναμετρήσεων κατελήφθη·
 τῆς δὲ ὅλης γῆς περίμετρον μυριά-
 δων ιη'. Libro I. cap. 7 exprimi-
 tur numerum hoc modo: ἐπὶ τοί-
 νυν τοῦ πλάτους πρώτων ὑποτίθε-
 ται μὲν καὶ αὐτὸς τὴν Θούλην νῆ-
 σον ὑπὸ τὸν παράλληλον τὸν ἀφο-
 ρίζοντα τὸ βορειότατον μέρος τῆς
 ἐγγωσμένης ἡμῖν γῆς, τὸν δὲ πα-
 ράλληλον τοῦτον ἀποδεικνυσιν ὡς
 ἐνί μάλιστα ἀπέχοντα τοῦ Ἰσημερι-
 νοῦ μοίρας ξγ', οἷον ἐστὶν ὁ με-
 σημβρινὸς κύκλος τξ', σταδίου δὲ
 τρισμυρίου χιλίου πεντακοσίου,
 ὡς τῆς μιᾶς μοίρας πεντακο-
 σίου ἔγγιστα σταδίου περιεχοῦ-
 σης. Hanc computationem Theon

quidem initio commentarii ad
 Ptolemaei Almagestum Ptolemaeo
 ipso adscribit, sed certo ex nu-
 meris antea iam ab Eratosthene
 et Posidonio editis derivavit.

3) π' μοίρας et mox ρμ' legen-
 dum censet Cl. Dodwellus. μ
 errore facillimo mutato in μ pro β,
 transpositisque β et π. Huds.
 Accipies priorem emendationem,
 si conferas locum Ptolemaei geo-
 graphiae lib. I. cap. 10., alteram
 autem Dodwelli mutationem
 reicias, si legas Ptolemaei ge-
 graphiam lib. VII. cap. 5, ubi
 geographus extensionem terrae
 cognitae sub praecipuis paralle-
 lis in longitudinem exponit. Hoc
 loco habent codd. numerum:
 μυριάδων ὀκτώ ἑξακισχιλίων τρια-
 κοσίων τριάκοντα τριῶν sive μυρ.
 ὀκτώ ἑξαι. τλγ'. Retinendum igitur
 est ρπ'.

4) θάλασσαν emendavit Hoe-
 schellius; in textu ab eo edito
 θάλασσαν errore fortasse typo-
 graphorum legimus. Conf. p. I init.

πην ἀπὸ τῆς Ἀσίας ὁμοίως κατὰ τὸ ἀρκτῶον διορίζει μέρος, εἰς τὴν Μαιῶτιν ἐκβάλλαν λίμνην, ἣτις¹ εἰς τὸν Πόντον ἐξίησι τὸν καλούμενον Εὐξεινον· τὴν δὲ Λιβύην σὺν τῇ Ἀσίᾳ διορίζει, ἀπὸ μὲν τῆς Εὐρώπης ὁ προειρημένος Ἡράκλειος πορθ(-37) μός· ἀπὸ δὲ τῆς Ἀσίας τὸ καλούμενον Κανωβικὸν τοῦ Νείλου στόμα· τὴν δὲ Ἀσίαν πρὸς μὲν τὴν Εὐρώπην διορίζει ὁ προειρημένος Τάναϊς ποταμός, πρὸς δὲ τὴν Λιβύην τὸ πορθήθεν² Κανωβικὸν τοῦ Νείλου στόμα, καθὰ προειρηγάμεν· ἢ τοίνυν³ καθ' ἡμᾶς θάλασσα, καὶ συνάπτουσα τῷ δυτικῷ ὠκεανῷ, διὰ τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ περιγράφει τὰς τρεῖς Ἠπειρούς, τόνδε τὸν τρόπον, τῆς μὲν Εὐρώπης, περιπλεομένων τῶν⁴ κατ' αὐτὴν κόλπων ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάσῃ, ἢ παράλιος χώρα τὴν ἀρχὴν ἔχει ἀπὸ τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ, καὶ καταλήγει ἐπὶ τὸν Ἡράκλειον⁵ πορθμόν, καὶ τὰ Γάδειρα τὴν νῆσον, καὶ ἔστιν ὁ σύμπαρς αὐτῆς περίπλους σταδίων μ. γ'⁶ καὶ δ'⁷. τῆς δὲ Λιβύης ἀπὸ Τίγγι πόλεως μέχρι τοῦ Κανωβικοῦ τοῦ Νείλου στόματος ὁ παράπλους ἔστι σταδίων μ'⁸ Ξξ καὶ σπ'. τῆς δὲ Ἀσίας

ad partem septentrionalem, [sese] exonerans in Maeotidem paludem, quae transit in Pontum Euxinum appellatum: Libyam vero una cum Asia ab Europa quidem disterminat praedictum fretum Herculeum; ab Asia vero Nili ostium Canobicum appellatum: Asiam autem ab Europa dividit praefatum Tanais flumen; a Libya vero praedictum Canobicum Nili ostium, ut prius memoravimus. Nostrum igitur mare coniunctum oceano occidentali per fretum Herculeum has tres continentes circumscribit in hunc modum. Europae quidem, sinibus eius qui ad nostrum mare patent circumnavigatis, regio maritima incipit a Tanai fluvio, et desinit ad fretum Herculeum et Gades insulam: et universus eius periplus est stadiorum 30009. Libyae autem praeternavigatio a Tingi civitate usque ad Canobicum Nili ostium est stadiorum 60280. Asiae vero cum Aegypto praeternavigatio a Ca-

1) ἣτις edidit, sed ἣτις emendavit Hoeschelius.

2) Hoeschelius edidit προρηθέν, Hudsonus legi vult πορθήθεν, quod editor Geographorum veterum Vien. recepit.

3) προειρηγάμεν. ἢ τοίνυν, loco προειρηγάμεν, ἦτοι νῦν, quae in Hoeschelii et Hudsoni editionibus, mutavit Hoeschelius.

4) Illa περιπλεομένων τῶν usque ad ἡ παράλιος parenthesi includenda existimo. Hudson.

5) Errore typographorum, ut videtur, in Hoeschelii editione legitur Ἡράκειον, loco Ἡράκλειον, quod editor ipse in notis corriggit.

6) σταδίων μ. notae numerorum in mss. $\overline{\text{V}}$ $\overline{\text{A}}$. Hoeschel.

7) Incertum utrum δ scribebatur an δ'. Hudson.

8) ἔστι σταδίων μ. τὸ μ. similiratione cum lineola et duobus punctis accipiat pro Ξξ in Cod. Herv. δδ.

σὺν τῇ Αἰγύπτῳ, ἀπὸ τοῦ Κανωβικοῦ τοῦ Νείλου στόματος μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ταναΐδος ὁ παράκλιος ἐστὶ σταδίων μ. 5' ¹⁰ καὶ ρά. ἢ τοίνυν σύμπασα χώρα τῆς παραλλοῦ θαλάσσης τῆς καθ' ἡμᾶς ἐστίν, [8] ἦτε τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Λιβύης καὶ τῆς Ἀσίας στάδια μ. ιγ'. θύ'. ἔστι δὲ πρώτη μὲν τῶν ἡπειρῶν μεγέθους ἕνεκεν ἡ Ἀσία, δευτέρα δὲ ἡ Λιβύη, τρίτη δὲ ἡ Εὐρώπη· τῶν δὲ τριῶν θα(-38)λασσῶν τῷ μεγέθει τυγχάνει πρώτη μὲν ἡ κατὰ τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος· δευτέρα δὲ ἡ καθ' ἡμᾶς, ἡ μεταξὺ Λιβύης καὶ Εὐρώπης, ἀρχομένη μὲν ἀπὸ Γαδιέρων ἦτοι τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ, διήκουσα δὲ μέχρι τῆς Ἀσίας· τρίτη δὲ ἡ Ἰνδική· μέγεθος δὲ τῆς οἰκουμένης, τὸ μὲν ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσειν ἀναμετρεῖται σταδίων μ. ζ'. ηφμ¹. τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ἀπὸ Γάγγου ποταμοῦ ἐκβολῶν τοῦ ἐν Ἰνδοῖς ἀνατολικωτάτου

nobico Nili ostio usque ad flumen Tanaim est stadiorum 60101. Universa igitur regio Europae et Libyae et Asiae, quam mare nostrum alluit, est stadiorum 139400. Ex [tribus] autem continentibus magnitudine quidem Asia est prima: sed proxima, Libya: tertia vero, Europa. At inter tria maria magnitudine primum est illud, cui [ab ortu] continuum est Indicum pelagus; secundum vero nostrum, quod interfluit Europam et Libyam, incipiens quidem a Gadibus sive freto Herculeo, et usque ad Asiam pertingens; sed tertium Hyrcanium. Terrae autem habitabilis magnitudo ab ortu quidem ad occasum computatur esse stadiorum 708545. haec vero est, ab ostiis Gangis fluvii, qui fluviorum apud Indos maxime orientalis est, usque ad maxime occi-

9) Lege ποταμοῦ τοῦ Ταν. Hoeschel.

10) Hic et mox τὸ μ eadem insignitur nota, qua prius: τὸ 3' autem et γ duobus et hemicyclis in capite Hoeschel. — In editione Vienn. verba: ὁ παράκλιος ἐστὶ τοῦ Νείλου στόματος omissa sunt.

1) σταδίων μ. Hic in utroque Cod. duo puncta rectae lineae sunt subiecta: sed τὸ ζ. illa habet hemicyclia, ut et in sequentibus τὸ δ, δ, et γ. Hoeschel. Scribe σταδίων μ. ζ'. ηφμ. Hudsonus. Verum vidit cl. Adiciendum esse punctum numero apparet ex computatione Eratosthenis, Hipparchi, Strabonis, quorum primus docet (Strabo l. p. 64.) latitudinem terrae ὑπεραιρεῖν

δὴ τῶν ἐπὶ μυριάδων ὄκτανόλοις. δεῦν δὲ ἐτι προσθεῖναι τὸ ἐπὶ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν κώρυμα τῆς Εὐρώπης, ἀντικείμενον μὲν τοῖς Ἰβησι, προκεκτωκὸς δὲ πρὸς τὴν Ἑσπερίαν, οὐκ ἔλαττον σταδίων τρισχιλίων Προστίθῃσι τοῖς εἰρημένους τοῦ μήκους διαστήμασιν, ἄλλους σταδίων διαχιλίους μὲν πρὸς τῇ δύσει, διαχιλίους δὲ πρὸς τῇ ἀνατολῇ, ἔνα σώσῃ τὸ, ἔλαττον ἢ ἡμῶν τοῦ μήκους τὸ πλάτος εἶναι. Conf. lib. II. p. 83. p. 116. Conf. etiam Agathemer. l. II. 13. Alter autem scriptor terrae longitudinem dicit esse 70000 stadia, latitudinem autem 46200 stadia; posterior plerumque cum Eratosthene consentit. Marinus Tyrius cognitae atque habitabilis terrae latitudinem oc-

ποταμοῦ ἐπὶ τὸ δυτικώτατον τῆς ὅλης οἰκουμένης ἀκρωτήριον, ὃ καλεῖται μὲν λερὸν ἄκρον, τῆς δὲ Ἰβηρίας ἐστὶ τοῦ Λυσιτανῶν ἔθνους· τοῦτου² δὲ Γαδείρων ἦτοι τῶν Ἡρακλέους στηλῶν δυτικώτατον³ τυγχάνει ὡς στάδια θ'. τοῦ δὲ πλάτους ἢ εὐθεία, ἢ πλατυτάτη τυγχάνει οὕσα, ἀναμεμέτρηται μ. δ'. γξ'.⁴ τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ἀπὸ μεσημβρίας ἐπὶ τοὺς ἄρκτους, ὅλον ἀπὸ τῆς Αἰθιοπικῆς θαλάσσης μέχρι Θούλης τῆς νήσου· τῶν δὲ μεγίστων κόλπων, πρῶτος μὲν ἐστὶν ὁ Γαγγητικός, δεύτερος δὲ ὁ Περσικός, τρίτος δὲ ὁ καλούμενος οὕτω μέγας, τέταρτος δὲ ὁ Ἀράβιος, πέμ[-9]πτος δὲ ὁ Αἰθιοπικός, ἕκτος δὲ ὁ τοῦ Πόντου, ἕβδομος δὲ ὁ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ὄγδοος δὲ ὁ τῆς Μαιατίδος λίμνης, ἔνατος δὲ ὁ Ἀδρίας ἦτοι Ἰώνιος κόλπος, δέκατος δὲ ὁ τῆς(39) Προποντίδος· τῶν δὲ μεγίστων νήσων ἢ χερσονήσων, καὶ τῆς πρώτης τάξεως, πρώτη μὲν ἡ Ταπροβάνη νήσος, ἢ Παλαισιμουίνδου¹ καλουμένη πρότερον, νῦν δὲ Σαλική· δευ-

dentale totius orbis habitabilis promontorium, quod Sacrum appellatur: provinciae autem est Lusitanicae in Iberia. Verum hoc magis ad occidentem vergit quam Gades, aut columnae Herculeae, circa stadia 3000. Latitudo autem secundum rectam lineam, qua maxima, est stadiorum 43060. haec vero est, a meridie ad septentrionem, veluti ab Aethiopico oceano ad insulam Thulem. Verum maximorum sinuum primus quidem est Gangeticus; secundus autem Persicus; tertius vero qui Magnus appellatur; quartus Arabicus; quintus Aethiopicus; sextus qui Ponti est; septimus vero qui maris Aegaei; octavus qui paludis Maeotidis; nonus autem Adriaticus sive Ionius; decimus vero qui Propontidis est. Insularum autem, sive peninsularum maximarum, primique ordinis, praecipua est Taprobane insula, quae Palaesimundi prius erat appellata, nunc vero Salice; secunda

toginta et septem gradus sive 43500 stadia, eiusque longitudinem 225 gradus esse dicit. Conf. Ptolemaei, geogr. Lib. II. cap. 7 sqq. Conf. Letronnii Galli dissertationem supra laudatam p. 121 sqq. deinde Ukerti librum: Geographie der Griechen u. Römer Vol. I. P. II. p. 238 sqq. 253 sqq. 256 sqq. 278 sqq.

2) Lege τούτο. Hoeschel.

3) Lege δυτικώτερον, et mox στάδια γ, ut habet Agathemerus lib. II. 1. Hudson.

4) Scribe μ. δ'. γξ'. Hudson. In Hoeschelii editione, cuius lec-

tionem Hudsonus servavit, non recte legitur μ. δ. γξ'. In numeris significandis in codicibus saepissime erratura fuisse satis constat.

1) In Hoeschelii editione ὄγδοος, codicum lectio, servata est; sed corrigit vir cl. in notis p. 195. adiecta notitia hac: „ὄγδοος quamquam huicemodi annotandis haud scio an operae faciam precium, quae vel pueri norunt corrigere: quis enim pag. seq. v. 5. non videat legendum esse χρυσῆ;“ hoc enim loco codd. habent et Hudsonus servavit χρυσῆ.

τέρα δὲ τῶν Βρεταννικῶν ἢ Ἀλβίων· τρίτη δὲ ἡ χρυσοῦς Χερσόνησος· τετάρτη δὲ τῶν Βρεταννικῶν ἢ Ἰουερνία³· πέμπτη δὲ ἡ Πελοπόννησος· ἕκτη δὲ ἡ Σικελία· ἑβδόμη δὲ ἡ Σαρδῶ· ὄγδοη δὲ ἡ Κύρος· ἐνάτη Κρήτη· δεκάτη Κύρος· καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον· ἐπὶ δὲ τὰ προκειμένα μεταβησόμεθα. ἀρξόμεθα δὲ τοῦ περιπλου, καθὰ προειρήκαμεν, ἀπὸ τοῦ Ἀραβίου κόλπου καὶ τοῦ μυχοῦ αὐτοῦ καλουμένου Ἀλλαντίου⁴, ἔνθα μάλιστα ἔστιν, ὡς προείρηται, καὶ τὸ στενωτάτον τῆς ἠπείρου,

Albion Britannicarum una; tertia Aurea Chersonesus; quarta Ivernia Britannicarum altera; quinta Peloponnesus; sexta Sicilia; septima Sardinia; octava Corsica; nona Creta; decima Cyprus. atque haec quidem hactenus. nunc vero ad rem propositam transibimus. Periplum autem (ut ante diximus) exordiemur a sinu Arabico, et recessu eius qui Aelaniticus appellatur; ubi, ut prius dictum, pars est continentis angustissima, mare nostrum

2) πρώτη μὲν ἡ Ταπροβάνη. Item plane dicit Agathemerus lib. II. cap. 8: [τῶν δὲ νήσων τῶν πάντων μεγίστων πρωτεύει μὲν παρὰ πάσας ἐν τῇ οἰκουμένη ἡ Σαλική, δευτερεῦναι δὲ Ἀλουιανός, τὰ δὲ τρίτα φέρουτ' ἂν Ἰουερνία.] Ad quem locum sic commentatur Tenulius: „Hinc facile constabit cuiuslibet, veteribus ignotam fuisse insulam Madagascar. Cum enim magnitudine superet Madagascar Salicem multis partibus, Salice iure nequit dici maxima aut prima insularum.“ Hudson. Plinius insulam Taprobanen accuratius describit. Tradit enim lib. VI. 24: „nobis diligentior notitia Claudii principatu contigit, legatis etiam ex insula advectis.“ De aliis nominibus, quae insula apud incolas habet, lege librum: Das alte Indien. Volume I., quem von Böhlen, vir doctissimus, scripsit. — Lege ut ante Παλαισιμόνδου. Huds.

3) Ἰουερνία Ptolemaeo, [lib. II. 2.] Hudson. Haec insula antiquioribus temporibus appellata est Ἰερνη, v. epistolam de mundo, quam vulgo Aristoteli adscribunt, atque Strabonem lib. IV. p. 63. 72. 74 sq. 115. 119, imprimisque 201. Agathemerus au-

tem lib. II. 4: Νῆσοι δὲ ταύτης τῆς ἠπείρου ἀξιόλογοι ἐν μὲν τῇ ἑκτῷ θαλάσῃ αἱ Βρεταννικαὶ δύο Ἰουερνίας τε καὶ Ἀλουιανός. Ἄλλ' ἢ μὲν Ἰουερνία δυνικωτάτη κειμένη ἀντιπαρεκτείνεται μέχρι τινὸς τῆ Ἰσπανία. Ἡ δ' Ἀλουιανός, ἐν ἣ καὶ τὰ στρατόπεδα ἴδρυνται, μεγίστη τέ ἐστι καὶ ἐπιμηκεστάτη. Stephanus Byzant. v. Ἰουερνία, ἢ Πρεπανική νῆσος, τῶν δύο ἐλάσσων. Apud Romanos nomen erat et Hibernia, conf. Caesaris bellum gall. V. 13. Taciti Agric. 24. annal. XII. 32. Plinii hist. nat. IV. 30. et Juvernia, conf. Pomponium Melam. III. 6: et Juverna Juvenalis satyr. II. 160.

4) Hoerschelius ex codicibus Ἀτλαντίου edidit, quod Hudsonus atque editor Vienn. retinuerunt. Itaque Hudsonus in motis haec proposuit: „Lege Ἀτλαντίου ex Stephano et Auctore nostro paulo infra [p. 32 et 33 ed. Huds.]. Straboni, Ptolemaeo, aliisque κόλπος Ἐλανίτης dicitur. Vide Plinii Hist. nat. lib. VI. c. 28. et Salmasii Exerc. Plin. p. 342.“ Plinius l. l. haec habet: „Sinus intimus, in quo Leanitae, qui nomen ei dedere. Regia eorum Agra et in sinu Laeana, vel

καὶ διεῖργον το μὴ συνάψαι τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν τῷ Ἀραβίῳ μυχῶ· οὗτος δὲ ὁ μυχὸς γεεινῶν τυγγάνει τῆτε Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Πετραίᾳ καλουμένῃ Ἀραβίᾳ, ἣτις τῇ λεγομένῃ Ἰουδαίᾳ συνάπτει, ἣς Παλαιστίνῃ το ἔθνος ἐστὶ πρὸς τῇ καθ' ἡμᾶς κείμενον θαλάσση. ἔστι γὰρ ἀπὸ Γάζης τῆς ἐν Παλαιστίνῃ πόλεως ἐπὶ τὸν μυχὸν τοῦ Ἀραβίου κόλπου, καὶ τὸν προειρημένον [10] Ἄλλαν¹, περὶ πρὸς τὴν μεσημβρίαν τῆς πορείας γινομένης, στάδια αἰξ'. τῶν μὲν οὖν ἀριστερῶν τῆς Ἀσίας μερῶν, τουτέστι τῆς τε Ἀραβίας τῆς εὐ(-40)δαίμονος καὶ τῆς Ἐρυθραῆς Θαλάσσης, καὶ μετ' ἐκείνην τοῦ Περσικοῦ κόλπου, καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους παντὸς, ἄχρι τῶν Σινῶν² τοῦ ἔθνους, καὶ τοῦ πέρατος τῆς ἔγνωσμένης γῆς, τὸν ἀκριβέστατον ποιησόμεθα περιπλοῦν, καὶ τὴν τῶν σταδίων ἀναμέτρησιν· τῶν δὲ δεξιῶν τῶν τῆς Αἰθιοπίας μερῶν μέχρι τοῦ καλουμένου Πράσου ἀκρωτηρίου, καὶ τῆς Μενουθιάδος³ νήσου, τὰς μὲν προσηγορίας τῶν πό-

dirimens a recessu Arabico. Hic vero recessus vicinus est Aegyptio, et Arabiae quae Petraea appellatur et contigua est Iudaeae, cuius provincia Palaestina nostro mari adiacet. A Gaza enim Palaestinae urbe ad intimum sinus Arabici recessum et praedictum [sinum] Aelanitem, si quis iter pedestre contenderet ad meridiem, stadia sunt 1260. Sinistrarum itaque Arabiae partium, hoc est, Arabiae felicis et Rubri maris, et dein sinus Persici, et totius Indici pelagi, usque ad Sinarum provinciam, et terminos terrae cognitae, periplum quam accuratissimum faciemus, [adiicientes] etiam stadiorum dimensionem. In partibus autem quae ad dextram Libyae sunt, usque ad promontorium Prasum appellatum, et insulam Menuthiada, nomina urbium et

ut alii Aelana. Nam et ipsum sinum nostri Aelaniticum scripsere, alii Aeleniticum, Artemidorus Aleniticum, Juba Laeniticum.“ Diodori bibl. lib. III. 43. nomen in aliis codd. *Λαιανίτης*, in aliis autem *Αλαϊνίτης* legitur. In intimo sinu olim fuit urbs nomine Ailath, quae postea Aila appellabatur, conf. Hieronymum de loc. sacr. et Notitiam imp. orient. p. 217. Stephanus Byzant. v. *Ἄλλανον*, πόλις Ἀραβίας, ἣς ὁ πολίτης *Ἀλλανίτης*. τινὲς δὲ κόλπον *Ἄλλα φασί*. Γλαῦκος δὲ κόμην αὐτὴν λέγει ἐν Ἀραβικῶν τρίτῳ, τὰ πρὸς ἑὸ τῆς Ἄλλας. ὁ πολίτης *Ἀλλανίτης*.

1) Scribe *Ἀλλανίτην*, vel, quod propius est, *Ἄλλαν*. nam κόλπον ipsum *Ἄλλαν* vocatum notat Stephanus Byzant. Hudson. Recepti *Ἄλλαν*, facile enim hoc verbum transscribi potuit in *Μύλλαν*, quod Hoeschelius, et Hudsonus ediderunt, editorque Viennensis.

2) Lege *Σινῶν*. Huds. Hoc recepi.

3) Omnino legendum *Μενουθιάδος* ex Ptolemaeo [IV. 9.], Arriano, et aliis. Hudson. In Arriani periplo maris erythraei p. 9, ed. Huds. appellatur insula *Ἐίτενηδιωμμενουθεσίας νήσος*. Stephanus Byzant. habet haec: *Μενουθίς*, *Ἀίγυπτία κόμη* πρὸς τῷ

λεων και των ἐπινηλιων δηλώσομεν· ἔτι μὲν τῶν θαλασσῶν, και
 τῶν κόλπων, και τῶν ἀκρωτηρίων, και τῶν νήσων τὰς ὀνομασίας
 σημαινοῦμεν⁴· διὰ μακροῦ δὲ τοῖς διαστήμασι τὸν ἀριθμὸν τῶν
 σταδίων προσθήσομεν· τούτων μὲν γὰρ τῶν δεξιῶν μερῶν ἐπι-
 δρομή ἐστίν, ἃ τῆς ἀναμετρήσεως⁵ πεποιήμεθα σαφῆ μιᾶς ἕνεκα
 τῆς θέσεως τῆς τε γῆς και τῆς θαλάσσης, ἣν περὶ ἔχει πρὸς τὴν
 ἀντίπερα τῆς Ἀσίας χώραν, τουτέστι τῶν τε Ἀράβων και τῶν
 Ἰνδῶν και τῶν ἄλλων ἔθνῶν· τῶν δὲ ἀριστερῶν μερῶν μετὰ
 τῆς προειρημένης⁶ ἐπιγάλλας τὸν περίπλου σπουδῆ⁷ ἐποιή-
 σάμεθα.

ὅστε Pal

am. Pal

Α. Τῶν δεξιῶν μερῶν τοῦτε Ἀραβίου κόλπου και
 τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης και τοῦ Ἰνδικοῦ πελά-
 γους περίπλους·

fol. 18
am. Pal

(41) Ἡ τοίνυν θέσις και περιγραφή τῶν δεξιῶν τῆς Λι-
 βύης [11] μερῶν τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον· χρῆ γὰρ πρὸ τῶν
 κατὰ μέρος τὰς καθ' ὅλου προσηγορίας και τὴν θέσιν δηλῶσαι

H. 18

navaliū indicabimus, insuper et mariū, et sinuū, et pro-
 montioriorū, et insularū: longioribus vero distantiis nume-
 rum stadiorū apponemus. Atque haec quidem percursatio est
 dextrarū partium, quas dimensione manifestas faciemus, prae-
 cipue gratia situs terrae et maris cum respectu ad oppositas
 Asiae regiones, hoc est, Arabū, et Indorū, et aliarū gen-
 tium: partium vero ad sinistram, ut prius polliciti sumus, pe-
 riplū diligenter scripsimus.

Partium dextrarū sinus Arabici, Rubri ma-
 ris, et Indici pelagi periplū.

Situs igitur et descriptio dextrarū Libyae partium ad hunc
 modum se habet. Oportet enim generales appellationes et situm
 locorū prius indicare, quam sigillatim recensere. Nam si quis

Κανὼβω και νῆσος Αἰθιοπίας Με-
 νουθιάς. In notis Hudsoni, quas
 Marciani libro adiecit, legimus:
 Menuthia illa est insula, quae
 nunc Zanzibar appellatur. Huic
 enim omnia conveniunt quae ve-
 teres de Menuthiade scribunt,
 non insulae S. Laurentii
 vel Madagascar, (ut visum
 est Bocharto in Geogr. S. lib.

IV. c. 26.) quae plane ignota fuit
 Graecis et Romanis. Vossius
 ad Melam p. 303. Conf. Marcia-
 num p. 12, et quae ibi notata
 sunt.

4) Lege σημαινοῦμεν. Hoesch.

5) Cum cl. Dodwello lego
 ἃ διὰ τῆς ἀναμ., et mox ἦν περὶ
 pro ὄψεο. Hudson.

6) Scribe προειρημένης. Hud. s.

των τόπων· πλέοντι γὰρ τὸν Ἀραβικὸν κόλπον ὡς πρὸς μεσημβρίαν μετρίως πρὸς τὴν ἑω παρεπιστρέφοντι, καὶ δεξιὰν ἔχοντι τὴν ἠπειρον, πρώτη μὲν ἐστὶν ἡ Αἴγυπτος, μέρει τινὶ γειννωῶσα τῷ κόλπῳ· τούτῳ δὲ παροικοῦσιν Ἀραβαιοὶ ἰχθυοφάγοι· μετὰ δὲ ταύτην ἡ Τρωγλοδυτικὴ ἐπὶ πλείστον ἐκτεινομένη, παρῆκει γὰρ παρά τε αὐτὸν τὸν Ἀράβιον κόλπον, καὶ παρὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν· μετὰ δὲ τὸ στόμα τοῦ Ἀραβίου κόλπου ἐξῆς ἐστὶν ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα· περιπλέοντι τοίνυν ταύτην, καὶ ὁμοίως ἐν δεξιᾷ τὴν γῆν ἔχοντι, ἐκδέχεται μὲν ὁ αὐτὸς κόλπος ἐν τοῖς δεξιῶς μέρει τῆς ἐρυθρᾶς τυγγάνων θαλάσσης· παροικοῦσι δὲ τούτῳ οὔτε προειρημένοι Τρωγλοδύται, καὶ οἱ Ἀυλίται², καὶ προσέτιγε οἱ Μοσσουλοὶ τὰ ἔθνη· ἐκπλεύσαντι δὲ τὸν

sinum Arabicum naviget quasi meridiem versus, leniter flectens ad ortum, et a dextra continentem habeat, primum se offert Aegyptus, aliqua sui parte sinui [Arabico] contermina. Huic autem adjacent Arabes Aegyptii Ichthyophagi. At supra hanc [Aegyptum] regio Troglodytica latissime extensa: protenditur enim iuxta ipsum sinum Arabicum et Rubrum mare: nam ostio sinus Arabici continuum est Rubrum mare. Hoc igitur [mare] circumnavigantem, et similiter terram a dextra habentem excipit idem ille sinus, cui dextram versus est Rubrum mare: hoc autem [mare] accolunt praedicti Troglodytae, et Avalitae, insuper et Mosyli populi. Egredienti autem sinum [Arabicum] et

1) Ἀραβες Αἴγυπτιοι Ptolemaeo. Hud s. — Arriani periplo maris erythraei p. 1. ed. Huds.: ἐν μὲν τῶν δεξιῶν ἀπὸ Βερενίκης συναφῆς ἡ Τισσηβαρικὴ χώρα ἐστὶ. τὰ μὲν παρὰ θάλασσαν ἰχθυοφάγων μάνδραις οἰκοδομημέναις ἐν στενώμασιν, καὶ σποράδην δὲ οἰκοῦνται. Pag. 5: ἐπ' ἀνατολὴν ὁ Ἀραβικὸς κόλπος διατείνει, καὶ κατὰ τὴν Ἀυαλίτην μάλιστα στενοῦται. μετὰ δὲ σταδίους ὡσεὶ τετρακισχιλίους, κατὰ τὴν αὐτὴν ἠπειρον εἰς ἀνατολὴν πλέοντων, ἐστὶν ἄλλα ἐμπόρεια βαρβαρικά, Τάπαρα λεγόμενα· πρῶτος μὲν ὁ λεγόμενος Ἀναλείτης, καθ' ὃν καὶ στενωπτατός ἐστιν ἀπὸ τῆς Ἀραβικῆς εἰς τὸ πέραν διάπλους, κατὰ τοῦτον τὸν τόπον, μηδὲν ἐμπόριον ἐστὶν ὁ Ἀυαλείτης, σχεδίαις καὶ σιᾶφαις εἰς τὸ αὐτὸ προσερχομένων. Pag. 6: μετὰ δὲ

τὴν Ἀυαλίτην, ἕτερον ἐμπόριον ἐστὶν τοῦτον διαφέρων, ἡ λεγομένη Μαλαῶ, πλοῦν ἀπέχουσα σταδίων ὡς ὀκτακοσίαν ἀπὸ δὲ Μαλαῶ δύο δρόμοις ἐστὶν ἐμπόριον ἡ Μούνδου.

2) Lego οἱ Ἀυαλίται, et mox οἱ Μόσυλοι ex Ptolemaeo et Stephano. Hud s. Conf. infra not. 1 ad p. 32. Stephanus Byzant. promontorium et portum Μόσυλον ex Marciano nuncupatur. Sed hodie nihil de eo in Marciani opere legitur; in Arriani autem periplo maris erythraei p. 7. ed. Hudson. legimus: ἀπὸ δὲ τοῦ Μούνδου, πλέοντων εἰς τὴν ἀνατολὴν ὁμοίως μετὰ δύο δρόμους ἢ τρεῖς, πλησίον κεῖται τὸ Μόσυλλον, ἐν ἀγίῳ δυοδρόμῳ. . . . ἀπὸ δὲ τοῦ Μόσυλλον παραπλεύσαντι μετὰ δύο δρόμους, τὸ λεγόμενον Νειλοπτολεμαίου κ. τ. λ. Ptolemaeus ha-

κόλπον, καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἤρμα πῶς μετὰ τὸν κόλπον κατὰ τὸ ἀκρωτήριον στενουμένην, ἐκδέχεται τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος ἀναπεπταμένον ἐπὶ πολὺ· καὶ τῷ μὲν μήκει διήκον³ πρὸς τὴν ἕω καὶ τὰς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου μέχρι Σινῶν⁴ τοῦ ἔθνους(42), ὅπερ ἐπὶ τέλει τῆς οἰκουμένης τυγχάνει κείμενον κατὰ τὴν πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς ἄγνωστον γῆν· τῷ δὲ πλάτει πρὸς μεσημβρίαν ἀναχέομενην ἐπὶ πλείστον, μέχρι τῆς ἐτέρας ἀγνωστοῦ γῆς τῆς[12] κατὰ τὴν μεσημβρίαν ὑπαρχούσης¹· καθ' ἣν καὶ ἡ Πρασώδης καλουμένη διατείνει θάλασσα περὶ ὅλην τὴν μεσημβρινὴν ἄγνωστον γῆν μέχρι τῆς ἕω, τοῦ μὲν Ἰνδικοῦ πέλαγους ὑπάρχουσαν, ταύτην δὲ διὰ τὴν χροιάν λαχοῦσα² τὴν προσηγορίαν· μετὰ τὴν ἐρυθρὰν τοίνυν θάλασσαν κάμψαντι πρὸς τὴν μεσημβρίαν καὶ ὁμοίως ἐν δεξιᾷ τὴν γῆν ἔχοντι, τό, τε ὄρος ὁ Ἐλέφας τυγχάνει κείμενον καὶ ἡ Ἀρωματοφόρος χώρα³.

ὕπτιον

sic P. ad

Rubrum mare (paulatim post sinum hunc iuxta promontorium in angustias coactum) occurrit Indicum pelagus, in immensum porrectum: et longitudine quidem pertingens ad orientem solisque exortus usque Sinarum provinciam, quae ad extrema orbis habitabilis iacet iuxta terram orientalem incognitam: latitudine vero ad meridiem versus maxime diffusum, usque ad alteram terram incognitam, quae meridiei subiacet; iuxta quam et mare Prasodes appellatum (Indici quidem pelagi pars, hoc vero cognomen sortitum a colore) extenditur circa totam terram meridionalem incognitam usque ad orientem. Post Rubrum igitur mare versus meridiem flectenti, et similiter a dextra terram habenti obiacet mons Elephas, et regio Aromatifera: post quam sequitur

bet IV. 7. Μόσυλον ἄκρον καὶ ἐμπόριον. Erravit fortasse Stephanus in conscribendo suo opere, cum ante oculos Arrianum et Ptolemaeum haberet. Plinius hist. nat. VI. 34: oppidum Gaza, promontorium et portus Mossylicus, quo cinnamomum devehitur. Huc usque Sesostriis exercitum duxit. . . . A Mossylico promontorio Atlanticum mare incipere vult Juba.

3) Lege διήκον. Huds.

4) Lege ἀναχέομενον. Huds.

1) Scribe ὑπαρχούσης. Huds.

2) Repone λαχοῦσαν. Huds.

3) V. infra fragmenta No. I. s. v. Ἀρωμα, . — Ex Arriano in periplo maris erythraei p. 7.

cognoscimus promontorium Elephas: ἀκρωτήριον Ἐλέφας, ἀπὸ Ὀπάνης εἰς νότον προχωρεῖ; sed in Strabonis libro XVI. cap. 4, p. 774 legimus: ὁ Ἐλέφας τὸ ὄρος, ἐκκείμενον εἰς θάλατταν, καὶ διώρυξ, καὶ ἐφεξῆς Ψυγμοῦ λιμὴν μέγας, καὶ Ἰδρυμα τὸ Κυννοκεφάλων καλούμενον· καὶ τελευταῖον ἀκρωτήριον τῆς παραλλας ταύτης τὸ Νότον κέρας. Κάμψαντι δὲ τοῦτο, ὡς ἐπὶ μεσημβρίαν, οὐκέτι φησὶν [Ἀρτεμιδαρός], ἔχουσαν λιμένων ἀναγραφάς, οὐδὲ τόπων, διὰ τὸ μηκέτι εἶναι γινώριμον. Portugalli nautae appellarunt eum Mons Felix, Arabi autem Fel-luk, sive Fellis sive Felix. Fluvius sub monte Elephantē in

μεθ' ἣν ἐκδέχεται τὸ ἔθνος τὸ λεγόμενον Βαρβαρικόν, καὶ τὸ Βαρβαρικόν καλούμενον πέλαγος, ἐν ᾧ κόλποι τε πλείους εἰσὶ, καὶ οἱ δρόμοι τῆς καλουμένης Ἀζανίας⁴· καὶ πρῶτος μὲν τῶν ἐπισήμων κόλπος ἐστὶν ἐν αὐτῷ ὁ καλούμενος Ἀπόκοπα⁵, εἰδ'

provincia Barbarica appellata, et pelagus Barbaricum dictum, in quo plures sunt sinus et dromi (hoc est cursus) Azaniae, quae si vocatur. Et ex sinibus quidem insignioribus primus in ipso est, qui nuncupatur Apocopa; exinde ordine parvum littus et

Arriani quoque periplo maris erythraei commemoratur p. 7., cum verbis iam antea laudatis adiceret haec: εἶτα εἰς λίβα ἡ χώρα ποταμοὺς ἔχει, τὸν λεγόμενον Ἐλεφαντα, καὶ Λαφνῶνα μέγαν, λεγόμενον Ἀκάννα. ἐν ἣ μονογονῶς λίβανος ὁ περατικός, πλείστος καὶ διάφορος γίνεται. καὶ μετὰ ταύτην, τῆς γῆς ὑποχωροῦσης εἰς τὸν νότον ἦδη, τὸ τῶν Ἀρωμάτων ἐμπόριον, καὶ ἀκρωτήριον τελευταῖον τῆς βαρβαρικῆς ἡπείρου πρὸς ἀνατολὴν Ἀποκόπων. Marciani ἀρωματοφόρος χώρα, ubi urbem Ἀρωμα, πόλις Αἰθιοπῶν, ὡς Μαρσιανὸς fuisse, ex Marciani loco quodam, quem nunc autem in eiusdem libro non reperimus, Stephanus Byzant. docet. Fortasse Ἀρωμα emporium tantum fuit, quod ex loco laudato periplo maris erythraei cognoscimus. Stephanus errasse videtur. Nihil obstat, Artemidori Νότον κέρας idem esse ac Arriani Ἀρωμάτων ἐμπόριον καὶ ἀκρωτήριον, quod hodie Guardufui appellatur, sed diversum ab Ptolemaei (IV. 7.) Νότον κέρας, quod versus meridiem post Ἀπόκοπα, infraque promontorium et emporium Ἀρωματα, quod Ptolemaeus l. l. indicavit post Ἀκάννα, in hodierna Africae ora, appellata Aian, situm est, atque nomine Bandedel — Kaus est insignitum.

4) Ἀζανία mare est quod Plinio Azanium dicitur. At Ptolemaeo Ἀζανία est regio Aethiopia mediterranea ex adverso maris Bar-

barici, cuius maritima ora Βαρβαρία dicta est. Salmasius in Solinum p. 354. Huds.

5) Ἀπόκοπα. Hic locus est unus ex iis, qui a Stephano sive Hermolao Grammatico de Urbibus adferuntur. Hoeschel. Stephanus Byzant. habet haec: Ἀπόκοπα, οὐδατέρως, κόλπος ἐν τῷ Βαρβαρικῷ μυχῷ. Μαρσιανὸς ἐν περιπλῷ. — Ptolemaeus lib. IV. 7. Ἀπόκοπα (79 grad. longit., 3 grad. latit.) ponit inter montem Φαλαγγίς (80 gr. long., 3 gr. 25 sive 30 min. latit.), et promontorium Νότον κέρας (79 gr. longit., 2 gr. 5 min. latit.). In Periplo maris erythraei p. 9. ed. Huds. legitur: ἀπὸ δὲ Ὀπώνης, τῆς ἀκτῆς εἰς τὸν νότον ὑποχωροῦσης ἐπὶ πλείον, πρῶτα μὲν ἔστι τὰ λεγόμενα μικρὰ Ἀπόκοπα καὶ μεγάλα τῆς Ἀζανίας, διὰ ἀγνωροβόλλων. ποταμὸς, ἐπὶ δρόμους ἕξ, παρ' αὐτὸν ἦδη τὴν λίβα· εἶτα αἰγιαλὸς καὶ μικρὸς καὶ μέγας, ἐπ' ἄλλους δρόμους ἕξ. καὶ μετ' αὐτὸν κατὰ τὸ ἕξῃ, οἱ τῆς Ἀζανίας δρόμοι. πρῶτον μὲν, ὁ λεγόμενος Σεραπίανος· εἰδ' ὁ Νικωνος· μετ' οὗν, ποταμοὶ πλείους, καὶ ἄλλοι συνεχεῖς ὄρμοι, δημοῦνοι κατὰ σταδμοὺς καὶ δρόμους ἡμερησίου πλείους, τοὺς πάντας ἑπτὰ, μέχρι Πυραλαίων νήσων, καινῆς λεγομένης διαύρουχος. ἀπ' ἧς μικρὸν ἐπὰν τοῦ λιβός, μετὰ δύο δρόμους νοχθημέρους, παρ' αὐτὴν τὴν δύσιν εἰσπηδισαυμενοθεσίας ἀπαντᾷ νῆσος, σταδίων ἀπὸ τῆς γῆς ὡσεὶ τριακοσίων, ταπεινῆ, καὶ κατάδενδρος. Pag. 10: ἀπ' ἧς μετὰ δύο

ἔξης μικρὸς αἰγιαλὸς καὶ μέγας, μεθ' οὗς ἕτερος κόλπος μέγας
 μέχρι τοῦ Ραπτοῦ ἀκρωτηρίου. μετὰ δὲ ταῦτα ἡ λεγομένη βρα- (αὐτῶν Πα)
 χεῖα θάλασσα⁷, καὶ ὁ περὶ αὐτὴν μέγιστος κόλπος, ὄνπερ οἰ-
 κοῦσι βάρβαροι Ἀνθρωποφάγοι. ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ κόλπου κεί-
 ται τὸ μέγιστον ἀκρωτήριο, ὃ καλεῖται Πράσον ἄκρον⁸, (43)
 καὶ ἡ Μενουθίας νήσος⁹, οὐ πόρρω τοῦ ἀκρωτηρίου τυγχά-
 νουσα· καὶ ἡ μὲν ὅλη θέσις καὶ περιγραφή τῶν δεξιῶν μερῶν
 τοῦτε Ἀραβίου κόλπου καὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ προσέτις
 τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους, τοῦ πρὸς τὴν μεσημβριαν ἀποκλίνοντος, ΤΕΣ Πα
 τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον· τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτω πως ἔχει¹⁰.

magnum; tum et alter sinus immensus usque Rhaptum promon-
 torium. Post haec vero mare quod Breve dicitur, et maximus
 circa ipsum sinus quem accolunt barbari Anthropophagi. In ex-
 tremo autem sinus huius maximum est promontorium, quod ap-
 pellatur Prasum promontorium, et insula Menuthias, non longe
 a promontorio distans. Atque generalis quidem situs et descri-
 ptio dextrarum partium et sinus Arabici et Rubri maris, praeter-
 itea et Indici pelagi, quod meridiem versus excurrit, ad hunc
 modum se habet. Quae particulatim vero recensenda veniunt,
 hoc fero modo.

θρόμους τῆς ἡπείρου τὸ τελευ-
 ταιότατον τῆς Ἀσωνίας ἐμπορίου
 κείται, τὰ Ραπτά τὰ λεγόμενα.
 Pag. 11: καὶ σχεδὸν τελευταιότα
 τὰ ἴσθι ταῦτα τὰ ἐμπόρια τῆς
 Ἀσωνίας, τῆς ἐν δεξιούσιν ἀπὸ Βε-
 ρενίης ἡπείρου. ὁ γὰρ μετὰ τοῦ-
 τος τοὺς τόπους Ὀκεανὸς, ἀν-
 ερεῦνητος ὢν, εἰς τὴν δύσιν ἀνα-
 κάμπτει, καὶ τοῖς ἀπεστραμμένοις
 μέρεσιν τῆς Αἰθιοπίας, καὶ Λιβύης,
 καὶ Ἀφρικῆς, κατὰ τὴν νότον πα-
 ρεκτείνων, εἰς τὴν ἐσπέριον συμ-
 μίγει θάλασσαν. Ex his Peripli
 maris erythraei locis, inprimis ex
 eo quem postremum huc transscri-
 psimus, ubi Raptum promon-
 torium ultimus in Africae ora
 occidentali appellatur locus, qui
 cognitus est, vidimus, periplum
 multo antiquiorem esse Marino
 et Ptolemaeo, atque Marciano.
 Sed non dubitamus, quin eo pe-
 riplo Marcianus in conscribendis
 suis libris usus sit, si conferi-
 mus initium introductionis, quem

Menippi periplo praescribit, ubi
 monet: γράφα δὲ ταῦτα, πολλοῖς
 μὲν ἐντυχῶν περίκλοις, πολλὴν δὲ
 περὶ τὴν τούτων ἴδησιν ἀναλώσας
 χρόνον.

6) Ραπτοῦ. Rhaptum promon-
 torium est illud quod Quiolae
 vicinum est. Vossius ad Me-
 lam p. 303. Huds. Bredovius
 l. l. p. 328 docet, fluvium iuxta pro-
 montorium Rhaptum, quem Pto-
 lemaeus geogr. lib. l. 17. eodem
 nomine appellat, hodie esse Doa-
 ra, qui iuxta emporium et pro-
 montorium, quod Portugalli Ban-
 del—veilha (alter Hafen) dic-
 cunt, in mare influit.

7) Vide Vossium ad Melam.
 pag. 103. Huds.

8) Πράσον Ptolemaeo. Huds.
 — Hodie in Ptolemaei libro l.
 cap. 17. Πράσον legitur.

9) De insula Menuthiade V.
 supra notam 3 ad pag. 10.

10) Capitulum, quod haec sub-
 sequi debet, desideratur. Huds.

F r a g m e n t a .*)

I. Ἄρωμα, πόλις Αἰθιοπίων, ὡς Μαρκιανός.**)

II. Ἄσπις, πόλις Λιβύης, ὡς Φίλων. ἔστι καὶ ἀκρατήριον Αἰθιοπίας τῆς κατ' Αἴγυπτον, ὡς Μαρκιανός πρώτην περιόδων.

III. Ἀστάρτη, νῆσος ἐν Αἰθιοπία. Μαρκιανός ἐν περιπλῶ πρώτῃ ἐντεῦθεν ἄρχεται Αἰθιοπία, ἢ ὑπὲρ Αἴγυπτον. ἀπὸ δὲ τοῦ Βαξίου ἄκρον ἐκδέχεται Τριόνωτον ὄρος. κατὰ δὲ τοῦτο, νῆσος Ἀστάρτη.***)

F r a g m e n t a .

I. A r o m a , oppidum Aethiopum. Marcianus.

II. Aspis, urbs Libyae, cuius Philo meminit. Est quoque promontorium Aethiopiae iuxta Aegyptum, uti Marcianus libro primo Periodorum prohibet.

III. Astarte, insula Aethiopiae. Marcianus periplo primo [dicit] haec: ibi incipit Aethiopia, quae supra Aegyptum est. A Bazio autem promontorio excipitur mons Trionotum, iuxta quem insula Astarte sita est.

*) Fragmenta quinque, quae hic sequuntur, servavit Stephanus Byzant. sive eius epitomator. Ea inserui, ne alio importuno loco praeterviderentur.

**) Iam Berkellius in suis notis Stephano Byzant. adiectis recte vidit, Ptolemaei (IV. 7.) Ἀρώματα ἄκρον καὶ ἐμπόριον (conf. lib. I. 17.) idem esse ac Marciani Ἄρωμα, quamquam eo nomine urbs significatur. V. supra not. 12. ad pag. 12. Conf. Bredovii dissertationem: Ueber die geograph. Kenntnisse der Alten längst der Ostküste Afrikas, ausserhalb des arabischen Busens, v. eiusdem librum: Untersuchungen über einzelne Gegenstände der alten Geschichte, Geographie und Chronologie, Vol. II. p. 304 sqq., et Gossellin, Recherches, p. 186 sq.

***) Hoc fragmentum, est maius quam reliqua, quae habemus. Nam omnia a verbo ἐντεῦθεν usque ad νῆσος Ἀστάρτη complectitur. Hoc non vidit Hudsonus.

Berkellius in suis notis ad hunc locum adnotat: „Ἀπὸ δὲ τοῦ Βαξίου ἄκρον. Ita vulgati omnes et scripti: Salmasius ad oram sui Stephani ἀπὸ δὲ τοῦ Βαξίου ἄκρον reposuit, quae lectio Ptolemaei auctoritate confirmatur, ita enim ille lib. IV. cap. VII.: μετὰ δὲ τὸ Βάξιον ἄκρον, ὃ εἰρηται, Πριόνωτον ὄρος. Ita quoque hunc montem et promontorium idem Geographus aliis in locis appellavit. A librariis autem Ξ et Ζ saepissime confundi, alibi demonstravimus.“ Idem vir doctus praefert scribendum Πριόνωτον ὄρος loco Τριόνωτον ὄρος, qua in re consentit cum Holstenio, qui suam sententiam loco Ptolemaei lib. IV. cap. 7. firmare voluit. — Ad locum ἀπὸ δὲ τοῦ Βαξίου ἄκρον scribit L u c. H o l s t e n i u s : „Apud Ptolemaeum bis occurrit hoc promontorium, sed utrobique τὸ Βάξιον ἄκρον dicitur, lib. IV. cap. 5 et 7. Apud Marcianum haec interiore, cuius procul dubio locus hic a Stephano adducitur.“

IV. Γυψήϊς, νῆσος Αἰθιοπίας, ὡς Μαρκιανὸς ἐν περὶ πλω πρώτῃ. †)

V. Μόσυλον, ἀκρωτήριον καὶ ἐμπόριον Αἰθιοπίας. Μαρκιανὸς ἐν πρώτῳ περιόδου. ††)

IV. Gypseis, insula Aethiopiae. Marcianus periplo primo.

V. Mosylum, promontorium et emporium Aethiopiae. Marcianus libro primo Periodi.

†) Ad hunc locum Luc. Holstenius adnotavit. „Lege XXVI. Cod. de Poenis (quae e lib. LX. Βασιλικῶν tit. 51. cap. ult. eo a Iacobo Cujacio relata est) Gypsus et Oasis appellantur loca exiliis destinata: prohibenturque illa lege magistratus Alexandriae et Thebaidos exules in Gypsum Oasin mittere ultra sex menses, vel ad summum, ultra annum. Ratio, ut a Graecis interpretibus redditur, quod Oasis infesta culicibus muscisque grandioribus fuerit, exulibus saepe mortis caussam adferentibus. Non dubito, quin loca vicina fuerint.“

††) V. notam 2. ad pag. 11, ubi gens Μοσσουλοὶ commemorantur, sed nullibi in Marciani libro, qualem hodie habemus, aliquid de promontorio Μόσυλον legitur. Apud Dioscoridem lib. I. cap. 12 βλάκτος Μοσολήτις et cap. 13 rectius Μοσολίτις legitur.

Eam Marciani peripli partem, quae intercidit, quam maxime redintegrare periuvant partim Arrianus periplo maris erythraei et Ptolemaeus, partim, ut iam vidimus, Stephanus Byzantinus. Duo priores, quorum priorem peripli auctorem non satis comprobatum habemus, vixisse ante Ptolemaeum et Marcianum res cogitagnoscere; Stephanum integro Marciani opere usum esse, ex iis locis, quos ille nobis servavit, vidimus. Cum Marcianum librum suum componeret, Artemidorum quoque in manibus habuit. Certissime ea, quae ille de Aegypto eiusque confinibus regionibus docuit, in suum opus transtulit. Praeterea

Agathemerus non est negligendus, si omnia ad hanc lacunam libri Marciani explendam adhibere velimus. Ptolemaeus geogr. lib. I. c. 17: Καὶ μὴν καὶ παρὰ τῶν ἀπὸ τῆς Ἀραβίας τῆς εὐδαίμονος διαπεραιουμένων ἐμπορίων ἐπὶ τὰ Ἀράματα, καὶ τὴν Ἄξαντιαν καὶ τὰ Ραπτά, ταῦτα δὲ πάντα Βαρβαρίαν ἰδίως καλοῦντων, μανθάνομεν τὸν τε πλοῦν μὴ ἀκριβῶς εἶναι πρὸς μεσημβρίαν, ἀλλὰ τοῦτον μὲν πρὸς δυσμὸς καὶ μεσημβρίαν, τὴν δ' ἀπὸ τῶν Ραπτῶν ἐπὶ τὸ Πράσον διαπεραιώσιν πρὸς ἀνατολὰς καὶ μεσημβρίαν· καὶ τὰς λίμνας δὲ ἀφ' ὧν ὁ Νεῖλος ῥεῖ μὴ παρ' αὐτὴν εἶναι τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ἐνδοτέρῃ σὺν γῶ· καὶ τὴν τάξιν τὴν τῶν ἐπὶ τὸ Ραπτόν ἀκρωτήριον ἀπὸ τοῦ τῶν Ἀρωμάτων, Αἰγιαλῶν, καὶ Ἀποκόπων ἐτέραν εἶναι τῆς κατὰ τὸν Μαρίνον, καὶ μὴ πολλῶν συνείεσθαι σταδίων ἐκεῖ τὸν ἐξ ἡμέρας καὶ νυκτὸς πλοῦν διὰ τὸ ταχυμετάβολον τῶν ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν πνευμάτων, ἀλλ' ὡς ἐπίπλαν τετρακοσίων ἢ πεντακοσίων σταδίων· εἶναι δὲ συνεχῆ μὲν τοῖς Ἀράμασι πρώτον κόλπον, ἐν ᾧ μετὰ μίας ἡμέρας ὁδὸν ἀπὸ τῶν Ἀρωμάτων Πανῶν κόμην καὶ Ὀπάνην ἐμπόριον ἀπέχουσας τῆς κόμης ὁδὸν ἡμερῶν ἕξ· μετὰ δὲ τοῦτο τὸ ἐμπόριον συνάπτειν ἄλλον κόλπον ἀρχὴν τῆς Ἄξαντιας, οὗ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκκείσθαι Ζίγγιν ἄκρον καὶ Φαλαγγίδα ὄρος τριῶν κεφαλῶν· καλεῖσθαι δὲ τοῦτον μόνον τὸν κόλπον Ἀπόκοπα, καὶ διάπλουν ἔχειν δύο νυχθημέρων· παρήκειν δ' ἀπ' αὐτοῦ τὸν μικρὸν Αἰγιαλὸν ἐν διάπλω τριῶν διαστημάτων,

εἶτα τὸν μέγαν Αἰγιαλὸν ἐν διά-
 πλῳ πέντε διαστημάτων, ἀμφοτέ-
 ρους δὲ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τεσσάρων
 ἔχειν διάπλουν νυχθημέρων· συ-
 νῆφθαι δὲ τοιούτοις ἄλλον κόλπον,
 ἐν ᾧ ἐμπόριον τὸ καλούμενον Ἐσ-
 σινά μετὰ δύο νυχθημέρων πλοῦν,
 εἶτα Σαραπίωνος ὄρμον μετὰ μίας
 ἡμέρας πλοῦν· ἐντεῦθεν ἄρχεσθαι
 τὸν ἐπὶ τὰ Ῥαπτὰ φέροντα κόλ-
 πον τριῶν νυχθημέρων ἔχοντα δια-
 πλουν· οὐδὲν κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς
 ἐμπόριον εἶναι τὸ καλούμενον Το-
 νίκι, παρὰ δὲ τὸ Ῥαπτὸν ἄκρον
 ποταμῶν τὸν καλούμενον Ῥαπτὸν
 καὶ μητρόπολιν ὁμωνυμον αὐτῶ
 τῶν Ῥαπτῶν μέχρι τοῦ Πράσου
 ἀκρωτηρίον κόλπον μέγιστον ὄντα
 καὶ μὴ βαθὺν περιοικεῖν βαρβά-
 ρους ἀνθρώποφάγους. cap. XVIII:
 Τὰ μὲν οὖν κατ' αὐτὴν τὴν ἱστο-
 ρίαν ὀφείλοντα τυχεῖν τινας ἐπι-
 στάσεως ὑποτετυπώσθω μέχρι το-
 σοῦτων, ἵνα μὴ καὶ δοξωμέν τισιν
 ἔστασιν προχειρίζασθαι καὶ μὴ
 διόρθωσιν· ἔσται γὰρ ἡμῖν ἕκα-
 στα δι' αὐτῆς τῆς κατὰ μέρος ὑφ-
 ηγήσεως ὅληα. Apud Ptolemaeum
 emporium aut *Toniki* aut τὸ Νί-
 κη sive τὸ Νίκι, quod alii malunt,
 vocatur; in Arriani autem peri-
 plo maris erythraei nobis occur-
 rit emporium idem, ut videtur,
 nomine Νίκωνος ὄρμος in libris
 editis, sed Νέκωνος, regem Ne-
 κῶς (Herodot. IV. 42.) respicien-
 tes, legendum fortasse praestat.
 Ex Ptolemaei lib. I. cap. 15. geo-
 graphiae Marini sententiam cog-
 noscimus de Aromaticis. Ibi enim
 dicitur: „καὶ μὴν καὶ τὸν
 Νεῖλον ποταμὸν φησὶν ἀκολουθῶς
 τῇ ἀληθείᾳ γραφῆσεσθαι, ἐξ οὗ
 πρώτον ὁρᾶται παραγινόμενος,
 ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς τὰς ἀρκτους
 μέχρι Μερόης· ὁμοίως δὲ καὶ τὸν
 ἀπὸ τῶν Ἀρωμάτων ἐπὶ τὰς λί-
 ννας ἐξ ὧν ὁ Νεῖλος ῥεῖ πλοῦν
 Ἀραρκίᾳ συντελεῖσθαι, τῶν Ἀρω-
 μάτων ἀνατολικωτέρων ὄντων τοῦ
 Νεῖλου παμπόλλῳ Πτολεμαῖς γὰρ
 ἢ τῶν Θηρῶν ἀνατολικωτέρα ἐστὶ
 Μερόης καὶ τοῦ Νεῖλου δέκα ἡ-
 μερῶν ὁδὸν ἢ δώδεκα, Πτολεμαῖ-
 δος δὲ καὶ τοῦ Ἀδουλιτικοῦ κόλ-

πον τὰ στενὰ τὰ κατὰ Ὀκλήν τὴν
 χειρσόνησον καὶ Λείρην σταδίοις
 τρισχιλίοις πεντακοσίοις· τούτων
 δ' ἐστὶν ἀνατολικώτερον τὸ ἀκρω-
 τήριον τῶν μεγάλων Ἀρω-
 μάτων σταδίοις πεντασχιλίοις.

Alla in Agathemerii geographiae lib. I. cap. 3. reperi-
 mus, quae Marcianus ex illius
 libro hausert, atque in periplum
 suum nonnullis rebus mutatis
 transtulerit. Ibi leguntur huc
 spectantia: „Ὁ δὲ Ἀράβιος κόλ-
 πος, στενὸς ὧν καὶ προμήρης,
 ἄρχεται ἀφ' Ἡρώων πόλεως παρὰ
 τὴν Τρωγλοδυτικὴν ἕως τῆς Πτο-
 λεμαΐδος, τῆς ἐπὶ θῆρας, σταδίων,
 θ', τὸ μῆκος. Τὰ δὲ κατὰ Λείρην
 στενὰ σταδίων ξ'· ἐνθεν ἐξῆς πλοῦς
 σταδίων ρθ', τὸ δὲ λοιπὸν οὐ
 πλείται παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν θά-
 λασσαν ἕως Ὠκεανῶν σταδίων ἡ'.
 τὸ δὲ παρὰ τὴν Ἀραβίαν πλευρὰν
 ἀπ' Ἐλαντιῶν μυζῶν σταδίων μυ-
 ριάδων Δ'. αὐτὴ δὲ ἡ Ἀραβία ἐς
 τὴν Ἐρυθρὰν καθήκει καὶ μεμή-
 κνται ἐπὶ σταδίων μυρῶν δισχι-
 λίων.“ Deinde lib. II. cap. 5. :
 „Ἐν δὲ τῇ ὑπὸ τὸν Αἰγυπτὸν Ἀλ-
 θιοπίᾳ ἡ μὲν πρὸς τὴν θαλάσσην,
 πᾶσα ὅση ἐστὶν ἀπὸ Βερόδηνικης
 μέχρι τῶν στενῶν τοῦ Ἀραβικοῦ
 κόλπου καλεῖται Τρωγλοδυτικὴ.
 Ταύτης δὲ ἐνδοτέρα κεῖται ἡ Ἀζα-
 νία, ἐν ἣ παντοιοίοι εἰσὶν ἐλέφαν-
 τες, καὶ ἡ ἀρωματοφόρος χώρα.
 Καὶ μετὰ τὴν μέγαν καταδρόατην
 ἀπὸ μὲν δυσμέμος τοῦ Νεῖλου
 Εὐαννυμῆται, Σεβρίδαι, Κάτοιποι,
 καὶ πρὸς τὴν Μερόην νήσῳ Μέ-
 μονες· μετ' οὗς Ἐλεφαντοφάγοι
 Αἰθίοπες, εἶτα Πεσενδόραι καὶ
 Κιναμοφόρος χώρα, τούτων δὲ
 δυτικωτέρα ἐστὶν ἡ Φαζανία. ἀπὸ
 δὲ ἀνατολῶν Κολαβοί, Ἄπτεροι,
 Νοῦβοι, Ἐτεροι Βλέμυνες, Στρου-
 τοφάγοι, καὶ ἡ σμυνοφόρος χῶ-
 ρα. Τὴν δὲ λοιπὴν καὶ μεσημβριω-
 τάτην, μετ' ἧν ἡ ἀγνωστος ἐστὶ,
 κατέχουσι, πρὸς μὲν τῷ Αἰθιοπι-
 κῷ καλονόμενῳ ἰκποδρόμῳ Ἴππο-
 φάγοι Αἰθίοπες, ἂν μεσημβριω-
 τεροι οἱ κοινῶς καλονόμενοι Ἐσπέ-
 ριοι. Arctam necessitudinem in-
 ter Marcianum et Agathemerum

[13] Β. Τῶν ἀριστερῶν μερῶν τοῦτε Ἀραβίου κόλπου καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους παντὸς περιπλους.

Τῶν δὲ ἀριστερῶν τῆς Ἀσίας μερῶν, καὶ τῆς ἠπείρου¹ καὶ τῶν θαλασσῶν, θέσις τοῦτόν πως διακείται τὸν τρόπον· χρεῖ, γὰρ κἀνταῦθα πρὸ τῶν κατὰ μέρος ὀνομασιῶν² τὰς καθόλου δηλῶσαι προσηγορίας, καὶ τὴν θέσιν σημῆναι τῶν τόπων· κλέοντι τοίνυν τὸν Ἀράβιον κόλπον καὶ ἀριστερὰν ἔχοντι τὴν ἠπειρον, πρώτη μὲν ἐστὶν ἡ Εὐδαίμων Ἀραβία³, περὶ ὅλον τὸν Ἀράβιον διήκουσα κόλπον, μέχρι τοῦ προῶρηθέντος⁴ Ἀραβίου πορθμοῦ· μετὰ δὲ τὰ στενὰ τοῦ Ἀραβίου κόλπου ἐκδέχεται ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα, ἣν περιπλέοντι, καὶ τὴν ἠπειρον ἀριστερὰν ἔχοντι, τὸ προῶρηθὲν ἔτι τῶν Ἀράβων ἔθνος ἐκδέχεται, παρὰ

Partium sinistrarum sinus Arabici, et Rubri maris, et totius Indici pelagi periplus.

Sinistrarum autem Asiae partium, tam continentis quam marium situs hic est. Oportet enim et hoc loco, ante [quam ad] particulares [descendamus,] generales proferre appellationes, et locorum situm ob oculos ponere. Naviganti igitur sinum Arabicum, et continentem sinistrali obversam habenti, primum sese offert Arabia felix, per totum sinum Arabicum exprorecta usque ad praedictum fretum Arabicum. Post angustias vero sinus Arabici sequitur Rubrum mare: quod circumnaviganti, et continentem ad laevam habenti, occurrit prius memorata Arabum gens, universam hanc continentem habitans. In hac autem parte maris gens est Homeritarum, ad Arabum terram pertinens, et us-

extitisse luculenter apparet ex hoc loco: ἀπὸ δὲ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἕως Αἰγύπτου ὁ Ἀράβιος κόλπος, ἔνθα μάλιστα ἐστὶ τὸ στενότατον τῆς ἠπείρου καὶ διείσθον τὸ μὴ συνάψαι τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν, quem in Agathemerii geographiae libro II. cap. II legimus, et quidem plane iisdem Marciani verbis p. 9 expressum. Marcianus autem Agathemerii nomen nullibi indicat, itaque cum intercederint omnes fere scriptores, quos uterque sibi fontem fuisse appellat, non liquet, quomodo haec res certe diiudicari possit. Admodum multis obstaculis impedimur,

ne ad finem progredi possimus. Nescimus etiam, quam multa hoc loco perierint.

1) Lege καὶ τῆς ἠπ., vel ἡ si-ve ἦτοι τῆς ἠπ. Huds. Recepi καὶ τῆς ἠπ. loco ἡ τῆς ἠπ., quod in Hoeschellii et Hudsoni atque Neograeci editionibus invenies.

2) Lege πρὸ τῶν κατὰ μέρος ὀνομασιῶν. Huds. Veram lectionem excogitavit Hudsonus, eamque recepimus loco πρῶτον τῶν κατὰ μέρος ὀνομασιῶν.

3) Lege Ἀραβία [loco Ἀραβίᾳ, quod in editionibus reperies.], Hoeschel.

4) Aut προῶρηθέντος, et mox προῶρηθὲν. At ubinam loci prius

πάσαν ταύτην παροικοῦν τὴν ἠπειρον. ἐν τούτῳ δὲ(44) τῷ μέ-
ρει τῆς θαλάσσης καὶ τὸ τῶν Ὀμηρεῖων ἔθνος τυγχάνει τῆς
τῶν Ἀράβων ὑπάρχον⁵ γῆς, μέχρι τῆς ἀρχῆς⁶ τοῦ Ἰνδικοῦ
διηκον πελάγους· μετὰ δὲ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ἐξῆς ἐστὶ τὸ
Ἰνδικὸν πέλαγος· περιπλέοντι τοίνυν καὶ τούτου τὰ ἀριστερὰ
μέρη, τὰ πρὸς τὴν Ἀράβων γῆν ἀναπεπταμένα, μέχρι τοῦ στό-
ματος τοῦ Περσικοῦ κόλπου, ἐκδέχεται ὁ τε Σύαγρος⁷ τὸ ὄρος,

Σύαγρος Pal

que ad initium Indici pelagi pertingens. Deinceps vero post
Rubrum mare est Indicum pelagus. Circumnaviganti igitur quic-
quid est huius maris ad sinistram diffusi circa Arabum terram
usque ad ostium sinus Persici, occurrit et Syagros mons, et si-

memoratum erat? Forsan in ca-
pitulo, quod temporis iniuria ex-
cidisse suspicor. Huds. Omnes
προρηθέντος.

5) Lege *ὑάρον*, aut potius *ἐ-
πάρχον*: nam in illa parte maris
est gens Homeritarum, quae Ara-
bum terrae imperat usque ad ini-
tia Indici maris. Huds. Miro
modo in Stephani Byzant. opere,
quale hodie habemus, plane di-
versam notitiam legimus: Ὀμη-
ρεται, ἔθνος Αἰθιοπίων. Μαριμα-
νὸς ἐν περίπλω α'. Omnes scrip-
tores, qui Homeritas commemo-
rant, eos Aethiopicum popu-
lum appellant. Conf. Plinii hist.
nat. lib. VI. 28. Arriani peri-
plum maris erythraei p. 13. Phi-
lostorgium lib. III. 4. Procop.
bell. persic. lib. I. p. 32. Errasse
aut Stephanum, aut librarios,
apertum est. *ὑάρων* Hoeschel. et
Hudson.

6) *μέχρι τῆς ἀρχῆς*. Hoesche-
lius, et qui eum sequutus est
Hudsonus edidit male *μέχρι
γῆς ἀρχῆς*.

7) Malim *Σύαγρος*. [In aliquot
codd. Ptolemaei geographiae leg-
gitur *Σιάγρον* lib. I. 17.] Ptole-
maeo [VI. 6.] enim memoran-
tur *Σύαγρον ἀρα*. Hudsonus
cum Hoeschelio scripsit *Σί-
αγρος*. In Arriani periplo p. 17.
legimus: τούτου δ' ἐστὶν ἀκρωτή-
ριον τοῦ κόσμου μέγιστον ἀποβλέ-

πον εἰς ἀνατολήν, ὁ καλούμενος
Σύαγρος, ἐφ' οὗ φρούριον ἐστὶ
τῆς χώρας, καὶ λιμὴν, καὶ ἀπο-
θήκη τοῦ συναγομένου λιβάνου.
καὶ κατὰ τοῦτον ἐν τῷ πελάγει
νῆσος, ἀπὸ μέσον τούτου καὶ τοῦ
πέραν ἀκρωτηρίου τῶν Ἀρωμάτων,
τῷ *Σύαγρω* συνορίζουσα μάλλον,
ἢ *Διοσκορίδα* καλουμένη. Marini
sententiae contradicic Ptolemaeus
geogr. lib. I. 17: Ἔνια δὲ καὶ
τοῖς νῦν ἱστοροῦμένοις οὐκ ἔχει
συμφάνως· ὡς ὁ Σαχαλίτης κόλ-
πος ἀπὸ δρυμῶν ὑπ' αὐτοῦ τιθέ-
μενος τοῦ *Σύαγρου* ἀκρωτηρίου·
πάντες γὰρ ἡμῖν ἀπαξικλῶς ὁμο-
λογοῦσιν οἱ τοὺς τόπους τούτους
διαπλέοντες, ἀπ' ἀνατολῶν τοῦ
Σύαγρου καὶ τὴν *Σαχαλίτιν*
εἶναι χώραν τῆς Ἀραβίας καὶ τὸν ὀ-
μώνυμον αὐτῇ κόλπον. Plinius
hist. nat. lib. VI. 26. promontor-
ium Syagrum commemorat sic:
„A Syagro Arabiae promontorio
Patalen Favonio, quem Hippa-
lum ibi vocant, peti certissimum
videbatur XIII. XXXII. mill. pass.
aestimatione.“ atque iterum lib. VI. 32:
„Insula in alto obiacet Ogyris, clara
Erythra rege ibi sepulto. Distat a
continente CXV. mill. passuum,
circuitu CXII. M. passuum. Nec
minus altera clara in Azanio mari
Dioscoridu, distans a Syagro
extimo promontorio CCLXXX
mill. pass.“ Strabonis tempore
hoc promontorium ignotum fuit.

καὶ ὁ Ἀσχαλίτης^ο [14]κόλπος, μέγιστος ὢν καὶ διήκων, ἄχρι τοῦ στόματος τοῦ κόλπου τοῦ Περσικοῦ· εἰσπλεύσαντι δὲ εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον¹, καὶ περιπλέοντι τοῦτον, ἀριστερὰν δὲ τὴν ἠπειρον ἔχοντι, μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ, ἐν αὐτῷ ἔτι τῷ Περσικῷ κόλπῳ, Καλλησουσιανή² τὸ ἔθνος ἐκδέχεται, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ Περσίς μετὰ τὴν Σουσιανὴν κειμένη τυγχάνει, μεθ' ἣν Καρμανίας τὸ πλεῖστον μέρος, ἄχρι τῶν στενῶν τοῦ αὐτοῦ Περσικοῦ κόλπου· ἀντίκειται δὲ ὁ Περσικὸς κόλπος τῇ Κασπίᾳ θαλάσῃ, τῇ καὶ Ἰσθμῷ λεγομένη, καὶ στενώσας τὴν μεταξὺ γῆν, ποιεῖ μέγαν Ἰσθμὸν³ τῆς Ἀσίας· ἐκπλεύσαντι δὲ τὸν κόλπον, καὶ πρὸς τὴν ἕω τὸν πλοῦν ποιου-

διήκων Pal.

Κωλι Pal.

μεγὰ Pal.

nus Sachalites, qui maximus est et pertingens usque ad os sinus Persici. Intranti autem sinum Persicum, illumque circumnaviganti, continentem vero ad sinistram habenti usque ad ostium Tigridis fluminis, in ipso etiam sinu Persico se offert Susiana provincia. Atqui tum post Susianam iacet Persis, post quam maxima pars Carmaniae usque ad angustias sinus Persici. Sinus autem Persicus ex adverso est Caspio mari, quod et Hyrcanium appellatur, et coangustans terram intermediam efficit magnum Asiae isthmum. Egredienti autem hunc sinum, et orientem versus naviganti, sinistrorsumque similiter continentem

8) Lego Σαχαλίτης [loco Ἀσχαλίτης, quod edidit Hoeschelius retinuitque Hudsonus] κόλπος ex Ptolemaeo [VI. 6.] et Arriano [peripl. maris eryth. p. 16.]. Dein μέγιστος ὢν, καὶ διήκων. Hudsonus, qui in notis haec habet: Promiscue gens appellatur et sinus Ἀσχαλίται et Ἀσχαλίτης, Σαχαλίται et Σαχαλίτης. Vide Salmasium in Solinum p. 350. — Stephanus Byz. habet: Σαχαλίται, ἔθνος Ἰνδικόν. καὶ Σαχαλίτης κόλπος. κατὰ τούτον τὸν Σαχαλίτην κόλπον κείνται κελύγιοι νῆσοι ἑπτὰ. V. quoque quae infra notavimus ad fragmentum VIII. v. Ἀσίται.

Καρμανίας καὶ Ἀραβίας, περιμετρον ἔχει μυριάδων δύο σταδίων. Ἔστι δὲ τὸ μεταξὺ Ἀραβίας καὶ Καρμανίας στόμα σταδίων v'. In scholiis ad Dionysium Perieg. ad v. 47. haec: „μείζων δὲ ὡς πρὸς τὸν Περσικὸν καὶ Ἀραβίον κόλπον ἔστιν ὁ Ἰσθμὸς.“ et ad v. 54. ἄλλος [κόλπος] δ' Ἀραβικός. „ὁ Ἐρυθραῖος, ὃς πρὸς σύγκρισιν νοτιώτερος εἰρηται τοῦ Περσικοῦ καὶ τῆς Κασπίης ἐναντίων ἑαυτοῖς καὶ κατορθῶς κειμένων. ἀμφοτέρων οὖν τούτων νοτιώτερος ὁ Ἀραβικός, ὃς καὶ Ἐρυθραῖος καλεῖται.“ deinde ad v. 551. ὑψηλότερον γὰρ ἔστι τὸ Περσικὸν πέλαγος τοῦ Ἐρυθραίου, ὥσπερ κατὰ διάμετρον κειμενον.

1) περσικὸν κόλπον. Mare quod Marcianus κόλπον appellat, apud Agathemerum lib. I. 3. περσική θάλασσα nominatam reperimus. Ibi enim legimus haec: Ἡ δὲ Περσική θάλασσα κνυλοτερῆς οὖσα, συνάγουσα τὸ στόμα ἄκρη

2) Scribendum aut καὶ ἡ Σουσιανή, aut κόμη Σουσιανή καὶ τὸ ἔθνος, aut denique κόμη Σουσιανή καὶ Σουσιανοὶ τὸ ἔθνος. Huds.

3) Lege μέγαν Ἰσθμὸν. Hudsonus, qui cum Hoeschelio edidit μέγα.

μένω, ἀριστεράν τε ὁμοίως τὴν ἠπειρον ἔχοντι, ἐκδέχεται πάλιν
 τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος, ὃ τὸ λειπόμενον τῆς Καρμανίας ἔθνος παρ-
 οικεῖ*, καὶ μετὰ τοῦτο (45) τὸ τῆς Γεδρωσίας ἔθνος κείμενον
 τυγγάνει· ἐξῆς δὲ τούτων ἐστὶν ἡ Ἰνδική, ἡ ἐκτὸς Γάγγου πο-
 ταμοῦ κειμένη, ἧς κατὰ τὸ μεσαίτατον τῆς ἠπειρου νῆσος κατ'
 ἀντικρὺ κεῖται μεγίστη Ταπροβάνη καλουμένη· μετὰ δὲ ταύτην
 ἡ ἑτέρα ἐστὶν Ἰνδική, ἡ ἐκτὸς Γάγγου ποταμοῦ, ἔρου τυγγά-
 νοντος ἑκατέρων τῶν Ἰνδικῶν γαιῶν· ἐν δὲ τῇ ἐκτὸς Γάγγου
 Ἰνδικῇ ἡ χρυσῆ καλουμένη χερσόνησός ἐστι· μεθ' ἣν ὁ κα-
 λούμενος μέγας κόλπος· οὗ κατὰ τὸ μεσαίτατον οἱ ὄροι τῆς ἐκ-
 τὸς Γάγγου Ἰνδικῆς καὶ τῶν Σινῶν ἐστὶν ἔθνος⁶, καὶ ἡ τού-
 των μητρόπολις, ἧτις Θεῖ[-15]ναί προσαγορεύεται, ὄριον τῆς
 ἐγνωσμένης γῆς καὶ ἀγνώστου τυγγάνουσα· καὶ ἡ μὲν ὅλη τῶν
 τόπων θέσις καὶ περιγραφή τῶν ἀριστερῶν τῆς Ἀσίας μερῶν,
 τοῦ τε Ἀραβίου κόλπου, καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ προσ-
 ἔτιγε τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους παντὸς,
 τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον· τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτω πως ἔχει.

habenti, occurrit rursum Indicum pelagus, quod accollit reliqua
 Carmaniae gens. Post hanc Gedrosia est provincia. deinceps
 vero est India, quae intra Gangem flumen sita est: cuius conti-
 nentis medio ex adverso iacet insula maxima Taprobane appel-
 lata. Post hanc vero altera est India, extra Gangem fluvium,
 qui disternit utramque Indiam. In India vero extra Gangem
 Chersonesus est, quae Aurea vocatur: post quam sinus, Magnus
 nominatus, cuius iuxta medium sunt termini Indiae extra Gan-
 gem: [deinde] Sinarum est gens, horumque Metropolis, quae
 Thinae nuncupatur, terminus terrae cognitae et incognitae. At-
 que generalis quidem locorum situs, et descriptio sinistrarum
 Asiae partium, et sinus Arabici, et Rubri maris, quin etiam et
 sinus Persici, et totius Indici pelagi, ad hunc modum se habet:
 particularis vero, hoc fere modo.

4) Scribē παροικεῖ [loco παροί-
 κει, quod ediderunt] Hoeschel.
 [et Hudsonus.]

5) ἡ χρυσῆ καλουμένη χερ-
 σόνησος. In eodem plane situ
 metatur Auream Chersonesum, in
 quo Auream insulam censet Au-
 etor peripli maris Erythraei. Ex
 quo licet conicere, insulam Chry-
 sen antiquiorum eandem esse cum

Chryse peninsula, nam sequuta
 aetas peninsula deprehendit,
 quam veteres pro insula habuere.
 Salmasius in Exercit. Plin.
 p. 701. Huds. Ἀρωτήριον χρυ-
 σῆς χερσόνησον appellat Ptole-
 maeus geogr. lib. VII. 2.

6) Ἰνδικῆς καὶ τῶν σινῶν εἰσιν.
 εἰδ' ἐξῆς τὸ τῶν Σινῶν ἐστὶν ἔθ-
 νος. Cod. Hebr. Hoeschel.

Σίνας, μητρόπολις τῶν Σίνων, περὶ ᾧ φησι Μαρκιανὸς ἐν περιπλοῖς*).

α. Τοῦ Ἀραβίου κόλπου καὶ τῶν ἀριστερῶν μερῶν τῶν παρὰ τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν περιπλους.

Ἡ Εὐδαίμων Ἀραβία περιορίζεται, ἀπὸ μὲν ἄρκτων ταῖς πλευραῖς τῆς τε Πετραίας Ἀραβίας, καὶ ἐτι τῆς Ἐρήμου Ἀραβίας, καὶ τῷ νο(-)τιῷ μέρει τοῦ Περσικοῦ κόλπου μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τυγρίδος ποταμοῦ, καὶ μέρει τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσση· τὴν δὲ θέσιν τοιαύτην τινὰ ἔχει· προπέπτακε πρὸς τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θαλάσσαν καὶ τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος ἐπὶ πλείστον, καὶ ὡσπερ χερσόνησος μεγίστη πλατυτάτῳ ἰσθμῷ προσεχομένη, περιζέρεται τῇ θαλάσση· ἐξ ἐκατέρων δὲ αὐτῆς τοῦ ἰσθμοῦ τῶν μερῶν κόλποι δύο παραβέβληνται· καὶ τούτων ὁ μὲν ἐκ τῶν πρὸς τὴν ἐσπέραν μερῶν Ἀράβιος καλεῖται κόλπος ὁ προειρημέ-

Sinae, Sinarum urbs, de qua urbe Marcianus in periplo loquitur.

Sinus Arabici et partium quae ad sinistram iuxta Arabiam felicem periplus.

Arabia felix terminatur a septentrionibus quidem lateribus petraeae et desertae Arabiae, et parte australiori sinus Persici usque ad ostia Tigridis fluminis, et parte Indici maris; a meridie vero Rubro mari. Huiusmodi autem situm habet. Versus meridiem procidit in Rubrum mare, maximeque in Indicum pelagus; et veluti Chersonesus magna, [continenti] adhaerens lattissimo isthmo, mari circumfunditur. Ab utraque autem isthmi eius parte duo sinus protenduntur: et horum unus quidem [excurrentis] a partibus quae ad occasum, sinus dicitur Arabicus,

*) Stephan. Byzant. hausit hanc notitiam ex Marciani libro, qualem ipse, ut videtur, in manibus habuit. Hodie enim urbis nomen *Θεῖνας* ibi legitur, ex qua lectione satis apparet, Stephanum, aut qui eius librum posteriore tempore adornavit, Marciani libro valde mutato usum fuisse. Pto-

lemaeus (geogr. lib. VII. 3.) etiam, consentientibus omnibus libris editis et codicibus adhibitis, nomen urbis *Θεῖνας* scripsit, ex quo liquet, hanc esse veram nominis forma, et non ea, quae nunc in Stephani Byzant. libro habemus.

νος, ὁ δὲ πρὸς τὴν ἕω νενευκῶς, Περσικὸς¹ κόλπος ὀνομάζε-
ται· τὰ δὲ μεταξὺ πάντα ἀπὸ Ἀραβίου μυχῷ μέχρι τοῦ προει-
ρημένου Περσικοῦ κόλπου, καθ' ὃ [16] μέρος τὰς ἐκβολὰς ὁ Τι-
γρις ποιεῖται ποταμὸς, περιπλεῖται, Χερσονησοειδῆ, ὡς προει-
ρηται, τυγχάνοντα². ἔθνη δὲ πλεῖστα καὶ μέγιστα ἐν αὐτῇ ἔχει,
ὧν τὰ προσεχῆ τῇ θαλάσῃ κατὰ τὸν περίπλουν δηλωθήσεται·
τὰ δὲ περὶ τὸν ἀρχένα¹ τῆς εὐδαίμονας Ἀραβίας μετὰ τὴν πε-
τραεὶαν καὶ τὴν ἔρημον Ἀραβίαν κατέχουσιν οἱ καλούμενοι Σαρα-
κηνοὶ², πλείονας μὲν ἔχοντες προσηγορίας, πολλὴν δὲ διαπατέ-
χοντες ἔρημον γῆν· γειτνιωσὶ γοῦν οὗτοι τῇ πετραεῖα Ἀραβία,
(47) καὶ τῇ ἐρήμῳ Ἀραβία καὶ τῇ Παλαιστίνῃ, καὶ τῇ Περσίδι³,
καὶ ἀκολούθως τῇ προειρημένῃ εὐδαίμονι Ἀραβία. ἔστι δὲ τῆς
εὐδαίμονος Ἀραβίας τὸ μὲν μῆκος στάδια μ. α ψ⁴, τὸ δὲ

nate memoratus; alter vero ad ortum vergens sinus Persicus no-
minatur; sed terra quae intermedia est omnis ab Arabico recessu
usque ad praedictum sinum Persicum, qua ex parte se exonerat
Tigris flumen, circumnavigatur, peninsulae ad formam (ut prius
dictum) quam maxime accedens. Gentes autem plures et maxi-
mas in se continet; quae mari [quum sint] finitimae ex periplo
manifestae erunt. Loca ad cervicem Arabiae felices post pe-
traeam et desertam Arabiam incolunt Saraceni qui vocantur, plu-
res quidem sortiti appellationes, multum vero terrae desertae
possidentes. Hi igitur vicini sunt Arabiae petraeae et desertae,
et * Palaestinae, et Persidi, et consequenter praedictae Arabiae
felici. Patet autem Arabia felix in longitudinem stadia 11700.

1) Lege *περσικὸς*. Huds. In Hoeschelii et Hudsoni editionibus legitur male *περσοκὸς*.

2) Sic lege et distingue: *τὰ δὲ μεταξὺ πάντα ἀπὸ Ἀραβίου μυχῷ μέχρι τοῦ προειρημένου Περσικοῦ κόλπου, καθ' ὃ μέρος τὰς ἐκβολὰς ὁ Τίγρις ποιεῖται ποταμὸς, περιπλεῖται, Χερσονησοειδῆ, ὡς προειρηται, τυγχάνοντα*. Huds., cuius emendationem cum editore Vienn. recepi. Hoeschelius posuit post *κόλπου colon*, deinde edidit *περιπλεῖται Χερσονησοειδῆς et τυγχάνουσα*.

1) *περὶ τῆν ἀρχένα*. Cum longior sit Arabia felix quam latior, ex duabus longitudinis extremitatibus, ea quae ad septentrionem meridiana est inter Persicum et Arabicum mare *ἀρχήν*

censebatur, quod esset *ἀρχήν* peninsulae: quae vero ad meridiem mari cingitur tota vocabatur *πέζα* a Dionysio aliisque. Et sic Marcianus vocat *ἀρχένα* τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας eam Arabiam partem, quae opposita est τῇ πέζα. Salmasius in Solinum p. 343. Huds.

2) *Σαρακηνοί*. Vide Salmasium in Solinum p. 344. et Borcharti Geographia sac. IV. 2. Hudson.

3) *Περσίδη*. Omnino legendum *Περσίδι*. Huds.

4) *στάδια ᾧ 4 ψ'*, sed τὸ α in m. s. cum recta insuper linea, cui hemicyclus deorsum spectans subiicitur. Hoesch. Non dubito quin prima illa nota designet Myriades, quae desiderari

πλάτος στάδια ἡνών. ἔχει δὲ τὰ ἔθνη ἤτοι σατραπίας⁵ ἑνὸς, πόλεις δὲ ἐπισήμους καὶ κώμας ρξδ', ὄρη ἐπίσημα ἑξή, ποταμούς ἐπισήμους δ', λιμένας ἐπισήμους σ', κόλπους ἐπισήμους ἑξή, αἰγιαλοὺς μεγάλους δύο; νήσους ἐπισήμους τὰς ἐν τῷ περιπλῶ εἰρημέντας λέ. οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ Ἀσαβῶ⁶ ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Μαισανίτου⁷ κόλπου, τοῦ παρὰ τὴν εὐδαιμόνα Ἀραβίαν τυγγάνοντος, στάδιοι⁸ ψρμ'. οἱ δὲ σύμπαντες ἀπὸ τοῦ Αἰλαντίτου⁹ μυχοῦ τοῦ ἐν τῷ [17] Ἀραβίῳ κόλπῳ μέχρι τοῦ Μαισανίτου κόλπου, καὶ τοῦ πρὸς τῇ ἐρήμῳ πέρατος¹ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, καὶ ἔτι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ, τοῦ περιπλοῦ παντὸς τῆς παραλίας τῆς τῶν εὐδαιμόνων Ἀράβων γῆς εἰσι στάδια ἡνών².

in latitudinem vero stad. 8850. Habet autem provincias sive satrapias 54. urbes vero insignes et vicos 164. montes insignes 15. fluvios insignes 4. portus insignes 6. sinus insignes 5. littora magna 2. insulas insignes in periplo memoratas 35. Ab Asaborum promontorio usque ad Maesanitem sinum, qui iuxta Arabiam felicem, stadia omnia sunt 7140. Totius vero orae maritimae Arabiae felicitis peripli (ab Aelanitico recessu in sinu Arabico usque ad sinum Maesanitem, et extremitates Persici sinus versus [Arabiam] desertam, atque etiam ostia Tigridis fluvii) stadia universa sunt 38150.

videntur. Sed numeri, ut hic loci, deinceps fere ubique perturbati videntur: nec sine Codd. MSS. ope restitui in integrum possunt. Hudson. Agathemerus libro I. cap. 3. Arabiae longitudinem esse stadia 12000 dicit. v. finem notarum ad p. 12, ubi hic locus legitur.

5) Lego, ut infra, ἤτοι σατραπίας. Hudson. Hoesch. et Hudson. τῆς.

6) In Ptolemaeo [geogr. lib. VI. 7.] Ἀσαβῶν ἀκρωτήριο: quem ex hoc loco corrigendum esse censet Salmasius in Exereit. Plin. p. 350. Hudson. Infra p. 21. scribitur hoc nomen Πασαβῶ ἕρως τε καὶ ἀκρωτήριο, itaque primo loco nihil muto, posteriori autem initialem litteram Π omitto.

7) Forsan Μαισανίτου cum Stephano Byzant. [in cuius libro, qualem nunc habemus, legitur haec: Μαισανίτης, κόλπος. Μαρκιανῶς ἐν περιπλῶ τῆς Περσικῆς θαλάσσης.] et Cod. Palat. Ptole-

maei. Quid si reponendo litteram, quae forte exciderit, cum Codd. vulg. Ptolemaei scribamus Μαδισανίτου. Hudson. Ad Stephani locum adnotat Berkeleyus: " utroque loco legendum Μαισανίτου sine diphthongo, quemadmodum etiam emendatum video ex Pal. cod. in Ptolemaeo lib. VI. cap. VII. " V. fragm. XI.

8) Alibi στάδιοι „Hudson. Hoc recepi cum editore Vienn. Hoeschelius deinde adnotavit haec: „pro ψ in m. s. nota est“ haec ε. At quid ea designet? ψ 7000. ψρμ' 7140. Hudsonus male 700140.

9) Vide pag. 10. Hudsonus ibi adiecit: In textu graeco lege Παλαιστίνη et Περσίδι.

1) Lege πέρατος. Hudson. Quod recepi, loco πέρατα, quod Hoeschelius et Hudsonus ediderunt.

2) In mss. τὸ γ cum recta lineola, subiectis illi duobus punctis: pro μ autem reperio in cod. Herv. η. Hoeschel. Τὸ γμ

F r a g m e n t a .*)

I. Ζαδράμη, βασιλείον τῶν Κιναιδοκολπιτῶν, περὶ οὗ ἐροῦμεν ἐν τῷ Κ. εἰς δὲ ἔθνος τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ αὐτῆς· Ζαδραμιτῶν καὶ Κιναιδοκολπιτῶν. τὸ ἔθνικον Ζαδραμαῖος.**)

II. Ὀννη, ἐμπόριον τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ.***)

III. Κασσανῖται, ἔθνος ἐν τῇ παραλλῇ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ αὐτῆς· ἐντεῦθεν ἐκδέχεται τὸ τῶν Κασσανιτῶν ἔθνος.ο)

F r a g m e n t a .

I. Zadrame, regio Cinaedocolpitarum, de qua loquemur in litera K. Est vero gens Arabiae Felicis. Marcianus in eiusdem periplo: Zadramitarum et Cinaedocolpitarum.

II. Onna, emporium Arabiae felicis. Marcianus in Periplo.

III. Cassanitae, gens in littore maris rubri. Marcianus in eiusdem periplo: ibi excipit Cassanitarum gens.

interpretor *τρισημόρια*. Incertum, utrum scribi debeat *γην*. cum hic numerus praecedentibus nequamquam consentiat. Huds.

*) Fragmenta, quae nunc inseruntur, praebet Stephanus Byzant. Ex his liquet, aut magnam Arabiae peripli partem, quem hodie in Marciani libro habemus, interiisse, aut ab alio eoque multo posteriori scriptore decurtatum esse, nihilque nisi epitomen ad nos venisse.

**) Stephanus promittit se de populo *Κιναιδοκολπιτῶν* s. h. v. dicturum; sed haec perierunt. Apud Ptolemaeum, qui Marciani fons fuit, lib. VI. geographiae cap. 7. haec legimus: *Κιναιδοκολπιτῶν χώρας, Κόπαρ κόμη, Ἄγρα κόμη, Ζαδράμη βασιλείον, Κέντος κόμη*. Berkelius in notis suis ad hunc Stephani locum dicit: „sine dubio in Ptolemaeo reponendum *Ζαδράμη βασιλείον*“ Sed non liquet. Nihil in Ptole-

maeo mutandum esse video. Loco *Ζαδραμιτῶν*, quod Stephanus Byz. habet, in Ptolemaeo *Ἀδραμιτῶν* legitims.

***) Locum nomine *Ὀννη* indicat Ptolemaeus lib. VI. geographiae cap. 7. In ora autem prope Aelanitici sinus recessum stabat.

ο) *Κασσανῖται*. Hi a Diodoro Gasandes, et ab Agatharchide Casandres appellantur, uti docet Bochartus lib. II. c. XXXVII. Geogr. sac. *Ἐκδέχεται τὸ τῶν*. Articulum *τό* ex MSS. adiecimus, legebatur in vulgatis *ἐκδέχεται τῶν Κασσανιτῶν ἔθνος*. [Haec sunt Marciani verba.] Berkel. Agatharchides p. 59 sq.: *Λεδεβαί . . . οἱ μὲν νομάδες, οἱ δὲ γεσσοχοί . . . τούτων ἀστυγείτορες εἰσιν Ἀλιλαῖοι καὶ Κασσανδροεῖς*. Diodorus lib. III. 45: *ἢ δ' ἔξῃς χώρα κατοικεῖται ὑπὸ Ἀράβων Ἀλιλαίων καὶ Γασανδροῶν*.

IV. Μινναῖοι, ἔθνος ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Μαρκιανὸς ἐν περίπλω αὐτῆς.^{οο})

V. Μυρίκη, νῆσος ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσει. Μαρκιανὸς ἐν περίπλω αὐτῆς.^{οοο})

IV. Minaei, gens in littore maris rubri. Marcianus in eiusdem periplo.

V. Myrice, insula in mari rubeo. Marcianus in eius periplo.

^{οο}) In omnibus libris Mss. et editis duplici *v* legitur Μινναῖοι minus bene, cum certum sit, Stephanum alio loco simplici *v* vocem hanc enarrasse: Κάρινα, πόλις Μινναίων ἔθνους, πλησίον ἐρυθρᾶς θαλάσσης. [Non dubito, quin Stephanus Byz. hunc locum ex ea Marciani libri parte sumserit, quam perditam dolemus.] Imo omnes quotquot huius gentis meminere, istam, quam edi curavimus, vocis scripturam agnoscunt. Solus Dionysius [quem Periegetem appellamus], forte propter metri legem, duplici *v* utitur [v. 959]: Μινναῖοι τε Σάβαι τε. Erant Minaei una ex quatuor maximis Arabiae gentibus, in parte ad mare rubrum sita, quorum praecipua urbs Carna, sive Carnana appellabatur teste Strabone lib. XVI. [p. 768.]: Κατοικεῖ δὲ τὰ μέγιστα τέτταρα ἔθνη τὴν ἐσχάτην λεχθεῖσαν χώραν, Μειναῖοι μὲν ἐν τῷ πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν μέρει· πόλις αὐτῶν ἢ μέγιστη Κάρινα ἢ Καρνα. Sed fortassis ibi legendum Κάρινα, uti habet Stephanus suo loco. Horum regio thuris proventus fuit felicissima, quod etiam Minaeum dicebatur. Ptoleus lib. XII. cap. XIV: „Hi primi commercium thuris fecere maximeque exercent, a quibus et Minaeum dictum est.“ Imo ipsi Minaei thus et alia aromata ex locis remotioribus in Arabiam Petraeam et Palaestinam usque debebant, uti testatur Agatharchides [p. 57 ed. Huds.] hisce verbis: Πρὸς τε τὴν Πέτραν καλουμένην καὶ τὴν Πάλαιστιν. εἰς ἣν Γεφέαια καὶ Μινναῖοι, καὶ

πάντες οἱ πλησίον ἔχοντες τὰς οὐκῆσεις Ἀραβες, τὸν τε λιβαντόν, ὡς λόγος, καὶ τὰ φορτία τὰ πρὸς εὐαδῖαν ἀνήκοντα ἀπὸ τῆς χώρας τῆς ἄνω κατάγουσιν. Berkel. Non solus Dionysius Periegetes l. l. scripsit Μινναῖοι duplici *v* sed etiam apud Diodorum lib. III. 42. eadem ratione nomen scriptam invenies. Ibi enim legitur: τὸ δὲ προκειμένον ἀρωματικόν τῆς νῆσον κεῖται κατὰ τὴν καλουμένην Πέτραν καὶ τὴν Πάλαιστιν τῆς Ἀραβίας. εἰς γὰρ ταύτην τὸν τε λιβανὸν καὶ τὰλλα φορτία τὰ πρὸς εὐαδῖαν ἀνήκοντα κατάγουσιν, ὡς λόγος, ἐκ τῆς ἄνω λεγομένης Ἀραβίας οἱ τε Γεφέαιοι καὶ Μινναῖοι. Scimus autem, Diodorum in Arabia describenda ex Agatharchide hausisse. Wesselingius ad hunc locum avinadvertit: „Natum id genti cognomen est Hebraeorum מֵינִימִי Meunim, quo titulo signantur 2. Chronic. XXVI. 7. vertunturque Μινναῖοι ab Alexandrinis.“ Μινναῖοι legitur etiam in Eustathii commentariis ad Dionysium v. 954; ubi autem Rob. Stephanus alias scripturas Μινναῖοι et deinceps Μινναίων indicat sed Μινναῖοι in Nicephori Blemmydae geographiae synopsi κεφάλαιον τῶν ἔθνων τῆς Ἀραβίας: κατοικοῦσι δὲ τὸ πλεῖστον τὸ ὄν ὑπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης αὐτοὶ οἱ Σάβαιοι, καὶ οἱ Μινναῖοι, καὶ οἱ Κλεταβονοὶ οἱ ἀροτῆρες. Praefero Μινναῖοι, ex quo Μινναῖοι, deinde Μινναῖοι. ^{οοο}) Myrica insula infra Aromata una cum his Ἀμείβον νῆσος, et Μηνᾶ iacet, quod cognoscimus ex Ptolemaei geogr. lib. IV. cap. antepen.

VI. Σιθηνοί, ἔθνος, παρακειμενον τῇ ἐρυθρῇ θαλάσῃ, ὡς Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ. †)

VII. Χαδραμοτίται, ἔθνος περὶ τὸν Ἰνδικὸν κόλπον, τῷ Πρίονι παροικοῦντες ποταμῷ, ὡς φησι Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ αὐτοῦ. ††)

VI. Sitheni, gens adiacens mari rubro, ut Marcianus in periplo.

VII. Chadramotitae, gens circa Indicum sinum, accolentes Prionem fluvium, ut inquit Marcianus in eiusdem periplo.

†) Σιθηνοί populus nemo praeter Marcianum commemorat; alius enim est populus Σιδόνιοι, nisi fortasse, quod Strabo lib. I. p. 42. et lib. XVI. p. 764. aliis testibus tradidit, Σιθηνοί iidem sint, qui ad mare rubrum remanserunt, cum Σιδόνιοι cum Phoenicis ex ea regione migrarent. Ptolemaeus geogr. VI. 7. Σιθηνοί.

††) ὡς φησι Μαρκιανός. Habent [MSS.], quod Luc. Holstenius dicit) amplius excerpta ὡς φησι Μαρκιανός ἐν τῷ περίπλῳ αὐτοῦ. Salmas. Χαδραμοτίται eadem gens cum Χατραμοτίταις, de quibus infra, uti et Ortelio videtur: intelligendumque hoc loco per τὸν Ἰνδικὸν κόλπον, τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος, ut ipse Marcianus appellat. lib. I. περίπλο, quod magnam partem Felicis Arabiae alluit, eam scilicet quae supra Homeritas ad ostium usque Persici sinus porrigitur. Vide Marcianum pag. 44. Vide et supra v. Σαχάλται. Apud Ptolemaeum lib. VI. cap. 7, unde Marcianus sua ad verbum descripsit, corrupte vocantur Cathromotitae et in Graeco Χατραμοτίται. Luc. Holstenius in suis Notis et Castigationibus in Stephanum Byz. p. 351. Stephanus Byz. s. v. Χατρομοτίταις, χώρα πλησίον τῆς ἐρυθρῆς θαλάσσης. οἱ πολλοὶ Χατραμοτίται. Στράβων ἐκκαιδεκάτῃ [p. 768.] Γεφθαίω δ' εἰς τὴν Χατραμοτίτιν. καὶ πάνιν' πρὸς ἑω μάλιστα Χατραμοτίται. Οὐράνιος δ' ἐν πρώ-

τῷ Ἀραβικῶν Χατραμοτίταις αὐτοὺς καλεῖ. Καμηλοκόμοι, Χατραμοτίται, Σαβαῖοι καὶ Ὀμηρίται. Apud Dionysium Perieg. v. 956 sq. occurrit γαῖα Χατραμίς, ad hunc autem Eustathius: ἡ Χατραμίς γῆ, κατὰ δὲ ἄλλους Χατραμίτις, κατέναντι Περσίδος γῆς. Καμηλοκόμοι δὲ καὶ οὗτοι, καὶ οἱ περὶ τὸ πλευρὸν τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης κείμενοι Σάβαι, ὅπου καὶ οἱ Μινναῖοι, ἔθνος καὶ αὐτὸ παράλιον. In Dionysii operis paraphrasi ad h. v.: πρώτοι μὲν ὑπὸ τὴν ἀνάκλισην, ἦτοι τὴν πλευρᾶν, τοῦ Λιβάνου ὄρους πλοῦσιοι κατοικοῦσιν οἱ ἐπωνύμως λεγόμενοι Ναβαταῖοι, πλησίον δὲ Χαυλάσιοι, οἱ περὶ τὴν Χαύλαμιν οὕτω καλουμένην γῆν, καὶ οἱ Ἀγρῆες, ὑφ' ὧν ἡ Χατραμίς γῆ κατοικεῖται ἐξεναντίας τῆς Περσίδος γῆς. ὑπὸ δὲ τὸ πλευρὸν τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης οἱ τε Μινναῖοι καὶ οἱ Σάβαι κατοικοῦσι. καὶ πλησίον αὐτῶν οἱ Κλεταβηνοί. Τοσαῦτα μὲν περὶ τὴν Ἀραβίαν ἐξαιῖα καὶ ἐπισημα ἔθνη κατοικοῦσι, καὶ ἄλλα πάνν πλείστα. μεγίστη γὰρ ἔμπροσθεν ἢ σφόδρα καὶ πάνν ἐπὶ τὰ ἔμπροσθέν ἐστιν. In Nicephori Blemmydae geographiae epitome I. supra I. haec: ὁ Λιβάνος δὲ ὁ ὄρος διορίζει τὴν κολίην Ἀσσυρίαν καὶ τὴν εὐδαιμόνα Ἀρραβίαν. ἐκεῖ δὲ πλησίον τοῦ ὄρους εἰσὶν οἱ Χαυλάσιοι, οἵτινες κατοικοῦσι τὴν γῆν τὴν καλουμένην Χαύλαμιν. ἐκεῖ δὲ εἰσι καὶ οἱ Ἀγρῆες, ἐξ ὧν τινες κατοικοῦσι τὴν γῆν τὴν καλουμένην Χατραμίτιν, ἐξεναντίας

VIII. Ἀσκίται, ἔθνος παροικοῦν τὸν Ἰνδικὸν κόλπον καὶ ἐπὶ ἀσκάων πλέον †††), ὡς Μαρκιανὸς ἐν τῷ περίπλῳ αὐτοῦ· παροικεῖ αὐτὸν ἔθνος καὶ αὐτὸ καλούμενον Ἀσχαλιτῶν. ἔτι μὴν

VIII. Ascitae, gens Indicum sinum accolens, et super utriusque navigans, ut Marcianus in eius periplo: iuxta hunc habitant populi Aschalitae dicti, et item alii Ascitae. A voce Ἀσκόσ de-

ὄσαν τῆς Περσικῆς γῆς. οἱ δὲ Σάββαι διορίζονται ὑπὸ τοῦ ἰσθμοῦ. κατοικοῦσι δὲ τὸ πλευρὸν τὸ ὄν ὑπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης αὐτοὶ οἱ Σάββαι, καὶ οἱ Μιναῖοι, καὶ οἱ Κλεαβονοὶ οἱ ἀροτήρες. Τοσαῦτα δὲ ἐξαισία ἔθνη οἰκοῦσι περὶ τὴν Ἀραβίαν. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα πλείστα ἔμπροσθεν ἐν Prisciani periegesi v. 887: Chatramis atque Macae contra sunt Persidis aequor. Ptolemaeus geogr. I. VI. in Arabiae felicis descriptione Κατραμῦται hunc populum appellat, qui a Climace usque ad Sachalitas habitat. In hodierno Stephani libro legimus: Ἀτραμῦται, ἔθνος τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, ὡς Οὐράνιος ἐν τρίτῃ Ἀραβικῶν. Ἀρτεμίδωρος Ἀτραμῦται αὐτοὺς καλεῖ. Deinde: Ἀβασηνοί, ἔθνος Ἀραβίας. Οὐράνιος ἐν Ἀραβικῶν τρίτῳ· μετὰ τοὺς Σαβαίους Κατραμῦται καὶ Ἀβασηνοί.

†††) καὶ ἐπὶ ἀσκάων πλέον. Placebat lectio codicis Vossiani, quam nunc repraesento: pessime enim in vulgatis legebatur, καὶ ἐπὶ ἀσκάων πλέον. Haec verba ita debere emendari, etiam satis liquet ex Ptolemaeo, eadem phrasi libro VI. cap. VII. utente: ἐν τῷ Σαχαλίτῃ κόλπῳ, ἐν ᾧ κολύμβησις Πινίκιον ἐπὶ ἀσκάων διαπλεύουσι. Hunc navigandi modum navigiis ex utribus factis etiam describit Arrianus in Periplo maris Erythraei: Πᾶς δὲ ὁ γενόμενος ἐν τῇ χώρα Ἀβανος εἰς αὐτὴν ὥσπερ ἐκδοχείον εἰσάγεται καμήλοις τε καὶ σχεδῆλαις ἐντοπίαις δερματίναϊς ἐξ ἀσκάων καὶ πλοίοις. Idem de Ascitis narrat Plinius hist. nat.

lib. VI. cap. XXIX: Quin et commercia ipsa infestant ex insulis Arabes Ascitae appellati, quoniam bubulos utres binos sternentes ponte, piraticum exercent sagittis venenatis. Beckel. Idem ad verbum Ἀσχαλιτῶν: Stephanus gentis nomen a sigma incipit, ita enim ille: Σαχαλίται, ἔθνος Ἰνδικόν. καὶ Σαχαλίτης κόλπος. κατὰ τοῦτον τὸν Σαχαλίτην κόλπον κεῖνται πελάγιοι νῆσοι ἐκτά. Ita quoque Ptolemaeus gentem et sinum appellavit, uti liquet ex loco mox citato. — In hoc Marciani fragmento, quod Stephanus sub voce Ἀσκίται servavit, Marcianum populi nomen Ἀσχαλίται non Σαχαλίται scripsisse vidimus. Dicit enim p. 13. ὁ Ἀσχαλίτης κόλπος, quod non cum Hudsono in Σαχαλίτης mutavi. Alii, et quidem Ptolemaeus et Arrianus, habent ὁ κόλπος, ὁ λεγόμενος Σαχαλίτης; sed haec nobis minime obstat, cum nomina populorum vel regionum alios aliter formasse scimus. Illo Marciani loco Hoeschelius Ἀσχαλίτης κόλπος e codicibus suis edidit, quam scripturam Stephanus Byzant. s. v. Ἀσκίται tuetur. Itaque non dubito, quin hoc quoque loco, quem de populo vulgo Σαχαλίται appellato olim in Marciani libro fuit, Ἀσχαλίται scripserit; sine dubio Stephanus Byzant. integrum Marciani librum in manibus habuit. Marcianus distinguit Ἀσχαλίται et Ἀσκίται, qui, si conferas Arriani et Plinii, locos iam ab Berkelio indicatos, victus ratione similes sive cognati fuisse videntur.

καὶ Ἀσκιῶν ἕτερον ἔθνος. ἔστιν οὖν παρὰ τὸν ἄσκον Ἀσκήτης, ὡς παρὰ τὸν ἀστὸν ἀστίτης, μέσος μεσίτης, †††)

IX. Ἰστριανὰ, πόλις περὶ τὴν Περσικὴν θάλασσαν, ὡς Μαρκιανὸς ἐν περιπλῶ αὐτῆς.*)

X. Κορομάνη, πόλις πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον. Μαρκιανὸς ἐν περιπλῶ αὐτῆς.**)

τὸ ἐθνικὸν Κορομανηνὸς διὰ τὸν τύπον τῶν Περσῶν. Παραϊτακηνοὶ γὰρ τῆς Παραϊτάκης.

XI. Λαδισακίτης, κόλπος ἐν τῇ Περσικῇ θαλάσῃ. Μαρκιανὸς ἐν περιπλῶ αὐτῆς.***)

[β. Ἀσσυρίας περιπλοῦς.]

Κτησιφῶν, πόλις Ἀσσυρίας. Μαρκιανὸς ἐν περιπλῶ.*)

rivatur Ascites, quemadmodum ab Ἀσκόσ Askites, μέσος μεσίτης mediator.

IX. Istriana, urbs circa mare Persicum, ut Marcianus in periplus refert.

X. Coromane, oppidum ad sinum Persicum. Marcianus in eius periplus. Gentile Coromanenus, ob Persarum formam. Formatur enim Paraetaceni a Paraetace.

XI. Ladisacites, sinus in Persico mari. Marcianus in eius Periplus.

Assyriae periplus.

Ctesiphon, urbs Assyriae. Marcianus in periplus.

†††) Quod attinet ad sinum Mesanitem, cuius notitiam ex Martiani libro depromsisse Stephanum Byzant., iam dictum est. Hoeschelius edidit sinus nomen *Μεσανίτης* p. 16 et 17, eumque Hudsonus sequutus est. Nos tamen commotus Stephani Byzant. auctoritate, cum is integrum Martiani librum haberet, illis locis maluerimus *Μεσανίτικον* nisi is *Λαδισακίτης*.

*) Urbs est Arabiae felicis, quam Ptolemaeus geogr. lib. VI. 7. indicat in sinu persico. Itaque hoc fragmentum hoc loco adposuimus.

**) Ptolemaeus l. l. hanc urbem Arabiae felicis *Κορομανίς* vocat. Persae eam habere videntur.

***) Sinus *Λαδισακίτης* fortasse idem, quem alii nomine *Μαδισα*:

νίτης κόλπος nuncupantur. Ptolemaeus enim l. l. haec: *Κορομανίς πόλις. Μεθ' ἣν τὸ εἰρημένον, πρὸς τῇ ἐρημῷ πέτρῳ καὶ ὁ μαδισακίτης κόλπος.*

Quam magnam Marciani partem nobis sors eripuit, hodie non diiudicare possumus. Certum quidem est, Ptolemaeum esse fontem, ex quo Marcianus strenue hausit, sed quantum et qua ratione ea ex eius geographiae libris in periplus sinum transtulerit, nescimus. Fortasse in bibliothecis codices adhuc lateant, qui integrum librum vel minus corruptum habent.

*) Stephanus Byz. Hunc locum reperimus in Ptolemaei geogr. lib. VI. l. indicatum. Plin. hist. nat. l. VI. 89: Ctesiphontem. . . in Cha-

γ. Σουσιανῆς περιπλους.

Σουσιανῆ, κείται μὲν ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ· περιορίζεται δὲ, ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῇ Ἀσσυρίᾳ, ἀπὸ δὲ δύσεως τῇ προειρημένη Βαβυλωνίᾳ, παρὰ τὸ τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ μέρος, (48) τὸ μέχρι θαλάσσης, ἀπὸ δὲ ἀνατολῆς τῇ Περσίδι, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῷ Περσικῷ κόλπῳ, ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ, μέχρι τῶν ἐκβολῶν τῶν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον τοῦ Ὁρωῦθιου³ ποταμοῦ· καὶ ἡ μὲν ὅλη τῆς χώρας περιγραφὴ τοιαύτη· ὁ δὲ κατὰ μέρος παράπλους οὕτω πως ἔχει· ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ στόματος τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ ἐπὶ χάρακα Πασινοῦ⁴ στάδια π. κατὰ τοῦτο τὸ μέρος νήσος κείται Ἀπφάδανα⁵ λεγομένη· ταύτην τινὲς⁶ τῷ περίπλῳ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας προσνέμουσιν, ἐν ταῖς λέι νήσοις ἀριθμοῦντες· ἀπὸ δὲ τοῦ χά-

Susianae periplus.

Susiana quidem iacet in Persico sinu. Terminaretur autem a septentrionibus quidem Assyria: sed ab occasu praedicta Babyloniam, iuxta Tigridis fluvii partem, quae ad mare ab oriente vero Perside: a meridie autem Persico sinu, ubi ostiis Tigridis fluvii usque ad ostia in sinum Persicum Oroatidi amnis. Atque haec quidem universa regionis circumscriptio: praeternavigatio vero singularum eius partium est in hunc fere modum. Ab orientali ostio Tigridis fluvii ad vallum Pasini stadia 80. Huic [Susianae] parti adiacet insula Apphana cognominata: quam nonnulli adtribuunt periplo Arabiae felicis, [eam] numerantes inter

Ionitides condidere Parthi, quod nunc caput est regnorum. Ex hoc fragmento luculenter apparet, Marcianum priusquam de Susiana terra diceret, Assyriam sicuti Babyloniam in periplo suo tractavisse.

3) In Cod. Herv. Ὁρωῦθιος. Hoesch. Scribere, Ὁρωῦθιος ex Ptolemaeo [geogr. lib. VI. 4.], malit Salmasius Ὁρωῦθιος. Vide Exercit. Plin. pag. 494. Huds. Silligius in sua Plinii editione historiae nat. lib. VI. 25, III. edidit: Inde Persidis initium ad flumen Oroatini, quo dividitur ab Elymaide. Nomen fluvii reperitur quoque in Strabonis geographiae libro XV. p. 729: τὸν δὲ Πασίτιον ἀπὸ τοῦ Ὁρωῦθιου

διέχειν περὶ δισχιλίους σταδίους. Conf. pag. 727. et notam I. ad pag. 19.

4) Ita in Cod. Pal. Ptolemaei [geogr. lib. VI. 4.]: in libb. vulg. Χάρακα Πασσηοῦ. Verum Χάρακα Σπασίνου cum Stephano Byzant. (ut credo) rescribere iubet Salmas. in Exercit. Plin. pag. 347. et alibi. Huds.

5) Lego ex Ptolemaeo [geogr. lib. VI. 8.] Ἀπφάνα. Reperitur urbs Ἀπφαδάνα, sed immane quantum a vallo Pasini distans. Huds. Urbs Ἀπφαδάνα est Persidis, quod ex Ptolemaei geogr. lib. VI. 5. apparet, ubi ea provincia describitur.

6) Cod. Herv. ταύτην δὲ τινες. Hoeschel.

ρακος Πασινου̅ ἐπὶ Μαγαλου̅⁷ ποταμοῦ ἐκβο[-18]λὰς στάδια ψ'. ἀπὸ δὲ Μαγαλου̅ ποταμοῦ ἐπὶ Στήλαιαν κόλπον¹ λεγόμενον στάδια υ'. παροικοῦσι δὲ τὸν κόλπον τοῦτον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν τόπους Ἐλυμαῖοι² τῆς Σουσιανῆς ὄντες χώρας· κατὰ δὲ τὸν κόλπον τοῦτον νῆσος κεῖται, Ταξία³ λεγομένη· ἀπὸ δὲ τοῦ

insulas triginta quinque. A vallo autem Pasini usque ad ostia Magaei fluvii stadia 700. Verum a Magaeo fluvio usque ad sinum Peloden [vel caenosum] appellatum stadia 400. Hunc vero sinum et locos adiacentes incolunt Elymaei, Susianae regionis [populus.] iuxta autem hunc sinum est insula Taxiana nuncu-

7) In Ptolemaeo [geogr. lib. VI. 4.] *Μουσαῖον*, perperam, ut censet Salmasius, pro *Μαγαλου̅* vel *Μωγαῖον*. Vide Exercit. Plin. p. 494. Huds.

1) Ex sequentibus lege *πηλώδη κόλπον*, et mox *περὶ αὐτόν*, [loco αὐτῆς] Vide Salmas. Exerc. Plin. p. 840. Huds. Hoeschel. *στάδια υ'*.

2) In Ptolemaeo [geogr. lib. VI. 4.] *Ἐλυμαῖοι*, sed ex Plinio [hist. nat. lib. XII. 39. aliis locis, ubi Elymaeis terra commemoratur] et auctore nostro corrigendum esse docet Salmas. l. p. 840. Huds. Stephanus Byz. *Ἐλύμαι, χώρα Ἀσσυρίων πρὸς τῇ Περσικῇ, τῆς Σουσίδος ἑγγύς. οἱ οἰκοῦντες Ἐλυμαῖοι.* Strabo XV. p. 723: *Γεινιᾶ δὲ τῇ Σουσίδι τῆς Βαβυλωνίας ἢ Σιτακηνῆ μὲν πρότερον, Ἀπολωνιάτις δὲ ὕστερον προσαγορευθεῖσα. Ἀπὸ τῶν ἀρκτων ὑπερκεῖνται ἀμφοῖν πρὸς ἑω Ἐλυμαῖοι τε καὶ Παραϊτακηνοὶ, ἡστροικὸι ἄνδρες, καὶ ὄρεινῇ τραχεῖα πεποιθότες.* Pag. 739: *Περιέχεται δ' ἡ χώρα τῶν Βαβυλωνίων, ἀπὸ μὲν τῆς ἰούσης, ὑπὸ τε Σουσίων καὶ Ἐλυμαίων καὶ Παραϊτακηνῶν· ἀπὸ δὲ τῆς μεσημβρίας, ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ τῶν Καλδαίων μέχρις Ἀραβίων τῶν Ἀλεσηνῶν· ἀπὸ δὲ τῆς ἐσπέρας ὑπὸ τε Ἀράβων τῶν Σικηριτῶν μέχρι τῆς Ἀδιαβηνῆς καὶ τῆς Γορδυναίας· ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτων ὑπὸ τε Ἀρμενίων καὶ Μηδῶν μέχρι τοῦ Ζάγγου καὶ τῶν περὶ αὐτὸ ἔθνων.* Quae Marcia-

nus docuit de Babylonia terra, fortasse parte Arabiae descriptionis fuit, quae intercidit. Conf. autem p. 14, ubi singulas peripli partes enumerat; sed ibi non legimus nomen Babyloniae. Qua re huius terrae notitiam, quam dedit, Arabiae descriptioni adiunxisse videtur. Ptolemaeus ipse, quem Marcianus sequutus est nostram opinionem firmat; libro V. enim Arabiae descriptioni Babyloniae adnexit.

3) Lego *Ταξίανα* ex Ptolemaeo [geogr. lib. VI. 4.] et Stephano Byz. [*Ταξίανα, νῆσος περὶ τὸν Πηλώδη κόλπον τῆς Σουσιανῆς.*] Huds. Fortasse Stephanus Byzant. hunc locum ex Marciani periplot exscripsit. Ptolemaeus l. I. Mosaei fluvii ostia 82. grad. longit., 31 grad. 40 min. latit.; Fontes fluvii 82 gr. 30 min. longit., 31 gr. latit.; Pelodes sinus 83 gr. longit., 31 gr. latit.; Eulaei fluvii ostia 84 gr. 30 min. longit., 30 gr. 40 min. latit. — Plin. hist. nat. VI. 27, 31: Susiane, in qua vetus regia Persarum Susa, a Dario Hystaspis filio condita; abest a Seleucia Babylonia CCCCL. M. P. . . . Susa a Persico mari absunt CCL. M. P. Strabo XV. p. 727: *ἡ Σουσις μέγρος γηγένηται τῆς Περσίδος· μεταξὺ αὐτῆς κειμένη καὶ τῆς Βαβυ-*

κόλπου ἐπὶ τὰς τοῦ Εὐλάλου ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια γ'. κατὰ τοῦτον τὸν ποταμὸν ἐν τῇ μεσογαίᾳ πόλις κεῖται τῆς Σουσιανῆς μητρόπολις τὰ Σοῦσα· ἀπὸ δὲ τοῦ Εὐλάλου ποταμοῦ εἰς τέναγος ἀμμῶδες ἐπὶ τὰς τοῦ Ὀρατίου ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια υν'. ἔστι δὲ τῆς Σουσιανῆς τὸ μὲν μῆκος στάδια γφ',⁴ τὸ δὲ (49) πλάτος στάδια βγν'.⁵ ἔχει δὲ ἔθνη ἤτοι σατραπίας 5,

pata. A sinu vero usque ad Eulaei fluvii ostia stadia . . . 6. Iuxta hunc fluvium in [regione] mediterranea civitas est Susa, Metropolis Susiana. Ab Eulaeo atcm fluvio ad Tenagon arenosum **usque ad ostia Oroatidos fluvii stadia 450. Patet autem Susiana quidem in longitudinem stadia 3500, in latitudinem vero stadia 2350. Habet autem provincias sive satrapias 6. ur-

λωνίας, ἔχουσα πόλιν ἀξιολογωτάτην τὰ Σοῦσα. p. 728: τὰ μὲν οὖν Σοῦσα ἐν μεσογαίᾳ κεῖται ἐπὶ τῷ Χοάσπῃ ποταμῷ περαιτέρω κατὰ τὸ ζεύγμα, ἢ δὲ χώρα μέχρι τῆς θαλάττης καθήκει· καὶ ἔστιν αὐτῆς ἡ παραλία μέχρι τῶν ἐκβολῶν σχεδόν τι τοῦ Τίγριος, ἀπὸ τῶν ὄρων τῆς Περσικῆς παραλλας, σταδίων ὡς τρισχιλίων. Nonnulla nobis Stephanus Byz. praebet s. v. Σοῦσα, πόλις ἐπίσημος Περσικῆ, Μέμνονος κτίσμα. κέκληται δὲ ἀπὸ τῶν κήλων, ἃ πολλὰ ἐν τῇ χώρᾳ πεφύκει ἐκείνη, σοῦσαν τε αὐτὸ καλοῦσιν οἱ βάρβαροι. οἱ πολῖται Σούσιοι, οὓς καὶ Κισίους φησὶ κεκλήσθαι, ἀπὸ Κισίας τῆς μητρὸς Μέμνονος. καὶ Σουσιανῆ ἡ χώρα καὶ κόμη Σουσιανῆ. Ex distantia horum locorum, quam proposuit Ptolemaeus, certissime liquet, neque numerum 6' neque alium esse verum, sed γ' ibi esse scribendum, quod denotat sexcenti. Librarius, qui Marciani librum descripsit, nescivit quomodo signum numeri 600 esset scribendum, itaque scripsit literam 6', quae numerus simplex 6 est. Nostram emendationem adiuvari vidimus notitia pag. 19, ubi eandem distantiam reperimus: ἀπὸ δὲ τοῦ Βρισόανα ποταμοῦ εἰς Στανίνδα (Ptol. Ἀσίαν) στάδια γ'. Ptolemaeus geogr. lib. VI. 5. habet haec: Bri-

soanae fluvii ostium 92 gr. longit., 29 gr. 20 min. latit.; Fontes fluvii 93 gr. long., 31 gr. 30 latit.; Ausinza 93 gr. long., 29 gr. 20 min. latit. Eadem distantia inter locos duos, quam antea vidimus.

4) γφ', (i. e. τρισχίλια πεντακόσια Hud s.) utrumque cum hemicyclis, Cod. Herv. Hud s. Idem Cod. Paris. — De Eulaeo fluvio confer si velis Plinii historiam nat. lib. VI. 27: Susianen ab Elymaide disternat amnis Elaeus, ortus in Medis modicoque spatio cuniculo conditus, hac rursus exortus et per Mesabateren lapsus; circuit arcem Susorum ac Dianae templum angustissimum illis gentibus, et ipse in magna caerimonia, siquidem reges non ex alio bibunt et ob id in longinqua portant. Recipit amnem Hedyppum, praeter Asylum Persarum venientem, Adunam ex Susianis. Oppida iuxta eum Magoa, a Charace XV. M. P. Quidam hoc in extrema Susiane ponunt solitudinibus proximum. Infra Eulaeum Elymais est, in ora iuncta Persidi. Strabo XV. p. 728: Φησὶ δὲ Πολύκλειτος εἰς λίμνην τινὰ συμβάλειν τὸν τε Χοάσπην καὶ τὸν Εὐλάλιον, καὶ ἐπὶ τὸν Τίγριν, εἰς ἐκείθεν εἰς τὴν θάλατταν ἐκδιδοῦναι. Conf. p. 735.

5) στάδια β, notetur et haec litera hemicyclis, quos typogra-

πόλεις δὲ ἐπισήμους καὶ κόμας ἑξ', ποταμοὺς ἐπισήμους δ', πη-
λαῖδη κόλπον, τέναγος ἠμμάδας, Ἡρακλείου στῆλαι. ⁶ οἱ πάντες
ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ
Οροατίου ποταμοῦ τοῦ παράπλου τῆς Σουσιανῆς χώρας στά-
διοι γυλ'.

δ. Περσίδος παράπλους.

Περσίς, κεῖται μὲν καὶ αὐτὴ ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ, πε-
ριορίζεται δὲ ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῇ Μηδείᾳ⁷, ἀπὸ δὲ δύσεως
τῇ προειρημένῃ Σουσιανῇ, ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῇ Καρ[-19]μανίᾳ,
ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῷ Περσικῷ κόλπῳ, τοῦ Ὀροατίου¹ ἀρξάμε-
νη ποταμοῦ, μέχρι τῶν ἐκβολῶν Βάγραδα² τοῦ ποταμοῦ· καὶ

bes vero insignes et vicos 17. fluvios insignes 4. sinum Pelo-
den, Tenagon arenosum, Herculis columnas. Stadia universa
praeternavigationis Susianae regionis ab ostio Tigridis fluvii ad
ostia Oroatidos sunt 3430.

Persidis paraplus.

lacet quidem et Persis ipsa in sinu Persico. Terminatur
autem a septentrionibus Media: ab occasu vero iam dicta Su-
siana: ab oriente autem Carmania: a meridie vero sinu Persico.
incipiens ab Oroatide fluvio [et pertingens] ad ostia Bagradae

plus exprimere nequit, iis Notis
destitutus. Hoesch. Forsan στά-
δια βην prr τ posito forte 7, un-
de Γ' locum eius subiit. Verum
in Cod. MS. (teste Hoesch.) no-
tata erat litera γ duobus hēmi-
cyclis. Huds. Recepinus Hud-
soni coniecturam, βην loco βγν'.

6) Quotsum duo haec vocabu-
la, plane nescio. Nisi et hic loci
στῆλαι in Hereulis memoriam fue-
rint erectae: nam morem illum
stelas lapideas exstruendi hisce
in regionibus invaluisse constat
ex Plinio, [lib. VI, 32].

7) Scribe Μηδεία [loco Μηδεία,
quod Hoeschel, atque Hud-
sonus ediderunt.] Huds.

1) Ubique lege Ὀροάτιος vel
Οροάτιδος. Huds. Posterio-
rem ectionem, quae verior est, in
extu recepi. Fluvius nomine

Ἄροσις ab Nearcho periplo ex
Arriano p. 34. ed. Huds. appel-
latum idem est, quem alii Ὀροά-
τις nominant. Nearchus dicit enim:
ἐπεὶ δὲ ἡ πλημμυρίς ἐν τάξει ἀμεί-
βουσα ἐπῆλθε, τότε δὴ ἐκπλασάν-
τες ὁμιλίζονται ἐπὶ ποταμῶν ὀνο-
μα δὲ τῶ ποταμῶ Ἄροσις, μέγι-
στος τῶν ποταμῶν, ὡς λέγει Νέ-
αρχος, ὅσοι ἐν τῷ παράπλῳ τῶδε
ἐμβάλλουσιν ἐς τὸν ἕξω πόντον.
μέχρι τοῦδε Πέρσαι οὐκ εἰσὶ τὰ
δὲ ἀπὸ τούτων, Σοῦσιοι. Male
in Ptolemaei geogr. lib. VI. 5.
nomen fluvii Ὀροάτις legitur
Ῥούατις.

2) Βάγραδα, Ptolemaeo [geogr.
lib. VI. 5.], Huds. Idem fluvius
est, quem Nearchus periplo ex
Arriano p. 33. ed. Huds. Πάδα-
γον appellat. Cod. Paris. Βάγρα-
δα, ut Hoeschel. Huds.

ἡ μὲν ὄλη τῆς χώρας περιγραφὴ τοιαύτη· ὁ δὲ κατὰ μέρος περί-
 πλους τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον· ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὅρατιου
 ποταμοῦ ἐπὶ ἄκραν Ταόκην³ λεγομένην στάδια φ'. ἀπὸ δὲ ἄκρας
 Ταόκης ἐπὶ Ῥογομανίας⁴ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια ψ'. ἐν δὲ τῷ
 παράκλῳ νῆσος καίται Σωφάθ⁵ καλουμένη, ἀπὸ δὲ Ῥογομανίας
 ποταμοῦ εἰς Χερσόνησον⁶ στάδια φ'. ἐνταῦθα παράκειται νῆσος
 Ἀλεξάνδρου⁷ καλουμένη· ἀπὸ δὲ τῆς Χερσονήσου εἰς (59) Βρι-
 σόανα ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια χ'. ἀπὸ δὲ τοῦ Βρισόανα⁷ πο-

fluvii. Ac universae quidem regionis circumscriptio ita se ha-
 bet: periplus vero locorum singulorum ad hunc modum. Ab
 ostiis Oroatidos fluvii usque ad Taocen promontorium stadia 500.
 A promontorio vero Taocce usque ad ostia Rhogomanis fluvii sta-
 dia 700. Occurrit autem in praetervectione insula Sophtha cog-
 nominata. A Rhogomani fluvio ad Chersonesum [promontorium]
 stadia 500. Hic adiacet insula Alexandri appellata. A Cherso-
 nesio autem ad Brisoanae fluvii ostia stadia 650. At a Brisoana

3) Ταόκην, Ptolemaeo. Huds. Ptolemaeo consentit Nearchus l. I., nomen Ταόκην scribens. Nihil fere momenti est, si illo loco in ed. Basil. et MS. Bodl. Ταόκην, in margine autem Codicis Ταόκην legimus. Ex Nearcho l. I. p. 33. sci-
 mus Taocen simus fuisse ad fluvium Γράνιδιν appellatum. Taocce fuit urbs regia, in ora terrae Persidis sita, eamque Strabo lib. XV. p. 728. commemorat, quamquam ibi omnes codices habent nomen Ὀκην loco Ταόκην. Cod. Paris. Ταόκην. Arriani Indic. 39, 3: ἐν Μεσαμβρίας δὲ ὀρηθέντες, καὶ διεκπλώσαντες σταδίους μάλιστα εἰς διηκασίους, ἐξ Ταόκην, ὀρμίζονται ἐπὶ ποταμῷ Γράνιδιν.

4) Ῥογομανίος, ex Ptolemaeo. Huds. Ῥογομανίας cod. Paris., Hoerschel. Huds. Rogomanis Ammian. Marcell. 23, p. 254 ed. Val. Ῥωγανίς idem significat quod Ἀραξής. Salmas. Exercit. Plin. p. 846.

5) Σωφάθ, Ptolemaeo. Huds.

6) Χερσόνησον ἄκραν, Ptolemaeo. Huds. Nearchus autem l. I. p. 33. haec: ἡμῶν ἀνίσχονται παραπλεύσαντες ἐς ποταμὸν χειμάζδρον, ὄνομα Πάδαφρον. ὁ δὲ χώρος Χερ-

σόνησος ἄκρας, καὶ ἐν αὐτῷ κηκοί τε πολλοὶ καὶ ἀφρόδωνα παντοῖα ἐφύετο. ὄνομα τῷ χώρῳ Μεσαμβρία. ἐν Μεσαμβρίας δὲ ὀρηθέντες καὶ διεκπλώσαντες σταδίους μάλιστα εἰς διηκασίους εἰς Ταόκην ὀρμίζονται, ἐπὶ ποταμῷ Γράνιδιν. — Νῆσος Ἀλεξάνδρου. Ammian. Marcell. 23, p. 254 ed. Val.: Insulae vero visuntur ibi tres tantum Tabiana, et Phara et Alexandria.

7) Ῥώγονις et Βολζενα, apud Arrianum. Huds. Arrianus ex Nearchi paraplo pag. 33 sq. ed. Huds. habet haec: ἐνθεν δὲ ὀρηθέντες, κατάγονται εἰς Ῥώγονιν ποταμὸν χειμάζδρον, ἐν λιμένι εὐδρόμῳ. μήκος τοῦ παραπλου στάδιοι διηκασίοι. ἐνθενδε τετρακασίους σταδίους διεκπλώσαντες, ἀλλήλονται ἐν ποταμῷ χειμάζδρῳ. Βρισόανα τῷ ποταμῷ ὄνομα. Fluvium posteriorem Ptolemaeus l. I. appellat Βρισόανα. Sed Nearchi et Marciani notitias inter se valde differunt; Chersonesus Nearchi non idem esse videtur ac Marciani, qui sua omnia ex Ptolemaeo presso pedes hausit.— Ammian. Marcell. 23, pag. 254: Amnes quippe multi per eam

Pal, αἰε :
1200 αἰ 10
Κομ. 2, 20 22, 2
2000 αἰ
5 π. 206.

ταμοῦ εἰς Σταυσίοντα στάδια γ'. ἀπὸ δὲ Σταυσίοντων^ο εἰς Βά-
γραδα ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια νύ.^ο ἐνταῦθα | τῆς Περσίδος
τοὺς ὄρους ἀποτελεσθέντων προειρήκαμεν ἔστι δὲ τῆς Περσίδος,
τὸ μὲν μῆκος στάδια δ'. τὸ δὲ πλάτος . . . υ' |¹⁰ ἔχει δὲ ἔθνη
ἢ Σατραπίας 1, πόλεις δὲ ἐπισήμους καὶ πάμας 1β', ποταμούς

fluvio ad Ausinza stadia 600. Ab Ausinzis vero ad ostia Bagra-
dae fluvii stadia 450. Hic longitudo. . . . Hic Persidos termi-
nos desinere prius diximus. Est autem Persis longitudine qui-
dem stadia 4000. latitudine vero . . 4000. Habet autem provin-
cias sive satrapias 10. urbes vero insignes et vicos 32. fluvios

(Persida) in antedictum fluunt si-
num (Caspium mare): quorum
maximi sunt Vatrachites,
Rogomanis, et Brisoana,
atque Bagrada. "Hodie fluvius
Brisana appellatur Delem, iuxta
promontorium Bank sive Bang.
Vincent. p. 376.

8) Est Αὐσίοντα Ptolemaei. H u d s.

9) Post νύ. ἐνταῦθα τὸ μῆκος.
ἐστ. Haec [quae Hoeschel., Huds.,
atque editor Vienn. receperunt
in textu,] in Cod. Herv. non leg-
untur. Hoeschel. Nemo facile
horum verborum significa-
tionem enodare poterit. Ea
exclusi textu. Sine dubio su-
perflua sunt atque orta ex se-
quentibus ἐνταῦθα et τὸ μὲν μῆ-
κος, itaque exstinguenda. Illa
verba etiam codex Paris., cuius
textu, quom dicimus, nunc edi-
dit E. Miller, non habet.

10) Idem Cod. Herv. στάδια δ.
τὸ δὲ πλάτος αν'. ubi observabis,
τῶ α rectam lineam deorsum ven-
gentem sic subsici, ut in Cod.
Palat. referat passim 4, quam
hoc opusculo figuram Chalcogra-
phus alicubi expressit. Hoesch.
Cod. Paris. αν', sed haec lectio
nihil habet, quod arridet. Maior-
em enim numerum terrae Per-
sidis extensio in latitudinem pos-
cit. Strabo haec dicit libro XV.
p. 727: Μετὰ δὲ Καρμανίαν ἢ
Περσίς ἐστὶ, πολλὴ μὲν ἐν τῇ πα-
ράλλῃ τοῦ ἀπ' αὐτῆς ὀνομαζομέ-
νου κόλπου· πολὺ δὲ μείζων ἐν
τῇ μεσογαίᾳ, καὶ μάλιστα ἐπὶ μῆ-

κος τὸ ἀπὸ τοῦ νότον καὶ τῆς
Καρμανίας ἐπὶ τὰς ἄρκτους καὶ
τὰ περὶ Μηδῖαν ἔθνη. Τριττὴ δ'
ἐστὶ καὶ τῇ φύσει, καὶ τῇ τῶν
ἀέρων κρᾶσει. Ἡ μὲν γὰρ παρ-
αλία κανυματηρά τε καὶ ἀμμάδης,
καὶ σπανιστὴ καρκοῦ ἐστὶ, πληρὴ
φουίνων, ὅσον ἐν τετρακισχιλλοῖς
καὶ τετρακοσίοις, ἢ τριακοσίοις
ἑξαταξομένη σταδίοις. καταστρέ-
φουσα εἰς ποταμὸν μέγιστον τῶν
ταύτη, καλούμενον Ὀρδάτιν. . . .
Μῆκος μὲν οὖν ἐστὶ κατ' Ἐρατο-
σθένη τὸ ἐπὶ τὰς ἄρκτους καὶ τὴν
Μηδῖαν περὶ ὀκτακισχιλλοῖς, κατὰ
[δὲ] τινὰς ὄντακισχιλλοῖς ἀκρας
[καὶ ἑννακισχιλλοῖς]. Λοιπὴ δ' ἐστὶν
ἐπὶ Κασπίου πύλας οὐ πλείων
τῶν τρισχιλλῶν. Πλάτος δὲ τὸ ἐν
τῇ μεσογαίᾳ τὸ ἀπὸ Σούσαν εἰς
Περσέπολιν στάδιοι τετρακισχιλλοὶ
διακόσιοι· κἀντεῦθεν ἐπὶ τοὺς
τῆς Καρμανίας ὄρους ἄλλοι χίλιοι
ἑξακόσιοι. Conf. Strabonem ipsum
lib. II. p. 80. XI. p. 525. Plinius
hist. nat. lib. VI. 25: Persis, ad-
versus occasum sita, obtinet li-
itora DL M. passuum. Nearchus
in paraplo ex Arriano p. 34 ed.
Huds.: Μῆκος τῶν παράκλιον τῆς
Περσίδος χώρας, στάδιοι τετρακό-
σιοι καὶ τετρακισχιλίοι. τὴν δὲ
Περσίδα γῆν, τριχῆ νενεμησθαι
τῶν ἀρέων, λόγος κατέχει. etc.
quae Strabo ex Nearchi paraplo
deprompta habere satis constat.
Ex his dimensionibus, quas in-
dicant Nearchus, Plinius et Stra-
bo, patet, longitudinem terrae
Persidis, ab litore persici sinus

100 Pal.
 112 Pal.

ἐπισήμους γ', ἀκρωτήριον ἐπίσημον Ξν, [Χερσόνησον ἐπίσημον α'],¹⁾ νήσους ἐπίσημους β'. οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ Ὁρατίου μέχρι τοῦ Βαγράδα ποταμοῦ ἐκβολῶν τοῦ παράπλου τῆς τῶν Περσῶν χώρας στάδια ,γν'. [20]

F r a g m e n t a . *)

I. Ἀδάρου πόλις, πόλις Περσική, ὡς Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ τοῦ Περσικοῦ κόλπου. ὁ πολίτης Ἀδαροπολίτης, ὡς Ἡλιοπολίτης, Ἡφαιστοπολίτης, τῷ τεχνικῷ λόγῳ, εἰ μὴ ὀφείλοι²⁾ τῷ Περσικῷ τύπῳ, ὡς Καμβουσηνός, Σωφηνός, Παρατακηνός.³⁾ ἔστι δὲ καὶ Ἀδαρά οὐδετέρως, κόμη μεγάλη τρίτης Παλαιστίνης μεταξὺ Χαρακμάβων καὶ Ἀρεοπόλεως, ἴσως ἀπὸ τῆς Περσίδος κληθεῖσα πόλεως. καὶ γὰρ φυλή τις ἐν Χαρακμάβοις Βαβυλώνιοι.^{ο)}

insignes 3. promontorium insigne 1. Chersonesum insignem 1. insulas insignes 2. Praeternavigationis Persarum regionis, ab O-roatide usque ad ostia Bagradae fluvii, stadia cuncta sunt 3400.

F r a g m e n t a .

I. Adaropolis, urbs Persica, ut refert Marcianus in Periplo sinus Persici. — Civis Adaropolita, Hephaestopolita, ex lege artis nostrae, nisi Persica formatione debeat efferri, uti Cambysenus, Sopenus, Paracetacenus. Sunt autem et Adara, genere neutro, vicus magnus tertiae Palaestinae, inter Characmoba et Areopolin, qui forte ab urbe Persidis ita dictus est. Et idem tribus quaedam in Characmobis Babyloniorum.

usque ad terram Mediam constitutam, multo maiorem esse, quam eius latitudinem, quae oram ad litora sinus persici comprehendit. Quid itaque obstat, cur non potius ην' scriberem?

11) Post Ξν, adde Χερσόνησον ἐπίσημον α', ex Cod. Herv. Hoerschel. Idem habet codex Paris., sed omisit Hudsonus atque editor Vien.

*) Haec fragmenta, ut cetera, ex Stephano Byzant. desumpta sunt. Confirmant etiam haec, Stephanum habuisse in manibus alium Marciani librum, quam ad nos pervenerit; commemorat

enim distinctis verbis Periplum maris Persici.

2) εἰ μὴ ὀφείλη τῷ Περσικῷ τύπῳ. Cod. Voss.

3) Ex his apparet Ἀδάρου πόλις esse Persidis terrae, etiamsi id non aperte diceretur.

ο) Ἔστι δὲ καὶ Ἀδαρά οὐδετέρως, κόμη μεγάλη. τρίτη Παλαιστίνης. Corruptissime ita in editis excusum est. Non incommodè tamen ex MSS. ad sanitatem revocari poterit, si legatur: ἔστι δὲ καὶ Ἀδαρά οὐδετέρως, κόμη μεγάλη τρίτης Παλαιστίνης. Hanc lectionem Salmasius in Palatinis et nos in Vossiano invenimus. —

II. Μαλλάδα, πόλις Περσική. Μαρκιανός ἐν περίπλω του Περσικοῦ κόλπου.^{οο})

ε. Καρμανίας περιπλοῦς.

Καρμανία¹, μέρει μὲν τι κατὰ τὸν Περσικὸν κεῖται κόλπον, μέρει δὲ παρὰ τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος μετὰ τὸν κόλπον τὸν Περσικόν. περιορίζεται δὲ ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῇ ἐρήμῳ Καρμανία, ἀπὸ δὲ δύσεως τῇ προῤῥηθείσῃ² Περσίδι καὶ τῷ προειρημένῳ Βαγράδα ποταμῷ, καὶ ἐν τῷ λειπομένῳ μέρει τοῦ³ Περσικοῦ κόλπου, διὰ τὸ πρὸς δύσιν ὄρεῶν αὐτῶν, καλουμένων Καρμανικῶν.⁴ ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν Γεδρωσία τῷ ἔθνει παρὰ τὰ Περσικὰ ὄρη ἀπὸ δὲ μεσημβρίας μετὰ τὰ στενὰ τοῦ Περσικοῦ κόλπου τῷ Ἰνδικῷ πελάγει· καὶ ἡ μὲν (51) ὅλη τῆς χώρας περιγραφὴ, τοιαύτη· ὁ δὲ κατὰ μέρος περιπλοῦς οὕτως ἔχει· ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ εἰρημένου Βαγράδα⁵ ποταμοῦ ἐπὶ Δώρα⁶ ποταμὸν στά-

II. Mallada, urbs Persica. Marcianus in Persici sinus Periplo.

Carmaniae periplus.

Carmania partim quidem adiacet Persico sinui, partim vero Indico pelago, post sinum Persicum. Terminatur autem a septentrionibus quidem Carmania deserta: ab occasu vero praedicta Perside, et Bagrada fluvio prius memorato, insuper et reliqua parte sinus Persici, quae Carmanica appellatur, quia ad occasum spectat: ab oriente autem Gedrosia provincia iuxta Persicos montes: a meridie vero post angustias Persici sinus Indico pelago. Atque haec est universae quidem regionis circumscriptio: loorum vero particularium periplus sic se habet. Ab ostiis [iam] dicti Bagrae fluvii usque ad Doram fluvium stadia 300. Hic

Καὶ γὰρ φυλὴ τις ἐν Χαρακμάβοις Βαβυλωνίαν. Salmastius ex Palatinae bibliothecae codd. ad oram sui libri scripsit: καὶ γὰρ φυλὴ τις ἐν Χαρακμάβοις Βαβυλόνης. Voss. pro Βαβυλωνίαν nobis Βαβυλόνης exhibet: sed forte Βαβυλονίαις est scribendum. Berk.
^{οο}) Urbem Arabiae felicem: Δεωνιτῶν Μαλλάδα πόλις appellat Ptolemaeus geogr. lib. VI. 5; sed Μαλλάδα prorsus ab ea diversa esse videtur.

1) Ἡ Καρμανία Cod. Paris.

2) Προρηθείση Hoerschel, Huds., Cod. Paris. Προῤῥηθείση editor Vienn.

3) μέγα τοῦ Cod Paris.

4) Lege Καρμανικῶ Hoersch. Reieci Καρμανισῶ, quod in Hoerschelii et Hudsoni editionibus legitur.

5) Βαγράδα Ptolemaeus. [lib. VI. 7], ut antea p. 19 in Auctore nostro. Huds. Βαγραδᾶ Hoersch. Huds. Cod. Paris.

6) Δώρα Cod. Herv. Δάρα. Hoerschel. Δάρα Ptolemaeus

δια τ'. ἐνταῦθα παροικοῦσι Καμηλοβοσκοὶ ⁷ τῆς Καρμανίας χώρας ὄντες· ἀπὸ δὲ τοῦ Δώρα ποταμοῦ ἐπὶ Κάθρακος ⁸ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια φ', ⁹ ἐπὶ Κορίου ¹⁰ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια φ'. κατὰ τούτους τοὺς τόπους νῆσος κείται Ἀγηδᾶνα ¹¹ καλοσμένη, ἐν ᾗ μίλτος πολλή γίνεται· ἀπὸ δὲ τοῦ Κορίου ποταμοῦ εἰς Ἀχιδάμα ¹² ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια υ'. ἀπὸ δὲ Ἀχιδάμα ποταμοῦ ἐπὶ Ἀδδάνιος ¹³ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια φ'. [21] παρὰ κείται δὲ τοῖς τόποις τούτοις νῆσος Ὀοράχθα ¹ ἀπὸ δὲ

21105
δὲ ποταμοῦ

habitant Camelobosci, qui Carmaniae regionis [populus.] A Dora autem fluvio ad ostia Cathrapis fluvii stadia 500, [hinc] ad ostia Corii fluvii stadia 700. His locis adiacet insula Agedana appellata, in qua multum rubricae est. A Corio autem fluvio ad ostia Achindanae fluvii stadia 400. Ab Achindana vero fluvio ad ostia Addanii fluvii stadia 500. His autem locis adiacet insula Oa-

geogr. lib. VI. 9. Hoeschelius et Hudsonus ediderant Δώρα. Plinius hist. nat. lib. VI. 25: Amnes Sagaeos, dein Daras, et Balsos. Ab eo promontorium Themisteas, insula Aphrodisias habitatur. Iude Persidis initium ad flumen Oroatin, quo dividitur ab Elymaide.

7) Καμηλοβοσκοί. Ptolemaeus geogr. lib. VI. 9: κατέχουσι δὲ τὰ μὲν πρὸς τῇ ἐσχίμῳ, Καμηλοβοσκοί, καὶ οἱ καλούμενοι σαφόται.

8) Κάθρακος. Ita in Cod. Palat. Ptolemaei [lib. VI. 9.]. In libb. vulgatis Ἄρακος. Apud interpretem Cathrappis. Huds.

9) Post στάδια φ', adiecit Miller haec, uncis inclusis [Ἀπὸ δὲ τοῦ Κάθρακος ποταμοῦ], sed dubito an necessaria sint. Cod. Paris. ea non praebet, neque alius codex, quibus Hoeschelius usus est.

10) Κορίου. Sic in Cod. Pal. Ptolemaei, in libb. vulgatis Κορίου ποταμοῦ ἐκβολαί, longit. 75, latit. 25.

11) Ἀγηδᾶνα ediderant Hoeschelius, Hudsonus editorque Vien. Cod. Paris. Ἀχιδάμα, quod mira modo Hudsono adscribit Miller; qui edidit Ἀχιδᾶνα. —

Haec Huds.: Σαγδιανὴ ἐν τῇ Μίλτος Ptolemaeus [geogr. lib. VI. 9.]. In tabulis autem Ptolemaeus Μίλτος est urbs.

12) Ἀχιδάμα hoc loco Hoeschelius et Hudsonus legunt, quorum posterior annotat: In libb. vulgati Ptol. Ἀχιδᾶνα. In Cod. Pal. Ἀχιδᾶνα.

13) Ἀδδάνιος. Non dubium est, quin eundem fluvium designaverit, qui Arriano [Nearchi periplus Indic. 36, 2. l. l. p. 23 et 28 ed. Huds.] Ἀναρις, Ptolemaeo Ἀνδάνιος. Huds. Ἀδδάνιος Cod. Paris. Miller recepit Ἀνδάνιος, quod Ptolemaeo geogr. lib. VI. 9. legitur Ἀνδάνιος ποταμοῦ ἐκβολαί.

1) Ὀοράχθα Hoeschelius, Hudsonus, editor Vion. — „Lego Ὀοράχθα ex Arriano [periplus Nearchi p. 30. ed. Huds.]. Forsan corrigendus Ptolemaeus [geogr. lib. VI. 9.], qui habet Ὀδδράχθα. Vide Salmas. Exerc. Plin. pag. 831. “ Huds. ὁ Ὀοράχθα Cod. Paris. Miller Arriani lectionem recepit, sed nullo iure, cum diversa ratione hae voces barbaricae reddi possint. Nihil itaque mutavi.

Τουάνης² ποταμοῦ ἐπὶ Σαγάνου ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια ὕ. ἀπὸ δὲ Σαγάνου³ ποταμοῦ ἐκβολῶν εἰς Ἀρμόζουσαν⁴ πόλιν στάδια δ'. ἀπὸ δὲ Ἀρμοζούσης ἐπὶ Ἀρμόζον ἀκρωτήριον λεγόμενον στάδια ω'. ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀρμόζοντος ἀκρωτηρίου ἐπὶ Καρπέλλαν ἀκρωτήριον στάδια ψν'. ἐνταῦθα παράκειται τὸ προῤῥηθὲν στρογγύλον⁵ ὄρος τὸ Σεμιράμιδος,⁶ ὥπερ ἀντικείμενον ἔφαμεν κατὰ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν Πασαβῶ⁷ ὄρος τε καὶ ἀκρωτήριον, ἅπερ

racta. Ab Addanio vero fluvio ad ostia Sagani fluvii stadia 400. Ab ostiis autem Sagani fluvii ad Armozusam civitatem stadia 200. Ab Armozusa vero ad promontorium Armozonta appellatum stadia 800. A promontorio autem Armozonte ad Carpellam promontorium stadia 750. Hic accubat praefatus Strongylus [sive Rotundus] mons, qui [vocatur] Semiramidis; cui in Arabia felici oppositum esse diximus Asabo montem et promontorium. qui

2) Ἀνδάνιος. Ἀπὸ δὲ Τουάνης. Forsan τοῦ Ἀνάμιος vel Ἀδδάνιος. Huds. Ἀπὸ δὲ Τουάνης Cod. Paris. consentiens cum Hoeschelii lectione, quam retinuit Hudsonus. Miller edidit: Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀνδάνιος, quod verum videtur.

3) Σαγανού. Ptolem. [quod recepit Miller.] Hudson. Σαγάνου Hoesch. Huds. Cod. Paris. Ammian. Marcell. XXIII. p. 255: amnes sunt hic caeteris notiores Sagareus, et Saganis, et Hydriacus.

4) ἐκβολῶν. ἐκβολὰς cod. Paris.

5) Ἀρμόζουσαν Hoeschelius, qui emendavit in notis Ἀρμόζουσαν, Huds. „Lege Ἀρμόζουσαν. Urbs haec Arriano [peripli Nearchi p. 23.] Ἀρμόζεια, Ptolemaeo Ἀρμουζα: apud quem Ἀρμόζουσα et Ἀρμόζον ἀκρον malit Salmas. in Exerc. Plin. p. 830.“ Huds. Plinius hist. nat. lib. VI. 23, 27: Carmaniae oram patere duodecies centena LM. passuum Nearchus scripsit. Ab initio eius ad flumen Sabin centum M. passuum. Inde vineas coli et arva ad flumen Andania XXV. M. spatio. Regio vocatur Armuzia. Op-pida Carmaniae Zethis et Alexandria. 25, 28: A promontorio Carmanis iunguntur Armozei. —

Ἀρμούσης ἐπὶ Ἀρμόζων, Cod. Paris. Nearchus l. I. pag. 23: καὶ πλώσαντες σταδίους ὡς ἐπτακοσίους, ἐν ἄλλῳ αἰγιαλῷ ὠμίσαντο. Νεόπτανα ὄνομα τῶν αἰγιαλῶν. καὶ αὐθις ὑπὸ τὴν ἑω ἀνήγοντο, καὶ πλώσαντες σταδίους ἑκατὸν, ὀρμίζονται κατὰ τὸν ποταμὸν Ἀναμιν. ὁ δὲ χάρος Ἀρμόζεια ἐκαλέετο. — Loco Ἀρμόζοντος cod. Paris. Ἀρμόζων.

6) Στρογγύλον ὄρος. Ptolemaeus geogr. lib. VI. 9: Ὅρη δὲ ἐστὶν ἐν τῇ χάρα μετὰ τὰ εἰρημένα, παρὰ τε τὴν Ἐρμηον καὶ τὴν Γεδρωσίαν, τὸ τε καλούμενον Σεμιράμιδος, καὶ Στρογγύλον ἀπὸ τοῦ σχήματος, οὗ τὸ μέσον ἐπέχει μ. ἕδ' L', κ γ'. — Στρογγύλον Cod. Paris. Hodie hic mons Elbourz sive Hours appellatur. V. Vincent, Nearchi parapl. p. 291. — Σεμιράμιδος recepit, loco Σεράμιδος, quod edidit Hoeschelius, atque cum Hudsono editor Vien. retinuit, et cod. Paris. habet. „Hic scribe Σεμιράμιδος, ut et mox infra ex Ptolemaeo [lib. VI. 9].“ Huds.

7) ἔφαμεν. Hodie nihil de hac re ante in Marciani periplo legis, quam hic commemoratam vidis, nisi pag. 16. simpliciter promontorium Ἀσάβω. Fortasse hanc rem tractavit Marcianus in Ara-

ἐκατέρα ὄρη τε καὶ ἀκρωτήρια τὰ στενὰ ποιεῖ τοῦ Περσικοῦ κόλπου· οἱ πάντες ἀπὸ (52) τοῦ Βαγράδα⁸ ποταμοῦ μέχρι τοῦ τρογγύλου ὄρους καὶ Καρπέλλης ἄκρας τοῦ περιπλου τῆς Καρμανίας, τοῦ παρὰ τὸν Περσικὸν κόλπον τυγγάνοντος, στάδια δυν⁹. οἱ δὲ σύμπαντες τοῦ περιπλου παντὸς τοῦ Περσικοῦ κόλπου, ἀπὸ τοῦ Ἀσαβῶ ὄρους καὶ τῆς Ἀσαβῶ ἀκρωτηρίου¹⁰ μέχρι τοῦ Σεράμιδος τρογγύλου ὄρους καὶ Καρπέλλης ἀκρωτηρίου,¹¹ ἐκδέχεται τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος πρὸς ἀνατολὰς ἐκτεινόμενον, ᾧ τὸ

utrinque montes una cum promontoriis faciunt angustias Persici sinus. Carmaniae peripli iuxta sinum Persicum, a Bagrada fluvio ad Strongylum montem et Carpellae extremum, stadia omnia 4250. Universa autem totius Persici sinus peripli ab Asabo monte et Asabo promontorio usque ad Semiramidis Rotundum montem et Carpellae promontorium. . . . excipit Indicum pela-

biae descriptione. — Ἀραβίαν Πασαβῶ ὄρος Hoesch. Huds. Cod. Paris. ὄρος τε καὶ, Cod. Paris. omisit καὶ., Ἀσαβῶν Ptolem. Ἀσαβῶ legit Salmas. in Exercit. Plin. p. 351.

8) Βάγραδα — περιπλους Cod. Paris.

9) στάδια δυν⁹ omnes et cod. Paris. habent; Miller scripsit στάδιοι, atque in notis numerum stadiorum δυν⁹ loco δυν⁹ corrigere malit, sed sine ullo iure mutaretur.

10) Lego Ἀσαβῶ ὄρους καὶ τοῦ Ἀσαβῶ ἀκρ. Vide Salmas. Exerc. Plin. p. 351. Huds. Ἀσάβω ὄρους καὶ τῆς Ἀγαβῶ Cod. Paris. et Hoeschellius ex codd., et Hudsonus ediderunt. Miller edidit τοῦ Ἀσαβῶν ὄρους καὶ τοῦ Ἀσαβῶν ἀκρωτηρίου. Hoc loco reperimus titulum Περιπλου παντὸς τοῦ Περσικοῦ κόλπου, cuius Stephanus Byz. saepe meminit.

11) Καρπέλλης ἀκρ. Ptolemaeus geogr. lib. VI. 9. Κάρελλα ἄκρα. — Desiderantur quaedam ante ἐκδέχεται. Huds. Neque codices Hoeschellii neque res ipsa enarrata ibi lacunam indicant; Marcianus enim finem Sinus Persici atque initium Indici pelagi simpliciter indicat. Finis autem at-

que initium utriusque maris ponitur ad Asabo, montem et Asabo promontorium quae in Arabiae felicitia ora sita sunt, e regione Semiramidis Strongyli montis atque Carpellae promontorii. Hae duo loca faciunt angustias, quibus Indicus pelagus introit in Sinum Persicum. Nemo itaque, si rem accurate considerat, hoc loco aliquid desiderabit. Nostra sententia firmat etiam sequens ἐκδέχεται, quod nihil est, nisi mera repetitio antecedentis ἐκδέχεται. Carmania partim Persico sinui, partim Indico pelago adiacet. Situs illorum locorum idem est. Ptolemaeus geogr. lib. VI. Arabia: Ἐν τοῖς στενοῖς τοῦ Περσικοῦ κόλπου Κρυπτός λιμὴν ἢ β γ', κα Λ'. Μέλανα ὄρη καλούμενα Ἀσαβῶ. ἀν τὸ ἐθ' ὁθαλάσσης μερὸς ἐπέχει ἢ δ, κ β γ'. Ἀσαβῶν ἄκρον ἢ β Λ' κ γ γ'. Deinde lib. VI. Carmania: Κάρελλα ἄκρα ἢ δ, κ β Λ', et: Ὅρη δὲ ἔστιν ἐν τῇ χώρᾳ, μετὰ τὰ εἰρημένα, παρὰ τε τὴν ἔρημον καὶ τὴν γεδροσίαν, τὸ τε καλούμενον σεμράμιδος, καὶ τρογγύλον ἀπὸ τοῦ σχήματος, ὃ τὸ μέσον ἐπέχει μ. ἢ δ Λ', κ γ. Conf. Strab. XV. p. 726: Ἡ δὲ Καρμανία τελευταία μὲν ἔστι τῆς ἀπὸ

λειπόμενον μέρος τῆς Καρμανίας παρήκει μέχρι Μουσαρμάνων ¹² γῆς· ἐκδέχεται τοίνυν μετὰ τὴν ἄκραν τὴν Καρπέλλαν μέγιστος κόλπος ὁ καλούμενος Παράγων, ¹³ [22]διήκων μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ καλουμένου Ἀλαβαμπύρ, ¹ καὶ τῆς νήσου τῆς καλου-

gus orientem versus extensum: cui praetenditur reliqua Carmaniae pars usque ad Musarinacorum terram. Post Carpeffam igitur promontorium sequitur maximus sinus, Paragon nuncupatus; pertingens usque ad promontorium Alambater dictum; et

τοῦ Ἰνδοῦ ἐβολῆς. τὸ μόντοι προῶτον αὐτῆς ἄκρον ἐκκεῖται πρὸς νότον εἰς τὴν μεγάλην θάλατταν. [τὸ δεύτερον δὲ βλέπει πρὸς ἐσπέραν, τὸ Ἀρροζον καλούμενον] ποιήσαν δὲ τὸ στόμα τοῦ Περσικοῦ κόλπου πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἄκραν, ἐν ἀποψεί οὖσαν, κάμπτεται πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον, ἕως ἂν συνάψῃ τῇ Περσίδι. πολλὴ δὲ καὶ τῇ μεσογαίᾳ ἐστὶν ἐκτεινομένη μεταξὺ τῆς Γεδρωσίας καὶ τῆς Περσίδος, παραλλάττουσα πλέον τῆς Γεδρωσίας πρὸς τὴν ἄκρον. Hudsonum, et qui eum sequutus est, Millerum deceperunt interpunctionis signa, quae ex Hoeschelii editione retinevunt, ubi leguntur sic: οἱ δὲ σύμκταντες τοῦ περιπλοῦ παντός τοῦ περσικοῦ κόλπου ἀπὸ τοῦ Ἀσάβω ὄρους, καὶ τῆς Ἀραβῶ ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Σεραμίδος ἄκρωτηρίου ὄρους καὶ Καρπέλλης ἀκρωτηρίου ἐκδέχεται τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος πρὸς ἀνατολὰς ἐκτεινόμενον. φ' τὸ λειπόμενον μέρος τῆς Καρμανίας παρήκει μέχρι Μουσαρμάνων γῆς. ἐκδέχεται [? I. ἐκδέχεται] τοίνυν etc. Nos autem signa sensui verbisque aecommodavimus, et res erit liquida. Miller quidem in sua editione lacunam indicat, sed nihil dicit, num etiam Cod. Paris. eam habet. Equidem de ea re valde dubito.

12) Lego Μουσαρμάνων ex Ptol. Hud s. Nihil muta. Hoeschelius e codd. suis edidit Μουσαρμάνων, retinuit hanc lectionem

Hudsonus in textu. Miller recepit Μουσαρμάνων, quamquam cod. Paris. Μουσαρμάνων habet.

13) Παράγων. Ptolemaeus geogr. lib. VI. Carmania: μετὰ τὴν Καρπέλλαν ἄκραν, ἐν τῷ παραγοντι κόλπῳ Καρδάκισ πόλις ἤδ, αβ Λ' γ'. Ἀρρὸς πόλις ἤδ γ', ηγ. Κορβάνα ἤδ ε', αγ. Γογάννα ἤδ ε', κβ Λ' γ'. Σάρος ποταμοῦ ἐβολαὶ ἤη ε', κβ γ' Μάγδα ἤθ, κβ Λ' Σαμνκάδη ἤθ ε', κβ γ'. Σαμνδόχρον ποταμοῦ ἐβολαὶ ες, κβ γ'. αὶ πηγαὶ τοῦ ποταμοῦ εὐς, κδ. Γελοσα πόλις ες, κβ. Ἰδρικὸν ποταμοῦ ἐβολαὶ εα δ', κα γ'. Βαγία ἀκρά εα κα. Κνίχα λιμὴν εα δ', κ γ'. Ἀλαβάγειον ἀκρόν εα, κ. Μέχρι τούτου καλεῖται κόλπος Πάραγων.

1) Infra [p. 23] Ἀλαβατεῖο διδίδι. In libb. vulg. Ptol. Ἀλαβάγειον ἄκρον. in Cod. Palat. Ptol. Ἀλαβατῆρ Hud s. Ἀλαβατεῖο vera nominis forma esse videtur, quanquam eius scribendi modus variat. Sonum ε, quem Graeci hodierni in η quoque exprimunt, etiam audimus in v. In omnibus lectionibus sonus ε praevalet. Minime Ἀλαβατῆρ codicis Palat. lectio nobis placet; Neograecus quidam illum codicem fortasse pinxit, et sua lingua nomen scripsit. Praefero Ἀλαβατεῖο, syllaba enim τερῶ facile in πωρ aut scribendo aut male legendo mutari potuit. Ἀλαβαμπύρ Cod. Paris. Miller admodum temere Ἀλαβατῆρ recepit.

μένης Είβος.² τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχου· ἀπὸ Καρπέλλης ἄρκας εἰς Κανεάτιν³ πόλιν στάδια μ.⁴ ἐνταῦθα αἰσθητοὺς οἱ καλούμενοι Πασαργάδες, οὗ Καρμανῶν ὄντες ἔγγυς.⁵ ἀπὸ δὲ Κανεάτιδος⁶ πόλεως εἰς Ἄγρισαν⁷ πόλιν στάδια σν. ἀπὸ δὲ Ἄγρισης πόλεως ἐπὶ Ὀμανὰ⁸ ἐμπορίον τῶν ἐπισήμων, στάδια χ. ἀπὸ δὲ Ὀμμανῶν ἐπὶ Ῥόγανα,⁹ στάδια ρν. ἀπὸ δὲ Ῥογάνων εἰς Σαλάρου¹⁰ ποταμοῦ ἐκβολὰς ἐπὶ Πάσιδα,¹¹ στάδια δ.

insulam quae vocatur Eiba. Quae singulatim vero [describenda] sic se habent. A Carpella promontorio ad Caneatin civitatem stadia 1000. Hic habitant qui Pasargades appellantur, ex Carmania etiam oriundi. Ab urbe vero Caneatide ad urbem Agrisam stadia 250. Ab Agrisa autem urbe ad Ommana emporium insigne stadia 600. Ab Ommanis vero ad Rhogana stadia 150. A Rhoganis autem usque Salari fluvii ostia ad Pasida sta-

2) Forsan Ζίβης, nam infra vocatur Ζίβη νήσος. Ptolemaeo [l. l.] in mari Indico Λίβαιnsula. Hudson. Ζίβος Cod. Paris. Miller recepit Δίβης. Equidem Ζίβη praefero.

3) Κανθάπις est Ptolemaei. Hudson. Κανεάτιν Cod. Paris. Miller legit Κανθάπιν. Ex sententia Vincentii p. 250 Κανθάπις eadem urbs est, quam Nearchus Βάδις appellat. Sed ibi p. 22 ed. Hudson. non urbs esse videtur; legitur; legitur enim: ὄρνιθονταὶ δὲ ἐν Βάδι χωρὶ τῆς Καρμανίης οἰκουμένη, δένδρεά τε πολλὰ ἡμερᾶ περιπόνα ἔχοντι, πλὴν ἐλατῆς, καὶ ἀμπέλουσ ἀγαθαίς, καὶ σιτοφόρῳ. Stephanus Byz. autem haec, quae confer, si velis: Βάδις πόλις τῆς εὐδαίμωνος Ἀραβίας ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

4) Chalcographus in Editione Hoeschelii τὸ α cum recta linea ei subiecta expressit per figuram 4. Forsan nota illa refert τὸ α (ut coniecit Cl. Dodwellus) aut τὸ ι, ut existimavit Is. Vossius ad Melam p. 283. Hudsonus, qui σάδια α edidit.

5) Σαίμας. in Exercit. Plin. p. 845 legit Πασαργάδες Καρμανῶν ὄντες ἔγγυς. Mallin cum Vossio Πασαργάδαι Καρμανῶν ὄντες

γένους. Hudson. Cod. Paris. consentit Hoeschelii lectioni, quam retinuit Hudsonus. Miller recepit Vossii conjecturam Πασαργάδαι, Καρμανῶν ὄντες γένους.

6) Κανεάτιδος. Cod. Herv. Καργάτιδος, [non Κανεάτιδος, quod Miller ex Hudsoni notis male typis expressis desumpsit, cum Hoeschelii editionem ipsam non haberet]. Hoeschel. Idem Cod. Paris.

7) Ἄγρις. Ptol. In interprete vet. Agrisa. Hudson. — Ἄγρισης πόλεως, quod cum Hudsono, qui Hoeschelium secutus est, retinuit. Cod. Paris. Ἄγρις τῆς. Male. Stephanus Byz. Ἄγρισα, πόλις Καρμανίας.

8) Infra Ὀμμανῶν. Κομμάνη Ptol. Apud interpretem Nomanana. Hudson. Ὀμμανὰ et Ὀμμανῶν Cod. Paris. Miller legit Κομμάνη et Κομμάνων.

9) Ῥόγανα — Ῥογάνων. MS. uterque βάραντα non sine mendo. Hoeschel. Ita, ut credo, Hoeschelius ex Cod. Pal. Ptol. in MSS. Βαράδαν non sine mendo. In libb. vulgg. Ptol. Ῥόγανα. Hudson.

10) Σάρον Ptol. In interprete Sarali. Hudson.

11) Μάριδα Ptol. Μαζίνδα Cod. Palat. Masin interpr. Hudson.

185 Pal.
 από Πασιδῶν εἰς Σαμυδάκην¹² πόλιν στάδια δ'. ἐνταῦθα παροι-
 κοῦσι Χελανοφάγοι,¹³ τῆς (53) Καρμανίας καὶ αὐτοὶ τυγχάνοντες
 ἀπὸ δὲ Σαμυδάκης¹⁴ πόλεως ἐπὶ Σαμυδάκου¹⁵ ποταμοῦ ἐκβο-
 λᾶς, στάδια φ'. ἀπὸ δὲ Σαμυδάκου ποταμοῦ εἰς Τησα¹⁶ πόλιν
 στάδια υ'. ἀπὸ δὲ Τησα πόλεως εἰς Ἰδριτικοῦ ποταμοῦ ἐκβολᾶς,
 στάδια δ'. ἀπὸ δὲ τοῦ Ἰδριτικοῦ¹⁷ ποταμοῦ ἐκβολῶν ἐπὶ Κα-
 σίαν¹⁸ ἄκραν στάδια υ'. ἀπὸ δὲ Κασίας ἄκρας εἰς Κυζῖα λι-

dia 200. A Pasidis vero ad Samydacen civitatem stadia 200. Hic iuxta habitant Chelonophagi, qui etiam ipsi ex Carmania sunt. Ab urbe autem Samydace ad ostia Samydaci fluvii stadia 500. A Samydaco vero fluvio ad Tesam civitatem stadia 400. Ab urbe autem Tesa ad ostia Hydriaci fluvii stadia 200. Ab ostiis vero Hydriaci fluvii ad Casiam promontorium stadia 400. A Casia autem promontorio ad Cuizam portum stadia 250. A

— Miller legit: ἀπὸ δὲ Ρογάνων εἰς Σαλάρον ποταμοῦ ἐκβολᾶς στάδια ς'. Ἀπὸ δὲ Σαλάρον ποταμοῦ ἐπὶ Μάσιδα στάδια δ'. Ἀπὸ δὲ Μασίδαν εἰς Σαμυδάκην πόλιν στάδια δ'. Ἐνταῦθα etc. Quae Miller intermedia e codice Paris. inseruit, sine dubio spuria sunt, atque ad Ptolemaeum composita, et Marciano intrusa. Equidem plane reiicio; nihil in hodierno textu desideratur. Conf. Ptolemaei dimensiones l. l. ad p. 21, not. 13.

12) Lego Σαμυδάκην ut in Stephano Byz., Cod. Pal. Ptol. et in eius interpr. vet. In libb. vulg. Ptol. Σαμυκάκην. Huds. Hudsonus cum Hoeschelio edidit Ἀμυδάκην, quod etiam Cod. Paris. habet. Attamen ex Stephani Byz.: Σαμυδάκη, πόλις Καρμανίας etc. emendandum Σαμυδάκην, quod Miller recepit.

13) Χελανοφάγοι. Cod. Paris. Χελονοφάγοι. Populum Χελανοφάγοι in Carmania commemorat Ptolemaeus l. l. iuxta populum Πασαργάδαι, et Plinius infra l. l. ad pag. 24 not. 2. Alium populum eodem nomine insignitum scimus in Arabia.

14) Σαμυδάκης emendavit in notis Hudsonus, sed retinuit in textu Hoeschelii lectionem Σα-

μυδάκης, quam ostendit quoque Cod. Paris.

15) Σαμυδάκου. Σαμυδόχου Ptol. vulg. Σαμυδάχου in Cod. Pal. Huds. Σαμυλακοῦ Cod. Paris.

16) Τησα. Ptol. Τείσα. In Cod. Pal. Τῆσα. Huds. Cod. Paris. Τῆσα, sed Miller legit Τῆσα.

17) Ἰδριτικοῦ Ptol. in Cod. Pal. Κανδριάκου. Huds. Ἰδριτικοῦ Cod. Paris.

18) Βαγίαν ἄκραν Ptol. Huds. Βασίαν et mox Βασίας Cod. Paris. Miller ad Ptol. legit Βαγίαν et paullo post Βαγίας. Arrianus quidem in Nearchi paraplo p. 16 ed. Huds. narrat: ὁρμίζονται πρὸς ἄκρην ἣν τινα οἱ ἐπιχώριοι ἰσην ἡλίου ἦγον· οὕνομα τῆ ἄκρη Βάγεια. ἐνθὲνδε ἄμφι μέσας νύκτας ἄραντες διεκπλάουσι σταδίους ἐς χιλλούς, ἐς Τάλμενα λιμένα εὐορμον. ἐνθὲνδε ἐς Κανασίδα πόλιν ἐρῆμεν, σταδίους ἐς τετρακοσίους. . . ἐνθὲνδε ἀναχθέντες, ἐς Κανάτην ὁρμίζονται, σταδίους ὡς ἑπτακοσίους καὶ πεντήκοντα διεκπλάσαντες. . . ἐνθὲνδε σταδίους ὀκτακοσίους διεκπλάσαντες ἐν Τροισιν ὁρμίζονται. . . ὑπὸ δὲ τὴν ἑω ἀναχθέντες σταδίους τριακοσίους πλάουσι καὶ καθορμίζονται ἐς Λαγάσειρα. Conf. haec si velis cum Marciani narratione. Nomen autem Κασία mutari noliam

μένα, στάδια 23) δια σν. ἀπὸ δὲ Κυζῶων¹⁰ λιμένος εἰς Ἀλαμβατεῖρ ἀκρωτήριον στάδια υ'. κατὰ ταῦτα τὰ μέρη¹ κεῖται νῆσος πελαγία Πόλα² καλουμένη· παράκειται δὲ τῷ Ἀλαμβατεῖρ ἀκρωτηρίου νῆσος καλουμένη Ζίβη·³ ἐνταῦθα τελευτᾶν τὸν κόλπον τὸν καλούμενον Παράγοντα προειρήκαμεν· ἔστι δὲ ὁ πᾶς περίπλους αὐτοῦ ἀπὸ Καρπέλλης ἄκρας εἰς Ἀλαμβατεῖρ ἀκρωτήριον στάδια αψ'. ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀλαμβατεῖρ ἀκρωτηρίου εἰς Δεδρόβιλλα⁴

Cuizorum vero portu ad Alambatera promontorium stadia 400. Iuxta haec loca in alto iacet insula Polla nominata. Alambateri autem promontorio adiacet insula Ziba appellata. Hic sinum, qui Paragon cognominatur, desinere prius diximus. Est autem totius eius periplus a Carpella promontorio ad Alambatera promontorium stadia 1700. A promontorio autem Alambatere ad

partim cum populi *Κασσανῆται* adiacentis orae maris Erythraei, partim montis simili nomine *Κάσιον* ad urbem Pelusium memoris, atque nomina illius regionis barbara vario modo exprimi possint. Utroque etiam loco nomen *Κασίαν* et *Κασίας* ubique sine ulla diversitate scribitur.

19) *Κυζῆα* Ptol., quod recepit Hudsonus et Miller. Hoeschelius *Κύζα*, et paullo post *Κυζῶων*, quod reliquis placuit.

1) τὰ μέρη cum editore Vienn. recepi. „Lege μέρη.“ Hudson. Hoeschelius et Hudsonus ediderunt ταῦτα μέρει. Miller ταῦτα [τὰ] μέρη, sed, ut videtur, sine Cod. Paris. auctoritate.

2) De promontorio Ἀλαμβατεῖρ v. ante ad pag. 22 not. 1. Ἀλαμβατεῖρ Cod. Paris. Πόλα retinui cum Hoeschelii Codd. et Cod. Paris. „Πάλλα Ptol. [geogr. lib. VI. 9.] In Tabulis Πόλλα. Forsan quod similitudine referat pilam, quae Graece πάλλα, et Aeolice πόλλα dicitur.“ Hudson. Πόλλα, Miller cum Hudsono in versione latina, sed sine ullo iure.

3) Ζίβη. Non ita in Tabulis Ptolemaei [geogr. lib. VII. 9.], si Ζίβη eadem sit cum Αἰβη νῆσος. Hudson. Ζίβη Cod. Paris. De sinu Παράγων v. ad p. 21 not. 13.

4) στάδια αψ'. Suspicio mendum in his numerorum signis. Dimensio multo maior est, quam literae indicant. Computa omnes dimensiones antea indicatas atque errorem facileprehendes. Cod. Paris. nihil novi et medellae praebet. Hoc non vidit Miller. Fortasse scribendum δψ', minus probari posse videtur γψ'; attamen prorsus reiiciendum erit αψ', quamquam omnes computationes inter se quam maxime differunt. Quis harum diversitatum auctor fuerit, nemo facile dicet. — Δεδρόβιλλα Ptol. [l. 1.] Putavi olim esse Δεδρόβουσα Arriani [in Nearchi paraplo p. 13 ed. Huds., ubi autem in textu, quem dicimus, legitur Δεδρόβουσα, atque adnotatur: Δεδρόβουσα MS. Budl.] Hudson. — Νῆσος Κάρινα. Stephanus Byz. Κάρινα, νῆσος Ἰνδική. τὸ ἔθνηκόν ᾧφιλε Καριναῖος. εὐρηται δὲ Καριναῖοι. et s. v. Καρμανία, χώρα τῆς Ἰνδικῆς . . . ἔστι καὶ Κάρινα νῆσος, ἢ ἀπὸ τῶν Καρμάνων. Itaque scribi iussi Κάρινα, loco Κάρινα, quod omnes habent, atque in Ptolemaei geogr. l. 1. legitur. — Arrianus in Nearchi paraplo p. 13 sq. ed. Huds.: Μοσαρνά νομα ἦν τῷ λιμένι. . . ἐκ δὲ Μοσαρνῶν νηκτὸς ἐπάραντες πλώ-

στάδια εν. ἐνταῦθα παράκειται νῆσος *Κάρμιννα* καλουμένη. ἀπὸ δὲ *Δερενοβίλλης* εἰς *Κωφάντα* λιμένα *στάδια* εν. ἀπὸ δὲ *Κωφάντος* λιμένος εἰς *Ζοράμβου* ποταμοῦ ἐκβολῆς *στάδια* σ. ἀπὸ δὲ τοῦ *Ζοράμβου* ποταμοῦ εἰς *Βάδαρα* *στάδια* εν. ἀπὸ δὲ *Βαδάρων* εἰς *Μουσάρνα* πόλιν *στάδια* τ. ἔστι δὲ τῆς *Καρμανίας* τὸ μὲν μήκος *στάδια* ζ. τὸ δὲ πλάτος αφ'. ἔχει δὲ ἔθνη ἦτοι *σατρα* (-54) *πίας* β, πόλεις δὲ ἐπισήμους καὶ πόμας κγ', ὄρη ἐπίσημα γ, ποταμούς ἐπισήμους δέκα, ἀκρωτήρια ἐπίσημα γ, λιμένας ἐπισήμους δύο, νήσους ἐπισήμους ε. οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ *Καρπέλλα* ἀκρωτηρίου μέχρι *Μουσάρνα* πόλεως τοῦ περιπλου τῆς *Καρμανίας* τῆς παρὰ τὸ *Ἰνδικὸν πέλαγος* *στάδια* ξν'. οἱ δὲ σύμπαντες ἀπὸ τοῦ *Βαγράδα* ποταμοῦ μέχρι *Μουσάρ*[-24]ων πόλεως τοῦ περιπλου πάσης τῆς τῶν *Καρμανῶν* παραλλας *στάδια* αδ.

Derenobillam stadia 250. Huic adiacet insula Carminna nuncupata. A Derenobilla vero ad Cophanta portum stadia 250. A portu autem Cophante ad ostia Zorambi fluvii stadia 200. Ab amne vero Zorambo ad Badara stadia 250. A Badaris autem ad Musarna urbem stadia 300. Patet autem Carmania in longitudinem quidem stadia 7000, in latitudinem vero stadia 1500. Habet autem provincias sive satrapias 10. urbes vero insignes et vices 23. montes insignes 3. fluvios insignes 10. promontoria insignia 3. portus insignes 2. insulas insignes 5. Carmaniae Indico pelago adiacentis peripli, a Carpella promontorio usque ad Musarna civitatem, stadia omnia sunt 5350. Peripli totius Carmaniae orae maritimae, a Bagrada fluvio ad Musarna urbem, stadia universa sunt 1200.

οὐσι σταδίους ἑπτακοσίους καὶ πετηκόντα, ἐς Βάλωμον αἰγιαλόν. Ἐνθεν δὲ ἐς Βάρνα κόμην, σταδίους τετρακοσίους, ἵνα φοινικῆς τε πολλοὶ ἐνήσαν, καὶ κήπος. . . . ἐνθένδε ἐς διακοσίους σταδίους περιπλάσαντες, καταίρουσιν ἐς Δερενοβόσα. καὶ αἰεὲς ἐπ' ἀγκυρῶν ἐσάλευσαν. ἐνθένδε ἀμφι μέσας νήκτας ἀραντες ἐς Κωφάντα λιμένα ἀφίκοντο, τετρακοσίους μάλιστα σταδίους διαπλάσαντες. . . . περὶ δὲ πρώτην φυλακὴν ἀραντες καταίρουσιν ἐς Κύβα, ἐς ὀκτακοσίους σταδίους διεκπλώσαντες.

5) Ζοράμβου Ptol. in Cod. Pal. Ζορόμβα. Huds

6) Βάδαρα Hoeschelius sed ad notavit; „m. s. uterque βάραδα; non sine mendo.“ „In MSS. Ba-

ράδων, teste Hoesch. Βαδάρα Ptol.⁶ Huds. Hudsonus autem erravit, cum hanc notitiam ante pag. 22. ad nomen Ρόγανα, adscriberet. Huc potius pertinet. Βάραδα Cod. Paris.

7) *στάδια* ζ edidit Hoeschelius et Hudsonus, sed ille in notis „Cod. Herv. ζ.“ Hoc est verum.

8) *σατραπίας* Miller. *σατραπίας* Cod. Paris. et ceteri. — *δέκα* Hoeschelii et Hudsoni rescripsit Miller in *ι'*, quod idem est. *νήσους*, errore typogr. in Hoeschelii editione *οήσους*, quem Hudsonus tuebatur. — Urbem *Μουσάρνα* appellat Nearchus *Μοσαρ*, *νά*. V. ante not. 4.

1) *πάσης*. Hoeschelius edidit *σάσης*, quod Hudsonus retinuit.

ξ. Γεδρωσίας περίπλους.

Γεδρωσία περιορίζεται, ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῇ Δραγγιανῇ καὶ τῇ Ἀραχωσίᾳ² ἀπὸ δὲ δύσεως τῇ προειρημένῃ Καρμανίᾳ μέχρι θαλάσσης· ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῷ τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τῷ παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμον μέχρι τοῦ πρὸς τῇ μνημονευθείσῃ Ἀραχω-

Gedrosiae periplus.

Gedrosia terminatur a septentrionibus quidem Drangiana et Arachosia: ab occasu vero Carmania praedicta usque ad mare: ab oriente vero parte Indiae iuxta Indum amnem, usque ad li-

2) De longitudine litorum Carmaniae Arrianus in Nearchi periplo p. 31 ed. Huds. refert haec: *καταίρουσιν ἐς Τερσίην ἄρκην, ἀνατείνουσιν ἐς τὸ πέρατος, πλώσαντες σταδίους τριηκοσίους, ἔνθεν ἐς Καταίην, νῆσον ἐρημν, ἀλιτενέα . . . στάδιοι τοῦ πλοῦν τριηκοῖοι. . . μέχρι τοῦδε Καρμανίης. τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε Πέρσαι ἔχουσι. μήκος τοῦ πλοῦν παρὰ τὴν Καρμανίην χώραν στάδιοι τρισχίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι. ζῶουσι δὲ κατὰ πρὸς Πέρσαι, ὅτι καὶ ἄμοφοί εἰσι Πέρσαι.* Strabo idem fere libro XV. p. 720: *ὁ δὲ [παράπλους] τῶν Καρμανίων, τρισχίλιοι ἑπτακόσιοι μέχρι Περσίδος.* Plinius hist. nat. lib. VI. 27. 28. de Carmania habet haec: „Carmaniae oram patere duodecies centena LM. passuum Nearchus scripsit. Ab initio eius ad flumen Sabia centum M. passuum. Inde vineas coli et arva ad flumen Andanin XXV. M. spatio. Regis vocatur Armuzia. Oppida Carmaniae Zethis et Alexandria. Irrumpit deinde et in hac parte geminum mare terras, quod Rubrum dicere nostri, Graeci Erythraeum a rege Erythra, aut (ut alii) Solis repercussu talem reddi colorem existimantes, alii ab arena terraque, alii tali aquae ipsius natura. Sed in duos dividitur sinus. Is qui ab oriente est, Persicus appellatur, vicies et quinque centena M. passuum

circuitu, ut Eratostenes tradit. Ex adverso est Arabia, cuius duodecies centena mill. passuum est longitudo. Rursus altero ambitur sinu Arabico nominato. Oceanum, qui influit, Azanium appellant. Persicum introitum V. mill. passuum latitudinis, alii quatuor fecerunt. Ab eo ad intimum sinum recto cursu undecies centena XXV. M. propemodum constat esse et sinum eius humani capitis effigie. Onesicritus et Nearchus ab Indo amne in sinum Persicum atque illinc Babylonem Euphratis paludibus scripserunt vicies et quinque centena M. passuum esse. In Carmaniae angulo sunt Chelonephagi, testudinum superficie casas legentes, carne vescentes. A flumine Arbi promontorium ipsum habitant, praeter capita toto corpore hirti coriisque piscium vestiti.“ De mari Rubro Plinius aperte errat. — In Hoeschelli editione legitur: *Καρμ. παραλλας γάρδια 4σ.* Hudsonus autem habet *γάρδια 2σ* = 1200. Miller scripsit „2σ“, significatione 10200. Nemo autem haec menda sine codicum meliorum auctoritate tollere potest. Rem intactam relinquo. Attamen numerum Hudson. editionis multum a veritate abesse video.

2) Ἀραχωσία emendavit Huds. loco Ἀραχωσίον, quod Hoesch. edidit, et Cod. Paris. habet.

100 P

σία ὄριον· ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῷ Ἰνδικῷ πελάγει· καὶ ἡ μὲν ὄλη περιγραφὴ τοιαύτη· τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει. ἀπο Μουσάρων³ πόλεως εἰς Ἀρτάβιος⁴ ποταμοῦ ἐκβολὰς, στάδια αἶ.⁵ ἀναπλεύσαντες δὲ τῷ ποταμῷ, πόλις⁶ ἐν δεξιᾷ κατὰ τὸν ἀνάπλουον κεῖται Ἀρβίς⁷ καλουμένη, καὶ ἔτι ἀνώτερον ὁμοίως ἐν δεξιᾷ τοῦ ποταμοῦ πόλις Περσίθ⁸ ἢ (55) μητρόπολις τῆς Γεδρωσίας· ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀρτάβιος⁹ ποταμοῦ εἰς Ῥάπρανα πόλιν στάδια φν'. ἀπὸ τῆς Ῥαπράνα¹⁰ πόλεως ἐπὶ γυναικῶν

1057 J Pal

mitem Arachosiae iam memoratae: meridie vero Indico pelago. Atque generalis quidem circumscriptio haec est: particularis autem ad hunc modum. A Musarnis civitate ad ostia Artabios fluvii stadia 1300. In fluvium autem naviganti a dextra iuxta navigationis cursum iacet urbs Arbis nominata: et adhuc superius ad dextram similiter fluvii Persis Gedrosiae metropolis. A fluvio autem Arabico ad Rhapraum civitatem stadia 550. A civitate vero Rhapraua ad Mulierum portum stadia 500. Hic iacent

3) Forsan Μουσάρων. Huds. quod recepit Miller. Hoeschelius et Hudsonus ediderunt Μουσάρων, quod habet Cod. Paris.

4) Ἀράβιος Ptol. Ἀρτάβιος legisse videtur Ptolemaei interpr. Ἀρβίος malit Salmasius in Exercit. Plin. p. 829. V. not. 17 et 11.

5) στάδια αἶ. α, in Cod. Herv. lineola non obliqua, sed perpendicularis subiicitur, cui iam dixi in Pal. Cod. respondere τὸ 4. Hoeschel.

6) Ἀναπλεύσαντες Hoeschel. Huds. Cod. Paris. Miller edidit Ἀναπλεύσαντι. — πόλις emendavit Huds. loco πόλει, quod edidit Hoeschel. et recepit Huds. et Miller.

7) Ἀρβίς Ptol. Huds. Stephanus Byz. Ἀραβίς, ποταμὸς Ἰνδικῆς, ἐν αὐτονόμῳ χώρῳ, περὶ ὃν οἰκονοῦν Ἀραβῖται, ὡς Ὀκεανῖται. et Ἀρβίς, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς. ἔθνος Ἀρβίς ἢ Ἀρβῖται. Ammian. Marcell. XXIII. p. 259: At in penitissima parte Persidos Gedrosia est, dextra terminas contingens Indorum, inter minores alios Artabio uberior flumine: ubi montes deficiunt Barbitani, quorum

ex pedibus imis emergentes alii fluvii Indo miscentur, amittentes nomina magnitudine potioris. Hodiernum fluvii nomen est Arrubah sive Arrabah.

8) Ἥσσις Ptol. Πάρσις in Cod. Pal. Ptol. Huds. Παρσίθ cod. Pāris., quod mihi prae ceteris placet. Hoeschel. et Huds. ediderunt Περσίθ.

9) Ἀράβιος Ptol. Ἀρβίος legit Salmas. in Exerc. Plin. p. 829.

10) In libb. vulg. Ptol. Ῥαπράνα. In Cod. Pal. Ptol. Ῥαριγανά. Miller tuebatur Ῥαπράνα Hoeschelii lectionem. — γυναικῶν λιμένα. Ammian. Marcell. XXIII. p. 259: inter civitates praeter insulas Sedratyra, et Gynaecōn limen meliores residuis aestimantur. Arrianus quidem in Nearchi paraplo p. 6 ed. Huds. narrat: καθορμίζοντες ἐν Μοροντοβάροις, σταδίου διελθόντες ἐς τριημοσίους· ὁ δὲ λιμὴν μέγας καὶ εὐκνυλός, καὶ βαθύς, καὶ ἀκλύστος. ὁ δὲ ἔσπλους ἐς αὐτὸν στενός. τούτων τῇ γλώσση τῇ ἐπιχωρῇ Γυναικῶν λιμένα ἐκάλεον, οτι γυνή τοῦ χώρου τούτου πρώτῃ ἐπήρξεν.

λιμένα, στάδια φ'. ἐνταῦθα κείνται αἱ τῶν Ἀραβιτῶν¹¹ κῶμαι· ἀπὸ δὲ γυναικῶν λιμένος εἰς Κολάμβα¹² στάδια υ'. ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ Παταληνὴ χώρα, ἧς τὸ πλεῖστον ὁ Ἴνδός ποταμὸς τοῖς στόμασιν ἐμπεριεῖληφεν, καὶ αὐτὴν δὲ τὴν μητρόπολιν, [25] καλουμένην Πάταλα· μετὰ δὲ τὸ γ' στόμα τοῦ Ἴνδοῦ ποταμοῦ

Arbitorum vici. A Mulierum autem portu ad Coiamba stadia 400. Hinc incipit Patalene regio: cuius maximam partem ostiis suis complexus est Indus fluvius, atque ipsam quidem Metropolin, quae Patala nuncupatur. Post tertium vero os Indi fluvii conti-

11) Ἀρβιτῶν Salmas. In libb. vulg. Ptol. Ἀβριτῶν. In Cod. Pal. Ἀραβιτῶν. Hud s. Ἀραβίταν Cod. Paris., consentiens Hoeschelii codicibus. Miller legit Ἀρβιτῶν. Idem est populus, quem Strabo XV. p. 720 appellat Arbii: οἰκοῦσι δὲ Ἀρβιες πρῶτον, ὁμῶν μοι ποταμῷ Ἀρβει, τῷ ὀρίζοντι αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἐξῆς Ὠριτῶν, ὅσον χιλίων σταδίων ἔχοντες παραλίαν, ὡς φησι Νέαρχος. Ἰνδῶν δ' ἐστὶ μερίς καὶ αὕτη. Eustathius ad Dionysium Perieg. v. 1095: ὅτι πρὸς δύοσιν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ Ὠριταί, διὰ διχρόνον γραφόμενοι, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἐν τῷ Ὠρεῷ τῆς Εὐβοίας Ὠρειτῶν. ἐκεῖνοι γὰρ διὰ διφθόγγου γράφονται, διὰ συναίρεσιν. αὐτόθι δὲ εἰσι καὶ Ἀριβες, ὁμοίως τῷ τ καὶ αὐτοὶ διχρόνω παραληγόμενοι, οὓς τινες ἐν τρισὶν α' Ἀραβας γράφουσι, τάχα σκηνητάς τινας ὄντας, ὁποῖοι καὶ ἐν τῇ βαδντέρα Ἀραβία εἰσίν. σιοπητέον δὲ μὴ ποτε καὶ Ἀρβιες ὀφείλουσι γράφεσθαι οἱ Ἀριβες οὔτοι. Nicephorus Blemmyd. p. 424 ed. Bernh.: δύο δὲ στόματά [τοῦ Ἰνδικοῦ ποταμοῦ] εἰσὶν ἐπ' αὐτῷ· κατὰ τὴν μέσην δὲ νῆσός ἐστιν, ἧρτενα καλοῦσι Παταλήην. Hoc loco corrigendum esse videtur Παταλήην. In paraphrasi Dionysii operis v. 1080 sqq. haec leguntur: Πρὸς δὲ τὴν ἀνατολήν τῶν Καρμανῶν ἢ τῶν Γεδρωσῶν χώρα ἐκτείνεται, πλησίον τοῦ ὠκεανοῦ τοῦ μεγάλα κήτη τρέφοντος, ἐφ' ὁστίσιν ἔθνεσι πρὸς τὴν

ἀνατολήν παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν οἱ νότιοι Σκύθαι, οἱ καὶ Ἰνδοσκύθαι καλούμενοι, κατοικοῦσιν, ὅστις Ἰνδὸς κατεναντιὸν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης κατέρχεται, ταχὺν ῥοὴν ὄρθον ἐπὶ νότον ἐλάυνων, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους Κανκάσου πρῶτον ἀρξάμενος. δύο δὲ στόματα αὐτοῦ ὑπάρχουσι, μέσην δὲ τινα νῆσον τῶν δύο στομάτων περιρρέει, ἧν τινα νῆσον Παταλήην οἱ ἄνθρωποι καλοῦσιν. ἐκεῖνος δὲ ὁ ποταμὸς πολλῶν ἀνδρῶν ἔθνη διαχωρίζει. Καὶ μὲν ἐπὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τοὺς τε Ὠριτας καὶ Ἀραβας καὶ τοὺς λινᾶς etc. Hic Ἀραβαί dicuntur.

12) Κοιάμβα in Cod. Pal. Ptol. in libb. vulg. Βοιάμβα. Hudson. Κολάμβα Cod. Paris. Κοιάμβα Miller.

1) Πάταλα. Strabo de hac regione docet ex Onesicrito lib. XV. p. 701 haec: Ὄρθρακαί δὲ, οὓς τοῦ Διονύσου συγγενεῖς ἔφαμεν μεμνηθεῖσθαι. Πρὸς αὐτῇ δ' ἤδη τῇ Παταληνῇ τὴν τε τοῦ Μουσικανοῦ λέγουσι, καὶ τὴν Ζάβον, τὰ Σινδονάλια, καὶ ἔτι τὴν Παρτικανοῦ, καὶ ἄλλων, ὧν ἐκράτησεν ἀπάντων Ἀλέξανδρος, τὴν τοῦ Ἰνδοῦ παροικούντων ποταμίαν, ὑστάτης δὲ τῆς Παταληνῆς, ἧν ὁ Ἰνδὸς ποιεῖ, σχισθεὶς εἰς δύο προχοάς. Ἀριστόβουλος μὲν οὖν εἰς χιλίους σταδίους διέχειν ἄλλῃλων φησὶν αὐτάς. Νέαρχος δ' οκτακοσίους προρτίθησιν. Ὀνησίκριτος δὲ τὴν πλευρὰν ἐκίστην τῆς ἀπολαμβανομένης νῆσον τριγώνου τὸ σχῆμα; δισχίλων· τοῦ δὲ ποτα-

ὡςπερ νῆσον κείσθαι συμβέβηκεν καὶ ἑτέρας πόλεις πλείους·
ἔστι δὲ τῆς Γεδρωσίας τὸ μὲν μῆκος στάδια 5 χ', τὸ δὲ πλάτος

git et alias complurimas iacere urbes, insulae ad modum [circumfluas.] Patet autem Gedrosia in longitudinem stadia 6600.

μοῦ τὸ πλάτος, καθ' ὃ σίχεται εἰς τὰ στόματα, ὅσον διαποσίων· καλεῖ δὲ τὴν νῆσον Δέλτα, καὶ φησὶν Ἰσην εἶναι τοῦ κατ' Αἰγυπτου Δέλτα· οὐκ ἀληθές τοῦτο λέγων. Τὸ γὰρ κατ' Αἰγυπτου Δέλτα χιλίων καὶ τριακοσίων σταδίων ἔχειν λέγεται τὴν βάσιν, τὰς δὲ πλευρὰς ἑκατέρωθεν ἐλάττω τῆς βάσεως. Ἐν δὲ τῇ Παταληνῇ πόλις ἔστιν ἀξιόλογος τὰ Πάταλα, ἀφ' ἧς καὶ ἡ νῆσος καλεῖται. Conf. quoque p. 720: μετὰ δὲ τὴν Ἰνδικὴν ἢ Ἀριανῆν, μερὶς πρώτη τῆς ὑπὸ Πέρσαις, τῆς μετὰ τὴν Ἰνδὸν ποταμῶν. . . . Τὸ μὲν οὖν νότιον πλευρὸν ἀπὸ τῶν ἐβολῶν ἀρχεται τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τῆς Παταληνῆς, τελευτᾷ δὲ πρὸς Καρμανίαν καὶ τοῦ Περσικοῦ κάλπου τὸ στόμα, ἄκραν ἔχον ἐκκεμένην ἰσθμὸς πρὸς νότον· εἰς αὐτὴν εἰς τὸν κόλπον λαμβάνει καμπὴν ὡς ἐπὶ τὴν Περσίδα. Ex Eustathii commentariis ad Dionysium Perieg. v. 1088. autem discimus haec: Ὅτι πρὸς ἀγὰς τῆς Γεδρωσίας ὁ Ἰνδὸς μέγιστος ποταμὸς, ὃν Σκύθαι νότιοι παροικοῦσιν, οἱ καὶ Ἰνδοσκῦθαι συνθέτας λεγόμενοι. καὶ σημείωσαι ὅτι οὐ μόνον βάρηοι Σκύθαι, ἀλλ' Ἰδοὶ καὶ ἑσθῆτοι Σκύθαι νότιοι. ῥέειν δὲ φασὶ τὸν Ἰνδὸν, καθὰ καὶ τὸν Γάγγην, ἀρξάμενον ἀπὸ τινος Καννάσου ὄρους ἀρκτικού ἀνατολικοῦ, λαβρότατον ῥοὴν ὄξυν ἐπὶ νότον ἀρθεῖον ἐλαύνοντα, κατεναντίον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἦγαν τοῦ Ἐρυθραίου καὶ Αἰθιοπικοῦ ὠκεανοῦ, περὶ τὰ ἑσθῆ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, καὶ σχιζόμενον εἰς δύο στόματα διερχόμενα ἀλλήλων στάδια α καὶ ὦ, ὡς καὶ Ἀρξάνος ἱστορεῖ, ἃ δὲ ἀπέματα ποιοῦσι τὴν Παταληνῆν οἰκάνησον ἀπολαμβανουμένην, ἦν καὶ ἐκαναλαμβάνει

ὡς λόγον ἀξίαν, λέγων, μέσην ἐκιδέδρομε νῆσον, νῆσον ἦν καλοῦσι Παταληνῆν. παραπλήσια δὲ φασὶν ἔστιν ἡ νῆσος αὕτη τῷ κατ' Αἰγυπτου Δέλτα. καὶ δὴ καὶ Δέλτα τινὲς καθ' ὁμοιότητα σχήματος ἐκάλεσαν καὶ αὐτήν. φησὶ γοῦν Ἀρξάνος, δίστομος ἔστιν ὁ Ἰνδὸς, καὶ Δέλτα ποιεῖ καὶ οὗτος ἐν τῇ τῶν Ἰνδῶν γῇ, τῷ Αἰγυπτίῳ Δέλτα παραπλήσιον. πόλις δὲ ἐν αὐτῇ ἀξιόλογος τὰ Πάταλα, ἀφ' ἧς ἡ νῆσος Παταληνῆ ὀξυτόνωσ, ὡς οἱ ἀκριβεῖς λέγουσι· τινὲς δὲ καὶ βαρυντόνωσ Παταληνῆν, ὡς Περσῶν ἀναγινώσκουσιν. τοῦ δὲ μεγέθους καὶ τῆς ὀξυτότης τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ δεῖγμα καὶ τούτῳ φασὶν οἱ παλαιοὶ, ὅτι ἐκλιπῶν τὸ οἰκίον φειδρόν ποτε καὶ εἰς πεδία τὰ πῶλα ἐκτραπέμενος καὶ οἶον καταρράξας ἠρσημασε χώρον πλείων ἢ χιλίων πόλεων ἀνὰ ταῖς κόμας. Arrianus ipse in libro expeditionis Alexandri lib. II. cap. 4: καὶ ὅτι δίστομος ἔστιν ὁ Ἰνδὸς, καὶ αἱ ἐβολαὶ αὐτοῦ ἀμφοτέρωθεν τεναγίδεις, καθάπερ αἱ πέντε τοῦ Ἰατροῦ· καὶ ὅτι Δέλτα ποιεῖ καὶ αὐτός ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, τῷ Αἰγυπτῷ Δέλτα παραπλήσιον, καὶ τοῦτο Πάταλα καλεῖται τῇ Ἰνδῶν φωνῇ· ταῦτα μὲν ὑπὲρ τοῦ Ἰνδοῦ, τὰ μάλιστα σαφ' ἀμφοίωρα, καὶ ἐμοὶ ἀναγεγράφθα. Stephan. Byz. Πάταλα, πόλις Ἰνδικῆ λέγεται καὶ Παταλη. τὸ κτητικὸν Παταληνῆος, λέγεται καὶ Παταλαίος. Ptolemeus geogr. lib. VII. in descriptione Indias intra Gangem commemorat Patalenen: Πάλιν, ἢ μὲν παρὰ τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ Ἰνδοῦ πᾶσα καλεῖται, κοινῶς μὲν Ἰνδοσκυθία. ταύτης δὲ ἡ μὲν παρὰ τὸν διαπερισμὸν τῶν ὄρεων Παταληνῆ, καὶ ἢ ὑπερκατεμένη αὐτῇ Σαβειρία· ἡ δὲ περὶ τὰ στό-

στάδια δσν. ἔχει δὲ ἕδνη ἤτοι σατραπείας ἢ, πόλεις δὲ ἐπισή-
 μους καὶ κόμας ἑξάδεκα, ὄρος ἑ μάλιστα α', ποταμὸν μέγαν α',
 λιμένα ἑ ἐπίσημου ἕνα⁷, νήσους ἑ ἐπίσημους β', οἱ πάντες ἑ ἀπὸ
 Μουσάρων πόλεως εἰς Ῥίξαν¹⁰ αὐτῆς τῶν Γεδρωσίων παραλλας
 στάδια χων.¹¹

*IB' P.**Nov P.*

in latitudinem vero stadia 4250. Continet autem provincias sive
 satrapias 8. civitates vero et vicos insignes 12. montem maxi-
 mum 1. fluvium magnum 1. portum insignem 1. insulas insignes
 2. Gedrosiae [regionis] littoralis a Musarna civitate ad Rhizanam
 stadia universa sunt 3800.

ματα τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ ἡ περὶ τὸν
 κενθὴ κόλπον, Συραστηνή. Pli-
 nius hist. nat. lib. VI. 23 appel-
 lat insulam Patale, et lib. XII.
 25: primo statim introitu amnis
 Indī in Patale insula. Arrianus
 l. l. lib. VI. 20: ἐπανελθὼν δὲ
 ὄπισθε εἰς τὰ Πάταλα, τὴν τε
 αἰρον τετρασπέρην καταλαμβάνει.
 Al. scribitur Πάταλα. — Μεσ
 Μεσὰ τὸ Cod. Paris. omisso δὲ.

vi. Βαδάρα. Μουσάρνα. Κοτόβαρα.
 Σωσέτρα. Ὀσάνα. Ἡασίς μητρό-
 πολις. Ὀμιζά. Ἀρβίς πόλις.

5) ὄρος. Ptolemaeus lib. VI.
 in Gedrosiae descriptione: διατε-
 λει δὲ διὰ μέσης τῆς Γεδρωσίας
 ὄρη καλούμενα Ἀρβίτα.

6) λιμένα. Hoc est Γυναικῶν
 λιμὴν, quem Marcianus ipse com-
 memorat.

7) ἕνα mutavit Miller in α', suo
 iure, ut videtur.

8) νήσους. Marcianus ad Pto-
 lemaeum respicit, qui dicit: Νῆσοι
 δὲ παράκεινται τῇ Γεδρωσίᾳ: Ἀσ-
 θαλία, Κωδάνη.

9) οἱ πάντες. A manu vetere in
 Hoeschelii editione, quam habeo
 adnotatum in libri ora reperi: οἱ
 πάντες παράπλ. ἀπὸ.

10) Ῥίξαν. Forsan Ῥίξανα, nam
 Ῥίξανα dicitur Ptolemaeo. Huds.
 Miller Ptolemaei lectionem recep-
 pit, cum Cod. Paris. Ῥίξαν habe-
 ret; et sic ubique fere Ptolemaei
 lectiones sine Codicis Paris. au-
 ctoritate recepit.

11) χων. „Cod. Herv. γων.“
 Hoesch. Hoc Miller edidit si-
 ne codicis Paris. lectione adno-
 tata, ex quo apparet cod. Paris.
 cum Cod. Herv. consentire. Com-
 memorata vetus manus scripsit
 in libri ora: „ων lege. al. γων.“
 Hoc verum esse videtur.

2) στάδια σν'. Hoeschel. Huds.
 ediderunt; Miller στάδια εσν.
 Sed hanc dimensionem multo ma-
 iorem esse dices, si accurate ter-
 ram Gedrosiae extensionem in
 tabula adspicias. Secundum Pto-
 lemaei notitias extenditur in la-
 titudinem intra 20 et 27 gradum,
 qua ex re apparet, numerum non
 εσν' esse posse; verisimile in co-
 dice δσν' legitur, quod est 4250,
 atque cum Ptolemaei notitiis con-
 sentit, ex quibus eiusdem terrae
 longitudinem intra 105 et 115
 gradum esse cognoscimus. Itaque
 in versione latina numerum
 Hudsoni 250 mutavi in 4250. Mil-
 ler mutavit 250 in 3250; sed certo
 sine ullo iure.

3) Lege σατραπείας [loco σα-
 τραπίας]. Hoesch.

4) πόλεις — κόμας. Harum nume-
 rum Marcianus ex Ptolemaeo indi-
 cat, ex quo discimus civitates: Πα-
 πανία πόλις. Βοιάμβια. Ῥίξανα. Κοῦ-

η. Ἰνδικῆς τῆς ἐντὸς Γάγγου ποταμοῦ¹² καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κόλπων καὶ νήσων περιπλους.

Ἡ¹³ ἐντὸς Γάγγου ποταμοῦ Ἰνδικὴ περιορίζεται, ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῷ Ἰμάῳ ὄρει παρὰ τοὺς ὑπερκειμένους αὐτοῦ Σογδιανούς καὶ Σάκας· ἀπὸ δὲ δύσεως, πρὸς μὲν τῇ θαλάσῃ τῇ προει(56)ρημένῃ Γεδρωσίᾳ· κατὰ δὲ τὴν μεσόγειον τῇ Ἀραχωσίᾳ, καὶ ἀνωτέρω τοῖς Παροπαμισάδαις·¹⁴ ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῷ Γάγγῃ ποταμῷ· ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῷ Ἰνδικῷ πελάγει; καὶ ἡ μὲν ὅλη περιγραφή τοιαύτη· ὁ δὲ πᾶς περιπλους ἀπὸ τοῦ Ναυστάθμου¹⁵ μέχρι τοῦ Κώρου¹⁶ ἀρκωτηρίου τοῦ μέρους τοῦ προειρημένου τῆς ἐντὸς Γάγγου Ἰνδικῆς στάδια αὐτῆ. [26]

Indiae intra Gangem fluvium, ut et sinuum et insularum ad eam pertinentium periplus.

Quae intra Gangem est India definitur quidem a septentrionibus Imao monte, iuxta superiacentes sibi Sogdianos et Sacas: ab occasu autem mare quidem versus Gedrosia praedicta; sed iuxta mediterraneam Arachosia, et superius regione Paropanisadum: ab oriente vero Gange fluvio: a meridie Indico pelago. Et generalis quidem eius descriptio hunc in modum se habet. Univerfus autem periplus partis praedictae Indiae intra Gangem a Naustathmo usque ad Cory promontorium [continet] stadia 1725.

12) Γάγγου τοῦ ποταμοῦ Cod. Paris.

13) Ἡ omis. rubricator in cod. Paris. [sicuti omnes litteras initiales.] Miller.

14) Cod. Palat. παροπαμισάδες, Cod. Herv. παροπαμισάδες, quae lectionis varietas est etiam alibi. Hoesch. si Ptolemaeus sequamur, legendum Παροπαμισάδαις. Huds. Παροπαμισάδες Cod. Paris. Eustathius ad Dionysium Perieg. v. 1096: μετὰ τὸν Ἰνδὸν οἱ Παροπαμισάδαι. Haec est vera nominis forma, ceterae audiendo exstiterunt.

15) ναυστάθμον μέχρι Hoeschel. et Huds. ediderunt. Miller. Ναυστάθμον λιμένος, μέχρι. Marcianus ipse p. 28. ἀπὸ τοῦ Ναυστάθμου λιμένος; sed illam peripli partem Cod. Pal. omisit.

16) Κώρου. Κώρου edidit Hoeschel. in textu, sed in notis p.

196 scripsit Κώρου, ex quo apparet, priorem lectionem esse errore typogr. ortam. Cod. Herv. Κώρον. Hoesch. Ptolem. Κώρον. Olim Κωλιανόν dictum. Vide Salmas. Exerc. Plin. p. 783. Huds. Κωρον Cod. Paris. Miller edidit Ἰνδικῆς [ἔστι] στάδια αὐτῆ. ἔστι autem prorsus eiiciendum est, quamquam Hudsonus. [continet] in versione latina inseruit. Deinde proposuit Miller legendum εἶνε αὐτῆ (17225).

De finibus Indiae intra Gangem Ptolemaeus initio libri VII. haec: Ἡ ἐντὸς Γάγγου ποταμοῦ Ἰνδικὴ περιορίζεται, ἀπὸ μὲν δύσεως Παροπαμισάδαις καὶ Ἀραχωσίᾳ καὶ Γεδρωσίᾳ, παρὰ τὰς ἐκτεθειμένας αὐτῶν ἀνατολικὰς πλευράς. Ἀπὸ δὲ ἀρκτων, Ἰμάῳ ὄρει, παρὰ τοὺς ὑπερκειμένους αὐτοῦ Σογδιάνων καὶ Σάκας. Ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῷ Γάγγῃ ποταμῷ, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας καὶ ἐτι δύσεως μέ-

Μάργανα, πόλις τῆς Ἰνδικῆς. Μαρκιανὸς ἐν περιπλω·
 "Ἔστι καὶ Μαργάναι πληθυντικῶς. το ἔθνικόν Μαργανεῖς.")

θ. Ταπροβάνης νήσου περίπλους.

Τῷ ἀρωτηριῷ τῆς Ἰνδικῆς τῷ καλουμένῳ Κώρῳ ἀντίκει-
 ται τὸ τῆς Ταπροβάνης νήσου ἀρωτήριον τὸ καλούμενον Βό-
 ρειον· ἡ δὲ Ταπροβάνη νήσος, πρότερον μὲν ἐκαλεῖται Παλαι-
 σιμούνδου,² νῦν δὲ Σαλική· τοῦτο δὲ τὸ ἀρωτήριον τῆς νήσου

Margana, urbs Indica. Marcianus in periplo. Est quoque
 Marganae numero multitudinis. Gentile Manganensis.

Taprobanae insulae periplus.

Promontorio Indiae, quod Cory appellatur, opponitur pro-
 montorium Taprobanae insulae Boreum nuncupatum. Taprobana
 autem insula prius quidem vocabatur Palaesimundi [insula] nunc
 vero Salice. Hoc autem insulae promontorium Cory oppositum,

ρει τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους· οὗ ἡ
 παραλία ἔχει περιγραφὴν τοιαύ-
 την. Συραστρήνη ἐν κόλπῳ καλου-
 μένῳ Κάνθι, ναύσταθμον ὄρμος.
 hisdem fere Ptolemaei verbis usus
 est Marcianus. Ex Ammiani Mar-
 cell. XXIII. p. 250 libro referen-
 da erunt: Sunt autem in omni
 Perside hae regiones maximae,
 quas Vitaxae, id est, Magistri
 equitum curant, et reges, et sa-
 trapae (nam minores plurimas re-
 censere difficile est et super-
 fluum): Assyria, Susiana, Me-
 dia, Persis, Parthia, Carmania
 maior, Hyrcania, Margiana, Bac-
 ctriani, Sogdiani, Sacae, Scythia
 ultra Emodem montem, Serica,
 Aria, Paropamisadae, Drangia-
 na, Arachosia, et Gedrosia. In
 libro autem antiquo, qui inscrip-
 tione: Expositio totius mundi
 et gentium. Genevae 1628, 4
 edidit Iacobus Godofredus, In-
 dia tripliciter divisa est. India
 Maior: Εἰτά ἴστιν Ἰνδία μεζων,
 ἀφ' ἧς ὁ πρὸς καὶ πάντα τὰ
 ἀναγκαῖα ἐξελθεῖν λέγονται. Ὁμοίως
 τοῖς ἐγγυτάτοις βιοῦντες καλῶς
 διαίτουσι, καὶ οἰκοῦσι γῆν μεγά-
 λην καὶ ἀγαθὴν, μονῶν διακοσίων

δέκα. India Minor: Ἔπειτα παρὰ-
 κείται ἐξαιρέτος χώρα, ἣ λέγεται
 ἄνδρας ἔχειν ἀνδρείους, καὶ λίαν
 σπουδαίους ἐν πολέμοις, καὶ χρη-
 σίμους ἐν πᾶσιν, Ἰνδία ἐλάσσων.
 "Ὅταν αὐτῇ κίησις εἴη πολέμου,
 παρὰ τῶν Περσῶν αἰτεῖ βοήθειαν,
 ἣ ἐν πᾶσι περισσεύουσι, καὶ οἰ-
 κοῦσι γῆν μονῶν ἑκατὸν πενή-
 κοντα. India Minima: Μετὰ
 τούτους Ἰνδία ἐλάσσων, ἧς ἔθνος
 διοικεῖται ἀπὸ Μειζόνων, καὶ πρὸς
 αὐτοὺς ἐλεφάντων ἀναρίθμητον
 πλῆθος, καὶ οἱ Πέρσαι παρ' αὐ-
 τῶν παραλαμβάνουσι διὰ τὸ πλῆ-
 θος· κατοικοῦσι γῆν μονῶν δε-
 καπέντε.

*) Ex fragmento, quod nobis
 servavit Stephanus Byzant., vi-
 dimus interiisse partem quandam
 descriptionis Indiae, quam Mar-
 cianus composuit. Et hoc non est
 unicum, quod sors nobis eripuit.
 Certo Marcianus ceteras urbes
 locaque nominavit, sed epitoma-
 tor ea omnia omisit.

1) Βόρειον· ἡ δὲ Ταπροβάνης
 Cod. Paris. Et Βόρειον paulo post.

2) Lege Παλαισιμούνδου. Vide
 Salmas. p. 711 et Vossium ad
 Melam pag. 275. Hud. s. Occur-

τὸ ἀντικείμενον τῷ Κόρῳ, ὅπερ ἔραμεν καλεῖσθαι Βόρειον ἄκρον, ἀπέχει ἀπὸ μὲν τοῦ ἀνατολικοῦ ὁρίζοντος στάδια ἢ ρξζ'. ἀπὸ δὲ τοῦ δυτικοῦ ὁρίζοντος στάδια ζήχγς.⁴ ἀπὸ δὲ μεσημβρίας καὶ ἰσημερίας ὡς πρὸς ἄρκτους στάδια στν'. μετὰ δὲ τὸ Βόρειον τοίνυν ἀκρωτήριον, ἢ ἄλλη περιγραφή καὶ ὁ περίπλους τῆς Ταπροβάνης νήσου τὸν τρόπον ἔχει τοῦτον· κατὰ μὲν διάμετρον τῷ μήκει στάδια ρθφ'.⁵ τῷ δὲ πλάτει στάδια ζρ. ἔχει δὲ ἔθνη ἦτοι (57) σατραπίας γ', πόλεις δὲ ἐπισήμους καὶ ἐμπόρια αβ,⁶ ὄρη ἐπίσημα β', ποταμοὺς ἐπίσημους ε', ἀκρωτήρια ἐπίσημα ἦ, λιμένας ἐπίσημους δ', κόλπους μεγάλους β, αἰγιαλὸν μέγαν α'. οἱ πάντες τοῦ περιπλου τῆς Ταπροβάνης νήσου στάδιοι βζπτε'.⁷ καὶ περὶ μὲν τῆς Ταπροβάνης νήσου

quod Boreum appellari diximus, distat quidem ab Horizonte orientali stadia 16460. ab *occidentali vero stadia 62026. a meridiano autem et aequatore quasi septentrionem versus stadia 6350. Post Boreum igitur promontorium, altera circumscriptio et periplus insulae Taprobanae est ad hunc modum: in longitudine quidem per diametrum stadia 9500. in latitudine vero stadia 7500. Habet autem provincias sive satrapias 13. urbes vero insignes et emporia 22. montes insignes 2. fluvios insignes 5. promontoria insignia 8. portus insignes 4. sinus magnos 2. litus magnum 1. Periplus insulae Taprobanae stadia omnia sunt 26385. Et de insula quidem Taprobana haec dicta sunt. Rur-

runt hodie huius insulae nomina varia, quae sunt: Ceylan, Ceylan-div, Selan-div, lingua Sanscrita Tamba-parna i. e. Betelblatt, quod dicimus. Conf. Dionysium perieg. V. 591 sqq. atque eius interpretem Eustathium ad v. 596; deinde Strabonem lib. I. p. 63. 72. 74. II. p. 119. 130. 133. XV. p. 690. 691. V. notas 7 ad pag. 4, et 2 ad p. 9. Πάλαι σιμωννδοῦ edidit Hoeschel. Huds. Παλαισιμωννδοῦ Cod. Paris.

3) δυτικοῦ correxit Huds. quod Miller recepit. Hoeschel. et Huds. ediderunt δυτικοῦ.

4) Στάδια ὦρξζ' ἀπὸ δὲ τοῦ δυτικοῦ etc. στάδια ζήχγς pro quo posteriore in Cod. Herv. s. καὶ γρξς'. Hoeschel. Cl. Dодwellus pro ἦς. ὄρτακισμῶρια ἔξαισιχίλια, legit μς. μῶρια ἔξαισιχίλια, et dein versu sequenti ἔξαισιμῶρια χίλια ἔξαισσία εἰκοσι

καὶ ἔξ. Huds. Miller scripsit στάδια βρξζ'. Ἀπὸ δὲ etc. στάδια „s καὶ γρξς'. Haec est lectio codicis Herv., nihilque novi praebet Cod. Paris:

5) θφ, forsans pro ϑφ. Plinius, Solinus, aliique scribunt patere in longit. VII. m. stad. in latit. VM. stad. Strabo lib. XV. p. 690 ex Eratosthene longitud. VIII. mille stad. ei designat. Huds. Miller quoque Hudsoni coniecturam recepit.

6) Cod. Herv. ἐμπόρια κβ. Hoeschel., quod Miller e Cod. Paris. recepit.

7) στάδιοι βζπτε' edidit Hoeschel. et Huds., prior autem adnotavit „β cum duobus in apice punctis“, posterior adiecit „quae Myriades designare videntur.“ Nihil novi praebet Cod. Paris. et Miller; hic signum β emissera proposuit.

ἄσαυτα εἰρήσθαι. πάλιν δὲ ἐκονήζομεν ἐπὶ τὸν παράπλου τῆς ἐντὸς Γάγγου Ἰνδικῆς.

[27] ι. Τοῦ Γαγγητικοῦ κόλπου περίπλους.

... Ἀπὸ τοῦ ἀφειτηρίου¹ τούτου ἐκδέχεται ὁ Γαγγητικὸς κολούμενος κόλπος, μέγιστος ὢν σφόδρα, οὗ κατὰ τὸν μοχλὸν ὁ Γάγγης ἐξίησι ποταμὸς, πέντε στόμασι τὴν ἐκβολὴν ποιούμενος, ὃν ἔφαμεν ὄριον εἶναι τῆς ἐντὸς Γάγγου Ἰνδικῆς καὶ τῆς ἐκτὸς. ἔστι δὲ τῆς ἐντὸς Γάγγου ποταμοῦ Ἰνδικῆς τὸ μὲν μήκος, ἢ μακροτάτη τυγχάνει ἀπὸ τοῦ πέμπτου στόματος τοῦ Γάγγου ποταμοῦ, λεγομένου Ἀντιβολῆ,² ἕως τοῦ ναυστάθμου λιμένος, τοῦ ἐν τῷ Κάνθει κόλπῳ στάδιοι ὡήση.³ τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου, τοῦ καλουμένου Ἀφειτηρίου, ἕως τῶν πηγῶν τοῦ Γάγγου ποταμοῦ στάδιοι ἄ γ, ἔχει δὲ ἔθνη ἤτοι σατρα-

sum vero revertemur ad praeternavigationem Indiae intra Gangem.

Sinus Gangetici periplus.

... Apheterion hoc [sive locum unde solvunt in Chrysen navigantes] excipit sinus valde magnus, Gangeticus appellatus, cuius iuxta recessum Ganges fluvius exit [in mare,] per quinque ostia [sese] exonerans; quem terminum esse diximus Indiae intra Gangem et [Indiae extra [Gangem.] Longitudo autem Indiae intra Gangem fluvium, qua maxime patet, a quinto Gangis fluvii ostio, quod Antibole dicitur, usque ad Naustathmum portum, qui in sinu [appellato] Canthi, est [circiter] stadia 18290. Latitudo vero, a promontorio, quod vocatur Apheterion, usque ad fontes Gangis fluvii, stadia 13000. Habet autem pro-

1) Ἀφειτήριον in Ptolemaeōn dicitur locus unde solvunt in Chrysen navigantes. Verbum est agnosticum: nam in Circo Carceres locus ille appellabatur; sed ἀφειτήρια Auctori nostro portus species, aut τοῦ λιμένος ἐξοχή. Portus naturales, teste Vitruvio, habent promontoria procurrentia, ex quibus introrsus curvaturae, et quae Promontoria in portu naturali, ea in manu facto Cornua, Graece κρηναί. — Γαγγητικοῦ male Cod. Paris., et paulo post Γάγγος.

2) Hoenschelius e Cod. Vatic.

edidit: ἀντιβολῆ ἕως πέμπτου στόματος τοῦ γάγγου ποταμοῦ, ὃ καλεῖται Ἀντιβολῆ, τοῦ περίπλου παντὸς τῆς ἐντὸς γάγγου ποταμοῦ Ἰνδικῆς στάδιοι γεχγέ. Reliqua quae Cod. Herv. et Cod. Paris. habent, ibi non leguntur.

3) στάδιοι ὡήση edidit Hoenschel. Hudson. Miller στάδια. Στάδιοι ὡήση. Numeri stadiorum, qui corrupti sunt, forsitan ex Artemidori vel ex Misorum computatione restituendi sunt. Salmas. in Solinam pag. 699. Hudson.

πειάς νδ',* πόλεις δὲ καὶ κώμας καὶ ἐμπόρια ἐπίσημα σις, δεη
ἐπίσημα ς', ποταμούς ἐπισήμους κγ', ἀκρωτήρια ἐπίσημα β',
λιμένα ἐπίσημον α', κόλπους ἐπισήμους ε', στόματα ἐπίσημα πο-
ταμῶν ιβ', ἀφετήριον ἐπίσημον α', συμβολὰς ποταμῶν ἐπισή-
μων ι', νήσους ἐπισήμους θ', οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ ἀφετηρίου μέ-
χρι τοῦ πέμπτου στόματος, τοῦ καλουμένου Ἀντιβολή, τοῦ πε-
ρίπλου τοῦ μέρους τοῦ Γαγγητικοῦ κόλπου στάδιοι ρηξ'. οἱ
[28] δὲ σύμπαντες ἀπὸ τοῦ Ναυστάθμου λιμένος ἕως τοῦ πέμ-
πτου στόματος τοῦ Γάγγου ποταμοῦ στάδιοι γ ρηξ'.⁵

κ. Ἰνδικῆς τῆς ἐκτὸς Γάγγου ποταμοῦ καὶ τῶν
ἐν αὐτῇ κόλπων περιόλους.

(58) Ἡ Ἰνδικὴ ἡ ἐκτὸς Γάγγου ποταμοῦ περιορίζεται, ἀπὸ
μὲν ἄρκτων τοῖς μέρεσι τῆς Σκυθίας καὶ τῆς Σηρικῆς. ἀπο δὲ
δύσεως αὐτῶ τῷ Γάγγη ποταμῷ. ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τοῖς Σίναις
μέχρι τοῦ καλουμένου Μεγάλου κόλπου, καὶ αὐτῶ τῷ κόλπῳ.
ἀπὸ δὲ μεσημβρίας¹ τῷ τε Ἰνδικῷ πελάγει, καὶ μέρει² τῆς Πρα-

vincias sive satrapias 54. urbes vero et vicos et emporia insi-
guia 216. montes insignes 6. fluvios insignes 23. promontoria in-
signia 2. portum insignem 1. sinus insignes 5. ostia fluviorum
insignia 12. Apheterion insigne 1. fluviorum insignium confluen-
tes 10. insulas insignes 9. Peripli partis sinus Gangetici, ab
Apheterio usque ad quintum [Gangis fluvii] ostium, quod Anti-
bole appellatur, stadia omnia sunt 5660. A Naustathmo autem
portu usque ad quintum Gangis fluvii ostium stadia universa
sunt 35605.

Indiae extra Gangem fluvium et sinuum qui in
ipsa sunt periplus.

India extra Gangem fluvium terminatur a septentrione qui-
dem partibus Scythiae et Sericae: ab occasu vero ipso Gange
fluvio: ab oriente autem Sinarum regione usque ad sinum Mag-
num appellatum, et sinu ipso: a meridie vero Indico Pelago, et

4) σατραπίας Cod. Paris.

5) Miller edidit e Cod. Paris.
μέχρι τοῦ πέμπτου στόματος τοῦ
Γάγγου ποταμοῦ τοῦ καλ. etc.
Deinde Γάγγου ποταμοῦ, ὃ κα-
λεῖται Ἀντιβολή, τοῦ περίπλου καν-
τὸς τῆς ἐκτὸς Γάγγου ποταμοῦ
Ἰνδικῆς στ. etc.; sed ea iam edi-

tio Hoeschel, e Cod. Vatic. edi-
ta, praebet. Itaque Cod. Paris.
nihil novi habet, quod nescit
Miller, qui illam editionem prin-
cipem non vidit.

1) μεσημβρίας Cod. Paris. et sic
saepius. Miller.

2) καὶ μέχρι Cod. Paris.

σάδους θαλασσης, ἥτις ἀπὸ τῆς Μενουδιάδος³ νήσου ἀρξαμένη διατείνει κατὰ παράλληλον γραμμὴν μέχρι τῶν ἀντικειμένων μερῶν,⁴ τῷ μεγάλῳ κόλπῳ, καθὰ προειρήκαμεν. ἔστι δὲ τῆς ἐκτὸς Γάγγου ποταμοῦ Ἰνδικῆς τὸ μὲν μήκος, ἢ μακροτάτη τυγχάνει στάδιοι . . . αχν.⁵ τὸ δὲ πλάτος, ἢ πλατυτάτη,⁶ ἔστι στάδιοι . . . σθ'. ἔχει δὲ ἔθνη ἥτοι σατραπίας ν', πόλεις δὲ καὶ κώμας ἐπισήμους καὶ ἐμπόρια ξξ', ὄρη ἐπίσημα ιή, ἀκρωτήρια ἐπίσημα ε', λιμένας ἐπισήμους γ', κόλπαν μέγιστον α', νήσους ἐπισήμους λ', οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου⁷ μέχρι τοῦ πρὸς Σίνας ὄριου τοῦ περιπλου τοῦ μέρους τοῦ Μεγάλου κόλπου, τοῦ παρὰ τὴν Ἰνδικὴν ἐκτὸς Γάγγου⁸ τυγχάνοντος, στάδιοι [29]. . . βρν'. οἱ δὲ σύμπαντες ἀπὸ τοῦ πέμπτου στόματος τοῦ Γάγγου ποταμοῦ, ὃ καλεῖται Ἀντιβολή, μέχρι τῶν πρὸς τοὺς Σίνας τοῦ ἔθνους ὄρων¹ τοῦ περιπλου παν(59)τὸς τῆς παραλλίας τῆς ἐκτὸς Γάγγου Ἰνδικῆς στάδιοι βενί'.²

μενουδιάδος
 2' X Y
 2' βρν'
 0' Ρελ

parte maris Prasodis, quod ab insula Menuthiade incipiens extenditur per lineam parallelam, usque ad oppositas Magno sinui partes, ut prius diximus. Est autem longitudo quidem Indiae extra Gangem fluvium, qua longissime patet, stadia 11650. Latitudo vero, qua latissime panditur, est [circiter] stadia 10009. Habet autem provincias sive satrapias 50. urbes vero et vicos insignes et emporia 67. montes insignes 18. promontoria insignia 5. portus insignes 3. sinum maximum 1. insulas insignes 30. Peripli partis Magni sinus, qui iuxta Indiam extra Gangem, a promontorio [Magno] usque ad Sinarum confinium, stadia omnia sunt 12550. Peripli autem totius littoralis extra Gangem Indiae, a quinto Gangis fluvii ostio, quod appellatur Antibole, usque ad fines provinciae iuxta Sinarum regionem, stadia universa sunt 45350.

3) Lege Μενουδιάδος. Huds. Μεθουσιάδος edidit Hoeschel. Huds. Cod. Paris.

4) μήκος, ἢ Cod. Paris.

5) Hic et alibi, ubi lacunulae duo sunt inserta puncta, in MSS. nota est haec ὤ Hoeschel. Miller scripsit ubique loco huius signi „α“.

6) ἢ πλατυτάτη ἔστι Cod. Paris. — σθ' pro θ'. Et μύριοι desunt. Huds.

7) Ptolemaeo est promontorium Magnum. Huds. Miller τοῦ [Με-

γάλου] ἀκρ. Verbum insertum e Ptolemaeo desumpsit, quod ipse fatetur.

8) παρὰ τὴν ἐκτὸς Γάγγου Ἰνδικὴν Miller edidit.

1) ὄρων vel ὄρων emendavit Huds., sed cum Hoeschelio edidit ὄρων, quod Cod. Paris. habet.

2) Τὸ δ' accipio pro quatuor myriadibus. Huds. — Locum Marciani, quem apud Stephanum Byzant. s. v. Χρῦση invenies: ἔστι καὶ ἄλλη Χερσὸν τῆς Ἰνδικῆς. Μαρκιανὸς ἐν περιπλω' ἐν δὲ τῇ ἐκτὸς Γάγγου Ἰνδικῇ Χρῦση κα-

λ. Σινῶν καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς κόλπων περίπλους.

Τὸ τῶν Σινῶν ἔθνος περιορίζεται, ἀπὸ μὲν ἀρκτῶν μέρει τῆς Σηρικῆς· ἀπὸ δὲ δύσεως τῇ ἐκτὸς Γάγγου ποταμοῦ Ἰνδικῇ κατὰ τὸ προειρημένον ἐν τῷ μεγάλῳ κόλπῳ ὄριον· ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν ἀγνώστῳ γῆ· ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῇ τε μεσημβρινῇ θαλάττῃ καὶ τῇ μεσημβρινῇ ἀγνώστῳ γῆ· καὶ ἡ μὲν ὅλη περιγραφή τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. ἐντεῦθεν ἀρχονται παροικεῖν μέχρι τῆς μεσημβρινῆς ἀγνώστου γῆς ἰχθυογάοι Σίνας. δύο γὰρ ἀγνώστους ὑπονοεῖν χρὴ γᾶς, τὴν τε παρὰ τὴν ἀνατολὴν διήκουσαν, ἣ παροικεῖν εἰρήκαμεν τοὺς Σίνας, καὶ τὴν παρὰ τὴν μεσημβρίαν, ἣτις διήκει παρὰ πᾶσαν τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν,³ ἣτοι τὴν Πρασάδη καλουμένην, μέρος οὖσαν τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης· ὥστε συνάπτουσας⁴ ἐκατέρας τὰς ἀγνώστους γᾶς καθάπερ τιὰ γωνίαν ἀποτελεῖν περὶ τὸν τῶν Σινῶν κόλπον. ὑπέρεκκεται δὲ τῶν Σινῶν ἢ τε τῶν Σηρῶν χώρα, καὶ ἡ μητρόπολις αὐτῶν. τὰ δὲ ἀνατολικώτερα τούτων ἀγνώστός ἐστι γῆ, λίμνας ἔχουσα [30] ἑλώδεις,¹ ἐν αἷς κάλαμοι μεγάλοι φύονται, καὶ συνε-

Sinarum regionis et sinuum qui in ea sunt periplus.

Sinarum provincia terminatur a septentrionibus quidem parte Sericae: ab occasu vero India extra Gangem fluvium, iuxta praedictum in Magno sinu terminum: ab ortu autem terra incognita: a meridie vero mari australi, et terra australi incognita. Ac univēsa quidem circumscriptio in hunc modum habetur. Hinc accollere incipiunt Sinae Ichthyophagi usque ad australem terram incognitam. Concipere enim oportet duas terras incognitas: unam iuxta orientem extensam, quam Sinas accollere diximus: et alteram iuxta meridiem, quae porrecta est ad totum mare Indicum, sive Prasode appellatum, quod pars Indici maris. adeo ut utraeque terrae incognitae coeuntes efficiant veluti angulum quendam circiter Sinarum sinum. Sinas autem superiacet Serum regio, et illorum metropolis [Sera.] Quicquid his orientalius, terra est incognita, paludes habens silvas: in

λουμένη Χαρόδης, non est fragmentum; legitur enim ante p. 14, sed paullulum mutatum, quod vides.

3) τῇ Ἰνδικῇ θαλάσσῃ Cod. Paris.

4) Fersan legendum συναπτουσῶν, et vertendum: adeo ut

coniungens terra utramque efficiat etc. Huds. cuius coniecturam Miller recepit.

1) ἑλώδεις. Cod. Paris. ἑλώδεις. Codicis lectionem transtulit Hudsonus in versionem suam; uliginosas. Recepti: silvas.

χεῖς οὐ(-60)τος, ὅσπερ ἐχομένων² αὐτῶν ποιῆσθαι τὰς διαπε-
ραιώσεις.³

εἶχου¹⁵ 2

μ. Θηριώδους κόλπου περίπλους.

Πλέοντι τοίνυν μετὰ τὸν Μέγαν κόλπον, καὶ τὸ Νότιον ἄκρον, ὡς πρὸς τὴν μεσημβρίαν, καὶ ἀριστερὰν ἔχοντι τὴν τε τῶν Σινῶν⁴ γῆν καὶ τὴν ἀνατολήν, ἐκδέχεται κόλπος Θηριώδης καλούμενος, διήκων μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου, τοῦ καλουμένου Σατύρων⁵ ἄκρου. οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου⁶ ἄκρου μέχρι τοῦ τῶν Σατύρων ἀκρωτηρίου τοῦ περιπλου τοῦ Θηριώδους κόλπου στάδιοι . . φγ'.⁷

ἀπὸ τοῦ τοῦ
ἀκρου ἄκρου
2 φγ'

ν. Τοῦ τῶν Σινῶν κόλπου περίπλους.

Ἀπὸ δὲ τοῦ ἄκρου τῶν Σατύρων ἐκδέχεται κόλπος μέγιστος καλούμενος Σινῶν κόλπος. παρῆκει δὲ οὗτος μέχρι τῆς μεσημβρινῆς ἀγνώστου γῆς, ἣ συνάπτει, καὶ τῆς ἀνατολῆς ἀγνωστον γῆν, ἥπερ εἰρήκαμεν παροικεῖν τοὺς Σίνας. ἀπὸ δὲ τοῦ

quibus calami magni nascuntur, atque adeo densi et conferti, ut per illos sibi invicem adhaerentes fiant transitus.

Ferini sinus periplus.

Naviganti igitur extra sinum Magnum et Notium promontorium, quasi ad meridiem, et ad laevam habenti Sinarum terram et orientem, occurrit sinus Theriodes nuncupatus, pertingens usque ad promontorium quod appellatur Satyrorum promontorium. Peripli sinus Ferini, a Notio promontorio ad Satyrorum promontorium, stadia universa sunt 10503.

Sinarum [Magni] sinus periplus.

Post Satyrorum autem promontorium sequitur sinus maximus, Sinarum sinus appellatus. Hic vero extenditur usque ad australem terram incognitam, cui coniungit etiam terram orien-

2) *Legs ἐχομένων*: Hoeschel. Idem habet Cod. Paris. Miller retinuit lectionem vulg.

3) *διαπεραιώσεις* Cod. Paris.

4) *τὴν τε τὴν Σινῶν* Cod. Paris.

5) *Σατύριον* Cod. Paris.

6) *Ἰαν* Hoescheliius ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου ἄκρου, quod in textu

legitur, in notis emendavit ἀπὸ τοῦ νοτίου ἄκρου. Legendo codicem fortasse aberravit oculis. „*Legs ἀκρωτηρίου Νοτίου vel Νοτίου ἄκρου.*“ Huds. Miller Hoeschelii emendationem recepit.

7) *Μύριες* desant. Huds. Miller „α supplementit, scribens „αφγ'.

at sic est
not. h. h. h.

ἀκρωτηρίου τοῖνυν τῶν Σατύρων, ἐπὶ Κοττιαρίου ποταμοῦ⁸ ἐκβολὰς, ὅστις⁹ ἐξήσιν ἐν τῷ τῶν Σινῶν κόλπῳ, στάδιοι ασν.¹⁰ ἀπὸ δὲ τοῦ Κοττιαρίου¹¹ ποταμοῦ ἐκδέχεται Καττίγαρα, ὄρμος μὲν Σινῶν¹² ὑπάρχων, ὄριον δὲ τῆς ἐγνωσμένης καὶ οἰκουμένης γῆς τῶν πρὸς τῇ μεσημ[31]βρίᾳ μερῶν. τῶν δὲ σταδίων τοῦ πε(-61)ρίπλου τούτου τὸν ἀριθμὸν*, ἐπεὶ δὲ¹ μηδὲ ἄλλως ἐμαρῆς ἐχόμενον περίπλου μετὰ τῶν Σινῶν ὄρμον δηλώσῃ σαφῶς τῷ θεῖᾳ² τινὲ γνώστη, μήτε τὰ πρὸς τῇ μεσημβρίᾳ παρὰ τὴν ἄγνωστον διήκοντα γῆν σαφῆ καταστῆναι τοῖς ἀνθρώποις, μήτε τὴν παρὰ τὴν ἑῴαν μετὰ τοὺς Σίνας ἄγνωστον γῆν. ἔστι δὲ τῶν Σινῶν τὸ μὲν μῆκος τὸ μέγιστον στάδιοι γ.³ τὸ δὲ πλάτος τὸ μέγιστον στάδιοι . . . ζσν.⁴ ἔχει δὲ ἔθνη ἤτοι σατρα-

talem incognitam: iuxta quam Sinas habitare diximus. A Satyrorum igitur promontoria usque ad ostia Cottiaris fluvii, qui exit in Sinarum sinum, stadia sunt. 1250. Cottiarin autem fluvium excipit Cattigara, Sinarum quidem statio, terminus vero terrae cognitae et habitabilis ad partes meridionales. Stadium vero huiusce peripli numerum. siquidem et alias neque facile cuivis, divina quantumvis scientia praedito, clare describere periplus, qui ultra Sinarum stationem excurrit; nec locorum, quae ad meridiem iuxta terram incognitam porrecta sunt, notitiam hominibus aperire; neque regionem [patefacere,] quae orientali post Sinas terrae incognitae adiacet. Est autem Sinarum longitudo quidem maxima stadiorum 30000. latitudo vero maxima stadiorum. 7250. Habet autem provincias sive satrapias

8) In libb. vulg. Ptol. Κοττιαρίου ποταμοῦ, in Cod. Pal. Κοττιαρίου ποταμοῦ. Hud's. Κοττιαρίου Hoeschel. Cod. Paris. ubique. Nihil mutavi.

9) ὅστις Cod. Paris.

10) In editione Hoeschel. ασν'. Hudson, qui scripsit ασν', quod Miller recepit.

11) Καττιγάρρα Cod. Paris.

12) ὄρμος μὲν Σινῶν hoc loco legi iussit Hudsonus ex Auctore nostro paulo infra et Ptolemaeo. — ὄρος μὲν Cod. Paris., consentiens Codicibus Hoeschelii.

1) Post verbum ἀριθμὸν Hoeschelii et reliqui editores lacunam signo * indicant; Milleri editio praebet οὐ ῥάδιον ἀναγράψαι, et deinde scripsit ἐπεὶ καὶ cum Hudsono, qui adnotavit

haec: Μαλὶν ἐπεὶ καὶ, aliter quae sequuntur haud ita consentient cum iis quae temporis iniuria excidisse suspicor.

2) Loco θεῖα, quod Hoeschel. edidit et habet Cod. Paris. „Λεγο θεῖα τινὲ γνώστη. Forsan τῷ θεῖῳ τινὲ γνώστη, ut coniecit Cl. Dodwellius. numini [non homini] exploratum.“ Hudson. Dodwelli coniecturam recepit Miller.

3) Si τὸ γ myriades (ut puto) designat; proximo numero deerit β̄ vel ᾶ. Hudson. στάδια γ Cod. Paris.

4) στάδιοι α ζσν' Miller, qui signum, quod Hoeschelii saepe indicavit, numerum α esse suspicatus est, atque idem edidit iis locis, ubi Hoeschelii et Hudsonus omiserunt.

πιας ε', πόλεις καὶ κόμας ἐπισήμους ζ', ὄρος ἐπίσημον α', ποταμούς ἐπισήμους δ', κόλπους ἐπισήμους τὸν τε Θηριώδη καὶ τὸν τῶν Σινῶν ε',⁵ ἀκρωτήρια ἐπίσημα β'. οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ Μεγάλῳ κόλπῳ τῶν Σινῶν ὄριου τοῦ ὄντος πρὸς τῇ Ἰνδικῇ τῇ ἐκτὸς Γάγγου ποταμοῦ ἐπὶ Κοττιαρίου ποταμοῦ ἐκβολὰς τοῦ περιπλου παντὸς τῆς τῶν Σινῶν παραλλίας στάδιοι βχν'.⁶

ξ. Ἀνακεφαλαίωσις τῶν προειρημένων ἀπάντων διαστημάτων.

Καὶ τὸν μὲν ὅλον περιπλου καὶ περιγραφὴν τῆς παραθαλασίου χώρας τοῦ τῆς Ἀσίας μέρους τοῦτε Ἀραβίου κόλπου καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους, τοῦτον ἔχειν (62) τὸν τρόπον συμβέβηκε.⁷ τὸ δὲ σύμπαν ἐστὶ διάστημα τῶν κόλπων ἀπάντων [32] περιπλεομένων, καὶ ἔτι τοῦ Περσικοῦ κόλπου¹ ἀπὸ τοῦ Ἀυαλίτου μυχοῦ, ἕως Κοττιαρίου ποταμοῦ ἐκβολῶν τοῦ ἐν τῷ κόλπῳ Σινῶν τυγχάνοντος στάδιοι ιβ γηγέ. τὰ δὲ κατὰ μέρος τῆς παραλλίας τῶν ἀριστερῶν μερῶν

5. urbes et vicos insignes 7. montem insignem 1. fluvios insignes 4. sinus insignes 2. (Ferinum scilicet et Sinarum sinum) promontoria insignia 2. Totius peripli littoralis Sinarum regionis, a Sinarum limite in Magno sinn versus Indiam extra Gangem fluvium usque ad ostia Cottiaris fluvii, stadia omnia sunt . . 2650.

Enumeratio omnium distantiarum praedictarum.

Totum quidem periplus et circumscriptionem maritimae regionis, partis Asiae, et sinus Arabici, et Rubri maris, et Indici pelagi, hunc in modum se habere contigit. Summa autem distantiarum sinuum omnium circumnavigatorum, insuper et sinus Persici, ab Avalitico recessu usque ad ostia Cottiaris fluvii in Sinarum sinu, dat stadia 123395. Particulares vero [distantiae] partium orae maritimae ad sinistram hoc modo se habent. Ab

5) Σινῶν β' emendavit. Huds., sed Hoeschelii lectionem Σινῶν ε' retinuit, quam habet quoque Cod. Paris.

6) στάδιοι „αβχν' edidit Miller. V. not. 4.

7) συμβέβηκε — σύνπαν Cod. Paris., et sic saepius pro μ ante β et π.

1) Περσικοῦ κόλπου, ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, ἀπὸ τοῦ κ. τ. λ. Cod. Paris.

ἔχει τὸν τρόπον τοῦτον. ἀπὸ τοῦ Αἰλανίτου μυχοῦ ὄρων τὴν ἀρχὴν ἐποιησάμεθα τὸν περίπλου τῆς Ἀσίας ἀριστερῶν μερῶν / μέχρι² τῶν στενωῶν τοῦ Ἀραβίου κόλπου, στάδιοι /... γχθ'. ἀπὸ δὲ τῶν στενωῶν τοῦ Ἀραβίου κόλπου τοῦ περίπλου τῆς τε Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ μέρους τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους στάδιοι... φλ'. ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος τοῦ Περσικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ αὐτοῦ πάλιν στόματος, τοῦ περίπλου παντὸς τοῦ Περσικοῦ κόλπου μέχρι τῶν ὄρων³ τῆς τῶν Καρμάνων παραλίας στάδιοι ξψν'. ἀπὸ δὲ τῶν προειρημένων τῆς Καρμανίας ὄρων μέχρι Ρίξανα⁴ πόλεως τῆς τῶν Γεδρωσίων παραλίας στάδια γαν'. ἀπὸ δὲ τῶν πορῶθηέντων ὄρων τῆς Γεδρωσίας καὶ ἐτι τοῦ πρώτου καὶ δυσμικωτάτου στόματος τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, τοῦ λεγομένου Σάγαπα, μέχρι τοῦ ἐάου στόματος τοῦ Γάγγου ποταμοῦ, ὃ καλεῖται Ἀντιβολή, τῆς παραλίας τῆς ἐντὸς Γάγγου ποταμοῦ Ἰνδικῆς στάδια (63) γεχγέ. ἀπὸ δὲ τοῦ πέμπτου⁵ στόματος τοῦ

extremitate Aelaitici recessus (inde exordium sumsimus peripli sinistrarum Asiae partium) usque ad angustias sinus Arabici, stadia . . . 1609. Ab angustis verò sinus Arabici, peripli Rubri maris et partis Indici pelagi, stadia sunt . . . 530. Peripli vero totius sinus Persici, ab ostio eiusdem rursus ad idem, usque ad extremitates orae maritimae Carmaniae, stadia 5750. A praedictis vero Carmaniae extremitatibus usque ad Rhizanam, civitatem Gedrosiorum maritimam, stadia 3850. A limitibus vero Gedrosiae iam memoratis, ac etiam a primo et maxime occidentali ostio Indi fluminis, quod Sagapa dicitur, usque ad [maxime] orientale ostium Gangis fluvii, quod Antibole vocatur, maritimae intra Gangem fluvium Indiae, stadia sunt 35695. Indiae vero

2) Sic lego et distinguo: ἀπὸ τοῦ Αἰλανίτου μυχοῦ ὄρων (ἐν ταῦθα τὴν ἀρχὴν ἐποιησάμεθα τοῦ περιπλου τῆς Ἀσίας ἀριστερῶν μερῶν) μέχρι etc. Hudson. Legi τῆς Ἀσίας ἀριστερῶν μερῶν μέχρι iussit Hoeschelius in notis p. 197, errore itaque in textu omissum videtur μερῶν, qua re Hudson, etiam omisit. μερῶν praebet Cod. Paris. Miller edidit ὄρων (τὴν ἀρχὴν ἐποιησάμεθα τὸν περίπλου τῆς Ἀ. etc., et ubique hoc loco στάδια. Lacunulae quoque, ut supra, in signis auctororum, ubi Hoeschelius signum

omisit, explevit Miller litera α.

3) ὄρων Codd. Hoeschel. et Cod. Paris.; ὄρων emendavit Hudson in notis.

4) Forsan Ρίξανα ex Ptol., quod Miller recepit. Ρίξαναπόλεως Cod. Paris. — Ἐδρωσίων Cod. Paris.

5) τοῦ πέμπτου στόματος proposuit Hoeschel. in notis pag. 197, in textu edidit τοῦ ἐάου στόμα. Hudson; adnotat. „altera [et quidem posteriori loco proposita] tamen lectio retineri potest.“ Miller priorē lectionem recepit.

Γάγγου ποταμοῦ, ὃ καλεῖται Ἀντιβολή, μέχρι τῶν ὄρων τῶν πρὸς τοὺς Σίνας, οἵτινες ἐν τῷ μεσωτάτῳ τοῦ καλουμένου Μεγάλου κόλπου τυγχάνουσι τῆς ἐκτὸς Γάγγου ποταμοῦ Ἰνδικῆς στάδια . . . ἐκτ. ἀπὸ δὲ τοῦ ἐν τῷ Μεγάλῳ κόλπῳ τῶν Σινῶν [33] ὄριον ἐπὶ Κοτταρίῳ ποταμοῦ ἐκβολῆς τῆς τῶν Σινῶν παραλλῆλας στάδια | βχ'. οἱ πάντες ἀθροίζονται.¹ τοῦ προειρημένου περιπλου παντὸς τῶν ἀριστερῶν τῆς Ἀσίας μεθῶν ἀπὸ τοῦ Ἀλλανίτου μυχοῦ μέχρι τῶν Σινῶν ἔθρους,² καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Κοτταρίου ποταμοῦ, στάδια³ ιε γσθέ.

Τέλος τοίνυν ἐνθαδε τοῦ πρώτου βιβλίου ποιησόμεθα, παντὸς μὲν τοῦ Ἀραβίου κόλπου, πάσης δὲ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους⁴ τῶν τε δεξιῶν μερῶν, ἔτι μὴν καὶ τῶν ἀριστερῶν, ὅσα τῇ τῶν ἀνθρώπων ἐπιμελείᾳ καὶ φιλομαθίᾳ⁵ γέγονεν ἔφικτὰ, μέχρι τῆς ἀγνώστου γῆς καὶ ἐκατέρας τὰς ἡπείρους τῆς τε ἐώας καὶ τῆς μεσημβρινῆς τὸν περιπλοῦν ἀναγράφαντες· ἀρξόμεθα δὲ τοῦ κατὰ τὸν δυτικὸν ὠκεανὸν περιπλοῦν· τοῦτο γὰρ ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου πράξειν⁶ ὑπεσχόμεθα.

extra Gangem fl. a quinto ostio Gangis fluvii, quod Antibole dicitur, usque ad limites versus Sinas qui medium contingunt Magni sinus, stadia sunt . . . 5330. Regionis vero Sinarum maritimae, a finibus Sinarum in Magno Sinu ad Cottiaris fluvii ostia, stadia . . . 2650. Universa totius praedicti peripli sinistrarum Asiae partium, ab Aelanitico recessu usque ad Sinarum provinciam et ostia Cottiaris fluvii, stadia 153295.

Finem igitur hic faciemus primi libelli, descripto periplo totius quidem Arabici sinus, et totius Rubri maris, quin etiam et dextrarum Indici pelagi partium, atque insuper sinistrarum, quoad fieri potuit hominum diligentia est studio, usque ad terram incognitam utriusque continentis, tam orientalis quam meridionalis. [Nunc] vero exordiemur periplum occidentalis oceanii. id quod a principio libri facere polliciti sumus.

1) Μαλιν ἀθροισθέντες. Huds.

2) Dele comma [sive punctum, quod in editione Hoeschel. non legitur] post Σινῶν. Hudson.

3) Κοτταρίου ed. Hoesch. Huds. Cod. Paris. Κοτταρίου ed. Vienn. Miller. — στάδια: alt. στάδιοι, quae confusio passim in utroque Cod. m. s. ut et στάδια pro στάδιοι, nonnullaquam: quae si os-

current (libro praesertim seq.) e compendiis orta σφάλματα, Lector, emendare non gravabitur. Hoeschel.

4) πελάγους Cod. Paris.

5) φιλομαθία Codd. Hoeschel. Cod. Paris. Miller φιλομαθία. — τὰς ἡπείρους ed. Hoeschel. Huds. τὰς ἡπείρους Cod. Paris. τῆς ἡπείρου em. Huds., recepit Miller.

6) πράξειν Cod. Paris.

20
52 dv

Κοτταρίου
μέγιστον
Αλεξάνδρῳ
Ἰσλαμίου τοῦ
πόντου πρὸς
πλῆθος
Ἰσλαμίου ἐστὶν
τε καὶ ἔθρος
οὐ καὶ τῶν
ἐν αὐτῇ με
θυστῶν νή-
σων τῆ πεν
τον. ἡ καὶ
ἐκ τῶν
μηδὲ

(64) Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ δευτέρῳ Μαρκιανοῦ περιπλῶ, κατὰ ἑώου τε καὶ ἐσπερλοῦ ὠκεανοῦ.

Π Ρ Ο Ο Ι Μ Ι Ο Ν.

Ἰβηρίας, τῆς καὶ Ἰσπανίας τῶν παρὰ τὸν δυτικὸν⁹ καὶ ἀρκτῶν ὠκεανῶν αὐτῆς μερῶν περιπλους⁹ τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει.

[34] Βαιτικῆς τῶν ἀπὸ τῆς Κάλπης μερῶν μέχρι τῶν τῆς Λουσιτανίας ὄρων περιπλους.

Λουσιτανίας περιπλους.

Ταρρακωνησίας περιπλους.¹

Τῆς καλουμένης Κελτογαλατίας περιπλους. τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει.

Ἀκντανίας περιπλους.

Λουγδουνησίας περιπλους.²

Haec vero insunt secundo Marciani periplo, tam septentrionalis, quam occidentalis oceani.

Prooemium.

Periplus Iberiae, sive Hispaniae, quatenus adiacet oceano occidentali et septentrionali. Quoad partes sic se habet.

Periplus partium Baeticae a Calpe usque ad terminos Lusitaniae.

Periplus Tarraconensis.

Periplus regionis quae vocatur Celtogalatia. Quoad partes autem sic se habet.

Periplus Aquitaniae.

Periplus Lusitaniae.

Periplus Lugdunensis.

7) κατὰ expungatur. Hoesch. Immo et pro ἑώου reponatur ἀρκτῶν. Forsan legendum κατ' ἀρκτῶν, infra enim dicitur περιπλους παρὰ τῷ δυτικῷ καὶ ἀρκτῶν ὠκεανῶ. Hud s. — περιπλῶ ἑώου καὶ Cod. Paris. Miller Hudsoni coniecturam recepit.

Argumento libri secundi Miller praeposuit suo iure [ΤΟ ΑΕΤ-ΤΕΡΟΝ.]

8) Infra παρὰ τὸν δυτικόν. Hud s. quod Miller recepit. περι Hoesch. Hudson.

9) Distingue post περιπλους. Hud s. Miller περιπλους τὰ δὲ κατὰ.

1) Scribe Ταρρακωνησίας περιπλους. Deinde facto novo principio: Τῆς καλ. etc. Hoc iam Hoeschelus in notis suis emendavit.

2) Verba illa: Λουγδουνησίας περιπλους. demum collocanda post Ἀκντανίας περιπλους. Hoesch. Sed cum Hudsoni editor Vien. retinuit Hoeschelii textum. Miller hanc emendationem recepit.

τὴν κατὰ.

Βελγικῆς σὺν Γερμανίᾳ τῇ ἄνω καὶ τῇ κάτω περιπλους. ³

Γερμανίας μεγάλης περιπλους.

Σαρματίας τῆς ἐν Εὐρώπῃ περιπλους.

Περὶ τῶν Βρετανικῶν νήσων. ⁴ *αι. 12*

Ἰουερνίας νήσου Βρετανικῆς περιπλους.

[*Αλβίωνος νήσου Βρετανικῆς περιπλους.*] ⁵ *αι. 12*

Τῶν κατὰ τὴν Διβύην μερῶν τῶν παρὰ τὸν δυτικὸν καὶ μεσημβρινὸν ὠκεανὸν μέχρι τῆς Αἰθιοπίας περιπλους. τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει.

Μαυριτανίας Τυγγιτάνης περιπλους. ⁶

Διβύης τῆς ἐντὸς περιπλους.

Περὶ τῶν ἀπὸ Ῥώμης πρὸς τὰς ἐπισήμους τῆς οἰκουμένης πόλεις διαστάσεων.

(65) Τὸ δεύτερον βιβλίον περιέχει τὸν ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ περιπλοῦν πάντα, τὸν παρὰ τῷ δυτικῷ τε καὶ ἀρκτῶρ

Periplus Belgicae una cum Germania inferiori et superiori.

Periplus Germaniae magnaе.

Periplus Sarmatiae Europasae.

De insulis Bretanicis.

Periplus Iverniae, insulae Bretanicae.

[Periplus Albionis, insulae Britannicae.]

Periplus partium Libyae, quae ad oceanum occidentalem, et meridionalem, usque ad Aethiopiam. Quoad partes autem sic se habet.

Periplus Mauritaniae Tingitanae.

Periplus Libyae interioris.

De distantis a Roma ad insignes orbis habitabilis urbes.

Liber secundus continebit periplus universum a freto Herculeo, iuxta oceanum occidentalem et septentrionalem, ad bo-

3) σὺν Γερμανίας τῆς ἄνω καὶ κάτω Cod. Paris.; Hoeschel. et Huds. ediderunt recte σὺν Γερμανίᾳ, quod Miller non vidit, itaque sine iure Hudsono eandem lectionem qualem Cod. Paris. adscripsit. τῆς ἄνω etc. Hoesch. Huds. τῇ ἄνω scribendum ex nostro Marciano p. 50. Recte hoc emendavit Huds. in notis, et recepit Miller.

4) Βρετανικῶν. alt. προεταννικῶν: recte utrumque Eustathius in Dionysium Perieg. [492]: τὸ

Ἄμβραξ εἰσὶν οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὸν π γράφουσι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν χώραν Ἀμπρακίαν ὡς καὶ τὰς νήσους Βρετανικὰς, προεταννικὰς. Hoesch. V. infra ad p. 57 ad not. 1. Προεταννικῶν sic ubique Cod. Paris

5) Hoc argumentum Miller recte ex libro ipso p. 58 hoc loco inseruit, quamquam nec Hoesch. Huds., nec Cod. Paris. praebet.

6) Τυγγιτάνης Cod. Paris. — Prooemio ipsi proposuit Miller titulum: [ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ].

fol. 170

ὠκεανῶ, μέχρι τῶν βορειοτάτων, καὶ ἔτι γε τῶν ᾗ μεσημβρινῶν
 μερῶν, ἕως τῆς ἐγνωσμένης ἑκατέρων τῶν ἠπείρων γῆς. Ἔσται
 [35] δὲ οὕτως, τῶν μὲν δεξιῶν μερῶν παρὰ τὴν Ἰβηρίαν, ἣτις
 καὶ Ἰσπανία καλεῖται, τῶν παρὰ τὸν ὠκεανὸν κειμένων αὐτῆς
 τόπων, καὶ ἔτι παρὰ τὴν Ἀκυτανίαν καὶ τὴν Λουγδουνησίαν
 καὶ Βελγικὴν, Γερμανίαν τε τὴν μεγάλην μέχρι τῆς ἐν τῇ Εὐ-
 ρώπῃ Σαρματίας, μεθ' ἣν ἡ πρὸς ταῖς ἄρκτοις ἄγνωστος ἐκδέ-
 χεται γῆ· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν δύο νήσων τῶν ἐν τῷ ἀρ-
 κτικῷ κειμένων ὠκεανῶ, ἃς κοινῶς μὲν Πρετταννικὰς¹ καλοῦσι·
 λέγεται δὲ αὐτῶν ἡ μὲν Ἰουερνία,² ἡ δὲ Ἀλβιάνος. τῶν δὲ ἀρι-
 στερῶν μερῶν παρὰ τὴν Λιβύην, καὶ τὸν ὠκεανὸν τὸν δυτικὸν
 καὶ μεσημβρινὸν, καὶ τῶν προσεχῶν τούτοις τόπων, μέχρι τοῦ
 λεγομένου Ἰπποδρομοῦ Αἰθιοπικοῦ,³ ἔνθα τὸν πρὸς τὴν με-
 σημβρίαν ἀναχωροῦμενον ὠκεανὸν τέλος ἔχειν συνέστηκε, τῆς
 ἀγνώστου λοιπῆν ἐκδεχομένης γῆς. τῆς μὲν γὰρ ἐντὸς Ἡρακλείων
 στηλῶν ἀπάσης θαλάσσης, ὥσπερ καὶ προειρήκαμεν, ἀκριβῆ τὸν

καὶ ἡ

ἐπιπέδου

ream extremum, atque etiam partes meridionales, usque ad
 utriusque continentis terram incognitam. Erit autem ad hunc
 modum. [primo] partium quidem dextrarum, iuxta Iberiam,
 quae et Hispania dicitur, locorum [scilicet] eius oceano adia-
 centium: ac etiam iuxta Aquitaniam, Lugdunensem, et Belgi-
 oam, atque Germaniam magnam, usque ad Sarmatiam Euro-
 paeam, post quam sequitur terra incognita borealis: praeterea
 vero et duarum insularum in oceano septentrionali iacentium,
 quas vulgo quidem Prettannicas appellant; ex iis vero haec qui-
 dem dicitur Ivernia, illa autem Albionis [insula:] dein vero par-
 tium sinistrarum, iuxta Libyam et oceanum occidentalem et me-
 ridionalem, locorumque hisce adiacentium, usque ad Hypodro-
 mum Aethiopicum, ubi oceanum ad meridiem effusum desinere
 constat, sequente deinceps terra incognita. Maris autem totius
 quidem intra Herculis columnas, ut prius diximus, periplum

7) ἔτι Γετῶν Hoesch. Huds. ἔτι
 γε τῶν recte ed. Vien. Miller,
 nobis consentientes.

8) Ἐγνωσμένης Cod. Paris. Hoe-
 schel. Huds., posterior in notis:
 "lego ἠγνωσμένης vel ἀγνώστου."
 ἠγνώμενης recepit Miller.

1) Πρετταννικὰς hoc loco non
 mutavi. Fortasse superiori loco
 scribendum Πρεττ. loco Ρρετανν.

2) Ἰουερνία Cod. Paris.

3) Ἰπποδρομὸν Huesch. Huds.
 Miller. At Hudsonus ex

Agathemerī geographiae lib. II.
 cap. 5 notitia hac: Lege Ἰππο-
 δρομὸν Αἰθιοπικοῦ hunc locum
 emendavit. Agathemer. ibi: τὴν
 δὲ λοιπὴν καὶ μεσημβρινωτάτην,
 μεθ' ἣν ἡ ἀγνωστός ἐστι, κατέ-
 χουσι, πρὸς μὲν τῷ Αἰθιοπικῷ
 καλουμένῳ Ἰπποδρομῷ Ἰπποπόδοι
 Αἰθιοπες, ὧν μεσημβρινώτερον οἱ
 κοινῶς καλοῦμενοι Ἑσπέριοι. In
 Ptolemaei textu quidem hodie
 legitur Ἰπποδρομος Αἰθιοπίας;
 sed dubito de veritate.

4.4.

περίπλων ὡς γε ολίμεθα πεποιήμεθα ἐν ταῖς ἐπιτομαῖς (66) τῶν ἰά⁴ βιβλίων Ἀρτεμιδώρου τοῦ Ἐφεσίου γεωγράφου, ὃν νομίζομεν τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης ἐπιμελέστατον περίπλων ἐν τοῖς τῆς γεωγραφίας βιβλίοις πεποιησθαι.⁵ τῆς δὲ ἕξω θαλάσσης, ἣτις⁶ ὠκεανὸς παρὰ τῶν πλείστων καλεῖται, εἰ καὶ μετρίως τινῶν μερῶν ὁ προειρημένος ἐμνημόνευσεν Ἀρτεμίδωρος, ἀλλ' ὅμως τὸν ἀκριβέστατον ταύτης περίπλων ἐκ τῆς τοῦ θειοτάτου Πτολεμαίου⁷ γεωγραφίας, καὶ προσέτις τῶν Πρωταγόρου καὶ ἐτέρων παλαιῶν ἀνδρῶν ἐξελόντες, ταῦ μὲν [36] Ἀραβίου κόλπου καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἐκατέρων τῶν ἡπείρων, καὶ ἔτι γε τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους¹ παντὸς μέχρι τῆς ἐφᾶς καὶ τῆς ἀγνώστου γῆς, μετὰ τῆς ἐνδεχομένης ἀκολουθίας ἐν τῷ πρῶτῳ βιβλίῳ διεξήλθομεν. νυνὶ δὲ τὰ περὶ τὸν ἑσπέριον ὠκεανὸν ἐπελευσόμεθα.²

Α. Ἀρχὴν τοίνυν ποιησόμεθα τοῦ περίπλου τῆς ἕξω θαλάσσης ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ. οὗτος δὲ ὁ πορθμὸς διορίζει τὰς ἡπείρους ἐκατέρας τὴν τε Ἰβηρίαν,³ ἣν καὶ Ἰσπανίαν προσαγορεύουσι, μέρος τῆς Εὐρώπης ὑπάρχουσας, καὶ τὴν καταντικρὺ ταύτης κειμένην Λιβύην. ἐκπλέοντι γὰρ τὸν Ἡράκλειον πορθ-

(nostra opinione) accuratum fecimus, in epitome undecim librorum Artemidori Ephesii Geographi, quem in Geographiae libris maris nostri periplum summa cum diligentia conscripsisse existimamus. Maris vero exterioris, quod ab omnibus fere oceanus dicitur, partium licet quarundam leviter meminere praefatus Artemidorus; eius tamen accuratissimum periplum ex Ptolemaei divinissimi Geographia, ac insuper ex Protagorae aliorumque veterum libris [aliquid] excerptes, continentis quidem ex utraque parte Arabici sinus et Rubri maris, ac etiam totius Indici pelagi, usque ad orientalem et incognitam terram, eo quo fieri potuit, ordine, in priori libello persequuti sumus. Nunc vero ad dicendum de oceano occidentali aggrediemur.

Initium igitur faciemus peripli maris exterioris ab Herculeo freto. Hoc autem fretum disternat utramque continentem: Iberiam, quam Hispaniam etiam nuncupant, Europae partem, et Libyam e regione iacentem. Exeunti enim e freto Herculeo, et

4) ἰά. Miller ἔνδεκα.

6) εἴ τις Cod. Paris.

5) ἐπιμελέστατον ἐν τοῖς τῆς γεωγραφίας βιβλίοις τὸν περίπλων πεποιησθαι Miller. Post περίπλων Hoeschel. Hudson. male comma posuerunt. πεποιεσθαι Hoesch. Huds. Cod. Paris.

7) Πτολομαίου Cod. Paris.

1) πελάγους Cod. Paris.

2) τελεσόμεθα Miller. ἐτελευσόμεθα Cod. Paris.

3) Ἰβηρίαν, ἣν καὶ ἦν omis. Cod. Paris.

μόν, καὶ πρὸς τὸν ὠκεανὸν μὲν ἐπαγομένῳ, * ἐν δεξιᾷ τῆς Ἰσπανίας⁶ ἔστιν ἡ Βαιτικὴ τὸ ἔθνος, ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἔστι τῆς Λιβύης⁶ αἱ Μαυριτανίαι καλούμεναι. τὸ δὲ μεταξὺ τούτων Ἰβηρικόν, μέσον δὲ τῶν εἰρημένων ἔθνων κείμενον. διεκπεύσαντι δὲ τὸν Ἡράκλειον πορθμὸν, καὶ τὸν ναὸν τῆς Ἥρας οὗτος δὲ ἐν δεξιᾷ κατὰ τὸν ἔκπλουν τοῦ πορθμοῦ κεῖται. ἐκδέχεται μὲν ὁ ὠκεανὸς ἀναπεπταμένος ἐφ' ἑκατέρας τὰς ἡπείρους, τὴν τε Ἰβηρίαν καὶ τὴν Λιβύην; καὶ ἔτι γε πρὸς τὰς δυσμὰς εἰς μέγεθος ἀπέραντον καὶ ἄγνωστον ἐκτεινόμενος. πρώτη δὲ ἡ νῆσος ἐν δεξιᾷ τὰ Γάδειρα κειμένη τυγχάνει, ἔνθα τὰς Ἡρακλέους στήλας εἶναι συνέστηκεν. οἱ μὲν γὰρ κατὰ Κάλπην τὸ ὄρος, ὅπερ ἐνδοτέρῳ τῶν Ἡρακλείων στήλων κεῖται, τὰς στήλας εἶναι φα[37]σίν. οἱ δὲ τὰ Γάδειρα¹ τὴν νῆσον, ὥσπερ καὶ Ἀρτεμίδωρος ὁ Γεωγράφος. κωλύει δὲ οὐδὲν ἀπὸ τῆς Κάλπης τοῦ ὄρους, ἣν οἱ πλείστοι στήλην Ἡρακλέους εἶναι βούλονται, τὸν περίπλου τῆς Ἰβηρίας ποιήσασθαι. ἔστι δὲ τῆς μὲν Βαιτικῆς καλουμένης ἐπαρχίας ἡ Κάλπη. τέλος δὲ τοῦ ἔθνους τούτου

cursum tenenti versus oceanum, a dextra est Hispaniae provincia, Baetica [dicta;] a sinistra vero Libyae [provinciae duae] Mauritaniae appellatae. Mare vero his interiectum est Ibericum, in medio quidem iacens inter praedictas gentes. Fretum autem Herculeum enaviganti et Iunonis templum [pertranseunti] (hoc vero freto egredienti a dextra est) occurrit quidem oceanus ad utramque continentem, Iberiam scilicet et Libyam, [longe lateque] diffusus, ac etiam ad occidentem in interminatam ignotamque amplitudinem porrectus. Primum autem insula Gades [naviganti obvia] est a dextra, ubi Herculis columnas esse constat. nam nonnulli quidem iuxta Calpen montem (qui intra angustias Herculeas iacet) columnas positas esse dicunt; alii vero iuxta Gades insulam, ut Artemidorus Geographus. Nihil autem obstat quin a Calpe monte, quam plerique Herculis columnam esse volunt, Iberiae periplum faciamus. Pertinet autem Calpe ad praefecturam, quam Baeticam nominant. finis vero huius provin-

4) ἐπαγομένῳ ed. Hoeschel. Huds., sed Hoeschelius in notis em. ἐπιγομένῳ, consentit Cod. Paris., ut videtur.

5) Ἰσπανίας δὲ ἔστιν Cod. Paris.

6) Post Λιβύης supple ἔθνη. Huds. Miller in notis p. 160: τῆς Λιβύης [ἔθνη δύο] αἱ etc.; sed sine iure hanc coniecturam

Hudsono adscribit. v. eius versionem latinam.

1) Ante στενῶν Hoesch. Huds. — Lego cum Salmasio οἱ δὲ κατὰ τὰ Γάδειρα. Vide Exercit. Plin. p. 202. Huds. οἱ δὲ τὰ Γαδ. Cod. Paris. Miller Salmasii coniecturam in textu, quem dicimus, recepit.

καὶ ὄριον ὁ Ἄνας ποταμὸς² ὑπάρχει, κατὰ τὸν ἐσπέριον ὠκεανὸν τὰς ἐκβολὰς ποιούμενος, μεθ' ὃν τὰ ἐχόμενα τῆς Ἰσπανίας³ ἔθνη κατὰ τὴν ἕξω θάλασσαν καὶ τὸν ὠκεανὸν κείμενα τυγχάνει. ἔσται τοίνυν ὁ περίπλους τὴν ἀρ(-68)χὴν ἔχων ἀπὸ τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ Κάλπης, καὶ τοῦ μέρους τῆς Βαιτικῆς ἐπαρχίας. ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ τῶν ταῦτα τὰ μέρη περιπλευσάντων περὶ τὸν σταδίων ἀριθμὸν διεσφάλησαν,⁴ καὶ τοι γε⁵ τὰς αἰτίας ἡμεῖς τῆς τοιαύτης πλάνης ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ διεξήλθομεν, ὅμως ἀκριβείας⁶ μείζονος διπλοῦν ὡς ἐπίπαν τὸν ἀριθμὸν τῶν σταδίων προγράψαι προειλόμεθα, τό τε μὴ πλείον καὶ τὸ μὴ ἔλαττον κατὰ γραμμὴν ὑποτείνουσιν προστιθέντες· ὥστε τὸ μεταξὺ τῶν ἀριθμῶν ἐκατέρων ὥσπερ ὄρον τινὰ τῆς ἀληθείας κείσθαι τοῖς τὴν ἀκριβείαν ἐπιζητοῦσι. τοῦτο γὰρ σαφῶς καὶ Πρωταγόρας ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ ποιήσας δοκεῖ τὴν περὶ τοὺς σταδίους πλάνην ἐκπεφυγένας. *) [περὶ δὲ τῆς διαφωνίας τῶν σταδίων εἰρηται

ciae et terminus est Anas fluvius, in oceanum occidentalem influens: post quem reliquae Hispaniae provinciae ad mare exterius et oceanum porrectae iacent. Periplus igitur initium habebit a Calpe in Iberia, et a parte Baeticae provinciae. Quoniam vero multi partes hasce circumnavigantes in stadiorum numero fuerint decepti, quamquam et nos erroris huiusmodi causas in priori libello recensuimus, ob accuratiorē tamen notitiam, duplicem, fere per omnia, stadiorum numerum adscribere optimum duximus, non plus et non minus iuxta lineam subtendentem adiiicientes: adeo ut qui inter utrumque numerum medius quasi pro regula veritatis sit accurate rem explorantibus. Hoc ipsum enim sapienter Protagoras in Geographia observans, omnem circa stadia errorem evitasse videtur. [De stadiorum autem [in dime-

2) ὁ ἄνω ποταμὸς male Cod. Paris.

3) Ἰσπανίας Cod. Paris. et sic ubique. Miller.

4) Lego διεσφάλησαν. Huds. quod equidem recepi, et Miller. διεσάφησαν Cod. Paris., consentiens edd. Hoesch. Huds.

5) καὶ τί γε Cod. Paris. — De causis errorum in dimensionibus indicandis v. supra p. 2 sqq.

6) ὅμως ἀκριβείας edd. Hoesch. Huds. ὅμως ἡ ἀκριβείας Cod. Paris., signum η Miller legit ἐνεκεν, quod in textu recepit. Anima-

advertit autem, illud signum legi quoque posse χάριν.

*) Ex fragmento, quod hactenus nomine Artemidori inscribitur, hoc loco inclusis signis [] adiecimus eam partem, quae perturbata libri foliorum ordine alieno loco inserta est, cum codex iterum ligatus sit. Hanc mutationem res ipsa poscit, quam perturbatio vetus esse videtur; omnes enim codices, et Cod. Palat. et Cod. Hervuarti, et Cod. Paris. ibi consentiunt nihilque adiumenti praebent. Omnes certo ex una fonte orti sunt.

μέν μοι καὶ ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ, ἐν ᾧ τὸν περίπλου τοῦ ἑβου παντὸς ὠκεανοῦ πεπολήμαι. κωλύει δὲ οὐδὲν καὶ νῦν ἐπὶ περὶ αὐτῶ διεξελθεῖν. πάντες (ὡς (100) εἰπεῖν) ὅσοι [67] περίπλους ἔγραψαν, περὶ μὲν τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία καὶ λιμένας καὶ νήσους, ἢ οὐδὲν ὅλως, ἢ βραχέα τινα, καὶ ἑσθίας τῆς διορθώσεως ἀξιοθῆναι δυνάμενα, διεφώνησαν. περὶ δὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν σταδίων τῶν αὐτῶν πόλεων καὶ νήσων καὶ λιμένων πολλήν τινα διαφορὰν ἐποίησαντο. τῶν μὲν οὖν κόλπων καὶ τῶν ἀκρωτηρίων ἢ διαφωνία σαφής. οἱ μὲν γὰρ πλησίον τῆς ἡπείρου τοὺς κόλπους καὶ τὰ ἀκρωτήρια περιέπλευσαν, οἱ δὲ ποδωτέρω,¹ καὶ διὰ τοῦτο ἢ πλεονας ἢ ἐλάττονας περιέπλευσαν σταδίους· τοῦ δὲ ἐκ' εὐθείας γινομένου πλοῦ οὐκ ἂν τις ἑσθίως εἴποι τὰς αἰτίας, εἰ μὴ ἄρα τῷ τάχει τοῦ σκάφους, ἢ τῷ βράδει, ἀναθῆναι τὸ πταίσμα βουληθεῖη. ὁμολογημένον² γὰρ τοῦθ' ὅτι ἑπτακοσίους οὐριοδρομοῦσα ναὺς διὰ μιᾶς ἀνύει τῆς ἡμέρας· εὐροὶ τις ἂν καὶ ἐννᾶκοσίους³ διαδραμοῦσαν ναῦν, ἐκ τῆς τοῦ κατασκευάσαντος τέχνης τὸ τάχος προσλαβοῦσαν, καὶ ἕτερον μόλις πεντακοσίους διανύσασαν,⁴ διὰ τὴν ἐναντίαν τῆς τέχνης αἰτίαν. ἀλλ' ὁμοῦς συγγνώμης⁵ ἀξιοῦν χρὴ τὰ τοιαῦτα πταίσματα· οὐ γὰρ

tiendis locorum intervallis] diversitate iam dictum est in priore libro, in quo periplum composui totius oceani orientalis. Nihil vero obstat quo minus impraesentiarum [idem] summarie percurram. Universi (ut breviter dicam) quotquot periplos scripserunt, circa urbes quidem et regiones et portus et insulas, aut nihil omnino, aut in paucis quibusdam et quae emendationem facile admittant, dissenserunt: de stadiorum autem numero earundem urbium, insularum et portuum, multum a se invicem discrepant. In sinibus nempe et promontoriis diversitas manifesta est. Nonnulli enim propius a continente sinus et promontoria circumnavigarunt, alii vero remotius; quam ob causam plura aut pauciora in circumvectione dinumerant stadia. Navigationis autem in directum factae non quis facile assignaverit [huius diversitatis] causas, nisi navigii celeritati aut tarditati attribuere velit hunc lapsum. Hoc enim in confesso est quod navis vento secundo septies centum [stadia] una die conficiat: inveniri etiam potest, ut navis [una] novies centum cursu peragat ex [navis] instruendae arte hanc velocitatem nacta, alia vero vix quinquies centum exhibeat propter contrariam in artificio causam. Attamen

1) πορωτέρω Cod. Paris.

2) ὁμολογημένον Cod. Paris.

3) Post ἐννᾶκοσίους inseruit Miller σταδίους, quod iam Hudsoni versio latina praebet.

4) δεικνύσασαν edid. Hoeschel. Huds. In notis p. 199 em. prior διανύσασαν, quod Miller recepit.

5) συγγνώμης Hoesch. Huds. Miller edidit συγγνώμης.

ἐν ἠπειρῶν χωρίων τινῶν τὴν διαμέτρησιν ἐποιήσαντο, ἀλλ' ἐν ὕδατι καὶ πελάγεσιν, ἐκ τῆς συνηθείας πλεον ἢ ἕξ ἑτέρας τινὸς ἐπιτεχνήσεως (101) τὸν ἀριθμὸν τῶν σταδίων εὐρόντες.]

α. Ἰβηρίας τῆς καὶ Ἰσπανίας περιπλους τῶν παρὰ τὸν ὠκεανὸν αὐτῆς μερῶν.

§ 6. Ἰβηρία,* ἣτις καὶ Ἰσπανία καλεῖται, ἀρχεται μὲν ἀπὸ τῶν Πυ[38]ρηναίων ὄρων, διήκει δὲ ἐπὶ πλείστον ἐφ' ἑκατέρων τῶν

veniam indulgere oportet huiusmodi erratis. Non enim in continente loca dimetiiebantur, sed in aqua et maribus, ex consuetudine potius quam ex alia aliqua arte stadiorum numerum assequentes.

Partium Iberiae, quae et Hispania nominatur, oceano adiacentium periplus.

Iberia, quae et Hispania dicitur, incipit quidem a montibus Pyrenaeis, latissime autem [sece] extendit, ab utroque mari cir-

6) Ἰβηρία. Cod. Paris. Ἡ Ἰβηρία. Ad hunc locum Miller adnotavit in notis p. 161: „Quoi- que le manuscrit donne ἡ Ἰβηρία, je n'ai pas cru devoir adopter cette leçon, parce que l'auteur, en général, ne se sert de l'article, en commençant ses chapitres, que devant les noms de pays qui comportent plusieurs classifications, comme: Ἡ Ἰνδικὴ ἢ ἐντὸς, κ. τ. λ. Ἡ Εὐδαίμων Ἀραβία, κ. τ. λ.“ Sed hanc rationem superiori loco Miller non respexit; recepit enim p. 20 e codice Paris. Ἡ Καρμανία, et cunf. p. 42 Ἡ Λουσιτανία, al.— De nomine Iberia et Hispania, deque populo Iberum Eustathius ad Dionysium Perieg. v. 281 haec: ὅτι ὑπὸ τὴν ἐσάτην γλωττίαν, ὃ ἐστὶ γανίαν, τῆς Εὐρώπης, ἀγγὸς τῶν στηλῶν τῶν περὶ τὰ Γάδειρα οἱ Ἰβηρῆς εἰσι τεταμένοι, ἀγχι καὶ τοῦ βορείου ψυχροῦ ὠκεανοῦ. τοῦτους μεγαθύμους φησὶ δι' ἣν εἰχον ἀνδρείαν. ἀποικοὶ δὲ τούτων οἱ ἑσθιοὶ Ἰβηρῆς, ὡς καὶ τῶν Εὐρωπαίων Γαλατῶν οἱ Ἀσιανοὶ οἱ περὶ τὴν Ἀγκυραν. καλεῶνται δὲ

Ἰβηρῆς ἀπὸ Ἰβηρος ποταμοῦ, ὃ ἴδιον λέγεται τὸ πλημῆρον καὶ διχα χιώνων, ὅτε τὰ βόρεια πνεύματα πλεονάσει, αἰτία δὲ τοῦ τοιούτου κίθους, φασίν, ἡ λίμνη, δι' ἣς ὁ τοιοῦτος ποταμὸς ἔσει. συνεβάλλουσι γὰρ τὸ λιμναῖον οἱ ἄνεμοι, καὶ οὕτω ποιοῦσι πλεονασμὸν τοῦ ὕδατος. κατὰ δὲ τινες ἀπὸ βασιλέως ὀμωνύμου οἱ Ἰβηρῆς ἔλαγον τὸ οὕτω καλεῖσθαι. Κιλτὸς γὰρ καὶ Ἰβηρ, παιδες Ἡρακλῆος ἀπὸ βαρβάρων γυναικός, ἕξ ὧν τὰ ἔθνη οἱ Κελτοὶ καὶ οἱ Ἰβηρῆς. Ἰστίον δὲ ὅτι ἡ Ἰβηρία, οὐ πάσα μέντοι, ἀλλὰ μόνη ἢ ἐντὸς τοῦ ἑθθέντος Ἰβηρος ποταμοῦ, καὶ Ἰσπανία συνωνύμως ἢ πολωνύμως ἐλέγετο. Ῥωμαῖοι δὲ καὶ τὴν πᾶσαν οὕτως ἐκάλεσαν ὕστερον, ὡς εἶναι διώνυμον, Ἰβηρίαν τε καὶ Ἰσπανίαν. λέγονται δὲ πλείους ἢ χίλιοι πόλεις Ἰβηρῶν εἶναι. οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες καὶ τὰς μεγάλας κόμας πόλεις ἀνόμαζον. φασὶ δὲ ἐν Ἰβηρία καὶ πόλιν εἶναι Ὀθύσειαν καὶ ἄλλα πολλὰ ἔγη τῆς Ὀθύσειας κλήτης. ὑδροποιεῖν δὲ λέγονται οἱ Ἰβηρῆς καὶ μονοσιτεῖν

Θαλασσῶν περιεχομένη, τοῦ τε ὠκείανου τοῦ ἀρκτοῦ καὶ δυτικοῦ

cumdata, tam oceano septentrionali et occidentali, quam mari

καὶ πολυτελεῖ ἐσθῆτι χρῆσθαι. Characis autem notitiam nobis servavit imperator Constantinus in libro suo: de antiquitatum Constantinopolit. Part. II. (p. 78 ed. Paris. Banduri Imperium Orientale), scribens haec: „Πόθεν εἰρηται Ἰσπανία; ἀπὸ Ἰσπανίου γίγαντος οὕτω καλουμένου. Ἰσπανίαι δύο τῆς Ἰταλίας ἐπαρχίαι. ἡ μὲν μεγάλη, ἡ δὲ μικρά. Ταύτης ἐμνήσθη Χάραξ ἐν ἱεροικῶν ἐν Ἰσπανίᾳ τῇ μικρᾷ τῇ ἔξω Λουσιτανῶν πάλιν ἀποστάντων ἐπέμφοθι ὑπὸ Ῥωμαίων στρατηγῶς ἐπ' αὐτοὺς Κύντος, ὁ αὐτὸς ὁμοῦ περὶ τῶν δύο Κύντος ὁ τῶν Ῥωμαίων πολέμαρχος ἐν ἀμφωπέροις τῆς Ἰσπανίας. ἡσόμενος δὲ ὑπὸ Οὐριάδου σπονδὰς πρὸς αὐτὸν ἐποιήσατο. Ταύτην κεκλησθαι φησὶν Ἰβηρίαν ἐν Ἑλληνικῶν γ' τὴν δὲ Ἰσπανίαν Ἑλληνες τὰ πρῶτα Ἰβηρίαν ἐκάλονν, οὕτω ἐύμπαντος τοῦ ἔθνους τὴν προσηγορίαν μεμαθηκότες· ἀλλ' ἀπὸ μέρους τῆς γῆς ὅ ἐστι πρὸς ποταμὸν Ἰβηρίαν, καὶ ἀπ' ἐκείνου ὀνομάζονται τὴν πᾶσαν οὕτω καλοῦντες. ὕστερον δὲ φασὶν αὐτὴν μετακελησθαι Πανίαν. Agathemerus lib. I. 2. commemorat: Ἰβηρίαν τὴν νῦν Ἰσπανίαν. iterumque lib. II. 4. dicit haec: Ἰσπανία τρεῖς, ἄς Ἰβηρίας πρότερον ἐκάλονν. αὐταὶ δὲ χεῖρονησον δίκην περιβόρονται ὑπὸ θαλάσσης κατὰ σφάδρα στενὸν ἰσθμόν, ἐφ' οὗ τὰ Πυρηναῖα ἐστὶν ὄρη, ἀφαιρούμενα τὰς Γαλλίας ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἐστὶν ἡ μὲν Λυσιτανία πρὸς τῷ δυτικῷ Ὠκεανῷ ἡ δὲ Βαιτικὴ κατὰ τὴν ἐντὸς θαλάσσαν, ὀλίγον τε καὶ τῆς ἔξω μετὰ τὸν πορθμὸν ἐπιλαμβάνουσα. ἡ δὲ Ταρδακωνησία διηκεί ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς ἐντὸς θαλάσσης ἐπὶ τὴν ἐντὸς θαλάσσαν. Ex Constantini antiquitatibus laudatis p. 76 Artemidorii sententiam cognoscimus hanc: Ἀρτεμίδωρος δὲ ἐν τῇ β' τῶν γεωγρα-

φουμένων οὕτω διαιρεῖσθαι φησὶν ἀπὸ δὲ τῶν Πυρηναίων ὄρων ἕως τῶν κατὰ Γάδειρα τόπων ἐνδοτέρω καὶ συνωνύμως Ἰβηρία τε καὶ Σπανία καλεῖται. διήρηται δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων εἰς δύο ἐπαρχίας. πρώτη μὲν ἐπαρχία διατείνουσα ἀπὸ τῶν Πυρηναίων ὄρων ἅπανα μέχρι τῆς Καινῆς Καρχηδόνας καὶ τῶν τοῦ Βαιτίος πηγῶν, τῆς δὲ δευτέρας ἐπαρχίας τὰ μέχρι Γαδείρων καὶ Λουσιτανίας. Conf. Strabonem lib. III. p. 138 sq. Liv. XXVIII. 18. XXX. 30. XXXII. 28. Caes. de bello civ. III. 73. I. 38. Plin. II. 3. III. 2. Dicuili liber de mensura orbis terrae edid. C. Athan. Walckenaer (Paris. 1807, 8) p. 3: Principium ergo erit omnibus ab Europae freto, quemque locum Graeci Heracleos Telas appellant. Hispaniarum igitur Provinciae tres, ex eo loco ad montes Pyreneos, per milia passuum DCCCC in longitudinem porrigitur. Eademque latitudo in austro. Sed, quia contrahitur CCC passuum, videtur ita proxima a Pyreneis montibus. Citerior Cordubensis Bethica. Prima itaque Provincia finitur ab oriente, saltu Cartaginiensi, et Aquitania. Ab occidente, oceano. A septentrione, flumine Ana. A meridie, mari Celtiberico. Hispania Lusitania, cum Asturica et Galletia finitur ab oriente Noecantrum quae est ad mare oceanum in directa regione ab occasu afflata. A septentrione oceano. A meridie, flumine Ana. Patet in longitudinem milia passuum CCCCLXXX, in latitudinem CCCCL. — Hispania ulterior finitur ab oriente, saltu Pyrenaeo. Ab occidente, Noica quae est ad oceanum in directa. A septentrione, oceano. A meridie, Celtiberico. [Longitudo] D, m. p. Latitudo CC, m. p. Romani semper nomine Hispania, uno fortasse Horatii loco

καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάσσης. ἡ δὲ Πυρρήνη¹ τὸ ὄρος, ἀπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀρξάμενη θαλάσσης, διατείνει² μέχρι τοῦ ἀρκτῶου ὠκεανοῦ, καὶ τὸ μὲν ἐν πέρας τοῦ ὄρους εἰς τὴν ἡμετέραν ἔκεται θά(69)λασσαν, τὸ δὲ ἕτερον πέρας αὐτοῦ πρὸς τὰς ἀρκτους καὶ τὸν ἀρκτῶον³ ὠκεανὸν προβέβληται. διαζεύγνυσι δὲ καὶ διαίρει τὴν Ἰβηρίαν πρὸς τὴν ἐχομένην Κελτογαλατίαν, ὡς δοκεῖν εἶναι τὴν Ἰβηρίαν μεγίστην χερσόνησον,⁴ κατὰ τὸν ἀντίχον⁵ τῆς Πυ-

nostro. Pyrene autem mons e nostro mari exurgens porrigitur usque ad oceanum septentrionalem. atque una quidem montis extremitas in mare nostrum prominet, altera vero eius extremitas ad septentriones et oceanum septentrionalem proiicitur. Disiungit autem et dividit Iberiam a finitima Celtogalatia; adeo ut Iberia videatur esse maxima peninsula iuxta Pyrenes cervicem

Od. I. 36, 4 sqq. excepto, Graeci autem Iberia, suo enim more loquentes, usi sunt. Sic Plutarchus, quoties pro Romanorum stylo illam terram appellat Iberiam, disertis verbis hoc indicat. Conf. Catonis maioris vitam p. 341: Ἐλαχε τῶν ἐπαρχῶν ἦν ἐντὸς Ἰσπανίαν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. Appianus Ἰβηρίκῃ cap. 1: μέγεθος δὲ τῆς Ἰβηρίας (τῆς Ἰσπανίας νῦν ὑπὸ τινῶν ἀντὶ Ἰβηρίας λεγομένης) ἐστὶ πολὺ καὶ ἀπιστον, ὡς ἐν ζωῶν μιᾷ. Ptolemaeus geogr. lib. II. 3: Τῆς Ἰσπανίας, κατὰ δὲ Ἑλληνικῶς Ἰβηρίας, τρεῖς εἰσὶν ἐπαρχίαι, Βαιτικῆ, καὶ Λουσιτανία, καὶ Ταρδακωνησία. Ceteri scriptores graeci retinent nomen Iberiam. Nomen Ἰσπανίας invenies Maccab. VIII. 3, ubi codex Alexandrinus habet Σπανίας. Praeterea idem nomen Σπανία legis in Actis Apostolorum XV. 24. 28. Ex his duobus posterioribus locis certissime liquet, hoc nomen Spaniam sive Hispaniam ex Phoenicorum sive alius populi orientis lingua esse ortum. Romani hoc acceperunt fortasse a Carthaginensibus, quibuscum et Tyrrhenis iam saeculo sexto ante Christ. nat. nisi prius sociatos fuisse scimus contra Graecos, qui ex Asia minori in Iberiam naviga-

runt, ut ibi colonias conderent. In foederibus Carthaginensium cum Romanis narrat Polybius lib. III. 22 sqq. Nomen Iberia Graeci acceperunt a populis, qui Ponti Euxini oris ad Caucasum adiacent. In illam regionem iam antiquissimis temporibus navigarunt; hoc docent Iasonis Argonautae. Quod itaque nomen antiquius sit, dici nequit. Conf. librum: De l'iberie, ou essai critique sur l'origine des premières populations de l'Espagne, par L. T. Graslin. Paris 1838, 8, p. 29 sqq. 55 sqq. 85 sqq. 106 sqq. 151 sqq. Augustus Hispaniam in tres partes divisit, v. Appiani Iberica lib. VI. 102.

1) Πυρρήνη Cod. Paris.

2) διατελεῖ Cod. Paris.

3) καὶ τὸν ἀρκτῶον Miller. Hoeschel. Huds. omis. τὸν; equidem recepi.

4) χερσόνησον Cod. Paris.

5) κατὰ τὸν ἀντίχον. Geographus adsimulat Hispaniam tergori bovis, cuius partes ad colulum pertinentes εἰς τὴν συνεχῆ κελτικῆν porriguntur: nimirum partes orientem spectantes, quod latus absconditur monte Pyrene. Strabo lib. II. p. 127. Huds. Conf. Orosium lib. I. 2. Aethiici Istri Cosmogr. ed. Siml. p. 43.

ρήνης προσεχόμενον.⁶ κυρτοῦται⁷ δὲ περὶ τὸ ὄρος ὡς ἐπὶ τὴν Ἰσπανίαν. πρότερον μὲν ἢ⁸ Ἰβηρία διήρητο ὑπὸ Ῥωμαίων εἰς ἑπαρχίας δύο,⁹ νυνὶ δὲ εἰς τρεῖς, εἰς Ἰσπανίαν Βαιτικὴν, καὶ εἰς Ἰσπανίαν Λουσιτανίαν, καὶ Ἰσπανίαν Ταρρακωνησίαν. τῆς μὲν Βαιτικῆς τὸ πλεῖστον πρὸ τῆς καθ' ἡμᾶς κεῖται θαλάσσης τῶν Ἡρακλείων ἐντὸς στηλῶν, μέρος δὲ τι παρὰ τὸν δυτικὸν ὠκεανόν. τῶν δὲ λειπομένων ἐθνῶν δύο, ἢ μὲν Λουσιτανία πᾶσα κατὰ τὸν δυτικὸν ὠκεανὸν τυγχάνει κειμένη, ἢ δὲ Ταρρακωνησία, μέρος μὲν πλεῖστον τῷ ἀρκτῶ ὠκεανῷ πρόσκειται, μέρος δὲ τι καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάσσει, ἐφ' ἑκατέρας τ' ἔσα¹⁰ τῆς μεσημβρίας διήκουσα τὰς θαλάσσας μέχρι τῶν Πυρηναίων¹¹ ὄρων.

adhaerentem. incurvatur vero circa montem veluti ad Hispaniam. Prius equidem Iberia divisa erat a Romanis in praefecturas duas, nunc vero in tres, in Hispaniam Baeticam, et in Hispaniam Lusitanicam, et Hispaniam Tarraconensem. Baeticae quidem pars maxima praetenditur nostro mari Herculeas intra columnas, pars vero quaedam occidentali oceano. Ex duabus vero reliquis provinciis, Lusitania quidem tota iuxta oceanum occidentalem iacet; Tarraconensis autem maxima quidem ex parte adiacet septentrionali oceano, parte vero aliqua nostro mari, a meridie pertingens ad utraque maria usque Pyrenaeos montes. Periplum

6) Forsan προσεχόμετην Sc. Iberiam videri maximam peninsulam, Pyrenaeo monti iuxta isthmum adhaerentem. Huds. Miller Huds. coniecturam recepit; recte προσεχόμενον Cod. Paris.

7) Cod. Herv. κυρτοῦται ὡς τὸ ὄρος. Hoesch. Legendum ex Ptol. κυρτοῦται δὲ πὸς τὸ ὄρος ὡς ἐπὶ τὴν Ἰσπανίαν, curvatur vero mons paululum quasi Hispaniam versus. Huds. Hoc recepit Miller.

8) Miller Πρότερον μὲν οὖν ἢ, fortasse οὖν ex Constantino adiecit. — Lege ὑπὸ Ῥωμαίων εἰς. Hoesch. quod Miller recepit.

9) Sc. in Iberiam citeriorem et ulteriorem. Huds. — Huac locum paullo mutatum invenies in Constantini antiquitatibus Constantinopol. (Banduri Imperium Orientale, ed. Paris. 1711, fol. T. I. p. 77), ubi legis haec: δη-

ρεῖτο δὲ Ἰβηρία εἰς δύο, νῦν δὲ εἰς τρία, ὡς Μαρκιανὸς ἐν περίκλω αὐτῆς. Πρότερον μὲν οὖν ἢ Ἰβηρία εἰς δύο διηρεῖτο ὑπὸ Ῥωμαίων, νυνὶ δὲ εἰς τρία, Βαιτικὴν Ἰσπανίαν, καὶ Ἰσπανίαν, καὶ Ταρρακωνησίαν. „Salmasius in Plinianis Exercit. testatur se in veteri codice hunc locum ita invenisse: Πρότερον μὲν οὖν ἢ Ἰβηρία εἰς δύο διηρεῖτο ὑπὸ Ῥωμαίων, νυνὶ δὲ εἰς τρία, ὡς Μαρκιανὸς ἐν τῷ Περίκλω αὐτῆς, Βαιτικὴν, Λουσιτανίαν καὶ Ταρρακωνησίαν.“ Berkellius locum de Iberia (Ἰβηρία) ex Constantini libro in suam Stephani Byz. editionem transtulit. Hoc nescit Miller. Ῥωμαίας ὡν Hoesch. Huds.

10) ἐκ τῆς em. Hudson., Miller recepit. Hoeschel. Huds. ed. Vien. ediderunt τ' ἔσα. Cod. Paris. τέσα.

11) Πυρηναίων Cod. Paris.

γράφομεν τοίνυν τὸν περίπλου τῶν παρὰ [39] τὸν ὠκεανὸν τῆς Ἰβηρίας μερῶν. τοῦτο γὰρ ποιήσειν ὑπεσχόμεθα.

β. Βαιτικῆς περιπλους τῶν ἀπὸ τῆς Κάλπης μερῶν
μέχρι τῶν τῆς Λουσιτανίας ὄρων.

(70) Βαιτικὴ Ἰσπανία περιορίζεται, ἀπὸ μὲν ἄρκτων καὶ δυσμῶν Λουσιτανία καὶ μέρος τῆς Ταρρακωνησίας ἐπαρχίας, ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῷ καλουμένῳ Βαlearικῷ¹ πελάγει· τοῦτο δὲ συνῆται τῇ Ἰβηρικῇ θαλάσῃ. ἀπὸ δὲ μεσημβρίας κατὰ μὲν τὴν ἐκτὸς θάλασσαν τῷ Ἰβηρικῷ πελάγει,² καὶ ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ τοιαύτη, ὁ δὲ κατὰ μέρος περίπλους τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. ἀπὸ Κάλπης τοῦ ὄρους καὶ στήλης, ἣ τις ἐστὶν ἐν ἀρχῇ τῆς ἐντὸς θαλάσσης, ἐκπλέοντι ἐπὶ τὸν πορθμὸν καὶ τὸν ὠκεανὸν, δεξιὰν τὴν ἡπειρον Ἰβηρίας ἔχοντι, εἰς Καρτητῖαν στάδια ν. ἐν ταῦθα παροικεῖ τὸ ἔθνος Βαστουλῶν³ τῶν καλουμένων Ποινῶν.

igitur scribemus partium Iberiae iuxta oceanum. hoc enim facturos esse polliciti sumus.

Periplus partium Baeticae a Calpe usque ad terminos Lusitaniae.

Hispania Baetica terminatur a septentrione quidem et occidente Lusitania et parte Tarraconensis praefecturae; ab oriente vero pelago Balearico appellato; hoc vero coniungitur Iberico mari: a meridie vero iuxta mare quidem interius Iberico pelago, ac universa quidem circumscriptio huiusmodi est: periplus vero particularis ad hunc modum se habet. A Calpe monte et columna, quae in principio maris interioris est enaviganti in fretum oceanumque et a dextra habenti Iberiae continentem, ad Carteiam stadia sunt 50. Hic accollit gens Bastulorum, qui di-

1) Βαlearικῷ Cod. Paris.

2) Ex Cod. Paris. edidit Miller: κατὰ μὲν τὴν ἐκτὸς θάλασσαν, καὶ τὸν Ἡρακλειῶν πορθμὸν, τῷ δυτικῷ ὠκεανῷ· κατὰ δὲ τὴν ἐντὸς θάλασσαν τῷ Ἰβηρικῷ πελάγει. Hoc non recipi posse in textu docent partim verborum sensus, partim verba τὴν ἐκτὸς θάλασσαν et τῷ δυτικῷ ὠκεανῷ. Haec idem significant, quare efficiunt detestabilem tautologiam. Quis hoc non vidit? Adscripsit ea fortasse quidam margini libri

sui; postea in textum migrarunt. — Loco ἐκτὸς emendare vult Huds. ἐντὸς, sed sine iure, adnotatque: „et mox distinguo post πελάγει“. Vertebat Hudsonus: interius, reposui: exterius, et posuit post pelago punctum. Equidem comma. Miller: a meridie vero, iuxta mare quidem exterius et Herculeum fretum, occidentali oceano; iuxta autem mare interius Iberico pelago. Ac universa etc.

3) Βαστουλῶν. In Cod. Herv.

ἀπὸ δὲ Καρτηίας εἰς Βαρβήσολα ⁴ στάδια ρ'. ἀπὸ δὲ Βαρβησόλων ⁵ εἰς Τρανσδοῦκτα ⁶ στάδια οὐ πλείον σ' ⁷, οὐχ ἦττον κατὰ γραμμὴν ὑποτείνουσιν σταδίων ⁸ ρμέ'. ἀπὸ δὲ Τρανσδοουκτῶν ¹⁰ εἰς Μενλαρίαν ⁹ στάδια οὐ πλείον ριέ', ¹¹ οὐχ ἦττον σταδίων ρκγ'. ἀπὸ δὲ Μενλαρίας ¹² εἰς Βελῶνα ¹³ πόλιν στάδια οὐ πλείον ρμ', οὐχ ἦττον σταδίων ⁹ ρ'.

cuntur Poeni. A Carteia vero ad Barbesolam stadia 100. A Barbesolis autem ad Transducta non plus stadiis 200. non minus iuxta lineam subtendentem stadiis 145. A Transductis vero ad Menlariam non plus stadiis 115. non minus stadiis 123. A Menlaria autem ad Belona civitatem non plus stadiis 140. non minus

notatur ut mendosum; corrigatur e Ptolemaei lib. II, qui totidem verbis inquit Βαστολιῶν τῶν καλουμένων ποιῶν. Hoesch. Cod. Paris. Βαστοουῶν. Recepi Βαστοουῶν, et Miller. — Καλουμένων Ποιῶν. Nempe respectu originis. Vide Bocharti Geogr. sac. Parte poster. lib. I. 34 sub finem. Huds. Appianus hunc populum appellat Βαστοφοίνικες in libro de reb. hispan. 56, ubi L. Nunnesius (v. Florez España sagrada T. IX. p. 12) Βαστολοφοίνικες legi vult. Strabo lib. III. p. 156 populos Βαστολοι et Βαστηανοί commemorat. Plin. hist. nat. III. Bastuli. Poeni olim in ora Hispaniae meridionali colonias multas condiderant.

4) Βαρβησόλων. Cod. Paris.

5) Βαρβησόλων. Cod. Paris. De his formis conf. p. 22. not. I. Βαρβησόλα Ptol. glogr. II. 4; Plin. hist. nat. III. 3: oppidum Barbesula cum fluvio. Geograph. Rav. IV. 42. Pompon. Mel. II. 6. Fluvium Βαρβησόλας et urbem Βαρβησόλα appellat Io. Tzetzis chil. VIII. 711. 712.

6) Τρανσδοῦκτα Cod. Par. Nomen Τρανσδοῦκτα ex latina lingua depromptum est. Ptolem. geogr. III. 4, ex quo Marcianus hausit. Geograph. Rav. IV. 42. V. 4. Urbs Iulia Traducta olim sita in litore Hispaniae est; colonia ex urbe Zeli in ora Africae septentrionalis traducta. Numi

habent: Iulia Traducta, v. Mionnet, l. I. T. I. p. 26; Supplém. T. I. p. 19. 45. Plinius hist. nat. V. I commemorat Traductam Iuliam in Africae ora.

7) Post numerum σ' delevi punctum, posuique comma.

8) 9) Utroque loco ex Hoeschelii et Hudsoni emendatione recepi σταδίον, loco σταδιά, et paullo post οὐχ ἦττον στάδιον, loco σταδιά, quae in textu edidit et Hudsonus. Miller idem recepit. Priorem locum emendavit Huds., posteriorem autem Hoeschel.

10) Τρανσδοουκτῶν εἰς Μενλαρία Cod. Paris. — Dicitur Μενραλία Ptolemaeo. Μηλαρία Steph. Byz. [Βῆλος, ἢ καὶ Μῆλος, πρὸς ταῖς Ἡρακλίου στήλαις, ἀμφοτέρων ἐτύμως λεγομένων, τῷ τοῦ ἀρχαίους βηλὸν λέγειν τὸν οὐδὸν τῆς θύρας, καὶ ταύτην κείσθαι παρὰ τὸν οὐδὸν τοῦ ἄκεανου. Μῆλος δὲ καὶ Μηλάρια, δύο πόλεις ἐπὶ τοῖς πέρασιν τῆν αὐτὴν ἔμφρασιν ἔχουσιν ἀπὸ τῆς κλήσεως τῶν μῆλων, ἃ χρύσεια λέγεται Ἡρακλίου ἐκ τῆς λιβύης ἀγροχέται.] Mellaria Latinis.

11) ριέ'. Maior numerus sit oportet. Huds. Idem numerum Miller ubique.

12) Μενραλία Cod. Paris.

13) Βαίλων Ptol., Βελῶν Steph. Byz. [Βελῶν, πόλις καὶ ποταμὸς ἐν τῇ Βαυτικῇ τῆς Ἰσπανίας.] Huds. Conf. Tzetz. Chil. VIII. 712. 714.

ἐντεῦθεν ἄρχεται τῶν Τουρδούλων ¹ ἔθνος. ἀπὸ δὲ Βελῶνος πό-
λεως εἰς Βελῶνος ποταμοῦ ἐκ[40]βολὰς στάδια οὐ πλείον οἶ, οὐχ ἦττον
στάδια ν'. ἀπὸ δὲ Βελῶνος ποταμοῦ ἐκβολῶν ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον
ἐν ᾧ ὁ πορθμὸς καὶ ὁ ναὸς τῆς Ἥρας, ¹ (71) στάδια σ', στάδια ρν'. ἐν-
τεῦθεν οἱ στάδιοι μόνοι παρακείσονται, καὶ ὁ μὲν πρότερος ²
ἀριθμὸς τὸ πλείστον δηλώσει, ὁ δὲ ἐπόμενος τὸ ἦττον, ὥστε
μὴ καθ' ἕκαστον προγράψαι τὸ πλείον καὶ ἕλαττον. ἀπὸ δὲ τοῦ
ἀκρωτηρίου, ἐν ᾧ ὁ πορθμὸς καὶ ὁ ναὸς τῆς Ἥρας, ³ πλέοντι
τὸν ὠκεανὸν ὡς πρὸς τὰς ἄρκτους, καὶ ὁμοίως δεξιὰν μὲν τὴν
ἠπειρον ἔχοντι, ἀριστερὰν δὲ τὸν δυτικὸν ὠκεανὸν, ἐκδέχεται
Μενεσθέως λιμὴν. ⁴ εἰσὶ δ' ἐπ' αὐτὸν στάδια σκέ, στάδια ρξ'. κα-
τὰ τούτους τοὺς τόπους κείται νῆσος ἐν τῇ ἐκτὸς θαλάσῃ τὰ
Γάδειρα, ἐν ἣ καὶ πόλις ὁμώνυμος Γάδειρα. ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ
ἀκρωτηρίου, ἔνθα ὁ πορθμὸς, ἐπὶ τὰ Γάδειρα τὴν νῆσον στά-
δια σδ'. στάδια σμ'. ἀπὸ δὲ Μενεσθέως ⁵ λιμένος εἰς τὴν κατὰ
stadiis 100. Hinc Turdulorum gens incipit. A Belone vero ci-
vitate ad Belonis fluvii ostia non plus stadiis 75. non minus sta-
diis 50. A Belonis autem fluvii ostiis ad promontorium, a quo
fretum, in quo Iunonis templum, stadia 200, stadia 150. Dehinc
stadia sola adiciuntur, et prior quidem numerus maximum indi-
cabit, posterior vero minimum: adeo ut singulis plus et minus
non [amplius] praeponamus. A promontorio autem, a quo fre-
tum, in quo Iunonis templum, oceanum naviganti veluti ad sep-
tentrionem, et similiter a dextra habenti continentem, a sinistra
vero occiduum oceanum, occurrit Menesthei portus; ad eum vero
sunt stadia 225, stadia 160. His locis adiacet insula Gadira
[sive Gades] in exteriori mari, in qua et civitas cognominis
Gadira. A promontorio autem, ubi fretum, ad Gadira insulam
stadia sunt 270, stadia 240. A Menesthei vero portu ad aestua-

14) Τουρδούλων. Omnes scri-
ptores Turdulos et Turde-
tanos diversos esse populos di-
cunt, conf. Polybium apud Stra-
bonem III. p. 148. 151. 153. Pom-
pon. Mel. III. 1; Plinius autem
hist. nat. IV. 35: Turduli qui
Barduli, et Varro de re rust.
II. 10: ad pecuariam neque Vas-
culus, neque Turdulus ido-
nei. Plinius nusquam Turdetano-
rum populum commemorat.

15) Βελῶνος Miller. Hoeschel.
Huds. Βέλωνος.

1) Lego ex Ptol. [Geogr. II. 4]:
ἄφ' οὗ ὁ πορθμὸς, ἐν ᾧ ναὸς
Ἥρας. Innuit enim ab eo pro-

monterio, in quo templum Iuno-
nis, incipere fretum Herculis.
Huds. Hoc Miller recepit, sed
dubito an recte, cum idem mox
legatur, v. not. 3.

2) πρώτερος Cod. Paris.

3) Lego ut prius, ἄφ' οὗ ὁ
πορθμὸς, ἐν ᾧ ναὸς Ἥρας. Vide
Vossium ad Melam p. 199. Huds.
Miller recepit.

4) Lege Μενεσθέως λιμὴν. εἰσί.
Huds. μὲν εὐθέως. Hoeschel.
Huds. ed. Cod. Paris. Strabo III.
p. 140 commemorat portum et
oraculum Menesthei.

5) νεμεθέως Hoesch. Huds. Cor-
rexi Μενεσθέως, et Miller.

"Αστανα⁶ ἀνάχυσιν στάδια σί'. ἐντεῦθεν ἄρχονται παροικεῖν Τουρδιτανοί. ἀπὸ δὲ τῆς κατὰ Ἄσταναν ἀναχύσεως ἐπὶ τὸ τοῦ Βαίτιος ποταμοῦ ἀνατολικώτερον στόμα στάδια τσέ⁷, στάδια σπέ'. ἀπὸ δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βαίτιος ποταμοῦ ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ στάδια γνί', στάδια βνί'. ἀπὸ τοῦ ἀνατολικώτερου στόματος τοῦ Βαίτιος ποταμοῦ ἐπὶ Ὀνόβαν⁸ Ἀστοουρίαν στάδια νκί', στάδια [41] τ'. ἀπὸ δὲ Ὀνόβης Ἀστοουρίας ἐπὶ τὰς τοῦ Ἄνα ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια σί', στάδια ρνί'. (72) ἀπὸ δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἄνα ποταμοῦ ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ στάδια βρμέ², στάδια ρρνί'. ἐνταῦθα πέρασ ἔχει τῆς Βαιτικῆς Ἰσπανίας τὸ μέρος τὸ παρῆκον παρ' ἑκατέρωσ τὰς θαλάσσας, τὰς περὶ τὸν Ἡράκλειον πορθμὸν τυγγανούσας, τὴν τε καθ' ἡμᾶς καὶ τὴν ἔξω, τοῦτ' ἔστι² τὸν ἀκκανόν. ἔστι δὲ τῆς

rium iuxta Astan stadia 210. Hinc accollere incipiunt Turditani. Ab aestuario autem iuxta Astan usque ad Baetis fluvii ostium orientalius stadia 375, stadia 285. Ab ostiis vero Baetis fluvii ad fontes eiusdem fluvii stadia 3350, stadia 2400. Ab ostio magis orientali Baetis fluvii ad Onoban Asturiam stadia 420, stadia 300. Ab Onoba Asturia autem ad Anae fluvii ostia stadia 210, stadia 150. Ab ostiis vero Anae fluvii ad fontes eiusdem fluvii stadia 2145, stadia 1550. Hic finem habet Hispaniae Baeticae pars contingens utraque maria quae circa fretum Herculeum, tam mare nostrum, quam mare exterius, hoc est oceanum. Totius

6) κατὰ Ἄσταν apud Strab. et Ptol. Huds. Recepit Miller. Ἄσταναν Hoesch. Huds. ed. Ἀστανανάχυσιν Cod. Paris.

7) Corrupti sunt numeri; forsan legendum σσέ'. Huds. Miller σπέ'. — Fluvius Βαίτιος ab incolis Πέριπλος (Steph. Byz. s. h. v.), sive Certis (Liv. XXVIII. 22) appellatus est. Ex Pausania autem lib. VI. 19 et Strabone lib. III. p. 151. scimus olim nomen habuisse Ταρτησίας dictum. Conf. Avieni ora marit. V. 85. 255.

8) In Ptol. Ὀνοβαλιστοουρίαν. Ἀνοβαν Αἰστοουρίαν veram lectionem esse existimat Vossius ad Melam p. 226. Cod. Herv. αἰστοουρίαν, et paulo post idem Ms. ὀνοβαλιστοουρίαν. Miller Ὀνοβαναιστοουρίαν et Ὀνοβαναιστοουρίαν. Sed ego nihil mutavi. Urbem Onobam, Conf. Strab. II, p. 143

et 170. Plinius hist. nat. III. 3: digna memoratu, aut Latiali sermone dictu facilia, a flumine Ana, litore Oceani, oppidum Onoba, Aestuarium cognominatum, interfluentes Luxia et Urium. Conf. Pompon. Mela III. 1. Geographum Raven. IV. 45. Ptolem. geogr. II. 4. Urbs Onoba commemoratur quoque in Antonini Itinerario p. 421 ed. Wessel. Numi, qui ad hodiernam civitatem Huelva reperiuntur, habent Onuba, conf. Florez, Medallas de Espana T. II. p. 510. 649. Mionnet, Medailles T. I. p. 28. Supplém. T. I. p. 39; Sestini, Med. Isp. p. 75.

1) Lege στάδια βρμέ'. Hoesch., quod et Miller recepit, loco βρμν', quod in textu Hoesch. et Huds. legitur.

2) τοῦτ' ἔστι Hoesch. Huds. Cod. Paris. Miller τοῦτέστι.

Βαιτικῆς πάσης τὸ μήκος, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἄνα ποταμοῦ, περαιούμενον δὲ ἕως τῶν πηγῶν τοῦ αὐτοῦ Ἄνα ποταμοῦ, ὡς εἶναι τοῦ μήκους κατὰ τὴν μεξίονα³ γραμμὴν στάδια γψθ'. τὸ δὲ πλάτος τῆς Βαιτικῆς, ἀρχεται μὲν ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ, καταλήγει δὲ πρὸς μεσημβρίαν, ὡς ἐπὶ τὸν προειρημένον ναὸν τῆς Ἥρας, ἧτοι Βελῶνα τὴν πόλιν, ἢ Πόρτον μάγνον,⁴ ὡς εἶναι τοῦ πλάτους τὸ διάστημα κατὰ τὴν μεξίονα γραμμὴν στάδια ρρη'. ἔστι δὲ τῆς Βαιτικῆς ὁ περιορισμὸς τῆς μεσογείας στάδια ρψθ', στάδια ρρμ'. ἔχει δὲ ἔθνη ε', πόλεις ἐπισήμους πέ, ὄρη ἐπίσημα γ',⁵ ποταμοὺς ἐπισήμους ε', ἀκρωτήρια ἐπίσημα β',⁶ λιμένα ἐπίσημον α'. οἱ πάντες τοῦ περιπλου τῆς μὲν Βαιτικῆς πάσης ἀθροίζονται στάδια⁷ οὐ πλείον δ' ἑπτά. τοῦ δὲ μέρους τῆς Βαιτικῆς, οὐ καὶ τὸν περίπλου πεποιήμεθα, ἀπὸ Κάλπης τοῦ ὄρους καὶ στηλῆς μέχρι τῶν τοῦ (73) Ἄνα ποταμοῦ ἐκβολῶν, τῆς παρὰ τὸν ὠκεανὸν αὐτῆς παραλλήλου στάδια οὐ πλείον β'π'. οὐχ ἦττον στάδια⁸ ρσβ'.

autem Baeticae longitudo incipit quidem ab ostiis Anae fluvii, terminatur vero ad fontes eiusdem Anae fluvii; adeo ut longitudinis sit secundum lineam maiorem stad. 3709. Baeticae vero latitudo incipit quidem a fontibus eiusdem fluvii, atqui desinit ad meridiem, quasi circa Iunonis templum praedictum, aut Belona civitatem, aut [idenique] Portum magnum; adeo ut latitudinis spatium secundum lineam maiorem sit stadiorum 1158. Est autem Baeticae mediterraneae circumscriptio stadiorum 6709, stadiorum 5140. Gentes vero halet 5. urbes insignes 85. montes insignes 3. fluvios insignes 5. promontoria insignia 2. portum insignem 1. Summa stadiorum totius quidem Baeticae periplus non excedit 4345. Partis autem Baeticae littoralis ad oceanum, cuius et periplus fecimus, a Calpe monte et columna usque ad ostia Anae fluvii, stadia non plura 2380. non pauciora stadiis 1245.

3) μεξίονα Cod. Paris.

4) Πόρτον μάγνον. Hoc nomen ad linguam latinam factum est. Idem habet Ptolemaeus lib. II, 4, ex quo fonte Marcianus hausit. Conf. Tzet. Chil. VIII, § 10 sqq.

5) ὄρη ἐπίσημα γ'. Numerus in Hoeschelii et Hudsoni textu desideratur, sed prior in notis supplevit hanc lacunam his verbis: „lacunulae inserte τρία“. Idem adnotavit posterior, sed numerum

in textum non recepit, quod Miller fecit, male adnotans: omnia numerum Huds.

6) ἀκρ. ἐπίσημα α' male Hoesch. Huds, editor Vien. et Miller ediderunt β'; recte ad Ptolemaeum. — λιμ. ἐπίσημον corrigit Hoesch. in notis; in textu habens ἐπίσημα, quod, ut solet, Huds. retinuit.

7) στάδιον Miller.

8) σταδίων Miller.

γ. [42] Λουσιτανίας περίπλους.

Ἡ Λουσιτανία τῶν Ἰσπανιῶν περιορίζεται, ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῇ Ταρδακωνησίᾳ Ἰσπανίᾳ παρὰ τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Δωρίου¹ ποταμοῦ, ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῇ αὐτῇ Ταρδακωνησίᾳ, ἀπὸ δὲ δύσεως τῷ δυτικῷ ὠκεανῷ, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῇ προειρημένην Βαιτικῇ, ... καὶ² τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάσῃ. καὶ ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει. ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ προειρημένου Ἄνα ποταμοῦ ἐπὶ Ἰβάλα³ στάδια πτ. καὶ ταῦτα ἐπὶ τῷ μέρει⁴ Τουρδετανῶν⁵ παροικοῦσιν.

Lusitaniae periplus.

Hispania Lusitanica terminatur a septentrione quidem Tarraconensi Hispania juxta occidentalem partem Dorii fluvii: ab oriente vero eadem Tarraconensi: ab occidente vero occiduo oceano: a meridie vero Baetica praedicta, nostroque mari. Ac tota quidem circumscriptio ad hunc modum se habet: quoad partes autem sic se habet. Ab ostiis praedicti Anae fluvii ad Balsa stad. 280 atque haec [loca] ex parte accolunt Turditani. A Balsis

1) Δωρίον recepi ex Ptol. II. 4.; et Miller. Δόριον Hoesch. Huds. Cod. Paris. Hoc est Durius fluvius, quem Latini scriptores vocant, et Strabo lib. III. p. 152.

153. 154. 162. 166: ὁ Δουρίας sive Δούριος; Dio Cass. XXXVII. 52 Δώριος. Agathem. II. 1 Δουρίας. Conf. Claudiani laus Seren. reginae 72 sqq.

Te nascente ferunt per pingua culta tumentem
Divitiis undasse Tagum. Callaecia risit
Floribus, et roseis formosus Duria ripis.

Hoc flumen habet aurum, conf. Sil. Stal. I. 234. Hodie appellatur Duero.

Sestini I. I. p. 3. Mionnet, Supplém. T. I. p. 3. Ἰβάλα Hoesch. Huds. ed. Vien. Ἰβάλα et mox Ἰβάλων Cod. Paris.

2) ἐπὶ Miller; καὶ Hoesch. Huds. Cod. Paris. Sed καὶ intactum relinquimus, nonnulla enim ante excidisse ex hoc verbo conjunctivo vidimus. Haec sententia loco p. 41: ἐνταῦθα πέρας ἔχει τῆς Βαιτικῆς probatur. Itaque hoc loco potius esse aliquid supplendum censeo. Miller non satisfacit.

4) ἐπὶ τὰ μέρη Cod. Herv. Miller, fortasse e Cod. Paris.

3) Lego Βάλα ex Ptol. [geogr. II. 4] et Plin. [hist. nat. IV. 35. Pomp. Mel. III. 1. Itiner. Anton. p. 426. Conf. Rensdii Antiqq. Lusitan. lib. IV. p. 197. Florez Espana T. XIV. p. 201. 209] et mox Βάλων. Huds. Numi praebent: Municip. Balsa Felix.

5) τοῦ θητανῶν Cod. Paris. Miller Τουρδετανῶν, Ptol. II. 4: Τουρδετανῶν. Turdetani et Turdetania Liv. XXI. 6. 12. XXVIII. 16 al. Τουρδετανῶν Strabo III. p. 139. 142. 144, atque ibidem Asclepiades Myrlaen. p. 157. Steph. Byz. Τουρδετανία, γῶρα τῆς Ἰβηρίας, ἣ καὶ Βαιτικὴ καλεῖται, περὶ τὸν Βαιτικὸν ποταμὸν. οἱ οἰκοῦντες Τουρδετανῶν καὶ Τουρδοῦλοι. Ἀρτεμίδαρος δὲ Τουρτετανίαν αὐτὴν καλεῖ καὶ Τούρτους τοὺς οἰκίτορας καὶ Τουρτανούς. Fuerunt Sa-

ἀπὸ δὲ Ἰβάλων εἰς Ὀσόνοβα⁶ στάδια τμ', στάδια γ'. ἀπὸ δὲ Ὀσόνοβα ἐπὶ τὸ ἱερὸν ἀκρωτήριον στάδια τξ', στάδια σξ'. τοῦτο ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ ἀκρωτήριον εἰς τὸν ὠκεανὸν ἔκκειται, καὶ ἔστι τῶν σφόδρα ἐπισημοτάτων. ἀπὸ⁷ δὲ τοῦ Ἱεροῦ ἀκρωτηρίου εἰς Καλισίποδος⁸ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδιοι⁹ ατν', στάδια τν'. ἀπὸ δὲ Καλισίποδος ποταμοῦ ἐκβολῶν εἰς Σάλακρα¹⁰ στάδια σλ', στάδια σί'. ἀπὸ δὲ Σαλάκρων εἰς Καστοβριξ¹¹ στάδια ρσ',¹² στάδια υ'. (74) ἀπὸ δὲ Καστοβριξ εἰς Βαρβάριον ἄκρον σταδία ρψ', στάδιοι ρξ'. ἀπὸ δὲ Βαρβαρίου ἄκρου εἰς Ὀλισίπωνα¹³ στάδιοι τπ', στάδιοι σν'. ἀπὸ δὲ Ὀλισίπωνος ἐπὶ τὰς τοῦ Τάγου ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια ρνε'. εἰσι δ' ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ: ἀπὸ δὲ τῶν ἐκβολῶν¹⁴ τοῦ Τάγου ποταμοῦ ἐπὶ

vero Ossonoba stad. 340, stad. 300. Ab Ossonoba vero ad Sacrum promontorium stad. 360, stad. 260. Hoc promontorium valde expositum est oceano; et eorum [in numero] est, quae [prae caeteris] facile insignissima sunt. A Sacro autem promontorio ad Calipodis fluvii ostia stad. 1350, stad. 350. Ab ostiis vero fluvii Calipodis ad Salacra stad. 230, stad. 210. A Salacris vero ad Castobrix stad. 105, stad. 90. A Castobrix autem ad Barbarium promontorium stad. 190, stad. 160. A Barbario vero promontorio ad Olisipona stad. 280, stad. 250. Ab Olisipone vero ad ostia Tagi fluvii stadia 155. sunt vero ad fontes ejusdem fluvii Ab ostiis vero Tagi fluvii ad ad Lunae

guntinorum vicini, ut *Τορβολήται*, quos Appianus de reb. hisp. VI. 10. commemorat. Ergo retinui *Τουρθητανοί*, conf. *Καρπητανία* ap. Strab. III. p. 142.

6) Ὀσόνοβα Ptol., quod Miller recepit. εἰς Σόνοβα Cod. Paris. conf. καὶ Σόνοβα, quod editt. Strabonis habent; sed iam Vossius ad Pomp. Melam III. 1, 5 restituit formam Ὀσόνοβα. — Et mox ἀπὸ δὲ σόνοβα Cod. Paris.

7) In editione Hoeschel. puncti signum male post ἀπὸ positum est; sed editor ipse in notis emendavit ἐπισημοτάτων. ἀπὸ δὲ τοῦ. Ed. Vienn. em. et Miller recepit.

8) *Καλιποδος* Ptol.; recepit Miller. Nihil mutavi.

9) στάδια Miller, sic ubique.

10) *Σαλακία* Ptol. *Salacia* Plin. hist. nat. IV. 35: *Salacia cognominata Urbs Imperatoria*. Iur.

vet. Latii VIII. 73. Pompon. Mel. III. Antonini Itiner. p. 417. Duae erant urbes in Hispania, nomine *Salacia* appellatae; altera *Lusitaniae*, altera ad *Bracaram Augustam*, Itiner. Anton. p. 422. *Σάλακρα* Miller.

11) *Καιτόβριξ* Ptol. *Catobriga* Anton. Itiner. p. 417. *Cetobriga* Geogr. Raven. IV. 43.

12) *Λεγο ρε' Hoesch.* em. in notis. Miller recepit.

13) In libb. vulg. Ptol. Ὀλιος ἱππῶν. In Cod. Palat. Ὀλιοσείων. Hu d s. Ὀλιοσίπωνα — Ὀλιοσίπωνας Cod. Paris.

14) εἰσι δ' ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ. Ἀπὸ δὲ τῶν ἐκβολῶν κ. τ. λ. Miller, qui hanc lacunam ad Ptolemaeum, ut dicit, male sic expleri vult: *Εἰσι δ' ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ οἱ καλούμενοι Καρπητανοί*, vel po-

Σελήνης ὄρος ἄκρον εἰσὶ [43] στάδια ρν', στάδια ρκ'. ἐνταῦθα παρὰκείται [νῆσος] Λάνουκρίς¹ καλουμένη, εἰσὶ δ' ἐπ' αὐτὴν ἀπὸ τοῦ τῆς Σελήνης ἀκρωτηρίου στάδια τμ',² στάδια χθ'. ἀπὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ ἀκρωτηρίου εἰσὶν ἐπ' αὐτὴν στάδια ρφι', στάδια ρηλ.³ ἀπὸ δὲ Σελήνης ὄρους ἐπὶ Μόνδα ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια ρν', στάδια ρκ'. ἀπὸ δὲ Μόνδα ποταμοῦ εἰς Οὐάκονα⁴ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια τπ', στάδια σοεί. ἀπὸ δὲ Οὐάκονα ποταμοῦ ἐκδέ-

montis promontorium stadia 150, stadia 120. Hic adjacet [insula] Lanucris appellata: ad eam vero sunt à Lunae promontorio stadia 340, stadia 670. A Sacro autem promontorio ad eam sunt stadia 1510, stadia 1130. A Lunae vero monte ad Mondae fluvii ostia stadia 150, stadia 120. A Monda autem fluvio ad Vacuae fluvii ostia stadia 380, stadia 275. Post Vacuam fluvium sequun-

tius simpliciter: ποταμοῦ Καρητανοί. Non populi nomen desideratur, quod apparet ex dimensionum numeris, qui praecedunt et sequuntur, sed numerus, quo dimensio inter fluvii Tagi ostium et fontes indicatur. Illam dimensionem ex Ptolemaei notitia cognoscimus. Geographus enim dicit lib. II. 4: Τάγον ποταμοῦ ἐκβολαὶ ε' L', μ' ς'. τὸ μέχρι τῆς Ταθρακανησίας αὐτὸ μέρος δ' μ' ς'. Αἱ πηγαὶ τοῦ ποταμοῦ α' γο', μ' L' δ'. Gradus longitudinis differunt circiter 6 grad.; hoc facerent 3600 stadia. Strabo autem Polybii sententiam lib. II. p. 107 sq. refert sic: Ὁ δ' αὐτὸν τὸν Τάγον ποταμὸν οὐκ αἰσχίλιον σκαθίων τίθησι τὸ μήκος ἀπὸ τῆς πηγῆς μέχρι τῶν ἐκβολῶν sed in eo, quod adiecit Strabo, erravit. Dicit enim: οὐ δῆπον τὸ σὺν τοῖς σκολιῶμασι, (οὐ γὰρ γεωγραφικὸν τοῦτο,) ἀλλ' ἐπ' εὐθείας λέγων. Polybius autem omnes fluvii inflexus computare videtur. Conf. quae Strabo lib. III. p. 152 de Tago flumine dicit. Sunt autem haec: Πολύχιδυς δ' ὁ ποταμὸς, καὶ ὀστέων πλήρης. Ρεῖ δ' ἔχων τὰς ἀρχὰς ἐν Κελτιβήρων, διὰ Οὐεττῶνων καὶ Καρητανῶν, καὶ Λουσιτανῶν, ἐπὶ δύνειν ἰσημεριῶν, μέχρι ποσῶ παραλλήλος

ἂν τῷ τε Ἄνα καὶ τῷ Βαῖτι, μετὰ δὲ ταῦτα ἀφιστάμενος ἐκείνων ἀποκλινόντων πρὸς τὴν νότιον παραλλαν. Fortasse etiam ille versus laceratus glossema est, atque eiciendus. Interpositus esse videtur, cum non prorsus necessarius sit. Glossator numeros stadiorum addendos neglexit. Conf. infra pag. 44, not. 2.

1) Λονδοβρις Ptol. [geogr. II. 6]. Λάνουκρίς Miller. — Ex versione Dodwelli lat. inseruit Miller ante Λάνουκρίς verbum [νῆσος], et non suo iure; neque Codd. Hoeschelii, neque Cod. Paris. praebent.

2) Post στάδια τμ' ex Cod. Herv. insere, στάδια ἄχο. ἀπὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ ἀκρωτηρίου εἰσὶν ἐπ' αὐτὴν. Hoesch. Et sic Cod. Paris. „Sed in mendo cubat numerus ille χθ'. aut praecedens τμ'." Huds. Miller autem στάδια χθ', στάδια τμ', nulla auctoritate adiutus, nisi quod in prioribus et sequentibus numeris maior praet.

3) Miller βφι' et βηλ' legi vult.

4) Οὐάκονα fluvium Strabo III. p. 153 appellat, Ptol. II. 5. Οὐάκος, Plin. hist. nat. IV. 21. V a c c a. Οὐάκον Cod. Paris. ut paulo post.

χονται αὖ τοῦ Δορίου⁵ ποταμοῦ ἐκβολαί, καθ' ὡς τέλος ἔχεν τὴν Λουσιτανίαν Ἰσπανίαν συνέστηκεν. ἀπὸ δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δορίου ποταμοῦ ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ στάδια αὐτό. ἔστι δὲ τῆς⁶ Λουσιτανίας τὸ μῆκος, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ δυτικῆς πλευρᾶς⁷ καὶ τοῦ ἱεροῦ ἀκρωτηρίου, περαιούμενον δὲ πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Δορίου ποταμοῦ, ὡς εἶναι διὰ τῆς μεγίστης γραμμῆς τοῦ μήκους⁸ στάδια γυτὲ. τὸ δὲ πλάτος τῆς Λουσιτανίας ἀρχεται μὲν ἀπὸ θαλάσσης κατὰ τὴν ἀρκτῶαν πλευ(-75)ρᾶν, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Οὐακούα ποταμοῦ, καταλήγει δὲ ὡς πρὸς μεσημβρίαν εἰς Ἰβάλσα⁹ τὴν πόλιν, ὡς εἶναι καὶ τοῦ πλάτους κατὰ τὴν μείζονα γραμμὴν στάδια ψγγ'. ἔστι δὲ ὁ τῆς Λουσιτανίας ὁ τῆς μεσογειᾶς περιορισμὸς¹⁰ σύμπαρ στάδια δν', στάδια δ'. ἔχει δὲ ἔθνη δ',¹¹ πόλεις ἐπισήμους νς', ὄρη ἐπίσημα ε', ποταμοὺς¹² [44] ἐπισήμους ς', ἀκρωτήρια ἐπίσημα β'. οἱ πάντες ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἄνα ποταμοῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δορίου ποταμοῦ τοῦ περιπλου τῆς παραλλῆλας Λουσιτανίας τῆς πρὸς τῷ ὠκεανῷ στάδια¹ οὐ πλείον ὀσμ'. οὐχ ἦττον στάδια² γσξέ.

tur Dorii fluvii ostia: juxta quae Hispaniam Lusitanicam fines habere constat. Ab ostiis vero Dorii fluvii ad fontes ejusdem fluvii stadia 1370. Lusitaniae autem longitudo incipit quidem ab occidentali latere et Sacro promontorio, terminatur vero ad fontes Dorii fluvii, adeo ut per maximam lineam longitudinis sit stad. 3335. Latitudo autem Lusitaniae incipit quidem à mari ad latus septentrionale, juxta ostia Vacuae fluvii, atqui desinit quasi meridiem versus ad Balsa civitatem, adeo ut secundum lineam majorem latitudinis sit stadiorum 1693. Est autem universus Lusitaniae mediterraneae ambitus stad. 4400, stad. 4000. Gentes vero habet 4. urbes insignes 56. montes insignes 5. fluvios insignes 6. promontoria insignia 2. Periplus Lusitaniae littoralis ad oceanum, ab ostiis Anae fluvii usque ad ostia Dorii fluvii, stadia cuncta non plura 4140. non pauciora stadiis 3265.

5) Δορίου Cod. Paris. Δορίον Ptol. Δορίας Agathemer. II. 10. V. supra ad p. 42. not. I.

6) Ἔστι δὲ τῆς Λουσ. e Cod. Herv. lego, et Miller. Hoesch. Huds. om. ἔστι δὲ et legunt τῆς δὲ Λουσ.

7) ἀπὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς Miller.

8) μῆκος errore typogr. Hoesch. Hud., sed Hoesch. in notis em. — Miller mavult ετλε.

9) Ἰβάλσα Cod. Paris. „Lege

Βάλσα“. Huds. — Miller legi vult βψγγ'.

10) Infra [p. 44] ὁ κατὰ γῆν αὐτῆς περιορισμὸς. sc. ambitus partium earum quae oceano non adiacent. Huds.

11) Lege ἔθνη δ'. em. Hoesch. in notis; in textu Hoesch. Huds. legitur α'.

12) ποταμὸς ed. Vienn.

1) στάδιοι Miller.

2) σταδίων Miller.

Stephanus Byz. refert haec:

Λουσιτανία, μέρος τῆς Βαιτικῆς. Μαρκιανὸς ἐν περιπλῶ αὐτῆς. Erravit Stéphanus, sive qui eius librum in hodiernam formam redegerit; Lusitania non est Baeticae, sed Iberiae pars. Hoc iam vidit Luc. Holstenius, itaque in suis Notis et Castigatt. in Steph. scribi vult τῆς Ἰβηρίας. — Ex Strabone Lusitaniae extensionem cognoscimus. Dicit enim lib. III. p. 152: Τοῦ δὲ Τάγου τὰ πρὸς ἄρκτον, ἢ Λουσιτανία ἐστὶ μέγιστον τῶν Ἰβηρικῶν ἔθνων, καὶ πλείστοις χρόνοις ὑπὸ Ῥωμαίων πολεμηθέν. περιέχει δὲ τῆς χώρας αὐτῆς τὸ μὲν νότιον πλευρὸν ὁ Τάγος, τὸ δ' ἐσπέριον καὶ τὸ ἀρκτικὸν ὁ ἄκεανός, τὸ δ' ἑσθινὸν οἱ τε Καρχητανοὶ καὶ οἱ Οὐρέττωρες Οὐακαῖοι καὶ Καλλιαῖκοι, τὰ γινώριμα ἔθνη· τἄλλα δὲ οὐκ ἄξιον ὀνομάζειν, διὰ τὴν μικρότητα καὶ τὴν ἀδοξίαν· ὑπεραντίως δὲ τοῖς νῦν, ἔνιοι καὶ τοῦτους Λουσιτανούς ὀνομάζουσι. Ὅμοροι δ' εἰσὶν ἐκ τοῦ πρὸς ἑσπερίου οἱ μὲν Καλλιαῖκοι τῶν Ἀστουρίων ἔθνη καὶ τοῖς Κελτίβηροι, οἱ δ' ἄλλοι τοῖς Κελτίβηροι. Τὸ μὲν οὖν μήκος τρισχιλίων σταδίων· τὸ δὲ πλάτος πολὺ ἑλαττον, ὃ ποιεῖ τὸ ἑσθινὸν πλευρὸν, εἰς τὴν ἀντικειμένην παραλίαν· ὑψηλὸν δ' ἐστὶ τὸ ἑσθινὸν καὶ τραχύ. ἢ δὲ ὑποκειμένη χώρα, πεδιάς πᾶσα, καὶ μέχρι θαλάττης, πλὴν ὀλίγων ὄρων οὐ μεγάλων. In editionibus olim legebatur μωρίων καὶ τρισχιλίων. Xylander primus numerum admodum magnum mutavit in 1300, quem Casaubonus et Siebenkeesius receperunt. Primus autem Gossellinus Gallus v. eius libros: Géographie analysée p. 68 et Recherches T. IV. p. 36 ponendum esse numerum τρισχιλίων recte vidit. Conferri potuerit Marcianus p. 43 et Agathemer infra l. 1. Conf. quoque Strab. III. p. 166 de Lusitaniae extensione politica sub Caesarius. Plinius autem hist. nat. lib.

IV. 35 haec: A Durio Lusitania incipit.... Excurrit deinde in altum vasto cornu promontorium, quod alii Artabrum adpellavere, alii Magnum, multi Olysiponense, ab oppido, terras, maria, coelum distermians. Illo finitur Hispaniae latus, et a circuitu eius incipit frons. Septentrio hinc, oceanusque Gallicus, occasus illinc, et oceanus Atlanticus. Promontorii excursus LX M. prodidere, alii XC M. pass. Ad Pyrenaeum inde non pauci XII quinquaginta millia, et ibi gentem Artabrum, quae nunquam fuit, manifesto errore.... Ab Minio, quem supra diximus, CC M. pass., ut auctor est Varro, abest Aeminius.... Ab Durio Tagus CC M. pass., interveniente Munda. Tagus auriferis arenis celebratur. Ab eo CLX M. pass. promontorium Sacrum e media prope Hispaniae fronte prosilit: XIV M. pass. Inde ad Pyrenaeum medium colligi Varro tradit. Ad Anam vero, quo Lusitaniā a Baetica discrevimus, CXXVI M. pass., a Gadibus CII M. pass. additis.... Universa provincia dividitur in conventus tres: Emeritensem, Pacensem, Scalabitanum.... Lusitaniā cum Asturia et Gallaecia patere longitudine DXL M. passum: latitudine DXXXVI M. Agrippa prodidit. Omnes autem Hispaniae, a duobus Pyrenaei promontoriis per maria, totius orae circuitu passuum XXIX. XXII M. colligere existimantur, ab aliis XXVI mill. Conf. deinde Artemidorus numerum Plin. II. 112: Artemidorus.... a Gadibus circuitu Sacri promontorii ad promontorium Artabrum... longissime frons procurrit Hispaniae CCCCXCI. Agathemer l. 4: ἀπὸ Γαδείρων δὲ διὰ Ἰεσοῦ ἀκρωτηρίων καὶ Ἀράβρων λιμένος σταδιοὶ ζτλβ'.

δ. Ταρρακωνησίας περίπλους.

Ἡ Ταρρακωνησία³ τῶν Ἰσπανιῶν περιορίζεται, ἀπὸ μὲν ἀρκτων τῷ Κανταβρίῳ ὠκεανῷ: ⁴ ἔστι δὲ οὗτος ἀρκτῶν μερῶν. ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν θερινῶν τῇ Πυρρήνῃ πάσῃ, ἀπὸ τοῦ Οἰάσσῳ⁵ τῆς Πυρρήνης ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ ἐτέρου ἀκρωτηρίου αὐτῆς, τοῦ κειμένου κατὰ τὴν ἡμετέραν θάλασσαν,⁶ ἐφ' οὗ ἴδονται τὸ ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης.⁷ ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῇ τε προειρημένη Λουσιτανίᾳ, καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάσῃ. ἀπὸ δὲ δύσεως τῷ δυτικῷ ὠκεανῷ. καὶ ἡ μὲν (76) ὅλη περιγραφή τοῦτον ἔχει τὸν πρόπον.

Tarraconensis periplus.

Hispania Tarraconensis terminatur a septentrione quidem Oceano Cantabrico; est autem hic partium septentrionalium: ab aestivi vero solis ortu tota Pyrene, ab Oeasso Pyrenes promontorio usque ad alterum ejus promontorium, nostrum mare attingens, in quo positum est Veneris templum: a meridie vero Lusitaniae praedictae et nostro mari: ab occasu vero occidentali oceano. Ac universa quidem circumscriptio ad hunc modum se ha-

3) Marcianus utitur substantive Ἡ Ταρρακωνησία; apud Stephanum Byz. autem legimus: Ταρρακῶν, πόλις δυναμικώτερα τῆς Ταρρακωνησίας χώρας. Conf. Plin. hist. nat. III. 2. 3. ubi idem usus occurrit, si non ex antecedentibus ad verbum Tarraconensis Hispania suppleri necesse sit.

4) Cantabri latus Hispaniae septentrionale habent. Conf. Strab. III. p. 157. 167. Plin. hist. nat. XXXIV. 43. IV. 34 al. Dio Cass. LIII. 25. al.

5) Οἰάσσῳ correxi. Πάσσῳ. Hoesch. Huds. Cod. Paris. Apud Ptol. Οἰασῶ πόλις. Pomp. Mel. III. 1, 10 Oeaso; Oeasuma Gruter. Inscriptt. T. I. p. 718; Olarso Plin. III. 4. IV. 34. Apud Strab. III. p. 161 legimus et Ἰδαουσία et Οἰδασούνα sive Οἰασούνα. Οἰασούνα autem ceteris praeferranda nominis forma est.

6) τῇ Πυρρήνῃ πάσῃ. Mons dividit Hispaniam et Galliam, atque appellatur ἡ Πυρρήνῃ, sive τὰ Πυρρηναία ὄρη, sive Πυρρηναίων

ὄρος. Romani dicunt: Pyrenaeus, Pyrenaei montes, Pyrenaeus saltus. Conf. Senec. quaest. nat. I. Liv. XXI. 23. 24. Auson: epigr. 25, 51 et 24, 87. De fabula huius nominis originis v. Diodor. V. 35. Aristot. mirabil. auscult. 88. Plin. III. 3. Sil. Ital. 420. Eustath. ad Dionys. Perieg. 693: ἦν δὲ Πυρρήνῃ καὶ Πυρρηναίων οἰδαμεν ὄρος, λέγεσθαι, et v. 338: Πυρρήνῃ μέγιστον ὄρος, οὗ ὑπὸ πόδα οἱ Κερυφοὶ τὸ ἔθνος. ἔχει δὲ ἡ Πυρρήνῃ τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τοῦ βορείου ὠκεανοῦ, καὶ διήκει ἕως εἰς τὴν ἐσπερίαν θάλασσαν, καὶ διαρῖζει Κελτούς τε καὶ Ἰβήρας. ἡ δ' αὐτὴ οὐ μόνον Πυρρηναίων ὡς προειρηται ὄρος, ἀλλὰ καὶ πληθυντικῶς ὄρη Πυρρηναία λέγεται. Conf. Strabo. II. p. 127. 128. III. p. 137 al., I. p. 71. III. 159. 161 176 al.

7) ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης. Ptol. II. 6: ἱερὸν τῆς Πυρρηναίας Ἀφροδίτης; Strabo I. p. 178: τὸ Ἀφροδίσιον, p. 181: τὸ τῆς Πυρρηνης ἄκρον; Plin. III. 4: Pyrenaea Venus.

ἔστι δὲ τῆς Ταρδακωνησίας τὸ μῆκος, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ἀπὸ τοῦ Κορίου⁸ ἀκρωτηρίου, περαιουόμενον δὲ κατὰ τὸ ἀκρωτήριο τῆς Πυρήνης τὸ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάσσει, ἔνθα τὸ ἱερόν τῆς Ἀφροδίτης, ὡς εἶναι τῆς ἐπαρχίας τὸ μῆκος κατὰ τὴν διὰ μέσου τομὴν στάδια ζσλ', τὸ δὲ πλάτος τῆς Ταρδακωνησίας καὶ τῆς Βαιτικῆς,⁹ ὡς εἶναι καὶ τοῦ πλάτους τὸ διάστημα κατὰ τὴν μείζονα γραμμὴν στάδια βσν'. ἔστι δὲ ὁ¹⁰ κατὰ γῆν αὐτῆς περιορισμὸς στάδια δφ', στάδια γτ'.¹¹ ἔχει δὲ [45] ἔθνη νέ, πόλεις ἐπισήμους σογ', ὄρη ἐπίσημα ε', ποταμοὺς ἐπισήμους κγ', ἀκρωτήρια ἐπίσημα η'. λιμένας ἐπισήμους δύο. καὶ ὁ μὲν τῆς Ταρδακωνησίας¹ περίπλους τῶν πρὸς τῷ ἄνεανῶ κειμένων αὐτῆς μερῶν κατὰ τὴν δυτικὴν καὶ ἀρκτώαν πλευρὰν εἴρηται. τὸ δὲ λειπόμενον αὐτῆς μέρος παρὰ τὸ Βαλεαρικόν¹ πέ-

bet. Tarraconensis autem longitudo incipit quidem ab occidentali latere a Coru promontorio, terminatur vero ad promontorium Pyrenes, exstans mari nostro, ubi Veneris templum; adeo ut provinciae longitudo, juxta lineam per medium ductam sit stad. 7230. Latitudo vero Tarraconensis et Baeticae adeo ut latitudinis spacium secundum majorem lineam sit stad. 4250. Est autem ambitus ejus juxta terram [qua in alias contingit provincias] stad. 4500, stad. 3300. Gentes autem habet 55. urbes insignes 273. montes insignes 5. fluvios insignes 23. promontoria insignia 8. portus insignes 2. Ac de periplo quidem partium Tarraconensis [provinciae] oceano adjacentium juxta occidentale et septentrionale latus [jam] dictum est. Reliqua au-

8) Κορίου Cod. Paris. „Lego ex Ptol. Κώρου.“ Huds. Nihil mutavi. Nemo hoc promontorium indicat, nisi Marcianus. Κώρον ex promontorii Indici nomine factum esse videtur. Miller Κώρου.

9) τὸ δὲ πλάτος τῆς Ταρδακωνησίας καὶ τῆς Βαιτικῆς ὡς εἶναι καὶ τοῦ κ. τ. λ. Plura hic desunt. scl. [p. 41] ἀρχεται μὲν ἀπὸ καταλήγει δὲ Huds. At si accurate confers loca illa p. 41 et 43 de latitudine Lusitaniae et Baeticae, atque illarum terrarum situm ipsum, nihil desiderabis. Miller quidem lacunam, ab Hudsono indicatam et in versione sua latina et in notis, in textum suum recepit. Eam omisi. Maximam Ibe-

riae vel potius Hispaniae extensionem in latitudinem habent terrae Baetica et Tarraconensis; si Marcianus maximam illarum terrarum in longitudinem indicare voluisset, Tarraconensem cum Lusitania coniungere necesse esset. Conf. quoque Strab. lib. II. p. 127 sq.: μῆκος δὲ τῆς γῶρας ταύτης [i. e. τῆς Ἰβηρίας] ἔστι περὶ ἑξαμισχιλλίους σταδίου τὸ μείζον· πενταμισχιλλίους δὲ πλάτος. Hoc nostram sententiam adiuvit; Ptolem. geogr. II. 4 Iberiam descripsit inter 3 et 19 grad. long., 36 et 46 grad. latit.

10) ἔστι δὲ ἡ Cod. Paris.

11) στάδια γτ' em. Hoesch. in notis; edidit γτ', quod Huds. ut solet, servavit.

1) Βαλεαρικόν Hoesch. Huds.

λαγος, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ τοῦ Πυρηναίου ὄρους, καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου αὐτοῦ,¹ ἐφ' οὗ τὸ Ἀφροδίτης [ἱερὸν] ἐγκεῖσθαι² προειρήκαμεν, καταλήγον δὲ εἰς Οὐρκίην,³ μεθ' ἧν ἐκδέχεται ἡ Βαιτική⁴ ἐπαρχία, ἧς τινωσ τὰ μέρη τὰ πρὸς τῷ Ἡρακλείῳ πορθμῷ καὶ τῷ δυτικῷ ὠκεανῷ ἐν ἀρχῇ διεξήλθομεν.⁵ οἱ πάντες ἀπὸ τῶν τοῦ Δορίου ποταμοῦ (77) ἐκβολῶν ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριο τῆς Πυρήνης τὸ Οὐάσσω λεγόμενον τοῦ περιπλου τῆς παρὰ τὸν ὠκεανὸν πα-

tem ejus pars, spectans mare Balearicum, incipit quidem a Pyrenaeo monte, et a promontorio ejus, ubi Veneris [templum] positum esse prius memoravimus, finitur vero ad Urceam, quam excipit Baetica provincia, cujus partes ad fretum Herculeum et occidentum oceanum jacentes in principio percurrimus. Univerſa peripli Tarraconensis littoralis ad oceanum, ab ostiis Dorii fluvii ad Pyrenaeum promontorium Oeasso dictum, stadia sunt non plura

Βαλιαρικὸν Cod. Paris. Βαλλιαρικὸν Ptol. Diodor. V. 16: ἄλλαι δ' ὑπάρχουσι νῆσοι καταντικρὺ τῆς Ἰβηρίας. ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων ὀνομαζόμεναι Γυμνήσια διὰ τὸ τοὺς ἐνοικοῦντας γυμνοὺς τῆς ἐσθῆτος βιοῦν κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ ὄραν, ὑπὸ δὲ τῶν ἑγχωρίων καὶ τῶν Ῥωμαίων προσαγορεύονται Βαλιαρεῖς ἀπὸ τοῦ βάλλειν ταῖς σφενδόνας λίθους μεγάλους κάλλιστα τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων. Varias lectiones sunt Βαλιαρίδας, Βαλεαρίδας, Βαλιαρίδεις, Καλλιαρεῖς, ceteri Βαλλιαρεῖς. Polyb. III. 33, II Βαλιαρεῖς, οὗς κυρίως μὲν καλοῦσι σφενδονήτας. et 33, 17, I. 67, 7 al. Βαλιαρεῖς nomen scribitur. Steph. Byz. Γυμνήσια, δύο νῆσοι . . . ἐκλήθησαν δὲ καὶ Βαλιαρίδες, ἀφ' οὗ Βαλιαρεῖς τὸ ἔθνηκόν. Lycophr. 633: οἱ δ' ἀμφικλύστους χοιράδας Γυμνησίας || σισυροδῦται καρκίνοι πεπλακότες, || ἀχλαῖνον ἀμπρῦσσουσι νήλιοι βίον. Strabo III. p. 167: Τῶν δὲ προκειμένων ἔσσαν τῆς Ἰβηρίας, τὰς μὲν Πιτνουσας δύο, καὶ τὰς Γυμνησίας δύο, αἷς καλοῦσι δὲ Βαλεαρίδας, προκεισθαι συμβαίνει τῆς μεταξὺ Ταρρακῶνος καὶ Σούκρονος παραλίας. idem lib. XIV. p. 654. Eustath. ad Dionys. Perieg. 457: αἱ Γυμνήσιαι νῆσοι . . . ἐκλήθησαν

δὲ ποτὲ καὶ Βαλιαρίδες. Agathemer. I. 5: Τῶν δὲ Γυμνησίων, ὡς Καρχηδόνιοι Βαλιαρίας καλοῦσιν . . . ἡ μείζων μήκος ἔχει σταδίων ας, πλάτος σταδίων υ', ἡ ἐλάττων σταδίων τ. Ex hac Agathemeri notitia videmus, Romanos locorum huius regionis nomina a Carthaginensibus accepisse, quod iam ad pag. 37 not. 6 diximus. Plin. hist. nat. III. 5: Baleares funda bellicosas Graeci Gymnesias dixere. Et sic omnes posteriores. Isidorus origg. XIV. 6: Baleares insulae Hispaniae duae sunt, Aphrosiades et Gymnasides, maior et minor, unde et eas vulgus Maioricam et Minoricam nuncupat. Conf. Io. Christ. Wernsdorfii de antiquitatibus Balearicis Exercitationem Brunswic. MDCCCLX. 4.

2) ἀκρωτηρίου αὐτοῦ Pyrenaei promontorium Liv. XXVI. 19.

3) Inserendum ἱερὸν, quod Huds. in vers. lat. fecit. ἐγκεῖσθαι Hoesch. em. Huds.

4) Οὐρκίην Ptol. Huds. Si Latinos sequamur, scribendum fuerit Οὐρκι. Urcei, Urgi, Virgi, Murgi, omnia eiusdem oppidi sunt nomina. Vos. ad Melam p. 192.

5) Βετική Cod. Paris.

6) Cum ed. Vienn. posui, quod

ραλλίας τῆς Ταρβανωνησίας εἰςὶ στάδια⁷ οὐ πλείον .. τικς', οὐκ ἔλαττον στάδια ηιβ'. οἱ δὲ σύμπαντες ἀπὸ τοῦ ὄρους⁸ Κάλπης, τοῦ πρὸς τῷ Ἡρακλείῳ πορθμῷ κειμένον, μέχρι τοῦ Οἰάσσῳ, ἀκρωτηρίου⁹ τῆς Πυρρήνης,¹⁰ τοῦ περίπλου παντὸς τῆς Ἰβηρίας, τῆς παρὰ τὸν ἄκτανον κειμένης, οὐ πλείον στάδια .. ρμέ,¹¹ οὐκ ἔλαττον στάδια .. γσβ'. ὁ μὲν οὖν τῆς Ἰβηρίας περίπλους ὁ παρὰ τὸν ἄκτανον τὸν δυτικὸν καὶ τὸν ἀρκτῶον τυγχάνων, ἀπὸ τῆς Κάλπης τοῦ ὄρους καὶ τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ μέχρι τῆς Πυρρήνης τοῦ ὄρους καὶ τοῦ πέρατος αὐτοῦ τοῦ ἀρκτῶου, τοῦ καλουμένου Οἰάσσῳ, τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. ἐπὶ δὲ τὰ ἐξῆς χωρήσομεν.¹²

ε. [46] Κελτογαλατίας περίπλους.

Ἡ καλουμένη Κελτογαλατία,¹ διήκει μὲν ἐπὶ πλείστον καὶ

.. 327, non pauciora stadiis 8012. Totius autem peripli Iberiae juxta oceanum sitae, a Calpe monte ad fretum Herculeum jacentis usque Oeasso promontorium Pyrenes, stadia omnia non plura .. 6045, non pauciora stadiis .. 3282. Periplus igitur Iberiae juxta oceanum occidentalem et septentrionalem, a Calpe monte et freto Herculeo usque ad montem Pyrenes et extremitatem ejus borealem Oeasso nominatam, hunc in modum se habet. Ad sequentia autem progrediemur.

Celtogalatae periplus.

Regio] Celtogalata appellata in immensum quidem extendi-

iam Huds. indicavit, punctum post διεξήλθομεν.

7) στάδιοι et mox σταδίων Miller. σταδίων omis. Cod. Paris. .. τικς' Hoesch. Huds. Forte θτικς' coniecit Huds. Miller ,ατικς' = 10327.

8) ἀπὸ τοῦ ὄρους [ἐπὶ] τῷ Ἡρακλείῳ πορθμῷ κ. τ. λ. edidit e cod. Paris., ut videtur, Miller. Si hanc lucunam in codice animadvertisset, eam ex editione Hoeschel. explere potuisset. Inseruit tantummodo ἐπὶ; versionem autem Hudson. latinam reliquit intactam.

9) ἀκρωτηρίῳ Hoesch. ἀκρωτηρίον in notis em. Huds. recepit Miller.

10) Πυρρήνης Cod. Paris. et sic saepius.

11) Miller ,αρμέ, et mox ,αγοσβ' i. e. 16045 et 13282. Conf. si velis Appian. hist. rom. VI. 1: μέγεθος δὲ τῆς Ἰβηρίας... ἐστὶ πολὺ καὶ ἀπιστον, ὡς ἐν χώρᾳ μιᾶ ὄπου τὸ πλάτος μυριάσι σταδίοις ἀριθμοῦσι, καὶ ἐστὶν αὐτῇ τὸ πλάτος ἀντὶ μήκους. Ἐδνη τε πολλὰ καὶ πολυάνθημα αὐτὴν οἰκεῖ, καὶ ποταμοὶ πολλοὶ ῥέουσι ναυσίποροι. Plin. hist. nat. III. 3. 4. IV. 35. Eratosth. ap. Strab. I. p. 64. III. p. 148. II. p. 106. III. p. 140. 168. Conf. Uckerti Geograph. Graec. et Rom. Vol. II. P. 1. p. 254 sqq.

12) χορήσομεν Cod. Paris.

1) Κελτογαλατία nomine Ptole-

κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν. διήρηται δὲ εἰς ἐπαρχίας δ',³ Γαλλίαν Ἀκντανίαν, καὶ Γαλλίαν Λουγδουνησίαν, καὶ Γαλλίαν Βελγικὴν, καὶ Ναρβωνησίαν· ἀλλ' αἱ μὲν προειρημέται τρεῖς ἐπαρχίαι⁴ προσοικοῦσι τῷ ὠκεανῷ πρὸς τὰς ἄρκτους ἐστραμμέναι· ἡ δὲ Ναρβωνησία ἐν (78) τῇ καθ' ἡμᾶς καὶ ἐντὸς κεῖται θαλάσση, πρὸς τὴν μεσημβριανὴν ὁρῶσα. λέξομεν τοίνυν τὸν περίπλουν ἀπολούθως ἀπὸ τῆς Ἀκντανίας ἀρχάμενοι, τῶν παρὰ τὸν ὠκεανὸν τὸν ἀρκτῶν τῆς Κελτογαλατίας παροικούντων ἐθνῶν. τοῦτον γὰρ τὸν περίπλουν ἀναγράφειν ὑπεσχόμεθα. τῆς γὰρ Ναρβωνησίας τὸν περίπλουν ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῆς Ἀρτεμιδώρου Γεωγραφίας ἦτοι περίπλου,⁵ σαφῶς διεξήλθομεν, εἰ καὶ ὁ προειρημέ-

tur et per terram et mare. Divisa autem est in provincias quatuor, Galliam Aquitanicam, et Galliam Lugdunensem, et Galliam Belgicam, et Narbonensem. Sed tres. quidem provinciae praedictae adjacent oceano, ad septentrionem conversae: Narbonensis autem in nostro et interiori mari jacet, ad meridiem spectans. Periplum igitur ordine persequemur, incipientes ab Aquitania [e et] gentibus Celtogalatiae oceanum septentrionalem accolentibus. hunc enim periplum perscribere polliciti sumus. Nam periplum Narbonensis [provinciae] in epitome Geographiae sive pe-

maeus tantum II. 7, et Marcianus, qui illum exscripsit, usi sunt; antea haec terra ἡ Κελτικὴ appellata est, Dio Cass. XXXIX. 46. Aristot. de gener. anim. II. 8. Polyb. III. 39. Strabo II. p. 128. 148. IV. p. 189 al. Alii dicunt Γαλατία, et quidem inde ex tempore, quo Timaeus scripsit, conf. Etymol. M. s. v. Γαλατία; deinde Γαλλίαι, conf. Agathemer. II. 4. Paris. I. 3. Appian. de reb. Illyr. 2. al. — De populo Κελτογαλάται conf. Eustath. ad Dionys. Perieg. 74. Sueton. Caes. 25: Omnis Gallia, quae Saltu Pyrenaeo Alpibusque et Monte Gebenna, fluminibusque Rheno et Rhodano continetur patet in circuitu ad bis et tricies centena millia passuum.

2) De divisione Celtogalatiae quadruplici Marcianus nihil de suo dedit, sed Ptolemaei verba fere reddidit. Idem lib. II. 7 haec: ἡ Κελτογαλατία διήρηται εἰς

ἐπαρχίας δ' Ἀκντανίαν, καὶ Λουγδουνησίαν, καὶ Κελτικὴν, καὶ Ναρβωνησίαν. Galliam Caesar Augustus in has quatuor partes divisit, Strabo IV. p. 177. Dio Cass. XXXVII. 47. XLVI. 55. Caesar Provinciam Galliam ab Gallia propria seiunxit. Conf. eum de bello gall. I. 19. 33. VII. 66; itaque dicit I. 1: Gallia est omnis divisa in partes tres: quarum unam incolunt Belgae, aliam Aquitani, tertiam, qui ipsorum lingua Celtae, nostra Galli appellantur.

3) Ἀκντανίαν apud Ptol. Huds.

4) αἰπαρχίαι Cod. Paris.

5) Ex hac Marciani notitia cognoscimus, quomodo Artemidori periplum maris nostri composuit. Artemidori atque Menippi periplorum epitomae cum suo ipsius opere unum corpus geographicum effecisse videntur. Narbonensis autem Galliae periplum in Artemidori epitoma se

νος Ἀρτεμίδωρος τὴν διαίρεσιν τῶν ἐν Ἰβηρίᾳ ἐπαρχιῶν οὕτως ἐποίησατο.

ζ. Ἀκυτανίας περίπλους.

Ἡ Ἀκυτανία περιορίζεται, ἀπὸ μὲν ἄρκτων μέρει τῆς ἑχόμενης Λουγδουνησίας ἐπαρχίας, καὶ τῷ μετ' ἐκείνην ὠκεανῷ ἀρκτώῳ, ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν ὁμοίως μέρει τῆς Λουγδουνησίας κατὰ τὸν *Διγῆρα*⁶ ποταμὸν μέχρι τῶν πηγῶν αὐτοῦ, καὶ μεῖζι⁷ τῆς Ναρβωνησίας μέχρι τοῦ πρὸς τῇ Πυρρήνῃ πέρατος, ἀπὸ δὲ δυσμῶν τῷ Ἀκυτανῷ⁸ ὠκεανῷ, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας μέρει τε τῆς Πυρρήνης κατὰ τὸ Οὐάσσω [47] ἀκρωτήριον τῷ πρὸς τὸν ὠκεανὸν νενευκότι, καὶ μέρει τῆς Ναρβωνησίας ἐπαρχίας ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ *Διγῆρος*¹ μέχρι τοῦ εἰρημένου πρὸς τῇ Πυρρήνῃ

ripli Artemidori perspicue descripsimus: praefatus licet Artemidorus nullam fecerit divisionem provinciarum in Iberia.

Aquitaniae periplus.

Aquitania terminatur a septentrione quidem parte finitimae Lugdunensis provinciae, et oceano post illam septentrionali: ab oriente autem similiter parte Lugdunensis juxta fluvium Ligerim usque ad fontes ejus, et parte Narbonensis usque ad terminum in Pyrene [monte:] ab occidente vero Aquitanico oceano: a meridie autem parte Pyrenes juxta Oeasso promontorium vergente ad oceanum, et parte Narbonensis provinciae a capite Ligeris usque ad dictum in Pyrene [monte] terminum. Ac universa qui-

accurate descripsisse hic ipse dicit; sed ex ea nihil fere ad nostra tempora pervenit. Conf. nostram Artemidori peripli integri eiusque epitomes fragmentorum collectionem, quam edidi Lips. 1838 p. 208 et p. 221 sqq. Ad haec adiciendum est ex Stephano Byz.: *Ναρβών, ἐμπόριον καὶ πόλις Κελτικῆ. Σαρδάβων τετάρτη* [p. 181 sq.]. *Μαρχιανὸς δὲ Ναρβωνησίαν αὐτὴν φησι.* Gallia Narbonensis, sive Provincia Romana, sive etiam Gallia braccata apud Romanos appellabatur. Conf. Plin. hist. III. 5: Narbonensis provincia appellatur pars Galliarum, quae interno mari adluitur, Braccata

ante dicta, amne Varo ab Italia discreta, Alpiumque vel saluberrimis Romano imperio iugis, a reliqua vero Gallia latere septentrionali montibus Gebenna et Iura. . . . Longitudinem Provinciae Narbonensis CCLXX M. pass. Agrippa tradit, latitudinem CCXLVIII. Conf. Strabo. IV. p. 178. 179. 184. Ptol. geogr. II. Plin. IV. 31. *Ναρβωνίτις* Strabo IV. p. 189.

6) *Λεγε Διγῆρα* ex Ptol. *Διγῆρα* Cod. Paris.

7) *καὶ μεῖζη* Cod. Paris.

8) Miller *Ἀκυτανικῶ*, Cod. Paris. ut videtur *Ἀκυτανῶ*. „Scribe *Ἀκυτανίω* aut *Ἀκυτανίω*.“ Hud. s.

1) Al. *Διγῆρος* Hud. s. *Διγῆρος*

πέ(-79)ρατος.² καὶ ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ τοῦ ἔθνους τοιαύτη· τὰ δὲ κατὰ μέρος τῆς παραλίας κατὰ τὸν Ἀκυτάνιον ὠκεανὸν³ οὕτως ἔχει. ἀπὸ τοῦ Οὐάσσα ἀκρωτηρίου τῆς Πυρήνης ἐκδέχεται⁴ Ἀτουρίου⁵ ποταμοῦ ἐκβολή. εἰσι δ' ἐπ' αὐτὴν οὐ πλεῖω στάδια δον.⁶ οὐχ ἦττον στάδια γν'. ἀπὸ δὲ Ἀτουρίου ποταμοῦ ἐκβολῶν εἰς Σιγνατίου⁷ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια φ', νν'. ἀπὸ δὲ Σιγνατίου ποταμοῦ ἐκβολῶν εἰς Κουριάννον⁸ ἀκρωτήριον εἰσι στάδια φ', στάδια τδ'. ἀπὸ δὲ Κουριάννου ἐπὶ Γαρούμνα¹⁰ ποταμοῦ ἐκβολὰς, μεγέθους ὄντος ν', στάδια χ,υλ'.¹¹ ἀπὸ δὲ τῶν ἐκβο-

dem provinciae circumscriptio hujusmodi est: loca autem particularia regionis littoralis ad oceanum Aquitanicum sic se habent. Post Oeasso promontorium Pyrenes sequitur Aturii fluvii ostium: ad illud vero stadia sunt non plura 4250, non pauciora stadiis 3350. Ab ostiis autem Aturii fluvii ad ostia Signatii fluvii stadia 500, [stadia] 450. Ab ostiis vero Signatii fluvii ad Curianum promontorium stadia sunt 500, stadia 370. A Curiano autem ad ostia Garumnae fluvii (stadia 50. in amplitudinem paten-

Cod. Paris. Strabo IV. p. 189. 190 ὁ Δεῖληρ, genitiv. Δεῖληρος. Dio Cass. XXXIX. 40 Ἀγρος ποταμός, Theognostus in Cramerii Anecdotis T. II. p. 41 Ἀγριεὶ ὄνομα ποταμοῦ.

2) De Aquitaniae finibus conf. Strabo IV. p. 189. 190. 191. Provincia Aquitanica, Tacit. hist. I. 76. Plin. VI. 39. XXVI. 3. Dio Cass. XXXIX. 46 Ἀκυτανία. Stephanus Byz. Ἀκυτανία, ἐπαρχία τῆς Κελτογαλατίας, μία τῶν τεσσάρων. Μαρκιανὸς ἐν περιπλω αὐτῆς. οἱ Ἀκυτανιοί.

3) Ἀκυτανιὸν Cod. Paris. Ἀκυτανιὸν Hoesch. Huds. Ἀκυτανικὸν Miller.

4) ἐκδέχεται Cod. Paris. ἐκδέχονται Ἀτουρίου . . . ἐκβολαί Miller ex Ptolemaeo. Nihil mutavi, quamquam Ptol. II. 7 Ἀτουρίου ποταμοῦ ἐκβολαί habet, atque η ex αι male audiendo facile transcribi pouit.

5) Ἀτουρίου Miller ubique. Lucan. pharsal. I. 420 Aturus, Auson. Mosell. 467 Aturrus. Tibull. eleg. I. 8, 4 Scaliger scripsit

Atur contra auctoritatem codicum. Vib. seq. p. 4 Atyr. Hodie Adour appellatur.

6) Ukert in descriptione sua Galliae (Geographie der Griechen und Römer Vol. II. P. II.) p. 89 sq. emendare vult αὐμ' loco δον' et paullo post, ως' loco γν', i. e. 1470 et 807 loco 4250 et 3350. Haec mendatio est probabilis, si conferas Ptolemaei gradus lib. II. 7. Miller nihil novi dedit; praeter locum γν', ubi edidit γτ' (3300). — σταδίων em. Hoesch. in notis, quod Miller recepit; Hoesch. Huds. edidit στάδια.

7) Forsan Σιγμάνον, ex Ptol. II. 7. Huds. Nihil mutavit Miller. Cod. Paris. Ptol. no. 1401 Σιγμάτον ποταμοῦ ἐκβολαί, et in tabula geogr. adiecta Σίγματος ποταμός.

8) στάδια φ', [στάδια] νν'. Miller.

9) Κουριάνον ἄκρον Ptol. Huds.

10) Γαρούνα Ptol. Γαρούμνα Cod. Par. ut paullo post. Strabo IV. p. 189. 190 al. Γαρούνα.

11) χ', [στάδια] υλ'. Miller.

λῶν τοῦ Γαρούμνα ποταμοῦ εἶσιν ἐπὶ τὰς πηγὰς αὐτοῦ στάδια τ',¹² στάδια γ'. ἀναπλεύσαντι δὲ τῷ Γαρούμνα ποταμῷ κείται πόλις τῆς Ἀκτανίας Βουράταλα.¹³ ἔνταῦθα παροικοῦσι Σάντωνες,¹⁴ ὧν πόλις Μεδιολάνιον ἐπὶ θαλάσῃ κειμένη παρὰ τὸν Γαρούμναν¹⁵ ποταμὸν. ἀπὸ δὲ Γαρούμνα ποταμοῦ ἐκβολῶν¹⁶ ἐπὶ Σαντόνων ἄκρον στάδια νοε',¹⁷ στάδια κέ. ἀπὸ δὲ Σαν-

tis) stadia 600, [stadia] 430. Ab ostiis vero Garumnae fluvii sunt ad fontes ejusdem stadia 300, stadia 600. naviganti autem super Garumna fluvio objacet urbs Aquitaniae Burdigala. Hic habitant Santones, quorum urbs Mediolanium ad mare posita juxta Garumnam fluvium. Ab ostiis Garumnae fluvii ad Santonum promontorium stadia 475, stadia 325. A Santonum vero

12) Maior numerus esse debuit. Huds. τ' significat 300 et γ' 600. Ukert l. I. p. 148 hunc errorem castigavit; scribi mavult βτ' (2300) et αζ' (1600). Miller haec non vidit, nihilque melius dedit. Sed conf. Strabo IV. p. 190 et Ptol. II. 7, ex quo apparet, Ukerti coniecturam non esse probabilem; uterque numerus admodum magnus est. Mihi potius scribendum videtur α (1000) et γ' (600); haec mutatio facilis est.

13) Forte Βουρδίγαλα. Huds. Βουράταλα Cod. Paris. Strabo IV. p. 190 ἐμπορεῖον Βουρδίγαλα.

14) Apud Ptol. [II. 7] Σαντωνες, ὧν πόλις Μεδιολάνιον. Huds. Μεδιολάνιον Cod. Paris. Steph. Byz. Σάντωνες, ἔθνος τῆς Ἀκτανίας, et Μεδιόλανον, πόλις Ἀκτανίας, οἱ οἰκοῦντες Μεδιολάνιοι. Berkelius ad Stephanum Byz. Μεδιόλανον haec: „Saepius occurrit Μεδιολάνιον, quam Μεδιόλανον. Strabo lib. V. p. 213 Ἴσομβροὶ δὲ Μεδιολάνιον ἔσχον μητρόπολιν, πάλαι μὲν κώμην, νῦν δὲ ἀξιόλογον πόλιν, πέραν τοῦ Πάδου, συνάπτουσαν πᾶσι ταῖς Ἀλπεσιν. Illud autem concoquere non possum, quod hodie in Aquitaniae Periplo, qui Marciani Heraclaeotae nomen gerit, tradatur Mediolanium ad mare esse situm: Ἀναπλεύσαντι δὲ τῷ Γαρούμνα ποταμῷ κείται πόλις τῆς Ἀκτανίας Βουράταλα. ἔνταῦθα πα-

ροικοῦσι Σάντωνες, ὧν πόλις Μεδιολάνιον ἐπὶ θαλάσῃ κειμένη παρὰ τὴν Γαρούμναν ποταμὸν. Sed praeterquam quod illa verba ἐπὶ θαλάσῃ loco mota sint, aliis etiam vitiiis hic locus obnoxius est, qui ita mihi videtur in integrum restituendus: Ἀναπλεύσαντι δὲ τῷ Γαρούμνα ποταμῷ κείται πόλις τῆς Ἀκτανίας Βουρδίγαλα ἐπὶ θαλάσῃ. ἔνταῦθα παροικοῦσι Σάντωνες, ὧν πόλις Μεδιολάνιον, κειμένη παρὰ τὴν Γαρούμναν ποταμὸν. Si quis meliora huic loco noverit praebeat, ea lubens amplectar.“ Certissime mendosus est locus; Miller e suo codice nihil medelae protulit. Glossema esse videtur verba παρὰ τὴν Γαρούμναν ποταμὸν, sive potius alieno loco transcripta. Berkellii mutationem plane reiicio, et fortasse sic legendum est: Ἀναπλ.... Βουράταλα [Βουρδίγαλα], παρὰ τὴν Γαρούμνα ποταμὸν. ἔνταῦθα παροικοῦσι Σάντωνες, ὧν πόλις Μεδιολάνιον κειμένη ἐπὶ θαλάσῃ. Nihil, quod video, huic coniecturae obstat. Situs utriusque urbis eam probat; Urbs Santonica enim sive Mediolanum Santonum nequaquam ad fluvium Garumnam sita est, sed ad maris littora.

15) Γαρούμνα Cod. Paris.

16) ἐκβολὰς Cod. Paris.

17) Ed. Vienn. male νοε'. Miller in suis notis p. 170 numeros

τόνων ἄκρον¹⁸ ἐπὶ Κανεντέλου¹⁹ ποταμοῦ ἐκβολὰς²⁰ στάδια φξ',
στάδια φν'. ἀπὸ δὲ Κανεντέλου ποταμοῦ ἐκβολῶν ἐπὶ Πικτό-
νιον²¹ ἄκρον στάδια σί', στάδια ρν'. [48] ἀπὸ δὲ Πικτουίου¹
ἄκρον ἐπὶ Σικὸρ λιμένα στάδια τ', στάδια σθ'. ἀπὸ δὲ Σι(-80)
κὸρ λιμένος, ἐπὶ Λιγῆρος³ ποταμοῦ ἐκβολὰς, μεγίστου τυχάνον-
τος καὶ ὄντος μεγέθους,⁴ στάδια ρπέ', στάδια ρνε'. παροικοῦσι
δὲ τῷ ποταμῷ Σαμνίται⁵ τὸ ἔθνος. ἐπεὶ⁶ δὲ τῆς Ἀκτανίας

promontorio ad ostia Canenteli fluvii stadia 560, stadia 550. Ab
ostiis autem Canenteli fluvii ad Pictonium promontorium stadia
210, stadia 150. A Pictonio vero promontorio ad portum Sicor
stadia 300, stadia 290. A portu autem Sicor ad ostia Ligeris
fluvii (maximi quidem et in latitudinem patentis.....) stadia
185, stadia 153. Fluvium vero accollit gens Samnitarum. Deinde
vero Aquitaniae longitudo incipit quidem ab ostiis Aturii fluvii,

corrige vult sic: στάδια βροε',
στάδια ατκέ' (2300 et 1600); sed
ex Ptolemaei graduum notitia II.
7 haec coniectura prorsus rei-
cienda est. Milleri numerus ad-
modum magnus est.

18) ἄκρον Cod. Paris. — Σαν-
τωνῶν Ptol. Huds.

19) Κανεντέλου ποταμοῦ ἐκβο-
λαὶ Ptol. II. 7. Κανεντέλλου Cod.
Paris. ut paulo post. Miller.

20) ἐκβολῶν ed. Hoeschel. Huds.
em. in notis ἐκβολὰς, quod Miller
recepit.

21) Πικτόνιον Ptol. Huds. —
ἐκβολῶν om Cod. Paris.

1) Πικτουίου Ptol. Huds. Πι-
κτουίου Cod. Paris.

2) Σικὸρ Ptol. Huds.

3) Λιγῆρος Cod. Paris. consen-
tiens Hoesch. codd. „Lege Λιγ-
ρος aut Λιγῆρος, vel cum Ptol.
Λίγειρος.“ Huds. Ego quidem
Λιγῆρος.

4) Post μεγέθους deest stadio-
rum numerus, quibus designata
fuerat ostii latitudo. Huds., qui
istam lacunam, quam suspicatus
est, in versione sua latina indi-
cavit, quod ed. Vien. et deinde
Miller in textu graeco fecerunt.
Sed si recte video, erravit Hud-
sonus; μεγίστου . . . ὄντος μεγέ-
θους adiective ad Λιγῆρος addi-
tum videtur, usui accommodatum

illius temporis, quo Marcianus
magni fluvii os magnum signifi-
care voluit.

5) Forsan Σαμνίται. Huds. Σα-
πινίται Cod. Paris. consentiens
cod. Hoeschel. Ναμνίται Miller.
Plin. IV. 32 Caes. de b. g. III. 9.
Namnetes. Strabo IV. p. 190: ὁ
δὲ Λεῖγῆρ μεταξὺ Πικτωνῶν τε καὶ
Ναμνιτῶν ἐκβάλλει. Hudsonus ver-
tit: gens Samnitarum; sed
non recte. Legendum fortasse est
Ναμνίται, conf. Strabo IV. p.
191: ἐν δὲ τῷ ὠκεανῷ φασιν εἶ-
ναι νῆσον μικρὰν, οὗ πᾶνν πελα-
γίαν, προκειμένην τῆς ἐκβολῆς τοῦ
Λεῖγῆρος ποταμοῦ· οἰκεῖν δὲ ταύ-
την τὰς τῶν Ναμνιτῶν γυναῖκας,
Διονύσω κατεχομένης. Tyrwhitus
hoc loco primus Ναμνιτῶν lege-
batur, quod etiam in Strabonis
operis epitome p. 38 ed. Huds.
invenies, ubi τῶν τοῦ Λίγειρος
ποταμοῦ ἐκβολῶν commemorantur,
conf. not. 4. Reieci Ναμνίται, Pto-
lemaeus enim II. 8, Marciani fons,
et Σαμνίται et Ναμνήται nomina
habet; itaque scribi iussi Σαμνι-
ταί.

6) Malim. ἔπειτα δὲ. Huds.
ἔστι δὲ τῆς Miller; ἐπὶ δὲ τῆς
Cod. Paris. consentiens codd.
Hoeschel.

τὸ μῆκος, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ τῶν τοῦ Ἄτουριου⁷ ποταμοῦ⁸ ἐκβολῶν, περαιούμενον δὲ εἰς Ἀβαρικὸν⁹ πόλιν, ὡς εἶναι κατὰ τῆς μεγίστης γραμμῆς στάδια ρηή. τὸ δὲ πλάτος τῆς Ἀκυτανίας ἀρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ πρὸς τῇ Πυρήνῃ¹⁰ πέρατος, καταλήγει δὲ μέχρι τῆς πρὸς τὴν μεσηβριαν ἐπιστροφῆς τοῦ Λίγηρος¹¹ ποταμοῦ, ὡς γίνεσθαι στάδια αςν'. ἔστι δὲ ὁ τῆς μεσογείας αὐτῆς περιορισμὸς οὐ πλείον σταδία θγός, οὐχ ἥττον ητό. ἔχει δὲ ἔθνη ις'. πόλεις ἐπισήμους ις', ποταμοὺς¹² ἐπισήμους ε', ἀκρωτήρια δ',¹³ λιμένα ἐπίσημον α'. οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ Ολίάσω¹⁴ τοῦ τῆς Πυρήνης ἀκρωτηρίου μέχρι τῶν τοῦ Λίγηρος ποταμοῦ ἐκβολῶν,¹⁵ τοῦ περιπλου τῆς παραλίας Ἀκυτανίας, εἰσὶν οὐ πλείον¹⁶ στάδιων ὀσ', οὐχ ἥττον στάδιων γφαέ.¹⁷

η. Λουγδουνησίας περιπλους.

Ἡ Λουγδουνησία Γαλλία περιορίζεται ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῶ

terminatur autem ad civitatem Abaricum, adeo ut secundum maximam lineam sit stadiorum 1408. Latitudo vero Aquitaniae incipit quidem a termino ad Pyrenem, desinit autem usque quo Ligeris fluvius flectitur ad meridiem, ut sit stadiorum 1250. Est autem circumscriptio ejus juxta mediterranea non plus stadiis 9770, non minus 8370. Gentes vero habet 16. urbes insignes 16. fluvios insignes 5. promontoria 4. portum insignem 1. Univerſa [stadia] peripli Aquitaniae maritimae, ab Oeasso Pyrenes promontorio usque ad ostia Ligeris fluvii, sunt non plura stadiis 4800, non pauciora stadiis 3525.

Lugdunensis periplus.

Gallia Lugdunensis terminatur a septentrione quidem Bri-

7) Ἄτουριου Cod. Paris.; Ἄτουριος Miller.

8) ποταμῶν Cod. Paris.

9) Ἀβαρικὸν Ptol. Huds. quod Miller recepit.

10) τῆς Πυρήνης Cod. Paris., ubi tamen manus prior Πυρήνης. Miller.

11) Λίγηρος Miller. Λίγηρος Cod. Paris.

12) ποταμὸς Hoesch, qui tamen corrigit in notis ποταμοὺς, quod recepit Miller, quamquam in notis suis „ποταμὸς Huds. mendosae“ dicit.

13) ἀκρωτήρια ἐπίσημα δ' Miller.

14) Ολίάσω Hoesch. Huds.; ante Ολίάσω, quod hoc loco restituendum est, et Miller fecit.

15) Λίγηρος Cod. Paris. Λίγηρος Hoesch. Huds. Λίγηρος Miller. μέχρι τοῦ τοῦ Λίγηρος Hoesch. Huds.; recte Miller μέχρι τῶν τοῦ κ. ἐκβολῶν.

16) πλείω Hoesch. Huds. Cod. Paris.; πλείους Miller; ego πλείων, ut ante.

17) Lege σταδίων hic et alibi passim, et γφαέ. Huds. σταδίων

Πρετανικῶ¹⁸ ὠκεανῶ, ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῇ Βελγικῇ¹⁹ ἐπαρχία κατὰ τὸν Σικῶ(-81)ανον²⁰ ποταμὸν, ἀπὸ δὲ δυσμῶν τῶ [49] Ἀκυτανικῶ ὠκεανῶ, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας μέχρι τῆς¹ Ναρβωνησίας ἐπαρχίας. καὶ ἡ μὲν ὅλη περιγραφή τοῦ ἔθνους τοῦτου ἔχει τὸν τρόπον. τὸ δὲ τῆς Λουγδουνησίας μῆκος ἀπὸ τοῦ Γαβαίου² ἀκρωτηρίου ἀρχόμενον καὶ καταλήγον κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν, καθ' ἣν συνάπτει³ τῇ Βελγικῇ κατὰ τὸν Σηκοάαν⁴ ποταμὸν, ὡς εἶναι τοῦ μῆκους στάδιοι⁵ γτος. τὸ δὲ πλάτος τῆς Λουγδουνησίας ἀρχεται μὲν ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ἀπὸ Καβολίνου⁶ πόλεως, κα-

671
1. 1. 1. 1.
v P.

tafnico oceano: ab oriente Belgica praefectura ad Sequanam fluvium: ab occidente vero aquitanico oceano: a meridie vero parte Narbonensis praefecturae. Ac universa quidem provinciae circumscriptione ad hunc modum se habet. Longitudo autem Lugdunensis incipit a Gobaeo promontorio et desinit ad orientale latus, ubi conjunctum est Belgicae ad Sequanam fluvium, adeo ut habeat stadia 3376 longitudinis. Latitudo vero Lugdunensis incipit ad meridiem ab urbe Caballino, desinit autem ad ostia Sequanae

corr. Hoesch. in notis. utroque loco. Miller rec. γροκέ.

18) Πρετανικῶ Cod. Paris. Βρετανικῶ Miller.

19) Βελγικῇ Cod. Paris.

20) Σηκοάανον Cod. Paris. Hoeschel.; Huds. in notis: „Forsan Σηκοάανον ποτ. Apud Ptol. Σηκοάανον ποτ.“, quod Miller recepit. Strabo lib. IV. p. 189. 192. 193. 194. 195. 199 Σημονάνας, ubi tamen Cod. Medic. Σηκοάνας, Gronov. Varia geograph. p. 175. Artemidorus apud Steph. Byz. Σηκοάνας, ποταμὸς Μασσαλιωτῶν, ἀπ' οὗ τὸ ἔθνηκον, Σηκοάνοι, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἐν πρώτῃ. Ms. autem praebent: Σηκοάνος, πόλις Μασσαλιωτῶν, τὸ ἔθνηκον Σηκοάνοι. Salmas. Latini hunc fluvium appellant Sequana Amhian. Marc. XV. 11. Sidon. Apoll. panegy. Major. 208. Aethicus autem Geon sive Geobona.

1) Lego μέχρι τῆς. Huds. quod Miller recepit. μέχρι Hoesch. μέχρι retinui Huds. in textu.

2) Γαβαίον Hoesch. Huds. Cod. Paris. Γοβαίον Ptol. Miller, qui edidit μῆκος [ἔστιν] ἀπὸ τοῦ Γοβ., nescio quo iure.

3) συνήπται em. Hoesch. in notis; in textu edidit συνάπτει, et Hoesch. emendationem recipit Miller.

4) Σηκοάανον ex Ptol. Huds. Σηκόλλων Hoesch. Huds. Cod. Paris. Σηκοάανον Miller.

5) Lege σταδίους Hoesch. in notis; in textu στάδιοι edidit. στάδια Miller. Ukert I. I. p. 90 dicit terrae longitudinem esse 3376 vel potius 2576 stadia. Nichil de hac stadiorum diversitate Cod. Paris. praebet.

6) Καβαλλίνον Ptol. Miller. Καβολίνον Hoesch. Huds. Καβυλλίνον Cod. Paris. Artemidorus apud Stephanum Byz. Καβελλιῶν, πόλις Μασσαλίας. Ἀρτεμίδωρος ἐν πρώτῃ γεωγραφουμένων. Strabo lib. IV. p. 19 Πορθμεῖω δὲ διαβάσειν εἰς Καβαλιῶνα πόλιν. Gallis hodie dicitur Cavaillon du Contat, et nequaquam confundenda est cum Cabillono Caesaris, quod oppidum hodie Chalon sur Saone dicitur. Illud Graeci Καβυλλίνον appellant. Strabo lib. IV. p. 192: μεταξὺ μὲν οὖν τοῦ Δούβιος καὶ τοῦ Ἀραρος οἰκεῖ τῶν Ἐδοῶν ἔθνος. πόλιν ἔσχον Κα-

ταλήγει δὲ εἰς Σηκόανα⁷ ποταμοῦ ἐκβολάς· ὡς εἶναι καὶ τοῦ πλάτους στάδια γό.⁸ ἔστι δὲ ὁ κατὰ γῆν περιδρομος τῆς ἐπαρχίας στάδια ζσγ,⁹ στάδια ζυκί, ἔχει δὲ ἔθνη κέ,¹⁰ πόλεις ἐπισήμους κς, ὄρος ἐπίσημον α, ποταμοὺς ἐπισήμους δ, ἀκρωτήριον ἐπίσημον α, λιμένας ἐπισήμους γ. οἱ πάντες ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Αἰγῆρος¹¹ ποταμοῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σηκόανα¹² ποταμοῦ τοῦ περίπλου τῆς παραλλίας Λουγδουνησίας στάδια γτό, στάδια γξέ.¹³

θ. Βελγικῆς¹⁴ σὺν Γερμανίᾳ τῇ ἄνω καὶ τῇ κάτω περίπλους.

Ἡ Βελγικὴ σὺν ταῖς δύο Γερμανίαις περιορίζεται, ἀπὸ μὲν

fluvii, ut latitudinis etiam stadia sint 3070. Est autem ambitus provinciae juxta mediterranea stadiorum 7290, stadiorum 6420. Habet vero gentes 25. urbes insignes 26. montem insignem unum. fluvios insignes 4. promontorium insigne 1. portus insignes 3. Univerſa peripli orae maritimas Lugdunensis, ab ostiis Ligeris fluvii usque ad ostia Sequanae fluvii, stadia 3370, stadia 3065.

Belgicae cum Germania superiori et inferiori periplus.

Belgica cum duabus Germaniis terminatur a septentrione

βυλλῖνον ἐπὶ τῷ Ἄραρι. „Berke-
lius ad Stephani l. l. haec: Idem
oppidum sic quoque appellat
Marcianus in periplo Galliae
Lugd., cuius locum, quia miser-
rime corruptus circumfertur, huc
transscribam, ut curetur, ita
enim ille: τὸ δὲ τῆς Λουγδουνη-
σίας etc. Male vulgati libri heic
legunt Γαβαίον pro Γοβαίον. Ve-
rum multo peius vitium est quod
sequitur Σηκόλλιον ποταμόν, qui
fluvius nusquam terrarum est cog-
nitus. Emendandum sine dubio
Σκάλλιον ποταμόν, ut ex Ptole-
maeo et aliis probari posset.“ Er-
ravit autem Berkelius: non fluvio
Scaldi, sed fluvio Sequana finitur
orienti terra Lugdunensis; hoc
certissime apparet etiam ex loco
p. 50: ἀπὸ δὲ δύσεως τῇ Λουγ-

δουνησία ἐπαρχία καὶ τῷ προει-
ρημένῳ Σηκόανα ποταμῷ.

7) Σηκοάναν ex Ptol. Huds.
Σηκοάνα Miller.

8) γτ' i. e. 3080. Miller.

9) ζσγ Miller.

10) Ptol. κδ', et πόλεις κη.
Huds.

11) Αἰγῆρος Hoesch. Huds. Cod.
Paris. Αἰγῆρος Miller.

12) Σικόανα Cod. Paris. Ση-
κοάνα Miller.

13) στάδιοι utroque loco Miller.

14) Βελγικῆς Cod. Paris. men-
dosa ut infra. Miller. Βελγι-
κῆς σὺν γερμανίας τῆς ἄνω καὶ
τῆς κάτω περίπλους. Cod. Paris.
Hoesch. Huds., qui tamen in no-
tis: Lege σὺν Γερμανία τῇ ἄνω
καὶ τῇ κάτω, quod Miller re-
cepit.

ἀρκτων τῷ ἀρκτῶν ὠκεανῶ, τῷ παρὰ τὴν Πρεταννίαν¹⁵ διή-
 κοντι. ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῷ Ῥήνῳ ποταμῶ, παρὰ τὴν μεγάλην
 (82) Γερμανίαν πρὸς τῇ κεφαλῇ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἔτι τῷ ἀπὸ
 τῆς πηγῆς αὐ[-50] τοῦ ἐπὶ τὰς Ἄλπεις¹ ὄρει, ὃ καλεῖται Ἀδούλας.²
 ἀπὸ δὲ δύσεως τῇ Λουγδουνησίᾳ ἐπαρχίᾳ καὶ τῷ προειρημένῳ
 Σηκοῦνᾳ ποταμῶ. ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῷ λοιπῷ μέρει τῆς Ναρ-
 βωνησίας· καὶ ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ τοῦ ἔθνους τοιαύτη τίς
 ἔστι. καὶ γὰρ ἀπὸ μὲν θαλάσσης μέχρι τοῦ Ἀβρίκκα³ ποταμοῦ

quidem septentrionali oceano juxta Britanniam exporrecto: ab
 oriente vero Rheno fluvio juxta Germaniam magnam ad caput
 fluvii, ac etiam monte a fonte ejus ad Alpes pertingente, qui
 vocatur Adulas: ab occidente autem Lugdunensi provincia et
 praedicto Sequana fluvio: a meridie vero reliqua parte, Narbo-
 nensis. Ac universa quidem provinciae circumscriptio est ad
 hunc fere modum. Etenim a mari quidem usque ad Obringam

15) Πρεταννίαν Cod. Paris. *Βρε-
 ταννίαν* Miller.

1) ἄλπεις ὄρη. m. s. ἄλιεῖς, sed
 Cod. Herv. addita mendī nota.
 Hoesch. in notis p. 198; in
 textu edidit ἄλπ. ὄρει. Ἀλιεῖς ὄρη
 Cod. Paris.

2) Ἀδούλας. Marcianum hic loci
 mendae falso insimulat Cl. Har-
 duinus in notis ad Plinii lib. IV.
 sect. 14. Hud. s. ὁ Ἀδούλας Strabo
 lib. IV. p. 192, conf. p. 204.
 V. p. 213. ubi tamen codd. non-
 nulli Ἀδονάλλας, Λαδονέλλα prae-
 bent. Ptol. geogr. II. 9. Mons
 Adulas est apud fluvii Rheni fon-
 tem, atque pertinet ad montes Al-
 pes, Strabo IV. p. 213. VII. p.
 292, conf. Avieni descr. orb. terr.
 431.

3) Ex Ptol. puto legendum
 Ὀβρίγγα ποτ. Hud. s., quod Miller
 recepit. Ἀβρίκκα Cod. Par. Hoesch.
 Hud. s. Apud Ptol. habent Codd.
 Ὀβρίγγα, Ὀβρίγγα, Ουβρίγγα; ita-
 que dubium est, an Marciani
 Ἀβρίκκα, quod omnes Codd. ha-
 bent, mutari possit. Verior est
 forma Ἀβρίκκα, si eam cum nomi-
 nibus populorum celticorum Alo-
 briges, Alibriones, Alo-
 briones componas; sed scri-
 benda Ἀβρίγγα. Orta est ex cel-

tico verbo: ar i. e. nostrum Mündung, einmündender Fluss, Nebenfluss. Ex hoc apparet, eundem fluvium esse, qui influit in Rhenum, et fortasse quem alii Mosellam appellant. Qua re relicto Ptolemaei Ὀβρίγγα. Conf. Casparis Zeussii librum: Die Deutschen und die Nachbarstämme, Monach. 1837, p. 579. Aliter significationem nominis Ὀβρίγγα explicat Aug. Bened. Wilhelm in suo libro: Germanien und seine Bewohner. Vinar. 1823, p. 104. Dicit enim: „Der Alexandrinische Geograph hat den deutschen Namen Oberrhein, alt Obrin, den er vielleicht in den Quellen seiner Geographie vorfand, aus Unkunde der Sprache, zu einem besondern Flusse gemacht, den die Gelehrten lange vergeblich suchten. Der Bogen des Rheinstroms von Mainz nach Bingen war die alte Gränze zwischen Ober- und Untergermanien, und folglich auch die Obringa des Ptolemäus.“ Sed eadem fere regione, ubi locus Bingham situs est, influit Mosella in Rhenum; itaque priorem sententiam de significatione nominis Ἀβρίγγα praefero, cum Rhenus ipse disiu-

καλεῖται Γερμανία ἢ κάτω, ἢ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀβρίκκα ποταμοῦ καλεῖται Γερμανία ἢ ἄνω. ἔστι δὲ Βελγικῆς⁴ σὺν ταῖς δύο Γερμανίαις τὸ μῆκος, ἀπὸ τῶν τοῦ Φροῦνου⁵ ποταμοῦ ἐπιβολῶν ἀρχόμενον, καὶ περαιοῦμενον πρὸς ἀνατολὰς τῷ Ῥήνω ποταμῷ τῷ παρὰ τὴν μεγάλην Γερμανίαν πρὸς τῇ κεφαλῇ τοῦ ποταμοῦ⁶ ὡς εἶναι αὐτοῦ μῆκος⁷ στάδια βηπέ. τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς ἀρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀδούλου ὄρους⁸ καὶ τοῦ κοινοῦ πέρατος τῶν Ἄλπειων,⁹ καταλήγει δὲ εἰς δυσμικὸν¹⁰ τοῦ Ῥήνου ποταμοῦ στόμα. ὡς γίνεσθαι τοῦ πλάτους στάδια ρτοεΐ. ἔστι δὲ τῆς Βελγικῆς¹¹ ὁ πᾶς τῆς ἐπαρχίας κατὰ γῆν περιορισμὸς στάδια . . . ρεξ΄, στί-

fluvium Germania inferior appellatur, ab Obringa vero fluvio appellatur Germania superior. Belgicae autem cum duabus Germaniis longitudo incipit ab ostiis Phrudis fluvii, et terminatur ad orientem Rheno fluvio juxta Germaniam magnam ad caput fluvii: adeo ut longitudo ejus sit stadiorum 2685. Latitudo vero ejus incipit ab Adula monte et communi fine Alpium, desinit autem ad occidentale ostium Rheni fluvii, ut latitudinis habeat stadia 4375. Est vero tota Belgicae provinciae juxta mediterranea circumscriptio stadiorum . . 5160, stad. 2300. Habet vero Belgica

gere Germaniam inferiorem et superiorem non potuerit. Infra autem hodiernam urbem Wormatiam se iungunt tres rivuli, quos nostrates appellant Prim, Elz, et Giessenbach sive Gēissenbach, coniunctique influunt in Rhenum. Ad rivulum Els situs est vicus nomine Obrigheim olim Obrigkheim. Hic rivulus Wormatiam ipsam praeterfluit, et Ptolemaei Ὀβρίκιος et Marciani Ἐβρίκκα, atque Ἀβρίκκα nomen duplici κα rectius scriptum esse videtur. Conf. C. G. Reichardi ill. Sammlung kleiner geograph. Schriften, 1836, p. 357.

4) Βελγικῆς Cod. Paris.

5) Forsan Φροῦδιος ποτ. ex Ptol. Huds.; rec. Miller. Φροῦνον Hoesch. Huds. Cod. Paris.

6) Lege ποταμοῦ. Hoesch.; in textu errore typogr. πομοῦ, quem retinuit Huds. ποταμοῦ Miller.

7) αὐτοῦ μῆκος Hoesch. Huds. Cod. Paris. τοῦ μῆκους Miller. Numerum stadiorum βηπέ (i. e. 2685) corrigit Ukert l. l. p. 90 et fecit βηπέ (i. e. 2885). Miller hoc nescivit.

8) Ἀδουλλόρους Cod. Paris.

9) Ἄλπειων. Steph. Byz. Ἄλπεια, ἡμῶν πρὸς ἄρκτον τῆς Τυρρηίδος καὶ Ἰωνίας θαλάσσης. οἱ κατοικοῦντες Ἄλπειοι καὶ Ἄλπει. καὶ Ἄλπεια ὄρη καὶ Ἄλβια. διχῆ γὰρ ἡ γῶσι, καὶ διὰ τοῦ κ καὶ διὰ τοῦ β καὶ Ἄλβια ἡ γῶσι διὰ τοῦ β. Tzet. ad Lycophr. 1361: Ἄλπια οὐ Σάλπια, ὄρη Εὐρωπαῖα τῆς Ἰταλίας μεγάλα, ἐν μὲν, ἀφ' οὗ ῥεῖ ὁ Ἴστρος· ἄλλο δὲ, ἀφ' οὗ ὁ Ῥῆνος. Suidas. Ἄλπειες ὄρη διορίζονται Γάλλους καὶ Ἀλλοῦρους. Corrigendum Λιγούρους. Zosimus VI. 2 Alpes montes distinxit sic: Ἄλπειες Κοτταῖαι, Ποινῖκαι, Μαριτίμαι.

10) εἰς τὸ δυσμικόν. Miller.

11) Κελτικῆς Cod. Paris.

δια . . βτ'.¹² ἔχει δὲ ἡ Κελτικὴ¹³ σὺν ταῖς Γερμαναῖς ἔθνη κδ'. πόλεις ἐπισήμους λή',¹⁴ ὄρη ἐπίσημα β', ποταμούς ἐπισήμους ζ', ἀκρωτήριον ἐπίσημον ἓν.¹⁵ οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ Σηκοάνα ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ῥήνου (83) ποταμοῦ τοῦ¹⁶ λεγομένου δυσμικοῦ στόματος αὐτοῦ τοῦ περίπλου παντὸς τῆς Βελγικῆς¹⁷ παραλίας σὺν Γερμανίᾳ τῇ ἄνω καὶ τῇ κάτω, εἰσὶν οὐ πλείους σταδίων γων', οὐχ ἤτιον σταδίων γρη'.¹⁸

cum Germaniis gentes 24. urbes insignes 38. montes insignes 2. fluvios insignes 7. promontorium insigne 1. Universa peripli totius Belgicae littoralis cum Germania superiori et inferiori, a Sequana fluvio usque ad Rheni fluvii ostium occidentale dictum, stadia sunt non plura 3850, non pauciora stadiis 3180.

12) „α.ε.ρ.ζ' et „α.β.τ'. Miller. Numeri stadiorum .. ε.ρ.ζ' et .. β.τ', quos ediderunt Hoesch. Huds. admodum parvi sunt, quod iam Ukertus l. l. p. 90 animadvertit. Itaque Ukertus, vir doctissimus, legi proposuit, ε.ρ.ζ' (i. e. 15160) et „μ.β.τ' (12300).

13) Κελτικὴ quod Hoesch. et Huds. ediderunt, ortum est ex Βελτικῆ, cum duo verba inter se commutata sint. „Lego Βελγικῆ.“ Huds.

14) Ptol. ἔθνη ιδ'. πόλεις δὲ λή'. Huds.

15) ἀκρ. ἐπ. ἓν. Miller ἔν in α' transscripsit.

16) ποταμοῦ τοῦ λεγ. δυσ. στόματος, αὐτοῦ Cod. Paris. τουτέστι τοῦ λεγ. edidit Miller loco τοῦ λεγ. quod habet Hoesch. et Huds. „Forsan τοῦτ' ἔστι τοῦ λεγομένου δυσμικοῦ στόματος αὐτοῦ, τοῦ περ. Vide p. 51. l. 13.“ Huds.

17) Κελτικῆς Cod. Paris.

18) Latitudo terrae Celticae ex Hipparchi sententia est 3700 stadia, conf. Strab. lib. II. p. 71 sq., eiusque extensionem montes Pyrenaei et fluvius Rhenus definiunt. Littora autem borealia esse dicuntur circiter 5000 stadia. Minimam latitudinem habet Gallia intra Sinum gallicum atque oceanum; dicit enim Strabo lib. II. p. 128: ἔστι ἡ Κελτικὴ πρὸς ἄω μέχρι ποταμοῦ Ῥήνου,

τὸ μὲν βόρειον πλευρὸν τῷ Βρετανικῷ κλυζομένη πορθμῶ παντὶ ἀντιπαρῆκει γὰρ αὐτῇ παράλληλος ἢ νῆσος αὐτῇ, πᾶσα πάση, μήκος ὅσον πεντακισχιλίους ἐπέχουσα· τὸ δ' ἑωθινὸν τῷ Ῥήνω ποταμῷ περιγραφομένη, παράλληλον ἔχοντι τὸ ρεῦμα τῇ Πυρῆνῃ· τὸ δὲ νότιον ταῖς μὲν Ἄλπεσι τὸ ἀπὸ τοῦ Ῥήνου, τὸ δ' αὐτῇ τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάττῃ· καθ' ὃ χωρίον ὁ καλούμενος Γαλατικὸς κόλπος ἀναχέεται, καὶ ἐν αὐτῷ Μασσαλία τε καὶ Ναρβῶν ἴδονται πόλεις ἐπιφανέσταται. Ἀντίκεινται δὲ τῷ κόλῳ τούτῳ κατ' ἀποστροφὴν ἕτερος κόλπος ὁμώνυμος αὐτῷ, καλούμενος Γαλατικὸς βλέπων πρὸς τὰς ἀριτοὺς καὶ τὴν Βρετανικὴν. ἐνταῦθα δὲ καὶ σθενώτατον λαμβάνει τὸ πλάτος ἡ Κελτικὴ· συνάγεται γὰρ εἰς ἰσθμὸν, ἑλαττόνων μὲν ἢ τρισχιλίων σταδίων, πλείονων δ' ἢ δισχιλίων, μεταξὺ δ' ἐστὶ ῥάχης ὄρεινῆ πρὸς ὄρθας τῇ Πυρῆνῃ, τὸ καλούμενον Κέμμενον ὄρος. Ex Plinii hist. nat. lib. KV. 31 haec transscribo: „Gallia omnis Comata uno nomine adpellata, in tria populorum genera dividitur, omnibus maxime distincta. A Scalde ad Sequanam Belgica; ab eo ad Garunnam Celtica, eademque Lugdunensis; inde ad Pyrenaei montis excursum Aquitanaica; Armorica antea dicta. Universam

oram XVIII M. pass. Agrippa: Galliarum inter Rhenum et Pyrenaeum, atque Oceanum, ac montes Gebennam et Iuram, quibus Narbonensem Galliam excludit longitudinem CCCXX M. pass., latitudinem CCCXVIII computavit. De verbi Aremorica significatione erravit Plinius; nihil significat nisi nostrum Küstenland. Ortum enim est ex lingua Celtica: ar est nostrum a sive am, atque mor idem ac mör, irland muir et meer. Ex Iulii Caesaris libro de bello gallico hoc verbum cognovimus. Dicit enim lib. VII. 75: civitates, quae Oceanum attingunt, quaeque eorum consuetudine Armoricae appellantur, quo sunt in numero Curiosolites, Rhedones, Ambibari, Caletes, Osismii, Lemovices, Veneti, Unelli. Iterum lib. V. 53: certior est factus, magnas Gallorum copias earum civitatum, quae Armoricae appellantur, oppugnandi sui causa convenisse. Lib. II. 34 dicit: ad Venetos, Unellos, Osismios, Curiosolitas, Sesuvios, Aulercos, Rhedones, quae sunt maritimae civitates Oceanumque attingunt. Armoricae civitates dicuntur, quae sunt inter fluvios Sequanam et Ligerim. Ausonius (ep. IX. 35. 36) distinxit Pictones Santonesque ab Aremorica; (conf. etiam eius carm. X. de prof. Burdigal. 24. Deinde Rutil. Numatian. Itin. lib. 213. Sidon. Apollin. Carm. VII. 369. 545. Eutrop. IX. 21 commemorat: tractum Belgicae et Armoricae. In Notitia utriusque Imperii habes: De duce tractus Armorici: Iornandes de reb. Get. 36: his (Romanis) enim adfuerunt auxiliares Franci, Sarmatae, Armoriciani, Liticiani, Burgundiones, Saxones, Riparii, Olibriones, quondam milites Romani, tunc vero iam in numero auxiliariorum exquisiti aliaeque nonnullae Celticae vel Germanicae nationes. Zosim. VI. 5: καὶ ὁ Ἀρμόριχος ἄπας καὶ ἑτέροι Γαλατῶν ἐπαρχίαι Βρε-

τανούς μιμησάμενοι κατὰ τὸν ἴσον σφῆς ἠλευθέρωσαν τρόπον, ἐμβάλουσαι μὲν τοὺς Ῥωμαίους ἀρχοντας, οἰκίον δὲ κατ' ἐξουσίαν πολιτεύματα καθιστάσαι. Procop. bell. goth. I. 12: ἐτύγγανον δὲ Ἀρβόρουχοι τότε Ῥωμαίων στρατιώται γεγεννημένοι. οὗς δὴ Γερμανοὶ κατηκόους σφίσι ἐθέλοντες, ἄτε ὁμοίους ὄντας καὶ πολιτείας ἦν εἶχον κάλαι καταβαλόντας, ποιήσασθαι ἐλήξοντο τε καὶ πανδημεί πολεμησεῖοντες ἐπ' αὐτοὺς ἦσαν. Populi, qui habitabant ad Oceanum, foedere contra Romanos coniuncti esse, atque ipsos se appellasse videntur: civitatis Armoricae. — Quo autem tempore Germania superior et inferior, citra Rhenum atque inter hunc fluvium et Scaldim sita, constituta sit, nescimus. Dio Cass. LIII. 12: τοῦ δὲ δὴ Καίσαρος, ἣ τε λοιπὴ Ἰβηρία, ἣ τε περὶ Ταδράκωνα, καὶ ἡ Λουιτανία, καὶ Γαλάται πάντες, οἱ τε Ναρθωνῆσιοι καὶ οἱ Λουγδωννήσιοι, Ἀκνίτανοὶ τε καὶ Κελτικοὶ, αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἄποικοι σφῶν. Κελτῶν γὰρ τινες, οὗς δὴ Γερμανοὺς καλοῦμεν, πᾶσαν τὴν πρὸς τῷ Ῥήνῳ Κελτικὴν κατασχόντες, Γερμανίαν ὀνομάζεσθαι ἐποίησαν, τὴν μὲν ἄνω, τὴν μετὰ τὰς τοῦ ποταμοῦ πηγὰς τὴν δὲ κάτω, τὴν μέχρι τοῦ Ὠκεανοῦ τοῦ Βρετανικοῦ οὖσαν. Ptolem. geogr. II. 9: τῆς παρὰ τὸν Ῥήνον χώρας, ἣ μὲν ἀπὸ θαλάσσης μέχρι τοῦ Ὀβρίγγα ποταμοῦ, καλεῖται Γερμανία ἢ κάτω· ἣ δὲ ἀπὸ τοῦ Ὀβρίγγα ποταμοῦ πρὸς μεσημβρίαν, καλεῖται Γερμανία ἢ ἄνω. Germaniam utramque, superiorem et inferiorem, commemorat Tacitus hist. IV. 70, conf. I. 12. 50. 53. annal. III. 41. IV. 73. XI. 18. hist. I. 9. 52. 55. Eandem terram dicit quoque Germaniam sive Germanias, V. annal. I. 46. 47. hist. I. 75. IV. 15; praeterea ab eo commemorantur: Gallia comata sive Gallia Narbonensis; Provincia Narbonensis sive Gallia Narbonensis, Aquitania sive Provin-

η. [51] Γερμανίας μεγάλης περίπλους.

Ἡ Γερμανία ἡ μεγάλη¹ περιορίζεται, ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῶ καλουμένων Γερμανιῶ² ὠκεανῶ, ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τοῖς Σαρματικοῖς ὄρεσιν, καὶ μετὰ τὰ ὄρη τῇ κεφαλῇ τοῦ Οὐϊστούλα ποταμοῦ, καὶ ἔτι αὐτῶ τῷ ποταμῶ. ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τοῦ Δανουβίου³ ποταμοῦ τῶ δυσμικῶ μέρει. ἔστι δὲ ὁ Δανούβιος ἀρχόμενος μὲν μεγέθος γ', εἶτα β', καὶ ἑξῆς μέγεθος α'. ἀμείβων καὶ τὸ ὄνομα,

Germaniae magnae periplus.

Germania magna terminatur a septentrione quidem oceano Germanico appellato: ab oriente autem montibus Sarmaticis, ac post montes capite Vistulae fluvii, atque etiam fluvio ipso [usque ad mare:] a meridie vero Danubii fluminis parte occidua: (est autem Danubius ad principium eius latus [stadium] unum, postea duo, ac deinde tria, [ubi] nomen etiam mutat ac Ister appel-

cia Aquitania, Gallia Lugdunensis, Belgica. V. annal. XI. 23. 24. hist. I. 76. 87. II. 32. 12. 14. III. 41. I. 48. 87. II. 15. 28. III. 42. annal. XIV. 57. hist. I. 76. Agric. 9. hist. I. 59. II. 59. I. 12. Annal. I. 46. 47. hist. I. 75. IV. 15. conf. Sueton. Galba 6. — Ceterum Romani Gallias dicunt, conf. Catull. epigr. 29, 3. Tacit. annal. I. 31. 33. 36. 69. 71. II. 5. III. 40. 44. hist. I. 2. 8. 51. 61 sqq. etc., atque distingunt Galliam citeriorem et ulteriorem, sive citeriorem et interiorem, deinde quoque Galliam cisalpinam et transalpinam. Citerior autem Gallia est Gallia togata; ulterior appellabatur quoque Gallia ultima. Conf. Cic. de phil. VII. I. 9. epp. ad Attic. VIII. 3. ad div. IX. 15. pro I. manil. 12. pro Mur. c. ult. Caes. bell. gall. VI. I. VII. I. 6. Plin. hist. nat. III. 14. IV. 31. XI. 47. Dio Cass. XLVI. 55. Agathemer vero lib. II. 4 habet haec: Τῶν δὲ Γαλλικῶν, ὡς πρότερον Γαλατίας ἔλεγον, ἑξῆς κειμένων, ἡ μὲν Ἀκουιτανία, καὶ Δουγδωνησία, καὶ ἡ Βελγική, ἐν ἣ εἰσὶν αἱ δύο Γερμανίαι πρὸς

τῆς ἐκτὸς νενεκνίαι θάλασσαν. Ἐπιλαμβάνουσι μέντοι ὅσον πλεῖστον τοῦ μεσογαίου, καὶ μάλιστα ἡ Δουγδωνησία. Πρὸς δὲ τῆς ἐντὸς θάλασσαν ἀντιπαρτεινόνσα ταύταις ἡ Ναρθωνησία κεῖται.

1) Solus Marcianus Germaniam appellat ἡ Γερμανία ἡ μεγάλη. Tacitus de Germania cap. I dicit: Germania omnis i. e. quod nos dicimus: Germanien in seinem ganzen Umfange. conf. Plin. hist. nat. IV. 31: Gallia omnis Comata uno nomine appellata. Dicuili Liber de mensura orbis terrae p. 6: Germania omnis et Gothia finiuntur ab oriente, flumine Hiustia [fortasse Vistula]; ab occidente, flumine Rheno; a septentrione, oceano; a meridie, flumine Danubio. Patent in longitudinem m. pmi. circiter DCCC; in latitudinem CCCLXXXIII. De finibus Germaniae V. Ptol. II. 11. Agathemer. II. 4.

2) Lege Γερμανικῶ. Huds. rec. Miller. Γερμανιῶ Cod. Paris.

3) De fluvio Δανούβιος v. not. 4. — Lego ἀρχόμενος μὲν μεγέθους α' [σταδίων], εἶτα β', καὶ ἑξῆς μεγέθους γ', scil. iuxta sum-

καὶ Ἰστρου⁴ καλούμενος, ἀπὸ δὲ δύοσιος⁵ τῷ Ῥήνῳ ποταμῷ. καὶ ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ τῆς χώρας οὕτως ἔχει. τὰ δὲ κατὰ μέρος λέξομεν. ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥήνου ποταμοῦ, τοῦτ' ἔστιν ἀπὸ τοῦ λεγομένου δυσμικοῦ στόματος αὐτοῦ εἰς Οὐίδρου⁶ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια τπ'. ἀπὸ δὲ τοῦ Οὐίδρου ποταμοῦ εἰς Μαραρ-

latur) ab occidente vero Rheno fluvio. Ac universa quidem regionis circumscriptio sic se habet: quae autem sigillatim dicenda recensibimus. Ab ostiis Rheni fluvii (hoc est ab ore eius occidentali dicto) ad ostia Vidri fluvii stadia 380. A Vidro autem fluvio ad Mararmanum portum stadia 350, stadia 250. A Mararmano autem

tes eius amplitudinis est. Si codicum sequamur scripturam, illud ἀρχόμενος referri debet ad locum, ubi Danubius iuxta Sarmaticos montes Germaniam a meridie terminare incipit. Huds. Loco μεγέθος corrigit Hoesch. in notis μεγέθους, quod. rec. Miller, qui periodum ἔστι δὲ καλούμενος signis (), sequens Hudsonum, qui idem fecit in versione latina, inclusit. μέγεθος γ. εἶτα β. καὶ ἐξῆς μέγεθος α. Cod. Paris., quod et Hoesch. edidit. Miller μεγέθους α' [στάδιον] etc.

4) Omnium auctorum graecorum primus fuit Hesiodus Ascreaus, qui fluvium Istrum commemorat theogon. 337: Ἰστρον

Ἐξ ἀρκτινοῦ Δάνουβις ἐκ Κιαβρίων
Μέχρι πρὸς αὐτὴν Ἀξιούπολιν πόλιν,
Ἀφ' ἧς Δάνουβις κλήσιν εἰς Ἰστρον πρόπει,
Καὶ μέχρι πόντου χερμάτων Δανουβείων.

De fluvii cursu v. Timagetum in Schol. ad Apoll. Rhod. IV. 284; atque eundem de ostiis tribus ib. ad Apoll. Rhod. IV. 306. conf. IV. 311. 320. Miller locum e Niceta quodam Paphlagone (Cod. gr. Paris. 1607, fol. 108) exhibet in notis suis p. 173, ubi haec legimus: Ἰσασί πάντες τὸν ποταμὸν Ἰστρον μεγέθει καὶ εὐδηνία ὅσα ποταμοὶ φέρουσι· τὸ περιβόητον ἔχοντα, ὃν καὶ Δανούβιον ἡ ἐπιχώριος οἶδε γλώττα καλεῖν· Γότθους δὲ κατ' ἐκείνο καιροῦ μεταβάτας τῆς πατρίδος γεγενότας,

καλλιθέθρον; deinde Herodotus II. 34, 35, si non prius ab Damaste, Hecataeo aliisque appellatus est. Pindar. olymp. III. 25. 46. VIII. 63. Thucyd. III. 96. Strabo VII. p. 304. Diodor. IV. 56. V. 30. Steph. Byz. Δάνουβις ἢ Δάνουσις, Ἰστρός ὁ ποταμὸς, πάλαι Ματόας καλούμενος. συμφορᾶς δὲ τοῖς Σκύθαις ἐπιπεσοῦσης οὕτως ἐκλήθη. Ματόας δὲ λέγεται ἐς τὴν Ἑλληνίδα γλώσσαν ἀσινῆς, ὅτι πολλὰς περαιούμενοι οὐδὲν ἐπεπόνθεισαν. ὁ δὲ Δάνουσις ἐμηνεῖται, ὥστε τοῦ ἀμαρτεῖν ἔχων αἰτίαν. Idem docet Eustathius ad Dionys. Perieg. 298. 299. V. quoque Tzetzem ad Lycophr. 74. Tzetz. chil. XI. 926:

προσοίκους ὁ ποταμὸς ἔφερεν. De nomine Ματόας F. C. H. Kruse in dissertatione sua: De Istri ostiis (Vratislav. 1820) p. 23 haec: „Haec vox significat limosum fluvium et respondet omnino nostro vocabulo Donau, si recte explicueris. Ton sive Thon enim limum notat, Aue sive Au fluvium. Hanc derivationem, non statim reiiciendam, proposuit Bertius Rer. Germ. L. I. c. 24.“

5) δύοσιος Hoesch. Huds. δύοσιος Miller.

6) Ptolem. II. 11: Οὐίδρου πο-

μανὸν λιμένα στάδια τν', στάδια αν'. ἀπὸ δὲ Μαραρμανοῦ⁷ λιμένος εἰς Ἀμασίου ποταμοῦ ἐκβολὰς εἰσὶ στάδ. χνέ. στάδ. υο'. ἀπὸ δὲ τῶν τοῦ Ἀμασίου ποταμοῦ ἐκβολῶν εἰς τὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ στάδ. βτν', στάδια ατ', ἀπὸ δὲ Ἀμα(-84)σίου ποταμοῦ ἐκβολῶν εἰς Οὐργίου⁸ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια φξ'. ἀπὸ δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Οὐίσουργίου⁹ ποταμοῦ ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ στάδια αφπ', στάδια ρχ'.¹⁰ ἀπὸ δὲ Ἰσουργίου¹¹ ποταμοῦ εἰς Ἀλβίου¹² ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδιοι¹ [52]χκέ. ἀπὸ δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀλβίου ποταμοῦ ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ στάδια ετο', στάδιοι γτ'. κατὰ τοῦτο τὸ μέρος κεῖνται νῆσοι αἱ καλούμεναι Σαξόνων.² εἰσὶ δ' ἐπ' αὐτὰς ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς

portu ad ostia Amasii fluvii sunt stadia 655, stadia 470. Ab ostiis vero Amasii fluvii ad fontes eiusdem fluvii stadia 2350, stadia 1300. Ab ostiis autem Amasii fluvii ad ostia Visurgis fluvii stadia 560. Ab ostiis vero fluvii Visurgis ad fontes eiusdem fluvii stadia 1780, stadia 1600. A Visurgi autem fluvio ad ostia Albis fluvii stadia 625. Ab ostiis vero Albis fluvii ad fontes eiusdem fluvii stadia 5370, stadia 3300. Iuxta hanc [Germaniae] partem adjacent insulae Saxonum appellatae. Ab ostio

ταμοῦ ἐκβολαί. Nescimus hodie, cuinam fluvio hoc nomen dederint Ptolemaeus et Marcianus. V. Wilhelmi librum laudatum p. 73 sq. — εἰς τοῦ Ἰδρον Cod. Par., fortasse ortum ex: αὐτοῦ εἰς τὰς τοῦ Οὐτδρον ποτ. ἐκβ.

7) In libb. vulg. Ptol. dicitur Μαραρμανίς λιμὴν. In Cod. Palat. Μαραρμάνις. Vide Cluverii German. antiq. lib. III. p. 71. Constanter Marcianus scribit nomen Μαραρμανόν; ex quo liquet, eum Ptolemaei geographia usum quidem esse, sed eam non presso pede descripsisse. Itaque temere ageremus, si ubique Marcianum ex Ptolemaeo corrigere. Idem fortasse est sinus Μαραρμανόν, quem hodie Marna appellant. V. Wilhelmi librum l. p. 74.

8) Scribe hic et infra Οὐίσουργίου, vel ex Ptolemaeo Οὐίσουργίγιο, aut Οὐίσουργίγιο. Huds. Οὐργίου Cod. Paris. Οὐίσουργίγιο ubique Miller. Visurgis, Mela III. 3. Vellei. Pat. II. 105, Plin.

hist. nat. IV. 28. Tacit annal. II. 9 al. ὁ Βίσουργις Strabo VII. p. 291 ὁ Οὐίσουργιος Dio Cass. LV. 28 al. Scribendum fortasse εἰς τοῦ Οὐίσουργίου ποτ., si codicis Paris. lectionem conferas.

9) Ἰσουργίου Cod. Paris.

10) Miller legi mavult στάδια αφπ', στάδια βχο'.

11) Ἰσουργίου Cod. Par.

12) Lege Ἀλβίος ubique. Huds. Ἀλβίου Cod. Par. et sic ubique. Miller. Albia, Tacit. germ. 41. annal. I. 59 al. Vell. Pat. II. 106. Mela III. 3. Plin. hist. nat. IV. 28. ὁ Ἀλβίς Strabo VII. p. 291 sqq. Ptolem. geogr. II. 11. ὁ Ἀλβίος Dio Cass. LV. 1. 28. περὶ τὰς τοῦ Ἀλβίδος ἐκβολὰς LXXVII. 14.

1) στάδια Miller.

2) Ptolemaeus ad Albis fluvii ostia tres Saxonum insulas commerat. Eae hodie Nordstrand, Föhr, Silt esse videntur. Nomen Saxones significat nostratibus Messerträger, a sahs, Messer. Conf. Witech. Corbej. p. 3:

τοῦ Ἄλβιος ποταμοῦ στάδια ψν'. ἀπὸ δὲ τοῦ Ἄλβιου ποταμοῦ ἐκδέχεται ἡ καλουμένη Κιμβρική χειρσονήσος³, μεγίστη τυγγά-
 νουσα. καὶ ἔστιν ἀπὸ τῶν τοῦ Ἄλβιου ποταμοῦ ἐκβολῶν ἐπὶ
 τὴν πρώτην ἑξοχὴν τῆς χειρσονήσου, τὴν μετὰ τὸν Ἄλβιον⁴ πο-
 ταμὸν κειμένην, στάδιοι φο', στάδιοι υ'. ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης
 ἑξοχῆς τῆς χειρσονήσου ἐπὶ τὴν ἐφεξῆς κειμένην ἑξοχὴν τῆς αὐ-
 τῆς χειρσονήσου στάδια αχ', στάδια αθ'. ἀπὸ δὲ τῆς δευτέρας
 ἑξοχῆς τῆς χειρσονήσου εἰς τὴν ἐφεξῆς καὶ ἀρκικωτάτην ἑξοχὴν
 τῆς αὐτῆς χειρσονήσου στάδ. ανν'. στάδ. αρν. ἀπὸ δὲ τῆς ἀρ-
 κικωτάτης ἑξοχῆς τῆς χειρσονήσου εἰς τὴν μετὰ τὴν ἐπιστρο-
 φὴν αὐτῆς πρώτην ἑξοχὴν στάδια χν', στάδια φν'. ἀπὸ δὲ τῆς
 μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῆς πρώτης ἑξοχῆς εἰς (85) ἀνατολικώ-
 τaton⁵ αὐτῆς στάδια ψκ', στάδια φκ'. ἀπὸ δὲ τοῦ ἀνατολικωτά-
 του αὐτῆς χειρσονήσου⁶ ἐπὶ τὴν ὑπὸ τὴν ἑξοχὴν αὐτῆς ἐφεξῆς

vero Albis fluvii ad ipsas sunt stadia 750. Post Albin autem
 fluvium sequitur Chersonesus maxima Cimbrica appellata. Ac
 ab ostiis Albis fluvii ad primam extensionem Chersonesi, quae
 post Albim fluvium est, stadia sunt 570, stadia 400. A prima
 autem extensione Chersonesi ad proxime subsequentem extensio-
 nem eiusdem Chersonesi stadia 1600, stadia 1100. A secunda
 vero extensione Chersonesi ad eam quae deinceps sequitur, et
 maxima septentrionalis est extensio eiusdem Chersonesi, stadia
 1450, stadia 1150. Ab extensione autem Chersonesi maxime
 septentrionali ad primam post flexionem eius extensionem stadia
 650, stadia 550. A prima vero extensione post flexionem eius
 ad partem eius maxime orientalem stadia 720, stadia 520. A
 parte vero istius Chersonesi maxime orientali ad extensionem
 primam post eam extensionem stadia 2000, stadia 1500. Ab ex-

erat autem illis diebus Saxoni-
 bus magnorum cultellorum usus,
 quibus usque hodie Angli (i. e.
 Anglo-Saxones) utuntur, morem
 gentis antiquae sectantes.... cul-
 telli nostra lingua sahs dicun-
 tur. p. 5: habentes ad renes cul-
 tellos magnos. Nimes eure saxes,
 id est, cultellos vestros de sico-
 nibus vestris deducite. Nennius
 c. 48. Fortasse hi cultelli e saxo
 facti erant. Conf. Zeussii li-
 brum supra laudatum p. 150 sq.
 380 sqq. Eutrop. IX. 13. Iuliani
 opp. p. 34. 56. Saxones nautae
 erant, v. Sidon. Apollin. carm.
 VII. 88. 369. 390. ep. VIII. 6.

Saxones sunt Ambrorum id est
 Aidsaxonum filii, v. Nennius ap.
 Gale I, 115. 116.

3) Primus Chersonesum Cim-
 bricam appellat Strabo libro VII.
 p. 293 Plin. hist. nat. IV. 27:
 promontorium Cimbrorum excur-
 rens in maria longe peninsulam
 efficit, quae Cartis appellatur. v.
 quoque Taciti Germ. 37. Ptolem.
 II. 11. Agathemer II. 4.

4) Ἄλβιον Hoesch. Huds. Cod.
 Paris. Ἄλβιν Miller.

5) Lego εἰς τὸ ἀνατολικώτατον.
 Huds.

6) αὐτῆς τῆς Χειρσονήσου Miller.,
 sed τῆς reiiciendum esse videtur.

στάδια β', στάδια αφ'. ἀπὸ δὲ τῆς ὑπὸ τὴν ἑξοχὴν αὐτῆς ἐπὶ τὴν πρὸς τὰς ἀνατολάς ἐπιστροφὴν αὐτῆς στάδια ρξ', στάδια ρν'. ἐνταῦθα τῆς Κιμβρικής χερσονήσου ὁ περιπλοὺς πληροῦται, ἐπὶ πολὺ μὲν διηκούσης εἰς τὸν ἰσθμὸν, [53] πλαγίως δὲ παραβλημένης ἐπὶ τὴν ἠπειρὸν τὴν πρὸς τὴν ἑω· ὡς ἀποτελεῖν καὶ ἐπὶ κόλπον μέγιστον κατὰ τὸν Σὺνθρον¹ ποταμὸν, τὴν ἐνδοτέρω² καὶ αὐτοῦ παρεκτεινόμενον. ἔστι δὲ ὁ πᾶς τῆς χερσονήσου περιπλοὺς στάδια ρν', στάδια ρτό.² κατοικεῖ δὲ τὸν μὲν ἀρχένα τῆς χερσονήσου τὸ ἔθνος τῶν καλουμένων Σαξόνων⁴, αὐτὴν δὲ τὴν χερσονήσον ἔθνη πλείστα· ὑπὲρ δὲ τὴν χερσονήσον κείνται νῆσοι τρεῖς Ἀλοκίαι καλούμεναι.⁵ εἰσὶ δ' ἐπ' αὐτὰς ἀπὸ τῆς χερσονήσου στάδια ρν', στάδια ρ'.⁶ ἀπ' ἀνατολῶν δὲ τῆς χερσονήσου

tensione vero prima post eam extensionem ad flexionem Chersonesi versus ortum stadia 1060, stadia 750. Hic periplus ab-solvitur Cimbricae Chersonesi, longe quidem in oceanum excur-rentis oblique autem vergentis ad continentem, quae ad ortum tendit: adeo ut maximum sinum efficiat ad Suevum fluvium, in terram ipso etiam interiorem exporrectum. Est autem totus Chersonesi periplus stadiorum 8050, stad. 7370. Cervicem vero Chersonesi habitat gens Saxonum appellata: ipsam vero Cherso-nesum gentes plurimae. Supra autem Chersonesum iacent in-sulae tres Alociae dictae: ad ipsas vero a Chersoneso sunt stad. 550, stadia 500. Ab orientali vero parte Chersonesi iacent in-

1) Σύμβρον Hoesch. „Scriben-dum Σούμβρον vel Σύθηβρον ex Ptol.“ Huds. Σύθηβρον Miller.

2) Forsan ἐπὶ τὴν [γῆν vel ἠπειρὸν] ἐνδοτέρω, etc. Huds. ἐπὶ τὴν γῆν ἐνδοτέρω. Miller. γῆν om. Cod Paris.

3) στάδια ατό' Hoesch. Cod. Paris. „Malini ζτο“ Huds., quod rec. Miller.

4) Ἀξόνων Cod. Paris.

5) Vide Cluverii Germ. antiq. lib. III. p. 170. Huds. Ptolem. geogr. II. 11: Νῆσοι αἱ καλούμεναι Σαξόνων τρεῖς. Ἄλλαι τρεῖς νῆσοι Ἀλοκίαι καλούμεναι. Mar-cianus de hac regione Ptolemaeo melius edoctus esse videtur; sed hodie ibi nullae insulae extant. Conf. Wilhelmi librum: Ger-manien p. 350.

6) Marcianus ex Ptolemaeo hau-sit, qui geogr. II. 11 haec habet:

ἀπ' ἀνατολῶν δὲ τῆς Χερσονήσου (κιμβρική), τέσσαρες αἱ καλούμεναι Σκανδία. τρεῖς μὲν μικραί, ... μία δὲ μέγιστη καὶ ἀνατολικωτάτη κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Οὐίστουλα ποταμοῦ... καλεῖται δὲ ἰδίως καὶ αὐτῇ Σκανδία. Plinius hist. nat. IV. 13 et Pompon. Mela 3, 6 Scandinavia. Iornandes de reb. get. I. ed. Lugd. p. 1056: „De hac (Scanzia) enim in secundo sui operis libro Claudius Ptole-maeus, orbis terrae descriptor egregius, meminit, dicens: Est in Oceani arctoso salo posita in-sula magna, nomine Scanzia, in modum folii cedri, lateribus pandis post longum ductum con-cludens se eius ripas influit Oceanus. Haec a fronte posita est Vistulae fluvii.“ Conf. Wilhelmum I. I. p. 351 sqq. et Zeu-sium I. I. p. 157 sq.

κείνται νῆσοι δ' αἱ καλούμεναι Σκανδιαί, τρεῖς μὲν μικραὶ, ὧν εἰς τὴν μέσην ἀπὸ τῆς χερσονήσου εἰσὶ στάδια β', στάδια αψ'. μία δὲ μεγίστη καὶ ἀνατολικωτάτη. καλεῖται δὲ ἰδίως καὶ αὕτη, Σκανδιά, κειμένη κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Οὐίστουλα⁷ ποταμοῦ, ἀφ' ὧν εἰσὶν εἰς αὐτὴν στά(-86)διοὶ αχ', στάδια ας.⁸ ἔστι δὲ ὁ κᾶς τῆς Σκανδίας περίπλους στάδια β'. ἀπὸ δὲ τῆς πρὸς ἀνατολὰς ἐπιστροφῆς τῆς χερσονήσου ἐπὶ Σύνθβον⁹ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια αςξ'. ἀπὸ Σύνκου¹⁰ ποταμοῦ ἐπὶ Οὐίλδον¹¹ ποταμοῦ ἐκβολὰς στάδια ἄν'. ἀπὸ δὲ τοῦ Ἰλδον¹² ποταμοῦ ἐκβολῶν εἰς Οὐίστουλα¹³ ποταμοῦ εἰσὶ στάδιοι ψ',¹⁴ ἀπὸ δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Οὐίστουλα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ εἰσὶ στάδιοι β', στάδια ἄν'.¹⁵ ἔστι δὲ τῆς Γερ[-54]μανίας τὸ μῆκος, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ δύ-

sulae quatuor Scandiae nuncupatae. tres quidem parvae: ad eam quae ex illis media est a Chersonēso sunt stadia 2000, stad. 1700. una vero, maxima [earum] et maxime orientalis; vocatur autem et ipsa proprie Scandia, iuxta Vistulae fluvii ostia iacens, a quibus ad ipsam stadia sunt 1600, stadia 1200. Est autem totus Scandiae periplus stad. 2500, stad. 2000. A flexione vero Chersonesi ortum versus ad ostia Suevi fluv. stad. 1260. A Suevo fluvio ad ostia Viadi fluvii stadia 850. A Viadi autem fluvii ostiis ad Vistulae fluvii ostia stadia sunt 700. Ab ostiis vero Vistulae fluvii ad caput eiusdem fluvii stadia sunt 2000, stadia 1850. Germaniae autem longitudo incipit quidem ab occasu et

7) Οὐίστον Cod. Paris. Οὐίρτό-λα Hoesch. Huds. ediderunt, Hoesch. em. in notis Οὐίστουλα, quod rec. Miller. Vistulus sive Vistula Plin. IV. 28. Solin. 20, 2. Vistula Pomp. Mel. III. 4. Bisula Amm. Marcell. XXXII. 8. Οὐί-στουλας Ptol. II. 11. Viscla Ior-mandes fluvium, quem nos Weichsel dicimus, appellat ad linguam slavicam, qua nominatur Wisla.

8) στάδια Miller, qui στάδια βχ', στάδια βσ' legere proposuit.

9) Scribe hic et in versu sequenti Σονίβον vel Σνήβον. Huds. Σύνβον Hoesch. Huds. Cod. Par. Fluvius Σούηβος non idem est quem Ptolemaeus et Οὐίλαδος; et Ἰαδούας appellat, Zeussius quidem l. l. p. 16 hanc opinionem cum aliis accepit, sed Wilhelmus l. l. p. 78 contradicit, hodiernum fluvium, quem Warne dicimus,

cum veterum fluvio Σούηβος componens. Σούηβος significat nostratibus Swabenfluss.

10) Σύνκου Hoesch. Huds. Cod. Paris.

11) Ex Ptol. Οὐιάδον [rec. Miller] et mox pro Ἰλδον lege Οὐιάδον. Huds. Οὐίλδον Hoesch. Huds. Cod. Paris.

12) Ἰλδον Hoesch. Huds. Ἰλδονα Cod. Paris. Οὐιάδον, conjecturam Huds., recepit.

13) Οὐίστουλα Hoesch. Huds., Hoesch. corr. in notis Οὐίστουλα, quod Miller rec. — In textu Hoesch. et Huds. deest verbum ἐκβολὰς post Οὐίστουλα ποταμοῦ, quod Hoesch. in notis correxit, et Miller recepit.

14) στάδια ψ' Miller.

15) Lego ἄν' Huds., quod Miller rec. στάδια ἄν' Hoesch. Huds. Cod. Paris.

σεως καὶ Ἀσπιβουργίου¹ πόλεως, περαιούμενον δὲ Οὐϊατοῦλα² πα-
ταμοῦ ἐκβολάς. ὡς εἶναι τὸ πᾶν μῆκος τῆς ἐπαρχίας στάδια αὐτῆ.
τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς ἐκτροπῆς τοῦ πρὸς
μεσημβρίαν ῥέοντος ποταμοῦ, ὃς καλεῖται Ἀράβων.³ καταλήγει
δὲ πρὸς τὰς ἄρκτους κατὰ τὴν ἐπιμηκεστέραν γραμμὴν, τουτέστι
κατὰ τὴν Κιμβρικήν χερσόνησον καὶ τὴν ἀρκτικωτάτην αὐτῆς
ἐξοχὴν. ὡς εἶναι τοῦ πλάτους στάδια ρσν'. ἔστι δὲ τῆς μεγάλης
Γερμανίας ἡ κατὰ γῆν περιορισμὸς στάδια , βτ', στάδια . ρσν'.⁴
ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ ἔθνη ξή, πόλεις ἐπισήμους ἡδ', ὄρη ἐπίσημα ζ',⁵
ποταμοὺς ἐπισήμους δ',⁶ Κιμβρικήν χερσόνησον,⁷ λιμένα ἐπίσημον
α', Ἐρκύνιον (87) δρυμόν,⁸ Γαβράτα⁹ ἄλην. οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ

Aselburgio civitate, finitur vero ad ostia Vistulae fluvii: adeo ut
integra praefecturae longitudo sit stadiorum 1350. Eius vero la-
titudo incipit quidem a divertigio fluvii ad meridiem fluentis, qui
vocatur Narabon, desinit vero ad septentrionem iuxta productio-
nem lineam, hoc est iuxta Cimbricam Chersonesum et maxime
septentrionalem eius extensionem; adeo ut latitudinis [habeat]
stad. 6250. Est autem Germaniae magna iuxta mediterranea
circumscriptio stad. . . . 2300, stad. . . . 1250. Complectitur vero
gentes 68. urbes insignes 94. montes insignes 7. fluvios insignes
14. Cimbricam Chersonesum. portum insignem 1. Hercyniam

1) De civitate Asciburgium ap-
pellata v. Tacit. Germ. 3.

2) δὲ εἰς Οὐϊατοῦλα corr. Hoesch.
in notis suis; in textu enim εἰς
omissum est. Miller hoc verbum
rec.

3) Apud Ptol. Ναραβών. Hud. s.
quod Miller rec. Ἀράβων Cod.
Paris.

4) στάδια „αβτ', στάδια „αρσν'
Miller.

5) ὄρη ἐπίσημα ζ' Cod. Paris.

6) ποτ. ἐπισημ. δ' corr. Hoesch.
in notis id, quod rec. Miller.

7) Signum interpunctionis post
χερσόνησον om. est.

8) Ἐρκύνιον δρυμόν. Ptolem.
Hud. s. Cod. Paris. τὰ Ὄρη Ἀρ-
κύνια Aristot. meteorol. I. 13.
Aristot. mirabil. auscult. 112: τὸν
Ἰστρον ῥέοντα ἐκ τῶν Ἐρκύνιων
καλούμενων δρυμῶν. Si vera est
lectio Ἐρκύνιων, ex ea apparet,
eum libellum non esse Aristoteli,
sed alii cuidam senioris temporis
tribuendum; Graeci enim priore

tempore montes Hercynios ap-
pellabant Orcynios. Caes. bell.
gall. IV. 24: circum Hercyniam
sylvam, quam Heratostheni et
quibusdam Graecis fama notam
esse video, quam illi Orcyniam
appellant. Strabo VII. p. 207. 290.
292. 292. 293 dicit Ἐρκύνιος δρυ-
μός. Diodor. V. 21. 32, τῶν Ἐρ-
κύνιων ὀνομαζομένων βρων. Apol-
lon. Rhod. IV. 640. schol. paris.
ib. Ἐρκύνιον βροσ Κελτικῆς; ἡ
δρυμός. Dionys. perieg. 326 et
Eustath. com. ad h. l. ὁ δὲ ὄρη-
θεῖς Ἐρκύνιος δρυμός μέγας τὸ
ἔστι καὶ πολὺ δένδρος. Vellei. Pat.
II. 108. Plin. hist. nat. IV. 12.
25. 28. XVI. 2. Tacit. germ. 28:
30. Etymol. M. 375. Verbum Her-
cynius ex lingua celtica, ubi
est erchynn, erheben, erchyn-
niad, Erhöhung, derivandum est.
De diversa significatione. conf.
Wilhelmi librum p. 27. sqq. et
Zeussii librum p. 2 sq. 5 sq.

9) Secundum Strabonem Γα-

Ρήνου ποταμοῦ τουτέστιν ἀπὸ τοῦ καλουμένου δυσμικοῦ στόματος αὐτοῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Οὐίστουλα ποταμοῦ, τοῦ περιπλου τῆς παραλλίας τῆς μεγάλης Γερμανίας, σταδια ./. γ', σταδια . . λ.¹⁰

κ. Σαρματίας τῆς ἐν Εὐρώπῃ περιπλους.

Ἡ ἐν τῇ Εὐρώπῃ Σαρματία περιορίζεται, ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῶ τε Σαρματικῷ ὠκεανῷ κατὰ τὸν Ἰνδικόν¹¹ κόλπον, καὶ μέρος τῆς ἀγνώστου γῆς, ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῶ τε Ἴσθμῷ καὶ τῇ Βυκῆ¹²

sylvam. Gabritam sylvam. Peripli orae maritimae Germaniae magnae, a Rheno fluvio, hoc est ab ostio eius, quod occidentale appellatur, usque ad ostia Vistulae fluvii, stadia universa . . 3000, stadia . . . 30.

Sarmatiae Europaeae periplus.

Sarmatia quae in Europa est definitur a septentrione quidem oceano Sarmatico iuxta Venedicum sinum, et parte terrae incognitae: ab oriente vero Isthmo et Byce palude et parte pa-

βορίταν ἕλλην. Ptolemaeo dicitur Γάβριτα ἕλη. Huds. Γαβρόατα Cod. Par. Γαβρίταν rec. Miller. Strabo VII. p. 292: ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ἕλη μεγάλη Γαβροῖτα· ἔπειτα δὲ τὰ τῶν Σουήθων, ἐπέκεινα δ' ὁ Ἐρκύνιος δρυμός. Γαβροῖτα (al. Γαβροῖτα, Γάβροῖτα) prae ceteris recipiendum est. Conf. Zeusii librum p. 6 sq.

10) στάδιοι ἄγν', στάδιοι ἀλ' Miller. — Conf. Agathemer. lib. II. 4: Οὐ πρὸ πολλοῦ δὲ τῶν τοῦ Ρήνου πηγῶν τὰς ἀρχὰς ἔχων ὁ Ἴσθμος. ὃν μέχρις Οὐινδοβοῦνης πόλεως Λανούβιον καλοῦσιν, ὁρίζει τὴν Γερμανίαν πρὸς τὰ ὑποκείμενα ἔθνη, Ραιτίαν, καὶ Οὐινδελικίαν, καὶ Νωρικόν, ὑπὲρ τὰς Ἀλπεις καὶ τὴν Ἰταλίαν κείμενα· ἐκτὸς δὲ τῶν Ἀλπέων τὰς δύο Παννονίας, ἐφ' ἃς ἔστι μετὰ τὰ ἀνατολικά, ἣ Δαλματία καλεῖται· τῆς Γερμανίας μετὰ τὴν Οὐίστουλαν ποταμὸν ἔχεται ἡ Σαρματία ἀναλαμφανουσα πολλὴν γῆν καὶ πολλὰ ἔθνη, καὶ τῆς ἐτέρας ἠπείρου. Plin. hist. nat. IV. 28:

Graeci et quidam nostri XXV M pass. oram Germaniae traderunt. Agrippa cum Rhaetia et Norico longitudinem DCLXXXVI millia passuum, latitudinem CXLVIII millium. Rhaetiae prope unius maiore la titudine, sane circa excessum eius subactae. Nam Germania multis post annis, nec tota, percognita est. Si coniectare permittitur, haud multum orae erit Graecorum opinione, et longitudini ab Agrippa proditae.

11) Ἰνδικόν notatur in Cod. Hervuarti tanquam suspectum. Hoesch. Lego ex Ptol. [III. 5] Οὐνεδικόν κόλπον. Huds. quod rec. Miller. Ἰνδικόν Cod. Paris.

12) ἡ Βύκη λίμνη fortasse eadem est ac Strabonis (VII. p. 308) Σαρκά λίμνη, quae hodie Siwasch, sive Tzuruk, et Degnitz appellatur. Isthmus est Tauricus, quem lacus Byze efficit. Conf. Valer. Flacc. VI. 69. Plinius de lacu illo dicit IV. 26: A tergo lacus Buges fossa emissus in mare.

λίμνη, καὶ τῷ μέρει τῆς [55] Μαιώτιδος λίμνης μέχρι τοῦ Τανάιδος¹ ποταμοῦ², ἐπὶ τὴν ἄγνωστον γῆν. ἀπὸ δὲ δυσμῶν τῷ τε Οὐίστουλα ποταμῷ καὶ τῇ Γερμανίᾳ τῇ μεγάλῃ μετὰ τὰ Σαρματικά ὄρη,³ καὶ αὐτοῖς τοῖς ὄρεσιν. ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τοῖς τε Ἰάξυξι,⁴ τοῖς Μετανάσταις ἀπὸ τοῦ νοτίου τῶν Σαρματικῶν ὄρων πέρατος μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ Καρπάθου⁵ ὄρους, καὶ ἔτι τῇ Δακίᾳ μέχρι τῶν Βορυσθένους τοῦ⁶ ποταμοῦ ἐκβολῶν, καὶ τῇ ἀπὸ τούτου τοῦ Εὐξείνου πόντου παραλίῳ μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Καρκινίτου⁷ κόλπου. καὶ ἡ μὲν ὅλη περιγραφή τοιαύτη. τὰ δὲ

ludis Maeotidis usque Tanaim fl. ad incognitam terram: ab occasu vero Vistula fl. et Germania magna, post montes Sarmaticos, et montibus ipsis: a meridie vero Iazygibus Metanastis ab australi fine Sarmaticorum montium usque ad principium Carpathi montis, ac etiam Dacia usque ad Borysthenis fluminis ostia, et hinc littore Ponti Euxini usque ad intimum recessum Carciniti sinus. Ac generalis quidem circumscriptio huiusmodi

Ipse Buges a Coreto, Maeotis lacus sinu, petroso discluditur dorso. Pompon. Mel. 2, 1. „In Ptol. τῷτε ἀπὸ τοῦ Καρκινίτου ποταμοῦ ἰσθμῷ, καὶ τῇ Βύκῃ λίμνῃ etc.“ Huds.

1) De fluvio Tanai v. Caroli Ritteri geographi Librum: Die Vorhalle Europaeischer Völkergeschichten vor Herodot, Berol. 1820, p. 303 sqq. et Leleweli, Pytheas und die Geographie seiner Zeit, germanice ed. Hoffmanno, Lip. 1838 p. 38 sqq. De

populo Σαρκομάται sive Sarmatae v. Zeussii librum laudatum p. 277 sqq. et Niebuhrii Kleine historische und philologische Schriften, Vol. 1. p. 352 sqq. Herodot. IV. 21. 57. 100. 116. 123. 125.

2) Post verba μέχρι τοῦ Τανάιδος ποταμοῦ inseruit Miller: καὶ ἐφεξῆς αὐτῷ Τανάϊδι ποταμῷ, καὶ ἔτι τῷ ἀπὸ τῆς γῆς τοῦ Τανάιδος ποταμοῦ. — Ad verbum Μαιώτιδος conf. Tzetzae Chiliadum VIII. 773.

Τοῖς Σκύθαις αὕτη Καρμαπαλὸν ἢ λίμνη κληθῆναι φέρεται.

Τὸ Καρμαπαλὸν δ' ἑλληνισθὲν πόλις ἰχθυῶν λέγεται.

Τὸ Κάρι γὰρ πόλις σκυθικῶς, τὸ δὲ Παλὸν ἰχθυῶν.

Καὶ τὰχα ἐν σημαίνουσι, τὸ Καρμαπαλὸν, Μαιώτις.

3) Ἀπὸ τῶν Σαρματικῶν ὄρων. Ptol. III. 7. Huds. ὄρει Cod. Paris.

4) Ἰαξυξίτοις Cod. Paris. Huc spectat Stephani Byz.: Ἰάξυγες, ἔθνος Εὐρωπαῖον, ὡς Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ. Eos quoque commemorat Agathemer. II. 4: καὶ ἔστι ἡμῶ μὲν τὰ δυτικώτατα τῆς Σαρματίας ἐπὶ νότον κατιούσα μετὰ τοὺς Ἰάξυγας τοὺς Μετανάστας ἢ Δακίαι. De Iazygis, qui Metanastae appelluntur, conf. Ptolem.

geogr. III. 5. 7; posteriore autem capite dicit: Ἰαξυγοῦς οἱ Μετανάσται ὀρίζονται etc. V. quoque Strabo VII. p. 306. Themist. orat. p. 52. 68 ed. Dind. Dio Cass. 71. p. 1188. Plin. hist. nat. IV. 12.

5) Καρπάτον Ptol. Huds.

6) τῶν Βορυσθένους τοῦ ποτ. cod. Paris. τοῦ om. Miller., ut videtur, temere ad modum praecedentis τοῦ Τανάιδος ποτ.

7) Καρκινίτου Cod. Paris.

κατὰ μέρος τῆς Σαρματίας κεφαλαιωδέστερον ἐτάξαμεν, μὴ προσθέντες τῶν σταδίων τὸν ἀριθμὸν τῶ τὸν ἀ(-88)κριβῆ περιπλοῦν τοῦ ἀρκτικοῦ τούτου ὠκεανοῦ σχεδὸν ἄγνωστον τυγχάνειν, πλησιάζοντος μὲν κατὰ τὰς ἄρκτους τῇ ἄγνωστω γῆ, ἢ ὑπέρεκειται⁸ τῆς Μαιώτιδος λίμνης, ἢ θαλάσσης⁹ γνωριζομένη τῶ πλείστῳ μέρει τῶν ἀνθρώπων. μάλιστα ὅτε¹⁰ καὶ ὁ Πρωταγόρας παραλελοιπέναι τούτων τῶν σταδίων τὸν ἀριθμὸν δοκεῖ. καὶ ἡ περιγραφή δὲ τῶν τόπων κατὰ μόνας τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν φηθήσεται διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. μετὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Οὐίστουλα¹¹ ποταμοῦ ἐκδέχονται Χρύνου¹² τοῦ ποταμοῦ ἐκβολαὶ. ἀπὸ δὲ τοῦ Χρύνου ποταμοῦ ἐξῆς εἰς τὸν Ρουδῶνος¹³ ποταμοῦ ἐκβολαὶ. οὗτοι δὲ οἱ ποταμοὶ εἰς τὸν Οὐελικὸν κόλπον ἐξίασιν¹⁴. ὅστις ἀπὸ τοῦ Οὐίστουλα¹⁵ ποταμοῦ ἄρχεται παρήκων ἐπὶ [56] πλείστον. ἀπὸ δὲ τοῦ Ρουδῶνος¹ ποταμοῦ ἐξῆς εἰς τὸν Τουρούντου ποταμοῦ ἐκβολαὶ, ἀπὸ δὲ Τουρούντου ποταμοῦ ἐκδέχεται Χέσινος² ποταμὸς, καὶ αἱ τούτου ἐκβολαὶ. μετὰ δὲ τὸν

est; loca autem particularia Sarmatiae magis summarie recensuimus, stadiorum numerum non adicientes, quod fere incognitus sit accuratus periplus septentrionalis huius oceani, iuxta septentriones quidem alluentis terram incognitam, qua superiacet paludem Maeotidem; plerisque hominum non facile exploratam: praesertim quando et Protagoras stadiorum istorum numerum omisisse videatur. Etenim hanc ipsam ob causam in locis describendis ostiorum solummodo fluviorum mentionem faciemus. Post Vistulae fluvii ostia sequuntur Chruni fluvii ostia. Post Chronum vero fluvium deinceps sunt Rhudonis fluvii ostia. Hi vero fluvii exeunt in sinum Venedicum, qui a Vistula flumine incipit, in immensum extensus. Rhudonem fluvium subsequuntur Turuntae fluvii ostia: Turuntam vero fluvium excipit Chesunus fluvius, eiusque ostia. Ultra vero Chesunum fluvium deinceps

8) τῇ ὑπέρεκειται Cod. Paris.

9) ἢ θαλάσσης Hoesch. Huds., qui posterior em. in notis οὐ θαλάσσης γνωριζομένη, quod rec. Miller.

10) μάλιστα ὅτε Miller.

11) Οὐίστουλα Cod. Paris.

12) Χρύνου ex Ptol. III. 5 Miller. Χρύνου τοῦ ποτ. Hoesch. Huds. Cod. Par. ut paullo post. Amm. Marcell. XXII. 8: quos amnes Chromius et Bisula praeferunt. Ego nihil mutavi.

13) Ρουδῶνος ποτ. Miller ex

Ptol. III. 5. Ρουδῶνος Hoesch. Huds. Cod. Par. ut paullo post.

14) lege Οὐενεδικόν. Huds. Οὐελικόν Hoesch. Huds. Cod. Paris. Forsan Οὐενδικόν

15) ἐξίασιν ed. Hoesch. Huds. Cod. Par., Hoesch. autem in notis em. ἐξίασιν, quod rec. Miller.

16) Τουρούντου Cod. Paris. 1) τῶ Τουρούντου Cod. Par. ut paullo post.

2) Χέσινος ποτ. Ptol. III. 5. Huds. Χέσινος Hoesch. Huds. Χέσινος Cod. Par.

Χέσυνον ποταμὸν, ὃ ἄγνωστος καὶ ὑπερβόρειος ἔστιν ὠκεανός, ἐναντίων τῇ ὑπερβορείῳ καὶ ἀγνώστῳ γῆ. παροικοῦσι τὸν Χέσυνον ποταμὸν οἱ Ἀγαθοσοὶ ἃ τὸ ἔθνος τῆς ἐν Εὐρώπῃ Σαρματίας ὄντες. καταφέρονται δὲ ὅ,τε Χέσυνος ποταμὸς, καὶ ὁ Τουρούνητης ἐκ τῶν ὑπερκειμένων ὄρων, ἃ τινὰ καλεῖται Ῥίπαια ἄρη, κατὰ τὸν μεσόγειον, μεταξὺ (89) τῆς Μαιώτιδος λίμνης καὶ τοῦ Σαρματικοῦ ὠκεανοῦ κείμενα. ὁ δὲ Ῥούδων ἃ ποταμὸς ἐκ τοῦ Ἀλάνου ἄρηος φέρεται. παροικεῖ δὲ τό,τε ὄρος καὶ τὴν χώραν ταύτην ἐπὶ πολὺ διήκον τὸ τῶν Ἀλανῶν Σαρματῶν ἔθνος, παρ' οἷς τοῦ Βορυσθένου ποταμοῦ, τοῦ εἰς τὸν Πόντον ἐξιόντος,

est Hyperboreus et incognitus oceanus contiguus Hyperboreae et incognitae terrae. Chesunum fluvium accolunt Agathyrsi, Sarmatiae Europaeae gens. Chesunus vero fluvius et Turuntas desfluunt e montibus superiacentibus, qui Riphaei montes appellantur, in partibus mediterraneis, inter Maeotida paludem et oceanum Sarmaticum, iacentes. Rhubon vero fluvius fertur ex Alauno monte. Montem autem et regionem hanc longe extensam habitant Alauni Sarmatarum gens; ubi fontes sunt Borysthenis fluvii in Pontum exeuntis. Regionem vero circa Borysthenem post Alaunos habi-

3) ὑπερβόρειος et mox ὑπερβο-
ρίῳ Cod. Paris.

4) Ἀγαθοσοὶ Cod. Paris. Hoesch. Huds., quorum posterior in notis: Lego Ἀγαθύρσοι ex Ptol., quod Miller rec.; sed scribendum est Ἀγάθυρσοι. Herodotus commemorat populum Ἀγάθυρσοι lib. IV. cap. 104., atque apud eos fluvium Μάρις, qui in Istrum influit. Steph. Byz. Ἀγάθυρσοι, ἔθνος ἐνδοτέρω τοῦ Αἰμον· κέκληται δὲ ἢ ἀπ' Ἀγαθύρσου τοῦ Ἡρακλείου, ἢ ὡς Πέλεανδρος, ἀπὸ τοῦ θύραων τοῦ Διονύσου.... Μαίμαρσος, πόλις Ἰστρου. Iisdem verbis locum Suidas perscripsit. Conf. Herodotum IV. 10. Eustathium ad Dionys. Perieg. V. 310., ubi eadem fabula de Agathyrso, Herculis filio narratur. Steph. Byz. Σιαγαθυρσοί, ἔθνος, περὶ οὗ φησι Μαρμιανός ἐν περιπλῶ Σαρματίας. V. Vosium ad fragm. Periplus p. 31. Iterum ex hoc Stephani loco, quem ex Marciani periplo exhibuit, apparet magna diversitas

codicis, quo Stephanus usus est, eiusque, qui ad nos pervenit.

5) Ῥίπαια Cod. Par. Ῥίπαις ὄρος Alcman, in Schol. ad Sophocl. Oedip. Col. 1248, alias αἱ Ῥίπαια apud Aristot. et Sophocl., al. quoque τὰ ἄρη Ῥίπαια sive Ῥίπαια, atque apud Romanos: Montes Riphaei. Vox Rip ex Scytharum lingua translata est, atque significare videtur nostram Riffe, Berg, Gürtel, slav. Rip, bohem. Rzip. Sed hoc loco Riphaei montes non sunt ii, qui hodie Ural appellantur. Conf. autem Schol. ad Apollon. Rhod. IV. 284. Steph. Byz. s. v. Ὑπερβόρειοι. Aristot. meteorol. I. 13: Athen. deipn. III. 5. Plutarch. Camill. 15.

6) Ῥούδων Cod. Paris. Hoesch. Huds., quorum posterior: Ῥούβων Ptol.

7) Ἀλάνων Ptol. Huds., quod rec. Miller. Ἀλάνου Cod. Par.

8) Ἀλάνων Σκυθῶν apud Ptol. [III. 5.] Huds. Ἀλανῶν Cod. Par. consentiens codd. Hoesch. Ἀλάνων Miller. Nomen populii

αἱ πηγαὶ τυγγάνουσιν. τὴν δὲ περὶ τὸν Βορρῖσθίνην χώραν παρ-
οικοῦσι μετὰ τοὺς Ἄλανοὺς οἱ καλούμενοι Χοάνοι⁹, οἱ ἐν τῇ
Εὐρώπῃ. ἔστι δὲ τὸ μῆκος τῆς Σαρματίας στάδια ζψ', τὸ δὲ
πλάτος στάδια ζη'. ἔχει ἔθνη υς',¹⁰ πόλεις ἐπισήμους νγ', ὄρη
ἐπίσημα θ', ποταμοὺς ἐπισήμους δ', ἀκρωτήρια ἐπίσημα γ', λι-
μένας ἐπισήμους γ', κόλπους ἐπισήμους δ',¹¹ τὸν τε Οὐενδικὸν¹²
τὸν εἰρημένον κόλπον, καὶ ἄλλους τρεῖς. τῆς μὲν οὖν Εὐρώπης τῶν
δεξιῶν μερῶν τὸν περιπλοῦν, ὥσπερ ὑπεσχόμεθα, μετὰ τῆς προσ-
ελκούσης¹³ ἐπιμελείας [57] πεποιήμεθα. μεταησόμεθα δὲ ἐπὶ τὰς
Πρετανικὰς¹ νῆσους.

tant Choani appellati, qui in Europa. Est autem Sarmatiae lon-
gitudo stadiorum 7700. Latitudo vero stadiorum 7650. Gentes
habet 56. urbes insignes 53. montes insignes 9. fluvios insignes
4. promontoria insignia 3. portus insignes 3. sinus insignes 4.
sinum [scilicet] Venedicum appellatum et alios tres. Periplum
igitur dextrarum Europae partium, ut polliciti sumus, debita cum
cura atque diligentia fecimus: [nunc] autem ad insulas Britan-
nicas transibimus.

Scythici, qui olim ad Caucasum montem habitabat, scribi necesse est Ἄλανοι. De his v. Plin. hist. nat. IV. 12. Dionys. Perieg. 302. Joseph. de bello iudac. VII. 7. Procop. bell. pers. I. 15. bell. goth. IV. 4. Constantin. porphy. de admin. imp. 10. 42. Ammian. Marcell. XXXI. 2. Ptol. geogr. III. 5. conf. VI. 14, ubi Ἄλανα ὄρη et Ἄλανοι Σινῶται commemorantur. Alauni et Alani unius stirpis et quidem Sarmaticae sunt. Conf. Zeussii librum p. 300 sqq. 700 sqq.

9) Χοάνοι Hoesch. Huds. „For-
san Χοῦνοι Ptolemaei“ Huds.
Χοῦνοι Miller. Non sunt Chunni
sive Chuni, Χουννί, Χουνλί, et
Χουννί; cognati autem videntur
cum Dionysii Perieg. Unnis
(Οὐννοι), v. 730. At conf. Zeus-
sii librum p. 727. Hi ad Caspium
mare, illi in Europa habitant.

10) Lego υς' Huds., quod rec.
Miller.

11) ἀκρ. . . . κόλπ. ἐπ. δ' bis
in cod. Paris.

12) Οὐενδικὸν Hoesch. Huds.
Cod. Par. „Scribo Οὐενδικὸν cum

Ptol.“ Huds., quod rec. Miller.

13) Lego προσελκούσης. Huds.,
quod rec. Miller. προσελκούσης
Hoesch. Huds. προσελκούσης Cod.
Paris.

1. Βρετανικὰς Miller. Dionys.
Perieg. 284 scribit Βρετανοὶ v.
566 νῆσοι Βρετανίδες; Eustathius
autem ad h. l. „ὅτι Βρεττανοὶ
διὰ δύο τε ὡς ἐπιπολύ. ἐνταῦθα
δέ, ἐν τῷ ἔθνα Βρεττανοί, τοῦ μέ-
τρον ἐπιτάξαντος ἀπεχώρισε τὸ ἐν
τ. οὗτω καὶ Σαρματῶν τινῶν λεγο-
μένων μετὰ τοῦ ρ, ὅμως ἐν τοῖς
ἐξῆς, ἐν τῷ Γερμανοὶ Σαμάται
τε, ἢ τοῦ μέτρον βία ἐξώθησε το
ρ. Σαρμάται γὰρ εἰπεῖν ἔδει καὶ
οὐ Σαμάται. τῶν δὲ Βρεττανῶν
τούτων παρῶν μοι αἱ ἀντιπέρας
Βρεττανίδες νῆσοι, περὶ ὧν ὀρθή-
σεται. Conf. quoque Steph. Byz.
s. v. Βρεττία. ubi haec leguntur:
νῦν δὲ Βρέττιοι λέγονται. εἰσὶ δὲ
Βρεττανίδες νῆσοι ἐν τῷ Ὠκεανῷ,
ὧν τὸ ἔθνικόν Βρεττανοί. . . . καὶ
ἄλλοι οὗτω διὰ τοῦ π, Πρεττανί-
δες νῆσοι, ὡς Μαρκιανὸς καὶ Πτο-
λεμαῖος. Si Miller respexisset
hunc locum, nusquam Βρετανν.
seripsisset.

λ. Περὶ τῶν Πρετανικῶν νήσων.

Αἱ Πρετανικαὶ νῆσοι² δύο εἰσὶν, ἣ τε καλουμένη Ἀλβίων καὶ ἡ Ἰουερνία· ἀλλ' ἡ μὲν Ἀλβίων μείζων³ κατὰ πολὺ τυγγάνει. κείται⁴ δὲ κατ' ἀντικρὺ τῆς Κελτογαλατίας, παρά τε τὴν Λουγδου(-90)νησίαν καὶ τὴν Βελγικὴν, μέχρι τῆς μεγάλης Γερμανίας ἐκτεινομένη. οὐ γάρ ἐστι συνεστραμμένη καθάπερ αἱ ἄλλαι νῆσοι·

De insulis Britannicis.

Insulae Britannicae duae sunt, una Albion appellata, altera Ivernia. Multo autem maior est Albion. E regione vero Celtogalatiae sita est, exprorecta contra [Galliam] Lugdunensem et Belgicam usque ad Germaniam magnam. Non enim contorta est et conglobata quemadmodum aliae insulae, sed veluti disiuncta

2) Eustathius ad Dionys. Perieg. 566: αἱ Βρετανίδες εἰσὶ δύο νῆσοι, Ἰουερνία καὶ Ἀλουίαν, ἧται Ἰβερνία καὶ Ἀλβίων· Βρετανίδες δ' ἐνὸς τ' ἀπὸ τούτων τῶ ποιητῆ γραφόμεναι. — Stephanus Byz. Ἀλβίων, νῆσος Βρετανικῆ. Μαρκιανὸς ἐν περιπλῶ αὐτῆς. atque alio loco: Ἰουέρρη, πόλις ἐν τῷ ὠκεανῷ τῷ Πρετανικῷ. et: Ἰουερνία, ἡ Πρετανικῆ [νῆσος], τῶν δύο ἐλάσσων. τὸ ἐθνικὸν Ἰουερνιάτης. deinde: Ἰουέρρη, πόλις, ἐν τῷ ὠκεανῷ Πρετανικῷ. Sic posteriorem locum Berkeiius restituit. Aristot. de mundo 3: νῆσοι μέγισταί τε τυγγάνουσι οὖσαι δύο, Βρετανικαὶ λεγόμεναι Ἀλβίων καὶ Ἰέρρη.... ὑπὲρ τοὺς Κέλτους κείμεναι. Ptolemaeus librum suum de insulis Britannicis inscripsit: Ἰουερνίας νήσου Βρετανικῆς θέσις. Ἀλουίανος νήσου Βρετανικῆς θέσις. Plin. hist. nat. IV. 30: Ex adverso huius [Bataviae] situs Britannia insula, clara Graecis nostrisque monumentis, inter septentrionem et occidentem iacet: Germaniae, Galliae, Hispaniae, multo maximis Europae partibus magno intervallo adversa. Albion ipsi nomen fuit, cum Britanniae vocarentur omnes: de quibus mox paulo dicemus. Haec abest a Gessoriaci Morinorum

gentis litore, proximo traiectu quinquaginta M. circuitu vero patere tricies octies centena viginti quinque M. Pytheas et Isidorus tradunt: triginta prope iam annis notitiam eius Romanis armis non ultra vicinitatem silvae Caledoniae propagantibus. Agrippa longitudinem DCCC M. pass. esse: latitudinem CCC M. credit. Eademem Hiberniae latitudinem, sed longitudinem CC mill. passuum minorem. Super eam haec sita abest brevissimo transitu a Silurum gente XXX M. pass. Reliquarum nulla CXXV mill. circuitu amplior proditur. Sunt autem XL Orcades, modicis inter se discretae spatiis. Septem Acmodae, et XXX Haebudes ceterae. Conf. Agathemer. II. 4. Avieni ora marit. 94 sqq. Οὐερνία Cod. Paris. Conf. Dicuilii librum de mensura orbis terrae, p. 27 sq. 3^v. 49 sq.

3) μείζων Cod. Par.

4) De situ insulae, quae et ἡ Βρετανικῆ (Strabo) et ἡ Βρετανία (Epit. Strabonis p. 38. 39 ed. Huds.), et ἡ Ἀλουβίων (Tzet. Chil. VIII. 79); Britannia (Caes. de b. gall. IV. 20 sqq. V. 1 sqq. Tacit Agric. 29. Pomp. Mela III. 6, 4. Solin. 22, 1. 18. 23, 20. Dicuilii p. 11. 28. 49

ἀλλ' ὡσπερ διηρημένη καὶ διεσπαρμένη κατὰ πλείστου μέρους⁵ διήκει τοῦ ἀρκιῶν ὠκεανοῦ.⁶ δύο μάλιστα μακροτάτους ἰσθμούς ὡσπερ πόδας τινας, ἔχουσα, ὧν ὁ μὲν μείζων,⁷ ὁ δὲ ἑλάττων,⁸

et dispersa per maximam partem oceani septentrionalis extenditur: duos potissimum longissimos Isthmos, veluti pedes quosdam habens. quorum unus quidem major: alter vero minor usque

scribit: Brittaniam insula. Omnium Romanorum Caesar primus fuit, qui ad hanc insulam traiecit. Nomen insulae etiam in Inscriptionibus latinis scriptum est, Britta et Brittones (Gruteri thes. 93, 5. 359, 3. 569, 5. 1101, 3 al.) Indigenae ipsi sese appellant Brythone, suamque linguam Brythoneg (britanicam) sive Brythoneg-Gimruain (brittonico-cumbricam). Conf. Zeussii librum l. p. 193 sq.

5) κατὰ πλῆστον Cod. Par. κατὰ πλείστα μέρη ed. Vienn.

6) Auctor noster hic loci ἰσθμούς pro peninsulis accipere videtur. Huds.

7) De insulae Britanniae forma Strabo habet haec, lib. I. p. 63: καὶ οἱ τὴν Βρετανικὴν καὶ Ἰβηρικὴν ἰδόντες, οὐδὲν περὶ τῆς Θούλης λέγουσιν, ἀλλὰς νήσους λέγοντας μικρὰς περὶ τὴν Βρετανικὴν. Ἀὕτη δὲ ἡ Βρετανικὴ τὸ μῆκος ἴση πῶς ἐστὶ τῇ Κελτικῇ παρεκτεταμένη, τῶν πεντακισχιλίων οὐ μείζων σταδίων, καὶ τοῖς ἄκροις τοῖς ἀντικειμένοις ἀφορισμένη. Ἀντίκειται γὰρ ἀλλήλοις τὰ τε ἑῷα ἄκρα τοῖς ἐπείοις, καὶ τὰ ἐσπέρια τοῖς ἐσπερίοις· καὶ τὰ γε ἑῷα ἐγγὺς ἀλλήλων ἐστὶ μέγιστος ἐπόψεως, τὸ τε Κάντιον, καὶ αἱ τοῦ Πήνον ἐμβολαί. et lib. II. p. 128: μετὰ δὲ ταύτην [Ἰβηρικὴ] ἐστὶν ἡ Κελτικὴ πρὸς ἑῷ μέχρι ποταμοῦ Πήνον, τὸ μὲν βόρειον πλευρὸν τῷ Βρετανικῷ κλυζομένη πορθμῷ παντί· πᾶσα πᾶση, μήκους ὅσον πεντακισχιλίου ἐπέχουσα: lib. IV. p. 199: Ἡ δὲ Βρετανικὴ, τρίγωνος μὲν ἐστὶ τοῦ σχήματι· παραβέβληται δὲ τὸ μῆστον αὐτῆς πλευρὸν τῇ Κελτικῇ, τοῦ μήκους οὐδ' ὑπερ-

βάλλον, οὐτ' ἑλλείπον: ἐστὶ γὰρ ὅσον τετρακισχιλίων καὶ τ' ἡ ὑσταδίων ἑκάτερον. Conf. Dio Cass. XXXIX. 50: ὁ Καῖσαρ . . . ἐς Βρετανίαν . . . ἐπεραιώθη. ἡ δὲ δὴ χώρα αὕτη ἀπέχει μὲν τῆς ἠπείρου τῆς Κελτικῆς κατὰ Μωρίνου σταδίους πεντήκοντα καὶ τετρακισίους, τὸ συντομώτατον· παρήκει δὲ παρὰ τε τὴν λοιπὴν Γαλατίαν, καὶ παρὰ τὴν Ἰβηρικὴν ὄλιγον πᾶσαν, ἐς τε τὸ πέλαγος ἀνατείνουσα. καὶ τοῖς μὲν πάντων πρώτοις καὶ Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων οὐδ' ὅτι ἐστὶν ἐγγινώσκето· τοῖς δὲ ἔπειτα, ἐς ἀμφισβήτησιν εἰ τε ἠπείρος, εἰ τε καὶ νῆσος εἴη, ἀφίκετο· καὶ πολλοῖς ἐφ' ἑκάτερον, εἰδοῦσι μὲν οὐδὲν, (ἀτε μὴτ' αὐτόπαις μὴτ' ἀντηκούσι τῶν ἐπιχωρίων γενομένων) τεμαριζομένοις δὲ, ὡς ἕκαστοι σχολῆς ἢ καὶ φιλολογίας εἶχον, συγγέγραπται· προϊόντος δὲ δὴ τοῦ χρόνου, πρότερόν τε ἐπ' Ἀργικόλου ἀντιστρατήγου, καὶ νῦν ἐπὶ Σιβήρου αὐτοκράτορος, νῆσος οὕσα σαφῶς ἐλήλεγκται. Eo tempore divisa est insula Britannia auctore Diono C. LV. 23: ἐν Βρετανίαν τὴν ἄνω et ἐν Βρετανίαν τὴν κάτω. Zosimus III. 5 dicit: ἡ Βρετανικὴ νῆσος ἐννακισίους σταδίους διέσπηκε τοῦ Πήνον. Scythianus autem Chius apud Apollonium Dyscol. (hist. comm. cap. XVI.): Νετύριος δὲ ὁ Χῖος τὴν Βρετανικὴν νῆσον λέγει σταδίων εἶναι τετρακισίων τὸ περιέμετρον. Tzetzes ad Lycoph. v. 1204: περὶ γὰρ τὸν Ὠκεανὸν ἐστὶν ἡ Βρετανία νῆσος, μεταξὺ τῆς τε ἐν δύσει κειμένης Βρετανίας καὶ Θούλης τῆς πρὸς ἀνατολήν. V. infra p. 59, not. 6.

8) Nonnulla (ut puto) hic de-

μέχρι τῆς Ἀκυτανίας διήκει, ἡ δὲ ἑτέρα νῆσος ἡ Ἰουερνία, ὑπὲρ αὐτὴν⁹ δὲ κειμένη, δυτικοτέρα δὲ τυγχάνουσα, ἐλάσσων τέ ἐστι τῷ μεγέθει, καὶ τὴν ἴσην ἔχει θέσιν τῇ προειρημένη. ταύτης τοῦν τῆς προτέρας τὸν περίπλου ἀναγράψομεν, εἰθ' οὕτως ἐπὶ τὴν μέζονα ἐλευσόμεθα.

μ. Ἰουερνίας νήσου Βρετανικῆς¹⁰ περίπλους.

Ἡ Ἰουερνία νῆσος ἡ Πρετανικὴ περιορίζεται, ἀπὸ μὲν τῶν

ad Aquitaniam porrigitur. Alia autem insula est Ivernia, hanc vero superiacens et occidentalior, et magnitudine minor est, et situm praedictae similem habet. Huius igitur prioris periplus perscribens, deinde ad maiorem procedemus.

Iverniae insulae Britannicae periplus.

Ivernia [sive Hibernia] insula Britannica terminatur a sep-

sunt. Sic autem legendum et distinguendum: ὦν ὁ μὲν μέζων, ἐκτεινόμενος μέχρι... ὁ δὲ ἐλάσσων μέχρι etc. Huds. Miller semicolon post verbum ἐλάττων, quod Hoesch. Huds. habent, secutus Hudson. versionem latinam expunxit. Hudsoni coniectura plane reiicienda est, atque Miller erravit. Medelam huic loco adfers, si nihil nisi signa interpunctionis aliter ponis, sicuti feci. Hoesch. Huds. legunt: οὐ γὰρ ἐστὶ συνεστραμμένη καθάπερ αἱ ἄλλαι νῆσοι· ἀλλ' ὥσπερ διηρημένη καὶ διασπαρμένη, κατὰ πλείστον μέρος διήκει τοῦ ἀρκτάου ὀκεανοῦ, δύο μάλιστα μακροτάτους ἰσθμοὺς ὥσπερ πόδας τινὰς ἔχουσα· ὦν ὁ μὲν μέζων· ὁ δὲ ἐλάττων μέχρι τῆς Ἀκυτανίας διήκει. Nihil video quod nostrae emendationi obstat.

9) ὑπὲρ αὐτὴν δὲ Hoesch. Huds. Cod. Paris. δὲ Miller om. Insula autem Ivernia non super Britanniam iacet, quod Marcianus dicit, potius fortasse dicere debebat παρὰ αὐτὴν; at Marcianus e sua regione insularum situm indica-

vit, quod plane apparet ex his verbis τὴν ἴσην ἔχει θέσιν τῇ προειρημένη. Idem fere proferre videtur Pomp. Mela III. 6, 6: Super Britanniam Iverna est, paene par spatio, sed utrimque aequali tractu litorum oblonga. Sed si haec verba adspicis, errorem in iis deprehendes, atque Marcianum accuratius insulae situm-indicasse videbis. Eodem errore de Iverniae situ deceptus est Strabo lib. II. p. 72: ὁ δὲ γε ἀπὸ τῆς Κελτικῆς πρὸς ἄρκτον πλοῦς ἕχατος λέγεται παρὰ τοῖς νῦν ὁ ἐπὶ τὴν Ἰέρην, ἐπέκεινα μὲν οὖσαν τῆς Βρετανικῆς, ἀθλίως δὲ διὰ ψύχος οἰκουμένην· ὥστε τὰ ἐπέκεινα νομίξειν αὐοίκητα. Οὐ πλέον δὲ τῆς Κελτικῆς τὴν Ἰέρην διέχειν φασὶ τῶν πενταμισθίων. Conf. lib. II. p. 115. Posui colon ante ὑπὲρ.

10) Promiscue scribitur cum β et π et cum τ ττ et ν νν. Huds.; sed v. not. 1, ubi varias quoque nominis formas invenies. Insula fabulosa Ἰέρνις iam in Pseudo-Orphēi argonauticis v. 1179 commemoratur. Posteriore tempore insula Hibernia appellata est.

ἄρκτων¹¹ τῷ ὑπερκειμένῳ καὶ καλουμένῳ Ἐπερβορείῳ ὠκεανῷ¹²
 ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῷ ὠκεανῷ τῷ καλουμένῳ Ἰουερνικῷ· ἀπὸ [68] δὲ
 δυσμῶν τῷ δυτικῷ ὠκεανῷ. ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῷ καλουμένῳ
 Οὐεργονίῳ ὠκεανῷ.¹ καὶ ἡ μὲν ὅλη θέσις τῆς νήσου τούτου

tentrione quidem oceano Hyperboreo appellato: ab oriente vero oceano, qui vocatur Hibernicus: ab occidente vero oceano occidentali: a meridie vero oceano Virgivio dicto. Ac universus

11) Lege cum Cod. Herv. ἄρκτων. Hoesch., quod rec. Miller. ἄρκων Cod. Vatic.

12) Ptolem. geogr. II. 2 ὁ ὠκεανὸς Ἐπερβορείος, ib. Cod. Palat. addit: ὁ αὐτὸς καλεῖται Πιπηγῶς καὶ Κρόνιος, Νεκρός· Plin. hist. nat. IV. 27 Septentrionalis Oceanus: Amalchium eum Hecataeus adpellat, a Paropamisus amne, qua Scythiam adluit, quod nomen eius gentis lingua significat congelatum. Philemon Morimarusam a Cimbris vocari, hoc est mortuum mare, usque ad promontorium Rubeas: ultra deinde Cronium. — Ἐπερβορείῳ Cod. Paris.

1) Lego Οὐεργονίῳ. In libb. vulg. Ptol. Οὐεργίνιος; in cod. Pal. Οὐεργιούσιος, Vergivius. Vide Camdeni Hiberniam, sub initium. [Waraei diss. de Hibernia et antiquitate eius. Lond. 1658] Huds. Οὐεργονίῳ Cod. Paris. Zeussius l. I. p. 194 sq. haec: „Da Britannia und Hibernia von den südlichen Hauptvölkern durch Ausländer immer auf die ganze Insel übertragene Benennungen sind, so lässt sich nach den ursprünglichen und einheimischen Benennungen der Inseln fragen. Für die östliche ist dies Albion. Für die westliche? muss es Bergion oder Vergion seyn. Bergion nennt neben Albion die Fabel, durch welche die Griechen in Massilia ihr benachbartes Steinfeld erklärten: litus ignobile est, lapideum, ut vocant, in quo Herculeum contra Albionem et Bergionam, Neptuni liberos, dimicantem, cum tela

defecissent, ab invocato Iove adiutum imbre lapidum ferunt. Credas pluisse, adeo multi passim et late iacent. Mela II. 5. Bei Ptol. heisst das Meer südlich von Hibernia an drei Stellen (II. 1. 2. VIII. 3) in den verschiedenen Lesarten Ὠκεανὸς Οὐεργίνιος, Οὐεργίλιος, Οὐεργούσιος, Οὐεργίλιος, Οὐεργιλιος, richtig wohl Οὐεργιλιόνιος (etwa für Βεργιλιόνιος, ov für β, wie in Ἀλουῶν, Ἰουερνία?) Wohl weiter nichts als Entstellung aus Bergion oder Vergion ist auch Nerigon bei Plin. IV. 16: sunt qui et alias prodant, Scandiam, Dumnam, Bergos, maximamque omnium Nerigon, ex qua in Thulen navigetur. Das nebenstehende Bergos ist entweder eine andere Insel, oder wenn dieselbe, von Plinius aus einer andern Quelle geschöpft. Für Norwegen kann Nerigon durchaus nicht erklärt werden; Norweger kamen erst im 9. Jahrh. zuerst nach Island und fanden dort Irländer vor. Den Namen Bergos hatte wohl auch Mela vor sich, da er zu den bekannten Belgae fehlgreifend schrieb (3, 6): Thule Belgarum litori opposita est; und wahrscheinlich ist auch Ἀεγκυνος bei Apollodor (2, 5, ω) neben Ἀλεβίων als Sohn Poseidons genannt, nur verstümmelt. Albion ist zum keltischen alb (in Alpes, Ἄλβια ὄρη); Albainn im Galischen, Gebirgsland) zu nehmen, also Gebirgsinsel; bedeutete Bergion, im Gegensatz, etwa die flache Insel!“

ἔχει τὸν τρόπον. ἔστι δὲ τῆς Ἰουερνίας νήσου τῆς Πορταννικῆς τὸ μὲν μῆκος μέγιστον ἀπὸ τοῦ Νοτίου ἀκρωτηρίου ἀρχόμενον, καὶ καταλήγον ἐπὶ τὸ Ῥοβόγδιον² ἄκρον. ὡς εἶναι τῆς νήσου τὸ μῆκος (91) στάδια βροῦ. τὸ δὲ πλάτος ἀρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄκρον, περαιοῦται δὲ εἰς τὸ Ῥοβόγδιον ἄκρον. ὡς εἶναι τῆς νήσου τὸ πλάτος στάδια αὐλωῦ. τὰ δὲ ἄκρα αὐτῆς ἀπὸ τῶν ὀριζόντων διέστηκε τὸν τρόπον τοῦτον. τὸ μὲν ἀρκυῶν αὐτῆς

quidem insulae situs ad hunc modum se habet. Est autem Iverniae insulae Britannicae longitudo quidem maxima a Notio promontorio incipiens, et ad Rhobogdium desinens: adeo ut insulae longitudo sit stadiorum 2170. Latitudo autem incipit quidem ab eodem promontorio, terminatur vero ad Rhobogdium promontorium: adeo ut insulae latitudo sit stadiorum 1834. Eius autem promontoria ab horizontibus distant ad hunc modum. Arcticum

2) Ῥοβόγδιον Cod. Paris. In definienda Hiberniae longitudine et latitudine Marcianus errasse videtur; utramque dimensionem iisdem finibus descripsit, quod nulla ratione fieri posse videtur. Quod ita scriptum cum legimus, vix dubitandum videtur, quin in verbis error insit, qui aut iam a Protagora potest admissus esse, e cuius libro Marcianus ipse fatetur se stadiorum mensuras deprompsisse, aut etiam librariis tribuendus est, qui nomina duorum promonteriorum commiscuerant, aut denique non integrum nobis Marciani opus, sed tantum epitome eius servata est, quod ipsum a nobis iam semel atque iterum indicatum est, cum ne locus quidem apud illum reperiat, ubi insulae Aebudes videantur potuisse commemorari, quarum tamen notitiam Stephanus ex Marciani periplo se desumpsisse dicit. Stephanus Byz. habet haec: *Αἰβοῦῶναι, νῆσοι πέντε τῆς Βρετανικῆς, ὡς Μαρκιανὸς ἐν περίπλω.* Sed res hoc modo se habet. Et promontorium *Νότιον*, quod ad occidentem meridianam Hiberniae partem definit, extrema pars insulae est, et promontorium *Ῥοβόγδιον*, quod ad orientem septentrionalem partem in-

sulae definit, etiam extrema pars insulae est. Quod cum ita sit, promontoria Notium et Robogdium et longitudinem efficiunt, (nam utrumque extremas partes Hiberniae ad meridiem versus et ad septentrionem indicant,) et etiam latitudinem, (Notium enim extrema pars, ut dictum est, ad occidentem, et Robogdium ad orientem est). Confer gradus illorum locorum, quos quidem Ptolemaeus notavit, et quidem cum Marciani notis ipsis, et mente complectere insulae formam. Insulae forma est parallelogramma obliquum. Ptolemaeus enim, quem Marcianus sequitur, quatuor promontoria commemorat, quae item quatuor cornua insulae efficiunt. Septentrionale latus ad occidentem promontorium *Βόρειον*, ad orientem *Ῥοβόγδιον* definit; meridianum autem latus ad occidentem *Νότιον*, ad orientem autem *Ἰερόν* promontorium determinat. Promontoria et *Νότιον* et *Ῥοβόγδιον*, quae in obliquo sibi opposita sunt, longius imminet in mare, quam duo altera promontoria, et *Βόρειον* et *Ἰερόν*, quae eodem modo sibi sunt opposita. Quoniam igitur Hibernia in parallelogrammate sita est, necessario sequitur, eam longiorem esse

ἄκρον ἀπὸ τοῦ ἀρκτέου ὀρίζοντος στάδια ./. δσν'.³ τὸ δὲ δυτικὸν αὐτῆς ἄκρον ἀπὸ τῆς Ἰσημερίας στάδια ητιζ'. τὸ δὲ ἀνατολικὸν ἄκρον ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς στάδια ./. τιζ'.³ ἔχει δὲ ἔθνη ις'. πόλεις ἐπισήμους ἔνδεκα, ποταμοὺς ἐπισήμους ιε'. ἀκρωτήρια ἐπίσημα πέντε. νήσους ἐπισήμους ἕξ. οἱ πάντες τοῦ περιπλου τῆς νήσου τῆς Ἰουερνίας οὐ πλεῖον σταδίων⁴ θπέ. οὐχ ἦττον σταδίων ζωμέ.

v. Ἀλβίωνος νήσου Βρεταννικῆς περιπλους.

Ἀκολουθῶς τοίνυν καὶ τῆς Ἀλβίωνος νήσου τὸν περιπλοῦν ἐκθήσομεν. ἡ Ἀλβίων νῆσος ἡ βρεταννικὴ περιορίζεται ἀπὸ μὲν

quidem eius promontorium ab arctico horizonte stadia 4250. occidentium vero eius promontorium ab aequatore stad. 8317. promontorium vero orientale ab ortu stad. . . 317. Habet autem gentes 16. urbes insignes 11. fluvios insignes 15. promontoria insignia 5. insulas insignes 6. Peripli insulae Iverniae stadia univ-
versa non plura stadiis 9085, non pauciora stadiis 6845

Albionis insulae Britannicae periplus.

Deinceps igitur et Albionis insulae periplus exponemus. Albion insula Britannica terminatur a septentrione quidem

quam latam. Etiam Strabo dicit lib. IV. p. 201: εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι περὶ τὴν Βρεταννικὴν νῆσοι μικραὶ. μεγάλη δ' ἡ Ἰέρνη, πρὸς αὐτῇ παραβλημένη, προμήκης, μᾶλλον δὲ πλάτος ἔχουσα. Dicuilus monachus Scotus l. I. p. 50 ex Iulio Solino [22, 1]: Britannia insula qualibet amplitudine, nomen pene orbis alterius mereretur, DCCCta enim et amplius milia passuum in longitudine detinet; in latitudine Ccta[?]. . . Idem Iulius paulo post [18]: circuitus Britanniae quadragies octies LXXXV sunt. Si quis voluerit ipsius circuitus mensuram scriptam ab Iulio facilius intelligere, CCCC. DCCCC es., sive DCCCC. CCCC es., certe fore cognoscat. Sed, si alicui tardenti ingenio haec dimensio non satis fecerit, miliaria signa in fine singulorum milium, verbi causa, miliarios lapides esse fingat, in quibus XXX mil. et DC

simpliciter lapides fieri quis dubitabit. Codices autem msti Stephani Byz. habent: Αἰβοῦσαι, νῆσοι πέντε τῆς Πρεταννικῆς. Ptolemaeus dicit II. II: Τέτρικινται δὲ νῆσοι τῆς Ἰουερνίας, αὐτὴ καλούμεναι Ἐβοῦσαι, εἰ τὸν ἀριθμὸν, ὃν ἡ μὲν δυτικωτέρα καλεῖται Ἐβοῦσα. ἡ δὲ ἕξῃς αὐτῶν πρὸς ἀνατολὰς ὀρειῶς Ἐβοῦσα, εἰτα Ῥικίνα, εἰτα Μαλεός, εἰτα Ἐπίδιον Plinius l. I. indicat XXX insulas Haebudes; Solinus 22, 13: Hebudes insulae, quinque numero. Pomp. Mela III. 6: Triginta sunt Orcades angustis inter se ductae spatii: septem Accomdae, contra Germaniam Vectae. 3) Lacunas, quas editiones Hoesch. et Huds. habent in numeris . . δσν' et . . τιζ', explevit Miller numero α inserto, et mutavit. ἔνδεκα in ια'.

4) Lego πλεῖον. Huds.; recepi cum Millero.

ἀρκτων τῷ ὠκεανῷ τῷ καλουμένῳ Δουκαληδονίῳ,⁵ [59] ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τῷ Γερμανικῷ ὠκεανῷ.¹ ἀπὸ δὲ δύσεως τῷ τε Ἰουερνικῷ² ὠκεανῷ, μεθ' ὃν ἡ Ἰουερνία νήσος. ἔτι μὲν καὶ τῷ Ἐν-ορκουῖῳ³ ὠκεανῷ· ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῷ Πρετανικῷ⁴ ὠκεανῷ καὶ ταῖς προειρημέναις τῆς Γαλλίας ἡπείροις καὶ (92) ἴθυσσι· καὶ ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ τῆς νήσου τοῦτου ἔχει τὸν τρόπον. ἔστι δὲ τῆς Ἀλβιανος νήσου τῆς Πρετανικῆς τὸ μῆκος ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ὀρίζοντος κατὰ τὸ Δάμνιον⁵ ἄκρον, τὸ καὶ Ὀκριον καλούμενον, παραιούμενον δὲ ἕως Ταυροεδούνου⁶ τῆς καὶ Ὀρκάδος καλουμένης ἄκρας. ὡς εἶναι τοῦ μῆκους τοῦ μεγίστου στάδια ἑκατό. τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς ἀρχεται μὲν κατὰ τὸ Δάμνιον ἄκρον, τὸ καὶ Ὀκριον καλούμενον, καταλήγει δὲ εἰς

oceano, qui vocatur Deucalidonius: ab ortu vero oceano Germanico: ab occasu vero oceano Hibernico, post quem insula [se offert] Hibernica, ac etiam oceano Vergivio: a meridie vero oceano Britannico, et praedictis Galliae regionibus et provinciis. Ac universa quidem insulae circumscriptio hunc in modum se habet. Longitudo autem Albionis insulae Britannicae incipit quidem ab occidentali horizonte iuxta Damnonium promontorium, quod et Ocrinum nuncupatur; finitur vero ad Tarvedrum, quod et Orcas promontorium dicitur: adeo ut longitudo maxima sit stadiorum 5225. Latitudo autem eius incipit quidem iuxta Damnonium, quod dicitur etiam Ocrinum promontorium; desinit vero

5) Δουκαληδονίῳ. Ptol. [II. 3.] Hud. et Cod. Paris., quod rec. Miller. Δουκαληδονίῳ Hoesch. Hud. Cod. Par. Scholiasta ad Dionys. p. 319 sq. ed. Bernh.: καλεῖσθαι δὲ φησι (ὁ ἀνήρ) τὸν ἀρκτῶν ὠκεανὸν Σαρματικὸν τε καὶ Δουκαληδόνιον· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ γῆ ἀγνώστῳ περιέχεσθαι, παρακειμένη δὲ ἀρκτικωτάταις χώραις τῆς μεγάλης ἑώρας, Σαρματίας τε καὶ Σκυθίας καὶ τῇ Σηρικῇ· δύο γάρ Σκυθίαί τε καὶ δύο Σαρματία οὕτω· Σκυθία ἡ ἐκτὸς Ἰμαίων ὄρους, καὶ Σαρματία ἡ ἐπ' Ἐθιοπῆ, καὶ Σαρματία ἡ ἐν Ἀσίᾳ, καὶ Σκυθία ἡ ἐκτὸς Ἰμαίων ὄρους. Τὰς δὲ ἰθαλάσσας ὡς εἴρη καθ' ὅλον κεισθαι.

1) ὁ Γερμανιὸς ὠκεανὸς Ptol. II. 11.

2) Ἰουβέρνιος ὠκεανὸς Ptol. II. 3.

3) Lego Οὐβεργιουῖον, ut supra

ex Ptol. cod. Pal. Hud. s., quod rec. Miller.

4) Βρεταννικῷ et paulo post Βρεταννικῆς Miller. Sed conf. p. 57, not.

5) Δάμνιον Hoesch. Hud. Cod. Paris. „Δαμνόνιον et mox Ὀκρινον Ptolemaeo. Vulgo dicitur Dammonium prom.“ Hud. — Ὀκριον Cod. Paris. ut paulo post.

6) Apud Camdenum Tarvedium prom., Ptolemaeo Ταυροεδούμ, [Cod. Pal., ἡ καὶ Ὀρκὰς ἄκρα]. Hud. Ταυροειδοῦνον Cod. Paris. Ταυροεδούνον Miller. Nomen promontorii Ὀρκας commemorat Diodorus V. 21: νῆσοι πολλὰ κατὰ τὸν Ὠκεανὸν υπάδουον· ἃν ἔστι μεγίστη ἡ Βρεταννικὴ καλουμένη· αὕτη δὲ τὸ μὲν καλαιὸν ἀνεπίμικτος ἐγένετο ξενικαῖς δυνάμεσιν.... αὕτη γάρ τῷ σχή-

τὴν τῶν Νεονάντων⁷ χερσόνησον καὶ τὸ ὁμώνυμον ἀκρωτήριον ὡς εἶναι τοῦ πλάτους κατὰ τὴν μεγίστην γραμμὴν⁸ στάδια γπγ'. ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ ἔθνη λγ'. πόλεις ἐπισήμους νθ'. ποταμούς⁹ ἐπισήμους μ'. ἀκρωτήρια ἐπίσημα ιδ'. χερσόνησον ἐπίσημον α',¹⁰ κόλπους ἐπισήμους ε', λιμένας ἐπισήμους γ'. οἱ πάντες τοῦ περιπλου παντὸς τῆς νήσου τῆς Ἀλβίωνος οὐ πλεῖον στάδια βηχδ'.¹¹ οὐχ ἦττον σταδίων βφκς'. καὶ ὁ μὲν περίπλους τοῦ δυτικοῦ καὶ ἀρκτώου ὠκεανοῦ, τῶν παρὰ τὴν Εὐρώπην μερῶν καὶ τῶν ἐν αὐτῷ Πρεταννικῶν γήσων ἐνταῦθα [60] τὸ τέλος ἔχει. ὥστερ δὲ ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ τῶν μὲν παρὰ τὴν Λιβύην δεξιῶν μερῶν τοῦ Ἀραβίου κόλπου καὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τοῦ δυτι-

ad Novantium Chersonesum, et eiusdem nominis promontorium: adeo ut latitudo eius iuxta maximam lineam sit stadiorum 3083. Complectitur autem gentes 33. urbes insignes 59. fluvios insignes 40. promontoria insignia 14. Chersonesum insignem 1. sinus insignes 5. portus insignes 3. Universa peripli totius Albionis insulae stadia non plura 28604, non pauciora stadiis 20526. Atque hic quidem finem imponimus periplo partium occidentalis et septentrionalis oceani iuxta Europam, ac insularum etiam in ipso Britannicarum. Sicuti autem in priori libro periplum capitulatum fecimus partium quidem dextrarum Arabici sinus et Rubri maris iuxta Libyam, ac occidentalis oceani ad meridiem spectan-

ματι τριγώνου οὐσα παραπλησίως τῇ Σικελίᾳ τὰς πλευρὰς οὐκ ἰσοκώλους ἔχει. παρετεινούσης δὲ αὐτῆς παρὰ τὴν Εὐρώπην λοξῆς, τὸ μὲν ἐλάχιστον ἀπὸ τῆς ἡπείρου διεστηκὸς ἀκρωτήριον, ὃ καλοῦσι Κάντιον, φασὶν ἀπέχειν ἀπὸ τῆς γῆς σταδίου ὡς ἑκατόν, καθ' ὃν ἡ θάλαττα ποιεῖται τὸν ἔκρονν, τὸ δ' ἔτερον ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον Βελέριον ἀπέχειν λέγεται τῆς ἡπείρου πλοῦν ἡμερῶν τεττάρων, τὸ δ' ὑπολειπούμενον ἀνήκειν μὲν ἰστοροῦσιν εἰς τὸ πέλαγος, ὀνομάζεσθαι δ' Ὀρμαν. τῶν δὲ πλευρῶν τὴν μὲν ἐλαχίστην εἶναι σταδίων ἑπτακισχιλίων πεντακοσίων, παρήκουσαν παρὰ τὴν Εὐρώπην, τὴν δὲ δευτέραν τὴν ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ πρὸς τὴν κορυφὴν ἀνήκουσαν σταδίων μυριάων πεντακισχιλίων, τὴν δὲ λοιπὴν σταδίων διςμυριάων, ὥστε τὴν

πᾶσαν εἶναι τῆς νήσου περιφορὰν σταδίων τετρακισμυριάων διςχιλίων πεντακοσίων. κατοικεῖν δὲ φασὶ τὴν Βρεταννικὴν αὐτόχθονα γένη καὶ τὸν παλαιὸν βίον ταῖς ἀγωγαῖς διατηροῦντα. Ptolem. geogr. II. 3 item Βολέριον et Ὀρμάν. Conf. Lelevelii Pytheas, l. I. p. 57 sqq.

7) Ex Ptolemaeo aliisque lego Νουάντων. Huds., quod rec. Miller. Νεονάντων Cod. Paris.

8) κατὰ τῆς μεγίστης γραμμῆς Cod. Paris.

9) ποταμούς Hoesch. Huds. em. Huds.

10) Χερσ. ἐπ. ἕνα Hoesch. Huds. Cod. Par.; α' Miller.

11) Lege β'ηχδ'. Hoesch.; Miller β'ηχδ'. Hoesch. et Huds. ediderunt βηχδ' et paulo post βφκς', ubi Miller „βφκς'.

... τῶν βιβλίων Ἀλεξανδρῶν Ἐπιτομῆ, et cognominata ex 2° ab hinc fol.
1. Marcianus auct. compendiosam esse hanc epitomen patet ex eiusdem
Mansueti libro II, ind. fol. 198 et 201 b.

Τ Ε Μ Α Χ Ι Ο Ν
Ἐ Κ Δ Ο Σ Ε Ω Σ Μ Α Ρ Κ Ι Α Ν Ο Υ
Τ Ω Ν Τ Ο Τ Π Ε Ρ Ι Π Λ Ο Υ Τ Ρ Ι Ω Ν Β Ι Β Λ Ι Ω Ν
Μ Ε Ν Ι Π Π Ο Υ Π Ε Ρ Γ Α Μ Η Ν Ο Υ.¹

Ἀμφιθαλίῳ εὖ πράττειν.²

Οἱ τοῖς συγγράμμασι τῶν παλαιῶν ἀβασανίστως ἐντυγχάνον-
τες ἢ μὴ διαγινώσκειν ἐπιστάμενοι λόγου τε ἀρετὴν καὶ νοη-

F R A G M E N T U M
TRIUM LIBRORUM PERIPLI, QUEM A MEMIPPO
PERGANENO CONFECTUM EDIDIT
MARCIANUS.

Amphithalio salutem.

Qui veterum scripta perfunctorie legunt, aut orationis vim
et sententiarum consequentiam diiudicare nesciunt, plurimum (ut

Quae usque adhuc verba huic
fragmento, tanquam quae titu-
lum continerent, praeposita sunt,
ea consulto ab hoc loco removi,
quae tamen Hoeschellius, Hudsonus,
editor Viennensis, Miller, qui co-
dice Parisino usus est, uno con-
sensu ediderunt. Sunt autem:
(94) *Τεμμάχιον τῆς ἐπιτομῆς τῶν
ἰα' βιβλίων Ἀρτεμίδωρον τοῦ Ἐφε-
σίου. Ἀπὸ Κάννων ἦτο Ἀτταίας
μέχρι Ἀδραμντίου παράπλους. πό-
λεων κατὰ γῆν διαστήματα. ἀπὸ
Ἀδραμντίου μέχρι Λεπτοῦ παρά-
πλους. Τρωάδος μέχρι Σιγείου
περίπλους.* Miller *Τεμμάχιον* edidit,
quamquam cod. Paris. auctore
Millero *Τεμμάχιον* habet, dicit
enim: „*Τεμμάχιον* cod. et Huds.“;
postea autem verbo *Ἐφεσίῳ* ad-
iecit notam: „Hunc titulum non
habet cod. qui incipit: *πὸ Κάν-
νων*, littera A omissa a rubrica-
tore.“ Omnes intelligunt, utram-

que notam sibi repugnare; nemo
de ea re dubitaret, nisi Miller ad
verbum *Τεμμάχιον* „cod. et Huds.“
adiecisset; sed nota „cod.“
errore Milleri orta esse videtur,
qui notam „al. *τεμάχιον*“, quam
Hudsonus textui subiecit, ante
oculos habuit. Unde si conieceris,
totum titulum: *Τεμμάχιον... Ἐφε-
σίῳ* in codice Paris. non le-
gi, non errabis. Deinde Miller
non satis recte dicit: „*παρά-
πλους*· *πόλεων* Huds. qui supplē-
vit καὶ ante *πόλεων*.“ nam καὶ
neque in Hoesch. neque in Huds.
editionibus deprehendis: Hudsonus
in interpretatione tantum
scripsit: „Parapulus: [et] urbium.“
1) Hunc titulum ego praefi-
gendum duxi, quia hoc fragmen-
tum est ex editione Menippeii
peripli, quam Marcianus fecit.

2) Inscriptionem *Ἀμφιθαλίῳ εὖ
πράττειν.*, quam in utraque edi-

μάτων ἀκολουθίαν, πολλὴν παρέσχον, ὡς ἔοικεν, ἄδειαν τοῖς συγγράφειν ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε βουλομένοις· τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ἐτέροις ἐξετάζειν καταλιμπάνω, οὐ τῆς³ ἡμετέρας κρίσεως δι' ἀκριβῆ παιδευσιν πλεον τοῦτο ποιεῖν ἐπίστανται. οἱ δὲ τοὺς¹ περίπλους προχείρως γράψαντες καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας πείθειν ἐθέλοντες² τόπων τε προσηγορίας καὶ σταδίων ἀριθμὸν διεξιόντες καὶ ταῦτα ἐπιχωρίων³ ἢ ἐθνῶν βαρβάρων, ὧν οὐδὲ τὰς προσηγορίας εἰπεῖν δύναται ἂν τις, αὐτόν μοι δοκοῦσι τὸν Βεργαῖον Ἀντιφάνη⁴ νεννηκέναι τῷ ψεύδει· ὅσοι μὲν γὰρ μερικὰς τινὰς ἐποίησαντο περίπλων διηγήσεις, ὧν καὶ τὰ χωρία σαφῶς ἐγίνωσκον, καὶ τὴν ἀναμέτρησιν τῆς (95) θαλάττης οὐκ ἠγνόουν, καὶ πόλεις καὶ λιμένας καὶ τὰ διαστήματα τούτων καταμαθόντες, οὗτοι δοκοῦσιν ἢ παντάπασι πλείστα μετὰ τῆς ἐνδεχομένης ἀληθείας ἐγγεγραφένα· ὅσοι δὲ ἢ τοῖς ἀπαγγείλασιν, ἅπερ οὐκ

videtur) audaciae illis addiderunt, qui vulgari modo et temerario volunt scribere. [Horum] alios quidem aliis ad examen vocandos relinquo, qui ex accurata institutione ad hoc agendum plus nobis iudicio valent rerumque scientia. Qui vero periplos temere scripserunt, et lectoribus persuadere volunt, locorum nomina et stadiorum numerum percurrentes, idque in regionibus et gentibus, quarum ne nomina quidem dicere quis potest, mihi videntur ipsum Antiphanem Bergaeum falsitate superasse. Quotquot autem partiales quasdam fecerunt periplon narrationes, quorum et loca plane explorata habuerunt, marisque dimensionem non ignorarunt, et urbium et portuum ac eorundem distantiarum notitiam assequuti, illi videntur plurima usquequaque cum probabili veritate scripsisse. Quotquot vero narrantium quae non viderunt fidem sequuti, et scribentium quae non cognoverunt auctoritate

tione, et Hoesch. et Huds., desideras, Cod. Paris. praebet, eamque Miller et ego recepimus.

3) οἱ τῆς Hoesch. Huds.

1) Lego περίπλους προχείρως γράψαντες. Huds., quod rec. Miller.

2) Lege ἐθέλοντες Hoesch. ἐθέλοντας Hoesch. Huds. Cod. Paris.

3) Scribe ἐπὶ χωρίων. Hoesch. Huds. Cod. Paris.

4) Antiphanem quendam Bergaeum incredibilia et falsa scrip-

sisse testantur Strabo lib. I. p. 47. 102 conf. 184. Polybius de Virtutibus et Vitiis [lib. XXXIII. 12, 18.] Suidas, aliique. [Steph. Byz. s. v. Βέργη, πόλις Θράκης πρὸς τῇ Χερσόνησφ... ἐξ ἧς ὁ Βεργαῖος Ἀντιφάνης ὁ κωμικός. ἄπιστα δὲ οὗτος συνέγραψεν, ὡς φασιν. ἀπ' οὗ καὶ παροιμία βεργαῖζειν ἀντὶ τοῦ μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. Westermannus, editor Stephani, in corpore Scriptorum rerum mirabilium graecorum nuper edito hunc Antiphanem commemorare neglexit.

ἔθεάσαντο, πιστεύσαντες, ἢ τοῖς συγγράμμασι,⁵ ἅπερ⁶ οὐκ ἔγνωσαν, ἀκολουθήσαντες, ἐκλογιστικῆς⁷ περίπλων τῆς οἰκουμένης ἐποίησαντο, οὗτοι δὴλον ὡς οὐχ ἑαυτοὺς μόνους ἠπάτησαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πεισθέντας τοῖς ὑπ' αὐτῶν συγγραφεῖσι. γράφω δὲ ταῦτα, πολλοῖς μὲν ἐντυχῶν περίπλοις, πολὺν δὲ περὶ τὴν τούτων ἰδίῃσιν⁸ ἀναλώσας χρόνον. χρηὶ τοίνυν, ὅσοι παιδεύσεως ἐντὸς κατέστησαν, τούτων ἐξετάζειν τὰς φιλομαθίας τοιαύτας,⁹ ὡς μήτε προχειρῶς πιστεῦειν τοῖς λεγομένοις, μήτε ἄπιστον τὴν οἰκείαν γνώμην ἔμπροσθεν τῆς ἐκείνων φροντίδος ποιουμένους τούτους δὴ ἀκριβέστερον ἐπισκοπήσομεν. οἱ¹ γὰρ δὴ δοκοῦντες ταῦτα μετὰ λόγων ἐξητακέναι, Τιμοσθένης ὁ Ῥόδιός ἐστιν, ἀρχικυβερνήτης τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου γεγωνῶς, καὶ μετ' ἐκείνων Ἐρατοσθένης, ὃν βῆτα² ἐκάλεσαν οἱ τοῦ Μουσειῶν προστάντες.

nixi, catalogos confecerunt periplon terrae habitabilis; manifestum eos non semet solum decepisse, sed et alios ab iis quae scripserunt persuasos. Haec autem scribo, multos quidem pervolvens periplos, et in iis perspicieendis plurimum temporis impendens. Oportet igitur examinent, quotquot eruditione non leviter imbuti sunt, eorum in huiusmodi disciplinis peritiam, ut neque temere credant dictis, neque proprias suspectaeque fidei opiniones illorum curae et diligentiae opponant. Hos sane [et nos] magis accurate considerabimus. Qui igitur in haec nimirum cum ratione inquisivisse videntur, Timosthenes Rhodius est, qui praecipuus Gubernator fuit secundi Ptolemaei, et post eum Eratosthenes, quem Beta nuncupabant praefecti [Alexandrinae]

5) συγγράμμασιν Hoesch., Huds., qui in notis em. συγγρ.

6) ἅπερ ἀκριβῶς οὐκ Miller.

7) ἐκλογιστικῆς Hoesch. Cod. Par. Huds., quorum postremus in notis „Ilego ἐκλογιστικῆς.“, quod rec. Miller.

8) ἰδίῃσιν Hoesch. Huds. Cod. Par.; εἰδίῃσιν scr. Miller.

9) τὰς τοιαύτας φιλομαθίας Miller.

1) Ex hoc recensu auctorum, qui de rebus geographicis varia scripta composuerunt, cognoscimus aliquos, qui alias ignoti sunt. Timosthenes Straboni [IX. p. 421] dicitur Τιμοσθένης ὁ καὶ τοὺς λιμένας συντάξας ἐν δέκα βιβλίοις. ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου; V. Harduinum in Plin. p. 132 et Vossium de hist. gr. lib.

I. c. 17. Huds. Plures libros geographicos Timosthenes composuit. Nos cognoscimus hos: Σταδιασμός, οἱ λιμένες eorumque epitomen uno libro comprehensam, atque: Dimensiones locorum. His libris non Eratosthenes solum, sed etiam Strabo, Plinius, Stephanus Byz. alique diligentissime usi sunt. Conf. Plin. hist. nat. V. 9, 9. 31, 35. VI. 5, 5. 28, 33. 19, 35. 31, 36. Strabo II. p. 92. 93. 94. XI. 498. XV. 645. Steph. Byz. s. vv. Ἀγάθη, Ἀλεξάνδρεια, Ἀρτάκη, Ἀπία. — ἀρχικυβερνήτης τοῦ δευτέρου Cod. Paris. Marcianus ipse (v. p. 64) plura dedit de Timosthenis libris.

2) Quod secundas in quavis disciplina partes obtineret, in nulla primas. V. Harduin. p. 111.

πρὸς δὲ τούτοις Πυθέας τε ὁ Μασσαλιώτης, καὶ Ἰσίδωρος³ ὁ Χαρακηνός, καὶ Σώσανδρος ὁ κυβερνήτης, τὰ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γράψας· Σιμίεας⁴ τε (96) ὁ τῆς οἰκουμένης ἐνθεὶς τὸν περίπλου. ἔτι μὲν Ἀπελλᾶς⁵ ὁ Κυρηναῖος, καὶ Εὐθύμανης⁶ ὁ Μασσαλιώτης, καὶ Φιλίας⁷ ὁ Ἀθηναῖος, καὶ Ἀνδροσθένης ὁ Ἰάσιος,⁸

bibliothecae. praeter hos vero et Pytheas Massaliota, et Isidorus Characenus, et Sosander Gubernator qui res Indicas scripsit, et Simmeas qui orbis universi periplum composuit. praeterea etiam Apellas Cyrenaeus, et Euthymanes Massaliota, et Phileas Atheniensis, et Androstenes Thasius, et Cleon Siciliensis, et Eudoxus

et Vossium lib. I. c. 17. Huds. Eratosthenes est fons, ex quo et aliis Strabo geographus semper hausit. Conf. Strabo lib. I. p. 15. 47. 69. 70. II. p. 78. 79. 80. 92. 93. 104. 106. 107 al. De terrae mensura, quam ab Eratosthene profectam didunt, conf. Letronnii dissertationem: Ueber die Erdmessungen der alexandrinischen Mathematiker, quam nos una cum Lelevelii de Pythea Cassiliensi (Lipsiae a. 1838) germanice reddidimus, p. 91 sqq. — Μουσίου Cod. Paris.

3) Ex Isidoro, qui imprimis Artemidori periplo usus est, plura in Plinii historia naturali et in Dicuilii monachi Scotti libro de mensura orbis terrae, edito ab Carolo Athan. Walckenaerio. (Paris, 1807, 8) reperies. Eum commemorat etiam Athenaeus III. 93, 16: Ἰσίδωρος δ' ὁ Χαρακηνός ἐν τῷ τῆς Παρθίας περιηγητικῷ etc. Supersunt: Σταθμοὶ Παρθικοί.

4) Aliis Σιμίεας. Huds. sed ego nihil mutavi. De Simmia v. Tzetziis Chil. VII. Fortasse Simmias idem est, quem Zenobius proverb. cent. V d (13) commemorat: Μοσχία γὰρ τὸ μολύβαι. Καταγρωσθῆναι δὲ αὐτοῦ εὐήθειαν, παρ' ὅσον ἔξω τοῦ νεῶ τὸ ἀγάλμα αὐτοῦ ἐστὶ παρὰ τὴν εἰσοδὸν ἐν ὑπαίθρῳ. Κατεσκευάσται δὲ ἀπὸ ψέλλα καλουμένου λίθου ὑπὸ Σιμίον τοῦ Εὐπαλάμου.

5) Idem forte, qui Athenaeo

Ἀπόλλας dicitur. V. Voss. III. c. 30. Huds. Athenaeus lib. IX. p. 369, 8: Γογγυλίδες. ταύτας Ἀπόλλας ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπὸ Λακεδαιμονίων γαστέρας φησὶ καλεῖσθαι.

6) Forsan Εὐθύμανης. Huds. Εὐθύμονης Cod. Paris. in quo prius erat Εὐθύμωνης. Miller. — De Euthymene, quem Pythae aequalem vocant, v. Athen. deipnos. II. § 87. Aristot. meteorol. I. 13. Plutarch. de plac. philos. IV. 1. Seneca questt. nat. IV. 12. Aristid. oratt. T. II. p. 353. 356. ed. Iebb. Lydus de mens. p. 262 ed. Lips.

7) Phileam item Avienus ora marit. 43 dicit Atheniensem. V. etiam Dicaearchum v. 36, p. 3 ed. Huds. Stephanus Byz. s. v. Ἀνδρία commemorat Phileae librum: ὡς Φιλίας ἐν περίπλοις, conf. v. Ἀβυδοί, Ἀμβρακία, Ἀνθεῖα, Etymologicum M. s. v. Ἀργανθῶν. Macrobius sat. V. 20.

8) Malim Θάσιος ex Stradone [lib. XXI. p. 766]. Huds. Hoc rec. Miller. Ἰάσιος Hoesch. Cod. Paris. Athen. deipnos. III. 93, 45: Ἀνδροσθένης δ' ἐν τῷ τῆς Ἰνδικῆς περίπλω γράφει οὕτως etc. Strabo I. I.: Ἀνδροσθένη λέγουσι φασὶ τὸν Θάσιον, τὸν καὶ Νεάρχῳ συμπλεύσαντα [καὶ τὴν Ἀράβων παραλίαν παραπλεύσαντα]. καθ' αὐτόν. Arriani exp. Alexandri M. VII. 20: Ἀνδροσθένης δὲ ξὺν ἄλλῃ τριακοντόρῳ σταλαῖς, καὶ τῆς Χερσόνησου τε τῶν Ἀράβων

καὶ Κλέων⁹ ὁ Σικελιώτης, Εὐδόξιός¹⁰ τε ὁ Ῥόδιος, καὶ Ἄνων¹¹ ὁ Καρχηδόσιος· οἱ μὲν μερῶν τιῶν, οἱ δὲ τῆς ἐντὸς πάσης θαλάσσης, οἱ δὲ τῆς ἐκτὸς, περιπλοῦν ἀναγράφαντες· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Σκύλαξ¹² ὁ Καρυανδεὺς¹³ καὶ Βοτθαῖος· οὗτοι δὲ ἐκάτεροι διὰ τῶν ἡμερησίων ἤχων,¹⁴ οὐ διὰ τῶν σταδίων¹⁵ τὰ διαστήματα τῆς θαλάσσης ἐδήλωσαν. καὶ ἕτεροι δὲ πλείους εἰσὶν, οὓς περιττὸν οἶμαι καταριθμεῖν· μετὰ δὲ τούτων τοὺς πλείστους Ἄρτεμιδωρος¹⁶ ὁ Ἐφέσιος γεωγράφος, καὶ Στράβων γεωγραφίαν ὁμοῦ

Rhodium, et Hanno Carthaginensis: horum quidem nonnulli partium quarundam, alii vero totius maris interioris, alii autem maris exterioris periplus conscripserunt. quin etiam et Scylax Caryandensis, et Botthaeus. Uterque autem horum dierum noctiumque spatiis, non stadiis distantias per mare indicarunt. Atque alii etiam non pauci sunt, quos enumerare supervacaneum esse arbitror. Post horum equidem plurimos Artemidorus Ephesius Geographus, et Strabo qui Geographiam simul et periplus

προσέπλευσε. Theophr. de caus. plant. II. 7. Androsthenes Alexandri M. tempore vixit.

9) Cleone Siciliensis etiam usus est Scymnus v. 118, et Stephanus Byz. s. v. Ἀσπίς, ubi haec: ὡς Κλέων ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ περὶ τῶν λιμένων. Conf. Avieni oram marit. 180.

10) Εὐδόξιος Hoesch. Hud. Cod. Par. „Aliis Εὐδοξός“ Hud. Eudoxus, μαθηματικὸς ἀνὴρ, καὶ σχημάτων ἐμπειρὸς καὶ κλιμάτων (Strabo IX. p. 390, 391. Polybius ap. Strab. X. p. 465), quem dicit Athenaeus (deipnos. VII. p. 288, 31. IX. p. 392, 48): Εὐδοξὸς ὁ Κνίδιος, „compositus octo libris Γῆς περιόδου. Hoc usi sunt Polybius, Strabo, Plinius, Stephanus Byz., aliique, v. Strab. I. p. 2. X. p. 465. XII. p. 550. XVII. p. 807 al. Diogen. Laert. vita Pyrrh. IX. 83. Sext. Empir. hypoty. I. 14. Clem. Alex. cohort. ad gentes p. 56. Porphy. vita Pythagor. VII. p. 182. Philostrate. vita Apoll. I. p. 47. Proclus in Euclid. II. 4. Aelian v. h. VII. 18. Agathemer. I. 1. Apollon. Dyscol. hist. 38. Steph. Byz. s. vv. Ἀβδηρα, Ἀρ-

μενία, Ἀσδύνις, Ἀζανία, Αἴγιον, Ἀσίγη. al. Harpocrat. s. v. Ἰππαρα. Conf. L. Ideleri dissertationes acad.: Ueber Eudoxus, insert. Abhandl. der Königl. Akad. der Wiss. 1828 et 1830.

11) Ἄνων Cod. Par. — Novissima Hannonis editio est: Ἄνωνος περιπλοῦς, ed. F. Gu. K. Fug. Lips. 1829, 8. Conf. Schirlitzii dissertationem insert. Jahnnii Annal. 1833, IX. 1. p. 140 sqq.

12) Novissime Scylacis periplus edidit Klausen, una cum Hecataei Milesii fragmentis, Berol. 1831, 8.

13) Καρυάνδου, καὶ Βοτταῖος Cod. Paris.

14) ἡμερονηκίων Vossius. Forsan ἡμερησίων μηνῶν. Hud. s., quod rec. Miller.

15) Loco μηνῶν Cod. Par. ἤχων, consentiens codd. Hoesch.

16) Artemidori fragmenta collecta nos nuper edidimus atque de Artemidoro ipso eiusque periplus disseruimus. V. nostrum librum: Die Iberer im Westen und Osten, eine ethnographische Untersuchung. Artemidorus der Geograph. Lips. 1838, 8.

καὶ περίπλουι συντεθεικότες, Μένιππός τε ὁ Περγαμηνός, διά-
 πλους¹⁷ γράφας, ἀκριβέστερον¹⁸ δοκοῦσι πάντων τῶν προειρημένων
 τυγχάνειν· περὶ ὧν διελεῖν ἀναγκαῖον, ὡς ἂν μηδὲν ἀγνοήσαιεν
 οἱ περὶ τοῦτο τὸ μέρος τῆς γεωγραφίας σπουδάζοντες. Τιμοσθέ-
 νης μὲν γὰρ, (ἔτι τῶν πλείστων τῆς θαλάσσης ἀγνοουμένων
 μερῶν, τῷ Ῥωμαίους μηδέπω κεκρατηκέναι τούτων,) περὶ νήσων
 συγγράφας βιβλία, οὐ πᾶσιν ἀκριβῶς ἐπεξῆλθε τοῖς ἔθνεσι, τοῖς
 τῇ καθ' ἡμᾶς παρ(-97)οικοῦσι θαλάττῃ. ἀμέλει τῆς μὲν Εὐρώπης τὸ
 Τυρρῆνικὸν πέλαγος ἀτελῶς περιέπλευσε, τὰ δὲ περὶ τὸν Ἡρά-
 κλειον πορθμὸν οὔτε τῆς καθ' ἡμᾶς οὔτε τῆς ἔξω θαλάττης
 ἴσχυσε γινῶναι. ταῦτα δὲ καὶ κατὰ τὴν Λιβύην πέπονθεν, ἀπὸ
 τῆς Καρχηδόνας πάντας τοὺς ἐπέκεινα περὶ τὸν Ἡράκλειον πορ-
 θμὸν περὶ τε τὴν ἔξω θάλασσαν ἀγνόησας τόπους. τούτων δὲ
 τῶν ἰ βιβλίων ἐπιτομὴν ἐν ἐνὶ πεποιήται βιβλίῳ. εἴτ' ἐν ἑτέρῳ
 πάλιν ἐνὶ τῶν καλουμένων¹ σταδισμῶν ἐπιδρομὴν τινα συνέγρα-
 φειν· ἐν ἅπασι δὲ τούτοις οὐδὲν τέλειον, οὐδὲ σαφὲς ἀπαγγέ-
 λαι δεδύνηται. Ἐρατοσθένης δὲ ὁ Κυρηνάιος, οὐκ οἶδα τί πα-
 θῶν, τὸ Τιμοσθένους μετέγραψε² βιβλίον, βραχέα τινὰ προσθεῖς,

composuerunt, et Menippus Pergamenus navigationum scriptor,
 omnibus prius memoratis accuratior esse videntur. De quibus
 [aliquid] disserere necesse est, ut nihil prorsus ignorent, qui
 sese in hac Geographiae parte exercent. Nam Timosthenes (pla-
 nimis adhuc maris partibus non detectis, quod bello in Romano-
 rum ditionem nondum erant redactae) de Insulis libellos con-
 scribens, non omnes accurate percensuit gentes mare nostrum
 accolentes. Scilicet in Europa quidem maris Tyrrenici peri-
 plum non absolvit: quae vero circa fretum Herculeum, aut mare
 nostrum spectantia aut exterius, ne cognoscere quidem potuit.
 Eadem autem et circa Libyam admisit, ignarus locorum omnium,
 Carthagine ulteriorum, ad fretum Herculeum et mare exterius
 [iacentium.] Hos vero decem libros in Epitomen unius libri
 redegit: dein et in alio rursus uno stadiasmō appellatos, sive
 dimensiones terrae per stadia, breviter complexus est. In his
 vero omnibus nihil perfectum admodum, nihil clarum et perspi-
 cuum proferre potuit. Eratosthenes autem Cyrenaeus, nescio
 qua ratione motus, Timosthenis librum [totum] transcripsit,

17) Περίπλους scripsit, ut te-
 statur Stephanus Byz., et Στα-
 δισμοῦς, ut refert Constantinus
 Porphyrog. Hud. s. — Περγαμι-
 νός Cod. Paris.

18) Lego ἀκριβέστεροι, Hud. s.,

quod rec. Miller. ἀκριβέστερον
 Hoesch. Cod. Paris. idque recte.

1) Σταδισμῶν Ἐπιτομὴν ci-
 tat Stephanus Byz. in voce Ἀγά-
 θη. Hud. s.

2) Forsan librum περὶ λιμένων,

ὡς μὴδὲ τοῦ προοιμίου τοῦ μνημονευθέντος ἀποσχέσθαι, ἀλλ' αὐταῖς λέξεσι κάκεινο τοῦ οἰκείου πρόθεῖναι συγγράμματος. ὅμοια δὲ τούτοις καὶ οἱ ἄλλοι πεπόνθασιν, ἀσαφεῖς καὶ πεπλανημένας τὰς ἐκδόσεις ποιησάμενοι. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ Ἐφέσιος γεωγράφος, κατὰ τὴν¹ ρξθ' Ὀλυμπιάδα γεγονώς, τὸ πλείστον μέρος τῆς ἐντὸς καὶ καθ' ἡμᾶς² τυγχανούσης θαλάσσης ἐκπεριπλεύσας, θεασάμενος δὲ καὶ τὴν νῆσον τὰ Γάδιρα, καὶ μέρη τινὰ τῆς ἐκτὸς θαλάσσης,³ ἣν ὠκεανὸν καλοῦσι, τῆς (98) μὲν ἀκριβοῦς γεωγραφίας λείπεται, τὸν δὲ περιπλοῦν τῆς ἐντὸς Ἡρακλείου πορθμοῦ θαλάσσης, καὶ τὴν ἀναμέτρησιν ταύτης μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας ἐν ἕνδεκα διεξῆλθε βιβλίοις, ὡς σαφέστατον καὶ ἀκριβέστατον περιπλοῦν τῆς καθ' ἡμᾶς ἀναγράψαι θαλάσσης. Μένιππος δὲ ὁ Περγαμηνός⁴ καὶ αὐτὸς τῆς ἐντὸς θαλάσσης περιπλοῦν ἐν τρισὶν ἡθροῖσε βιβλίοις, ἱστορικὴν τινὰ καὶ γεωγραφικὴν ἐποιήσατο τὴν ἐπαγγελίαν. ἐγὼ τοίνυν πάντων τῶν μνημονευθέντων προκρίνας Ἀρτεμίδωρον τὸν Ἐφέσιον ἐπιτομὴν τῶν ἕνδεκα βιβλίων τοῦ μνημονευθέντος ἐποιήσάμην, προσθεῖς καὶ ἐξ ἐτέρων παλαιῶν τὰ ἐλλείποντα. καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν ἰα' βιβλίων φυλάξας, ὡς μετρίαν μὲν γεωγραφίαν,

pauca quaeriam adiciens; adeo ut ne prooemio quidem supradicti [auctoris] abstinerit, sed iisdem verbis illud operi suo praeposuerit. Similia his et alii plerique admisere, descriptiones obscuras et errorum plenas divulgantes. Artemidorus vero Ephesius Geographus, qui floruit quidem circa Olympiadem 169. maximam vero partem maris interioris nostrique circumnavigavit, atque etiam in conspectum provectus est insulae Gadium, et partium quarundam maris exterioris, quod oceanum appellant, a laude quidem Geographiae accurate longe abest. Periplus autem maris intra fretum Herculeum, eiusdemque dimensionem, ea quae par est cura, in undecim libris persequutus est: adeo ut periplus nostri maris clarissimum et accuratissimum descripsisse videatur. Menippus vero Pergamenus et ipse interioris maris periplus tribus in libris complexus est, narrationem quandam Historicam simul et Geographicam faciens. Ego igitur Artemidorum Ephesium caeteris omnibus iam memoratis praefereus, undecim viri supradicti librorum epitomen feci, paucis quae desiderantur ex veterum aliis adiectis, servataque divisione undecim librorum,

cuius meminere Strabo, Harpocration, Stephanus Huds.

1) κατὰ τὴν ἑκατοστὴν ἐξηκοστὴν ἐνάτην Ὀλυμπ. Miller.

2) Lege καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς.

Hoesch., quod rec. Miller et nos.

3) θαλάττης Miller.

4) ὁ Περγαμηνός, [ὄς] καὶ αὐτὸς Miller, obnitente Cod. Par.

τελευτάτων ^{Rel}

τελευτάτων⁵ δὲ περιπλουν ἀπεροιάσασθαι. θεασάμενος δὲ τοὺς πλείστους τῶν παλαιῶν ἢ μὴ ⁶ ὅλως ἢ ἐπ' ὀλίγον τῆς ἕξω θαλάσσης μνήμην ποιησαμένους καὶ ταύτην ἀμυδρὰν καὶ τῆς ἀληθείας ἀπέδουσαν, ἰδίαν ἑμαντοῦ φροντίδα θέμενος τοῦ ὠκεανοῦ τοῦ ἐφ' ὃν τε καὶ μεσημβρινοῦ παντός, ἐκατέρων τῶν ἡπείρων τῆς τε Λιβύης καὶ τῆς Ἀσίας, ἀπὸ τοῦ Ἀραβίου κόλπου μέχρι τῶν Σινῶν [66] τοῦ ἔθνους,¹ οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ ἔσπε-

adeo ut Geographiam quidem mediocrem, perfectissimum tamēn Periplus exhibiturus sim. Quum autem viderim veterum plerisque aut nullam omnino aut leviolem saltem maris exterioris mentionem fecisse, eamque obscuram admodum et a veritate prorsus alienam; propria [quidem] cura et diligentia, totius oceani orientalis et meridionalis, utriusque continentis Libyae et Asiae, a sinu Arabico usque ad Sinarum gentem, quinetiam et oceani

5) τελευτάτων Cod. Herv., quod Huds. probavit, sed non recepit, quod fecit Miller. Al. τελευτάτων.

1) μέχρι τῶν Σινῶν τοῦ ἔθνους. De Sinensium terra et urbe v. Arriani periplus maris erythraei p. 36 sq. De his regionibus extimis Cosmas Indopleustes, qui circiter a. 535 post Chr. regnante Iustiniano scripsit, in Topographia Christiana lib. XI. p. 336 sqq. ed. Montefalc. habet haec: Ἄτῃ ἐστὶν ἡ νῆσος ἡ μεγάλη ἐν τῷ Ὠκεανῷ, ἐν τῷ Ἰνδικῷ πελάγει κειμένη, παρὰ μὲν Ἰνδοῖς καλουμένη Σιελεδίβα, παρὰ δὲ Ἑλλήσι Ταπροβάνη· ἐν ἡ εὐρίσκειται ὁ λίθος ὁ ἕκκιθος. περαιτέρω δὲ κεῖται τῆς χώρας τοῦ πεπέρεος. περίξ δὲ αὐτῆς εἰσὶ τινες νῆσοι μικραὶ πολλὰὶ πάνν, πάσαι δὲ γλυκὴ ὕδαρ ἔχουσαι καὶ ἀργέλλια. αὐτοβαθὰ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον πάσαι εἰσιν. ἔχει δὲ ἡ νῆσος ἡ μεγάλη, καθὼς φασιν οἱ ἐγγάριοι, γὰρδία τριακόσια εἰς τὴν μήκος ὁμοίως καὶ πλάτος, τουτέστι μίλια ἑννακόσια. δύο δὲ βασιλεῖς εἰσιν ἐν τῇ νήσῳ, ἐναντιοὶ ἀλλήλων. . . . ἐξ ὧν δὲ τῆς Ἰνδικῆς καὶ Περσίδος καὶ Αἰθιοπίας δέχεται ἡ νῆσος πλοῖα πολλὰ, μέση τις οὖσα, ὁμοίως καὶ ἐπέμπει. Καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ἐνδοτέρων, λέγω δὴ τῆς Τζινίστας καὶ

ἐτέρων ἐμπορίων, δέχεται μέταξιν, ἀλοῦν, καρνοφύλλον, τριαντάνα, καὶ ὅσα κατὰ χώραν εἰσὶ· καὶ μεταβάλλει τοὺς ἐξωτέρω, λέγω δὴ τῇ Μαλέ, ἐν ἡ τὸ πέρι γίνεται, καὶ τῇ Καλλιάνῃ, ἔνθα ὁ γαλιός γίνεται καὶ σησαμινὰ ἕβλα καὶ ἕτερα ἰμάτια· ἐστὶ γὰρ καὶ αὐτῇ μέγα ἐμπόριον. ὁμοίως καὶ Σινδοῦ ἔνθα ὁ μόσχος ἢ τὸ καστόριον, καὶ τὸ ἀνδροστάχην, καὶ τῇ Περσίδι, καὶ τῷ Ὀμηρίτῃ, καὶ τῇ Ἀδοῦλῃ· καὶ πάλιν τὰ ἀπὸ ἐκαστοῦ τῶν εἰρημένων ἐμπορίων δεχομένη, καὶ τοῖς ἐνδοτέρω μεταβάλλουσα, καὶ τὰ ἴδια ἅμα ἐκαστῷ ἐμπορίῳ ἐπέμπευσα. ἡ Σινδοῦ δὲ ἐστὶν ἀρχὴ τῆς Ἰνδικῆς· διαιρεῖ γὰρ ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς, τουτέστιν, ὁ Φεισῶν, εἰς τὸν κόλπον τὸν Περσικόν, ἔχων τὰς ἐκροίας, τὴν τε Περσίδα, καὶ τὴν Ἰνδιάν. εἰσὶν οὖν τὰ λαμπρὰ ἐμπόρια τῆς Ἰνδικῆς ταῦτα, Σινδοῦ, Ὀρρόθα, Καλλιάνῃ, Σιβῶρ, ἡ Μαλέ, πέντε ἐμπόρια ἔχουσα βάλλοντα τὸ πέρι, Πάρι, Μαγγαροῦθ, Σαλοπάτανα, Ναλοπάνανα, Πουδαπάτανα. λοιπὸν ἕξω ὡς ἀπὸ πέντε νηχημένων τῆς στερεᾶς εἰς τὸν Ὠκεανόν, ἐστὶν ἡ Σιελεδίβα, τουτέστιν ἡ Ταπροβάνη. εἶτα λοιπὸν εἰς τὴν στερεάν ἐμπόριον. ἡ Μαραλλῶ, βάλλουσα νοχλῶες, ἐστὶ Καβερ, βάλλουσα τὸ ἀλαβανθῆρον,

εἶτα ἐφεξῆς λοιπὸν τὸ κενόφυλλον· καὶ τὸ λοιπὸν ἢ Τζινίτσα τὴν μεταξὺν βάλλουσα· ἢς ἐνδοτέρω οὐκ ἔστιν ἕτερα χώρα· ὁ Ὠκεανὸς γὰρ αὐτὴν κυκλοῖ κατά ἀνατολάς· αὕτη οὖν ἢ Σιελεδίβα, μέση πως τυγχάνουσα τῆς Ἰνδικῆς, ἔχουσα δὲ καὶ τὸν ὑκινυθόν, ἐξ ὧν τῶν τῶν ἐμποριῶν δέχεται, καὶ ὅλοις μεταβάλλει, καὶ μέγα ἐμπόριον τυγχάνει. l. lib. 11. p. 137 sq. : Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποθοῦντες πολλὰ μανθάνειν καὶ πειρογάζεσθαι, εἴπερ ἦν ὁ παραδείσιος ἐν ταύτῃ τῇ γῆ, οὐκ ἄνκουον οἱ πολλοὶ φθάσαι μέγχι τῶν αὐτόθι. εἰ γὰρ διὰ μεταξὺν καὶ εἰς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς τινὲς ἐμπορίας οἰκτρῶς χάριν οὐκ ὀκνοῦσι διελθεῖν, πῶς ἂν περὶ τῆς θείας αὐτοῦ τοῦ παραδείσιου ὠκνησαν πορεύεσθαι; αὕτη δὲ ἡ χώρα τοῦ μεταξίου ἐστὶν ἐν τῇ ἐσωτέρῳ πάντων, Ἰνδία, κατά δὲ ἀριστερὸν μέρος εἰσιόντων τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους, περαιτέρω πολὺ τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ τῆς γῆσου τῆς καλουμένης παρά μὴν Ἰνδοῖς Σιελεδίβα (nota); παρά δὲ τοῖς Ἕλλησι Τραποβάνη (sic), Τζινίτσα οὕτω καλουμένη. κυκλομένη πάλιν ἐξ ἀριστερῶν ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ, ὥσπερ καὶ ἡ βαρβαρία κυκλοῦται ἐν δεξιῶν ὑπ' αὐτοῦ. καὶ φασὶν οἱ Ἰνδοὶ φιλόσοφοι οἱ καλούμενοι Βραχμᾶνες ὅτι, ἐὰν βάλῃς ἀπὸ Τζινίτζας σπαρτίον, διελθεῖν διὰ Περσίδος ἕως Ῥωμανίας, ἀπὸ κανόνος δὲ μεσαίτατον τοῦ κόσμου ἐστὶν, καὶ τάχα ἀληθεύουσι· πολὺ γὰρ ἀριστερὰ ἐστὶν, ὡς δι' ὀλίγον χρόνον βασιγὰς μεταξίου γίνεσθαι ἐκ τῶν ἐκεῖ, ἐκ διαδοχῆς ἑτέρων ἰθῶν ἐν Περσίδι διὰ τῆς γῆς· διὰ δὲ τῆς θαλάσσης πολλὰ διαστήματα ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς Περσίδος· ὅσον γὰρ διάστημα ἔχει ὁ κόλπος ὁ Περσικὸς εἰσερχόμενος ἐν Περσίδι, τοσοῦτον διάστημα πάλιν ἀπὸ τῆς Ταπροβάνης καὶ περαιτέρω ποιεῖ ὁ ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ εἰσερχόμενός τις ἐν αὐτῇ τῇ Τζινίτσα· μετὰ τὸ καὶ διάστημα πάλιν ἰκανὰ ἔχειν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἔξωθεν τοῦ Περσι-

κοῦ κόλπου. ὅλον τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος ἕως Ταπροβάνης καὶ ἐπέκεινα· διατέμνεται οὖν πολλὰ διαστήματα ὁ διὰ τῆς ὁδοῦ ἐρχόμενος ἀπὸ Τζινίτζας ἐπὶ Περσίδα, ὅθεν καὶ πλήθος μεταξίου αἰεὶ ἐπὶ τὴν Περσίδα εὐρίσκεται· περαιτέρω δὲ τῆς Τζινίτζας οὐδὲ πλέεται οὐδὲ οἰκείται. Ἀπὸ γοῦν τῆς Τζινίτζας ὡς ἀπὸ σπυρτίου ὀρθῶς ἐπὶ τὴν δύσιν μετρῶν διὰ διαστήματα τοῦ μήκους τῆς γῆς, εὐρήσει πλείον ἢ ἕλαττον μονῶν ν'; ἀπὸ μίλων λ'. μετρητέον δὲ οὕτως ἀπὸ τῆς Τζινίτζας ἕως τῆς ἀρχῆς τῆς Περσίδος πᾶσα Ἰουνία καὶ Ἰνδία καὶ ἡ Βάκτρων χώρα, εἰσὶ περὶ πον μοναὶ ρν'. εἰ μὴ τι πλείους, οὐκ ἕλαττον· καὶ πᾶσα ἡ Περσῶν χώρα μοναὶ π'. καὶ ἀπὸ τοῦ Νισίβι ἐπὶ Σελεύκειαν μοναὶ ιγ'. καὶ ἀπὸ Σελευκίας ἐπὶ Ῥώμην καὶ Γάλους καὶ Ἰβηρίαν, τοὺς νῦν καλουμένους Ἰσπανοὺς, ἕως Γαδειρῶν ἔξω εἰς τὸν Ὠκεανὸν, μοναὶ ν'. πλείον ἢ ἕλαττον· τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς, ἀπὸ τῶν Ἑπερορειῶν τόπων ἕως τοῦ Βυζαντίου, οὐ πλείους εἰσὶ μοναὶ ν'. ἐκ τῆς γὰρ Κασπίας θαλάσσης τῆς εἰσβαλλούσης ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ, δυνατὸν στοχάσασθαι καὶ τὰ ἀοίκητα καὶ τὰ οἰκούμενα τῶν μερῶν ἐκείνων· καὶ ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου πάλιν ἕως Ἀλεξανδρείας μοναὶ ν'. καὶ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἕως τῶν καταράκτων μοναὶ λ'. καὶ ἀπὸ Ἀζώμους ἕως ἄκρων τῆς Αἰθιοπίας τῆς Διβανοφόρου γῆς τῆς κολουμένης βαρβαρίας, ἧτις καὶ παρῴκειται τῷ Ὠκεανῷ οὐ πλησίον, ἀλλὰ καὶ μακρὰν ἔχουσα τὴν Σάσου χώραν ὑστάτην οὖσαν τῆς Αἰθιοπικῆς γῆς, μοναὶ ν'. πλείον ἢ ἕλαττον, ὡς εἶναι ὁμῶς μονὰς σ'. πλείον ἢ ἕλαττον, ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο ἀληθεύειν τὴν θείαν γραφὴν, διπλοῦν τοῦ πλάτους τὸ μήκος τῆς γῆς ὑποτιθεμένην· ποιήσεις γὰρ τὴν τραπέζαν ὡσανεὶ τὴν ὑπογραφὴν τῆς γῆς μήκος κηῶν β', καὶ πλάτος πήχους μίας. Nota. Σιελεδίβα, inferius legitur Σιελεδίβα. Estque insula Ceylon, nomine tantisper inmutato. Nam δίβα ant diua,

ρίου καὶ τοῦ ἀρκιῶν² ὠκεανοῦ τῶν τε τῆς (99) Ἐρυθρῆς τῶν τε τῆς Λιβύης μερῶν τὸν περίπλου ἐν δυοῖ βιβλίοις συνέγραψα. καταμαθὼν δὲ καὶ Μένιππον μετρίαν μὲν τινα τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐκ τῶν οἰκείων βιβλίων παρεχόμενον εἶδῶσι, μὴ πᾶσι δὲ ἀκριβῶς ἐπεξελθόντα, τὰ ἑλλείποντα πλείστα ὄντα προσθεῖς, καὶ προσέτι γε τὴν περὶ τόπους καὶ τὰς διαιρέσεις τῶν ἔθνων σαφήνειαν, ἣτις τὸ τέλειον τῆς γνώσεως τοῖς ἐντυγχάνουσι παρέχειν εἶωθε, τὴν ἔκδοσιν τῶν τριῶν βιβλίων ἐποιησάμην,³ οὐκ ἀφελόμενος τῆς προσηγορίας τὸν πατέρα τούτων οὐδὲ εἰς ἑμαυτὸν μεταστήσας τοὺς ἄλλοτρίους πόνους, ὥσπερ οὐδὲ τοῦ πᾶσι πεφροντισμένως⁴ ἐπεξελθόντος Ἀρτεμιδώρου, ἀλλὰ τὰς μὲν ἐκείνων προσηγορίας ἐπιγράψας τοῖς βιβλίοις, ὡς ἂν μηδὲν εἰς τοὺς λόγιους⁵ ἀμαρτάνειν δοκοῖν θεοῦς, τὰς δὲ τούτων ἐπιτομὰς καὶ διορθώσεις τῶν ἑμαυτοῦ ποιησάμενος πόνων ἑναργῆς γνώρισμα, ὥστε τοὺς ἐντυγχάνοντας μηδὲν μῆτε τῶν παρ' ἐκείνων

occidentalis et septentrionalis, partiumque Europae et Libyae periplus duobus in libris conscripsi. Quum autem deprehenderim et Menippum lectoribus mediocrem quidem aliquam suis e libris [locorum] notitiam exhibere, neutiquam vero omnia diligenter persequi; [ipse] quae desiderari visa sunt plurima addens, insuper et perspicuitatem (quae legentibus perfectam cognitionem parare solet) in locorum [descriptione] gentiumque divisione, trium eiusdem librorum editionem feci: auctori eorum nequaquam nominis honorem eripiens, neque in meum ipsius [nomen] aliorum labores transferens, sicuti neque Artemidorii [nomen] in epitome eiusdem suppressi], qui accurate omnia persequutus est; sed illorum quidem nomina libris praefigens (ut nihil peccare videar in deos sermonis praesides) atque eorundem epitomas et emendationes proprii laboris luculentum faciens argumentum; ut nec lectores aliqua ab iis prodita, neque aliqua

insulam sibi vult; hinc Maldive, ita ut Sielediba, insulam Siele significet. Mox Τζιντζα, inferius in codice Vaticano legitur Τζήνη, Tsina, sive Sina; nempe Sinarum regio; quae ipso teste Cosma Oceanò ab oriente terminatur. Conf. Alexandri de Humboldt librum: Kritische Untersuchungen über die historische Entwicklung der geographischen Kenntnisse von der Neuen Welt; Vol. I. p. 59 sqq. p. 140 sqq.

2) καὶ ἀρκιῶν Cod. Paris.

3) Marcianus se novam eamque multo auctiorem editionem Menippi peripli fecisse hoc loco diserte dicit. Multa addidit: quare totum opus mutavit atque amplificavit. Itaque ea, quae ex Menippi libro servavit Stephanus Byz., uno loco tantum excepto, ab iis differunt, quae in hoc fragmento legimus.

4) Λεγο πεφροντισμένως Hu d.s., quod rec. Miller. πεφροντισμένος Hoesch.

5) Θεοὶ λόγιοι, θεοὶ λόγων Ἐφοροῦ. Phavorinus. Hu d.s.

συγγραφέντων μήτε τῶν παρ' ἡμῶν προστεθέντων ἢ διορθώσεως ἐπιμελοῦς⁶ ἀξιολόγων ἀγνοῆσαι.⁷ (101) διήρηκε δὲ ὁ Μένιππος τὸν περίπλου τῶν τριῶν ἡπείρων Ἀσίας τε καὶ Εὐρώπης καὶ Λι- (68)βύης τὸν τρόπον τοῦτον· τὸν Ἑλλήσποντον καὶ Προποντιδα ἅμα τῷ Θρακίῳ Βοσπόρῳ, καὶ προσέτι γε τὸν Εὐξείνιον πόντον, ἑκατέρων τῶν ἡπείρων τῆς τε Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἀφελών, ἰδίᾳ¹ περιέπλευσε· πρότερον μὲν τὸν Πόντον, μετ' ἐκείνον δὲ τὸν Θρακίον Βόσπορον καὶ τὴν Προποντιδα ἅμα τῷ Ἑλλήσπον- τῷ, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ καλουμένου Διὸς Οὐρίου,² ὅπερ ἐπ' αὐ- τοῦ κεῖται τοῦ στόματος τοῦ Πόντου, τοῦ περίπλου τὴν ἀρχὴν ἑκατέρων τῶν ἡπείρων ποιησάμενος. μετὰ δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν λειπομένων τῆς Εὐρώπης μερῶν ἀρξάμενος περιπλεῖ αὐτὴν πᾶσαν μέχρι τῶν³ τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ καὶ Γαδείρων τῆς

a nobis adjecta, aut *) accurata correctione digna laterent. Menippus autem **) divisit periplus trium continentium, Asiae, Europae et Libyae ad hunc modum: Hellespontum, et Propontidem, una cum Thracio Bosporo, et praeterea Euxinum Pontum, ab utroque continentium Asiae et Europae dirimens, separatim circumnavigavit: primo quidem Pontum [circumnavigavit,] post illum vero Thracium Bosporum, et Propontidem una cum Hellesponto, a Fano Iovis Urii nomine insignito, quod positum est ad ipsum Ponti ostium, exordium sumens peripli utriusque continentis. Post haec vero a reliquis Europae partibus incipiens, ipsam totam circumnavigat usque ad fretum Herculeum et Gades

6*) Aliter verba haec ἢ διορθ. ἐπ. construi possunt. — ἀξιωθέντων Miller.

7) Quis non videt, eiectis iis, quae huc pertinere negavi suo quae loco posui, cum his verbis cohaerere quae sequuntur? διήρηκε δὲ ὁ Μένιππος etc.

**) Se u divisim tradidit. Hud s., quod rec. Miller.

1) Scribe ἰδίᾳ. Hud s., quod rec. Miller. Al. ἰδίᾳ.

2) Praeter templum, cuius meminit Apollonius, in quo duodecim Dii σύμβωμοι celebrantur, etiam alia illic fana exstructa olim fuere, Iovi nempe, et Neptuno, et Diorae, nisi potius existimandum sit, idem illud Iovis Οὐρίου fanum diversis temporibus diversis quoque appellatum fuisse nominibus. Ptolemaeus ἱερὸν

Ἀρτέμιδος hic nominat, quod Salmasius perperam mutandum censet in ἱερὸν Διὸς Οὐρίου. Plinius et Aristoteles Neptuni hic fanum collocant. Vossius ad Melam p. 101.

3) Illud τῶν dele, aut verbum aliquod supple. Hud s. Hoc loco codices vitiosos esse, quisque intelligit. Quo autem modo id vitium tolli possit, tres sunt rationes. Potest enim aut τῶν deleri, aut aliquid suppleri, aut fieri transpositio. Facillima ratio esse videtur delendi articuli τῶν, quam Hudsonus ineundam putavit; nec minus facilis tamen et ut mihi quidem videtur admodum probabilis est haec transpositio: μέχρι τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ καὶ τῶν Γαδείρων τῆς νήσου; nam cum Γάδειρα saepe numero cum articulo τὰ coniunctum est, tum fieri

νήσου. εἶθ' οὕτως εἰς τὴν ἀντιπέραν διαβάς γῆν κατὰ τὸν Ἡράκλειον πορθμὸν, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὴν Λιβύην· ταύτην δὲ αὐτὴν περιπλεῖ καὶ συνάπτει ταύτη² τὸν τῆς Ἀσίας περιπλοῦν μέχρι τοῦ προφθθέντος Ἑλλησπόντου. καὶ ἡ μὲν ὅλη τάξις τοῦ περιπλοῦ τούτου ἔχει τὸν τρόπον. τὰ δὲ κατὰ μέρος ἐξῆς ἐκβήσεται, σαφεστέρως, ὡς προείρηται, τυχόντα τῆς διορθώσεως.⁶

insulam. Sic deinceps iuxta fretum Herculeum, in terram oppositam traiciens, id est, in Libyam, hanc ipsam etiam circumnavigat, eique coniungit periplus Asiae usque ad Hellespontum praedictum. Ac universa quidem peripli dispositio et ordo ad hunc modum se habet. Particularia vero continuo procedent, clariorem (ut dictum est) correctionem nacta.

admodum facile potuit, ut oculus librarii ab recto loco aberrarit. Tertia ratio est, ut iam dixi, supplere aliquid, quo τῶν referatur, quod quidem a Millero factum est, qui cum Marcianus p. 5: τὰς λεγομένας Ἡρακλέους στήλας, ἧτοι Ἡρακλείον πορθμὸν dixisset, haec eadem verba hoc loco a librario ommissa esse putavit et ea uncis circumdata in textum recepit. Est autem neque probabile, tot excidisse verba, neque sequitur, quum ante sic scripserit Marcianus, eum hoc quoque loco iisdem verbis usum esse. Quamobrem si quidem supplendo locus restituendus est, ego multo malim sic scribere: μέχρι τῶν τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ στηλῶν καὶ, qua ratione quam facile a librario

peccari potuerit, praesertim cum statim sequatur Γαδείρων, non est, quod demonstrarem. Et haec altera mea coniectura etiam eo commendatur, quod brevitatis causa Marcianus utramque notionem et columnarum et freti per eas orti coniungere voluisse videtur.

4) ταύτην Cod. Par.

5) Ex hac brevi dispositione intelligimus, hoc Menippi opus esse et eius quidem initium, non autem, ut creditum est, Artemidori periplus. Periplus autem Menippi a descriptione Ponti Euxini incipiebat; Marcianus, ut ipse fatetur, eum auctiorem reddidit. Arrianus hunc, quem habemus, iisdem fere verbis in suam Ponti Euxini descriptionem transtulit.

(102)[69] ΠΟΝΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ

περίπλους ἐκατέρων τῶν ἡπείρων, τῶν τε παρὰ τὴν Ἀσίαν τῶν τε παρὰ τὴν Εὐρώπην τόπων. τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει.

Τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ μερῶν τοῦ Πόντου περίπλους.

Κατὰ τὸν Θράκιον Βόσπορον¹ καὶ τὸ στόμα τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐν τοῖς δεξιῶσι τῆς Ἀσίας μέρεσιν, ἀπὸ ἐσθί τοῦ Βιθυνῶν ἔθνους,² κείται χωρίον Ἰερὸν καλούμενον, ἐν ᾧ νεὸς ἐστὶ Διὸς Οὐρίου³ προσαγορευόμενος. τοῦτο δὲ τὸ χωρίον ἀφετήριον ἐστὶ τῶν εἰς τὸν Πόντον⁴ πλεόντων. εἰσπλεύσαντι δὲ εἰς τὸν Πόντον, δεξιὰν τὴν Ἀσίαν ἔχοντι καὶ περιπλέοντι τὸ λιπόμενον μέρος τοῦ Βιθυνῶν ἔθνους, τὸ⁵ πρὸς τῷ Πόντῳ κείμενον, ὁ περίπλους οὕτως ἔχει.⁶

PONTI EUXINI

periplus ad utramque continentem locorumque iuxta Asiam et iuxta Europam. Particularia autem sic se habent.

Ponti partium Asiaticarum periplus.

Iuxta Thracium Bosphorum et ostium Ponti Euxini in dextris Asiae partibus, quae Bithynorum sunt provinciae, iacet regiuncula sacra appellata, in qua Templum est Iovis Urii nuncupatum. Haec autem regiuncula, est locus, unde solvunt in Pontum navigantes. In Pontum vero naviganti, Asiam dextram habenti, et partem reliquam Bithynorum provinciae circumnaviganti, quae Ponto adiacet, periplus in hunc modum se habet.

1) Schol. ad Apollon. Rhod. II. 168: Βόσπορος Θράκιος, ὁ πάλαι Μύσιος καλούμενος.

2) Hunc locum κείται etc. iteratum videbis in Anonymi periplo utroque, v. Hudsoni corpus T. III. p. I sqq.

3) Dicitur Ptolemaeo Ἰερὸν Ἀρτέμιδος. Huds.

4) εἰς τὸν Πόντον supplendum esse nemo dubitare potest. Illud

fecit Miller. τὸν omis. Hoesch. Huds.

5) τῷ πρὸς τῷ Cod. Par.

6) Si confers locum ex integro Menippi periplo, quem nobis Steph. Byz. servavit, vides, quem ad modum Marcianus editionem suam paraverit. Hunc locum adiecimus Bithyniae descriptioni, ubi v.

Βιθυνίας περίπλους.

Ἀπὸ ἱεροῦ Διὸς Οὐρίον εἰς Ῥηβᾶν ποταμὸν εἰσὶ στάδια γ'. ἀπὸ δὲ Ῥηβᾶ ἐπὶ Μέλαιναν ἄλλαν στάδια ρν'. ἔχει δὲ καὶ λιμένας πορθμοῖς.⁷ παράκειται δὲ καὶ νησίον, ὃ σκεπάζει τὸν λιμένα. ἀπὸ⁸ Ἀρτάννου ποταμοῦ εἰς Ψίλιον⁹ ποταμὸν καὶ χωρίον στάδια σγ'. τοῦτο δὲ τὸ ἐμπόριον ἐστὶν Ἡρακλειωτῶν, καὶ ποταμὸν ἔχει καὶ λιμένα καλόν. ἀπὸ Κάλπας¹⁰ ποταμοῦ εἰς Θυνιάδα¹¹ νῆ(-103)σον στά[-70]δια ξ'. ἀπὸ Θυνιάδος¹ νήσου εἰς Σαγγά-

Bithyniae periplus.

A Templo Iovis Urii ad Rhebam fluvium stadia sunt 90. A Rheba vero ad Melaenam promontorium stadia 150. habet autem et portum navigiis: adiacet vero et insula quae protegit portum. Ab Artanno fluvio ad Psillium fluvium et castellum stadia 290. hoc vero emporium est Heracleotarum, et fluvium habet et portum pulchrum. A Calpa fluvie ad Thyniada insulam stadia 60. A Thyniade insula ad Sangarium fluvium navigabi-

7) Lego πορθμοῖς. Huds., quod rec. Miller, quamquam huic verbo adiecit „πορθμοῖς Cod. Par. et Huds.“

8) Post λιμένα ἀπὸ etc. Ante haec verba distingue, ut mox infra post λιμένα καλόν. Pro Ἀρτάννου malim Ἀρτάνου aut Ἀρτάνης ex Arriano. Huds.

9) Ψίλιον Stephano. Ψίλις Arriano [p. 13] et Ψίλλης Ptolemaeo, [et Anonymo p. 2]. Huds. Steph. Byz. s. n. Φυλλίς... ἐστὶ καὶ παραμὸς Βιθυνίας Φυλλίς, ὃς Φιλλίης τὸ θηλυκόν. Conf. Schol. ad Apollon. Rhod. II. 653: Λιπακὸς δὲ, νῆος τοῦ Φυλλίδος καὶ νύμφης τιμὸς ἕγχωριον. Et Stephanus alio loco s. v. Ψίλιον, ποταμὸς μεταξὺ Θυνίας καὶ Βιθυνίας. Σομίτιος Καλλιστρατος ἐν τρίτῳ περὶ Ἡρακλειᾶς. ἐν κυριεσσάντος ἀπὸ τοῦ Θυνίας καὶ Βιθυνίας, εὐ τοῦ Ψίλιον ποταμοῦ. ἐστὶ καὶ ἄλλος Ψίλιος ποταμὸς τῆς Βιθυνίας, ἐκρέων εἰς τὸν Ἐβξεινον Πόντον. τὸ τοπικὸν Φιλλίτης. ἐν δὲ τῇ συνθηκῇ ἐπακράτησεν ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν τοῖς οἰκητοῖς Ψιλιανούς καλεῖν. Arrianus habet 150 stadia.

10) Κάλπα ex Ptolemaeo, Κάλπης Arriano. Huds. Eadem urbs nominata esse videtur Κάρακη; Synaxar. Aug. XXII: Κάρακη ἐμπόριον ἐν τῇ Ποντικῇ χώρῃ; sive Κάρακη, Vita Agathonici no. I. Holland. Aug. 22.

11) Θυνιάδα legendum, vel Θυνιάδα ex Ptolemaeo. Huds. Βουνιάδα Haesch. Cod. Paris.

1) Lege Θυνιάδος vel Θυνιάδος. V. Arriani periplus Ponti Euxini p. 13. Huds. Haesch. e Codd. suis edidit Βουνιάδος, quod Miller in Βουνιάδος mutatum Hudsoni tribuit. Cod. Paris. Ουνιάδος, Miller recepit Θυνιάδος, quod ego quoque recipiendum duxi, propterea quod Hudsoni emendatio ab Stephano Byz. firmatur, apud quem sic est: Θυνιάς, νῆσος πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου καὶ ἄρα. τὸ ἔθρικόν Θυνιάδος, ὡς Ψαφίδιος καὶ Θυνιαδῆς. λέγεται καὶ Θύνη καὶ Θύνις καὶ Θυνίης. et Schol. ad Apoll. Rhod. II. 674: Θυνιάδος νήσου μέμνηται Νύμφης ὃ Ἡρακλειᾶτης. φησὶ δὲ αὐτὴν ἐκτὰ σταδίων ἔχειν τῆς περιμέτρου. Καλλισθένης δὲ ἐν τῷ

Πτολ μιν

ρειον² ποταμὸν πλωτὸν στάδια γ.³ ἀπὸ Σαγγαρίου ποταμοῦ εἰς Ἰππιον² ποταμὸν στάδια ρπ'. ἀπὸ Ἰππιου ποταμοῦ εἰς Δίαν πόλιν⁶ στάδιοι ξ'. ἔχει δὲ καὶ ὕψομον. ἀπὸ Δίης πόλεως εἰς Ἐλαίων⁷ ποταμὸν καὶ ἐμπορίον στάδια γ'. ἀπὸ Ἐλαίου⁸ ἐπὶ τὸν Κάληπα⁹ ποταμὸν καὶ ἐμπορίον στάδια ρκ'. ἀπὸ τοῦ Κάληπος ποταμοῦ εἰς Ἡράκλειαν πόλιν μεγίστην στάδιοι π'.¹⁰ ἀπὸ δὲ τῆς Ἡρακλείας εἰς πόλιν Ἀπολλωνίαν τὴν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐν τῷ Θρακῶν ἔθνει

lem stadia ... 3. A Sangario fluvio ad Hypium fluvium stadia 180. Ab Hypio fluvio ad Diospolin stadia 60. habet autem et stationem navibus. A Diospoli ad Elaeum fluvium et emporium stadia 90. Ab Elaeo autem fluvio ad Caletem fluvium et emporium stadia 120. A Calete fluvio ad Heracleam urbem maximam stadia 80. Ab Heraclea vero ad Apolloniam urbem Europaeam, in

Περὶ πλοῦ, ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων φησὶ προσαγορεύεσθαι τὴν τε χώραν καὶ τὴν νῆσον Θυνιάδα; ὑπὸ δὲ τῶν Βαρβάρων Θυνίαν. Callisthenes est, cuius Marcianus meminit. Schol. ad Apoll. Rhod. II. 686: ἐν δὲ τῇ Θυνίδι νῆσῳ ἱερὸν ἐστὶν Ἀπόλλωνος.

3) Allis Σαγγάριος et Σάγγαρις, Σαγάριον et Σάγαρις dicitur. Hud s. Miller recte Δίαν πόλιν retinuit; sed recte Hudsoni distinguendi rationem secutus est. 7) Forsan Ἐλάτας Ptolemaei, qui alio ordine loca recenset; ut et Arrianus. Hud s. Non improbabile est id ita esse. 8) Miller dicit: „ἀπὸ δὲ Ἐλαίου. Hud s. „Jam Hoeschel. e codd. δὲ scripserat, neque ab Hudsono quidquam hoc loco notatum est. Quamobrem neque ab Millero omittenda erat adversativa neque id dicendum, quod non est verum. Post κειμένην Miller lacunam odoratus est, quam ex Anonymi periplo sic explendam censet: κατανατικῶν κειμένην τῆς νῦν λεγομένης Σαζοπέλεως στάδια α.

3) Mutillus est numerus. Hud s. Miller γ' intactum reliquit, sed ex Arriano et Anonymo priore scribi posse στάδια δ' coniecit.

4) Ἰππιον Arriano, Ἰππιον Ptolemaeo. Hud s. Puto propter pronuntiationem maxime duplex π esse scriptum. Miller Ἰππιον, et mox Ἰππιον. Steph. Byz. Ἰππιον, ποταμὸς καὶ πόλις ὑπὸ τὴν Ποντικὴν Ἡρακλείαν, ὡς Δομίτιος Καλλίστρατος ἐν ἔκτῳ τῶν περὶ Ἡρακλείας. Schol. ad Apoll. Rhod.

11. 796: Ἰππία, πόλις παρὰ τῷ ποταμῷ ἐν τῇ Θυνίᾳ.

5) Miller scripsit στάδια. Cur veterem lectionem, quae multis exemplis nititur, negligere, nulla erat causa.

6) Lego Διόσπολιν ex Ptolemaeo. Et non post ὕψομον distinguo. Hud s. Miller recte Δίαν πόλιν retinuit; sed recte Hudsoni distinguendi rationem secutus est.

7) Forsan Ἐλάτας Ptolemaei, qui alio ordine loca recenset; ut et Arrianus. Hud s. Non improbabile est id ita esse.

8) Miller dicit: „ἀπὸ δὲ Ἐλαίου. Hud s. „Jam Hoeschel. e codd. δὲ scripserat, neque ab Hudsono quidquam hoc loco notatum est. Quamobrem neque ab Millero omittenda erat adversativa neque id dicendum, quod non est verum. Post κειμένην Miller lacunam odoratus est, quam ex Anonymi periplo sic explendam censet: κατανατικῶν κειμένην τῆς νῦν λεγομένης Σαζοπέλεως στάδια α.

9) Scribe Κάληπα ex Arriano. Hud s. Κάληπα quam codex quoque suus haberet, id recepit Miller. Ego veterem lectionem, re nota manifesta, servavi.

10) Stadia centum numerat Arrianus in periplo Ponti Euxini p. 14. Hud s.

κατ' ἀντικρὺ κειμένην στάδια α. ἢ πάντες ἀπὸ τοῦ ¹¹ ἱεροῦ Διὸς Οὐρλου εἰς πόλιν Ἡράκλειαν εἰσὶν ἀφ' ἧς εὐθείας δὲ πλείοντι ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ εἰς Ἡράκλειαν πόλιν στάδια ας'. ἀπὸ Ἡρακλείας εἰς Ποσειδίου, ¹² σάλος ἐνταῦθα, στάδια ρ'. ἀπὸ τοῦ Ποσειδίου ¹³ εἰς Ὀξίνην ¹⁴ ποταμὸν στάδια γ'. ὄρμος πορθμίοις. ἀπὸ τοῦ Ὀξί-
 λου εἰς Σαραθάκην στάδια ¹⁵ ὄρμος πλοίοις. ἀπὸ Σανδαράκης εἰς Κρηνίδας στάδια κ'. ¹⁶ ὄρμος συμμέτροις ναυσίν. ἀπὸ Κρηνι-
 δων εἰς Ψύλλαν χωρὶον στάδια κ'. ¹⁷ ἀπὸ Ψύλλης χωρὶου εἰς Τίον ¹⁸ πόλιν καὶ ποταμὸν Βίλλαιον ¹⁹ στάδια γ'. ²⁰ οὗτος [71] ὁ ποταμὸς

Thracum provincia e regione positam, stadia 1000. Omnia a Fano Iovis Urii ad urbem Heracleam [stadia] sunt 1530. In directum vero naviganti a Fano ad Heracleam [stadia] sunt 1200. Ab Heraclea ad Posideum, ibi salum, stadia 100. A Posideo ad Oxinam fluvium stadia 90. portus [illic] navigiis. Ab Oxina ad Sandaracam stadia 90. portus [est] navibus. A Sandaraca ad Crenidas stadia 20. portus [ibi] mediocrium navium. A Crenidibus ad Psyllam castellum stadia 20. A Psylla castello ad Tium urbem et fluvium Billaeum stadia 90. Hic fluvius terminat

11) In cod. Paris. deest τοῦ. Miller Ἡράκλειαν εἰσι [στάδιοι] ἀφ' ἧς.

12) Ποσειδίου Cod. Par. Ποσειδίου Miller. Malim stadia ρν', ut habet Arrianus. Hud s. V. Arrianum p. 14, a quo ab Heraclea ad Metroum stadia π' ab Metroo ad Posidium stadia μ' numerantur; eosdem numeros Anonymus prior habet. Hudsonus quidem de Arriani numero falsum dicit, nec tamen minus Miller Hudsoni coniecturam recepit, quamquam ut solet eam pro sua venditat.

13) Cod. Par. Ποσειδίου. Miller Ποσειδίου.

14) Ἐπὶ τὴν Ὀξείαν [vel Ὀξί-
 ναν] ποταμὸν κ'. Arrianus. Hud s. Ὀξείαν recepit Miller; ego non putari a vetere scriptura descendendum esse. Miller mentitur, a se novum numerum γ' hoc loco esse receptum, cum tamen iam Hoesch. et Hud s. eundem habeant, nec ulla varietas lectionis exstet hoc loco.

15) Cod. Herv. μ. Hoesch. — Lego Σανδαράκην. et forsitan ex

Arriano legendum στάδια η'. Hud s. Miller recep. emendationem Hudsoni, quam ego non veram puto. Nec minus a Millero recepta est Hudsoni emendatio γ'. Ego non recte id fieri puto, si geographum e geographo emendare conamur. Nam suam quisque rationem sequitur.

16) Arriano στάδια γ'. Hud s.

17) Ita apud Steph. Byz. locus citatus est sub Ψύλλα. Arriano στάδια λ'. Hud s. Cod. Paris. στάδια μ'.

18) Cod. Par. auditu εἰς Στίον.

19) Βίλλαιον Steph. Byz. [s. nn. Τίος et Ψύλλα]. Βίλλαιον προπερισπωμένως. οὕτω φησὶν Ἡρακλειανός. ἔστι δὲ ποταμὸς Παφλαγονίας. οἱ δὲ Φρυγίας. Schol. Apollonii [II. 791]. Hud s.

20) Steph. στάδια π'. Ex Arriano ἀπὸ Ψύλλης εἰς Τίον στάδια η'. ἀπὸ δὲ Τίον εἰς Βίλλαιον στάδια κ'. Vide Salmasii Exercitat. Plin. sub initium cap. 43. Hud s. Is ipse locus a Stephano commemoratur s. n. Ψύλλα. Salmas. ad Solin. p. 880, pro Πόντου recte legit Τίον.

ὀρίζει Βιθυνίαν·¹ τὰ δὲ ἐχόμενα Παφλαγονίας ἐστὶ. τινὲς δὲ τὸν Παρθένιον ποταμὸν ὄριον Βιθυνῶν (140) καὶ Παφλαγόνων εἶναι βούλονται. οἱ πάντες ἀπὸ Ἡρακλείας εἰς Τίον πόλιν καὶ ποταμὸν Βίλλαιον στάδια τοῦ.²

Fragmenta Menippeii peripli.*)

1. Χαλκηδῶν, πόλις Βιθυνίας, ἢ πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου, καταντικρῶ τοῦ Βυζαντίου**)... Στράβων ἐν δωδεκάτῃ [p. 541]· καλεῖται δὲ [τὰ] ἀριστερὰ τοῦ Πόντου, τὰ δ' ἐν δεξιᾷ Χαλκηδονίς. καὶ Μένιππος ἐν περιπλῶ Βιθυνίας· ἀπὸ ἱεροῦ Διὸς οὐρίου καὶ τοῦ στόματος τοῦ Πόντου ἀριστερὰν ἔχοντι***)

Bithyniam: quae vero finitima sunt ad Paphlagoniam spectant. Nonnulli autem Parthenium fluvium Bithynorum et Paphlagonum terminum esse statuunt. Omnia ab Heraclea ad Tium urbem et Billaeum fluvium stadia sunt 370.

1. Chalcedon, urbs Bithyniae, ad os Ponti, e regione Byzantii, sita. . . Strabo in duodecima: Appellatur vero sinistra Ponti, ad dexteram autem Chalcedonia. Et Menippus in periplo Bithyniae: A templo Iovis Urii, et ab ostio Ponti sinistram ha-

1) Schol. ad Apoll. Rhod. II. 177: Διτεταί εἰσι Βιθυνίαι· ἢ μὲν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, ἢ δὲ ἐπὶ τῆς Ἀσίας. καὶ ἢ μὲν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης περὶ Σαλυμνησσὸν κείται ἐπὶ Θοράκης· ἢ δὲ ἕτερα καθήκει ἐπὶ τὸν Βόσπορον, καὶ ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Πόντου. ἐστὶ δὲ καὶ τρίτη νῆσος περὶ τὸν Πόντον, ἐν ἣ ἐστὶν Ἀπόλλωνος ἱερόν. — Miller perperam dixit, verba οὗτος ὁ ποταμὸς . . . εἶναι βούλονται integra apud Anonymum priorem legi. — „Lege Στάδιοι.“ Hudson. Miller more suo sibi arrogavit, quod Hudsoni est.

2) Arrianus: ἀπὸ Τίου εἰς Βίλλαιον ποταμὸν στάδιοι κ'. ἀπὸ δὲ Βίλλαιου εἰς τὸν Παρθένιον ποταμὸν στάδιοι ρ'. Vid. Ptolem. I. s. c. s. Hudson. Schol. ad Apoll. Rhod. II. 789: τῆς μὲν Παφλαγονίας μέχρι τοῦ Βίλλαιου ποταμοῦ κατεστέφαστο πᾶσαν. οὗτος δὲ διὰ τῆς ἐπικειμένης Φρυγίας ῥέων ἐξήκει παρά τὴν τῶν Τιάων πόλιν. ἐκ δὲ τούτου πρὸς δυομαὸς ἕως τοῦ Ῥήβα καὶ τοῦ ἐπι-

κειμένου σποπέλου κατὰ τὴν ἐμβολὴν τούτου. Cod. Par. Βίλλιον.

*) Haec duo fragmenta Stephanus e Menippii integro libro, non ex Marcianeae eius editione excerpit. Itaque ea ab iis, quae nunc habemus, valde differunt.

**) Simocatta hist. Maurit. VII. 14: Χαλκηδῶν πόλις καθιερωνθείσα ἐπὶ στόματος Πόντου, ἐς τὸ ἀντικρῶς τὸν τῶν Βυζαντίων πόλιματος· Conf. Eustathium ad Dionys. Perieg. 764. 803. Philostr. icon. lib. I. Hesychius in Const. descriptionibus: Χαλκηδῶν δὲ ἀνομασται τὸ χωρίον, ὡς μὲν τινὲς φασιν, ἀπὸ τοῦ Χαλκηδόνα ποταμοῦ· ὡς δὲ ἕτεροι, ἀπὸ τοῦ παρθένου Κάλχαντος τοῦ Μάντιος, ἕσπερον τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου γενομένου. ὡς δὲ ἄλλοι, ἀπὸ Χαλκίδος πόλεως τῆς Εὐβοίας ἀπικτικῶν ἐκεῖ πεμφθέντων.

***) Ἀριστερὰν ἔχοντα τὴν ἡπειρον καὶ ἐπιπλέοντα εἰς Χαλκηδῶνα τὴν πόλιν. Ita MSS. Salmas.

τῆν ἡπειρον καὶ ἐπιπλέουσι εἰς Χαλκηδόνα τὴν πόλιν εἰς στάδια ἑκατὸν· ἀπὸ δὲ ταύτης ἕως τοῦ Ἀκρίτου στάδια ξ'. Μέννηται ὁ αὐτὸς καὶ Χαλκίτιδος νήσου. ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Χάλκιδος τοῦ παρακειμένου ποταμοῦ, ὡς οἱ ἱστορικοὶ ἅπαντες φασί.

II. Ψύλλα, χωρίου μεταξὺ Ἡρακλείας καὶ τοῦ Πόντου. Μένιππος ἐν περίπλῳ τοῦ Πόντου· ἀπὸ Κρηνιδῶν εἰς Ψύλλαν χωρίον στάδια εἴκασιν. ἀπὸ Ψύλλας χωρίου εἰς Τίαν πόλιν καὶ ποταμὸν Βίλαιον στάδια π'. †)

Παφλαγονίας περίπλους.

Τῆς Παφλαγονίας τὰ παραθαλάσσια πάντα μέρη πρὸς τῷ Πόντῳ κείμενα τυγχάνει. τῆς δὲ Βιθυνίας τὰ μὲν προειρημμένα πρὸς τῷ Πόντῳ, τὰ δὲ τούτου προηγούμενα κατὰ τὸν Θράκιον Βόσπορον καὶ τὴν Ἀστακηνὸν κόλπον. καὶ ἔτι τὴν Προποντιδα μέχρι τοῦ Ρυνθάκου ποταμοῦ. ἀπὸ Τίου εἰς Ψύλλον* ποταμὸν στάδια ξ'. ἀπὸ Ψύλλιδος* εἰς Παρθένιον ποταμὸν στάδια ο'. ἀπὸ Παρθενίου εἰς Ἀμαστριν πόλιν καὶ ποταμὸν, ἀνά-

benti continentem, et adnaviganti ad Chalcedonem urbem, sunt stadia CXX. Ab hac vero ad Acritum usque, stadia LX. Idem meminit et Chalchitidis insulae. Appellata vero fuit a Chalcide adiacente fluvio, ut historici omnes dicunt.

II. Psylla, castellum inter Heracleam et Pontum. Menippus in periplo Ponti; A Crenidis in Psyllam castellum stadia XX; a Psylla castello in Tium urbem et fluvium Bilaeum stadia LXXX.

Paphlagoniae periplus.

Paphlagoniae partes omnes maritimae Ponto adversae iacent: Bithyniae autem partes quidem praedictae ad Pontum, quae vero hunc praecedunt ad Thracium Bosphorum [sitae sunt,] et ad sinum Astacenum, atque etiam Propontidem usque ad Rhyndacum. A Tio ad Psillum fluvium stadia 60. A Psillide ad Parthenium fluvium stadia 70. A Parthenio fluvio ad Amastrim urbem et

†) In Marciani editione Menippe peripli sunt στάδια γ' (90); apud Stephanum autem tantum modo reperimus στάδια π' (80). Berkelius Marciani editionem Menippe peripli esse cuiusdam epitomen Artemidori peripli atque Artemidorum ex Menippo transscripsisse putavit, quia in hoc fragmento saepe Menippus con-

memoratur. Errat. — Salmasius ad Solin. p. 880 pro Πόντου legit τοῦ Τίου.

3) Miller scripsit Ψύλλιδα, ut et ab Ptolemaeo hoc nomen et etiam a Marciano statim post scriptum est. Cod. Par. habet Ψύλλον.

4) Cod. Par. Ψύλλος.

δια ψ. οἱ πάντες ἀπὸ Τίου εἰς Ἀμαστριν στάδια σκ.⁵ ἀπὸ Ἀμαστρίδος εἰς Κρώμναν χωρίον στάδια ρν'. ἀπὸ Κρώμνης εἰς Κύτωρον χωρίον στάδια ψ. ἐνταῦθα σάλος. [ἀπὸ Κυτῶρου εἰς Αἰγιαλὸν στάδια ξ'.]⁶ ἀπὸ Αἰγιαλοῦ⁷ εἰς Κλίμακα πόλιν στάδια ν'. ἀπὸ τῆς Κλίμακος εἰς Τιμολαῖον⁸ χωρίον στάδια ξ'. ἀπὸ Τιμολαίου χωρίου ἐπὶ Κάραμβιν ἀκρωτήριον ὕψηλόν καὶ μέγα στάδια ρ'.⁹ καταντικρὸν δὲ τῆς Καράμβιδος [72] ἄκρας ἐν τῇ Εὐρώπῃ κεῖται μέγιστον ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον Κριοῦ μέτωπον. ἀπὸ Καράμβιδος ἄκρας εἰς κόμην Καλλιστρατίαν στάδια κ'.¹ ἀπὸ Καλλιστρατίας² εἰς Γάριον τόπον στάδια π'.

fluvium stadia 90. Omnia a Tio ad Amastrim stadia 220. Ab Amastride ad Cromnam castellum stadia 150. A Cromna ad Cytorum castellum stadia 90; illic salum. Ab Aegialo ad Climaca civitatem stadia 50. A Climace ad Timolaeum castellum stadia 60. A Timolaeo castello ad Carambin promontorium altum et magnum stadia 100. Carambi autem promontorio ex adverso iacet in Europa promontorium maximum Criumetopon appellatum. A Carambi promontorio ad vicum Callistratiam stadia 20. A Callistratia ad Garium locum stadia 80. A Gario loco ad Aboni-

5) Miller habet *στάδιοι σκ'*. In Stephano Byz. autem in fragmento, quod s. n. *Τίος* e Menippo habet, legitur numerum stadiorum falsum *εἴκοσι (κ')* loco *σκ'* (220). V. infra. — Oppidum *Mastya Milesiorum*, quod Plin. hist. nat. VI. 2 commemorat, primo intuitu idem esse videtur, quod Marcianus sive Menippus *Ἀμαστριν* appellat; sed Plinius paulo post dicit haec: *Sesamum* oppidum, quod nunc *Amastris*. Mons *Cytorus*, a Tio LXIII. M. passuum. Oppida: *Cimolis*, *Stephane*, *amnis Parthenius*. Promontorium *Carambis* vasto excursu abest a Ponti ostio CCCXXV M. passuum, vel ut aliis placuit, CCCLM., tantundem a Cimmerio, aut, ut aliqui maluerunt, CCCXII M. D. Fuit et oppidum eodem nomine, et aliud inde *Armene*; nunc est colonia *Sinope*, a Cytoro CLXIV M. Flumen *Euarchum*: Gens *Cappadocum*.

6) Aliquid deesse videtur, quod

ex Arriano hoc modo suppleri potest: *ἀπὸ Κυτῶρου εἰς Αἰγιαλὸν στάδια ξ'*. Hud s. Miller hoc supplementum recepit, quod ego uncis includendum duxi, quamquam fortasse vitium non librario, sed Marciano ipsi tribuendum est.

7) In plurali offert Arrianus. Vide Strabon. I. 12 p. 545. Hud s.

8) Ptolemaeo est *Τενθρανία ἢ καὶ Θύμαινα*. Arriano *Θύμηνα*, ut patet ex distantia eius ab Aegialo, quae eadem Arriano et Marciano. Hud s. Cod. Par. *Τιμολαῖον*,

9) Arriano *στάδια ρκ'*.

1) Arrianus stadia 120 numerat a Carambi ad Aboni moenia, quibus interponit *Zephyrium*. Hud s. Cf. Anonym. priorem et Avien. 224: *saxosa Carambis*. Schol. ad Apoll. Rhod. II, 369: *Κάραμβις ἄκρα ὕψηλή τε καὶ καταντικρὸν τῆς Παφλαγονίας, καὶ εἰς τὸ πέλαγος τέλει πρὸς ἄρκτον μνημονεύει καὶ Ἐφορος ἐν δ'*.

2) Cod. Par. *Καλλιστρατίας*.

ἀπὸ Γαρίου τόπον εἰς πόλιν Ἀβώνου τείχος, τὴν νῦν Ἰωνό-
 πολιν³ λεγομένην, στάδια ρβ'. ἀπὸ Ἀβώνου τείχους/ἐπὶ Αἰγινήτου
 πολίχριον⁴ καὶ ποταμὸν στάδια ρξ'.⁵ ἀπὸ Αἰγινήτου ἐπὶ Κίνωλιν⁶
 κώμην καὶ ποταμὸν⁷ (ἔχει δὲ καὶ ὄφορμον), εἰς τὴν καλουμένην
 Ἀντικίνωλιν⁸ στάδια ξ'. ἀπὸ Κινωλίδος εἰς Στεφάνην κώμην
 στάδια ρν'.⁹ ὄρμος ἐνθάδε. ἀπὸ Στεφάνης εἰς Ποταμοὺς χωρίον

murum civitatem, quae nunc Ionopolis vocatur, stadia 120. Ab
 Aboni-muro ad Aeginetis oppidulum et fluvium stadia 160. Ab
 Aeginete ad Cinolin villam et fluvium stadia 60. (habet autem et
 stationem navibus. ~~Ubi~~ ad vicium Anticinolin appellatum) sta-
 dia 60. A Cinoli ad Stephanem vicum stadia 150. hic Portus.
 A Stephane ad Potamos castellum stadia 120. Patet autem adi-

3) Lego Ἰωνόπολιν ex Luciano in Pseudomanti, qui refert Ale-
 xandram impostorem petiisse a
 Principe Romano, ut Aboni tei-
 chos, nomine mutato, Ionopolis
 vocaretur. Hud s. Quam, ut no-
 bis videtur, veram emendationem
 Hudsoni, ut solet, pro sua dedit
 Miller. Verba autem ipsa Luciani
 haec sunt: Ἐκείνο δὲ πᾶς οὐ μέ-
 γα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τοῦ
 Αλεξάνδρου, τὸ αἰτῆσαι παρὰ
 τοῦ αὐτοκράτορος μετονομασθῆναι
 τὸ Ἀβώνου τείχος, καὶ Ἰωνόπολιν
 κληθῆναι.

4) Αἰγινήτης dicitur Stephano
 Byzantino. Αἰγινήτης Arriano.
 Hud s. Cod. Par. Αἰγινήτην. Mil-
 ler scripsit ἐπὶ Αἰγινήτην πολί-
 χριον cet. Verba Stephani haec
 sunt: Αἰγινήτης πολίχριον καὶ πο-
 ταμὸς Παφλαγονίας. τὸ ἐθνικὸν
 ὁμοίως διὰ τὴν τοῦ πρωτοτύπου
 πρόληψιν. ἔοικε δὲ τὸ ὄνομα δη-
 λοῦν τὴν ἐν τῷ πόντῳ Αἰγίαν.
 Παφλαγονία γὰρ τῷ πόντῳ συν-
 εχῆς. In hoc certe errat Step-
 hanus, quod Aegineten et Aeginam
 idem oppidum esse existimat.
 Ego rem hoc modo cogitatione
 persecutus sum. Aegineta mihi
 videtur is fuisse, sive conditor op-
 pidi sive fluvius fuit, a quo no-
 men invenisset oppidum. Qui
 fiebat, ut oppidum tum Αἰγινή-
 του πόλις tum, cum Αἰγινήτης
 adiectivum quoque sit, Αἰγινήτης
 πόλις aut modo Αἰγινήτης appel-

laretur, quod ipsum etiam eo
 confirmatur, quod oppidum ab
 Arriano Αἰγινήτης, i. e. Αἰγινήτης
 πόλις vocatur. Quibus de cau-
 sis scriptura codicum eo magis
 videtur tuenda esse, quod non
 facile a quoquam Αἰγινήτην in
 Αἰγινήτου mutatum est et eam
 ipsam ob causam scripturam co-
 dicis parisini Αἰγινήτην ego emen-
 dationem librarii esse dico. Mil-
 ler scripsit Αἰγινήτην, dissimulans
 ut solet eam Hudsoni coniectu-
 ram esse. Conferri autem potest
 Marciani Ἀδάρον πόλις, πόλις
 Περσική, cuius Stephanus memi-
 nit. Alia exempla omitto.

5) Στάδια ρν'. Arriano. Hud s.

6) Κίνωλις Ptolemaeo et Stra-
 boni. Κίνωλις Arriano. Κίνωλις
 legisse videtur Marcianus, nam
 versu sq. Κινωλίδος habet. Hud s.
 Coniecturam Hudsoni ut solet
 Miller pro sua venditat.

7) Στάδια ξ' post ποταμὸν sup-
 plet Is. Vossius. Malim stadia ρξ'
 vel ρν'. nam Arrianus eandem
 ponit distantiam inter Aegineten
 et Cinolin ac inter Aboni-murum
 et Aegineten. Hud s. Miller re-
 cepit uncis circumdatum hoc
 supplementum. Male. „Asteriscus
 ante ἔχει tolli potest, si verba
 seq. ἔχει δὲ καὶ ὄφορμον paren-
 thesi includantur.“ Hoesch. Recte.

8) Lege Ἀντικίνωλιν. Straboni
 Ἀντικίνωλις. l. 12. p. 545 Hud s.

9) Στάδια ρν'. Arrian. Hud s.

στάδια ρά.¹⁰ ἔστι δὲ εἰσπλους εἰς Ποταμούς πορθμίους. ἀπὸ Ποταμῶν χωρίου εἰς Συριάδα ἄκραν¹¹ λεπτήν στάδια ρά. ἀπὸ Συριάδος ἄκρας κόλπος ἐκδέχεται· εἰσπλεύσαντι δὲ εἰς αὐτὸν εἰς Ἀρμένην κόμην καὶ λιμένα μέγαν εἰσι στάδιοι ν'.¹² ἔστι δὲ παρὰ τὸν λιμένα ποταμὸς Ὀχοσβάνης ὄνομα. ἀπὸ Ἀρμένης εἰς Σινώπην πόλιν στάδια ν'.¹³ κεῖται δὲ ἐπὶ τῶν ἄκρων νησίον, ὃ καλεῖται Σκόπελος, ἔχει [73] δὲ διέκπλου τοῖς ἐλάττοσι πλοίοις, τὰ δὲ μείζονα περιπλεῖν δεῖ, καὶ οὕτω κατάλπειν¹ εἰς τὴν πόλιν. εἰσι δὲ τοῖς περιπλέουσι τὴν νῆσον πλείους¹ ἄλλοι στάδια μ'. ἀπὸ δὲ Καραμβίδος ἄκρας πλέντι ἐπ' εὐθείας εἰς Σινώπην στάδια ψ'. οἱ πάντες ἀπὸ Ἀμάστριδος εἰς Σινώπην στάδιοι ρην. ἀπὸ δὲ Ἡρακλείας εἰς Σινώπην βμ'. ἀπὸ δὲ ἱεροῦ εἰς Σινώπην εἰσι στάδιοι γφο'. ἀπὸ Σινώπης εἰς Εὐαρχον ποταμὸν στάδια π'. οὗτος δὲ ποταμὸς ὀρίξει Παφλαγονίαν, καὶ τὴν ἐχομένην Καπα-

tus navigiis in Potamos. A Potamis castello ad Syriada promontorium parvum stadia 120. Syriada promontorium sinus excipit. Naviganti autem in ipsum ad Harmenem vicum et portum magnum sunt stadia 50. Iuxta portum vero fluvius est nomine Ochosbanes. Ab Harmena ad Sinopen urbem stadia 50. Ad extremitates autem iacet insula parva nominata Scopelus. Transitum quidem praebet minoribus navigiis, sed maiora [illam] circumnavigare oportet, et hoc modo ad urbem appellere, insulam vero circumnavigantibus alia adhuc stadia sunt 40. A Carambi autem promontorio in directum naviganti ad Sinopen stadia 700. Omnia ab Amastri ad Sinopen stadia 1750. Ab Heraclea vero ad Sinopen 2040. A Fano autem [Iovis Urii] ad Sinopen sunt stadia 3570. A Sinope ad Euarchum fluvium stadia 80. hic fluvius Paphlagoniam et finitimam Cappadociam disterninat. Veteres

¹⁰ Στάδια ρά. Arrian. Huds. Statim ante scripsit Miller προ ποταμῶν, quod Hoesch. Huds. Cod. Par. praebent, cum editore Vienn. ποταμούς, et recte.

11) Εἰς Λεπτὴν ἄκραν ρά. Arrian. Huds.

12) Στάδια ξ'. Arr. Huds. Miler στάδια.

13) Στάδια μ'. Arr. Atque ita legendum esse videtur ex sequentibus ἄλλοι στάδιοι μ'. Miller εἰσι στάδια. Stephanus Byz.: Ἀρμένη, κόμη Παφλαγονίας Μένιππος ἐν περίπλω. παρὰ δὲ Ξενοφῶντι ἐν ἀναβάσεως στ' Ἀρμήνην

διὰ τοῦ η'. Male Huds. vertit nomen Harmena. Xenoph. anab. VI. 1, 9. — Postremum commemoro, auctore Tzetza Sinopen urbem ab Homero appellatam esse Κάσον. V. Chil. XIII. 136: Ὀμήρω ἡ Σινώπη δὲ Κάσος τὴν κλήσιν φέρει.

1) Cod. Par. κατέρπειν. — Πλείους. In cod. Herv. et hic nota mendicanda est. Hoesch.

2) Huius fluvii meminit Stephanus in voce Καπαδοκία, Menippum citans, totidem fere verbis. Huds. Conf. quae diximus p. 176 et in nota 3, et in prolegg.

δοίαν. οἱ παλαιοὶ γὰρ τὴν ^{αὐτὴν Πλ.} Καππαδοκίαν³ καθήκειν βούλονται μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου· τινὲς αὐτοὺς Λευκοσύρους ἐκαλεσαν, νυνὶ δὲ μετὰ τὴν Παφλαγονίαν τὰ ἐχόμενα μέχρι τῶν Βαρβαρικῶν ὁρίων ἰδίως Πόντος καλεῖται. διήρηται δὲ εἰς ἐπαρχίας δύο.

Fragmenta Menippeï peripli.

I. Τίος, πόλις Παφλαγονίας τοῦ Πόντου, ἀπὸ Τίου ἱερέως, τὸ γένος Μιλησίου, ὡς Φίλων. Δημοσθένης δ' ἐν Βιθυνιακοῖς φησι, κτίστην τῆς πόλεως γενέσθαι Πάταρον, ἔλόντα Παφλαγονίαν, καὶ ἐκ τοῦ τιμᾶν τὸν Δία, Τίον προσαγορεύσαι. Μέννηται καὶ Μένιππος ἐν Παφλαγονίας περιπλῶ· Ἀπὸ Φύλλης ἐς Τίον πόλιν καὶ ποταμὸν Βίλαιον στάδιοι ^{τριᾶκῶσιοι}⁴. Οἱ πάν-

enim Cappadociam porrectam esse volunt usque ad Euxinum Pontum. nonnulli illos [sc. Cappadoces] Leucosyros appellarunt. Nunc vero quae Paphlagoniam proxime excipiunt usque ad fines Barbaricorum proprie Pontus vocantur. dividitur autem in duas praefecturas.

I. Tios, urbs Paphlagoniae Ponti, a Tio sacerdote, genere Milesio, ut Philo. Demosthenes autem in Bithyniacis inquit, conditorem urbis fuisse Pataram, capta Paphlagonia, et a colendo Iove, Tion appellavisse. Meminit etiam Menippus in Paphlagoniae peripto: A Psylla regiuncula ad Tium urbem et fluvium

3) Lege Καππαδοκίαν. Sic Stephanus Byz. Hud. s. Etiam Cod. Paris. Κληπακίαν, consentiens codd. Hoeschel. Sed Miller more suo malo sibi arrogavit Hudsoni coniecturam, quam nos quoque recipiendam esse putavimus. Conf. Menippi ipsius fragmentum, a Stephano Byz. s. v. Καππαδοκία servatum atque infra transscriptum; praeterea autem Plin. hist. nat. VI. 2: Flumen Evarchum: Gens Cappadocum, oppidum Gazura et Gazelum: annis Halys a radicibus Tauri per Cataoniam Cappadociamque decurrens. Oppida Gangre, Carusa, Amisum liberum, a Sinope CXXX M. passuum. Eiusdemque nominis sinus tantum recessus, ut Asiam paene insulam faciat, CC M. passuum

aut amplius per continentem ad Issicum Ciliciae sinum.

4) V. trab. XII. p. 544. Hud. s.

*) „Corruptissime Mss. ἀπὸ Φύλλης χωρίον ἐς Τίον πόλιν καὶ ποταμὸν Βίλαιον στάδιοι στ' οἱ πάντες ἀπὸ Ἡρακλείας εἰς τὴν πόλιν καὶ ποταμὸν Βύλαιον. Salmas.“ — „Corruptissime in Mss. legitur: ἀπὸ Φύλλης χωρίον ἐς Τίον πόλιν καὶ ποταμὸν Βίλαιον στάδιοι ἑξ. οἱ πάντες etc.“ Berkeley. Fragmentum ipsum servavit Stephanus Byz. Hoc loco priorem numerum *τριᾶκῶσιοι* falsum esse ipse nos docet Stephanus eo fragmento, quod s. v. Φύλλα servatum et a nobis pag. 171 editum est. Quam ob causam quod Miller coniecit τ' (300) mutatum esse in π' (80), vix improbandum esse

τες ἀπὸ Ἡρακλείας εἰς Τίον πόλιν καὶ ποταμὸν Βίλαιον στάδιοι τριακόσιοι ἑβδομήκοντα**). Καὶ πάλιν οἱ πάντες ἀπὸ Τίου εἰς Ἀμαστριν στάδιοι εἰκοσι.***)

II. Καππαδοκία, χώρα τῆ Κιλικία πρόσβορρος*), ὡς φησι Μένιππος ἀπὸ Σινώπης εἰς Εὐαρχον**) ποταμὸν, ὃς ὀρίζει Παφλαγονίαν καὶ Καππαδοκίαν.***) . . . λέγεται καὶ Καππαδοκίσα. †) . . . Διειρηται δ' οὐχ ὡς νῦν εἰς πρώτην καὶ δευτέραν, ἀλλ' εἰς μεζονα καὶ ἐλάττονα καὶ μικρὰν καὶ μεγάλην. ††)

Bilaeum stadia CCC. Omnia ab Heraclea ad Tium urbem et fluvium Bilaeum stadia CCCLXX. Et rursus: Omnia a Tio ad Amastrin stadia viginti.

II. Cappadocia, regio ad partem aquilonarem Ciliciae vergens, uti Menippus dicit: a Sinope usque ad Euarchum fluvium, qui Paphlagoniam et Cappadociam terminat. . . . Dicitur quoque Cappadocissa. . . . Divisa autem fuit, non uti nunc, in primam et secundam, sed in maiorem et minorem, et in parvam atque magnam.

videtur. Praeterea hoc quoque non praetereundum est, a Stephano s. n. Τίος dici ἐν Παφλαγονίας περιπλῶ, contra vero s. n. Φύλλα: ἐν περιπλῶ τοῦ Πόντου. Unde haec varietas orta esset, non potui cogitatione assequi. Ceterum ex his duobus locis videmus, qua ratione Menippus periplum suum composuerit, cum Stephanus e Menippi integro libro sua excerptis. . . . Mela I. 19: Tios oppidum, Milesiorum quidem colonia, sed iam soli gentisque Paphlagonum.

**) Plin. hist. nat. VI. I: oppidum Tium ab Heraclea triginta octo mil. passuum. Fluvius Bilis. Ex hoc loco fortasse liquet, Plinium esse usum Menippi periplo, quem auctiorem postea edidit Marcianus.

**) Numerus εἰκοσι (i. e. κ') hoc loco est falsus; verum habet Marciani editio Menippe peripli. Apud Arrianum p. 14 sq., si singulos numeros dimensionum computas, reperies 110 stadia. In Stephani libro certe numerus ὁ ὀmissus est; itaque σκ' facit 220.

*) Salmasius emendari voluit πρόσχωρος, sed sine ulla causa

**) Berkel. adnotavit: „Admodum mihi suspectum est τὸ Εὐαρχον, nam fluvium hoc nomine in hisce regionibus non agnoscunt geographi, fortassis rescribendum εἰς Εὐφράτην ποταμὸν. Nam Strabo (XII. p. 540) de finibus Cappadociae verba faciens, et longitudinem eius describens, Euphratis meminit.“

**) Berkel.: „Post haec verba quaedam temporis duritate vel Epitomatoris incuria excidisse firmiter mihi persuadeo. Nam probandum erat ex Menippo, Cappadociam respectu Ciliciae ad septentrionem esse sitam, quod in allegatis verbis non conspicio. Fortassis etiam stadiorum numerus desideratur: nam Menippus orbem terrarum per σταδιασμούς i. e. dimensionem per stadia descripsit.“

†) Strabo XII. p. 540.

††) Berkel. haec: „Agit noster nunc de Cappadociae divisione, et verissimum est, antiquis temporibus, teste Strabone XII. divisam fuisse in magnam scilicet.

Πόντων τῶν Β' περιπλους.

Ἀπὸ Εὐάρχου ποταμοῦ εἰς Καροῦσαν⁵ χωρίον στάδια ο'.
 ἔχει δὲ καὶ λιμένα τοῖς ἀφ' ἐσπέρας ἀνέμοις· ἀπὸ Καρούσης χω-
 ρίου εἰς Ζάγωρον⁶ χωρίον στάδια ρκ'.⁷ ἀπὸ Ζαγόρου χωρίου εἰς
 Ζάληκον⁸ ποταμὸν καὶ κώμην ἀλίμενον στάδια ρκ'.⁹ [74] ἀπὸ Ζά-
 ληκος¹ ποταμοῦ εἰς Ἄλυν ποταμὸν πλωτὸν στάδια ρν'. ἀπὸ Ἄλυσ²

Duorum Pontorum periplus.

Ab Euarcho fluvio ad Carusam castellum stadia 70. etenim portum habet [patentem] ventis ab occidente ruentibus. A Carusa castello ad Zagorum castellum stadia 120. A Zagoro castello ad Zaliscum fluvium et vicum importuosum stadia 120. A Zalisco fluvio ad Halym fluvium navigabilem stadia 150. Ab

seu proprie dictam (quae Cappadocia ad Taurum vocabatur) et minorem, Cappadociam ad Pontum nuncupatam. Verum aetate Stephani alia obtinebat divisio, et non duntaxat in primam et secundam, sed etiam in tertiam Cappadociam. Nam quemadmodum ex una Palaestina tres provinciae natae sunt, de quibus in Notitia et Novell. Iustiniani CXIII: sic quoque ex una Cappadocia, primo duae, et deinde tres provinciae prodire. Quo pacto in duas fuerit partita, legendum apud Gregorium Presbyterum in vita Nazianzeni. Sed urbem Mucissum, de qua etiam Stephanus suo loco, aliquando secundae, et aliquando tertiae Cappadociae adscribunt. In Synodo sexta subscripsit Theopompus episcopus Iustinianopoleos, sive Mostenorum (ubi legendum Mucissenorum vel Mocissenorum, aliquando enim id oppidi nomen per *ov*, aliquando per *ω* scribitur) Metropoleos secundae Cappadociae. Sed interpres Gregorii Nazianzeni in funebri patris oratione Mucissum tertiae Cappadociae attribuit, ita enim ille: *Δευτέρως Καππαδοκίας μητροπόλις Τύανα, καὶ τρίτης ὁ Μούκισσος· τὴν γὰρ Καππαδοκίαν μίαν οὖσαν, εἰς δύο ἔτεμων· εἶτα*

πάλιν εἰς τρεῖς. Atque haec de Cappadociae divisione sufficiant."

5) *Κυπτασία* Ptolemaei. Hud. s. Peripl. anonymus p. 8: *Καρούσαν, ἐμπόριον καὶ λιμένα τοῖς ἀφ' ἐσπέρας ἀνέμοις πρώτον Πολληγιον ὀνομασμένον.* Arriani peripl. p. 15.

6) *Ζάγωρα* Arriani. Hud. s. *Ζαγόρον* Cod. Par. Peripl. anonym. p. 8: *Ζάγωρον χωρίον, ἤδη Καλίππου λεγόμενον.*

7) *Στάδια ρν'*. Arr. Hud. s. Valde differunt numerus peripl. Arriani: et anonym.

8) *Ζάλισκος* dicitur Ptolemaeo. Ita Miller. *Ζάληκον* Cod. Par.

9) Forsan *στάδια ρν'*. nam a Zagora ad Halym stadia 300 numerat Arriani. Hud. s. Nihil mutavi.

1) Forte *Ζαλήκον*. Hud. s. *Ζάλισκος* Cod. Par. Miller *Ζαλίσκου*. Periplus anon. et Theognostus (Cramer Anecd. p. 59) praebent *Ζάληκος*, atque Constantin. Porphyg. (imper. orientalis p. 7): *Ζάλικος, πόλις τῆς τρίτης Καππαδοκίας.* Itaque iure reiicio supra *Ζάλισκος*, et hic *Ζαλίσκου*.

2) Moeschel. edit *Ἄλυν*, *Ἄλυσ*. — Alii aspiratur. Hud. s. Herodot. 1. 72. Strabo. XII. p. 544. Eustath. ad Dionys. 784 al., Nicoph. Blemmyd. paraphr. p. 48 ed. Berkel. al.

ποταμοῦ εἰς λίμνην καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτῆς σάλον, ὃς καλεῖται Ναύσταθμος, στάδια ρι'.³ ἀπὸ Ναυστάθμου εἰς ἑτέραν λίμνην, καλουμένην Κωνάπιον,⁴ ἀλλεμον στάδια ρι'.⁵ ἀπὸ Κωνάπιου εἰς Ἄμισον πόλιν στάδια ρν'.⁶ οἱ πάντες ἀπὸ Σινώπης εἰς Ἄμισον στάδια τν'.⁷ ἀπὸ δὲ Ἱεροῦ εἰς Ἄμισον εἰσὶν στάδιοι ρβ'. ἀπὸ Ἄμισου ἐπὶ τὸν Ἄκαυστον⁸ ποταμὸν στάδια κ. ἀπὸ τοῦ Ἄκαυστον⁹ εἰς κόμην καὶ ποταμὸν Χαδίσιον¹⁰ στάδια ρν'.

Haly fluvio ad paludem et Salum superiacens, quod Naustathmus appellatur, stadia 120. A Naustathmo ad aliam paludem importuosam, quae Conopeium nominatur, stadia 120. A Conopeio ad Amisum civitatem stadia 150. Omnia a Sinope ad Amisum stadia 350. A templo vero [Iovis Urii] ad Amisum sunt stadia 1520. Ab Amiso ad Lycastum fluvium stadia 20. A Lycasto ad vicium et fluvium Chadisium stadia 150.

3) στάδια γ' Arriano. Huds. Anon. peripl. 40 stadia numerat.

4) Κωνάπιον Arr. Huds.

5) στάδια ν'. Arr. Huds. Etiam Anon. peripl.

6) στάδια ρη' Arr. [et peripl. anon.] Huds.

7) Hic numerus certe mendosus, ut et ille qui sequitur. Huds. Conf. Steph. Byz.: Ἄμισός, πόλις ἀξιόλογος, διέχουσα Σινώπης σταδίους ἑννακοσίους. ἔστι δ' ἐν τῷ Πόντῳ. Nullam medelam praebet Cod. Par. et Miller. Strabo lib. XII. p. 547 convenit cum Stephano dicens: Ἄμισός, πόλις ἀξιόλογος, διέχουσα τῆς Σινώπης περὶ ἑννακοσίους σταδίους. Alium. autem stadiorum numerum (1020) reperis apud Arrianum, si eius dimensiones singulas computas. Plinii CXXX M. pass. (v. supra p. 73 not. 3) efficiunt 1040 stadia. Merkel. ad Stephani locum l. adnotavit haec: „Stadiorum numerus in Periplo Marciani Heraeleotae profligatissime est depravatus; nam ubi librarii 350 scil. τν' exararunt, alius numerus est reponendus. Ἀπὸ Κωνάπιου εἰς Ἄμισον πόλιν στάδια ρν'. οἱ πάντες ἀπὸ Σινώπης εἰς Ἄμισον στά-

δια κίλ. Quicunque enim in Marciano uniuscuiusque intervalli numerum collegerit, inde debere summam nongentorum et triginta stadiorum colligi, manifestissime comperiet.“ Caracallae temporibus urbs Amisus libera fuit; hoc videmus ex eiusdem imperatoris aliquot nummis inscriptis AMICOT EAETΘEPAC, al. V. Salm as. in Exercit. Plin. p. 889. Conf. Eustath. ad Iliad. p. 361.

8) Ἄκαυστον lege et mox Ἀκαύστον. Huds. Ἄκαυστον, et mox Ἀκαύστον Cod. Paris. De Hudsono Miller, ut solet, mentitur.

9) Hunc locum (paulo tamen auctiorem) citat Stephanus in voce Χαδίσια et Menippo adscribit. Huds. Ille autem locus non ex Marciani editione Menippe peripli, sed ex Menippo integro desumptus est.

10) Χαδίσιον Steph. Byz. Huds. Χαδίσιον Cod. Par. Nihil mutari potest. Quae deinde Hudsonus et Miller ex Stephano [ἀπὸ Χαδίσιον ἐπὶ τὴν Ἴριον ποταμὸν στάδια ρ.] uncis inclusa adiecerunt, consulto reieci; non enim sunt ex Marciani Editione, sed ex Menippi ipsius libro servata.

Fragmenta Menippeï peripli.*)

I. Χαδισία,**) πόλις Λευκοσύρων. Ἑκαταῖος γενεαλογιῶν δευτέρῳ· ἡ δὲ Θεμισκύρη πεδίον ἐστὶν ἀπὸ Χαδισίης μέχρι Θερμώδοντος. Μένιππος δὲ Χαδισίον κόμην καὶ ποταμὸν ἐν περιπλῶ τῶν δύο Πόντων φησὶν· Ἀπὸ τοῦ Λυκάστου εἰς κόμην καὶ ποταμὸν Χαδισίον στάδια ἑκατὸν πενήκοντα· ἀπὸ Χαδισίου ἐπὶ τὸν Ἴριον ποταμὸν στάδια ἑκατόν.

II. Ἐρμώνασσα, νῆσος μικρὰ, πόλιν ἔχουσα ἐν τῷ Κιμμερίῳ Βοσπόρῳ, Ἰώνων ἄποικον. . . . Στραβῶν ἑβδόμῃ Ἐρμώναστος κόμην φασί. Μένιππος δὲ χωρίον Τραπεζοῦντος ἐν Περιπλῶ τῶν δύο πόντων.***)

III. Χαλδία, χώρα τῆς Ἀρμενίας. Μένιππος ἐν περιπλῶ τῶν δύο Πόντων· τὴν μέχρι τούτων τῶν βάρων ἐστὶν ἡ Ποντικὴ βασιλεία, καὶ κατὰ Τιβαρίην καὶ Χαλδίην, καὶ Σανδίκην. Οἱ ἐν ταύτῃ κατοικοῦντες Χάλδοι. Οὕτω γὰρ ἐπεκράτησε. †)

I. Chadisia, urbs Leucosyrorum. Hecataeus genealogicorum secundo: Themiscyra vero campus est a Chadisia ad Thermodontem usque. Menippus vero Chadisium vicum et fluvium in periplo duorum Pontorum vocat: a Lycasto ad vicum et fluvium Chadisium stadia centum quinquaginta. A Chadisio ad Irim fluvium stadia centum.

II. Hermonassa, insula parva urbem habens in Cimmerico Bosporo, Ionum colonia. . . . Strabo libro VII. Hermonactis pagum appellat. Menippus vero castellum Trapezuntis in Periplo duorum Pontorum.

III. Chaldia, regio Armeniae. Menippus in periplo duorum Pontorum: usque ad haec loca est Ponticum regnum, et iuxta Tibariam, et Chaldiam, et Sandicam. Habitantes in ea Chaldi. Sic enim obtinuit.

*) Tria priora fragmenta servavit Stephanus Byz.

**) Stephanus s. v. Χαλίσια, πόλις Λιβύης. . . . ἔστι καὶ ἄλλη πρὸς τῷ Πόντῳ, μία τῶν Ἀμαζόνων, ἣς οἱ οἰκῆτορες Χαλίσιοι. Hoc loco Χαλίσια e Χαδισία esse corruptum opinatur Miller. Apollon. Rhod. II. 1000: νόσφι δ' ἄκοντοβόλοι Χαδῆσαι, ubi Wellauer Χαδῆσαι pro Χαλῆσαι emendavit. Ibi Schol.: Λυκάστιον, χωρίον τῆς Λευκοσυρίας, ἀφ' οὗ Λυκαστίας εἶπε τὰς Ἀμαζόνας. Χαδῆσιος δὲ αὐτὰς εἶπεν Ἑκαταῖος, ἀπὸ τοῦ

χάδῆσαι. Apud Marcianum legitur Χαδέσιον; itaque in Menippi fragmento Χαδῆσία legendum esse cum η non sine iure suspicatus est Luc. Holstenius in Notis et Castigationibus ad Steph. Byz.

***) De urbe Hermanasse conf. Dionysium Perieg. 552. atque ad eum Eustathii commentarios, V. 549. Conf. Strab. VII. p. 306 et XII. p. 309.

†) Lege: καὶ μέχρι δὲ τῶν Τιβαρηῶν ἐστὶ ἡ ποντικὴ βασιλεία, vel ἡ μέχρι τῶν Τιβαρίων. Nam Τιβαριοὶ et Τιβαρηνοὶ diceban-

I. Μένιππος δὲ ταῦτά φησιν· Ἐλθόντες εἰς Σικελίαν στρατὸς πολλὸς ἐξ Ἰταλίας, τοὺς τε Σικελοὺς κρατήσαντες μάχῃ, ἀπέστειλαν εἰς τὰ μεσημβρινὰ καὶ τὰ ἐσπέρια μέρη αὐτῆς, καὶ ἀντὶ Σικανίας Σικελίαν τὴν νῆσον ἐποίησαν καλεῖσθαι. ††)

II. Χιτώνη, [δῆμος Ἀττικῆς· ἀπὸ τοῦ δήμου οὖν ἔσχε τὴν ὀνομασίαν] ἢ Ἄρτεμις. †††) Λέγεται καὶ Χιτωνία, ὡς παρὰ Μενίππῳ. Ὁ Βυζάντιος καὶ Ἐπίχαρμος ἐν σφίγγι·

Καὶ τὸ τῆς Χιτωνίης ἀύλησατο τίς μοι μέλος.

I. Haec vero Menippus dicit: Profecti in Siciliam cum ingenti exercitu ex Italia, Sicanis proelio superatis, ad Meridionales et Occiduas regionis partes eos delegarunt; et ut pro Sicania Sicilia insula vocaretur effecerunt, uberrimamque soli regionem habitantes incoluerunt.

II. Chitone, [vicus Atticae; ab eo vico igitur habebat nomen] sic Diana. Dicitur etiam Chitonia, ut apud Menippum. Byzantius et Epicharmus in Sphinge:

Et Chitoniae quis mihi tibia cecinerit melos.

tur. Pro Σανδίκην lego Σινδικήν. Καὶ κατὰ Τιβαρίην καὶ Χαλδίην καὶ Σινδικήν. Nam ita omnino legendum. Salmas. Alia coniectura. Locus est corruptissimus, leg. καὶ μέχρι τῶν Τιβαριῶν ἔστι ἡ ποτικὴ βασιλεία. Vel μέχρι τῶν Τιβαριῶν. Salmas. Recte Salmasius iudicat, Σινδικήν hic reponendum esse. Sannos agnoscit Strabo lib. XII. p. 540. hinc liquet esse legendum ap. Steph. Σαννικήν. Berkel. — Οὕτως γὰρ ἐπεκράτησαν legunt MSS. Salmas.

††) Ex Constantino Porphyrog. de themat. lib. II. 9.

†††) Iam Meursius libro de populis Atticae recte monuit hunc locum quem Steph. Byz. servavit, esse mutilum, atque expleri posse ex Callimachi Scholiasta ad hymnum p. 5, ubi legitur Χιτώνη· ἔστι δὲ δῆμος Ἀττικῆς, et mox: ἀπὸ τοῦ δήμου οὖν ἔσχε τὴν ὀνομασίαν ἢ Ἄρτεμις. Itaque supplevi: δῆμος Ἀττικῆς etc., qua re οὕτως, quod epitomator Stephani suo iure scripsit, evanescere necesse est.

[ΣΤΑΔΙΑΣΜΟΣ ΗΤΟΙ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΤΗΣ
ΜΕΓΑΛΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.]

[Πρόλογος.]

Λεδειγμένων οὖν τούτων τὸ φιλομαθὲς καὶ σπουδαῖον ἀγά-
μενος τῆς σῆς ἀγάπης, ἀδελφὲ τιμιώτατε, ἔδοξέ μοι, καὶ τὸν
τῆς μεγάλης θαλάσσης σταδιασμὸν ἤτοι περίπλουν δηλώσαι σοι
ἐπ' ἀκριβέστατα· ὅπως δὲ τούτων ἀναγνοῦς ἔμπειρος ἔσῃ, ἀφξά-
μενος ἀπὸ Ἀλεξανδρείας τῆς Φαρίτιδος ἕως Διοσκουριάδος τῆς ἐν
τῷ Πόντῳ κειμένης, καὶ τῆς Εὐρώπης ἀπὸ Ἱεροῦ, τῆς πρὸς τῇ Χαλ-
κηδόνι κειμένης, μέχρις τῶν Ἡρακλεωτικῶν στηλῶν καὶ Γαδεΐρων,
θέλων πάντας ἀνθρώπους ὠφελεῖν. ἐμφανῶ δὲ καὶ τὰς διαιρέ-
σεις ἀπὸ τῆς Ἀσίας πρὸς τὴν Εὐρώπην, γράψας ὧδε καὶ τῶν
νῆσων τὰ ἀπ' ἀλλήλων διαστήματα, πόσαι τέ εἰσι καὶ τίνες φαί-
νονται ἐν τῷ πλέειν ἐπ' αὐτὰς καὶ ὀπηλίκαι εἰσὶν καὶ τίσιν ἀνέ-
μοις χρῶνται· καὶ ποῖος ὁ πλοῦς, δείξω σοι κατ' ἀλήθειαν.

Prooemium.

Quibus patefactis quum cupiditatem discendi atque studium,
quo amor tuus flagrat, frater clarissime, vehementer admirarer,
consilium cepi, ut tibi quam accuratissime possem stadiasumum
sive periplus maris magni patefacerem, eam ut tu rem
legendi cognosceres. Sum ego autem in describenda ora Asiae
maritima progressus ab Alexandria Pharia Dioscuriadem, ad
Pontum positam, in describenda autem ora Europae maritima
progressus sum ab Hiero, quod propter Chalcedonem situm est, ad
columnas Herculeas et Gades insulam, quod faciendo ego omni-
bus hominibus prodesse volui. Intervalla autem ab Asia ad Eu-
ropam postquam perscripsero, etiam ostendam, quam longe inter
se distent insulae, quot eae sint, quales praeternavigantibus
apparent, quantae sint, quibus utantur ventis, denique vere di-
cam, quae sit navigandi ratio.

† Σταδιασμός τῆς (μεγάλης) θαλάσσης.

[Ἄγνωστος.]

Ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Χερσόνησον² (λιμὴν ἐστὶ³) σταδ. β'. Ἀπὸ Χερσονήσου εἰς Δυσμὰς* (λιμὴν ἐστὶν ἀγωγῆς χιλίων οὐ μείζονος ζ'⁵). Ἀπὸ Δυσμῶν εἰς Πλωθίνην⁶ (σάλος ἐστὶν ὁ τόπος ἀλι-

Stadiasmus maris.

Ab Alexandria ad Chersonesum stadia 2. Portus est. A Chersoneso ad Dysmas. Portus est aditus non maioris quam stadiorum septem. A Dysmis ad Plinthinen stadia 200. Locus idoneus

1) Addidi *μεγάλης*. Primum enim debuit dici, cuius maris stadiasmus esset, et tum etiam in prologo iam ita scriptum erat. Nec minus excidit terrae nomen, cuius descriptio sequitur, quam ob causam *Ἄγνωστος* addidi.

2) Haec Chersonesus a Ptolemaeo geogr. IV, 5. parva dicitur. Conf. Strabo lib. XVI. p. 799: *καὶ Χερσόνησος φρούριον, πλησίον ἤδη τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ τῆς Νεκροπόλεως ἐν ἑβδομήκοντα σταδίοις*. Ex his verbis et situ loci a Ptolemaeo indicato apparet, numerum stadiorum β' falsum esse, et fortasse scribendum ζ'. Scylax dicit (p. 44 ed. Huds.), Chersonesum circumnavigari posse stadii ducentis.

3) Quamquam in reliqua oratione numerus stadiorum semper additus est loco terminum ad quem usque mensura definitur constituenti, et totus codex ita refertus est omnis generis flagitiis librarii, ut transpositio non possit ullo modo videri violenta, tamen reliqui *στάδια β'* pristino loco inclusive *λιμὴν ἐστὶ* signis parentheos.

4) Dysmae a nullo alio scriptore commemorantur.

5) In codice ita legitur: *χιλίων οὐ μείζονος ζ'*, in quibus literis Iriarte coniecit inesse scripturam *χιλίων οὐ μείζονος ζ'*, quam tamen neque per sermonem licet neque per

sententiam pro vera habere. Mihi quidem ita videtur scribendum esse: *λιμὴν ἐστὶν ἀγωγῆς οὐ μείζονος ἢ σταδίων ζ'*, ita ut hanc habeamus sententiam: portus est aditus sive oris non maioris quam stadiorum septem. Primum enim videtur ἀγωγῆς hoc loco non posse significare aut importationem aut importatas merces, sed locum, ubi sive per quem quid importetur sive agatur. Numerus mensurae ab Chersoneso usque Dysmas post numerum ζ' a librario omissa est. Verba *λιμὴν... μείζονος-ζ'* signis parentheos circumdedit, atque signa.... addidi.

6) Plinthine videtur fuisse vicus, a quo sinus, ad quem situs fuit, nomen accepit. Cf. Strab. XVII. p. 799, qui tamen nomen *Πλωθίνην* scribit. Noster anonymus ipse de Plinthine dicit: *σάλος ἐστὶν ὁ τόπος ἀλιμένος*. Etiam Ptolemaeus geogr. IV. 6 scribit nomen *Πλωθίνην*. Scylax habet haec p. 44 ed. Huds.: *Ὁ δὲ ἀνάπλους εἰς τὴν λιμὴν βραχὺς ἐκ Φάρου. Ἔστι δὲ καὶ Χερσόνησος, καὶ λιμὴν ἐστὶ δὲ τοῦ παράπλου στάδια σ'*. Ἀπὸ Χερσόνησου δὲ Πλωθίνως ἐστὶ κόλπος. τὸ δὲ στόμα ἐστὶ τοῦ Πλωθίνου κόλπου εἰς Λευκὴν Ἀκτὴν πλοῦς ἡμέρας καὶ νυκτός. Τὸ δὲ εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Πλωθίνου κόλπου δις τοσοῦτον. Περιοικεῖται δὲ κύκλω. Hero-

μενος) σταδ. δ'. Ἀπὸ Πλευθίνης ἐπὶ Ταπόσειριν ¹ (πόλις ἐστὶν ἀλίμενος, ἱερὸν τοῦ Ὀσίριδος) σταδ. ζ'. Ἀπὸ Ταποσειρείως ἐπὶ τὸ Χειμῶ ² σταδ. ζ'. κώμη ἐστὶ βράχη ἐπιφανιόμενα. Ἀπὸ τοῦ Χειμῶ ἐπὶ τὸν Γλαύκον ³ σταδ. π'. Ἀπὸ τοῦ Γλαύκου εἰς Ἀντιφρας ⁴ (σάλος ἐστὶν ὁ τόπος) σταδ. π'. Ἀπὸ τῶν Ἀντιφρῶν ⁵ ἐπὶ τὴν Δέρρον ⁶ (ὑφορμός ἐστι θερινός, καὶ ὕδωρ ἔχει) σταδ. ζ'. Ἀπὸ τῆς

appellendo navibus, sed non habet portum. A Bliathine usque ad Taposirin stadia 6. Oppidum sine portu. Ibi templum Osiridis. A Taposiri usque ad Chimum stadia 7. Vicus est. Prope vada conspicua. A Chimo usque ad Glaucum stadia 80. A Glaucō ad Antiphras stadia 70. Is locus statio est. Ab Antiphris usque Derrhin (appellunt huc aestate locusque habet aquam) stadia

dot. II. 6: ἀπὸ τοῦ Πλευθινήτου κόλπου. Steph. Byz. Πλευθίνη, πόλις τῆς Αἰγυπτίας, ἀπὸ τῆς Σαμαρείας. V. Casaubonum ad Athenaei deipn. p. 74. — Noster anonymus locum, dictum a Strabone ἢ Νικίου κώμη, non commemorat.

1) Anonymi urbem Ποσίριον appellat Strabo l. I. Ταπόσειρις, qui tamen duo eiusdem nominis oppida circa Alexandriam indicat. Dicit enim XVII. p. 799: εἶτα Κυνὸς σῆμα· εἶτα Ταπόσειρις, οὐκ ἐπὶ θαλάσῃ, πανήγυριν δεχομένη μεγάλην· καὶ ἄλλη ὁ ἐστὶ Ταπόσειρις ἐπέκεινα τῆς πόλεως ἰκανῶς· αὐτῆς δὲ πλησίον ἐπὶ τῇ θαλάσῃ πετρωδὲς χωρίον, καὶ αὐτὸ δεχόμενον πολλοὺς τοὺς ἀκμαζοντας ἀπασαν ὥραν ἔτους· εἶθ' ἡ Πλευθίνη καὶ Νικίου κώμη· καὶ Χειρόδησος φρούριον, πλησίον ἤδη τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Νεκροπόλεως ἐν ἐρδομηκοντα σταδίους. et p. 800: μετὰ δὲ τὴν διώρυγα τὴν ἐπὶ Σχεδιαν ἀνοῦσαν, ὁ ἐξῆς ἐπὶ τὸν Κάνωπον πλοῦς ἐστὶ παράλληλος τῇ παραλία τῇ ἀπὸ Φάρον μέχρι τοῦ Κανωβικοῦ στόματος· στενὴ γὰρ τις ταινία μεταξὺ διήκει τοῦ τε πελάγους καὶ τῆς διώρυγος, ἐν ᾗ ἐστὶν ἢ τε μικρὰ Ταπόσειρις, μετὰ τὴν Νικόπολιν καὶ τὸ Ζεφύριον, ἀραρα ναῖσκον ἔχουσα Ἀρσινόης Ἀφροδίτης. Steph. Byz. Ταπόσειρις, πόλις Αἰγύπτου,

πλησίον Ἀλεξανδρείας. Ptoleop. de aedif. VI. 6: ἐνταῦθα πόλις ἐστὶν ἡμέρας ὁδῶ Ἀλεξανδρείας· διέχουσα, Ταπόσειρις ὄνομα, ἵνα δὴ ταφῆναι τὸν τῶν Αἰγυπτίων θεὸν Ὀσίριον λέγουσιν.

2) Non dubitandum est, quin in XI, quod colex Matrit. praebet, locus Χειμῶ κώμη lateat.

3) Glaucō a Ptolemaeo promontorium dicitur.

4) Etiam Strabo XVII p. 799 scribit: αἱ Ἀντιφραι, μικρὸν ἀπωτέρω τῆς θαλάσσης. Ptolemaeus IV. 5 Ἀντίφρα et Steph. Byz. Ἀντίφρα, πολὺν Ἀλεξανδρείας ἔγγυς, οὐ πολὺ ἀπαιτέρω θαλάσσης. — Verba σάλος ἐστὶν ὁ τόπος, quibus anonymus locum Ἀντιφρας accuratius describit, signis parenthesis circumdedit.

5) Triarte edidit: Ἀπὸ τοῦ Ἀντιφρῶ (sic) ἐπὶ τὸ Δέρρον. Ego τῶν Ἀντιφρῶν correxi inclusive ὑφορμος... ἔχει parenthesis.

6) Anonymus habet: τὸ Δέρρον, et τῆς ἢ Δέρρας. Post Ἀντίφρα locum nominat Strabo l. I. εἶθ' ὁ Δέρρις λιμὴν, καλούμενος οὕτως διὰ τὴν πλησίον πέτραν μέλαιναν δέρεϊ εοικνίαν· ὀνομάζουσι δὲ καὶ Ζεφύριον τὸν πλησίον τόπον. εἶθ' ἄλλος λιμὴν Λευκάστις, καὶ ἄλλοι πλείους. εἶτα Κυνὸς σῆμα· εἶτα Ταπόσειρις. Ptolemaeus l. I. Δέρρις. Scylax in Thracia p. 27 ed. Huds. indicat simile nomen:

Δέρβεως ἐπὶ τὸ Ζεφύριον¹ (λιμὴν ἔστι καὶ σάλος ἔχει) σταδ. ὕ.
 Ἐκ τῆς Ζεφυρίου εἰς Πηδωνίαν² σταδ. ρι'. Ἐκ τῆς σταδίων³ ταύτης
 σκόπελος ἔστι καὶ καλεῖται Μύρμηξ, καὶ ἀκρωτήριον καὶ καλεῖ-
 ται Τραχεῖα, σταδ. ζ'. Ἐκ τῆς Πηδωνίας εἰς Πνιγέα⁴ σταδ. ζ'. ἀκρω-
 τήριον ἔστι ταπεινὸν εἰσάγον δεξιῶς εἰς τὸν πλαταμῶνα. Ἐκ
 τῆς Πνιγέως εἰς τὸν Φοινικοῦντα⁵ σταδ. ρμ'. (νησία εἰσι⁶ Δίδυμα,
 ὕφορμος ὑπ' αὐτὰ⁷ βαθὺς φορτηγῶς.) ὕδωρ ἔχει λακκαῖον ἐν τῷ
 φάραγγι. Ἐκ τῆς Φοινικοῦντος ἐπὶ τὰ Ἐρμαῖα⁸ σταδ. ζ'. ἐκ δεξιῶν

sunt 7. A Derrhi usque ad Zephyrium stadia 400. Portus est et salum habet. A Zephyrio ad Pedoniam stadia 110. Ab ea stadiis . . . est scopulus, qui Myrmex vocatur, et promontorium, appellatum Trachia stadiis 7. A Pedonia Pnigeum stadia 7. Promontorium humile est, quod ducit a dextra ad rupem in mare imminet. A Pnigeo ad Phoenicunta stadia 140. Ibi insulae Geminae, ad quas appellari possunt naves onerariae. Habet aquam cisterninam in fossa. A Phoenicunte ad Hermaea

Δέρβης ἐμπόριον. Non improbable est, eadem de causa illud emporii nomen ortum esse.

1) Scripsi Ζεφύριον, et paulo post Ζεφυρίον. In apographo est: Ζεφύρον et Ζεφύρον λιμὴν. . . ἔχει signis includendum duxi. Promontorium Zephyrium commemorat Strabo et Ptolemaeus l. 1. Steph. Byz. Ζεφύριον. . . ; ἔστι καὶ ἀκρὰ τῆς Αἰγύπτου, ἀφ' ἧς ἡ Ἀφροδίτη καὶ Ἀρσινόη Ζεφυρίτις, ὡς Καλλιμαχος. V. Athenaei deipno s. VII. p. 315 et Catullum de Coma Berenices.

2) Anonymus habet Πεζάνη, in quo nomine latet Ptolemaei vicus Πηδωνία.

3) Ἐκ τῆς σταδίων ταύτης. Hic locus mendosus est. Dubito, num Iriarte eum recte legerit, nisi, quod probabilius, iam librarius ita scripsit. Hoc fortasse modo potest legi: Ἐκ τῆς σταδίων ζ' σκόπελος — καὶ καλεῖται Τραχεῖα (in apogr. Τραχεῖα.) Haec videtur certe sententia scriptoris. Ptolemaeus inter Derrhin et Glaucum portum Δεύνασπιν commemorat, neque ibi habet Zephyrium, Pedoniam et Pnigeum, sed

paulo post Πηδωνία, urbs et insula, atque Πνιγέως commemorantur.

4) Pnigeum etiam a Strabone commemoratur XVII. p. 799: Δευκὴ ἀκτὴ καλουμένη ἔπειτα Φοινικοῦς λιμὴν, καὶ Πνιγέως κόμη· εἶτα νῆσος Πεδονία, λιμένα ἔχουσα· εἶτ' Ἀντίφρα.

5) Phoenicus ut portus invenitur apud Strabonem et Ptolemaeum.

6) εἰσι non ad Phoenicunte referri potest, sed supplendum πρὸς τοῦτον τὸν λιμένα i. e. Φοινικοῦντα. — Δίδυμα certissime sunt insulae duae Δίδυμαι, quae a Ptolemaeo sub gradu 60 longit., et 31' 30" latit. commemorantur.

7) ὕφορμος ὑπ' αὐτὰ ad Δίδυμα referendum esse dicebam. — Iriarte edidit βάθος, em. βαθὺς. Post φορτηγῶς pone punctum. — φάραγι edidit Iriarte e codice suo, sed coniecit scribendum φάραγι, quod ferri potest, quamquam φάραγι est generis feminini. Fortasse scribi debet φαραγγίω, sed nihil mutavi.

8) Haec Hermaea etiam a

τήν ἄκραν ἔχων ὀρμίζου· ὕδωρ ἔχει ἐπὶ τοῦ πύργου. Ἀπὸ τῶν Ἑρμαίων ἐπὶ Λευκὴν Ἀκτὴν¹ σταδ. κ'. νησίον παράκειται ἐκεῖ ταπεινὸν, ἀπέχον ἀπὸ τῆς γῆς σταδ. β'. ὕφορμός ἐστι φορηγοῖς τοῖς ἀφ' ἐσπέρας ἀνέμοις. ἐν δὲ τῇ γῇ ὑπὸ τὸ ἀκρωτήριον ὄρμος ἐστὶ μακρὸς παντοίαις ναυσίν,² ἱερὸν Ἀπόλλωνος καὶ ἐπίσημον χρηστήριον· ὕδωρ ἔχει παρὰ τὸ ἱερὸν. Ἀπὸ Λευκῆς Ἀκτῆς ἐπὶ Ζύγριν³ σταδ. ζ'. νησίον ἐστὶν εὐώνυμον· προσορμίζου· ὕδωρ ἔχει ἐν τῇ ἄμμω. Ἀπὸ Ζύγρεως εἰς Λαοδαμάντειον⁴ σταδ. κ'. νήσος ἱκανῶς παράκειται μεγάλη· αὐτὴν ἔχων δεξιὰ κατάγου· λιμὴν ἐστὶ παντὶ ἀνέμω· ὕδωρ ἔχει. Ἀπὸ Λαοδαμαντείου ἐπὶ τὸ Καλαμαῖον⁵ σταδ. μ'. ἀκρωτήριόν ἐστι ἔχον σκόπελον, ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ὕφορμον. Ἀπὸ τοῦ Καλαμαίου ἐπὶ Γραιάς γόνυ⁶ σταδ. θ'. ἄκρα ἐστὶ πάχεια, ἔχουσα ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ σκόπελον, ἐπὶ δὲ τῆς γῆς δένδρον· ὄρμος ἐστὶ καὶ ὕδωρ ἔχει ὑπὸ δένδρων· φυλάσσου νότον. Ἀπὸ Γραιάς Γόνατος ἐπὶ τὸν Ἄρτον σταδ. ρκ'. ἀκρωτήριόν ἐστι τραχὺ,

stadia 7. Promontorium a dextra habens appelle navem. Id habet aquam in castello. Ab Hermaeis ad albam ripam stadia 20. Adiacet insula humilis distans a continente stadiis 2: huc appelli possunt onerariae defendunturque a ventis ab occidente flantibus. In continente autem sub promontorium est portus longus opportunus omnibus navibus. Ibi est templum et nobile oraculum Apollinis, estque fons propter templum. Ab alba ripa ad Zygrin stadia 7. Est ibi parva insula. Appellere. Est aqua in arena. A Zygrin ad Laodamantium stadia 30. Adiacet insula satis magna. Eam ad dextram habens appellere. Portus defendit ab omni vento et habet aquam. A Laodamantio ad Calamaeum stadia 40. Promontorium est habens scopulum. Ad dextram illius est locus ad appellendum. A Calamaeo ad Anus genu stadia 9. Promontorium est magnum, habens in cornu rupem. In continente terra arbores.

Ptolemaeo commemoratur, dicente *Ἐρμαία*..... Item Ptolemaeus cum Strabone et Scylace *Λευκὴν ἀκτὴν* habet, quam noster anonymus tantum *Λευκὴν* appellat.

1) Ego autem *Ἀκτὴν* inserui. — *Νησίον*, cuius noster hic meminit, videtur ea esse quam Ptolemaeus l. 1. *Πηδωνία* appellat. Hoc colligo ex Ptolemaei gradibus, etiam ex Strabonis l. 1.

2) Post *ναυσίν* posui comma.

3) *Ζύγριν* et paulo post *Ζυ-*

ργέων mutanda sunt, et ex Ptolemaeo sive *Ζυγίν* et *Ζυγέως*, sive *Γυζίς* et *Γυζέως* scribendum. Noster enim ipse mox iterum habet *Ζυγράς* et *Ζυγράν*.

4) *Λαοδαμάντην* ed. Iriarte, ego *Λαοδαμάντειον* scripsi. Scylax p. 44: *Ἀπὸ δὲ Λευκῆς Ἀκτῆς εἰς Λαοδαμάντειον λιμένα πλοῦς ἡμισυ ἡμέρας*.

5) *Καλαμείον* est Ptolemaei *Καλλίον ἄκρον*.

6) Promontorium *Γραιάς γόνυ* etiam Ptolemaeus commemorat.

ἀν᾿ατεινον εἰς τὸ πέλαγος,¹ οὐκ ἔχον ὕφορμον· καὶ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου δύο νῆσοι ὡς ταῦροι·² ταύτας³ κάμφας ὄφει τὴν πόλιν Παραϊτόνιον.⁴ Γίνονται ὁμοῦ οἱ πάντες ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Παραϊτόνιον στάδιοι ἀρβύ.

Ἀπὸ Παραϊτονίου ἐπὶ τὸ Ζεφύριον σταδ. ζ'. λιμὴν ἔστι παντὶ ἀνέμῳ, καὶ ὕδωρ ἔχει. Ἀπὸ τοῦ Ζεφυρίου εἰς Δελφίνας⁵

Portus est et habet aquam inter arbores. Cave notum. Ab Anus genu usque ad Artum stadia 130. Promontorium est saxosum, imminens in mare, non habens locum ad appellendum. Atque ad promontorium sunt duae insulae tanquam tauri: eas postquam flexisti, conspicabere oppidum Paraetonium. Universa stadia ab Alexandria Paraetonium sunt 1550.

A Paraetonio ad Zephyrium stadia 7. Portus arcet omnes ventos et habet aquam. A Zephyrio usque ad Delphines stadia 7.

1) Transponenda duxi verba ἀν᾿ατεινον εἰς τὸ πέλαγος, quae Iriarte e codice post νῆσοι edidit.

2) Ταῦροι δύο, ὡς νῆσοι e cod. Iriarte edidit.

3) Cod. ταύτην. Ego ταύτας scripsi propter νῆσοι, quae essent tanquam cornua promontorii.

4) In codice est Παρατόνιον, sed cum apud ceteros omnes scriptores Παραϊτόνιον sit, et cum infra librarius ipse Παρατόνιον scripserit, putavi scribendum esse Παραϊτόνιον. Ceterum in numero stadium, quae a Paraetonio usque Alexandriam naviganti conficienda sint, Strabo et anonymus fere consentiunt; nam iste dicit, esse ad tria millia trecenta stadia, XVII. p. 898 sq.: Ἀπὸ μὲν οὖν Καταβαθμοῦ εἰς Παραϊτόνιον εὐθυσπλοῦντι, σταδίων ἔστιν ἑννακοσίων ὁ δρόμος· πόλις δ' ἔστι καὶ λιμὴν μέγας τετραράκοντάπον σταδίων· καλοῦσι δ' οἱ μὲν Παραϊτόνιον τὴν πόλιν, οἱ δ' Ἀμμωνίαν. Μεταξὺ δὲ ἡ τε Αἰγυπτίων κόμη καὶ Αἰγυπτίον ἀκρά, καὶ Τυνδαρίου σκόπελοι, νησίδια τέτταρα, ἔχοντα λιμένα· εἰδ' ἑξῆς ἀκρά Δρέπανον· καὶ κόμη Ἄπις, ἀπ' ἧς εἰς μὲν Παραϊτόνιον στάδιοι ἑκατὸν, εἰς δὲ Ἀμμωνος,

ὁδὸς ἡμερῶν πέντε, ἀπὸ δὲ τοῦ Παραϊτονίου χίλιοι πον καὶ τριακόσιοι στάδιοι. Μεταξὺ δὲ πρῶτον μὲν ἀκρά λευκόγειος, λευκὴ ἀκτὴ καλουμένη. Paraetonium, quod Strabone auctore etiam Ammonia dictum est, fuit ultimum oppidum regni Aegyptiorum. Anonymus noster definit Aegyptum urbe Paraetonio, quam obrem totum intervallum inter Alexandriam atque Paraetonium computatis stadiis determinat. Strabo lib. XVII. p. 798 Aegypti fines usque ad Catabathmum profert, qua in re Anonymus noster cum Strabone consentit.

5) Locum Δελφίνες a nullo alio commemoratum vidi. Ceterum recte mihi correxisse videor transponendis verbis. In Iriartis apographo enim sic est scriptum: Ἀπὸ Παραϊτονίου εἰς Δελφίνας σταδ. ζ'. Ἀπὸ Δελφίνας ἐπὶ τὸ Ζεφύριον σταδ. ζ'. νῆσοι εἰσι δύο καὶ ἀκρωτήριον. λιμὴν ἔστι κ. τ. λ. Primum autem post legitur: Ἀπὸ τοῦ Ζεφυρίου καὶ τῶν Δελφίνων ἐπὶ Νάτην, qui ordo nominum, pro eo ut in apographo est, falsus esset; deinde apparet, verba νῆσοι εἰσι δύο καὶ ἀκρωτήριον coniungenda esse cum Δελφίνας, quippe quae loca istis designen-

σταδ. ζ'. νῆσοι εἰσι δύο καὶ ἀκρωτήριον. Ἀπὸ τοῦ Ζεφυρίου καὶ τῶν Δελφίνων ἐπὶ Νάτην¹ σταδ. λ'. κώμη ἐστὶ ἐπὶ ταύτην πλείεις σταδ. κ'. ὄρμος ἐστίν· ὕδωρ ἔχει ἐν τῇ κώμῃ. Ἀπὸ τοῦ Ναυτίου εἰς νήσους σταδ. ζ'. Ἀπὸ τῶν νήσων² εἰς Λινύδα³ σταδ. ο'. ἄκρα ἐστὶν ἔχουσα ὕφορμον· ἔχει δὲ ἐκ δεξιῶν βράχη. καθορῶν τὸ βράχος κατάγου. Ἀπὸ Λινύδος ἐπὶ Ἀζῦ σταδ. η'. Ἀπὸ τῆς Ἀζῦ ἐπὶ τοῦς Δυνδαρείου⁴ σκοπέλους σταδ. ρκ'. νησία εἰσὶν· ὑπὸ ταῦτα ἐστὶ φορητοῖς κρυπτοβολῶν. Ἀπὸ τῶν Σκοπέλων ἐπὶ τὴν Χετταίαν⁵ σταδ. ρμ'. ὕφορμός ἐστι πλοίοις μικροῖς· ὕδωρ ἔχει πηγαῖον ἀνακτὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς· Ἀπὸ Χετταίας ἐπὶ Ζύγριν σταδ. ρμ'. Ἀπὸ Ζύργεως εἰς Ἀινησίφυραν⁶ σταδ. ε'. ὕφορμός ἐστι θερινός· ὕδωρ

Sunt duae insulae atque promontorium. A Zephyrio et Delphinibus usque ad Natin stadia 30. Vicus est, ad quem navigando pervenis stadiis viginti. Ibi et portus est et aqua. A Nauti ad insulas ~~stadia~~ 70. Promontorium est habens locum ad appellendum. Habet autem ad dextram brevia. Ea conspicans appellere. A Linyde ad Azy stadia 90. Ab Azy ad scopulos Tyndaridas stadia 120. Insulae sunt. Sub eas onerariae a ventis tutae sunt. A scopulis ad Chettaeam stadia 140. Appelli potest navigiis parvis. Habet aquam fontanam, petendam in agris. A Chettaea ad Zygrin stadia 140. A Zygrin ad Aenesisphyran stadia 5. Est statio aestiva navium. Habet aquam in

tur. Denique mea emendatio etiam eo confirmatur, quod scriptura ἀπὸ Δελφίνων scribam oculis aberravisse probat. — In Iriartis apographo τὸ Ζέφυρον.

1) In Iriartis apographo legitur: Ἀπὸ τοῦ Ζεφύρου καὶ τῶν Δελφίνων ἐπὶ Νάτην σταδ. λ. κώμη ἐστὶ ταύτην πλείεις σταδ. κ. ὄρμος ἐστίν· ὕδωρ ἔχει ἐν τῇ κώμῃ. Ἀπὸ τοῦ Ναυτίου εἰς νήσους σταδ. ζ. Quisque videt, in his verbis a scriba multum peccatum esse. Hoc tamen commemorandum est, nec posse ad liquidum perducī, utrum nomen Νάτην an Ναυτίου verum sit, nec utrum quidquam omisum. Post κώμη ἐστὶ punctum posui. Ante ταύτην addidi ἐπὶ.

2) Νῆσοι videntur intelligendae esse Φωκοῦσαι insulae a Ptolemaeo commemoratae.

3) In Iriartis apographo Λινύδας. Cum statim post sequeretur Λινύδος et ipsa forma patrocinaretur tertiae declinationi, scribendum duxi Λινύδα. Ceterum a nemine is locus commemoratur. Nec magis a quoquam commemoratur Ἀζῦ, nisi in hoc nomine Ζαγυλλίς vicus latet, cuius Ptolemaeus meminit.

4) Quam plane corrupta sint nomina in hoc fragmento, hoc ipso exemplo indicare possumus. In apographo enim est: Ἀπὸ τῆς Ἀζῦ ἐπὶ Δαρείου σταδ. ρκ. σκοπέλοι εἰσιν, ὑπὸ ταῦτα κ. τ. λ. Me recte correxisse, diligenter haec verba consideranti liquebit.

5) Non dubitandum est, quin Χανταῖον Ptolemaei Χετταία sit.

6) In apographo est Ἐννησφόρα. Codices librorum Strabonis variant inter Νησίφυρα et Αἰνησίφυρα; sed cum Ptolemaeus

ἔχει ἐν τῇ ἄμμῳ καὶ ἐπὶ θαλάσσης σκόπελον. Ἀπὸ Αἰνησισφύρας εἰς Καταβαθμὸν¹ σταδ. ρά. χῶρα ἐστὶν ὑψηλὴ· λιμὴν ἐστὶ παντὶ ἀνέμῳ· ὕδωρ ἔχει ἐν τῇ πρώτῃ ναπῇ εἰς τὸ πρὸς νότον μέρος, ἐν τῷ φρουρίῳ ὄμβριον. Ἀπὸ Καταβαθμοῦ εἰς Περάοντα² σταδ. ρν. παραπλεύσας ὡς σταδίους ἅ ὄψει παρεμφαινουσάν ἄκραν ὑψηλὴν καὶ μεγάλην· κατ' αὐτὴν ὄψει εἰς σάλον καὶ λίμνην μεγάλην· ἐκ δὲ τῶν εὐωνύμων χειροποίητος ὄρμος ἐστὶν· ἔχει δὲ ὕδωρ ἐπὶ τὴν συκὴν· διὸ καὶ ὁ τόπος Συκὴ καλεῖται. Γίνονται ὁμοῦ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἕως Περάοντος ἤτοι Συκῆς στάδιοι αβ.

arena et ad mare scopulum. Ab Aenesisphyra ad Catabathmum stadia 120. Est terra alta. Portus tutas praestat naves ab omnibus ventis. Aquam habet in prima convalle ad meridiem vergente, in castello pluviam. A Catabathmo ad Peraonta stadia 150. Praetervectus circiter triginta stadia conspicaberis promontorium altum et magnum, quod comparet. Super eo despicias in salum et magnum lacum. A sinistra autem est portus manu factus. Habet autem aquam propter ficum, quapropter locus etiam Ficus appellatur. Universa stadia ab Alexandria usque ad Peraonta sive Ficum sunt 1200.

eandem insulam *Αἰνησισφοραν* appellet et ad similitudinem huius nominis etiam anonymus noster accedat, videtur ab editoribus Strabonis iure et recte scriptura *Αἰνησισφυρα* restituta esse.

1) In apographo falso est: *Καταβάθλιον*. Ad hoc usque oppidum porrecti erant fines regni aegyptii. Post id erant fines agri cyrenaici. Porro Catabathmus erat finis Africae et Asiae. Cf. Strab. XVII, p. 1195. Polyb. XXXI, 27. Plin. V, 5. Mela I, 8. Sall. lug. c. 19. Quod autem anonymus addit, Catabathmum fuisse campum editum, id neque cum nomine ipso, quod descensum significat, neque cum ceteris scriptoribus convenit, quamobrem fortasse pro *ὑψηλῇ* aliud quod vocabulum substituendum est. Nam Mela loco memorato Catabathmum valem dicit devexam in Aegyptum, et Salustius declivem latitudi-

nem, et anonymus ipse infra dicit *νάπη*. Quocirca si scriptura *ὑψηλῇ* vera est, oportet verbum *ὑψηλῇ* significare adscendens: eine aufsteigende (scilicet ab Aegypto) Ebene. In sequentibus non putavi ὕδωρ coniungendum esse cum ὄμβριον, sed, ut interpretatio docet, duo membra esse.

2) Num *Περάοντα* rectum sit, videtur valde dubitandum esse, praesertim quum infra scribatur: *περεύοντος Συκῆς*. Facile esset emendare, si idem locus significaretur, qui a Scylace *Πέτρας* dicitur, qui tamen ipse locus cum infra commemoretur nomine *Περεύοντος*, vix potest is hoc loco ab anonymo commemoratus esse, nisi forte ratio regionum ea est, ut utroque loco idem locus significetur. Potest quidem odiosius esse, quam scriptorem edere, qui tam praeposterus ac perturbatus in omnibus sit rebus? Addidimus ἤτοι ante *Συκῆς*.

Λοιπὸν Μαρμαρική.

Ἀπὸ Συκῆς εἰς Πάνορμον¹ σταδ. λ'. νάπη ἐστὶ βαθεῖα· ὕδωρ ἔχει ὑπὸ τὰς Συκάς πάνυ καλόν. Ἀπὸ Πανόρμου ἐπὶ τὴν Εὐρείην² σταδ. ρή'. φάραγξ ἐστὶ· ἔσω δὲ αἰγιαλὸς·³ ἐπ' αὐτοῦ *Φυκαί*· ὄρμος ἐστὶ καλὸς· ὕδωρ ἔχει γλυκύν. Ἀπὸ Εὐρείας ἐπὶ τὸν Πέτραντα·⁴ ὕδωρ ἔχει πολὺ ἐν ἐκατέροις τοῖς μέρεσιν. Ἀπὸ Πέτραντος ἐπὶ τὴν Καρδάμην⁵ σταδ. ρή'. ὄρμος ἐστίν, καὶ ἄκρα ἀπολήγουσα, σκοπὰς ἔχουσα· ὀρμίζον ἐπ' αὐτὴν τοῖς ἀνωθεν ἀνέμοις· ὕδωρ ἔχει ἐν ταῖς ἡπείροις· Ἀπὸ τῆς Καρδαμώσεως εἰς Μενέλαον⁶ σταδ. ρ'. λιμὴν ἐστίν· ὕδωρ ἔχει πλατὺ ἐν τῇ ἄμμῳ. Ἀπὸ Μενελάου εἰς Καταναλάς⁶ σταδ. ὀ'. προσφερόμενος ὄψει θῖνα λευκὴν· ὕδωρ ἔχει πλατὺ ἐν τῇ ἄμμῳ. Ἀπὸ Κατα-

v. cf. P.M.

Deinde Marmarice.

A Fico ad Panormum stadia 30. Est convallis profunda. Aquam habet perquam pulcram inter ficos. A Panormo ad Euriam stadia 108. Ibi lacus est intus autem litus, in quo fici sunt. Est pulcher portus et habet dulcem aquam. Ab Euria usque ad Petranta. Habet aquam in utraque parte. A Petrante ad Ardanim stadia 180. Portus est et promontorium quod desinit in turres. Appellere huc, tutus eris a ventis septentrionum. In continente terra aquam habet. Ab Ardani ad Menelaum stadia 100. Portus est. Habet aquam salinam in arena. A Menelao ad Catanaeas stadia 70. Circumvectus cernes litus album. Habet in arena aquam salinam. A Catanacis ad Cyrthanium stadia 108.

1) Panormus praeter Ptolemaeum a nemine memoratur, qui eum locum portum esse dicit.

2) In apographo falso: *Εὐρείην*.

3) Non potui ex his verbis aliam sententiam elicere nisi quam interpretando persequutus sum. *Αἰγιαλὸς* enim videtur hoc loco significare litus fertile oppositum litori saxoso aut arenoso.

4) Scylacem sequutus sum, qui hunc portum Petrantem magnum dicit. A Ptolemaeo dicitur ὄρμος Πέτρας μεγάλης, quo ex nomine maxime apparet veram esse scripturam Scylacis.

5) Admodum probabile est *Καρδάμην* esse Ptolemaei promontorium *Ἀρδανίδα* sive *Ἀρδα-*

νιν. Nos consulto nihil correximus, quod si fiat, hoc modo faciendum sit ἐπὶ τὴν *Ἀρδανιν* — Ἀπὸ τῆς *Ἀρδάνεως*; quae profecto ipsae emendationes sustinentur duplici scriptura *Καρδάμην* et *Καρδαμώσεως*.

6) Menelaus portus a Scylace et Strabone commemoratur. Eum nomen inventum habere a Menelao, qui in errore suo huc pervenisset, et re vera a Strabone traditum nobis est et si non esset per nos ipsi potuissenus, quae est veterum curiositas, suspicari.

7) Ex verbis apparet Catanaeas esse promontorium, quocirca non dubitandum est, quin idem sit, quod a Ptolemaeo *Καταιόνιον*

νέων εἰς Σκυρθάνιον¹ σταδ. ρή. ἄπο σταδίοις ὅκτω παραπλέει· ἔχει γὰρ βράχη ὑψηλὰ καὶ ὕδωρ. Ἀπὸ Σκυρθανίου εἰς Ἀντιπυργον² σταδ. σζ. ὄρμος ἐστὶ θερινός· νῆσος δὲ ἐστὶ καὶ κατ' αὐτὴν πύργος καὶ ἱερὸν τοῦ Ἄμμωνος· ὕδωρ ἔχει ἐν τῷ αἰγιαλῷ τῷ ἕξ ἐναντίας.³ Ἀπὸ τοῦ Μικροῦ Πέτραντος⁴ εἰς τὸν Βάτρακον⁵ σταδ. λ'. ἴφορμός ἐστὶ θερινός· ἄκρα ἐστὶ σκοπὰς ἔχουσα· ἔχει ὕδωρ πολὺ ἐν τῇ νάπη. Ἀπὸ τοῦ Βατράκου εἰς Πλατεῖαν⁶ σταδ. σν'. πρὸς τῷ πελάγει κεῖται νῆσος καλουμένη Σιδωνία ἄπο⁷ σταδίοις λ'. ἔχει ἴφορμον θερινὸν φορητοῖς· ἔχει δὲ ὕδωρ πρὸς τῇ γῆ ἐν τῷ πύργῳ. Ἀπὸ Πλατείας εἰς τὸ Παλιούρον⁸ ὕδωρ ἔχει πλατὺ. Ἀπὸ τοῦ Παλιούρου εἰς τὴν Φθίαν⁹ σταδ. δ'. ὕδωρ ἔχει συνακτὸν· ἄπο σταδίοις ιε'. Ἀπὸ τῆς Φθίας εἰς τὸν Διόνυσον¹⁰ σταδ. δ'. ἐντεῦθεν ἀριστερὰ κατὰ γον. Ἀπὸ τοῦ Διονύ-

Nonnulla ab eo intervallo praeternaviga; habet enim alta vada et aquam. A Scyrthanio ad Antipyrgon stadia 220. Est portus aestivus. Insula ibi est in eaque castellum et templum Ammonis. Habet aquam in litore opposito. A Parvo Petrante ad Batracon stadia 30. Est statio navium aestiva. Est promontorium habens castella. Habet multum aquae in convallibus. A Batraco ad Platean stadia 250. Ad mare iacet insula, nomine Sidonia. Est onerariis statio aestiva. — Habet autem aquam in continente in castello. A Platea ad Paliurum. Habet aquam salinam. A Paliuro ad Pthiam stadia 6. Habet aquam, quae petitur stadia quindecim. — A Pthia ad Dionyson stadia 6. Huc ad dextram appellere. A Dionyso ad Chersoneson stadia 6.

appellatur. Consensus scripturae *Καταναίας* et *Κατανείων* nie prohibuit a mutando.

1) In Apographo est: *Πυρθμάνιον* et *Πυρθμανίον*. Quum et Scylax et Ptolemaeus habeant *Σκυρθάνιον* aut *Κυρθάνιον*, putari eos sequendum esse.

2) Scylax scribit *Ἀντιπίργος*. Ptolemaeus cum anonymo consentit, et certe, ut hic locus ipse docet, cum eo significetur turris, quae est opposita alii in insula propinqua aedificatae.

3) Utrum recte correxerim nec statuam alii. In apographo sic est: *ἕξ ἐναντίας*, quod ego quidem non concoquo.

4) Secutus sum Scylacem scribentem *Πέτραντος*, quae scrip-

tura consentit, ut supra, cum Ptolemaei scriptura: *Πέτρα σμύρα*.

5) Secutus Ptolemaeum sum; in apographo est *Βάτραχος*.

6) Iriarte ed. *Σταδαίαν*, quod nemo alius commemorat. Certe idem locus, quem mox apogr. *Πλατέος* appellat.

7) In apographo sic est: *ἀπὸ σταδίων λ. ἔχει δὲ ὕδωρ κ. τ. λ.* et tum: *ἀπὸ πλαττέος*. Videor locum sanavisse.

8) Paliuro etiam a Ptolemaeo memoratur.

9) Sequutus sum Ptolemaeum. Anonymus habet *Φαλαν* et *Φαίας*.

10) Haud dubie *Διονύσιον* scribendum est. Locus a nemine memoratur. Ceterum videtur *Δάδρανις* Ptolemaei esse.

σου εἰς Χερσόνησον¹ σταδ. σ'. Ἀπὸ Χερσονήσου ἐπὶ τὴν Ναζαρίδα² σταδ. ρ'. ἐντεῦθεν ἀναχθεὶς παράπλεε· πέτραι εἰδὴν ὑψηλαί, ὕδωρ ἔχουσαι καὶ ποταμὸν μέγαν. Ἀπὸ τῆς Ναζαρίδος, παραπλεύσας τὰ Πατάγαια, εἰς Ζαρινήν³ σταδ. ρν'. Ἀπὸ Ζαρινῆς ἐπὶ τὸ Ζεφύριον⁴ σταδ. ρν'. ἄκρα ἐστὶ δικαία· ὕφορμος ἐστὶ θερινός. Ἀπὸ τοῦ Ζεφυρίου εἰς Χέρσιν⁵ σταδ. ο'. ἀνάμεσον τοῦ Ζεφυρίου καὶ τοῦ Χέρσεως ἀπέχων σταδίοις ι'. ἐστὶν ὄρμος Ἀφροδισιάς⁶ καλούμενος· ἔστι δ' ἐπ' αὐτῷ ἱερὸν Ἀφροδίτης. Ἀπὸ τοῦ Χέρσεως ἐπὶ τὸ Ἐρυθρὸν⁷ σταδ. σ'. κώμη ἐστὶν. Ἀπὸ τοῦ Ἐρυθροῦ εἰς Ναυστάθμον σταδ. ο'. σάλος ἐστὶν ἀνατεινῶν· ὕδωρ ἔχει ἐν τῇ ἄμμῳ. Ἀπὸ Ναυστάθμου εἰς Ἀπολλωνίαν⁸ σταδ. ρκ'. Πάντες ὁμοῦ ἀπὸ Παραϊτονίου εἰς Ἀπολλωνίαν στάδιοι γρν'.

A Chersoneso ad Nazarin stadia 100. Inde nave soluta flecte cursum: sunt rupes altae, aquam habentes et magnum fluvium. A Nazaride, praetervectus Patagaea, ad Zarinen stadia 150. A Zarine ad Zephyrium stadia 150. Promontorium est laeve. Est statio aestiva navium. A Zephyrio ad Chersin stadia 70. Inter Zephyrium et Chersin, a terra distans stadiis decem, est portus, portus Veneris vocatur. Est autem iuxta eum templum Veneris. A Chersi ad Erythron stadia 6. Vicus est. Ab Erythro ad Naustathmum stadia 80. Est sinus longus. Habet aquam in arena. A Naustathmo ad Apolloniam stadia 120. Universa stadia a Paraetonio ad Apolloniam 3550.

1) Haec Chersonesus a Ptolemaeo magna dicitur.

2) Nazaris a nemine memoratur. Post παράπλεε haud dubie nomen istarum rupium excidit, et quidem, ut e sequentibus efficitur, Πατάγαια.

3) Nullus alius huius loci recordatur.

4) Hoc Zephyrium etiam a Strabone et Ptolemaeo memoratur.

5) Quid nominis in Χέρσιν et Χέρσιον, quod utrumque corruptum est, lateat docet Ptolemaeus, qui Χέρσις scribit.

6) Tenendum est hunc portum Aphrodisiadem in insula, cognomine Laea, Ptolemaeo auctore appellatam fuisse; quamobrem ad

ἀπέχων supplendum est ἀπὸ τῆς γῆς.

7) Erythri etiam Ptolemaeus recordatur, ut etiam Naustathmi (stationis navium) portus, quem Strabo quoque nominat.

8) Apollonia fuit portus Cyrenarum. — Cum tot nomina a nullis aliis commemorata videamus, ne quis eam rem miretur, consideret, quae Scylax dicit: καὶ ἄλλαι δὲ καταφυγαὶ ὑπὸ νησιδίοις καὶ ὕφορμοι καὶ ἀκραὶ πολλαί, ἐν τῇ μετὰξὺ χώρῃ (id est ab Alexandria ad Naustathmum). Strabo dicit, ab Apollonia ad Catabathmum esse duo millia et ducenta stadia, quocum anonymus fere consentit, qui a Paraetonio usque ad Apolloniam metitur tria millia quingenta quinquaginta stadia.

Λοιπὸν Κυρήνη.

Ἄπὸ Ἀπολλωνίας εἰς Φυκοῦντα¹ σταδ. ρ'. ὄρμος ἐστὶ θερινὸς τοῖς ἀφ' ἐσπέρας ἀνέμοις, καὶ κώμην [ὀρμίζουσαν ὑπ' αὐτοῖς] καὶ ὕδωρ ἔχει. Ἄπὸ Φυκοῦντος εἰς Ναυσίδα² σταδ. ρυ'. κώμη ἐστὶν ἔχει ὕδωρ ἐν τῷ αἰγιαλῷ. Ἄπὸ Ναυσίδος εἰς Πτολεμαῖδα³ σταδ. σν'. πόλις ἐστὶ μεγίστη· ἐπισαλός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ νῆσον ἔχει, "Ἴλος καλεῖται· ἀσφαλίζου. Ἄπὸ Πτολεμαῖδος εἰς Τεύχειραν⁴ σταδ. σν'. πόλις ἐστὶ Πενταπόλεως ἀρχαία· αὕτη καλεῖται Ἀρσινόη. Ἄπὸ Τεύχειρας εἰς Βερενίκην⁵ σταδ. τν'. Ὁ

Deinde Cyrenes.

Ab Apollonia ad Phycunta stadia 100. Portus est aestivus. qui defendit a ventis naves ab occasu flantibus et habet villam et aquam. A Phoenicunte ad Nausidem stadia 106. Vicus est. In litore aquam habet. A Nauside ad Ptolemaidem stadia 250. Est oppidum magnum: est ventis expositum et insulam habet. Ea Ilus appellatur. Cave ne navem frangas. A Ptolemaide ad Teuchiram stadia 250. Est urbs antiquissima Pentapoleos appellatur Arsinoe. A Teuchira ad Berenicen sta-

1) In apographo corrupte Φοι-
νικοῦντα et Φοινικοῦντος. Hoc
promontorium, in quo et portus et
oppidum erat, ab omnibus scrip-
toribus et graecis et latinis com-
memoratur. In eo dicebantur esse
horti Hesperidum. Ab eo sinus
magnus nomen habebat. Tum in
apographo sic est: κώμην ἔχει
ὀρμίζουσαν ὑπ' αὐτοῖς ἀφ' ἐσπε-
ριον ἀνέμοις. ὄρμος ἐστὶ θερινὸς
καὶ ὕδωρ. Ἄπὸ —

2) Nausis est Ptolemaei Ἀνσί-
γδα.

3) Is locus Ptolemaeorum de-
mum tempore et urbs facta est
et nomen Ptolemaidis accepit.
Nam antea fuit tantummodo por-
tus urbis Barcarum, quae paulo
longius abesset a mari. Quam-
obrem etiam Strabo et Plinius in
eo errant, quod opinantur Ptole-
maidem prioribus temporibus Bar-
cas appellatam esse, quum tamen
Barcae ipsae urbs et ea satis
magna fuissent. Quae deinceps
insula Ilus commemoratur, eam
putat Pacho eandem esse atque

Ptolemaei Myrmecen. De hac re
potest vehementer disceptari.

4) Teuchira colonia Cyrenensi-
um, aliquamdiu, regnantibus Ptole-
maeis, nomen gessit Arsinoes.

5) In apographo est: Ἄπὸ Τεύχει-
ραν εἰς Βερενίδα, et deinceps
Βερενίδος. Promontorium in quo
Berenice posita erat, dicebatur
Pseudopanis. Cfr. Strabo XVII,
p. 836 sq. Non alienum videtur
eum locum Plinii transscribere
totum, quo ab eo haec regio Cy-
renensium tractata est; is autem
est lib. V. 5: Cyrenaica, eadem
Pentapolitana regio, illustratur
Hammonis oraculo, quod a Cyre-
nis abest CCCC millia passuum
(80 milliaria germ.): fonte solis:
urbibus maxime quinque, Bere-
nice, Arsinoe (Teuchira), Ptole-
maide, Apollonia, ipsa Cyrene.
Berenice in Syrtis extimo cornu
est, quondam vocata Hesperidum
urbs, vagantibus Graeciae fabu-
lis. Nec procul ante oppidum
fluvius Lethon, lucus sacer, ubi
Hesperidum horti memorantur.

πλοῦς ἀμπτεται· πλεύσας σταδίους σ' ὄψει ἀκρωτήριον πρό-
 τεινον πρὸς ἑσπέραν· παράκειται δὲ βράχη μετέωρα· φυλάσσουν
 παραπλέων· ὄψει δὲ νησίον ταπεινὸν μελανόν. Βραχεῖα καλεῖται
 τὸ ἀκρωτήριον· εἰς τὰ εὐάνυμα ἔχει ὄρμον πλοιαρίοις μικροῖς.
 Οἱ πάντες ὁμοῦ ἐξ Ἀπολλωνιάδος εἰς Βερενίκην σταδδ. ἀρν'.

Λοιπὸν Σύρτις Κυρηναίων.

Ἀπὸ Βερενίκης εἰς τὰ Ῥινία σταδ. ξ'. Ἀπὸ [τῶν] Ῥινίων ἐπὶ τὸν
 Πίθον σταδ. ι'. Ἀπὸ τοῦ Πίθου ἐπὶ Θεοτιμαίων σταδ. α'. ὄρμος
 ἐστὶ θερινός· ὑφαλὸς βαθύς. Ἀπὸ Θεοτιμαίου ἐπὶ Ἄλας σταδ. ψι'.
 αἰγιαλὸς ἐστίν. Ἀπὸ τῶν Ἀλῶν ἐπὶ τὸ Βόρειον^α σταδ. ν'. ἀκρω-

dia 350. Cursus navis flectitur. Postquam navigaveris stadia
 200, conspicies promontorium, excurrens in occasum. Ad-
 iacent autem vada edita. Cave, ea praetervehens. Conspicies
 autem parvam insulam humilem ac nigram. Promontorium voca-
 tur Brachia. A sinistra habet portum, quo appellii possunt parva
 navigia. Universa stadia ab Apolloniade usque ad Berenicen
 sunt 1150.

Deinde Syrtis Cyrenaeorum.

A Berenice ad Rhinia stadia 60. A Rhiniis ad Pithon sta-
 dia 10. A Pitho ad Theotimaeon stadium unum. Est statio navium
 aestiva. Solum est profundum. A Theotimaeo ad Hales stadia
 711. Litus est. Ab Halibus ad Bofium stadia 50. Promonto-

Abest a Lepti (magna) CCCCLXV
 millia passuum (73 mill. germ.).
 Ab ea Arsinoe, Teuchira vocita-
 ta, (quae ab anonymo antiquissi-
 ma Pentapoleos dicitur esse)
 XLIII millia passuum (paulo plus
 5 mill. gem.) Et deinde Ptole-
 mais, antiquo nomine Barce (cf.
 quae supra diximus) XXII millia
 passuum. (4 mill. germ.) Mox
 XL milia passuum (ipsa 5 mill.
 9.) promontorium Phycus per
 Creticum mare excurrit, distans
 CCCL millia passuum (ipsa 70
 mill. germ., ita ut Strabonis men-
 sura, duo millia octingenta sta-
 dia, plane cum Plinii mensura
 consentiat) a Taenaro Laconicae

promontorio. A Phycunte Apol-
 loniam XXIV millia passuum
 (non plane 7 mill. germ.). Ad
 Chersonesum LXXV VIII millia
 passuum (ad 17 mil. germ.). Unde
 Catabathmum CCXVI millia pas-
 suum (43 mill. germ.)

1) In apographo est Ῥίνον.
 Locus a nemine commemoratur,
 nec magis Pithon et Theotimaeon.
 In apographo est Θεοτιμαίων. Se-
 quentem formam rectiorem esse
 ducebam. Tum in apographo
 ὑφαλὸς βαθύς. Num recte corre-
 xerim, alii viderint.

2) Hoc promontorium a Ptole-
 maeo et aliis terminus Syrtidis
 dicitur.

τήριόν ἐστιν, ἔχον ὑφορμον. Ἀπὸ τοῦ Βορείου εἰς Διάχερσιν¹ σταδ. ρμ'. ὄρμος ἐστὶ τοῖς ἐτησίοις· ὕδωρ ἔχει ἐπὶ τοῦ φρουρίου.

Σύρτις Κυρήνης.

Ἀπὸ Διαχέρσεως ἐπὶ τὴν Ἀμάστορος² σταδ. ρι'. Ἀπὸ τῆς Ἀμάστορος ἐπὶ τὸ Ἡράκλειον³ σταδ. π'. Ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείου εἰς τὸ Δρέπανον σταδ. ζ'. ἀκρωτήριόν ἐστιν ὑψηλὸν ἔχον θῖνα ἄμμον λευκῆς· ὕδωρ ἔχει. Ἀπὸ τοῦ Δρεπάνου⁴ ἐπὶ τὸ Σεραπίειον σταδ. ρ'. παραδρομῶν ὄψει θῖνα λευκὴν μεγίστην, ἀφ' οὗ ἂν ὀρύξῃς, ἔχει ὕδωρ γλυκύ. Ἀπὸ τοῦ Σεραπίου εἰς Διαβροάδα⁵ σταδ. ν'. Ἀπὸ Διαβροάδος ἐπὶ τὸν Ἄπιν σταδ. α'. ὑφορμός ἐστιν. Ἀπὸ δὲ τοῦ Σεραπίου ἐπὶ τὸν Καινὸν σταδ. ρν'. φρούριόν ἐστιν ἔρημον· ὕδωρ ἔχει· ἐστὶ δὲ ἀλλεμενος. Ἀπὸ τοῦ Καινοῦ ἐπὶ τὸν Εὐσχοῖνον⁷ σταδ. ο'. ὁ ἀγιαλός ἐστι βαθύς· κρονὸς δὲ ἐστιν ἐν τῇ χώρᾳ περιφερέης· ὕδωρ ἔχει. Ἀπὸ τοῦ Εὐ-

rium est habens stationem navium. A Borio ad Diachersin stadia 140. Statio est tuta ab etesiis. Aquam habet in castello.

Syrtis Cyrenaeum.

A Diachersi ad urbem Amastoris stadia 140. Ab urbe Amastoris ad Heracleum stadia 80. Ab Heracleo ad Drepanum stadia 7. Est promontorium altum, habens litus, arena alba opertum. Id habet aquam. A Drepano ad Serapium stadia 100. Praeternavigans cernes permagnum litus album, in quo si fodies, invenies aquam dulcem. A Serapio ad Diarrhoadem stadia 50. A Diarrhoade usque ad Apin stadium unum. Portus est. A Serapio ad Caenon stadia 150. Est castellum desertum. Habet aquam. Est autem sine portu. A Caeno usque ad Euschoenon stadia 70. Litus est profundum. Puteus autem est in terra rotundus.

1) In apographo est: εἰς Χέρσιν ac deinceps Ἀπὸ τοῦ Χερσίου. Ptolemaeus IV. 4 auctor est emendationis nostrae, qui habet Βόρειον ἄκρον, τέλος τῆς Σύρτιος.

2) Ἀμάστορος rectumne sit necne, nolo disceptare: hoc certe videtur statuendum, πόλιν aut tale aliquod vocabulum excidisse.

3) Heracleum a Ptolemaeo dicitur Ἡρακλέους πύργος.

4) Drepanum etiam a Ptolemaeo hoc loco ponitur, Strabo autem promontorium nomine

Drepanum inter Catabathmum et Paraetonium dicit situm esse. Videtur igitur statuendum, duo promontoria idem nominis habuisse.

5) Hoc Serapium, quod videtur significare Serapis templum, a nemine commemoratur.

6) In apographo est Διαροάδα et Διαροάδος. Ptolemaeus habet Διαβροάδα λιμνή. Ego medium tenui.

7) Caenus et Euschoenus a nemine memorantur.

σχοίνου ἐπὶ τοὺς ὑφάλους¹ σταδ. ο'. νησίον ἐστὶν ὑπόσαλον· ἔχει δὲ καὶ αἰγιαλὸν βαθύν. Ἀπὸ τῶν ὑφάλων ἐπὶ τὸν Σκοπελίτην² σταδ. π'. σκόπελός ἐστιν. ἀπὸ τῆς γῆς σταδ. ιε', ὑψηλός, ὅμοιος ἐλέφαντι. Ἀπὸ τοῦ Σκοπέλου πρὸς Λίβαν³ σταδ. β'. νησός ἐστὶν ὑψηλή, Ποντία καλεῖται. Ἀπὸ Ποντίας⁴ πρὸς μεσημβρίαν σταδ. ζ' νησός ἐστι, καλουμένη Γαῖα,⁵ καὶ ὑπ' αὐτῆς ὕφορος· ὕδωρ ἔχει ἀνακτόν. Ἀπὸ τῆς Γαίας ἐπὶ τὸν Ἀστρόχονδα⁶ σταδ. ν'. Ἀπὸ τοῦ Ἀστρόχονδα ἐπὶ τὸν Κροκόδειλον σταδ. π'. ὄρμος ἐστὶ θερινὸς καὶ ὕδωρ ἔχει, ρεύματα ἔχον[τα]. Ἀπὸ τοῦ Κροκόδειλου ἐπὶ τὸ Βόρειον σταδ. πδ'. κόμη ἐστὶ· φρούριον ἔρημον· ὄρμος καλός, ἀπὸ λιβὸς ὕδωρ ἔχει. Ἀπὸ τοῦ Βορείου ἐπὶ Ἀντιδρέπανον σταδ. κ'. ἀκρωτήριόν ἐστὶν ὕδωρ ἔχον. Ἀπὸ τοῦ Ἀντιδρεπάνου ἐπὶ τὸ Μένδριον σταδ. ν'. ἀνδρός ἐστὶν. Ἀπὸ τοῦ Μενδρίου ἐπὶ τὸ Κοζύνθιον σταδ. ρκ'. ἄκρα ἐστὶ τραχεῖα· ὄρμος καλός, ἀνδρος δέ. Ἀπὸ τοῦ Κοζυνθίου ἐπὶ Ἀμμωνίου Πηγὰς σταδ. ρι'. αἰγιαλός ἐστι. Ἀπὸ Ἀμμωνίου Πηγῶν εἰς Αὐτομάλακας⁷

Habet aquam. Ab Euschoeno ad maritimas stationes stadia 70. Est parva insula in alto sita. Eius litus est profundum. A maritimis stationibus ad Scopeliten stadia 80. Promontorium est proiectum stadiis quindecim. Est altum et simile elephantis. A promontorio ad Liban stadiis 2. Adiacet insula alta, Pontia appellata. A Pontia meridiem versus stadia 7 insula, appellata Maja, et sub eam statio navium. Aquam habet collectam. A Gaja ad Astrachonda stadia 50. Ab Astrachonda ad Crocodilon stadia 80. Est aestiva statio navium et habet aquam e rivulis. A Crocodilo ad Borium stadia 84. Vicus est: castellum desertum. Statio pulcra. Aquam habet. A Borio ad Antidrepanum stadia 20. Est promontorium habens aquam. Ab Antidrepano ad Mendrium stadia 50. Est sine aqua. A Mendrio ad Cozynthium stadia 120. Est promontorium scopulosum. Statio pulcra, sed sine aqua. A Cozynthio ad Ammonii fontes stadia 110. Litus est.

1) Addi debet Ptolemaeo auctore ὄρμους et ὄρμων; Ceterum in apographo est: ἐπὶ τῶν Ὑφάλων σταδ.

2) Fortasse ὄρμον addendum est.

3) Λίβαν anonymus solus habet: quae autem ei loco propria esse dicitur insula, eam Ptolemaeus quoque ita nominat.

4) In apographo est Ἀπὸ Ποντίας πρὸς Μεσημηρίαν σταδ. ζ. νησός ἐστὶ κ. τ. λ. Ego videor mihi recte correxisse.

5) In apographo est Μαῖα.

Non dubitavi, quin Ptolemaei insula Γαῖα esset.

6) Videbor vitium reliquisse, sed cuius tandem doctrina aut ingenium par sit in tam corrupto codice usquequaque verum non dicam invenire, sed probabili aliqua ratione constituere.

7) Praeter Αὐτομάλακας, qui locus a Ptolemaeo IV. 4 Αὐτόμαλαξ et a Strabone XVII. p. 836 Αὐτόμαλα dicitur, nullus alius locus ab aliis scriptoribus commemoratur.

σταδ. ρπ'. Ἐπὶ Αὐτομαλάκων ἐπὶ Φιλαίνων Βωμῶν¹ σταδ. ρκε'. ὄρος ἐστὶ θερινὸς καλὸς, καὶ ὕδωρ ἔχει. Ἔως τοῦτου τοῦ ἀκρωτηρίου εἰσὶ Κυρηναίων ὄρος καὶ χώρα. Οἱ πάντες ὁμοῦ ἀπὸ Βερενίκης ἕως Φιλαίνων Βωμῶν σταδ. β.

Λοιπὸν Σύρτις μεγάλη.

Ἐπὶ Φιλαίνων Βωμῶν ἕως Ἴππου ἄκρας σταδ. υ'. ἀκρωτηρίον ἐστὶ τραχὺ· ἔχει ὕφορμον καὶ ὕδωρ. Ἐπὶ Ἴππου ἄκρας² ἐπὶ τὸν Οἰσπορίν σταδ. τν'. λιμὴν ἐστὶ πλοίοις μικροῖς· ἔχει ὕδωρ· τοῦτο ἐστὶ προύριον βαρβάρων. Ἐπὶ Οἰσπόρεως ἐπὶ Χάρακα σταδ. ρν'. Ἐπὶ Χάρακος εἰς Εὐφραντὰς³ σταδ. σ'. λιμὴν ἐστὶ, καὶ ὕδωρ ἔχει. Ἐπὶ Εὐφραντῶν ἐπὶ τὸν Δυσωπὸν σταδ. ρν'. Ἐπὶ Δυσωποῦ ἐπὶ Ἀσπίδα⁴ σταδ. τν'. Ἐπὶ Ἀσπίδος εἰς Ταριχαιὰς σταδ. τν'. Ἐπὶ Ταριχαιῶν⁵ ἐπὶ Κεφαλὰς σταδ. υ'. προσφε-

Ab Ammonii fontibus ad Automalacas stadia 180. Ab Automalacibus ad Philaenorum aras stadia 125. Est aestiva statio pulcra, et aquam habet. Usque ad hoc promontorium sunt Cyrenaeorum fines et terra. Universa stadia a Berenice ad Philaenorum aras 2000.

Deinde Syrtis magna.

A Philaenorum aris usque ad Hippi promontorium stadia 400. Est promontorium praeruptum. Habet stationem navium et aquam. Ab Hippi promontorio ad Oisporin stadia 359. Est portus aptus parvis navigiis. Habet aquam: est castellum barbarorum. Ab Oispori ad Characem stadia 150. A Charace ad Euphrantas stadia 200. Est portus, atque aquam habet. Ab Euphrantis ad Dysopum stadia 150. A Dysopo ad Aspidem stadia 350. Ab Aspide ad Tarichaeas stadia 350. A Tarichaeis ad Cephalas (Ca-

1) Ab antiquis modo Philaeni modo Philaenorum arae dicuntur. In apographo legitur utroque loco *Φιλήμων Βωμῶν*.

2) In Iriartis apogr. *Φιλίππου ἄκρας*, deinde *Ἐπήρου* et *Ἐπήρου*, tum *Κόρακι* et *Κόρακος*. Nos secuti sumus Ptolemaeum et Strabonem.

3) Euphrantiae etiam a Strabone ut turris commemorantur. Ea

fuit terminus agri punici et cyrenaici. V. lib. XVII. p. 836.

4) Hunc portum optimum omnium portuum Syrticorum Strabo dicit. Hodie dicitur Zoffran.

5) Hae Tarichiae non sunt Strabonis insulae cum salinis. Cephalae sive Capita fuerunt, ut Strabo dicit, promontorium silvis obsitum. Ab hoc deum promontorio initium fuit

ρόμενος ἐκ τοῦ πελάγους ὄψει χώραν ταπεινὴν νησία ἔχουσαν· ὅταν δὲ αὐτοῖς ἐγγίῃς, ὄψει τὴν πόλιν παραθαλάσσιον καὶ θίνα λευκὸν καὶ αἰγιαλόν· ἢ δὲ πόλις ἐστὶ λευκὴ ὄλη· λιμένα δὲ οὐκ ἔχει· ἀσφαλῶς ὀρμίζου ἐπὶ τοῦ Ἑρμαίου· αὕτη καλεῖται Λέπτις.¹ Οἱ πάντες ὁμοῦ ἀπὸ Φιλαίνων Βωμῶν εἰς Λέπτιν τὴν μεγάλην σταδ. δς. Ἄπὸ Λέπτεως ἐπὶ Ἑρμαῖον σταδ. ε'. ὄρμος ἐστὶ πλοίοις μικροῖς. Ἄπὸ Ἑρμαίου εἰς τὰ Ἄφορα² σταδ. τ'. ἄκρα ἐστίν, ἔχουσα ὄρμον ἐξ ἐκατέρων τῶν μερῶν· ἔχει ὕδωρ· καλεῖται Νεόσπορα· ἐστὶ γὰρ ὁμοία νήσω· Ἄπὸ τῶν Ἀφορῶν ἐπὶ τὸν Ἀμαραία σταδ. μ'. πύργος ἐστίν· ὕφορμος ὕδωρ ἔχει ποτάμιον· ἐστὶ δὲ γεώργιον πλατὺ τοῦ ποταμοῦ· Οἰνολάδων ὁ ποταμὸς καλεῖται. Ἄπὸ τοῦ Ἀμαραία ἐπὶ Μέγερθιν σταδ. μ'. πόλις ἐστὶ καὶ λιμένα ἔχει καὶ ὕδωρ. Ἄπὸ Μεγερθέως εἰς Μακαραίαν σταδ. γ'. Ἄπὸ Μακαράας εἰς Σαβράθαν³ σταδ. υ'. πόλις ἐστίν ἀλλμενος· σάλος ἔχει.

pita) stadia 400. Advehens e mari cernes terram humilem, inquilas habentem, quibus cum advectus eris, conspicias urbem ad mare positam et litus album. Urbs autem est tota alba; portum vero non habet. Cautè appellere apud Hermaeum. Urbs autem appellatur Leptis. Omnia stadia a Philaenorum aris ad Leptin magnam sunt 3200. A Lepti ad Hermaeon stadia 5. Est statio parvarum navium. Ab Hermaeo ad Aphora stadia 300: est promontorium habens in utroque latere stationes navium. Habet aquam. Dicitur Neospora. Est enim similis insulae. Ab Aphoris ad Amaraea stadia 40. Castellum est et statio navium et habet aquam fluviam. Est autem ad fluvium ager salinus. Oinoladon vocatur fluvius. Ab Amaraea ad Megerthin stadia 40. Est urbs, quae habet portum et aquam. A Megerthi ad Macaraean stadia 400. A Macaraea ad Sabrathan stadia 400. Urbs non habet portum; salum habet.

Syrtis magnae, quae pergebat usque ad promontorium Boreum.

1) Leptis magna, etiam Neapolis appellata, a Sidoniis patria profugis condita est. Hodie rai-nae huius nobilis urbis Lebida dicuntur. — In apographo est Βόμου ἐπὶ Φιλίππων ἁμοῦ εἰς Λέπτιν.

2) Ἄφορα est Ptolemaei Γάρφα s. Γάρφα. Ut ita interpretarer, quemadmodum feci, magis coniectura quam verbis ipsis inductus sum. In apographo sic

est: ἄκρα ἐστίν ἔχουσα ὄρμον ἐξ ἐκατέρων κ. τ. λ.

3) Ptolemaeus IV. 3 Σαβράτα. In apographo: Σαράθρα. Num id oppidum idem fuerit atque Abrotonum, alii disceptent. Plinius quidem, V. 4 et 5, discernit ambo, dicens: Sabrata contingens Syrtim minorem; deinde apud Augylas enumerans: oppida Neapolis, Gaphara, Abrotonum, Leptis altera quae cognominatur magna. Qui ante nominantur loci, ii a nullo commemorantur.

Λοιπὸν Σύρτις μικρά.

Ἀπὸ Σαβράθης¹ ἐπὶ Λοκρούς² σταδ. τ'. κόμη ἐστὶ καὶ ὑπερ-
 ἄνω τῆς κόμης πύργος ὑψηλός. Ἀπὸ Λοκρῶν ἐπὶ Ζεύχαριν
 σταδ. τ'. φρούριον, ἔχον πύργον· ὁ δὲ πύργος λιμὴν ἐστὶν ἐπί-
 σημος. Ἀπὸ Ζευχάρεως εἰς Γέργιν³ σταδ. πν'. πύργος ἐστὶ, καὶ
 φρούριον ἔχει, καὶ λιμένα καὶ ὕδωρ. Ἀπὸ Γέργεως εἰς Μή-
 νιγγα⁴ σταδ. ρν'. πόλις ἐστὶν ἐπὶ νήσῳ· ἡ δὲ νήσος ἀπέχει τῆς
 γῆς σταδίου η'. ἔχει δὲ πόλεις ἱκανάς· μητρόπολις δὲ ἐστὶν·
 αὕτη οὖν ἐστὶν ἡ τῶν Λωτοφάγων νήσος· ἐστὶ δὲ ἐν αὐτῇ βω-
 μὸς Ἡρακλέους,⁵ μέγιστος καλεῖται· ἐστὶ δὲ λιμὴν καὶ ὕδωρ ἔχει.
 Οἱ πάντες ὁμοῦ ἀπὸ Λέπτεως εἰς Μήνιγγα εἰς τὴν Ἡπειρον⁶
 σταδ. σ'. πόλις ἐστὶ· ἔχει δὲ καλὸν λιμένα καὶ ὕδωρ. Ἀπὸ δὲ
 τῆς Γέργεως⁷ εἰς Κιδιφθάν σταδ. ρπ'. πόλις ἐστὶ καὶ λιμένα ἔχει.

Deinde Syrtis parva.

A Sabratha ad Locros stadia 300. Vicus est et supra vicum
 turris alta. A Locris ad Zeucharin stadia 300. Castellum
 habens turrim. Turris autem est portus insignis. A Zeuchari
 ad Gergin stadia. Turris habet praesidium et portum et
 aquam. A Gergi ad Meningem stadia 150. Est urbs in in-
 sula, quae abest a continente octo stadia. Habet autem multa
 oppida. Est autem metropolis. Haec est igitur Lotophagorum
 insula. Est vero in ea ara Herculis, quae maxima vocatur.
 Est autem portus et aquam habet. Universa stadia a Lepti ad
 Epirum, Meningi oppositam, sunt stadia 200. Urbs est; ha-
 bet autem portum pulcrum et aquam. A Gerge ad Cidiphthan

1) In apographo: Ἀπὸ Ἀλάθρης.

2) Λόκρους non video a quoquam commemoratos neque Ζεύχαριν, sed Ζεῦθα, Ζουγίς, sive Χουγίς.

3) Iriarte: φρούριον ἔχον πύργον. — Procopius de aedific. VI. 4 nomen Γιργίς scribit. Num forte latet in Ptolemaei Γιχθίς anonymi Γέργη.

4) Circuitus Syrtis, quae magna appellata est, fuit Strabone auctore mille sexcentorum stadiorum. Ad ea promontoria duo, quae os illius sinus efficiebant, quod eodem Strabone auctore stadiorum 600 erat, sitae erant duae insulae, Meninx ad ortum solis, Cercina ad occasum. Strabo Meninga dicit eam esse, quae ab

Homero od. IX, 80 sq. Lotophagitis appellaretur, et suis temporibus etiam itum demonstrari aram Ulixis et lotum ipsam. Hodie pertinet ad ditionem Tunensem eiusque incolae sunt sollertissimi maximeque industrii totius ditionis. cf. Scyl. p. 48. ed. Huds.

5) In Iriartis apographo est Ἡρακλέων.

6) Utrum Ἡπειρον nomen urbis sit, an significet continentem, non satis liquet. Num forte est Scylacis urbs Ἐπιχός? — Anonymum rursus a Gergi stadia numerasse, videtur indicari adversativa particula δὲ.

7) Quamquam nihil mutavi,

'Από Τακάπης¹ εἰς Νεάπολιν σταδ. ρ'. πόλις ἐστὶ καὶ λιμένα ἔχει. 'Απὸ 'Αχολῆς εἰς 'Αλιπόταν σταδ. ρκ'. αὐταὶ αἱ πόλεις λιμένας ἔχουσι διὰ τὸ ἐπικεῖσθαι αὐταῖς βράχη· εἰς ταύτας πλέουσι σύμμετρα πλοία· τῇ δὲ 'Αχόλα καὶ τῇ 'Αλιπότα καὶ τῇ Κιδιφθᾶ ἐπικεῖται Κέρκινα ἢ νῆσος ἀπέχουσα² σταδ. ρκ'. 'Απὸ δὲ τῆς Λωτοφάγων [νῆσου,] ἢ περ³ ἐστὶ Μῆνιγξ, ἐπὶ τὴν Κέρκιναν νῆσον διὰ πόρου σταδ. ψν'. 'Απὸ Θαίνων⁴ εἰς Κέρκιναν...· κατὰ πόλιν βράχη ἐστὶ, φερόμενα πρὸς τὴν πόλιν. 'Απὸ Κερκίνης εἰς Θαψὸν σταδ. ψ'. ἔχει δὲ νῆσον καλὴν⁵ πελαγίαν, κειμένην κατὰ Θαψὸν πρὸς βόρραν, ἀπέχουσαν σταδ. π'. ἔχει δὲ λιμένα καὶ ὕδωρ· αὐταὶ αἱ νῆσοι περιέχουσι τὸ 'Ικάριον πέλαγος.

stadia 180. Urbs est et portum habet. A Tacape ad Neapolin stadia 100. Urbs est et portum habet. Ab Acholla ad Alipotatan stadia 120. Hae urbes portus habent, quoniam ad eas jacent vada. Ad eas vehuntur navigiis modicis. Ad Achollam et Alibotan et Cidiphthan iacet Cercina insula, a continente quae abest stadia 126. A Lotophagorum insula, quae Meninx est, ad Cercinen insulam directo stadia 750. A Thaeis ad Cercinen urbem sunt vada. A Cercine ad Thapsum stadia 700. Habet insulam pulchram adiacentem Thapso ad septentrionem et abest stadia 80. Habet autem portum et aquam. Hae insulae circumdant mare Icarium.

tamen non dubito, quin in Κιδιφθᾶ lateat Ptolemaei Ἡδάφθα.

1) Videtur aliquid excidisse. Iriarte edidit Βακάτης, sed dubitari non potest, quin celebre oppidum Tacape, a Plinio V. 4 et Ptolemaeo memoratum, intelligi debeat.

2) In apographo ἡ νῆσος εὐπέχουσα.

3) In apographo est: 'Απὸ δὲ τῆς Λωτοφάγων ἢ περ κ. τ. λ. Oppidum, quod in Cercine insula situm est, idem nomen habere scimus. Agathemer lib. I. p. 14: Κέρκινα νῆσος μῆκος ἔχει στάδια σ'. πλάτος δὲ, ὅπου στενοτάτη στάδια μ'. Ἐπέκειται δὲ ἡπειρωτικῆς, Θήνης, ἢ κείτα τῆς μικρᾶς Σύριδος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς. Τῇ δὲ Κερκίνῃ παράκειται νῆσος Κερκινίτις γεφύρα ξυλθείσα, μῆκος

στάδια μ', πλάτος δὲ στάδια κε. Deinceps haec sequuntur: 'Απὸ Κερκίνης ἐπὶ νῆσον Μῆνιγγα τὴν Λωτοφαγίτιδος ὁ διάκλους στάδια χ'. ὅσον τῆς μικρᾶς Σύριδος λέγεται τὸ στόμα. Τῆς δὲ Μῆνιγγος μῆκος σταδίων χ'. πλάτος σταδίων ρκ'. Μεγάλαι δ' εἰσὶ περὶ αὐτὴν καλλιφόραι.

4) In apographo: Θίδνης εἰς Κέρκιναν κατὰ πόλιν βράχη κ. τ. λ. Corrigenendum erat.

5) Quae insula in alto sita commemoratur, eam e Strabone XVII. p. 834 docemur appellatam esse Λοπάδουσαν. Etiamnunc restare dicuntur reliquiae huius quondam celeberris urbis super iisque exstructa esse hodierna oppida Susa et Monastera. V. Artemidor. ap. Steph. s. v.

Λοιπὸν Φοινίκη.

Ἀπὸ Θαψοῦς εἰς Λέπτιν¹ τὴν μικρὰν σταδ. ρθ'. πόλις μικρά ἐστιν, καταφάνη καὶ βραχέα· καὶ ἡ καταγωγή ἐστὶν ἐπὶ τῇ πόλει δύσκολος πᾶνν. Ἀπὸ Λέπτειως εἰς Θερμά² σταδ. ξ'. κόμη ἐστὶ· τὸν δ' αὐτὸν τρόπον καὶ ὡδε βραχὴ ἐστὶ δυσκατάγωγα. Ἀπὸ Θερμῶν πλεύσας σταδ. μ' ὄψει ἀκρωτήριον, ἐπ' αὐτῷ ἔχον Διονύσια³ ἐσκολοπισμένα· ὕφορμός ἐστιν. Ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου ὄψει Ἀδρουμύττον τὴν πόλιν ἀπο σταδίοις μ' ἀλίμενος. Ἀπὸ Ἀδρουμύττου ἐπὶ τὴν Ἀσπίδα⁴ σταδ. φ. ἀκρωτήριόν ἐστιν ὑψηλὸν

Deinde Phoenice.

A Thapso ad Leptin parvam stadia 170. Est parva urbs: nuda sunt vada, et aditus ad urbem est valde periculosus. A Lepti ad Therma stadia 7. Vicus est. Eodem modo inter haec quoque vada valde difficile est adnavigatu. A Thermis vectus stadia 40 cernes promontorium, habens templum Bacchi, palis circumdatum. Statio est navium. A promontorio postquam stadia quadraginta navigaveris, prospicies oppidum Adrumetum. Sine portu est. Ab Adrumeto Aspidem stadia 500.

1) In Iriartis apographo *Λεπτὴν* et *Λεπτέων*. Intelligimus igitur, ab anonymo aut potius ab eo, qui librum istius descripsit, ubique *ν* in *ην*, et *εως* in *εων* mutata esse. Leptis proprie sic dicta, cum altera a plurimis Leptis magna aut etiam Neapolis dicatur, hodie appellatur Lempta, habetque etiamnunc ruinas ac parietinas castelli. — Tum in apographo est *καταφάνης* καὶ *βραχέα*. In sinu Lepitano sitae erant parvae insulae, a Strabone XVII. p. 834 *Ταριχίαι* appellatae, salinarum plene.

2) Cum sine dubio locus nomen a thermis ductum haberet, scripsi τὰ *Θέρμα* pro τὴν *Θέρμαν*, ut etiam paulo infra est.

3) Non dubito, quin pro *Διονύσια* sit *Ἀφροδίσια*, quod Ptolemaeus habet, scribendum.

4) Eundem urbium ordinem habent ceteri, ne in cuius reprehensionem incurrat periplus cum reperiantur haec verba Strabonis: *εἰδ' ἡ Ἐρμαία ἀκρα τραχέα καὶ*

ἐπ' αὐτὴν πόλις ὁμώνυμος· εἶτα Νεάπολις· εἰδ' ἀκρα Ταριτίς καὶ ἐπ' αὐτῇ λόφος Ἄσπις καλούμενος ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος· ὄνπερ συνώμισεν ὁ τῆς Σικελίας τύραννος Ἀγαθοκλῆς, καθ' ὃν καιρὸν ἐπέπλευσε τοῖς Καρχηδονίοις. — Tum in apographo est: *ἐπ' αὐτὴν ἀκρον παραφαίνων κ. τ. λ.* Scylax dicit p. 49 ab Hadrumeto Neapolin navigationem fuisse trium dierum. Unde sequitur, anonymi mensuram neutiquam liberam esse vitio. In apogr *Ἀδραμύτην* et *Ἀδραμύτον*. Graeci aut ὁ *Ἀδρῦμτος* aut *Ἀδρουμπος* aut *Ἀδρουμπος*, ut Ptolemaeus, aut etiam, ut Polybius, ὁ *Ἀδρῦμης* scripserunt, quemadmodum etiam apud Strabonem, non *Ἀδρῦμη*, scribendum esse recte censet Groskurd, interpres Strabonis. Romani aut Hadrumetum aut Adrumetum aut Adrumetus fere scripserunt. Dicuntur etiamnum reliquiae superesse huius quondam nobilis urbis. — Tum in apographo est sic: *Ἀδρουμύτην τὴν πόλιν ἀπὸ σταδίων μ. ἀλίμενος.*

καὶ περιφανὲς οἶον ἀσπίς· ἐπ' αὐτὴν πλέε τὴν ἄρκτον παραφαν-
ων ἐξ εὐανύμων· εἰσὶ γὰρ εἰς τὸ πέλαγος ἐκείνο βράχη πολλά
καὶ τραχεῖα· εἶτα ἐκφανήσεται σοι ἡ Ἀσπίς¹ καὶ ἐπ' αὐτὴν Νεά-
πολις. Ἀπὸ τοῦ κόλπου Νεαπόλεως ἐπὶ τὴν Ἀσπίδα σταδ. σ'.
ὑψηλὸς ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ἐπ' αὐτὸν ἡ πόλις· ἔχει λιμένα πρὸς
ξέφυρον ἄπο σταδίοις ι'. ἀνώτερον τῆς πόλεως. Ἀπὸ Ἀσπίδος
ἐπὶ Θερμὰ² σταδ. ξ'. κώμη ἐστὶ, καὶ ἐπάνω τὰ θερμὰ. Ἀπὸ τῶν
Θερμῶν εἰς Κάρπιν³ σταδ. ρξ'. πόλις ἐστὶ καὶ λιμένα ἔχει. Ἀπὸ
Κάρπειος εἰς Μάξυλαν⁴ σταδ. κ'. πόλις ἐστὶ καὶ λιμένα ἔχει. Ἀπὸ
Μαξύλας εἰς τὸν Γαλάβραντα⁵ σταδ. ν'. ὄρμος ἐστὶν ἕως ἀμμο-
δίων ἀγωγῆς. Ἀπὸ τοῦ Γαλάβραντος εἰς Καρχηδόνα⁶ σταδ. ρκ'.
πόλις ἐστὶ μεγίστη καὶ λιμένα ἔχει· ἐν δὲ τῇ πόλει πύργος ἐστὶ·
δεξιὰν ὀρμίζου ὑπὸ τὸ χῶμα. Οἱ πάντες ὁμοῦ ἀπὸ Μήνιγγος
τῆς τῶν Λατοφάγων νήσου εἰς Καρχηδόνα σταδ. φν'. Ἀπὸ
δὲ Καρχηδόνας εἰς Κάστρα Κορνηλίου σταδ. τγ'. λιμὴν ἐστὶ πα-
ραχειμαστικός· ἐν αὐτῷ παραχειμάζει μεγάλα πλοῖα. Ἀπὸ Κά-

Promontorium est editum et undique conspicuum tanquam cly-
peus. Ad illam naviga, a sinistra habens Ursum. Sunt enim in
illo mari multa et saxosa brevia. Deinde occurret oculis tuis
Aspis, et prope eam Neapolis. A sinu Neapoleos ad Aspida
stadia 200. Locus est editus et in eo oppidum. Id habet por-
tum occidentem versus, intervallo stadiorum undecim; is ultra
oppidum est. Ab Aspide Thermas stadia 60. Villa est, et ther-
mae supra eam sunt. A Thermis ad Carpin stadia 160. Oppi-
dum est, et habet portum. A Carpi Maxyllam stadia 20. Oppi-
dum est, et habet portum. A Maxylla ad Galabranta stadia 50.
Locus ad appellendum usque ad initium brevium. A Galabrante
Carthaginem stadia 120. Maxima est urbs et portum habet. In
urbe autem arx est. Ad dextram eius ad molem appellere.
Omnia stadia a Meninge Lotophagorum insula usque Carthagi-
nem sunt 550. A Carthagine usque ad castra Cornelia stadia 303.
Est portus ad hibernandum. In eo hibernant magnae naves. A

1) Oppidum Aspis satis supra Neapolin situm, etiam a Ptolemaeo IV. 3 nominatur.

2) Has Thermas non alias esse, quam quae a Livio Aquae calidae dictae sint, dubitandum non est.

3) In apographo est: Κάρπην et Κάρπη. Secutus sum Ptolemaeum. Hodie nominatur Gurbos. Prope hoc oppidum invenit Schavius Anglus thermas. Num eadem sint, quae modo nominatae sunt, potest disceptari.

4) Ptolemaeus scribit Μαξούλα. Schavius putat Maxylam esse hodiernum Moraisach.

5) Quid hoc Galabras esset, ego non dispexi, nisi Thynea est, quod a Diodoro Λευκὸν Τυνήτα appellatur. Nec satis scio, quid sit ἕως ἀμμοδίων ἀγωγῆς. Videtur ante haec verba aliquid excidiisse.

6) In apographo est Χαλκηδόνα et Χαλκηδόνας. Tum εἰς Κάστρα Κορνηλίων ac deinceps Ἀπὸ Καστρῶν Κορνηλίας. Plinii locus,

στρῶν Κορηγίλου εἰς Οὔστικα¹ σταδ. κδ' πόλις ἐστὶ λιμένα οὐκ ἔχει, ἀλλὰ σάλος ἔχει ἀσφαλίζου. Ἀπὸ Οὔστικῶν εἰς Κάρναν²

castris Cornelii ad [Ustica] stadia 24. Oppidum est. Portum non habet, sed salum. Esto cautus. [Ab Usticis] ad Carnen stadia 24.

qui huc pertinet, est V. 3: Deim promontorium Apollinis et in altero sinu Utica civium romanorum. Catonis morte nobilis: flumen Bagreda. Locus Castra Cornelia, colonia Carthago magnae in vestigiis Carthaginis, colonia Maxulla. Oppida: Caspi, Misua, et liberum Clupea in promontorio Mercurii. Item libero Curubis, Neapolis. Mox Africae ipsius alia distinctio. Libyphoenices vocantur, qui Byzacium incolunt. Ita appellatur regio CCL millia passuum per circuitum, fertilitatis eximiae, cum centesima fruge agriculturalum foenus reddente terra. Hic oppida libera Leptis (parva), Adrumentum, Ruspina, Thapsus. Inde Thenae, Macomades, Tacape. Sabrata contingens Syrtim minorem, ad quam Numidiae et Africae ab Ampsaga longitudo DLXXX millium passuum, (116 mill. germ.) latitudo, qua cognitum est, CC millium (40 mill. germ.).

1) Qui huius fragmenti mentionem fecerunt, ii in verbo Οὔστικα opinati sunt inesse nomen Uticae, qua in re ii mihi videntur vehementer falli. Primum enim, quis tandem unquam Uticam negavit habere portum? Deinde id oppidum ab omnibus Graecis Ἰτυκῆ nominatur, cum nomen Romani ipsi Uticam fecissent, cum constet saepe *v* ut i pronuntiatum: neque ullo loco anonymus noster, qui ipse Graecus fuit, non secutus est, nisi Graecos, qui nunquam ne posterioribus quidem temporibus aliter, nisi Ἰτυκῆ dixerunt. Cuius igitur cunque oppidi nomen in Οὔστικα abditum est, nomen Uticae

certe id non est. Ac fuit profecto parva insula prope Siciliam, quae vocabatur Ustica, sed ea non potest hoc loco in quaestionem vocari. Nos sumus igitur in hac sententia, ut primum fragmentum putemus finem habuisse his verbis: *μεγάλα πλοῖα. Ἀπὸ κάστρων Κορηγίλου...* et alterius initium fragmenti fuisse, corruptum aliquod nomen, aut etiam eo plane omisso verba πόλις ἐστὶ. Iam repetitio eiusdem mensurae (dico viginti quatuor stadia) probat, verba corrupta esse. Ac profecto fieri etiam potuit, ut scriba, qui certe non Graecus fuit, Οὔστικα adderet. Ita autem debemus existimare, singula fragmenta fuisse, quae ab hoc, cuius infelici stilo haec conservatio harum quasi ruinarum debetur, in unum conflata sunt. Et enim cum in uno horum fragmentorum nomine Φοινίκης ea regio designaretur, quae Carthaginensibus subdita esset, et cum aliud fragmentum, in quo, quae proprie Phoenice dicitur, describeretur, eandem inscriptionem haberet, tum a scriba, cuius quanta ignoratio rerum fuerit, dici non potest, utrumque fragmentum inter se ridiculo sane modo iunctum est.

2) Hoc oppidum a Plinio et a Stephano Byz. Carne dicitur, sed a Strabone Κάρνος aut etiam, ut nonnulli codices habent, Κάρνανος, sed minus recte, cum Strabonem sciamus in descriptione Syriae Artemidorum secutum esse, qui, ut nobis prodidit Stephanus Byz.: Κάρνος scriptum, habuit; nam apud hunc sic est: Κάρνη, πόλις Φοινίκης, ἀπὸ Κάρ-

σταδ. κδ' σάλος ἐστὶ κοιτῶνας δὲ ἔχει ἐπὶ χωρίων¹ πλοίοις μικροῖς ἀσφαλῶς κατάγου. Ἐπὶ Κάρνας ἐπ' ἀκρωτήριον² καλούμενον Βαλανέας³ σταδ. σ'. Ἐπὶ ἀκρωτηρίου Βαλανέων ἐπ' ἀκρωτήριον Πάλτον σταδ. σ'.⁴ Ἐπὶ ἀκρωτηρίου Πάλτου κάμψαντες ἐπ' ἀκρωτήριον Βραχίων⁵ σταδ. ι'. Ἐπὶ δὲ Βαλανέων ἄκρας⁶ ἐπ' εὐθείας παρὰ γῆν παραπλέοντες εἰσελθεῖν εἰς Πάλτον σταδ. σ'. Οἱ πάντες ἐκ Πτολεμαῖδος εἰς Πάλτον σταδδ. β.

Salum est. In litore habet cubilia navigiis parvis. Appellere caute. A Carne ad promontorium, appellatum Balaneas, stadia 200. A promontorio Balaneis ad promontorium Palton stadia 200. A promontorio Palto postquam id superaverunt ad promontorium Brachion stadia 11. A promontorio Balaneis vero, cum directo propter terram navigent, ut appellant, ad Paltum stadia 200. Universa stadia a Ptolemaide ad Paltum usque stadia 2000.

νον, τοῦ Φοίνικος, ὡς Ἰστρος φησὶν. ὁ πολίτης Καρνίτης. Λυκοφραν (v. 1291) „ἔλοιτο ναῦται πρώτα Καρνίται κύνες.“... Ἀγεμίδωρος δ' ἐν τῷ δεκάτῳ βιβλίῳ φησὶν ἔστι Κάρνος καὶ συνεχῶς Πάλτος, εἶτα Γάβαλα πόλις καὶ ἀναλογεῖ τὸ Καρνίτης.

1) In apographo, sic est: Ἐπὶ Κάρνων ἐπὶ Χωρίων ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον κ. τ. λ. Me ἐπὶ χωρίων suo loco posuisse videri pauci negabunt.

2) In apographo sic est: — εἰς Κάρναν — σάλος ἐστὶ κοιτῶνας δὲ ἔχει πλοίοις μικροῖς ἀσφαλῶς κατάγου. Ἐπὶ Κάρνων ἐπὶ Χωρίων ἐπ' ἀκρωτήριον κ. τ. λ. Mihi et recte interpunxisse videor et orationem transponendo emendavisse.

3) Ptolemaeus scribit Βαλαναίαι. Sed cum anonymi scriptura et Plinius consentit, apud quem Balanea est, et Stephanus, qui haec nobis prodidit: Βαλαναίαι, πόλις Φοινίκης, ἢ νῦν Λεύκας. ὁ πολίτης Βαλανεώτης. εἰς ἣν πόλιν Ἐπικράτης ἐγνωμίον ἐγραψεν ὁ Βαλανεώτης. Non improbable est,

nomen ductum habuisse oppidum a fructu balanorum, non a βαλανείοις.

4) In apographo est: σταδ. σ'. Cum autem intervallum multo maius oporteat fuisse, cumque statim infra intervallum esse stadia ducenta dicatur, non dubitavi, hoc quoque loco σ pro ς scribere.

5) Necessae est istud, quod commemoratur, promontorium Brachion statim post Balaneam fuisse. Anonymus solus Brachionis recordatur, si vera scriptura est.

6) In apographo sic est: Ἐπὶ δὲ Βαλανέων ἄκρας ἐπευθείας εἰς Πάλτον σταδ. σ'. Οἱ πάντες ἐκ Πτολεμαῖδος παρὰ γῆν παραπλέοντες εἰσελθεῖν εἰς Πάλτον σταδδ. β. Videor mihi quantum in hac tam corrupta oratione fieri potuit medelam attulisse. Ceterum Paltos et promontorium et oppidum fuit. Oppidi Ptolemaeus, Strabo, Stephanus (uterque ex Artemidoro), Plinius mentionem faciunt. Ceterum, ut notum est, Paltos a Stephano oppidum Syriacae dicitur.

Και λοιπὸν Κόλλη Συρία.¹

'Απὸ Πάλτου ἐπὶ χωρίον Πελλήταν² σταδ. λ.' 'Απὸ Πελλήτων ἐπὶ λιμένα κειμένην³ ἐπ' αἰγιαλῷ ἔχοντι κατ' αὐτὸν φάραγγα σταδ. κ.' 'Απὸ Πελλήτων εἰς Τάλας⁴ σταδ. λ.' 'Απὸ Ταλβῶν εἰς ποταμὸν Πλωτὸν⁵ καλούμενον σταδ. μ.' 'Απὸ Πλωτοῦ

Deinde Coelesyria.

A Palto [ad castellum Pelletam stadia 30. A Pelleta usque ad portum, situm in litore, habenti in se lacum, stadia 20. A Pelleta] usque ad Galabas stadia 20. A Galabis ad fluvium, Ploton vocatum, stadia 40. A Ploto fluvio ad promontorium [sta-

1) Nos reliquimus hoc loco haec inscriptionis verba, quamquam a Plinio et aliis Carne et Balanea et Paltos non Phoeniciae, sed Coelesyriae finibus attribuantur. Verum ab aliis aliter constituuntur.

2) Hoc castellum Pelleta a nemine memoratum vidimus. Utrum castellum nomine Pelleta sive Pelletae re vera fuerit, an aliquam modo verba corrupta sint; id certe nos non possumus extricare.

3) In agrapho est: ἐπὶ λιμένα κειμένην. Non correximus κειμενον, quoniam neutquam obloquemur, si quis quid maluerit dicere excidisse. Ac nos non dubitamus, quin Πελλήταν et Πελλήτων corrupta sint e Πάλτος. Nam ΠΑΑΤΗΝΩΝ et ΠΕΛΛΗΤΩΝ non miltum litteris differunt.

4) Nihil mutavimus, quamquam nullus dubito, quin Τάλας corruptum sit e Γάλας sive Γαλάβαι, quod oppidum a plurimis scriptoribus in hac regione collocatur. Apud Stephanum haec leguntur: Γάβαλα, πόλις Φοινίκης, ἣν Ἐκαταῖος θηλυκῶς φησίν. ὁ δὲ Στράβων Συρίας, πλησίον Λαοδικείας. ὁ οὐκ ἴστωρ Γαβαλίτης καὶ θηλυκὸν ἢ Γαβαλίτις· ἀλλὰ καὶ Γαβαλεὺς, ὡς Μεγαρεύς.

5) Huius fluvii a nullo scriptore fit mentio. Namque omnino

praeter Eleutherum et Orontem nullum novimus fluvium, qui in Syriae litore in mare se infunderet. Considerantibus nobis, et qua conditione liber anonymi nobis conservatus sit, et verba ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ εἰς Βαλανέας σταδ. ο' non posse huc ullo modo pertinere, visum est nomen Πλωτός aliquoriam modo corruptum esse e fluvio Ἐλευθέρω et verba εἰς ποταμὸν Πλωτὸν καλούμενον σταδ. μ.' 'Απὸ Πλωτοῦ ποταμοῦ et tum Ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ εἰς Βαλανέας σταδ. ο' ibi scripta fuisse, ubi litus Phoeniciae describebatur. Nos igitur putamus sic legendum esse: 'Απὸ Πάλτου εἰς Γαλάβας στάδια λ. 'Απὸ Γαλάβων εἰς ἄκραν σταδ. α. ἐξῆς κείται πόλις Λαοδικεία. 'Απὸ Βαλανέων εἰς Λαοδικεαν κ. τ. λ. Plinius V. 18 dicit: Hinc rursus Syria, desinent Phoenice. Oppida: Carne, Balanea, Paltos, Gabale: promontorium, in quo Laodicea libera. Diospolis, Heraclea, Charadrus, Posidium. Stephanus autem de Laodicea haec habet: Λαοδικεία, πόλις τῆς Συρίας, ἣ πρότερον Λευκὴ ἀκτὴ λεγομένη καὶ πρὸ τούτου Ραμίθα· κερωννηθεὶς γὰρ τις ἐν αὐτῇ ποιμὴν ἔλεγε ῥαμάνθας, τουτέστιν ἀφ' ὕψους ὁ Θεός. ῥάμαν γὰρ τὸ ὕψος, ἄσας δὲ ὁ Θεός· οὕτω Φίλων. λέγεται δὲ ἀπὸ Λαοδικῆς τῆς μητρὸς Σελεύκων τοῦ Νικατοροῦ. ἔστι δὲ εὐνοιοτάτη καὶ πάσης εὐ-

ποταμοῦ εἰς ἄκραν... ἐξῆς κεῖται πόλις Λαοδίκεια σταδ. σ. Ἐκ τούτου ποταμοῦ εἰς Βαλανέας σταδ. ο. Ἐκ τούτου Βαλανέων εἰς Λαοδικεῖαν εὐθύδρομοῦντι λευκονότῳ ἐπὶ τὰ πρὸς ἡὼ τῆς ἄρκτου σταδ. σ. Ἐκ τούτου Λαοδικείας¹ εἰς Ἡρακλείαν σταδ. κ. κάμφαντι δὲ τὸ ἀκρωτήριον λιμὴν ἔστι, καλούμενος Λευκός,² σταδ. λ. Ἐκ τούτου Λευκοῦ λιμένος ἐπὶ κώμην καλουμένην Πασιερίαν³ σταδ. λ. Ἐκ τούτου κώμης ἐπὶ ἄκραν, Πολλίαν⁴ καλουμένην, σταδ. ρκ. Ἐκ τούτου Ἡρακλείας ἐπὶ Ποσειδίων τὸν ἐπίτομον⁵ σταδ. ρ. Ἐκ τούτου δὲ τῆς ἄκρας

200]. Deinceps urbs est Laodicea. [A Ploto fluvio ad Balaneas stadia 70.] A Balaneis ad Laodiceam recta naviganti vento Leuconoto ad orientem septentrionum flante stadia 200. A Laodicea ad Heracleam stadia 20. Promontorio superato est portus vocatus Albus. Sunt stadia 30. Ab albo portu ad vicum, appellatum Pasieriam, stadia 30. A vico ad promontorium, vocatum Nigrum, stadia 120. Ab Heraclea ad Posidium recta via stadia 100. A promontorio Posidio ad oppidum Sidoniam stadia

πίας ἀνάμεστος. In apogr. sic est: εὐθύδρομοῦντι λευκονότῳ ἐπὶ τὰ πρὸς ἡὼ τῆς ἄρκτου στάδια σ. Cum aliquatenus verba intelligi possint, nihil correximus.

1) Quae verba ut recte intelligantur, sciendum est, Laodiceam in meridiano litore promontorii sitam fuisse. De situ Laodiceae haec scripsit Appianus in historia bell. civ. IV. 60: *πυθόμενος δὲ τῆς Κασσίου στρατιάς, ἐς Λαοδικεῖαν οἰκίως ἔχουσαν οὐ παρήλθεν, ἐπὶ τῇ γεφύρῳ συνωμισμένην, καὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς ἀχρωμένην, καὶ ἐς τὸ πέλαγος ἔχουσαν ὄρμον, ὅθεν ἔμελλεν εὐπορήσειν τε ἀγορὰς ἀπὸ θαλάσσης καὶ ἀδραῖας ὅτε βοῦλοιο ἀποπλευσέσθαι. ὃν αἰσθανόμενος ὁ Κάσσιος καὶ δεδιὼς μὴ αὐτὸν ὁ Δολοβέλλας διαφύγει, τὸν τε ἰσθμὸν ἔχον δισταδίον ὄντα, λίθους καὶ πᾶσαν ὕλην ἐξ ἐπαύλεων καὶ προαστείων καὶ τάφων συμφέρων καὶ ἐπὶ ναῦς περιέπεμπεν ἐς τὴν Φοινίκην καὶ Ἀρκίαν καὶ Ρόδον.* — Pocockius Gallus inveniebat quidem etiamnum aggeres portus, sed portum ipsum arena obrutum. Quod hodie oppidum ibi est, ab antiqua urbe ad orientem

versus aedificatum est. Vesteris gloriae nihil restat fere, nisi porticus columnis corinthiis et arcus triumphalis altus intra triginta et quadraginta pedes.

2) Hunc portum propter album colorem, cuius speciem promontorii ora praeberet, nomen suum accepisse est verisimile, cum etiam Stephanus Byz. prodatur: *Λαοδικεῖα, πόλις τῆς Συρίας, ἡ πρότερον Λευκὴ Ἀκτὴ λεγομένη καὶ πρὸ τούτου Ῥάμινθα.*

3) Huius vici praeter Anonymum nostrum nemo mentionem fecit; utrum igitur nomen Pasieria rectum sit necne, nulla re probari potest.

4) Nec huius promontorii ullus alius recordatur, sed quum neque nomen per se improbable ullo pacto sit, et oram Syriae sciamus, valde asperam et scissam esse, nihil causa est, cur de hoc promontorio dubitemus.

5) Reliquimus τὸν ἐπίτομον propter πλοῦν. Haud dubie dicere voluit scriptor: *recta via, pro quo alias: ἐπὶ εὐθείας* dicit. Posidium, a Plinio V. 20, Ptolemaeo V. 15, Strabone XVI. p. 755 commemoratum, hodie Pos-

τοῦ ἐπὶ Ποσειδίου¹ εἰς πόλιν Σιδῶνα σταδ. τ'. ὑπὲρ ἧς ἐστὶν ὄρος ὑψηλόν, καλούμενον Θρόνος. Ἀπὸ Σιδωνίας² πόλεως εἰς τόπον, ὀρῖζοντα τὸ Κάσιον, καλούμενον δὲ Χαραδρόπολιν, σταδ. ξ'. Ἀπὸ Χαράδρου⁴ ἐπὶ νῆσον, καλουμένην Μακράν, σταδ. ι'. Ἀπὸ Μακρᾶς νήσου⁵ ἐπὶ τὸ Νυμφαῖον σταδ. ν'. Ὁ δὲ ὅλος περιπλοῦς τραχὺς ἐστὶν ἀπὸ τοῦ Κασίου. τοῦτον τὸν τρόπον παράπλεε ἀπὸ τῆς γῆς σταδ. κ'. Ἀπὸ τοῦ Νυμφαίου ἐπὶ πόλιν Ἀντιό-

300. Supra eam est altus mons, qui Thronus dicitur. A Sidonia oppido ad locum, qui Casium montem determinat (i. e. quam usque mons Casius porrigitur), dicitur autem Charadropolis, stadia 60. A Charadro ad Insulam longam, quae dicitur, stadia 50. Tota navigatio usque a monte Casio aspera est et periculosa. Qua re praetervehere stadiis viginti procul a litore. A Nymphaeo usque urbem Antiochiam emporium habentem, et

sed a dicitur. A Nicephoro Blemn. p. 420 ed. Bernh. appellatur Ποσειδίον. Num autem stadiorum numerus verus, vehementer licet dubitare. Nobis videtur numerus infra centum excidisse.

1) Nos nihil mutavimus, quamquam verba corrupta sunt. Si scribitur τῆς ἐπὶ Ποσειδίου, profecto locus aliqua ratione sanatur, sed sententia ipsa nobis non probatur; multo nobis magis placet deleri ἐπὶ, cum etiam infra dicitur: Ἀπὸ δὲ τοῦ Ποσειδίου.

2) Quae urbs primam Sidon, deinde Sidonia appellatur, quae hoc loco non magis, quam montis Throni, ab ullo alio scriptore fit mentio. Si quod oppidum simili nomine in istis regionibus fuit, id, ut nobis quidem videtur, Sidonia dictum est, quod tamen scriba nobilissimae urbis Sidonis memor, mutavit in Σιδῶνα. Num forte colonia Sidoniorum fuit? Iste autem Thronus videtur editus collis atque undique praeruptus fuisse, ita ut prorsus non commissus esset cum monte Casio, a quo ad occasum versus situs esset.

3) In Iriartis apographo sic legitur: Ἀπὸ Σιδωνίας πόλεως εἰς

τόπον ὀρῖζοντα τὸ Κάσιον καλούμενον δὲ Χαλαδρόπολιν σταδ. ξ. Praeter Plinium et Anonymum nostrum nemo oppidi, huius meminit.

4) In apographo sic est: Ἀπὸ Χαλάδρον ἐπὶ κ. τ. λ. — Quae deinceps Insula Longa commemoratur, ea nulla alia esse potest, nisi Veterum Meliboea, ad ostia fluvii Orontis sita.

5) In apographo legitur: Ἀπὸ Μακράν νῆσον. Hic specus nomine Nymphaeum, etiam a Strabone XVI. p. 751 memoratur. Non longe est a Posidio oppidulo, et quidam, qui temporibus bellorum sacrorum istam visit regionem, eum terribilem esse ac foedum aspectu dicit, in quo olim Petrus Apóstolus diabolum catenis constrinxisset. Strabo de his locis l. I. habet haec: Πρὸς νότον δ' ἐστὶ τοῖς μὲν Ἀντιοχεύσιν Ἀπάμεια, ἐν μεσογαίᾳ κειμένη· τοῖς δὲ Σελευκείοις τὸ Κάσιον ὄρος καὶ τὸ Ἀντικάσιον. Ἐτι δὲ πρότερον μετὰ τὴν Σελευκείαν αἱ ἐπιβολαὶ τοῦ Ὀρόντου· εἴτα τὸ Νυμφαῖον, σπηλαιὸν τι ἱερὸν· εἴτα τὸ Κάσιον· ἐφεξῆς δὲ Ποσειδίον πόλιν καὶ Ἡράκλεια.

χειαν ἔχουσαν ἐμπόριον καὶ παρ' αὐτὴν ποταμὸν, Ὠρόντην¹ καλούμενον, σταδ. υ'. Ἔστι δὲ ὁ ποταμὸς ἄπο σταδίου ε'. Ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ εἰς Σελεύκειαν σταδ. μ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ποσειδίου τὸν ἐπίτομον εἰς Σελεύκειαν, πεσόντι ζεφύρω,² σταδ. ρι'. Ἀπὸ Σελεύκειας ἐπὶ τὰ Γεώργια³ σταδ. ρμβ'. Ἀπὸ τῶν Γεωργίων ἐπὶ τὸ Ῥωσσαῖον σκόπελον⁴ σταδ. τ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ποσειδίου ἀκρωτηρίου ἐπὶ τὸν σκόπελον τὸν οὐριώτατον σταδ. σ.⁵ Ἀπὸ Ῥώσου Τερδνίας εἰς πόλιν Μυριάδρον⁶ σταδ. σ'. Ἀπὸ τοῦ Μυριάδρου εἰς Ἀλε-

iuxta se fluvium, Orontem dictum, stadia 400. Distat autem fluvius ab urbe stadia 15. A fluvio usque Seleucia stadia 40. A Posidio autem recta via ad Seleuciam, flante Zephyro, stadia 110. A Selencia usque Georgia stadia 142. A Georgiis ad rupem Rhossicam stadia 300. A Posidio autem promontorio usque ad rupem, maxime secundante vento, stadia 200. A Rhosso usque ad oppidum Myriandrum stadia 200. A Myriandro usque

1) In apographo: Ὠρόντην. Est quidem certe accentus veri nominis conservatus. Tum ἀπὸ mutavi in ἄπο. Ceterum Antiochia, quae nōn erat ad mare sita, in periplo indicata est, quod usque ad eam amne Oroate navigari poterat. Cf. et quae Plinius de hoc amne dicit, et quae nos infra ad illum Plinii locum adnotavimus.

2) Nihil mutavimus, quamquam haud dubie verba sana non sunt.

3) Hic locus praeterquam ab Anonymo nostro a nemine commemoratur.

4) In Iriartis apographo legimus: ἐπὶ τῶν Ῥωσσαίων κόλπων. Cum etiam a Ptolemaeo V. 15 et Stephano Byz. s. n. Ῥώσσιος σκόπελος commemoretur, non dubitavimus his ducibus corrigere, sed Ῥωσσαῖον reliquimus, quamquam Stephanus Byz. haec dicit: Ῥώσος, πόλις Κιλικίας. τὸ ἔθνηκόν Ῥώσιος. ἀλλὰ καὶ Ῥωσσένος, ὡς ἀπὸ τοῦ Ταρσὸς Ταρσένος. καὶ τὸ κτητικὸν Ῥωσικὸς, Ῥωσικὸς σκόπελος. Hodie haec rupes, quae a Rhoso meridiem versus sita est, Ηγμζ-γρ, caput canis, dicitur.

5) Consulto verba, quae corrupta esse nemo non videt, reliquimus; sed in interpretatione, quae eorum sententia esset, expressimus. Verum tamen fortasse legendum est τὸ οὐριώτατον δρομόντην, aut etiam tantummodo τὸ οὐριώτατον, quia δρομόντην facile suppleri potest. Numerum stadiorum necesse est esse falsum.

6) Quid in hoc verbo corrupto lateret, non potuimus dispicere. In Iriartis apographo hoc loco scriptum est Μιριάδριον, sed deinceps recte scribitur: Ἀπὸ τοῦ Μυριάδρου. Hoc oppidum Myriandros a pluribus scriptoribus commemoratur. Stephanus de ea haec scripsit: Μυριάδρος, πόλις Συρίας πρὸς τῇ Φοινίκη. Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ ἀναβάσεως [38, 8]. Τὸ κτητικὸν Μυριάδρικὸς κόλπος. In Iriartis apographo legitur σταδ. γ. Debet esse σ'. Supersunt huius oppidi ruinae. Ceterum oppidum florentibus Persarum rebus emporium celeberrimum fuit. Conf. Xenoph. anab. I. 4. A Scylace p. 40 ed. Huds. Μυριάδρος Φοινίκων.

ξάνδρειαν κατ' Ἴσσον¹ σταδ. ρκ. Ἀπὸ Ἀλεξανδρείας² εἰς τὰς Κιλικίας πύλας σταδ. σ'. Ὀμοῦ οἱ πάντες ἀπὸ Πάλτου ἕως τῶν Κιλικίων πυλῶν σταδ. βφ'.³

Λοιπὸν Κιλικία.

Ἀπὸ τῶν Κιλικίων πυλῶν⁴ εἰς τὸ Ἴερὸν σταδ. ρκ. τοῦτο

Alexandriam ad Issum stadia 120. Ab Alexandria usque ad portas Cilicias stadia 200. Universa a Palto usque ad Portas Cilicias 2500.

Deinde Cilicia.

A portis Ciliciis usque ad Sacrum [montem] stadia 120.

1) In apographo est: *κατισίον*, pro quo Iriarte legi vult *κατ' Ἴσίον*, sed sine ullo iure. Est enim oppidum Issus, quod Anonymus noster *Ἀμισός* sive *Ἀμινός* appellat.

2) Alexandria post nobilem illam victoriam ad Issum propinquam de Dario reportatam in Alexandri victoris honorem condita est. Iam antiquo tempore scabiosa dicta est propter aërem parum salubrem. Nostra aetate dicitur proprie Iskenderun, sed vulgo Scanderone, ut Alexandria illa Aegyptia ab incolis Scanderia dicitur. Ab erat ab Isso ad sedecim millia passuum sive ad viginti et centum stadia. Denique, ut hoc quoque commemorem, oppida Rhosos, Myriandros, Alexandria a Strabone in desc. Ciliciae memorantur XIV. p. 676 his verbis: *μετὰ δὲ Ἀγλαίας Ἴσσοὺς πολίγνιον, ὄφορον ἔχων, καὶ ποταμὸς Πίναρος. Ἐνταῦθα ὁ ἀγὼν συνέπεσεν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Σαρδίῳ· καὶ ὁ κόλπος εἰρηται Ἴσσικός· ἐν αὐτῷ δὲ πόλις Ῥωσὸς καὶ Μυριανδρος· ἑτέρα πόλις, καὶ Ἀλεξάνδρεια, καὶ Νικόπολις, καὶ Μόψον ἔστι· καὶ αἱ Πύλαι λεγόμεναι, ὄριον Κιλικίων τε καὶ Σύρων. Ἐν δὲ τῇ Κιλικίᾳ ἔστι καὶ τὸ τῆς Σαρπηδονίας Ἀρτέμιδος ἱερὸν καὶ μαντεῖ-*

ον· τοὺς δὲ χρησμούς ἔνθεοι προδισπίζουσιν. Hic opportunissime commemorari putavi Plinii notitias V. 18: Promontorium, in quo Laodicea libera. Diospolis, Heraclea, Charadrus, Posidium. Deinde promontorium Syriae Antiochiae. Intus ipsa Antiochia libera, Epidaphnes cognominata, Oronte amne dividitur; in promontorio autem Seleucia libera, Pieria appellata. Super eam mons eodem, quo alius nomine, Casius. Cuius excelsa altitudo quarta vigilia orientem per tenebras solem adspicit, brevi circumactu corporis diem noctemque pariter ostendens. *Ambitus ad cacumen XIX M. pass. est, altitudo per directum IV.* At in ora amnis Orontes, natus inter Libanum iuxta Heliopolin. Oppidum Rhosos et a tergo Portae quae Syriae appellantur, intervallo Rhosiorum montium et Tauri. In ora oppidum Myriandros, mons Amanus, in quo oppidum Bomitae. Ipse ab Syris Ciliciam separat.

3) Computatio omnium stadiorum efficit sexaginta duo millia, sed hic numerus duplo maior est.

4) Sunt autem quinq̄ue portae in quaestionem vocandae, quas usque adhuc Geographi inter se

ἔστιν ὑπερβῆναι εἰς τὸν τόπον εἰς πόλιν. Ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ¹ εἰς

Super eum eundum tibi est, ut pervenias usque ad locum, quod

permiscuerunt. Atque ut a septentrionibus incipiam ac descendam ad meridiem versus, tenendum est, eas proprie portas Ciliciae dictas esse, per quas e Cappadocia descenderetur in Ciliciam. De his autem Strabo lib. XII. p. 537 nobis tradidit haec: δύο δὲ ἔχουσι μόνον στρατηγικὰς πόλεις, ἡ μὲν Τυανίτις τὰ Τυανα, ὑποπεπτακωκία τῷ Ταύρῳ τῷ κατὰ τὰς Κιλικίας πύλας, καθ' ἃς εὐπετέσταται καὶ κοινοῦταται πᾶσιν εἰσὶν αἱ εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ τὴν Συρίαν ὑπερβολαί. Deinde progrediamur ad eas portas, quas Graeci πύλας Ἀμανίδας appellabant, et quae super Amanum per vallem huius montis angustam e Cilicia Euphratem fluvium versus ducebant. Atque hae sunt eae, quae a Ptolemaeo commemorantur, non autem istae, ut Leakius Anglus putavit, quae erant sitae ad mare, haud procul ab oppido Isso. Eae ipsae a Strabone lib. XVI. p. 751 his verbis describuntur: τῇ δὲ Γινδάρῳ συνάπτουσιν αἱ Πάγγραι τῆς Ἀντιοχίδος, χωρίον ἐρυμνὸν κατὰ τὴν ὑπέροθεν τοῦ Ἀμανοῦ τὴν ἐν τῶν Ἀμανίδων πύλων εἰς τὴν Συρίαν κείμενον. Etiam apud Plinium hist. nat. V. 27, 22 eas reperimus commemoratas verbis his: Sed redeamus ad oram Syriae, cui proxima est Cilicia. Flumen Diaphanes, mons Crocodilus, portae Amanicae montis. Flumina Andricus, Pinarus, Lycus, sinus Issicus, oppidum Issos, inde Alexandria, flumen Chlorus, oppidum Aegae liberum, amnis Pyramus, portae Ciliciae. Fuerunt autem etiam aliae Portae Amanicae, et quidem, ut modo dictum est, ad mare supra sinum Issicum. Hae sunt, quas Anonymus noster indicat, atque etiam Strabo geographus accuratius illo describit lib. XIV. p. 676 his ver-

bis: μετὰ δὲ Μαλλὸν Αἰγαίαι πολίχνιον, ὑφορμον ἔχον· εἴτ' Ἀμανίδες πύλαι, ὑφορμον ἔχουσαι, εἰς ἃς τελευτᾷ τὸ Ἀμανὸν ὄρος ἀπὸ τοῦ Ταύρου καθήκον, ὃ τῆς Κιλικίας ὑπέροκειται κατὰ τὸ πρὸς ἕω μέρος, αἱ μὲν ὑπὸ πλειόνων δυναστευόμενον τυράννων, ἐχόντων ἐρύματα... μετὰ δὲ Αἰγαίας Ἰσσοῦς πολίχνιον, ὑφορμον ἔχον, καὶ ποταμὸς Πίναρος. Ἐνταῦθα ὁ ἀγὼν συνέπεσεν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Σεργίῳ. Post eas sequuntur Portae Ciliciae, quae eadem ad mare sitae sunt, et quae a plurimis scriptoribus non portae Ciliciae, sed portae Syriae sive etiam utrumque: πύλαι τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Συρίας dicebantur. Conf. Xenophontis anab. I. 4, cuius descriptio regionis, imprimis ob distantias locorum indicatas, accuratissima est, ut Dionis Cass. XLVIII. 41 narratio. Eae sunt hae, per quas Alexander ante pugnam apud Issum commissam, ut ante eum Cyrus, exercitum suum duxerat, cum contra Darius suum exercitum per illas portas Amanicas, quas dixi, super montem Amanum duxisset. Quemadmodum autem portae sunt, quae proprie portae Ciliciae dicebantur, ita sunt etiam portae Syriae proprie sic dictae, et quae quidem ab his, de quibus modo dictum est, ad orientem versus sitae erant. Simul ibi oppidum, cognominatum Portae Syriae, fuit, quod hodie Beilan, haud dubie e veteri Pylae ortum, dicitur, cuius etiam a Ptolemaeo fit mentio, qui id in 69° 20' longit. et 36° 15' latit. ponit, atque a Plinio hist. nat. V. 22 his verbis: Oppidum Rhosus et a tergo Portae quae Syriae appellantur, intervallo Rhosiorum montium et Tauri.

1) Consideranti mihi, quam

πόλιν Ἴσσον¹ σταδ. ψ. Ἐκ τῆς πόλεως Ἴσσοῦ εἰς τὰς Ἀμανιακάς πύλας² ἐν τῷ κοιλοτάτῳ τοῦ κόλπου σταδ. σ. Ἐκ τῶν Πυλῶν εἰς κώμην ἄλλην³ σταδ. ν. Ἐκ τοῦ Μυριάδρου οὐριδρομοῦντι⁴ σταδ. ρ. Ἐκ τῶν ἄλλων⁵ εἰς πόλιν Αἰγαίας σταδ. ρ. Ἐκ δὲ τοῦ Μυριάδρου εἰς Αἰγαίας εὐθυδρομοῦντι ἐπὶ τοῦ πολλοῦ νότου⁶ σταδ. ρ. Ἐκ Αἰγαίων ὁ παράπλους κρημνώδης⁷ ἐπὶ κώμην Σεργέπολιν⁸ σταδ. ρν. Ἐκ δὲ Ῥωσοῦ εὐθυδρομοῦντι

oppidum est. A Sacro [monte] usque oppidum Issum stadia 700. Ab Isso usque ad portas Amanicas, quae in intimo sinu sunt, stadia 200. A Portis Ciliciis usque ad vicum Catabolon stadia 50. A Myriandro secundo vento naviganti usque huc sunt stadia 100. A Catabolo usque ad oppidum Aegaeas stadia 100. A Myriandro autem usque Aegaeas directo naviganti, multum flante noto, stadia 200. Ab Aegaeis praetervehens imminencia litora pervenit usque vicum Serrepolim stadiis 120. A Rhoso autem usque

sententiam ex his verbis liceat elicere, videtur collis fuisse, super quem, antequam deveniretur Issum, eundem esset, et qui, quod in eo sacrum aliquod esset, eo ἱερὸν ὄρος sive verbo ὄρος omissio tantum ἱερὸν diceretur. Si quis autem forte coniciat, in Ἴσσον potius nomen Issi contineri, is cogitet, hanc coniecturam illi, quae ab Anonymo scriptore supra dicta sunt, reprobari. Quidquid autem de hoc loco sentiendum est, numerus ψ certe falsus et ζ scribendum est.

1) Apogr. Ἀμυσσὸν et Ἀμυσσοῦ. Nos non dubitamus, quin hoc in verbo nomen Issi oppidi lateat.

2) In Iriartis apographo, quod etiam Leakius reddidit, legitur: εἰς τὰς Ἀμμανιακάς πύλας ἐντὶ (leg. ἐντός) κοιλοτάτου τοῦ κόλπου σταδ. σ. Videmur nobis corrupta recte correxisse. Posteriora sic, ut videmus, corrigebat etiam Leakius in libro suo: Journal of a Tour in Asia minor, London 1824, p. 209.

3) Cum deinceps scriptum videamus Ἐκ τῶν ἄλλων, unde sequitur, nomen aliquod in Ἄλλῃ latere, sic existimamus, Κατάβολον vicum, quem in ora fuisse

Ciliciae omnia itinera ostendunt, corruptum esse in Ἄλλῃ et Ἄλλων. Is autem vicus cum esset ante Issum situs, necesse est, ad πυλῶν non Ἀμανιακῶν addi debere, sed Κιλικίων.

4) In apographo legitur: οὐριδρομοῦντος.

5) Iam diximus, nobis in hoc vocabulo videri Καταβόλον latere, quod nomen, ut id addam, locum talem significat, quo appellari possit. — Tum a Ptolemaeo Αἰγαί, sed a Strabone lib. XIV p. 676 Αἰγαίαι, et a Dio Cass. XI. X. 30 atque a Philostr. vit. Apollon. I. 12, sicuti ab Hierocle p. 46. ed. Paris. Αἰγαι scribitur, quemadmodum etiam Romani dicunt, conf. Tacit. annal. XIII. 8. Apud Lucanum III. 327 invenies Aegae, item apud Plinium hist. nat. V. 22: oppidum Aegae liberum.

6) In apographo ἐπὶ τοῦ πολλοῦ νότου.

7) In apogr. Κρημνώδης, ita ut nomen proprium esse videatur. Nos verum restituisse putamus.

8) In apogr. Σεργέτην ac Σεργετῖλλος. Apud Ptolemaeum reperimus hac in regione Σεργέπολιν.

self.

ἐπὶ τὴν Σερρέπολιν ἐπὶ τοῦ πολλοῦ νότου σταδ. σν.· κατὰ δὲ τὴν Σερρέπολιν κόμην· ἐπάνω [ποταμὸς]·¹ Πύραμος καλεῖται, καὶ ὑπεράνω αὐτοῦ ὄρος καλούμενον Πάριον, ἄπο σταδ. ξ.· Ἐκ τῆς Σερρεπόλεως εἰς κόμην² ἐπ' ἄκραν Ἰανουαρίαν σταδ. ρ. Ἐκ τῆς Ἰανουαρίας ἄκρας ἐπὶ τὰς Διδύμους νήσους σταδ. λ. Ἐκ τῶν Διδύμων νήσων εἰς πόλιν καλουμένην Μάλλον σταδ. ρ.

Serrepolim, cum multum flat notus, directo naviganti stadia 250. Ad Serrepolin autem fluvius, qui Pyramus dicitur, et supra eum, intervallum stadiorum 60, mons Parius dictus. A Serrepoli usque ad vicum, in promontorio Ianuario situm, stadium M. A promontorio Ianuario ad Insulas Geminas stadia 30. Ab insulis Geminis ad oppidum Mallon dictum stadia 100. A Mallo usque

1) In apogr. κατὰ δὲ τὴν Σερρέπολιν κόμην ἐπάνω (Leakius ἐπάνω) Πύραμος καλεῖται. Num recte correxerim, ego non contendo, sed si quid video et si quid tam corrupto scriptore probari potest, hoc periplo id videtur confirmari, quod ille Anglus et ingenio et doctrina clarus Beaufortius de commutato alveo amnis Pyrami scripsit. Is autem existimat, prioribus temporibus ostia Pyrami ibi non fuisse, ubi hodie sunt, sed multo magis ad occasum versus et post istud quidem promontorium, quod hodie Karadash dicitur. Namque illo loco etiamnam a Beaufortio reliquiae oppidorum Megarai Malhique repertae sunt, quae Pyramum praeterfluxisse praeter alios et Strabo lib. XIV. p. 675 dicit et Pomponius Mela l. 13. Quod si ita est, debemus sic existimare, Serrepolin supra angulum, qui promontorio efficitur, sitam fuisse, quod maxime eo confirmatur, quod in periplo duae sibi admodum propinquae insulae commemorantur, quas hodie quoque prae promontorio illo esse nobis tradidit Beaufortius.

2) Forsitan aliquispian εἰς κόμην delendum esse censeat: nos id nolumus facere; eo magis autem nobis verbum Ἰανουαρίαν dubium videtur, propterea quod

deinceps ἄκρα Ἰανία commemoratur. Quod verbum cum tam simile huius sit verbi Ἰανουαρίαν, videtur esse existimandum, utroque loco idem promontorium significari, et hunc cursum navigantem tenuisse, ut a Serrepoli recto navigaret ad promontorium Ἰώνιον, quod quo appellari posset locum habebat, inde transvectum esse ad insulas, inde navigasse in Pyrami ostia lata, ad quae Mallus posita esset, a Mallo adverso fluvio usque Antiochiam, inde revertisse ad promontorium Ἰώνιον, post quod erat caput fluminis. Ceterum si vera est Anonymi descriptio, aut etiam si non corrupta oratio, Pyramum cursum suum oportet extrema parte sinus Iasici prope a mari tenuisse; nam alioquin fieri non poterat, ut in tergo Serrepolis flueret. Hoc tamen addendum est, verba ἐπάνω κ. τ. λ., si coniuncta cum oppido Mallo essent, ea plane consensura esse cum iis, quae Strabo lib. XIV. p. 675 de Mallo dicit; nec tum necesse esset, flumen tam prope a mari collocari. Pausanias l. 34, 2 de oppido Mallo dicit: τῷ δὲ Ἀμφιλόχῳ καὶ κατ' Ἀθηναίους ἐστὶν ἐν τῇ πόλει βωμὸς καὶ Κιλικίας ἐν Μάλλῳ μαντεῖον ἀφενδέστατον τῶν ἐπ' ἐμοῦ. Conf. Arrian. exp. Alex. II. 5.

Ἀπὸ Μάλλου εἰς Ἀντιόχειαν ¹ ἐπὶ Πύραμον ποταμὸν σταδ. ρν'.

Antiocheam ad flumen Pyramum stadia 150. Ab Antiochea us-

1) Haec Antiochia a nullo commemoratur scriptore, praeter hunc Anonymum et Stephanum Byz., ab ambobus his ad Pyramum cognominata. Sita supra promontorium et usque illuc navigabilis Pyramus fuisse videtur. Mallus in promontorio ipso magis ad meridiem sita fuit. Mannertus dicit, a Strabone XIV. p. 675 non Serrepolin quidem ipsam commemorari, sed quo ea loco sita fuisset significari, cum is diceret, apud Portas Amanicas portum fuisse modicum, unde apud eum ipsum portum putat sitam fuisse Serrepolim. Quod tamen iam idcirco ita esse non potest, quia et a Strabone et a Ptolemaeo Serrepolis non ante Aegeas, sed post hoc oppidum, et quidem statim post Mallum sita fuisse dicitur. Sed multo magis etiam, ut nobis quidem videtur, Mannerti opinio confutatur periplo, in quo Serrepolis non ita procul a Pyramo collocatur. Prius autem, quam quid sentiam pluribus persequar, necesse est afferri, quae nobis de promontorio Karadasch tradidit Beaufortius. Is autem dicit, hoc promontorium orientem versus porrectum esse in mare, et admodum prope ab eo iacere duas insulas, quibus qui in cornu promontorii esset portus satis a ventis defenderetur. Ac non modo super hoc ipso cornu reliquias veterum aedificiorum et mediis et superioribus aetatibus exstructorum reperiri, sed etiam non ita magno interposito intervallo septentriones versus collem editum esse, in quo eodem veterum aedificiorum reliquiae reperiantur. Quae omnia si consideramus, vehementer nobis istius opinio Angli probatur, qui existimat, ubi extremo promontorio veterum aedificiorum reliquiae

reperiantur, ibi antiquis temporibus Megarsum sive Megarsa fuisse, qui locus a Strabone XIV. p. 675 dicatur esse portus urbis Malli, et in monte septentriones versus iacente Mallon ipsam fuisse, quae Scylace auctore p. 40 non ad mare ipsum, sed nonnullo ab eo intervallo sita fuerit, et ad quam anne Pyramo perventum sit, qui ab oriente veniens circum illum montem cursum suum egerit. Quae cum ita sint, dubitandum non est, quin quod promontorium modo lanuarium, modo Ionium sive Cephalium appellatur, id idem sit, quod nostra aetate ab incolis istius terrae Karadasch dicitur. Etiam aliud quid a Beaufortio affertur, quod oppido probabile nobis visum est. Traditum est enim nobis a Curtio III l. 7, 5, Alexandrum Pyramo iuncto ponte traiecisse, et deinde Megarsum pervenisse, et inde demum Mallum. In iis ostiis, quae olim Pyrami fuisse videntur, est parva insula. Quid? si existimamus, cum Pyramus ab omnibus veteribus perquam latus fluvius dicatur fuisse, ab occidentali ripa pontem pertinuisse ad istam insulam, et ab hac ad ulteriorem ripam fluminis. Postremum, ut paucis repetamus, quid sentiamus, sic existimamus, Pyramum nostra aetate in mare infundi infra Adanam, antiquis autem temporibus, postquam ab Antiochia aliquantum spatii fluxisset meridiem versus, non ita procul a mari cursum flexisse occidentem versus, et qui ad septentriones a promontorio Karadasch esset mons, circum hunc iacere, atque ibi, ubi hodie canalis est, qui pertinet in paludem aliquam satis amplam, olim Pyrami fuisse ostia; denique κόμην ἐπ' ἀκρῶν Ἰανουαρίαν esse Megarsum.

Ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας ἐπὶ τὴν ἄκραν Ἰωνίαν, ἣν νῦν Κεφάλον καλοῦσι, σταδ. ο΄ παρὰ τὸ ἀκρωτήριον ποταμός ἐστι πλατῆς. Πύραμος καλεῖται. Ἀπὸ δὲ τοῦ Σκοπέλου [Ῥωσσοικῶ] μὴ καταπολιζόντι, ἀλλ' ἐπ' εὐθείας πλέοντι εἰς Ἀντιόχειαν, ἐπὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν μέρη τῆς ἄρκτου νότῳ τὰ εὐώνυμα μικρὸν διαφυλάσσοντι,¹ σταδ. τν'. Ἀπὸ τοῦ Πυράμου ποταμοῦ εὐθρομοῦντι εἰς Σόλους, ἐπὶ τὰ πρὸς ἐσπέραν μέρη τῆς ἄρκτου νότῳ μικρῶ παρέλκας,² σταδ. φ'.³ Ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ Πυράμου ἐπὶ τὸν ποταμὸν Σάρου⁴ σταδ. ρκ'. Ἀπὸ Σάρου παταμοῦ ἐπὶ στόμα τῆς λίμνης, ἣ καλεῖται Ῥηγμοὶ⁵ σταδ. ο'. Ἀπὸ Ῥηγμῶν εἰς

que ad promontorium Ionium, quod nunc Caput dicunt, stadia 70. Propter promontorium est navigabilis fluvius, qui Pyramus dicitur. A Scopulo [Rhosico], non appellenti navem, sed directo naviganti usque Antiochiam, ad partes septentrionum ortum versus sitas noto modice ad sinistram flante, stadia 350. Ab amne Pyramo directo naviganti Solos, ad partes occidentales septentrionum modice noto flante, stadia 500. A capite Pyrami usque ad flumen Sarum stadia 120. A Saro flumine usque ad os paludis, qui Rhegmoi vocantur, stadia 70. A Rhegmis Tarsum stadia 70.

1) Cum haec verba non essent integra, ea corrigenda putabamus. Quae autem in iis nobis esse videretur sententia, eam interpretatione reddidimus. Ac primum quidem putabamus, pro ἔπειτα et μακρὸν scribendum esse ἐπὶ τὰ et μικρὸν; deinde addendum μέρη; tum τῆς Ἠπείρου corruptum esse e τῆς ἄρκτου, denique in διαφαλλῶν latere διαφυλάσσοντι.

2) In Apogr. legitur Σώλους. παρέλκας necessario falsum est. Quid autem haberet sententiae, id interpretatione expressimus. Ne quis autem putet auctorem peripli maiorem esse aetate Pompeji, quoniam ab eo Soloe non dicatur Pompeioli, is cogitet, post Pompeji mortem et Augusto rerum potito pristinum nomen oppidi restitutum esse.

3) Intervallum quingentorum stad. inter ostia Pyrami et oppidum Solos etiam ab Artemidoro apud Strabonem XIV. p. 673 confirmatur. Aliqua opera oppidi Soloe, quam posteriore tempore

Pompejopolin appellatam esse constat, Beaufortius superesse tradidit: qui hodie ibi vicus, mapalibus constans, est, plerumque is nomine Mezetlu appellatur.

4) Non potest alius esse fluvius, nisi Sarus. Apogr. habet Ἀρείου. Mensura videtur recta esse. Dicit quidem Strabo XII. p. 536 in Cappadociae descriptione, duo flumina Saron et Camalon ortus habere in Cataonia et infundi in mare Cilicium, sed in descriptione orae ipsius ciliciae neutrum ab eo commemoratur. Ptolemaeus autem, ut Anonymus noster, ostia Sari commemorat. Hodie is dicitur Syghun. Capita eius habent permulta brevina, ita ut vix eo intrari possit. Tam parum autem distat Sarus a Cydno, ut istum Beaufortius primo adspectu putaret esse brachium Cydni, quod tamen non ita esse ipse postea sibi persuadebat.

5) In apogr. est Ἀπὸ Ἀρείου ποταμοῦ ἐπὶ στόματος λίμνης ὁ

Ταρσόν σταδ. ο. ἴκει διὰ μέσης τῆς πόλεως ποταμὸς Κύδνος.¹
 Ἄπὸ Ταρσοῦ ἐπὶ χωρίον Ζεφύριον² σταδ. ρκ. Ἄπὸ δὲ Σόλων
 ἐπὶ κόμην Καλανθίαν³ σταδ. ν. Ἄπὸ Καλανθίας κόμης εἰς
 Ἐλαιουῖσαν⁴ σταδ. ρ. Ἄπὸ Σεβάστης εἰς κόμην καλουμένην

Mediam per urbem fluit amnis Cydnus. A Tarso ad castellum Zephyrium stadia 120. A Solis ad vicum Calanthiam stadia 50. A Calanthia vico ad Elaeussam stadia 100. A Sebaste (Augusta)

καλεῖται Ῥηγμοί. Apud Strabonem XIV. p. 672 ceterosque scriptores ea palus non Ῥηγμοί sed Ῥήγμα (abrupti quid) dicitur. Hodie est campus arenosus, sicut etiam os ipsum fluvii admodum brevibus coarctatum est, eo ut vix parva navigia intrare possint. Sed post ostia dilatatur alveus. Hodie dicitur Sarus Tersuschayi, ut antiqua Tarsus Tersus.

1) Intervallum inter os Cydni et urbem Tarsum secundum Strabonem tantummodo constabat quinque stadiis. Sed mensura Stadiasmi confirmatur a Beaufortio, qui dicit p. 271 Tarson abesse ab ostiis fluvii duodecim millia passuum. Addidimus διὰ ante μεσῆς. Hodie non per urbem ipsam, sed citra eam fluit.

2) E Beaufortii libro p. 279 intelligimus, inter utrumque flumen Sarum et Cydnum longe in mare porrigi promontorium arena effectum, quod quo minus idem existimemus, quod a Mela III. 3 inter Pyramum et Cydnum esse dicitur, ab eodemque promontorium Ammodes (i. e. arenosum) appellatur, plane nihil obstare videtur. Non possumus autem Beaufortio assentiri, qui hoc promontorium idem esse arbitratur, quod a veteribus omnibus Zephyrium appellatur, atque occasum versus ab oppido Anchiale esse dicitur. Ac profecto quidem ora in illa terrae parte satis aequalis perque parum scissa est; sed tamen illo loco, ubi hodie ad parvum flumen vicus

Mersyn situs est, ora paullum convexa est, et Beaufortio ipso auctore ibi nonnulla vestigia veterum aedificiorum reperiuntur. Zephyrium vero etiam a Scylace p. 40 πόλις dicitur, quam non magnam fuisse, inde suspicandum est, quod in hoc periplo χωρίον dicitur.

3) Hic locus a nemine memoratur. Quia autem nec nomen eius quidquam habet, quod improbari possit, et ab Anonymo nostro multorum locorum facta mentio est, quorum apud alios scriptores nulla est, fortasse hoc loco nihil a scriba peccatum est, quamquam non vehementer obloquar, si quis putet, in Calanthia Latnum, qui et fluvius erat et vicus, latere, cuius quidem ab omnibus fit mentio.

4) In apogr. legitur: ἐλαιούνα, pro quo Iriarte minus recte existimavit legendum esse ἐλαιώνα (olivetum). A Stephano ἐλαιουῖσα tum insula tum peninsula dicitur. A Beaufortio traditum est, Elaeussam nunc isthmo arena accumulata orto cum continente coniunctam esse. Initio in continente, in qua portus satis amplus esset, conditum fuit oppidum, quam Elaeussam appellabant idque, si locus coniecturae est, propter olivarum copiam. Atque insula, cum ipsa quoque tota oleis obsita esset, etiam ei hanc ipsam ob rem nomen Elaeussa dabatur, non autem ab oppido. Posterioribus temporibus Cilicia aspera regno Archelai attributa, is rex in insula, quae usque illuc parum habitata esset,

Κώρυκον σταδ. κ. Ἐκ τῆς Σόλων εἰς Κώρυκον¹ σταδ. σπ.
ὑπερ ἧς ἀπεχον ἐστὶν ἄντρον Κωρύκιον καλούμενον σταδ. ρ.

ad vicum nomine Corycon stadia 20. A Solis autem ad Corycon stadia 280. Supra eam longe abest stadia 100 specus, nomine

et regiam et novam urbem condidit, quam et veterem Elaesusam, nam ambae urbes una erant, appellabat Sebasten, propterea, quod ipse ab imperatore Augusto rex factus erat. Atque haec ipsa Sebaste est, quae protinus ab Anonymo nostro commemoratur, sed cuius nomen in apographo vel codice in Σεφασούσης corruptum est. Huius urbis multas insignesque reliquias invenit Beaufortius, p. 252 sqq., et in iis sepulcra aliquot, quae integra etiam nunc sunt, et tres aquaeductus maxime admiratus est. In mediis ruinis huius quondam celeberrimae ac florentissimae urbis, tanquam ut inter tumulos, numerus tuguriorum est, quem vicum incolae A yas appellent.

1) De Coryco, qui in periplo vicus dicitur, haec scripsit Mela l. 13: Non longe hinc [a Pompeiopolis] Corycos oppidum portu saloque incingitur, angusto tergoze continenti annexum. Supra specus nomine Corycius, singulari ingenio ac supra, quam ut describi facile possit, eximius. Deinde Plin. hist. nat. V. 22: Iuxtaque mare Corycos eodem nomine oppidum et specus. Strabo XIV. p. 675 nihil praeter promontorium et specum commemorat, unde licet conicere, post eius demum aetatem eum vicum, qui in illo promontorio fuit, in magnitudinem et nomen oppidi crevisse, quod portu praeclearo, qui ibi esset, probabile est, effectum esse. Nomen huius urbis superest in castello Korghos, quod idem nomen magna urbs apud illud sita mediis aetatibus habuit. Ea autem non in vestigiis veteris Coryci, sed

ab eo ad occidentem adhibitaeque vetere materie condita est. Hoc loco dicendum est, a Mela aream Coryci minus accurate definitam esse, cum urbem angusto tergoze continenti adnexam esse diceret; nam e Beaufortii libro p. 255 intelligimus, quae veteris Coryci mutila monumenta supersunt, eo non extremo promontorio ipso, sed supra id reperiri. Quam ob rem nos sic existimamus, portum Corycium ibi fuisse, ubi promontorium commissum esset cum continente, et urbem partim in tergoze, qui profundo inflexu maris ortus esset, partim supra id in continente sitam fuisse. Anglus Beaufortius l. l. addit, alterum castellum e regione superiori in parva insula situm esse, et putare se, hanc insulam eam esse, quae a Strabone Crambusa dicitur. Is enim haec dicit XIV. p. 571: εἰς Ἀνεμούριον ἄκρα, ὁμώνυμος τῇ προτέρᾳ, καὶ Κράμβουσα νήσος. καὶ Κώρυκος ἄκρα, ὑπερ ἧς ἐν εἰκοσι σταδίοις ἐστὶ τὸ Κωρύκιον ἄντρον, ἐν ᾧ ἡ ἀρίστη κόρη φέρεται. E quibus verbis cum appareat Crambusam nonnullo interposito spatio post promontorium Corycum iacuisse, cumque Beaufortius dicat, posteriorem Corycum magis ad occidentem quam superiorem exstructam fuisse, is gubernator navium iure nobis videtur contendere, alterum castellum, etiam Korghos dictum, in Strabonis insula Crambusa aedificatum esse. Ut autem haec insula in periplo non memorata sit, hinc factum esse videtur, quod antiquis temporibus non habitata esset. Ceteroquin mirari satis non possumus, cur Leakius istam insulam pro promontorio Coryco

Ἐκ τῆς Κωρύκου ἐπὶ λιμένα καλούμενον καλὸν Κορακήσιον σταδ. ρκε. Ἐκ τῆς Κορακησίου ἐπὶ τὴν Ποικίλην Πέτραν, ἣτις ἔχει κλίμακα, δι' ἧς ἐστὶν ὁδὸς εἰς Σελεύκειαν τὴν ἐπὶ τοῦ Καλυκάδου, 1 σταδ. ο. Ἐκ τῆς κλίμα-

Corycius. A Coryco usque ad portum, nomine pulcrum Coracesium, stadia 125. A Coracesio usque ad Pœcilen Petram, quae scalam habet, per quam via ducit ad Seleuciam ad Calycadnum sitam, stadia 70. A scala usque ad amnem Calydnium sta-

potuerit habere, cum ne ullum quidem ullius generis vestigium abrupti promontorii ab iis, qui ibi fuerunt, detectum est. — Quae statim sequuntur verba: ὑπὲρ ὧν ἀπεχὸν ἐστὶν ἀκρωτήριον Κορύκιον καλούμενον στάδια ρ. ea nobis nullo pacto integra esse videntur. Nam si ita interpretamur, quo illa modo se habent, sententiam habemus hanc: supra Solos abest promontorium Corycium, quod dicitur, stadia 100, quae sententia plane falsa est; nam prom. Corycium non potest septentriones versus a Solis iacuisse. Itaque certe ὑπὲρ ἧς aut οὗ corrigendum est. Nec vero etiam fieri potest, ut promontorium supra Corycum iacuerit. Debebat igitur certe dici: infra Corycum. Quod ita cum sit, dubitari nullo modo potest, quia pro ἀκρωτήριον, quod hoc loco ineptum est, ἄντρον scribendum sit; nam probabile non est, huius antri hoc in periplo mentionem factam non esse. Numerus ὁ certe falsus est, videturque pro ὁ cum Strabone XIV. p. 671 ponendum esse κ'. Ac fortasse superius κ' cum hoc ὁ commutandum est. Sed ne ita quidem, ὁ pro vero numero haberi posset, si legeretur ἀκρωτήριον, et ὑπὲρ, quod fieri non potest, quamquam factum est a Mannerto (Geographie der Griechen und Römer Vol. VI. P. II. p. 76), explicaretur: infra, nam tanto

intervallo nec abfuit, nec potuit etiam ab urbe Coryco abesse promontorium Corycus. Denique vero etiam, ne hoc omittamus dicere, promontorium ipsum Κωρυκὸς non ἄρα Κορύκια dictum est. Post hoc promontorium autem aliud, nomine Anemurium, a Strabone XIV. p. 669 commemoratur, quod tamen non Ptolemaei Zephyrium est, ut Mannertus dicit, sed quo modo a Ptolemaeo situs Zephyrii descriptus est, is non potest intellexisse, nisi rupem, quam dicebant Variam. Nec ullo modo potest hoc Anemurio, aut Zephyrio promontorium Corycus, ut Mannertus contendit, significari. Hoc autem Anemurium videtur propterea in hoc periplo omissum esse, quod id non haberet locum, quo navis appellii posset.

1) In apogr. legitur Λύκιον, et deinceps ἐπὶ τὸν ποταμὸν Καλύκιον. Apud Beaufortium p. 223. 234 sq. legimus, citra utraque hoc flumen magnum esse campum cumulis arenae obtectum. De Seleucia haec dicit Stephanus Byz.: Σελεύκεια, πόλις ἐπὶ Κιλικία τραχέια λεγομένη. ἀνόμασε δὲ Σελεύκειαν αὐτὴν Σέλευκος ὁ Νικάτωρ, ὡς Ἀλέξανδρος φησι. πρότερον δὲ Ὀλβια ἐκαλεῖτο καὶ Τρία. Hodie quoque antiquum nomen in Selefkya servatum est, insignesque reliquiae veterum operum, magnificentiam testantur antiquae urbis.

κος¹ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Καλύκαδνον σταδ. μ'. Ἄπὸ τοῦ ποταμοῦ [Καλυκάδνου] ἐπὶ ἄκραν ἀμμώδη στενήν, Σαρπεδονίαν καλουμένην, σταδ. π'. Ἄπὸ ταύτης ἀνατείνοντα βραχίονα ὡς ἀπὸ τῆς Σαρπεδονίας² σταδίους κ'. Ἄπὸ τῆς ἄκρας ἔγγιστα πρὸς τὴν Κύπρον εἰς πόλιν Καρπασίαν νεώταταν³ σταδ. υ'.

dia 40. A fluvio Calydno usque ad promontorium arenosum, nomine angustam Sarpedoniam, stadia 80. Ab ea procurrentia brevia ab Sarpedonia stadia 20. Ab hoc promontorio proxime in Cyprum versus ad urbem Carpasiam extremam stadia 400. A promon-

1) Beaufortius narrat p. 234, non ita longo intervallo a Calydno, post magnam illam planitiem arenosam, redundatione Calydni atque noto natam, esse ruinas urbis quondam moenibus circumdatae, templa, porticus, aquaeductus tumulosque. Eam urbem exstructam esse intra convallem angustam, quae videatur portus quondam fuisse, angusto ore in mare se speriens. Multa tuguria inter ruinas dispersa esse, atque eà ab incolis dici vicum Pershendy. Quae si cogitatione tenemus, videtur prope hunc quasi circum montium illud promontorium, *πέτρα ποικίλη* dictum, statuendum esse; nam idem locus hodie quoque incolis veteris Seleucia portui inservit. Super hunc montem viam, scalae instar, duxisse ad Seleuciam urbem, etiam a Strabone traditum est. Conferatur XIV. p. 670: *μετὰ δὲ τὸν Καλύκαδνον ἢ Ποικίλη λεγομένη πέτρα, κλιμακία ἔχουσα κατομητήν, ἐπὶ Σελευκίαν ἀγούσαν*. Si a Beaufortio p. l. non accepissemus, post Calydnum usque ad locum Pershendy humilem esse oram, neque ullum locum in mare procorrectum, mallems credere, pulcrum Coracesium in vico Pershendy quaerendum esse.

2) A Strabone XIV. p. 670 hoc promontorium Σαρπηδών scribitur, a ceteris autem ita ut a nostro ἀνοήτῳ. Quod autem in hoc periplo arenosum atque angustum dicitur, id plane a Beau-

fortio p. 235. confirmatum videmus dicente: inde ab Aghaliman, (vetere portu Seleucia) magna planities arenosa longe in mare porrigebatur: principium eius occidentale desinebat in cornu humile et periculosum, arabice Lissan-el-Kahpeh (italice Lingua di Bagascia) cognominatum; amnis Ghiuksuy (i. e. Coelestis fluvius, i. e. Calycadnus), parens huius magnae planitiei, alluvione natae, eius partem orientalem definit. — Cum praeterea periplo doceamur a Sarpedonia brevissimum transitum ad insulam Cyprum fuisse, id promontorium longe in mare imminuisse apparet: quare nobis ille Anglus falsus esse videtur, quod Lissan-el-Kahpeh dixit vetus promontorium Zephyrium fuisse. Huc accedit, quod etiam a Beaufortio ipso illud confirmatur, prope ab illo promontorio vada fuisse. Nec minus eo confirmatur, Lissan veterem Sarpedona esse, quod ab hoc retro numerantur stadia, et ad Seleuciam et ad Solos. In apogr. *Ἄπ' αὐτῆς ἀνατείνον τὰ.*

3) In apogr. legitur: *εἰς πόλιν Καρπασίου νεωτάσαν*. De urbe Carpasia in insula Cypro sita Stephanus habet haec: *Καρπασία, πόλις Κύπρου, ἦν Πηνυαλίαν ἔκτισεν, ὡς Ἕλληνας ἐν τοῖς Κυπριακοῖς. Διονύσιος δὲ διὰ διωθόντων Καρπασίαν αὐτὴν φησὶ ἐν τριῶν Βασσαρικῶν ἢ ὅποσοι Κυνήρειον ἢ ἀλφεινὴν Καρπασίαν.*

Ἀπὸ Σαρπεδονίας ἄκρας εἰς Σελεύκειαν σταδ. ρκ'. ὁμοίως καὶ εἰς Σόλους σταδ. ρκ'. Ἀπὸ δὲ τῶν Ὀλμῶν¹ ἐπ' ἄκραν καὶ κώμην καλουμένην Μύλας² σταδ. μ'. Ἀπὸ τῆς ἄκρας ἐπὶ λιμένα

torio Sarpedonia ad Seleuciam stadia 120. Item usque Solos stadia sunt 120. Ab Holmis ad Mylas et promontorium et vicum stadia 40. A promontorio ad portum Nesulium et promontorium in-

1) Nihil certo excidit, quamquam repente Holmi commemorantur. Hodie Aghaliman, i. e. portus Agha, dicuntur, de quo Beaufortius haec dicit: Aghaliman est perangustus sinus, sed tutus a ventis, qui quondam portus Seleucia erat, cum ea portus indigeret. Cum Beaufortio auctore Aghaliman non plus novem millia passuum a Seleucia absit, traditumque ab veteribus scriptoribus memoriae sit, incolas Holmorum a conditore Seleucia ad augendam multitudinem in hanc urbem iussos esse migrare, ita ut Holmi inde ab eo tempore portus tantum essent, quin ii in Aghaliman quaerendi sint, vix dubitari posse videtur. Sed haud dubie ille Anglus primus fuit, qui haec verba Strabonis XIV p. 671 recte explicaret: εὐθὺς γὰρ ἐστὶν ἡ τοῦ Καλυκάδου ἐπιβολὴ κώμῃσιν ἡδὺνα, ποιοῦσαν ἄκραν, ἣ καλεῖται Σαρπηδῶν. Πλησίον ἐστὶ τοῦ Καλυκάδου καὶ τὸ Ζεφύριον, καὶ αὐτῆς ἄκρα· ἔχει δὲ ὁ ποταμὸς ἀνάπλων εἰς τὴν Σελεύκειαν πόλιν εὐ συνοικομένην, καὶ πολὺ ἀφεστῶσαν τοῦ Κιλικίου καὶ Φαμφύλιον τόπον. Omnes enim viri eruditi, qui in studio geographiae antiquae versati sunt, putaverunt, Zephyrium a Strabone post Calydnium poni, ita ut is amnis inter promontoria Sarpedoniae et Zephyrium in mare infunderetur. Sed id a Strabone dici, neque ex eius verbis apparet, et refutatur iis, quae tum sequuntur: μετὰ δὲ τὸν Καλυκάδου ἢ Ποικίλη λεγομένη πέτρα, κλίμακα ἔχουσα λατομητὴν, ἐπὶ

Σελεύκειαν ἄγουσαν κ. τ. λ. Quo etiam istud accedit, ut Beaufortius in illa ora, ultra Calydnium porrigente se, non ullum, quod in mare immineret, cornu conspexerit. Nos igitur putamus, non longe a Calydnio et citra eum promontorium quoddam fuisse, quod tamen alluvione arenae, multa saecula continuata, exaquantum est. Si quis autem nostram velit opinionem Ptolemaeo refellere, is hoc teneat, Ptolemaeum verba Strabonis pariter minus recte potuisse intelligere atque ceteros omnes.

2) Praeter Plinium l. I. nullus alius scriptor harum Mylarum mentionem facit. Quam deinceps habemus scripturam Μύλα, eam Plinius quoque secutus est. Re autem diligenter ponderata assentiri Leakio non possumus, existimanti, Mylas id promontorium esse, quod aetibus mediis Cap Cavalierc, i. e. prom. Eques, dictum est. Nam id, ut postea iterum dicetur, non potest aliud esse, nisi Aphrodisias, cuius infra fit mentio. Mylae enim non potest longe ab Holmis abfuisse, ut vel Plinio, eam statim post Holmas (sic enim scribit) commemorante, vel Stadiasmo, mensuram quadraginta tantum stadiorum ponente, confirmatur. Atque etiam, si rationem tabulae a Beaufortio descriptae habemus, vix possumus dubii haerere, quo Mylas collocandas esse putemus. Nam inde ab Holmis litus longe recedit, et quod tum est cornu, id pro area veterum Mylarum habendum esse putamus.

Νησούλιον¹ καὶ ἄκραν ἐπινήσιον σταδ. ξ'. Ἀπὸ τῆς ἄκρας ἐπὶ
 χωρίον Φιλαίαν σταδ. κ'. Οἱ πάντες ἀπὸ Μυλαίων τὸν ἐπίτομον
 σταδ. φ'. Ἀπὸ τῆς Φιλαίας ἐπὶ νῆσον Πιτυούσσαν² σταδ. ρλ'.
 Ἀπέχει ἡ Πιτυούσσα ἀπὸ Χερζονήσου τῆς πρὸς τὴν Μύλην σταδ. κ'.
 Ἀπὸ τῶν ἄκρων³ τῆς Πιτυούσσης πρὸς τὴν Ἀφροδισιάδα σταδ. μλ'.
 Ἀπὸ Ἀφροδισιάδος ἐκ τῶν εὐωνύμων ἔχοντι τὴν Πιτυούσ-
 σαν⁴ ἐπὶ πύργον κείμενον πρὸς ἄκραν, ἢ προσονομάζεται Ζεφύ-

sulae simile stadia 60. Ab hoc promontorio ad castellum Philaeam stadia 20. Universa sunt stadia a Mylis recto cursu 500. A Philaea ad insulam Pityussam stadia 130. Abest Pityussa a continente apud Mylas stadia 20. A promontoriis Pityussae ad Aphrodisiadem stadia 45. Ab Aphrodisiade a sinistra habenti Pityussam ad turrim aedificatam in promontorio, quod Zephyrium cognominatum est, stadia 40. A Zephyrio ad promontorium

1) Hoc Nesulion a nullo alio scriptore commemoratur; nos autem putamus, id promontorium breve, quod e regione insulae Pityussae est, antiquis temporibus hoc nomine denotatum esse. Neque Philaea, quae statim sequitur, quam viginti tantum stadia auctor Peripli nostri a Nesulio abesse dicit, a quoquam commemoratur. Nec possumus dubitare, tabulam Beaufortii considerantes, quo hoc castellum locemus: locandum est enim a latere sinistro promontorii Aphrodisiadis, et nisi toti fallimur, est illa parva insula, eadem Cavaliere dicta, quae ad orientem a promontorio Aphrodisio iacet. Ego reliqui *Μυλαίων*, quamquam intelligendae sunt Mylae, quae supra dictae sunt. Ceterum apparet, mensuram φ' plane falsam esse.

2) Haec insula Pityussa etiam in Actis sancti Barnabae commemoratur, v. Wessel. not. 708. Non potest dubium esse, quin haec insula eadem sit, quae temporibus bellorum sacrorum Provençal, propterea quod lingua provinciali equitum loannensium teneretur, dicta est; a Tarcis autem hodie Manavat appellatur. In ea multa opera equitum restant. Mensura inter-

valli inter Mylas et Pityussam sine dubio integra est.

3) Ἀπὸ τῶν ἄκρων. Est profecto difficile statuere, utrum ἀπὸ τῆς ἄκρας corrigendum, an vetus scriptura relinquenda sit. Habet enim Pityussa plura loca longe in mare imminencia, sed cum ad magnitudinem mensurae intersit, a quo quis promontorio provehatur, videtur non posse intelligi nisi unum promontorium, nisi forte ita existimandum est, pluralem eam ob causam esse positum, ut significaretur, inde a primo promontorio cetera praeternavigata esse.

4) In apogr. legitur: ἐκ τῶν εὐωνύμων νησὶν ἔχοντι τὴν Πιτυούσαν. Ἐμὼν haud dubie nihil est, nisi repetitio postremarum syllabarum verbi εὐωνύμων, et pro ἔχον scribendum erat ἔχοντι. — Haec Aphrodisias et a Ptolemaeo commemoratur, et a Scylace p. 40, a quo tamen Ὀρμος Ἀφροδισίας dicitur. In eo promontorio etiam urbem fuisse cognominem intelligimus ex hoc periplo et ex Plinio, qui hist. nat. V. 22 dicit: Promontorium Sarpedon, Oppida: Holmae, Myle. Promontorium et oppidum Veneris, a quo proxime Cyprus insula. Videtur autem Aphrodisias eadem penin-

ριον¹ σταδ. μ. Ἀπὸ τοῦ Ζεφυρίου ἐπ' ἄκραν καὶ πόλιν Ἀφροδισιάδα² σταδ. μ. Ἀπὸ δὲ τῆς Σαρπεδονίας ἄκρας εἰς Ἀφροδισιάδα ὁ πλοῦς ἐπὶ τὴν κα...δεθιν³ σταδ. ρκ. Ἡ δὲ Ἀφροδισιάς κεῖται ἕγγιστα τῆς Κύπρου πρὸς τὸν Αὐλώνα ἄκτην κατὰ Κρομμύων ἐχούσης⁴ πρὸς τὰ μέρη τῆς ἄρκτου σταδ. φ. Ἀπὸ Ἀφροδισιάδος ἐπὶ χωρίον καλούμενον Κίφισον⁵ σταδ. λε. Ἀπὸ Μέλανος⁶ ποταμοῦ ἐπὶ ἄκραν Κραύνους⁷ σταδ. μ. Ἀπὸ τῶν

et oppidum Aphrodisiadem stadia 40. A promontorio Sarpedonia ad Aphrodisiadem navigatio usque ad Celenderin stadia 120. Aphrodisias autem iacet proxime Cyprum ad fretum versus ripam circa Crommyon habentem ad septentriones stadia 500. Ab Aphrodisiade ad castellum dictum Ciphisum stadia 35. A Melane fluvio ad promontorium Craunos stadia 40. A Craunis ad Pisurgia a

sula esse, quae temporibus bellorum sacrorum Cap Cavaliere, i. e. prom. Eques, dicebatur eadem de causa, quam supra dixi. De hoc loco haec scripsit Beaufortius: Promontorium, Cavaliere dictum, ultimum est et summum eorum, quae ab hac ora in mare porriguntur: scopuli marmore compositi ardui e mari se attollunt ad septingentos pedes. — Omnes loci huius insulae, qui accessi sunt, defenduntur moenibus, atque e regione Isthmo est editus locus, in quo olim munitiones fuisse videntur. Isthmus ipse latus est fere ducentos pedes, habetque duas paludes non adeo profundas, cum mari canali coniunctas. — Interioriorem partem insulae non perscrutabamur, et quae pauca videbamus domicilia, ea erant ad portum aliquem ad occidentem versus ab Isthmo. Prope erant laurus, quae, quod memoratu dignum est, nusquam alibi nisi prope antiquas ruinas inveniuntur.

1) Hoc Zephyrium praeter auctorem peripli a nullo alio commemoratur; ego autem non dubito, quin cornu istud, quod post illum sinum est, qui hoc ipso et promontorio Aphrodisiade efficitur, pro Zephyrio habendum sit.

2) Retro navigavit auctor peripli, ne quis refelli putet situm Zephyrii a me descriptum.

3) Quid in hoc verbo, partim in codice deleto, dateat, difficile dictu est; nobis tamen visum est urbem Celenderim a scriptore significari.

4) Quo modo ea verba corrigenda essent, conati sumus cogitatione assequi. In apogr. legitur: πρὸς τὴν Αὐλώνα et: κατὰ κρομμύων ἐχούσα; mensura tamen videtur integra esse. Hodie quoque a Cypro insula directe versus Seleuciam, quae supra Sarpedoniam est, navigatur. Conf. Kinneir, Reise durch Kleinasien etc. p. 160 sqq. Ptol. V. 14 dicit Κρομμύων, Strabo XIV. p. 669. 582. 683 Κρομμύον ἄκρα.

5) Hoc castellum a nemine commemoratum videmus. Non dubitamus, quin id ibi fuerit, ubi terra inter duos sinus in mare porrigitur. Vidit ibi reliquias Beaufortius, qui tamen iniuria, ibi Holmos fuisse dicit.

6) Intervallum inter Ciphisum et Melanem excidit. Quo nomine hic fluvius appelletur, a nemine dicitur, sed fluvium in illa parte orae esse, ostendunt tabulae.

7) Crauni, qui iidem a nemine commemorantur, siti post Melanem fuerunt; nam statim post

Κραύνων ἐπὶ τὰ Πισούργια¹ εὐώνυμα ἔχοντι τὴν Κράμβουσαν
 σταδ. με. Ἐκ τῆς Ἀφροδισιάδος ἐπὶ τὰ Πισούργια
 σταδ. ρκ. Ἐκ τῶν Πισουργιαν εἰς κόλπον Βερενίκης²
 σταδ. ν. Ἐκ Κελενδέρεως³ εἰς Μανδάνην σταδ. ρ. Ἐκ Μαν-
 δάνης⁴ ἐπ' ἀκρωτήριον Ποσειδίου⁵ καλούμενον σταδ. ζ. Ἐκ
 Μανδάνης ἐπὶ τὰ Διονυσιφάνους⁶ σταδ. λ. Ἐκ Διονυσιοφα-

sinistra habenti Crambusam stadia 45. Ab Aphrodisiade ad Pisurgia stadia 120. A Pisurgiis ad sinum Berenices stadia 50. A Celenderi usque Mandanen stadia 100. A Mandane ad promontorium Posidium dictum stadia 7. A Mandane usque ad Dionysiophanos stadia 50. A Dionysiophanis ad Argymagdum sta-

hunc fluvium locus est, qui longe ultra ostia in mare porrigitur.

1) Etiam hic locus solum in hoc periplo reperitur. Nos putamus Pisurgia in illa peninsula sive promontorio fuisse, quae post Aphrodisiadem longissime in mare porrecta est, quaeque a Beaufortio Leakioque falso pro Aphrodisiade ipsa habita est. Nos verum vidisse, maxime insula parva confirmatur, quae haud procul a Pisurgiis est, quaeque hodie Papatoula, i. e. insula papilionum, dicitur. Eam pro Crambusa, quae ab auctore peripli commemoratur, habemus. Denique nostra opinio etiam eo firmatur, quod stadia ab Aphrodisiade in hoc promontorium per directum numerantur. — In apogr. autem legitur: εὐώνυμα ἔχοντα.

2) In apogr. est: εἰς κόλπον Βερενίκην, pro quo Iriarte vult scribi Βερενίκην; sed si quid videmus Βερενίκης scribendum est. Huius sinus, certe hoc nomine appellati, non ullus alius mentionem facit. Qui autem fuerit, nobis non dubium videtur; prius enim, quam Celenderim perveniatur, est sinus magnus, qui aultum in continentem resilit. Factum est autem, ut cum haec regio subdita esset regibus Aegypti, is nomen a Berenice, quod nomen tot reginae Aegyptiae gessere, acciperet.

3) Stadiasmus a sinu Berenices usque ad Celenderim deperditus est. Huius urbis etiamnum reliquiae supersunt, ac ne nomen quidem deletum est; nam hodie is locus Kelindreh dicitur. Est bonus portus, a quo in terras meridianas fere solvunt naves. Aliquamdiu haec urbs Palaeopolis dicebatur.

4) Strabo XIV. p. 670 haec dicit: ἐν τούτῳ δ' ἔστιν Νάγιδος πόλις πρῶτον μετὰ τὸ Ἄνεμοριον· εἰτ' Ἀρσινόη πρόσσορον ἔχουσα· εἶτα τόπος Μελανία, καὶ Κελένδερεις πόλις, λιμένα ἔχουσα. Est valde probabile, hanc Mandanen eandem esse, quae a Strabone Μελανία dicitur. Est parva peninsula, et Beaufortio tradente, hodie quoque vestigia veterum aedificiorum in ea inveniuntur.

5) Hoc Posidium est sine dubio idem promontorium, quod hodie Kitzliman dicitur. Est angusto atque humili isthmo cum continente commissum.

6) Nos nihil mutavimus, quamquam τὰ Διονυσιοφανούς integrum esse non potest. Nomen ductum esse a Baccho facile intelligitur, non item, quid sit φανός. Nam φανός aut significat clarus, luminosus, splendidus, aut est substantivum significatque lumen, lucerna, radii, fax. Potest igitur

νοίς εἰς Ἀρυμάγδον¹ σταδ. ν'. Ἀπὸ Ἀρυμάγδου εἰς Ἀνεμούριον σταδ. ν'. Ἀπὸ Ἀνεμουρίου ἐπὶ τὰ τῆς Κύπρου ἔγγιστα ἐπὶ Κρομμίου ἄκραν σταδ. τ'. Ἀπὸ δὲ Ἀνεμουρίου² εἰς Πλατανιστοῦντα σταδ. τν'. Ἀπὸ Πλατανιστοῦντος εἰς χωρίον Χαραδρον³ σταδ. τν'. Ἐπεὶ δὲ Χαραδρον κείται ὄρος μέγα, Ἄνδρικός καλούμενος, ἀπο

dia 30. Ab Arymagdo ad Anemurium stadia 50. Ab Anemurio proxime in Cyprum versus iuxta Crommyū promontorium stadia 300. Ab Anemurio autem ad Platanistunta stadia 350. A Platanistunte ad castellum Charadrum stadia 350. Supra Charadrum iacet mons mag-

significare: Bacchus lucens, aut lucerna Bacchi. Hunc locum eundem esse, qui posthac Arsinoë appellaretur, hoc nomen autem eo tempore natum esse, quo haec regio regibus Aegypti pareret, iam significavi.

1) Quanquam, quantum nos meminimus, non videtur ab auctore huius peripli mentio fieri fluviorum non addito hoc verbo nominibus propriis, tamen similitudine nominis adducimur, ut in *Ῥυγμανοῦς* et *Ῥυγμανῶν* latere putemus fluvium Arymagdum, hodie Ondek-Skelessi dictum. Urbis Nagidi sive Agidi, quae a Strabone, fluvium Arymagdum non commemorante, dicitur, sibi Beaufortium et locum et ruinas reperisse videtur.

2) Hoc promontorium Anemurium hodie etiam appellatur *Anamúr*. In apogr. est *Κρόμμυ*. Debebam corrigere; nam illud prom. insulae Cypri *Κρόμμυον* dicitur.

3) Strabo XIV. p. 669 dicit haec: *εἶτα Χαραδρούς ἔσθημα, καὶ αὐτὸ ὕφορμον ἔχον. ὑπέρεκείται δ' ὄρος Ἄνδρικός, καὶ παράπλους τραχὺς, Πλατανιστὸς καλούμενος· εἰς Ἀνεμούριον ἄκρα, καθ' ἣν ἢ ἡπειρος ἔγγυτάτω τῆς Κυπρίας ἐστὶν ἐπὶ Κρομμίου ἄκραν, ἐν διάρματι σταδίων τριακοσίων πενήκοντα.* Videmus igitur hoc quoque loco, ut supra de Seleucia, Stadiasmus consentire cum Strabone. Apud Beaufortium p. 194 haec legimus: Aliquot millibus

passuum factis orientem versus devehebamur ad vallem inter montes sitam, per quam rivulus fluebat, super quam utrimque tuguria pastorum videbamus, et in ostiis eius ruinas aetatum recentiorum. Incolae appellabant locum illum *Karadran*; nomen indicat Charadrum, castellum et portum, qui Strabone auctore inter *Cragum* et *Anemurium*, in ora aspera, *Platanisto* dicta, erat. Aspera tristisque iure haec ora dici potest; nam inde a planitie *Selinuntis* usque ad promontorium *Anemurium*, quod est spatium triginta millium passuum, pecten nudorum saxosorumque montium bis tantum angustis vallibus interrumpitur, per quas torrentes se infundunt in mare. Prima vallis est *Karadran* (*Charadrus*), altera media est inter hanc et promontorium *Anemurium*, et ibi quoque reperitur recentium aliquid ruinarum. Magnum illud *Tauri* brachium, quod directo ab *Alaya* (*Coracesio*) it usque ad prom. *Anemurium*, repente ex adverso *Charadro* desinit, hocque ipsum brachium erat sine dubio mons *Andriclus*, quem Strabo describit imminens *Charadro*. Quibus verbis et quae Strabo dicit, et quae auctor huius, peripli plane confirmantur. Nos igitur etiam cum Strabone *Ἄνδρικός* scripsimus, cum in apogr. esset *Ἄνδροκος*. (In aliquot codicibus Strabonis scribitur *Ἄνδρικός*, sed alteram scripturam *Ἄνδρικός* iu-

σταδ. λ. Ἀπὸ τοῦ Χαράδρου ἐπὶ χωρίον Κράγον¹ καλούμενον
 σταδ. ρ. Ἀπὸ τοῦ Κράγον ἐπὶ χωρίον ἐπὶ θαλάσσης Νεφελίν²
 σταδ. κα. Ἀπὸ τοῦ Νεφέλεως ἐπὶ ἄκραν Νησιαζούσαν³
 σταδ. π. Ἀπὸ Νησιαζούσης ἄκρας εἰς Σελινοῦντα⁴ σταδ. ρ.

nus, nomine Andricus, procul stadia 30. A Charadro ad castellum Cragum dictum stadia 100. A Crago ad castellum maritimum Nephelin stadia 25. A Nepheli ad promontorium Nesiazusam stadia 80. A Nesiazusa ad Selinunta stadia 100. A Selinunte ad Acamanta Cypri sta-

stiorem esse etiam Periplo confirmatur, habente Ἄνδροκος) — Hoc loco ea reprehendimus, quae supra a nobis consulto ommissa sunt, putamus enim, quae a Beaufortio media inter Charadrum et Anemurium vallis et sinus commemoratur, eum locum esse, qui in Periplo nostro Πλατανιστός dicitur. Ac nos non dubitamus, quin tota ora nomen traxerit ab hac valle, quae propter copiam platanorum Πλατανιστός aut etiam Πλατανιστοῦς diceretur. Intelligimus igitur hoc quoque loco hunc Periplum confirmari scriptoribus recentibus. Scriptura, quae in apogr. est, necesse est sit corrupta.

1) Haec dicit Strabo XIV. p. 669: εἶτα Κράγος, πέτρα περίκρημος πρὸς θαλάττην. Is autem castellum non commemorat. Est veri simillimum, iuxta hoc ipsum castellum posthac ab Antiocho novam urbem, ab ipsius nomine appellatam, conditam esse. Nam a Ptolemaeo Antiochia in Crago commemoratur quae tamen inferior Strabone et Periplo fuisse videtur.

2) E Beaufortii tabula geogr. videmus, non longe a prom. Crago alterum promontorium esse, ita ut mensura in Stadiasmo stadiorum viginti quinque plane conveniat, quam ob rem certum esse videtur, in hoc promontorio exstructam fuisse Nephelin; nam ita duxi duce Ptolemaeo scribendum esse. In apogr. enim falso est Ζεφέλλος, ac deinceps Ζεφέλλου.

3) Si sequeremur Leakii tabu-

lam, non posset ulla dubitatio esse, quin haec Nesiazusa non procul a Selinunte, ubi longa lingua est, collocanda esset; cui tamen loco, si quid in hac re auctoritatis ponendum est, mensura in stadiasmo, neque a Nepheli ad Nesiazusam, neque a Nesiazusa ad Selinunta conveniret. Ceterum hoc nomen, quod significat: formam insulae habens, nihil habet offensionis. Supra erat Νησοῦλιον, quod diximus nobis videri diminutivum verbi νῆσος, quod de promontorio dictum idem significat.

4) Haec scripsit Beaufortius p. 181: Aliquot millibus passuum factis ora rupibus plena aperit se in campum feracem duobus rivulis distinctum, quorum unus altum promontorium et amoenum circumit, quod Selinty dicitur. Paulo post haec adduntur: Mons et promontorium Selinty se attollit arduum e planitie ab altero latere, ab altero efficit ordinem nudorum scopulorum, quorum in summo iacent ruinae veteris castelli, quo aditus ad montem undique defenditur. Coelo meridiano cernebamus perspicue insulam Cyprum, e mari eminentem, quamquam distantem plus septuaginta millia passuum. Ac primum quidem dicendum est, ab Anonymo nostro promontorium et fortasse etiam castellum intelligi. Strabo Selinuntem fluvium dicit; nam haec sunt eius verba XIV. p. 669: εἶτα Λαέρτης φρούριον ἐπὶ λόφον μακροειδούς,

Ἀπὸ Σελινοῦντος ἐπὶ τὰ Ἀκάμαντα τῆς Κύπρου σταδ. αῶ.
Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀκάμαντος εἰς Ναύλους¹ σταδ. ρκ'. Ἀπὸ τῶν Ναύ-
λων ἐπὶ χωρίον ἐπὶ θαλάσσης λεγόμενον Λαέρτου² σταδ. τκ'.

diā 1200. Ab Acamante ad Naulos stadia 120. A Naulis ad castellum maritimum, dictum Laertis castellum, stadia 320. A

ὑφορμον ἔχον· εἶτα Σελινοῦς ποταμός· Ac profecto fieri potest, ut ille rivulus, quem Beaufortius dicit, quondam maior fuerit, aut etiam temporibus hibernis in fluminis magnitudinem crescat dictumque sit Selinus. Quam ob rem nobis Groskurdus non recte fecisse videtur, quod πόλις putavit corruptum esse in ποταμός. Hoc profecto modo res critica factitanda non est. Quae autem istic urbs fuit, etiam Selinus appellata, eam probabile est, post Strabonis auctoris peripli nostri aetatem esse conditam. Haud dubie autem illud promontorium propter copiam hederarum Selinus appellabatur, quod nomen et in fluvium et posthac etiam in oppidum transferebatur. Quanto autem spatio Cyprum insulam Anonymus noster abesse a Selinunte dicit, id teste Beaufortio p. 1. fere dimidio maior statui debet. In apogr. est Σεληροῦντα et Σεληροῦντος, tum Ἀκάμαντα et Ἀκάμαντος.

1) Hunc nos locum non in meridiana ora Asiae minoris ponimus, sed putamus, promontorium insulae Cypri Καλλινοῦσαν corruptum esse in Ναύλους, quod ita esse, videtur, etiam mensura centum viginti stadiorum confirmari, quamquam libenter largimur, facillime potuisse pro ἀπὸ τοῦ Σεληροῦντος scribi ἀπὸ τοῦ Ἀκάμαντος.

2) In apogr. legitur: ἐπὶ χωρίον λεγόμενον ἐπὶ θαλάσσης. Debeat transponi ἐπὶ θαλάσσης. Etiam supra dicebatur ἀπὸ τοῦ Κράγον ἐπὶ χωρίον ἐπὶ θαλάσσης. Ἐπὶ θαλάσσης igitur videtur de industria tanquam adiectivum cum

χωρίον coniunctum esse. Quo autem hoc castellum locandum sit, non ita facile statui potest. Beaufortium si sequimur, duo sunt loca, quae et Strabonis XIV. p. 669 et Anonymi nostri descriptione castelli Laertii conveniant. Dicit enim l. 1. haec: Deinde est scopulosa parva peninsula; latera non excedunt altitudinem pedum centum triginta, sed ardua sunt vertexque plenus est ruinis veterum posteriorumque aetatum. Inter hanc rupem et proximum cornu sinus efficitur perexiguus ille quidem nec ullo pacto ad naves a tempestatibus tutandas aptus. Inde ab intimo sinu collis se attollit, ad cuius usque verticem ruinae eiusdem generis et quas iam commemoravi pertinent. Quam descriptionem si cum descriptione Strabonis et huius peripli comparamus, statuendum esse videtur, vetus castellum Laertis in hoc fuisse colle. Sed etiam alius locus est a Beaufortio p. 177 descriptus, qui huc pertinere videtur: A Coracesio orientem versus navigantes sumus octo vicos et oppida non longe inter se distantia praetervecti. — Lapides bene caesi, dispersi iacentes maioresque quam quibus hodie incolae istius terrae ad aedificandum utuntur, movebant nos, ut haec loca arbitraremur in vestigiis veterum oppidorum extracta. Aliud oppidulum extractum in montis cacumine, cuius arduo latere supra ripam se erigente prohibebamur, quominus istum ascenderemus, meliorem praebat speciem videbaturque nobis eam ob causam vetus Σύνδρα. Commemorantur

Ἐκ τῆς Λαέρτου ... εἰς Κορακήσιον ¹ σταδ. ρ'. Ἐκ Κορακήσιου εἰς Ἀῤῥηνον ² ἐπὶ χωρίων Ἀνάξιον σταδ. π'. Ἐκ Ἀναξίων εἰς χα-

Laertis castello ad Coracesium stadia 100. A Coracesio ad Anaximum ad castellum Anaxium stadia 80. Ab Anaxiis ad castel-

enim inde a castello Laertis a Strabone XIV. p. 669 duae aliae urbes, Syedra et Hamaxia. Sic enim apud illum est: Μετὰ δὲ τὸ Κορακήσιον Σύνεδρα πόλις, εἰδ' Ἀμαξία ἐπὶ βουνοῦ κατασκευία τις, ὑφορμιον ἔχουσα, ὅπου κατὰγεται ἢ ναυπηγήσιμος ὕλη· Κέδρος δ' ἐστὶν ἢ πλείστη· καὶ δοκεῖ ταῦτα τὰ μέρη πλεονεκτεῖν τῇ ταιαντῇ ξυλείᾳ· καὶ διὰ τοῦτ' Ἀντώνιος τὰ χωρία ταῦτα τῇ Κλεοπάτρᾳ προσένειμεν, ἐπιτήδεια ὄντα πρὸς τὰς τῶν στόλων κατασκευάς. εἶτα Λαέρτης φρούριον κ. τ. λ. Syedra etiam a Ptolemaeo lib. V. enumeratur, qui etiam urbem, nomine Iotapen, addit, cuius a Plinio quoque l. V, c. 20 fit mentio. Cur haec loca ab auctore huius peripli omittantur, possunt duae causae afferri: aut enim nondum erant haec oppida condita, aut ab eo appulsum ad ea non est. Alia autem quaestio oritur, num urbs Laerte idem locus atque hoc castellum sit. Illa enim a Ptolemaeo procul a mari in mediterraneis partibus Ciliciae asperae collocatur, atque ita quidem, ut a Selinunte stadiis 480 occidentem versus et totidem fere stadiis septentrionem versus absit. Quam ob causam existimandum videtur, patriam Diogenis aliam fuisse urbem atque hoc castellum; quod nobis eo confirmari videtur, quia ista Λαέρτη tantummodo, hoc autem Λαέρτης φρούριον appellabatur; ac fortasse hoc loco, quod vix alias fit, in hoc periplo verum nomen Λαέρτου χωρίων invenitur. — Ut vero eo revertamur, unde egressi sumus, nos sic existimamus, cum in hac orae parte, quae a Selinunte ad Coracesium pertinet, nullus alius videatur locus esse, ubi ista Syedra, et a

Strabone et a Ptolemaeo commemorata, potuerit esse, nisi qui a Beaufortio isti attribuitur quique etiam numeris Ptolemaei, si recti sunt, confirmatur, castellum Laertis fuisse in illo monte, supra sinum duabus linguis factum se erigente, in quem utrumque illud videtur cadere, et quod is a Strabone dicitur mammae similis esse et in periplo maritimus. Cui rei etiam stadiasmus inde a castello usque ad Coracesium convenit; nam stadiasmus inde a Selinunte usque ad castellum non habemus. Ac fortasse dubitari non debet, quin illa lotape, quae a Ptolemaeo l. V. Plinioque V, 20 commemoratur, in illa peninsula, in qua hodie quoque vestigia veterum operum reperiri, supra apud Beaufortium legimus, condita fuerit, sed haud dubie aliquanto tempore post aetatem anonymi huius. Cur autem Hamaxia, quae apud Strabonem sunt, non in illo colle ponamus, post a nobis dicitur.

1) Omnia, quae nobis de promontorio Alaya tradidit Beaufortius p. 163 sqq., demonstrant, id esse vetus Coracesium, illud firmum ultimique piratarum refugium. Conf. Liv. XXXI. 20.

2) Inde a Coracesio usque ad flumen Melanem praeterquam a Strabone qui urbem Ptolemaidem memorat, a nemine ullius loci digni memoria fit mentio. Ab auctore peripli videmus plus unum nominatum, ac primum quidem Anaxium sive Anaxia. Supra vidimus a Strabone tradi Hamaxia quaedam in colle edito condita: cum nos autem putemus plus fidei auctori peripli, et propter aetatem eius et propter consensionem, quae est ei plurimis in rebus cum scriptori-

ρίον καλούμενον *Αύγας σταδ.* ὁ. Ἐκ *Αύγῶν*¹ ἐπ' ἀκρωτήριον *Λευκοθεῖον*² σταδ. ῥ'. Ἐκ *Λευκοθείου* εἰς *Κύβερναν*³ σταδ. ῥ'.

ham, nomine Augas, stadia 70. Ab Augis ad promontorium Leucotheum stadia 50. A Leucotheo ad Cybernam stadia 50. A

bus recentissimarum aetatum, tribuendum esse, quam Straboni geographo, non dubitamus Strabonūs Hamaxia pro Anaxiis hoc loco memoratis habere idque oppidum non ante Coracesium, ut a. Strabone factum est, sed post id promontorium, auctoritate huius peripli, collocare. Haec autem opinio nostra confirmatur his rebus. Primum apud Beaufortium p. 176 haec leguntur: In vertice collis editi et cuneati, ad tria millia passuum cis Alaya (i. e. Coracesium) et duo millia passuum longe ab ora, repertae a nobis sunt antiqui oppidi ruinae desertae. Hoc fuit moenibus circumdatum, aliquam partem Cyclopium more exstructis. Cernuntur ruinae magnifici templi inter easque dispersa iacent fragmenta statuarum multaeque inscriptiones graecae. Quanto opere haec verba conveniant cum Strabonis verbis, non est quod pluribus demonstrarem. V. supra p. 222 not. 3. Illud addimus, nobis videri istum montem, in quo esset castellum et oppidum Hamaxia, *Αῦνησιν* appellatum fuisse hincque ab auctore peripli additum: usque ad montem Aunesin ad castellum oct., nisi forte potius iste mons promontorii formam habuit: quod si sumitur, etiam magis convenit *εἰς Αῦνησιν*. Mensuram octoginta stadiorum maiorem esse, quam quae huc quadret, libenter fateamur, nec tamen idcirco minus nobis persuasum est de his, quae diximus.

1) Quo haec Augae locandae sint, his docebo. Beaufortius p. 166 haec nobis tradidit: In promontorio Ptolemaide (tenendum est, hoc nomen a Beaufortio, sequito Strabonem, huc promontorio tribui,) inveniebamus multas rui-

nas aedificiorum et nonnulla fragmenta murorum Cyclopiorum. In utroque huius promontorii latere videntur portus manu facti fuisse, sed moles in mare productae plane dirutae sunt, earumque vestigia magna demum adhibita diligentia reperiebamus. Colles modici fertilesque et valles bene irrigatae inde ab hoc promontorio porrigunt se in terram mediterraneam, quo simul probabile fit, hoc loco quondam amplam urbem fuisse, quod idem magnitudine aggeris occidentalis confirmatur. Nos autem libenter Beaufortio assentimur, huc Ptolemaida Strabonis (XIV. p. 667) locanti. Sed existimamus etiam, ante eandem Ptolemaida, quod haud dubie illis temporibus factum est, cum haec terra pareret aliquamdiu regibus Aegypti, quod ibi fuit oppidum, *Αύγας* i. e. lumina, radios, appellatum fuisse et ab oppido promontorium quoque cognominatum. Posteriore autem tempore hoc in loco, ut diximus, Ptolemais condita est.

2) Hoc vocabulum fortasse interpretandum est: sacer locus, qui albus est. Num idem sit promontorium, quod Plinius V. 23 Leucollam dicit, quod tamen ab eo citra Melanem locari videtur, nolumus disceptare. Proximum promontorium inde a Ptolemaico dicitur a Beaufortio p. 166 Karaburnu, praeter quo ab eodem scriptore parva insula esse dicitur, paullum e mari emittens. Fortasse illud Karaburnu antiquum Leucotheum est, quam opinionem Leakius p. 196 eo confirmari putat, quod Kara contra-sium atque *λευκός* significet.

3) A Ptolemaeo Cibra mediterranea Ciliciae asperae urbs

καίτιον?
ad ali
14

'Απὸ Κυβέρνης ἐπὶ Ἀρτέμιδος ναὸν σταδ. ν'. Ἀπὸ Ἀρτέμιδος ναοῦ¹ ἐπὶ ποταμὸν πλωτὸν Μέλανα σταδ. θ'. Γίνονται οὖν οἱ πάντες ὁμοῦ ἀπὸ Κιλικίων πυλῶν ἕως τοῦ Μέλανος ποταμοῦ σταδ. δν'.

Cyberna ad Dianae templum stadia 50. A Dianae templo ad fluvium navigabilem Melanem stadia 9. Sunt igitur a portis Ciliciis usque ad amnem Melanem universa stadia 3050.

dicitur. A Strabone autem commemoratur XIV. p. 1: ἡ Κιβηρατῶν παραλία τῶν μικρῶν. Leakius p. 196 ne dubitare quidem videtur, quin urbs Cibra et ora Cibratarum parvorum idem locus sit, quod tamen pluribus de causis non ita esse putamus. Nam primum a Strabone non certum aliquod oppidum, sed tota ora intelligitur, eodem modo, ut supra orae partem Πλατανιστόν dictam commemoravit; deinde Cibra non ad mare, sed aliquanto ab eo intervallo sita fuit. Tum illa ora Cibratarum parvorum non ultra Melanem, sed citra eum iacuit, cum contra Ptolemaeus, quantum e numeris eius coniecere licet, Cibrā ultra Melanem locet. Quibus de causis nobis peripli auctor videtur illam Ptolemaei Cibrā dixisse, quod tamen nomen in codice corruptum est in Κύβερναν. Cum non ita longe a Melane alius fluvius sit, cuius tamen neque antiquum neque recens nomen notum nobis est, nisi forte etiam Cibra appellatus fuit, mihi persuasi, supra id flumen istam urbem Cibrā iacuisse, ad eamque adverso flumine perventum esse. Postremum illud addo, a Scylace quoque Cibrā et commemorari et urbem dici, unde etiam patet, eam si minus ad mare ipsam, at certe non ita longe ab eo potuisse abesse. Sic enim dicit Scylax p. 40 ed. Huds.: παραπλους Παμφυλίας ἀπὸ Πέργης ἤμισον ἡμέρας. εἰς δὲ καὶ ἄλ-

λαι πόλεις Παμφυλίας, Κίβηρα, εἰτα Κορακήσιον. Κιλικία. Μετὰ δὲ Παμφυλίαν Κιλικία ἐστὶν ἔθνος.

1) Huius templi Dianae a nemine fit mentio. Si scriptura non corrupta est, necesse est, istud supra flumen Melanem iacuisse. Potest factum esse, ut posterioribus temporibus hoc templum minore in honore haberetur, quam aetate auctoris peripli, qui tamen in qua aetate ponendus sit, ex eo non potest coniectura fieri, quod ab eo Melas finis Ciliciae dicitur, quem antiquum Ciliciae finem fuisse, Plinius his verbis dicit V. 22: Sed in continenti oppida: Myanda, Anemurium, Coracesium, finisque antiquus Ciliciae Melas amnis. Nam eum finem iam Scylacis temporibus alium fuisse ex ipsius verbis efficitur, quae supra legebantur. Strabo autem haec habet XIV. p. 668: Πρῶτον τοίνυν ἐστὶ τῶν Κιλικίων φρούριον τὸ Κορακήσιον, ἰδρῦμενον ἐπὶ πέτρας ἀπὸ Φάωγος, ἧ ἐχρήσατο Διάδοτος. Apud Beaufortium haec leguntur: „Cum a Sida aliquot millia passuum confecissemus, pervenimus ad ostia fluminis Manavgat (is autem vetus Melas est recens que nomen oppidum quoque super flumen situm gerit), cuius aqua perquam turbida erat. Superpecti breve aliquid, adverso flumine navigavimus ad quatuor millia passuum usque ad castellum super ripa situm.“ Quod castellum cum facile intelligatur in colle edito fuisse, nobis vide-

Λοιπὸν Παμφυλία.

'Απὸ τοῦ Μέλανος ποταμοῦ εἰς Σίδην¹ σταδ. ν'. 'Απὸ Σίδης εἰς 'Αττάλειαν σταδ. τν'. 'Απὸ 'Ατταλείας² εἰς τὸ ἐμπόριον³...

Deinde Pamphylia.

A Melane fluvio ad Sidam stadia 50. A Sida ad Attaliam stadia 350. Ab Attalia ad emporium... stadia 300. A Coryco ad

mur non longe a vero aberrare, si contendimus, illud Dianæ templum antiquis temporibus in hoc monte fuisse exstructum. Iste autem portus, quem Strabo dicit intra os Melanis fuisse, non amplius est, nam ora accumulata arena aequalis facta est, cf. XIV. p. 607: ἔχει δ' Ἀθηνᾶς ἱερὸν. Πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ἡ Κιβυρατῶν παραλία τῶν μικρῶν· εἶθ' ὁ Μέλας ποταμὸς καὶ ὕφορμος· εἶτα Πτολεμαῖς πόλις· καὶ μετὰ ταῦθ' οἱ ὄροι τῆς Παμφυλίας· καὶ τὸ Κορακῆσιον, ἀρχὴ τῆς τραχείας Κιλικίας.

1) Huius quondam amplae et florentis urbis in peninsula positae et duplici portu instructae restant vestigia omnis generis, de quibus adeundus est Beaufortius p. 149 sqq.

2) Videtur auctor huius peripli statim a Sida usque Attaliam navigasse, alteram magnam urbem Pamphyliae. Haec urbs ab Attalo secundo, Philadelpho cognominato, qui ab anno 158 usque ad a. 138 Pergami regnavit, condita est colonis illuc missis. Condita autem est, ubi promontorium Κώρνος dictum cum continente coniungitur, ita ut in intimo sinu, qui est ibi, posita fuerit. Non longe ab hoc loco et in promontorio ipso iam ante conditam Attaliam permediocre fuit oppidum, et ipsum Corycum appellatum, praeclaro portu instructum. In hanc quoque Corycum a Philadelpho coloni missi sunt eamque antea non munitam moenibus mediocri ambitu circumdedit, quae fere murum novae urbis contingebant. Atque inde ab

hoc tempore videtur Corycus maxime mercatura floruisse et Attaliae, quamquam et ipsius portu instructae, emporium fuisse. Haec autem de Attalia et Coryco scripsit Strabo XIV. p. 667: *Εἶτα πόλις Ἀττάλεια, ἐπάνωμος τοῦ κτίσαντος εἰς Κώρνον πολίχνιον ἄλλην κατοικίαν, ὁμορον καὶ μικρὸν περιβόλον περιθέντος.* Nobis autem scriptor videtur hoc voluisse dicere: Deinde urbs Attalia, eodem nomine, quo Philadelphus, qui eam condidit, isque simul aliam coloniam in parvum oppidum Corycum misit eique vicinum et parvum murum circumdedit. Nam Strabo duas res voluit tradere, primum Attaliam esse a Philadelpho conditam et cognominatam deinde ab eo simul Corycum, vetus oppidulum, novis colonis adauctum et parvis moenibus circumdatum. Groskurdium, qui ceteroquin recte interpretatus est, miror ὁμορον cum πολίχνιον coniunxisse, cum tamen Strabo voluerit dicere, utrumque murum et novae urbis et veteris admodum inter se vicinum fuisse. Male autem Leakius p. 175 istum Strabonis locum anglice interpretatus est ita: Proxima est urbs Attalia, ita appellata a conditore Philadelpho, qui cum aliam coloniam in vicinam urbem Corycum misisset, utramque urbem complexus est unis moenibus, spatium non ita magnum includentibus.

3) Dubitandum non est, quin post τὸ ἐμπόριον exciderit Κώρνος; nam ita scribendum esse

σταδ. ι'. Ἀπὸ δὲ Κοράκιον εἰς Σίδην σταδ. ν'. Ἀπὸ Σίδης εἰς τὸν Ἀκράμαντα σταδ. ας. Ἀπὸ Σίδης εἰς Σελεύκειαν ἑ σταδ. κ'.

Sidam stadia 50. A Sida ad Acamanta stadia 1200. A Sida ad Seleuciam stadia 80. A Seleucia ad annem navigabilem, no-

pro Κοράκιον vix quisquam negaverit. Mensura falsa est, estque fortasse κ' scribendum, nec magis rectus sequens numerus ν'. Num forte τ' excidit? Si vellemus utramque mensuram inter se commutare, esset existimandum, portum Coryci in altero promontorii latere, quod quidem orientem versus est, fuisse, quo ut perveniretur, fortasse quinquaginta stadia conficienda fuere.

1) Hanc Seleuciam a nullo alio videmus commemoratam, quam unam esse ex illis novem urbibus a Seleuco Nicatore conditis, quis intelligit, de eaque re ita apud Appianum est de reb. Syriac. 57: πόλεις δὲ ᾤκισεν ἐπὶ τὸ μῆκος τῆς ἀρχῆς ὅλης, ἐκατάδεια μὲν Ἀντιοχείας, ἐπὶ τῷ πατρὶ πέντε δὲ ἐπὶ τῇ μητρὶ, Λαοδικείας ἑννέα δ' ἐπανύμους ἐαυτοῦ τέσσαρας δ' ἐπὶ ταῖς γυναιξί, τρεῖς Ἀπαμείας, καὶ Στρατονίκειαν μίαν. καὶ εἰσιν αὐτῶν ἐπιφανέσταται καὶ νῦν, Σελεύκειαι μὲν, ἣ τε ἐπὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἣ ἐπὶ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ. Λαοδικεῖα δὲ ἣ ἐν τῇ Φοινίκῃ, καὶ Ἀντιόχεια ἣ ὑπὸ τῷ Λιβάνῳ ὄρει, καὶ ἣ τῆς Συρίας Ἀπάμεια. Quae verba, ut tanto melius intelligantur, haec pauca addimus ex Zumptii annalibus p. 33: Antigono ad Issum devicto et occiso Seleucus Nicator superioris Asiae dominus Syriam ac Mesopotamiam, Armeniam, Cappadociam, Ciliciam occupat; urbes tres et quadraginta condidit per amplissimum regnum, quorum celeberrimae Seleucia ad Tigrim, Antiochia ad Orontem. Strabo haec docet XIV. p. 667: εἴτ' ἄλλος ποταμὸς, καὶ ἠθρία προκειμένα πολλά· εἶτα Σίδη, Κυμαίων ἀποικὸς· ἔκει δ' Ἀθηναῖς

ἰερὸν. Hoc flumen, quod Strabo commemorat, non addito tamen nomine, et a Beaufortio p. 142 et a Leakio p. 195 repertum est, qui tamen non magis recens nomen accipere potuerunt, quam Strabo pristinum. Quas vero hic prae ostiis fluminis multas insulas parvas fuisse dicit, eae eatenus evanuerunt, ut tantum complures scopuli, partim mari obtecti, compareant. Flumen autem navigabile est. Ac nos Leakio prorsus in eo assentimur, pro certo habendum esse, supra istius fluminis ripam, aliquanto a mari spatio distans, illud vetus Syllion fuisse, quod Scylax et Arrianus et Ptolemaeus et Stephanus commemorant. Is vir, quamquam ab Alaya ad Castellum Rubrum (hodie Kastellorizo) navigans in ostiis fluvii appulit ibique moratus biduum est, tamen penuria, ut videtur, minoris navigii, non ulterius flumine adverso navigavit. Quod si fecisset, oportebat eum vestigia veteris Syllii reperire. Id autem in hac regione inter Eurymedontem et Sidam situm fuisse, in hoc omnes illi, quos dixi, consentiunt. Adiungo hos locos scriptorum laudatorum: primum quidem Scylacis p. 39: Μετὰ δὲ Ἀνκίαν ἐστὶ Παμφυλία ἔθνος, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ αἰδε· Ἄσπενδος πόλις, εἰς ταύτην ὁ ἀνάπλους γίνεται κατὰ ποταμὸν, ὃ δὲ ποταμὸς ἐστὶν Εὐρυνέδων. Εἶτα πόλις Σύλλιον, ἄλλη καὶ πόλις Σίδη Κυμαίων ἀποικία καὶ λιμὴν; Arriani exped. Alex. I. 26: καταλιπὼν δὲ φρουρὰν ἐν τῇ Σίδῃ, προῆει ἐπὶ Σύλλιον, χωρίον ὄχρον καὶ φρουρὰν ἔχον ἕξων μισθοφόρων καὶ αὐτῶν τῶν ἐπιχωρίων ἰβαρβάρων. Ἄλλ' οὕτε τὸ

Ἀπὸ Σελευκείας εἰς ποταμὸν πλωτὸν καλούμενον Εὐρυμέδοντα 1

mine Eurymedontem, stadia 100. A Cynosthrio ad fluvium Ce-

Σύλλιον ἔξ ἐφόδου αὐτοσχεδίων ἠδυνήθη λαβεῖν. Ἐπειτα καὶ ἠγγέλθη αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν, τοὺς Ἀσπενδίους, ὅτι οὐδὲν τῶν συγκειμένων πράξει ἐθέλοιεν. Steph. Byz.: Σύλειον, πόλις Φρυγίας, διὰ τῆς εἰς διαφθόγγου. τινὲς δὲ Παμφυλίας. Quorum omnium opinio hoc loco ex itineralio Koehleri, ducis militum, desumpto plane confirmatur. Is enim apud Leakium p. 131 hoc dicit: A Daschascher (vico turcico non ita longe a vetere Syllio) ad Stavros (veterem Aspendum?) per immensum campum fere totum pascuis opimis constantem proficiscebamur. Itineræ duarum aut summum trium horarum factu pervenimus ad flumen latum (id autem ipsum est, de quo agimus), quem ponte traiecimus, qui super ruinis vetusti pontis magnifici, e cuius arcubus unus integer etiam nunc est, extractus erat. Ut id autem oppidum in periplo Scylacis commemoraretur, hinc factum est, quod in illo urbes, quæ non ita longe a locis ad appellendum aptis aut a portubus aberant, aut ad quas fluvii navigari poterat, commemorari solent; nam Ptolemaeo auctore ceterisque Syllion non maritimus locus fuit, sed mediterraneus. Quod cum ita esset, vehementer mirati sumus, quod Groskurdus virorum eruditorum opinionem secutus esset, qui Strabonem locum quidem urbis sed non nomen putant significare. Verba Strabonis XIV. p. 667 hæc sunt: *Εἰδ' ὑπὲρ τῆς θαλάττης ὅσον τεταράκοντα σταδίοις πόλις ἐστὶν ὑψηλή, ὡς τοῖς ἐν Πέργῃς ἔποικτος εἶτα λίμνη εὐμεγέθης Καπρία· καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Εὐρυμέδων ποταμός, ὃν ἀναπλεύσαντι ἐξήκοντα σταδίοις Ἀσπενδος πόλις, εὐανδροῦσα ἰκανῶς, Ἀργείων κτίσ-*

μα. Koræes in vocabulo ὑψηλή nomen Syllion latere putat, quod minime probans Groskurdus vult ita scriptum esse a Strabone: πόλις ἐστὶν Σύλλιον ἐρυμνὴ καὶ ὑψηλή. Cum autem omnino non possit dubioque esse, quin Syllion ultra Eurymedontem situm fuerit, qui id a Strabone intelligi potuit, qui id inde a Perga, quæ ad Cestrum fluvium sita erat, dicit conspici potuisse? — Ceterum temporibus illis, cum sedes imperii romani Constantinopoli esset religioque christiana omnium civitatum Asiae minoris communis, Syllion in florentissimis urbibus numeratum est, in quod etiam sedem episcopi a Perga translocatam esse scimus. Sed ut tandem ad Seleuciam revertamur, ea ad ipsa ostia fluminis posita fuisse vix potest, cum ibi Leakius p. 164 plane nihil vestigiorum veteris urbis reperisse se dicat. Huic autem videtur ea iuxta eum sinum, qui post ostia fluminis litoris inflexu factus est, sita fuisse; utrum vero vestigia eius restarent nec ne, ab eo investigari non potuit. Quod si ita est, non ita longe a Syllio Seleucia abfuit, quod nobis etiam eo confirmari videtur, quod novæ urbes non ita procul a conditis condi solebant; hæc si maritimæ erant et emporia, ut magna mercatura commutandis mercibus fieret, sin autem mediterraneæ, ut earum quasi emporia fierent novæ.

1) Eurymedontis ostia, in quibus quondam pugnae commissæ sunt navales, hodie vadis ita coarctata sunt, vix ut parvis navigiis intrari possit. Nomen novum Kapri-Su est, quod inde ortum esse Leakius p. 164 putat, quod antiquis temporibus non

σταδ. ρ'. Ἀπὸ Κυνοσθρίου¹ ἐπὶ ποταμὸν καλούμενον Κέστρον²
σταδ. ξ' ἀναπλεύσαντι τὸν ποταμὸν πόλις ἐστὶ Πέργη³. Ἀπὸ⁴ τῆς
Κέστρου ἐπὶ Ρουσκόποδα . . . Ἀπὸ Ρουσκόποδος ἐπὶ Μάσουραν⁵

strum . . . stadia 60. Sursum naviganti amne Cestro est urbs Perga.
A Cestro ad Ruscopoda . . . A Ruscopode ad Masuram et Catarrac-

ita longe a dextra Eurymedontis ripa urbs fuerit, Capria appellata, a qua idem vir doctus existimat lacum illum magnum, a Strabone l. I. commemoratum, supra quem sita fuerit, item Capriam appellatum fuisse, id autem nomen mediis temporibus esse in Kapri mutatum et hinc Eurymedontem sive ab urbe sive a lacu appellatum Kapri. Istam autem urbem eandem esse, quae a Strabone nomine non addito πόλις ὑψηλή dicatur. Quamquam non negamus, illam urbem altam, quam Strabo dicit, Capriam esse posse dictam, a qua etiam lacus, supra quem posita esset, nomen acceperit (nomen autem hinc ortum esse videtur, quod olim in ista regione multi essent aprī), tamen non concedimus, fluvium ab urbe appellatum esse; nam id propterea fieri rix potuit, quia oporteret urbem tam prope ab eo sitam fuisse, ut is ab ea nomen potuerit trahere: contra autem lacus tam prope ab Eurymedonte est, ut is facile potuerit Kapri-Su dici: urbem autem procul ab Eurymedonte positam fuisse inde sequitur, quod e Perga cerni potuit.

1) Stadiasmus ab Eurymedonte usque ad Cynostrium videtur excidisse. Eius loci apud nullum aliam scriptoram sit mentio, quam ob causam de nomine nihil certi dici potest, nisi quod a κυρός et ὄριον duci potest, quod tamen quid significet, nos certe nolumus constituere.

2) Cestrus fluvius hodie Ak-Su dicitur. Huius quoque caput brevibus obstructum est.

3) In apogr. est: ἐστὶ οmissio,

Ἰβήρη: Strabo haec habet XIV. p. 661: Εἶδ' ὁ Κέστρος ποταμός, ὃν ἀναπλεύσαντι σταδίους ἐξήκοντα Πέργη πόλις· καὶ πλησίον ἐπὶ μετεώρον τόπον τὸ τῆς Περγαίας Ἀρτέμιδος ἱερὸν, ἐν ᾧ πυρήνιοις κατ' ἔτος συντελεῖται. Εἶδ' ὑπὲρ τῆς θαλάττης ὄσον τετραράκοντα σταδίοις πόλις ἐστὶν ὑψηλή, ὡς τοῖς Πέργης ἔμποτος.

4) In apogr. excidit verbum ἀπό; deinde in eo legitur Ῥουσκόποδα, unde intelligitur etiam mensuram inter Cestrum et Ruscopoda a librario omissam esse. Ceterum nec huius loci quisquam praeter auctorem peripli fecit mentionem. Si quid coniecere licet, putamus non Ῥουσκόποδος scribendum esse, sed Ῥοικόποδος, ita ut vocabulum significet curvo pede, quod nomen cum in promontorium cadere videatur, non improbabile est, eo primo aliquodpiam promontorium significatum fuisse, a quo qui in eo post conderetur locus idem nomen acceperit.

5) Dubitare licet, utrum post verba: ἐπὶ Μάσουραν mensura exciderit post eamque rursus verba: ἀπὸ Μασούρας ἐπὶ τοῦς κ. τ. λ., an nihil deperditum sit, ita ut Masura super ipsa ripa Cataractae sita esset, quod profecto, cum statim sequatur ἀπὸ Μασούρας εἰς Μυθδακην multo veri est similis. Dubitandum non est, quin haec Masura idem locus sit, qui a Ptolemaeo Μάτυλος dicitur ab eoque quinque minutis ab ostiis Cataractae collocatur. Sin autem latitudinis numeri, quos quem dixi scriptor habet, sine menda sunt, sumendum est, Matylum

καὶ τοὺς Καταβάκτας¹ σταδ. ν'. Ἀπὸ Μασούρας εἰς Μυγδα-
λὴν² σταδ. ο'. Ἀπὸ Μυγδάλων εἰς Ἀττάλειαν σταδ. ι'. Ἀπὸ

tas stadia 50. A Masura ad Mygdalen stadia 70. A Mygdale
ad Attaliam stadia 11. Ab Attalia ad castellum Tenedum sta-

in promontorio habuisse locum, cum ille eam ipsam quinquaginta et viginti minutis magis ad orientem versus quam ostia Cataractae fuisse dicat. Quod geographi eam urbem, quam Scylax p. 39 appellat *Μάσηδον* et ad occasum versus a Cataracta, non ita procul ab Olbia, fuisse dicit, eundem esse opinantur locum atque nostram Matylon sive Masuran, id mihi et propter situm eius et propter alteram aliquam causam, post dicendam, non statuendum esse videtur. Eodem autem loco, ubi Masuram fuisse statui debere videtur, Beaufortius oppidum reperit, nomine *Λάρα*, ibique multas ruinas veterum aedificiorum atque operum, quae ipsae reliquiae videntur esse veteris Matyli, minime autem, quemadmodum Beaufortius arbitratur multisque verbis conatus est probare, Attaliae. Is enim opinatur, eam urbem, quae hodie Attalia sive Sadalia dicitur, veterem esse Olbiam et urbem *Λάρα* veterem Attaliam.

1) A ceteris is fluvius Cataractes dicitur, sed potuit fieri, ut etiam Cataractae vocaretur, cum priusquam litori appropinquet in plura brachia scindatur, quae super litus saxosum et asperum magno cum fragore ruunt. Hodie *Duden* dicitur atequamque accedit ad litus, eius cursus et latus est et a montibus defluentis valde rapidus, sed ostia vera, quibus in mare infundatur, non iam habere videtur, nisi id fit tempore pluvio. De eo haec Strabo scripsit XIV. p. 667: *Μετὰ Φασηλίδα δ' ἔστιν ἡ Ὀλβία, τῆς Παμφυλίας ἀρχῆ, μέγα ἔρμα,*

καὶ μετὰ ταύτην ὁ Καταβάκτης λεγόμενος, ἀφ' ὑψηλῆς πέτρας καταβάκτων ποταμὸς πολὺς καὶ χεμαρρῶδης, ὥστε πόρρωθεν ἀκούεσθαι τὸν ὄψον. Εἶτα πόλις Ἀττάλεια, ἐπώνυμος τοῦ κτίσαντος Φιλαδέλφου, καὶ οἰκίσαντος εἰς Κώρυκον πολίχνιον ἄλλην κατοικίαν, ὄμορον καὶ μικρὸν περιβολὸν περιθιέντος. E quibus Strabonis verbis apparet, eum geographum vehementer errare, cum urbem Attaliam trans Cataractem non quemadmodum ab eo oportuit fieri citra istum fluvium posuerit.

2) Si quid videmus, in hac Mygdale Scylacis *Μάσηδος*, non quemadmodum ceteri opinati sunt *Μάτυλος* latet. Nam sic se habent verba p. 39: *Ὀλβία, Μάσηδος, καὶ ποταμὸς Περίπολις, καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος*. Nam e codicibus est *Μάσηδος* retinendum, pro quo Salmasius *Μάγυδος*, ut aliqui Ptolemaei codices pro *Μάτυλω* habent, coniecerat. Deinde scribendum est: *καὶ ποταμὸς Καταβάκτης, ὑπὲρ οὗ Πέγη πόλις καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος*; (*Καταβάκτης* emendavit Vossius, nam unus codicum praebet *Καταρᾶ*;) nam iam supra a me pluribus probatum est, *Μάτυλον* sive *Μάγυδον* trans Cataractem sitam fuisse. Cum e stadiasmo intelligatur, si quidem mensura non corrupta est, Matylon undecim stadiis ab urbe Attalia sitam fuisse, sequitur, eam proxime iacuisse a Coryco, cuius nomen non, ut fortasse quis posset existimare, in Mygdale latet, quod etiam iam eo refellitur, quod supra Coryci ab hoc scriptore facta mentio est.

Ἀτταλείας¹ ἐπὶ χωρίον Τένεδον σταδ. κ'. Ἀπὸ Τενέδου εἰς Λύρναντα² χωρίον σταδ. ξ'. ὑπὲρ τῆς πόλεως³ ὄρος μέγα ὑπέρεκειται
 dia 20. A Tenedo ad Lyrnanta castellum stadia 60. Supra ur-

1) Mirari subit, cur ab auctore peripli urbs Olbia omissa sit, quae a Strabone aliisque initium Pamphyliæ dicitur. Cum auctore Strabone, ut supra vidimus, castellum magnum et munitissimum fuerit, fortasse non ad mare ipsum sed paullum ab ora positum fuit, ita ut non potuerit ab eo, qui periplus fecerit, commemorari. Ut autem commemoraretur a Scylace, hinc factum est, quod is saepenumero earum quoque urbium mentionem facit, ad quas non nave appulisset, sed aut profectus esset aut etiam prope abesse audivisset.

2) Quae duo sequuntur castella, Τένεδος et Λύρνας, videntur nondum condita fuisse temporibus magni Alexandri, nam eorum ab iis, qui res gestas istius perscripserunt, non ulla fit mentio. Ceterum noster periplus praeclare a Stephano Byz. confirmatur, qui sic scripsit s. v. Τένεδος: Ἔστι καὶ πόλις Τένεδος πρὸς τῇ Ἀνκιά. Ἀπολλόδοφος δὲ Παμφυλίας αὐτὴν εἶναι φησι.

3) Cum, quemadmodum e Stephani Byz. verbis intelligetur, castellum Λύρνας in isto promontorio, quod hodie Ανονα dicitur, situm fuerit, dubitandum non est, quin mensura sexaginta stadiorum recta sit. Apud Stephanum sic legitur: Λυρνάντια, χερσόνησος καὶ χωρίον. Ἀλέξανδρος ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀνκίας. Iam a Berkelio rectissime animadvertum esse nobis videtur, hanc peninsulam eandem esse, quae antea apud Stephanum dicitur: Λιρνάντια, πόλις Παμφυλίας. Ἐκαταίος Ἄσια. A Salmasio (Exercitatt. Solin. p. 548) conicitur pro νῆσος Ἀύραία, ut nunc apud Scylacem legitur, νῆσος Λυρνάντια, quae tamen coniectura non satis firma esse videtur, cum

et nostrae aetatis scriptores et veteres Lyrnatiam non insulam sed peninsulam dicant, quamquam facile largimur; interdum verbum νῆσον pro peninsula dici; sed nos existimamus potius, a Scylace Ἀύραϊαν sive Ἀύραίας revera pro insula habitam esse. Gronovius existimat, pro νῆσος Ἀύραία legendum esse νῆσος Ἀργαίς, quae eadem a Stephano commemoratur: Ἀργαίς, νῆσος πρὸς τῇ Ἀνκιά, in quo haud dubie iste vir doctus vehementer errat: nam quaequae insula intelligenda est, ista non potest intelligi, ac si quid videmus, haec Argais ea est, quae hodie Raschat atque a Plinio V. 120 Atelebusa dicitur. Postremum num Λύρνας an Λυρνάντια rectius nomen sit, non asseveramus, quamquam hoc loco plus tribuendum esse censemus auctori peripli.

3) In apogr. sic est: ὑπὲρ τῆς πόλεως, unde sequitur, haec verba negligentia librarii excidisse: ἀπὸ τῆς Λύρναντος ἐπὶ Φασηλίδα στάδ. Quot tamen stadia fuerint, non definimus, sed tamen hoc licet dicere, eorum numerum oportere perexiguum esse, nam intervallum inter promontorium Ανονα, quod diximus veterem Lyrnantem esse, et Phaselidem admodum parvum est, ita ut fortasse exciderit numerus κ'. Strabo qui usquequaque castellum Theben et Lyrnesson dicit, XIV. p. 667: Φασαὶ δ' ἐν τῷ μεταξὺ Φασηλίδος καὶ Ἀτταλείας δεικνυσθαι. Θήβην τε καὶ Λυρνησοῦν, ἐκπεσόοντων ἐκ τοῦ Θήβης πεδίου τῶν Τρωικῶν Κυλικῶν εἰς τὴν Παμφυλίαν ἐκ μέρους, ὡς εἴρηκε Καλλισθένης. Situs huius urbis ab omnibus scriptoribus eodem modo describitur, cf. Cic. in Verr. IV. 10 init.: Phaselis illa, quam cepit Publius Servilius, non fuerat urbs ante Cilicum atque

praedonum: Lycii illam Graeci homines incolebant. Sed quod erat eiusmodi loco atque ita proiecta in altum, ut exeuntes e Cilicia praedones saepe ad eam necessario devenirent; et cum ex hisce se locis reciperent [Italia propinquisque insulis], eodem deferrentur; adsciverunt illud sibi oppidum piratae, primo commercio, deinde etiam societate. Liv. XXXVII. 23: In confinio Lyciae et Pamphyliae Phaselis est: prominet penitus in altum, conspiciturque prima terrarum Rhodum a Cilicia petentibus, et procul navium praebet prospectum. Eo maxime, ut in obvio classi hostium essent, electus locus est. Strabo XIV. p. 667: *Εἶτα Φασηλῆς, τοῖς ἔχουσα λιμένας, πόλις ἀξιόλογος καὶ λιμνη. Τέρεται δ' αὐτῆς τὰ Σόλυμα ὄρος καὶ Τερμησσός, Πισιδικῆ πόλις.* Quam descriptionem Phaselidis plane Beaufortio confirmatur, haec dicente p. 59: In angusta peninsula, sub radicibus montis Takthalu iacente, reperiebamus ruinas urbis Phaselidis eiusque tres portus lacumque, qui tamen nunc nihil nisi palustris est locus. Quae deinde a Beaufortio de ruinis pluribus verbis exponuntur, ea apud ipsum legenda sunt. Sed plane pertinet ad rem aliud quid attingere, in quod num iam ab aliis inquisitum sit, nescimus. Repertae sunt enim a Beaufortio duae inscriptiones, quae probare videntur, Phaselida dictam esse etiam Olympum. Una earum est in basi, in qua olim haud dubie simulacrum Hadriani imperatoris fuit, cuius sententia haec est:

ΑΤΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚ
ΑΙΣΑΡΙΤΤΡΙΑΝΩ
ΑΔΡΙΑΝΩΣΕΒΑΣΤΩ
ΠΑΤΡΙΠΑΤΡΙΑΟΣ
ΟΛΤΜΗΩΣΟΤΗΡ
ΤΟΤΚΟΣΜΟΤΤΑΤ
ΤΗΣΕΠΙΒΑΣΕΩΣ
ΗΒΟΤΑΗΚΑΙΟΔΗΜΟΣ.

Alteram inscriptionem, quae vehementer esset mutila, non duxit describendam Beaufortius, sed sententiam eius fere hanc esse dixit: Tyndaridem, Diotimi filiam, uxorem Licinii, Marci filii, Rufini nepotis, novum forum urbi Olympiorum condidisse conditumque Imperatori Hadriano dedicasse. Videtur autem vix credibile esse, duplici nomine appellatam esse urbem eandem, praesertim cum ab eodem navarcho, quem iam saepe dixi, aliud epigramma calamo exceptum exceptumque alatum sit, in quo et urbs Phaselis dicta est et eam incolentes Phaselitae et quoque, quamquam multa eius iniuria temporis deleta sunt evanueruntque, tamen hoc intelligi potest, id fere ad eandem pertinere aetatem. Quaeritur igitur, cum vix credibile sit eandem urbem et iisdem temporibus et publice modo hoc modo illo nomine esse appellatam, qui factum sit, ut istae inscriptiones diversum habere possint urbis nomen. De Tyndaridis monumento fortasse sic statui potest, eam mulierem post forum aedificatum Olympi, quae urbs non ita procul sita est, concessisse Phaselida ibique diem obiisse supremum; quo factum est, ut Phaselide ei sive a suis sive ab Olympiis poneretur monumentum. Multo autem difficilior quaestio est de altera inscriptione. Nos in ea sumus opinione, Phaselide in honorem Imperatoris Hadriani publicum aliquem locum dedicatum fuisse, ubi ornandi eius causa ab aliis simulacra Imperatoris curarentur poni. Etiam hoc nobis visum est, apud antiquam urbem novam fuisse conditam eamque nomine Olympi esse insignitam. Tenendum est enim, hoc nomen, nobilissimo cuique monti inditum, etiam ipsum magna fuisse nobilitate. Stephanus Kyz. habet haec: *Φασηλῆς, πόλις Παμφυλίας, ἡ πρότερον Πιτύουσα καὶ ὕστερον Φάσ,*

Φασήλις ¹. ἐκ δὲ Φασηλίδος εἰς Κώρνον. ² σταδ. . . Ἀπὸ Κώρνον
ἐπὶ τὸν Φοινικοῦντα ³ σταδ. λ'. ὕπερ μέγα ὄρος ὑψηλὸν κεῖται
Ὀλυμπος καλούμενον· ἐκ δὲ Φασηλίδος ἐπυθειας εἰς Κράμβου-

bem iacet mons magnus Phaselis. A Phaseli ad Corycum stadia A Coryco ad Phoenicuntem stadia 30. Super eum iacet mons magnus et altus, Olympus dictus. A Phaseli recta

σαλος. Conf. Herodot. II. 178, qui dicit, Phaselida urbem Amanis, regis aegyptii, tempore habuisse Dorios. Eutropius autem appellat eam VI. 3 Alaja.

1) De monte, quem auctor peripli nostri supra urbem iacuisse dicit eumque Phaselida appellat, haec dicit Beaufortius p. 167: A Delikdash, (quam veterem Olympum esse post dicitur) quinque millibus pass. ad septentriones factis perveniebamus ad plures insulas parvas, quae erant desertae, a Turcis et Graecis tres insulae dictae. Earum neque Strabo neque Ptolemaeus mentionem faciunt, quae tamen quin illae tres insulae sint, a Plinio Cypriae et desertae dictae, dubium non est. Quibus insulis ex adverso quinque millia pass. a litore est altus mons Takhtalu. Paulo post addit: iam dictum a nobis est, hanc oram pinis obtectam esse, nisi ubi aut materiei colligendae aut agri colendi causa caesae sunt. Arborea maximam partem male creverunt; inter Phaselidem autem et promontorium Avova copia altarum prolixarumque pinorum circumdata est ora. Eundem montem igitur, qui hodie Takhtalu atque in hoc periplo Phaselis dicitur, a Strabone Solyma dici, potuit ex verbis eius supra allatis intelligi.

2) Ab hoc auctore nihil aliud dicitur nisi εἰς Κώρνον, ita ut nesciamus, qui is locus fuerit. Nam Strabo nihil aliud dicit nisi hoc: *Εἶτα Κώρνος ἀγιάλος*. Hodie haec ora dicitur Thiraky, quod nomen signifi-

cat terram pinguis ligni, sibi que ab incolentibus Beaufortius ait dictum esse, ligna abietina facillime igne consumi. Cum autem haec ora et multos sinus multaque promontoria habeat, non improbabile est, aliquando alicubi oppidum munitum fuisse, cuius tamen situs qui fuerit, dici nequit, cum in periplo nostro mensura omisa sit a librario nec iam oppidum Strabonis aetate fuerit, nisi forte inde concludi quid potest, quod peripli auctor dicit, a Coryco usque Phoenicuntem navigationem esse stadiorum triginta.

3) Memorabile est, contrarium dici in hoc periplo atque a Strabone, qui urbem Olympum et montem Phoenicunta dicit, XIV. p. 667: *Ἐν τούτοις δ' ἐστὶν ἡ τε Κράμβουσα καὶ ὁ Ὀλυμπος, πόλις μεγάλη, καὶ ὄρος ἁμάννον, ὃ καὶ Φοινικοῦς καλεῖται· εἶτα Κώρνος ἀγιάλος*. Tenendum est, Olympum prope accedere ad oram et eam magnum facere sinum, porrectum in altum, qui ipse circa promontoria habet et sinus. Non tamen propterea existimandum est, superioribus temporibus urbem non dictam esse Phoenicunta, sed persuasum est nobis, antiquis temporibus et urbem et montem idem habuisse nomen. Mons autem videtur propterea appellatus fuisse Phoenicus, quoniam si non cacumina at adscensus et radices obsiti fuerent palmis. Cum autem postea sub radicibus montis urbs conderetur, ea accipiebat a monte nomen suum, quod tamen, cum mons ipse, ut apud Graecos omnes montes magna altitudine,

post appellaretur Olympus, etiam in Olympum mutatum est. Ea autem non ad mare ipsum, sed in campo, a mari compluribus collibus disternato, sita fuit, sed cum mari coniuncta fluvio et convalle ex illo campo inter duos colles pertinente. Posita fuit autem in utraque fluvii ripa, ut licet intelligere ex reliquiis veterum aedificiorum, de quibus, quae Beaufortius scripsit p. 151 sqq., legi debent. Atque hic fluvius, quem nullus veterum scriptorum commemoravit, etiamtum apud Hieroclem Phoenicus dictus est. Scylacis aetate aut omnino nondum erat Olympus condita aut nondum in magnitudinem urbis creverat. Nam iste scriptor eam non commemorat, sed alia. Dicit enim haec: ἀκρωτήριον καὶ λιμὴν Σιδηροῦς. Quis dubitet, quin in hoc nomine lateat, quod in periplo nostro scriptum est χώρα Ποσιδαρισῶντος. Etiam Stephanus huius Sideruntis mentionem facit, quamquam, ad quam terram is locus pertineret, non addidit. Sic enim apud eum legitur: Σιδαροῦς, πόλις καὶ λιμὴν. Ac nostro quidem iudicio in illo promontorio, quod ultimum ad septentrionem versus est, urbs Σιδηροῦς fuit; nam oportere id ita esse, hinc concludendum est, quod a Scylace templum Vulcani, quod supra eam fuerit, commemoratur. Cum autem e Beaufortio sciamus, in vicinia veteris Olympi etiamnunc iugum flagrans esse (turcica lingua Yanar dicitur), cuius iam a Plinio V. 22 et Solino 38 sub nomine Chimaera fit mentio. De hoc monte Plinius haec habet V. 27: Lycia igitur, a promontorio eius oppidum Simena, mons Chimaera noctibus flagrans, Hephaestium civitas, et ipsa saepe flagrantibus iugis: Oppidum Olympus ibi fuit: Solinus autem: Quod in Campania Vesuvius, in Sicilia Aetna, hoc in Lycia mons Chi-

maera est. Hic mons nocturnis aestibus fumidum exhalat. Unde fabula triformis monstri in vulgum data est, quod Chimaeram animal putaverunt. Et quoniam natura ibidem subest ignea, Vulcani urbem proximam Lycii dicarunt, quam de vocabulo sui nominis Hephaestiam vocant. Praeclare intelligimus, quid istud Vulcani templum fuerit, sed simul effici intelligimus, ne istud oppidum Sidasus non ita longe ab illo monte flammam eiciente abfuisse credamus. Est verisimile condita Olympo veterem Sidasurum profectis incolis, qui migrarent in novam urbem, paulatim interisse, quamobrem ab auctore tantum ager Sidasus, non oppidum aut portus commemoratur. Quod denique ad nomen ipsum attinet, quin id a σιδήρος ducendum sit, non dubitamus, sive quod in vicinia Vulcanus templum habere putabatur, sive quod revera in isto promontorio ferrum effodiebatur. Postremum, ut ad Olympum revertamur, tenendum est, eam hodie Deliktasch, quod significat rupem perforatam, dicit. Sed hoc memorabile est, in omnibus inscriptionibus, quae a Beaufortio in ruinis veteris Olympi repertae sunt, urbem non Olympum incolasque Olympenos, sed illam Ὀλυππὸν et hos Ὀλυππηνοῦς dici. Nobis non alienum visum est, unam earum inscriptionum cum legentibus communicare. Est autem haec:

ΑΤΤΟΚΡΑΤΟΡΑΚΑΙ
 ΛΑ ΠΑΜΑΡΚΟΝΑΤΡΗ
 ΛΙΟΝΑΝΤΩΝΕΙΝΟΝ
 ΓΕΚΑΙΤΟΝΑΡΜΕΝ
 ΑΚΟΝΜΗΔΙΚΟΝΠΑΡ
 ΘΙΚΟΝΤΕΡΜΑΝΙΚΟΝ
 ΟΑΤΝΙΗΝΩΝΗΒΟΤ
 ΔΗΚΑΙΟΔΗΜΟΕ
 ΕΓΔΩΡΕΑΕ—ΠΑΝ
 ΤΑΓΑΘΟΤΑΙΕ

σαν σταδ. ρ'. Ἀπὸ Κραμβούσης¹ ἐπὶ χώραν Ποσιδαριούντος σταδ. λ'. Ἀπὸ Ποσιδαριούντος ἐπὶ Μωρόν² ὕδαρ λαλούμενον σταδ. λ'. Ἀπὸ Μωροῦ ὕδατος ἐπὶ ἄκραν Ἰερὰν καὶ νῆσον Χελιδονίαν³ σταδ. ν'. Ὅμοῦ οἱ πάντες ἀπὸ τοῦ Μέλανος ποταμοῦ ἕως Χελιδονίαν τῷ παρα γῆν πλέοντι σταδ. φ'.⁴

via ad Crambusam stadia 100. A Crambusa ad Posidariuntem agrum stadia 30. A Posidariunte ad aquam Moron stadia 30. A Moro aqua ad promontorium Sacrum et insulas Chelidonias stadia 50. A Melane fluvio usque ad Chelidonias recta via propter terram continentem naviganti sunt stadia universa 500.

1) Haec insula a Strabone etiam Crambusa dicitur, a Scylace et a Plinio Dionysias et Dionysia, hodie autem Grambusa.

2) Mannertus dicit, hanc aquam Μωρόν eandem esse, quae a Solino 39, 2 commemoratur his verbis: Olympos quoque inter alia ibi oppidum fuit nobile, sed intercidit: nunc castellum est, infra quod aquae regiae ob insigne floris spectaculo sunt visentibus.

3) In apogr. est: ἐπὶ νῆσον Χελιδονίαν. Nos non dubitavimus corrigere, cum post, ut dici debebat, pluralis usurpetur. A Scylace p. 39 tantum duae commemorantur, a Strabone XIV. p. 667 tres; hodie autem sunt Beaufortio auctore p. 138 quinque. Eas nomen ab hirundinibus, non autem a chelonibus, quemadmodum Mannertus Vol. VI. P. II. perperam existimat, accepisse, etiam a Beaufortio confirmatur, quo praesente examina harum avium ex Aegypto propter et super has insulas volaverunt. Ceteroquin idem iam a Meletio dictum est.

4) In apographo est: ἀπὸ τοῦ Μελανοποταμοῦ ἕως Χελιδονίῳ τῷ παρα. Ex his tam mendose scriptis maxime intelligitur, quanta fuerit librarii inscitia. Mensura stadiorum quingentorum, cum auctor peripli iuxta terram navigasse se dicat, ac tamen post legamus eandem navigationem directo navis cursu stadiis confici septingentis, non potest esse recta. Sed qui numerus substituendus sit, conicere licet comparandis Strabonis numeris. Is enim geographus libr. XIV. P. 666 ita dicit: Ἀπὸ δὲ τῆς Ἰερᾶς ἄκρας ἐπὶ τὴν Ὀλβίαν λέπονται στάδιοι τριακόσιοι ἐξήκοντα ἑπτὰ, et p. 667 ita: Ὁ δὲ παράπλους ἅπας ὁ Παμφύλιος στάδιοι εἰσὶν ἑξακόσιοι τεσσαράκοντα. Apud eum autem Pamphylia inde a Coracesio usque Olbiam porrigitur, a qua urbe idem ait incipere Lyciam. Ambo igitur numeri septem et mille stadia efficiunt; de quibus tamen cum fere trecenta stadia, quae inter promontorium Coracesium et Melana fluvium intercedere sumenda sunt, detrahi debeant, non sane quis multum fallatur, si putet φ' in ψ' mutandum.

Λοιπὸν Λυκία.

Τὸν δὲ ἐπίτομον διὰ πόρου εἰς τὰς Χελιδονίας σταδ. χ'.¹ ἐστὶ δὲ ἀπὸ τῶν Χελιδονίων² Μάραι³ καὶ τὸ τῆς Κυπρίας ἄκρας ἐπὶ τὸν Ἀκάμαντα ἐπ' ἀνατολὰς τοῦ κριοῦ οὐριάτα ζεφύρω σταδ. αῶ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀνεμουρίου ἐπὶ τὰς Χελιδονίας νήσους σταδ. αῶ. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἱερᾶς ἄκρας⁴ ἐν Μελανίππῃ⁵ σταδ. λ'.

Deinde Lycia.

Directo cursu navis sunt usque ad insulas Chelidonias stadia 600. Absunt autem a Chelidoniis Marae et promontorium Cyprium stadia . . . usque ad Acamanta ad ortum arietis, maxime secundante Zephyro, stadia 1800. Ab Anemurio autem usque ad insulas Chelidonias stadia 1200. A promontorio Sacro

1) Hic numerus, et cum praecedente comparatus et cum eo, qui ab Anemurio ad insulas Chelidonias ponitur, pro recto habendus esse videtur.

2) Consulto neutro loco verbum νῆσοι addidimus, nam alii quoque ita loquuntur. Ptolemaeus has insulas σκοπέλους dicit.

3) Verba haec quanquam corrupta sunt, consulto mutavimus nihil, cum quae sententia sit, omnes intelligant, non autem omnes in eo consensuri sint, quo modo corruptum debeat corrigi. Numerus: his Strabonis verbis, quae l. XIV. p. 652 sunt, confirmatur: Ὁ δ' Ἀκάμας ἐστὶν ἄκρα δύο μαστοῦς ἔχουσα καὶ ὕλην πολλήν, κείμενος μὲν ἐπὶ τῶν ἑσπερίων τῆς νήσου μερῶν, ἀνατείλων δὲ πρὸς ἄρκτους, ἐγγυτάτω μὲν πρὸς Σελινόοντα τῆς Τραχίας Κιλικίας ἐν διάστηματι σταδίων χιλίων· πρὸς Σίδην δὲ τῆς Παμφυλίας χιλίων καὶ ἑξακοσίων· πρὸς δὲ Χελιδονίας χιλίων ἑννακοσίων.

4) Multa promontoria ab antiquis hominibus sacra appellata sunt. Id autem idcirco factum est, quia huiusmodi loca et altitudine et prospectu maris excellentia et quasi quodam divino horrore hominum animos

implentia omnium aptissima videbantur esse, in quibus dis immortalibus templa extruerentur.

5) Hic locus Melanippe solum in periplo commemoratur. Mensura cum incorrupta esse videatur cumque occidentale promontorii sacri latus plures habeat sinus, ubi ista Melanippe sita fuerit, non difficile est ad intelligendum. Quod deinceps commemoratur oppidum Γάγαι, id a multis scriptoribus commemoratur, quamquam, ubi id situm fuerit, non constat. Plinium si sequimur, Gagae aliquanto intervallo remotae fuerunt a mari, nam V, 28 dicit haec: Oppidum Olympus ibi fuit: nunc sunt montana, Gagae, Corydalla, Rhodiopolis. Stephanus de Gaggis nihil nisi haec tradit: Γάγαι πόλις Λυκίας, ἦν καὶ παραγούσ τεῖχος. καὶ χώραν φησὶν Ἀλέξανδρος ἐν πρώτῃ Ἀσικιακῶν· τὸ ἑθνικὸν Γαγαίος. Sed Gagas si non ad mare ipsium, certe exiguu ab eo intervallo positae fuisse, praeter hunc periplum etiam Scylax testis est, apud quem post Limyram Λιγαία πόλις sequitur, quod nomen haud dubie a Salmasio iure in Γαγαία mutatum est, ita ut pro Gagas Gagaeum oppidum dictum sit. A Dioscoride, V. 14.,

Ἀπὸ δὲ Μελανίππης εἰς Γάγας σταδ. ξ. Ἀπὸ δὲ Μελανίππης ἐπὶ ποταμὸν Λάμυρον σταδ. ξ. ὑπὲρ σταδίου ξ' κείται πόλις Λάμυρα καλουμένη. Ἀπὸ Μελανίππης εἰς πύργον τὸ Ἴσον καλού-

ad Melanippen stadia 30. A Melanippe ad fluvium Lamyrum stadia 50. Stadiis sexaginta superius sita est urbs, nomine Lamyra. A Melanippe ad castellum, Ison appellatum, stadia 60. Ab

qui apud hoc oppidum lapidem Gagantem inveniri dicit, oppidum quoque Gagas vocatur, nec tamen dubitandum est, quin Gagae verum nomen sit. Hoc autem non mediterraneum oppidum fuisse, videtur etiam ex his verbis apparere, quae in etymologico magno sunt: Γάγαι, πόλις Ανκίας. Εἴρηται ὅτι Ῥόδιοι Ανκίους αἰτοῦντες τόπον, ἐν ᾧ κατοικήσουσι, ἐβόων Γᾶ Γᾶ τῆ πατρῴα φωνῇ δωρίζοντες· καὶ ἐντεῦθεν τὸ ὄνομα ἐτέθη τῆ πόλει· ἢ ὅτι Νέμος στρατηγῶν Ῥοδίων καὶ τοῦς Ανκίων καὶ Κιλίκων ληστεύοντας κατὰ θάλασσαν νικήσας νυκτὸς χειμῶνι περιέπεσε καὶ κινδυνεύουσης τῆς νεῶς τῶν ἐμπλεόντων ἀναβοησάντων τῆ Δωροδι φωνῆ Γᾶ Γᾶ ἐκ τοῦ ἐπιφθέρματος προσέσχον καὶ ἐσώθησαν· ἡμέρας δὲ γενομένης κατὰ τὸν τόπον ἐκτισε πόλιν καὶ ὠνόμασεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς λεχθείσης φωνῆς Γάγαι. Videtur iam veteribus hoc nomen mirabile visum esse. Cum Dioseorides, cuius modo mentionem faciebamus, etiam amnem Gagantem commemoraret, nos sic existimamus, Gagas non ad mare ipsum, sed supra ostia istius fluvii positas fuisse, ut etiam Olympum videbamus non ad mare ipsum sitam fuisse, sed aliquo ab eo intervallo supra fluvium Phoenicunta. Utrumque autem oppidum si remotius a mari fuisset, id utroque loco ab auctore peripli additum esset, qui nunquam id indicare omittit. Vestigia autem huius oppidi supersint etiam nunc nec ne, nescimus. Si supersunt, ut ea a Beaufortio non reperta sint, eam

ipsam ob causam factum est, quod Gagae non usque ad mare pertinuerunt. Istum autem fluvium, apud quem Gagae fuerunt, eum ducimus, qui in tabula Beaufortiana ad orientem ab iis fluviiis descriptus est, quos Lamyrum et Arycandum esse post viderimus. Haec si recte disputavimus, nullo modo id probari poterit, quod Leakius suspicatus est, Melanippen fuisse Gagarum portum; nam Gagae, ut nobis quidem videtur, neque pro mediterranea urbe habendae sunt, nam ad eas ipsas appulsum est, et denique ita longe a Melanippe fuerunt, ut haec vix potuerit Gagaeorum esse portus.

1) In apographo sic est: ἐπ' Ταμον ἀλμυρον. Non poteram dubitare haec verba corrupta ita emendare, ut factum est. Ac debam fortasse etiam, ut mihi quidem videtur, Ἀπὸ δὲ Μελανίππης mutare in Ἀπὸ δὲ Γαγῶν, quamquam id non videtur fieri debere propter adversativam, quae tum ab auctore addi solet, cum ad aliquem superiorem locum revertitur: sed cum δὲ ante toties positum esset, librarius non dubitavit id scribendo repetere, ut etiam in numeris fieri solet, ut eosdem saepius repetat. Atque illa mea coniectura iam eo confirmatur, quod ut a Melanippe ad Gagas et a Melanippe ad amnem Lamyrum aequae multa stadia esse dicuntur, quod omnino fieri non potest. Ac sane dicet aliquispiam, non verba, sed numeros esse comistos, sed id esse idcirco nego, quia, si quidem situs Gagarum recte a me

descriptus est, intervalla pro rectis habenda sunt. Apud Plinium sic est l. l.: Iuxta mare Limyra cum amne, in quem Arycandus influit, et mons Massycites, Andriaca, Myra. Num olim Arycandus in Limyrum influxerit an Plinius falsus sit, non potest asseverari, sed nunc Arycandum, qui eundem cursum atque Limyrus persequitur, non in hunc, sed in mare infundere se, a Beaufortio docemur, qui duos amnes non procul inter se in sinum Phinicensem (nam id hodie istius sinus nomen est) infundi dicit. Quod tum dicitur, urbem sexaginta stadiis supra mare esse, in hoc numero liberrarius peccavit; nam Strabo sic dicit XIV. p. 666. *εἶτα Μύρα — εἶδ' ἢ ἐκβολὴ τοῦ Λιμύρου ποταμοῦ καὶ ἀνιόντι περὶ σταδίοις εἴκοσι τὰ Λιμύρα πόλιν*. Atque hoc intervallum Strabonianum confirmat Cockerillius Anglus, qui loco a Strabone indicato aliquot sepulchra literis et dialecto Lycia inscripta invenit inscriptionesque in altero operis Clarkiani volumine typis descripsit. Iam diximus, amnem esse, qui propter Limyrum et in mare influat et Arycandus quondam sit dictus. Ux autem oppidum fuit Limyra, eodem atque fluvius nomine, sive oppidum a fluvio sive hic ab illo nomen accepit, ita etiam supra Arycandum amnem certo a mari intervallo urbs fuisse videtur, *Arycanda*, nam eius et Stephanus recordatur: *Ἀρύκανδα, πόλις Λυκίας, ὡς Καπιτῶν ἐν Ἰσσυρικῶν δευτέρῳ· τὸ ἔθνηκόν ὁ Ἀρυκανθεύς, ὡς Ἀλυνθεύς*, et scholiastes Pindari ad Olympiarum odar. VII: *ἐν Λυκίᾳ δέ ἐστιν πόλις Ἀρύκανδα καλουμένη, ἧς πλησίον ἱερὸν τι χωρίον, ὁ πρότερον μὲν Ἐμβολος ἐκαλεῖτο διὰ τὴν θέσιν τοῦ χωρίου*. Atque etiam a Cockerillio Limyris inscriptio reperta est, in honorem alicuius composita, qui civitatem et Olympi

et Arycandorum acceperat. Iam Leakius praeclare intellexit, nomen huius oppidi in corruptelis *Ἀριβενδα* et *Ἀρενδα*, quae in codicibus geographiae Ptolemaei sunt, latere. Ac nobis quidem illae reliquiae, quarum Beaufortius recordatur, huius Arycandi esse videntur. Ille autem, in latere orientali, inquit, promontorii Phinicensis vetus castellum est, quod ab uno homine et eo grandaevo habitatur, qui libentissime aliquot nautas in proximum vicum conduxit. Ibi isti nihil memorabile conspexere, sed praefectus vico iis affirmavit, certo loco, decem millibus passuum ab illo vico remoto, fragmenta reperi columnarum et signorum atque inscriptiones. Ut autem hae Gagarum reliquiae sint, ut Leakii opinio est, id per haec fieri non potest, quae a nobis supra de situ huius urbis dicta sunt. Fluvius vel *Limyrus* vel *Limyra* dictus est, quarum alteram formam *Mela* et *Plinius* habent. Antiquior forma fuit *Limyrus*, cum altera posterius ab urbe in amnem quoque translata est. Utramque autem formam etiam *Stephanus* testatur, qui et *Limyram* urbem et *Lamyram* habet: nam uno loco haec habet: *Λάμυρα, πόλις Λυκίας, καὶ ποταμὸς Λάμυρα, ἀπὸ θαλάττης ὑπὲρ μετώρου λόφου, ὁ πολίτης Λαμυρεὺς*; altero haec: *Λιμύρα, πόλις Λυκίας, ἀπὸ Λιμυροῦ ποταμοῦ· ὁ πολίτης Λιμυρεὺς*. Utrouque autem nomine idem significari oppidum, maxime inde patet, quod *Stephanus* Strabonem excerpens oculis aberravit. Apud illum enim sic est: *εἶτα Μύρα ἐν εἴκοσι σταδίοις ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἐπὶ μετώρου λόφου*. *εἶδ' ἢ ἐκβολὴ τοῦ Λιμυροῦ ποταμοῦ κ. τ. λ.* Unde fieret, ut fluvius etiam *Limyra* diceretur, iam dicebam; forma autem *Lamyra* sine dubio inde orta est, quod verbum *λαμυρός* usitatum hominibus erat vocabulum. Quod denique haec verba

μενον¹ σταδ. ξ'. Ἀπὸ τοῦ Ἰσίου πύργου εἰς Ἀνδριακὴν² σταδ. ξ'. Ἀπὸ Ἀνδριακῆς εἰς Σίμηναν³ σταδ. δ'. Ἀπὸ Σιμῆνας εἰς Ἀπέρ-
λας⁴ σταδ. ξ'. Ἀπὸ ἀκρωτηρίου... εἰς Ἀντιφειλλον⁵ σταδ. ν'. Ἀπὸ

Iso castello ad Andriacen stadia 60. Ab Andriace ad Simenam stadia 4. A Simena ad Aperlas stadia 60. Ab [hoc] promontorio ad Antiphellon stadia 50. Ab Antiphello ad insulam Megi-

attinet ὑπερ σταδίου κείται πόλις, hoc significamus, in periplo verba ὑπερ et κείσθαι, hoc modo, ut hic factum videmus, usurpata esse.

1) Quod promontorium hodie Pyrgo dicitur, id videtur ab hac turri, quae in hoc periplo commemorata est, accepisse nomen. Quod autem ea olim τὸ Ἴσον dicebatur, id mihi hinc factum esse videtur, quod muri eius omni latere aequales erant, quocirca turrim illam dicebant das Quadrat. Ac fortasse iam antiquis temporibus totum promontorium, in cuius cornu hic pyrgus extractus erat, appellabatur ὁ Πύργος.

2) Sine dubio ita scribendum est: Ἀπὸ τοῦ Ἰσίου πύργου. Tum in apographo est falso: Ἀδριακῆ. Flumen, ad cuius ostia haec Andriace posita fuit, nunc ab huius nomine urbis Andraki dicitur, quondam autem id Myron dictum esse, ex hoc Stephani loco colligere licet: Μύρα, πόλις Ἀνκίας, ἀπὸ μύρων ἢ ἀπὸ Μύρωνος ἢ ἀπὸ Μύρον ποταμοῦ παραδρέοντος. Ἀμεινον δὲ τὸ πρῶτον. Λέγεται καὶ θηλυκὸν καὶ οὐδέτερον. Τὸ ἔθνικόν Μυρῆς. Haec si vera sunt, quae de ortu nominis Myrorum Coast. Porphyr. I, 14. dixit, nomen fluvii a nomine urbis ducendum est: Εἶτα τὴν Ἀνκίων πόλιν, τὴν μυρίνον καὶ τρισάβιον· ἐν ἧπερ ὁ μέγας Νικόλαος, ὁ τοῦ Θεοῦ Θεράπων, ἀναβλύζει τὰ μύρα, κατὰ τὸ τῆς πόλεως ὄνομα. Promontorium, post quod Myrus in mare influit, quod quondam nomen habuerit nescitur, sed hodie etiam Andraki

dicitur. De urbe Andriaca conferatur App. de bel. civ. IV, 82: Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ καὶ Λέντος, ἐπιπεμφθεὶς Ἀνδριακῆ, Μυρῶν ἐπιειὼν, τὴν τε ἄλυσιν ἐξόρεξε τοῦ λιμένος, καὶ ἐς Μύρα ἀνήει. Strabo Myra tantum commemorat: εἶτα Μύρα ἐν εἰκοσι σταδίοις ὑπερ τῆς θαλάττης ἐπὶ μετεώρου λόφου. Andriaces reliquiae sunt, veluti sepulchra ac granarium fere integrum, sic inscriptum: HORREA IMP. CAESARIS DIVI TRAIANI PARTHICI F. DIVI NERVAE NEPOTIS TRAIANI ADRIANI AUGUSTI COS. III.

3) In apographo est: Σίμηναν. Nos e Plinio et Stephano correximus Σίμηναν. Apud Graecum haec leguntur: Σίμηναν, πόλις Ἀνκίας, οὐδέτερος. Οἱ κατοικοῦντες Σιμηνεῖς, ὡς Σιδομεῖς. Cum perexigo ab Andriace intervallo reliquiae pristinorum aedificiorum reperiantur, credibile est, eas veterum esse Simenorum. Idemque etiam mensuram quattuor stadiorum pro recta habere licet.

4) Hoc ipsum nomen est, quod apud Hieroclem quoque invenimus. Apud Ptolemaeum autem est Ἀπέρραι, pro quo fortasse Ἀπεραι scribendum est, cum istud oppidum Plinius Apyren dicat. Id autem, ut reliquiae testantur, in lingua situm fuit, qua promontorium, quod est insulae simile, cum continente coniunctum est. Hoc autem post Dolichisten insulam sequitur.

5) Isti promontorio, quod insulae simile esse dixi, in cuius cervice Aperrae positae fuerunt, haud dubie id ipsum nomen fuit. Quam ob causam videtur

Ἀντιπέλλου εἰς νῆσον Μεγίστην¹ σταδ. ὕ. Ἀπὸ Μεγίστης εἰς
sten stadia 50. A Megiste ad insulam Rhogen stadia 50. A

scribendum esse: Ἀπὸ τοῦ ἀκρω-
τηρίου Ἀπέλλων. Antiphelli
vestigia et nomen, in Antifilo
mutatum, hodie quòque Beaufor-
tio teste restant. Atque ut olim
ita hodie quoque portus est. Hoc
memorable est, quemadmodum
aedificia, quorum reliquiae sunt,
ita etiam epigraphas, quae reper-
tae sunt, opere non excellere. Ali-
quot literas, quibus epigraphae
compositae sunt, alioquin non
invenias. Oppidum Phellus
(quod nomen corticem signifi-
cat), cui Antiphellus quasi oppo-
sita est, a mari remotum est.
Itaque dicit Plinius: Oppida:
Apyre et Antiphellus, quae
quondam Habessus, atque in
recessu Phellus. Haec ipsa
verba cum Sicklerus male intel-
lexisset, haec scripsit: Anti-
phellus, früher Habessus,
am Hafen Phellus. Nec recte
haec dixit Strabo: ἐν δὲ τῇ με-
σογαίᾳ χωρὶα Φελλὸς καὶ Αντί-
φέλλος καὶ ἡ Χιμαιρα, ἧς ἐμνησθη-
μεν ἐπάνω. Plinius dicit, XXXI,
47, mollissimas spongiarum circa
muros Antiphelli urbis reperiri.

1) In apographo est: Μεγίστην.
Mensura haud dubie iusto maior
est. Haec insula hodie Kaste-
lorizo sive Castelrosso, id
est castellum rubrum, dicitur
idque propter colorem rupium in-
sulam, cingentium. Antiquum no-
men iure insulae datum est, quippe
in isto mari maximae. Apud Stra-
bonem sic est: Μεταξὺ δ' ἐν τῷ
λεχθέντι παράπλω νησία πολλὰ καὶ
λυμένες, ὧν καὶ μεγίστη νῆσος καὶ
πόλις ὁμώνυμος ἡ Κισθήνη. Ita
ante Tzachuckium vulgo legeba-
tur, ut sententia haec esset: in
quibus etiam est maxima insula
Cisthene et urbs eiusdem nomi-
nis. Sed iam Salmasius (exerci-
t. in Solin. p. 552) recte cor-
rigebat Μεγίστη, nam haec insula

ut in illa maris parte iacens a
multis scriptoribus commemora-
tur, Plin. V, 31; Ptolem. V, 3;
Steph. s. Μεγίστη: Liv. XXXVII,
23. Sed haec emendatio si vera
est, non potest scribi ἡ Κε-
σθήνη, quam obcausam coniecerat
idem vir eruditus: καὶ Μηρί-
στη, ita ut ea insula intelligenda
esset, quae a scriptoribus omnibus
Δολχίστη dicitur. Qua coniec-
tura iure improbata Tzschu-
ckius et Korae scripserunt ἡ καὶ
Κισθήνη, ita ut Strabo dicat:
quae etiam Cisthene (dicitur).
Nos qui pro ἡ solum ἡ scriben-
dum duimus, non tamen iidem
existimamus, nomen Cisthenes ad
insulam esse referendum, sed tan-
tum modo ad urbem, quam puta-
mus, initio Cisthenes appellatam,
post nomen ab insula accepisse.
Atque apud Isoratem panegy-
r. cap. 41. sic est: Τὴν μὲν γε μετ'
Ἀθηναίων στρατίας, οὐτὼ μῆνας
ταῖς ἑαυτῶν δαπάναις διέδρασαν,
τοὺς δὲ ὑπερ' αὐτῶν κινδυνεύσα-
τας ἑτέρου τοσούτου χρόνου τὸν
μισθὸν ἀπεστέρησαν. Καὶ τοῖς
μὲν Κισθήνην καταλαβοῦσιν, ἐκα-
τὼν τάλαντα δίνειμαν, τοὺς δὲ μετ'
ἑαυτῶν εἰς Κύπρον στρατευσαμέ-
νους μᾶλλον ἢ τοὺς ἀρχαίους
ὑβρίζον. Si non Aaeolorum urbs
aliqua, ut Hieron. Wolfius pu-
tat, intelligenda est, sed urbs
aut insula non ita procul a Cy-
pro, quidni Cisthene urbs in-
telligi possit. Nam occupata urbe
etiam insula in potestatem vi-
ctorum discedebat. Grosskur-
dius vero insulam Cisthenen fuisse
putat (quod ea a nemine com-
memoretur, id non argumentum esse
ait, eam etiam non fuisse) et id-
eo scribi vult καὶ ἡ Κισθήνη aut
etiam καὶ Κισθήνη. Quae con-
iectura cum alioqui nullo modo
probanda est, tum plane fallitur
vir doctus, cum addat, Cisthe

νήσον Ῥόπην¹ σταδ. ν'. Ἀπὸ Ῥόπης ἐπὶ τὰς Ξεναγόρου νήσους² σταδ. ι'. Ἀπὸ τῶν Ξεναγόρου νήσων εἰς Πάταραν σταδ. ξ'. Ἀπὸ Πατάρων³ ἐπὶ ποταμὸν⁴ πλωτὸν [Ξάνθον]... ὑπέρκειται πόλις Ξάν-

Rhoge ad Xenagorae insulas stadia 300. A Xenagorae insulis ad Patara stadia 60. A Pataris ad fluvium navigabilem [Xanthum]...

nen esse Castelrosso et Megisten Kakawa. Nam iam diximus, insulam Megisten a magnitudine, quae ab iis, qui in istis regionibus navigaverunt, omnibus asseveratur, et Dolichisten a longitudine, quae eius propria est, nomen accepisse. Cur autem haec Dolichiste et a Strabone et ab auctore huius peripli omissa sit, causam cogitando assequi non potuimus. Quae in insula Megista fuerit civitas, eam interisse tradit Plinius. Eius portum Livius libr. XXXVII, c. 22. commemorat: (Diophanes) profectus, cum, quantum accelerare poterat, naturasset, ad portum, quem Megisten vocant, praegressos consequitur. Inde uno agmine Phaselidem cum venissent, optimum visum est, ibi hostem operiri.

1) Haud dubie Ῥόγη scribendum est, nam ita haec insula a Plinio dicitur. Hodie appellatur San Giorgio.

2) Duae insulae sunt, quae in aditu sinus, antiquis temporibus Phœlicuntis, hodie Kalamakidicti, sitae, quondam a Xenagora quodam nomen acceperant, quarum nunc una Volo, altera Okendra dicitur. Plinius et unam tantum et eam Enagoram dicit. Non alienum visum est, totum locum, quo Plinius insulas tractat, hic apponere: In Lycio autem mari Illyris, Telendros, Attelebussa, Cypriae tres steriles et Dionysia. Deinde contra Tauri promontorium pestiferae navigantibus Chelidoniae totidem. Ab iis cum oppido Leucolla Pactyae, Lasia, Nymphais,

Macris, Megista, cuius civitas Interiit. Multae deinde ignobiles. Sed contra Chimaeram Dolichiste, Chirogylium, Crambussa, Rhoge, Enagora octo millium passuum, Daedaleon duae, Cryeon tres, Strongyle et contra Sidyra Antiochi, Glaucumque versus amnem Lagusa, Macris, Didymae, Helbo, Scope, Aspis et in qua oppidum interit, Telandria: proximeque Cauno Rhodussa. Postremum hoc addimus, mensuram trecentorum stadiorum nimis magnam videri.

3) Hic quoque ut fere semper pluralis singularem sequitur, in quo ita sibi librarius constitit, ut, etiamsi nomen pluralis sit, tamen priore loco singularem et posteriore pluralem ponat, tamen nomen singularis sit. Scribendum autem est Πάταρα. Nam Romanorum tantum consuetudo haec est, ut nomina propria locorum aut fluminum, quae graeca lingua neutrius generis sunt, in substantiva primae declinationis mutent. Urs Patara non longe a flumine Xantho posita fuit; nam Appiano teste (cf. l. IV. de bell. civ. cap. 81) fuit navale Xanthiorum, a quorum urbe quindecim millibus passuum abfuit. Sunt Patarorum reliquiae, sed portus, nobilissimus quondam, nunc sabulo impletus est.

4) Addidimus Ξάνθον. Periplus Strabone confirmatur, lib. XIV, p. 665 haec dicente: Εἰς ὃν Ξάνθος, ποταμός, ἐν Σίρην ἐκάλουν οἱ πρότερον· ἀναπλεύσαντι ὑπερηλικίῳ δέκα σταδίοις τοῦ Δηφῶν ἐστίν· ὑπερ δὲ τοῦ ἰσροῦ ἀρκελ-

θος σταδ. ξ'. Ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Ξάνθου εἰς Πύδνας¹ ἐπενθείας
σταδ. ξ'. Ἀπὸ Πύδνων ἕως τῆς Ἱερᾶς ἄκρας² σταδ. π'. Ἀπὸ
Ἱερᾶς ἄκρας εἰς Καλαβαντίαν³ σταδ. λ'. Ἀπὸ Καλαβαντίαν εἰς
Περδικίας σταδ. ν'. Ἀπὸ Περδικίαν εἰς Κισσίδας σταδ. ν'. Ἀπὸ

Supra eum est urbs Xanthus stadiis 60. A flavio Xantho ad Pydnas, directo cursu, stadia 60. A Pydnis usque ad promontorium Sacrum stadia 80. A promontorio Sacro ad Calabantiam stadia 30. A Calabantia ad Perdicias stadia 50. A Perdiciis ad

θόντι ἐξήκοντα ἢ πόλις ἢ τῶν Ξανθίων ἐστὶ, μεγίστη τῶν ἐν Ἀσσίᾳ. Cfr. etiam Plin. l. l. Sunt huius Xanthi multae nobilesque reliquiae.

1) Harum Pydnarum nusquam alibi mentio fit. Eas ibi Leakius suspicatur fuisse, ubi hodie Zeitunlik est. Quod autem ad firmandam eam sententiam addit, ibi a Beaufortio veteres reliquias urbis esse conspectas, id in libro Beaufortiano invenire non potuimus. Cum sit additum ἐπ' ἐνθείας, colligi licet, habere oram inter Patara et Pydnas recessus maiores. Num, quod Leakius suspicatur, Pydnae Cydna sint, quam Ptolemaeus in mediterraneis oppidis iuxta montem Cragum positus refert, id videtur vehementer dubitandum esse.

2) Hoc promontorium, magna amplitudine et quo moas Cragus in mare exit, constat corona plurimum cornuum, quae Strabo octo esse dicit, sed e hodierno nomine, quo id promontorium significatur, tantum septem esse suspicandum est. Quondam hoc promontorium vel Cragus, quod idem nomen oppidum, quod in eo fuit, habuit, vel promontorium sacrum, haud dubie aut ob templum alicuius dei ibi constructum aut ob lucum dei alicuius sacrum, appellatum est: nunc a Turcis id Yedi Buru et a Graecis Hef-ta capi id est septem Cragi capita dicitur.

3) De scripturis nominis conferantur, quae ante dicebamus. Lo-

cus solum in hoc periplo commemoratur, quod idem de Perdiciis et Cissidibus dicendum est. Nomen Calabantiorum fortasse hinc ortum est, quod id oppidum in colle aditu amoeno situm fuit. Perdiciarum nomen fortasse a copia perdicum, quae in illo loco esset, ducendum est. Sic Beaufortius p. 23 tradit, insulam Dolichisten, quae nunc Kakawa sive ut Turcae loquuntur Kukyowa dicitur, hoc nomen Meletio auctore (cfr. eius geogr. vet. et nov. Lyc. Venet. 1725) a colonia Myrensium, quae sedem in ea collocasset, accepisse, et id quidem propter copiam perdicum, nam κακιάβην perdicem significare constat. Quae aves cum illo quoque loco, quo Perdiciae fuerunt, magna multitudine congregatae essent, hinc istud nomen oppidi natum esse non incredibile est. Cissidum denique nomen a κίσσῳ derivandum putamus, ut locus ubertate hederae excellens significetur. Quod autem situs horum locorum attinet, non ego eos constitui, sed facile est intelligere, quam opportunos locos ad habitandum multitudinem inflexuum ac recessuum haec orae pars habeat, quae a promontorio sacro ad illud usque promontorium longum, post quod sinus Glaucus est, procedit. De situ Cissidum autem fortasse Leakio assentiendum est, qui eas in illo promontorio quod modo dixi et in eo quidem loco ponit, ubi nunc San Nicolò est; certe

Κισσίδων ἐπὶ νῆσον Ἀγούσαν¹ σταδ. π'. Ἀπὸ Ἀγούσαν εἰς Τελεμενσον² σταδ. ε'. Ἀπὸ Τελεμενσου ἐπὶ Πηδάλιον³ κατὰ τῆν

Cissides stadia 50. A Cissidibus ad insulam Lagusam stadia 80. A Lagusa ad Telmessum stadia 5. A Telmesso ad Pedalium apud

videtur cum eo loco mensura octoginta stadiorum convenire.

1) Haec insula, ut ante videbamus, a Plinio quoque commemoratur. Mensurae si rectae sunt, videtur ea ex illis sex insulis quae in sinu Glauco sunt, intelligenda esse, quae transversa in aditu sinus ipsius Telmissici iacet. In apographo est altero loco, ut fere fit, *Αγούσαν*.

2) Hoc sane mirabile, librarium, cui hoc fragmentum peripli debemus, in quibusdam vitis constitisse sibi. De commutatione singularis numeri et pluralis, quae fere eadem ratione fit, saepius diximus, sed eadem peccandi constantia pro σ scribere solet vs. Telmesso urbe Lyciam finiri, praeter Melam Plinius quoque ait, V, 28: Promontorium Cragus. Ultra, par sinus priori: ibi Pinara et quae Lyciam finit, Telmessus. Lycia quondam LXX oppida habuit, nunc XXXVI habet. At Strabo dicit, finem Lyciae montem Daedala esse, ita tamen, ut is ad Lyciam pertineat; quod autem post montem oppidum Daedala sit, id iam ad Cariam pertinere. Nos in hac opinione sumus, ut putemus, Lyciam flumine Glauco, montem Daedala praeterfluente, defini, nam gentes solent non tam montibus quam fluviis determinari, propterea quod homines facilius montes quam flumina transgrediuntur, quemadmodum etiam supra videbamus, fines et Ciliciae et Pamphyliae flumina esse. Veteres autem de termino Lyciae Cariaeque dissensisse, argumenta sunt multa. Ita Ptolemaeus ab oppido Calynda initium Lyciae facit, quo fit, ut et Cly-

dae et Daedala hac terra comprehendantur: ita Stephanus ipsam Telmessum oppidum Cariae dicit, quod idem Cicero dicit, de div. I, §. 91: Telmessus in Caria est, qua in urbe excellit haruspicum disciplina. Ad hoc oppidum ut revertar, id a Strabone *πολίχνη* dicitur, ut eius aetate id non iam iisdem opibus fuisse appareat, quibus temporibus superioribus. Eius inter ruinas, quae etiam nunc supersunt, theatrum eminent et porticus et sepulchra, incisa in rupes. Hodie Mei, quod nomen e veteri contractum est, dicitur, ita enim portus oppidi Makry dicitur. Est igitur non satis recte, si geographi docent, Makry veterem Telmessum esse. Illud promontorium angustum, quod ante hanc urbem est, dicebatur *ἄκρα Τελμησσίς*, ut ille etiam profundus recessus, intra quem Telmessus sita erat, *κόλπος Τελμησσιος* appellatus est. Antiquissima ac iusta forma est *Τελμησσός*, pro qua tamen, ut litera *ι* mollior est, saepe etiam *Τελμισσόν* invenimus.

3) Qui factum sit, ut haec mensura a Telmesso ad Pedalium hic addita sit et non in periplo Cariae, non est quod investigemus. Mensura ipsa, si cum eo numero stadiorum, qui in periplo Cariae a Telmesso usque ad Pedalium efficitur, auctore ad singula oppida appellente, comparatur, recta videri debet, nam primum is a Telmesso directo ad Pedalium navigavit. Hoc autem promontorium, hodie Bokomadhi dictum, idem sine dubio est, quod Strabo *Artemisium* vocat, quod nobis recentius esse nomen videtur. Iste autem dicit

Ῥύπισαν¹ σταδ. σ'. Γίνονται ὁμοῦ οἱ πάντες ἕως Τελεμεσοῦ σταδδ. αφ'.²

insulam Rhipissam stadia 200. Universa sunt stadia usque Telmessum 1500.

Λοιπὸν Καρία.

Ἐκ Τελεμεσοῦ εἰς Δαιδαλα³ σταδ. ν'. Ἐκ Δαιδαλῶν εἰς Καλλιμάχην⁴ σταδ. ν'. Ἐκ Καλλιμάχης εἰς Κρούαν⁵ σταδ. ξ'. Ἐκ

Deinde Caria.

A Telmessu ad Daedala stadia 50. A Daedalis ad Callimachen stadia 50. E Callimache ad Cruan stadia 60. E Crua ad

l. 1. Μεταξὺ δὲ πρώτον μὲν ἀπὸ Δαιδαλῶν πλέουσιν ἐπὶ τὴν δύσιν ἐπὶ σύθειας τῇ ἐν Κιλικίας καὶ Παμφυλίας καὶ Ἀνκίας παραλία πόλεως ἐστὶν εὐλίμενος, Γλαῦκος καλούμενος. εἶτα τὸ Ἀρτεμίσιον ἄκρα καὶ ἱερόν· εἶτα τὸ Ἀγαθὸν ἄλσος· ὑπὲρ αὐτοῦ δὲ καὶ τῆς θαλάττης ἐν ἐξήκοντα σταδίοις Κάλυμνα πόλις· εἶτα Καῦν. (Calymsa haec ea ipsa urbs est, quam Ptolemaeus Calyndam dicit.) Constat autem, multa promontoria ab antiquis hominibus πεδιάλια id est clavos esse appellata, propter similitudinem, quae inter clavum, supra puppim prominestem, et inter promontorium, supra oram in mare porrectum, intercedere videretur.

1) Insulam circa Pedalium esse, omnes tabulae demonstrant. Sed num Ῥύπισα eius verum nomen sit, fortasse dubitandum est. Eorum insularum nomen, quae Plinius refert, nullum cum hoc convenit. Estne Ῥύπισα?

2) Haec mensura stadiorum mille quingentorum fere cum Strabone consentit, apud quem XIV, p. 666 sic est: Μετὰ τοῖσιν Δαιδαλα ὄρος, ἀφ' οὗ λαμβάνει τὴν ἀρχὴν ὁ παράλιος ἄκρος ὁ Ἀνικαῖος, σταδίων μὲν χιλίων ἑπτακοσίων εἰκοσι. Nam Strabo non, ut auctor huius peripli, inde a promontorio Chelidonio, sed inde ab Olbia,

quam urbem ad ortum solis versus Pamphyliae initium facit, stadia computat, ut eius mensura stadiis centum quinquaginta tribus minor sit quam quae in periplo est, cum a promontorio, quod diximus, usque Olbiam a Strabone stadia trecenta sexaginta septem numerentur.

3) De urbe Daedalis haec Stephanus: Δαιδαλα, πόλις τῆς Ῥόδου ἢ χωρίον, Στραβῶν ἰδ'. ἔστι καὶ ὄρος τῆς Ἀνκίας τὰ Δαιδαλα· ἢ δὲ πόλις ἀπὸ Δαιδαλῶν τοῦ Ἰκάρον ἢ ἐν Ἀνκία. Num autem Daedala Lyciae colonia Daedalorum, urbis Cretensis, fuerint eamque ob causam mons ab urbe, non urbs a monte nomen accepit, non huius loci est in id inquirere. Urbem autem, cuius omnino nulla vestigia restare videntur, sub radicibus montis ad occidentem versus fuisse oportet.

4) Huius loci nemo praeter anonymum huic recordatur. Nomen ipsum nihil quidquam offensionis habet idque oppido in honorem Callimaches cuiusdam datum esse videtur. Hoc addimus, haec loca, quae in periplo solum commemorantur, non omnia pro oppidis, sed saepe pro locis habenda esse, quibus appellari posset.

5) Hoc oppidum a Plinio dicitur Grua fugitivorum, e quo addito verbo videtur concludi de-

Κρούων εἰς τὸν Κοχλίαν¹ σταδ. ν'. Ἐκ Κλυδῶν² ἐπὶ τὸ Πηδάλιον ἀκρωτήριον σταδ. λ'. Ἀπὸ τοῦ Πηδαλίου ἐπὶ τὸν Ἀγκῶνα³ τὸν ἐπὶ τοῦ Γλαυκοῦ σταδ. π'. Ἀπὸ τοῦ Ἀγκῶνος ἐπὶ τὰς Κουνίων πάνορμον σταδ. ρκ'. Ἀπὸ τοῦ . . . πάνορμου ἐπὶ τὴν

Cochleam stadia 50. E Clydis ad Pedalion promontorium stadia 30. A Pedalio ad Ancona in sinu Glaaco stadia 80. Ab Ancone ad panormum Cuniorum stadia 120. Ab hoc panormo

bere, hoc oppidum esse a servis fugitivis, qui congregassent sese, conditum. Apud Ptolemaeum scriptum est *Καρυά*. Cuius geographi numeri si integri sunt, cum ab eo Daedala et Grua in eadem latitudinis linea ponantur, sed quindecim minutis longitudinis inter se distare dicantur, concludere licet, Gryam fere ex aduerso urbi Telmesso sitam fuisse, quod eo confirmatur, quod in illo loco promontorium est, quod a Mela Grya dicitur, quamquam is in eo errat, quod istud ante Pedalium ponit; nam scripsit haec I, 16: Caria sequitur. Hic castella aliquot sunt. Deinde promontoria Pedalium et Grya et secundum Calbin oppidum C a u n o s, validine habitantium infame. Num oppidum Cryassus sive Cryassa idem atque haec Grya sit, videtur vehementer dubitandum esse, quamquam Leakio ita videtur. Stephanus haec habet: *Κρυασσός, πόλις Καρίας ἀπὸ Κρυάσσαν τοῦ Κάριος· ὁ πολίτης Κρυασσός*. Atque ita oppidum etiam a Polyaeno dicitur, I. VIII: *Οἱ Κάριες οἱ Κρυάσσαν ἀκροῦντες ἐπιβουλεύοντες Μηλίοις*. Sed apud Plutarchum de vict. mul. scriptum est Cryassa, quo eodem loco haec leguntur: *ὡς εὖν ἦκον οἱ Καρυασσοὶ καλοῦντες αὐτὰς*. Nos sic existimamus, initio in illo promontorio, in quo oppidum Crya fuit, oppidum, quod in illo promontorio cederetur, Crya dictam esse ab hocque post promontorium quoque nomen acce-

pisae. Credibile est, oppidum Cryam, quod temporis processu desertum esset, quas id cunq̄ue ob causas factum esset, a fugitivis, qui in id convenissent, restitutum esse. Quod autem Cryassum attinet, eam putamus post Gryam conditam esse et in eodem quidem promontorio, a cuius nomine oppidum novam Cryassum sive Cryassam appellarent.

1) Haud dubie *Κοχλίαν* scribendum est. Credibile est, hoc oppidum in colle quodam, qui cochleae speciem haberet, positum fuisse.

2) Locus, quem inter Cochliam et Clydas suspicari licet fuisse, fortasse a librario omissus est. Ptolemaei scriptura est *Λύδαι* aut *Χύδαι*. Is eas abesse quidem decem minutis longitudinis a Crya dicit, sed in eadem latitudinis linea atque hanc positas esse. Qui situs oppidi si verus est, sumendum est, Cryam promontorium aut longe in mare porrigi et perangustum esse aut isthmo committi cum continente, atque in summo promontorio summus Gryam oppidum situm fuisse, Clydas autem in recessu intimo, qui post promontorium sit vel potius inter hoc promontorium et Pedalium.

3) Quamquam in ea, quae post promontorium Pedalium extenditur, ora fluvius Axum teste Plinio fuit, ut is tamen hoc loco ne intelligatur, efficitur his aditis verbis: *ἐπὶ τοῦ Γλαυκοῦ*. Quod si autem cogitamus, quid

Κυμαρίαν καλουμένην¹ σταδ. ν'. Ἀπὸ Κυμαρίας εἰς Πάσαδαν σταδ. ξ'. Ἀπὸ Πασάδας εἰς Καῦνον² σταδ. λ'. Ἀπὸ Καύνων εἰς τὴν Ῥόπουσαν³ σταδ. ιε'. Ἀπὸ τῆς Ῥοπούσης εἰς τὸ ἀπέναντι

ad Cymariam, quae dicitur, stadia 50. A Cymaria ad Pasadan stadia 60. A Pasada ad Caunum stadia 30. A Cauno ad Rhodusam stadia 15. A Rhodusa ad oppositum litus ad Leucopagum

ἀγκῶν significet, vix dubitare possumus, quin hoc oppidum, quod Ancon appellatum est, in illo fuerit inflexu, quem in tabulis ad occidentem ab amne Glauco cernimus. Quae sententia etiam cursu octoginta stadiorum confirmari videtur, qui etsi multo brevior eo est, qui singulis singulorum locorum mensuris efficitur, tamen directus cum intelligendus sit, eo navigatio ista confici potuit. Haud dubie iste ancon locum peropportunum ad appellendum habuit, quod effecerat, ut is ad habitandum deligeretur. Quamquam nullum aliud oppidum, quod Ancon appellatum esset, praeter Anconam Picentiorum e scriptis veterum novimus, tamen etiam alia oppida sive loca ita appellata esse, quamquam a nemine commemorata, cum ex hoc periplo, in quo solum huius Anconis fit mentio, tum e natura rei concludere licet. De Ancona Picentiorum nobis non alienum visum est addere, quae Procopius rer. goth. lib. II. dixit: Ὁ δὲ Ἀγκῶν οὗτος πέτρα τις ἐστὶν ἐγγράνιος, ἀφ' οὗ καὶ τὴν προσηγορίαν ταύτην εἴληψε· ἀγκῶνι γὰρ ἐπὶ πλείστον ἐμφερές ἐστιν.

1) Praeter hunc anonymum nemo huius portus mentionem facit. Cum post semel Καῦνος pro Καῦνος scriptum sit, suspicetur quis, hoc quoque loco Caunum intelligendum esse, quod tamen et ordine, quo oppida enumerantur, et stadiorum numero et eo refellitur, quod Caunus portum habuit. Ita sumendum est, oppidum quoddam, Cuanum sive Cunos no-

mine, aliquo ab mari intervallo fuisse, quod ad mare locum quo appellerentur naves haberet. Oppidum autem, quemadmodum diximus, Cuanum sive Cunos appellatum esse, hiuc sequitur, quia Graeci non nomen oppidi sed incolas ponere solent, cum quid ad oppidum pertinere dicunt. Cum autem quadraginta stadiis illum panorum Cuniorum a promontorio Pedalio abesse dicatur, estne tamen forte portus urbis Cauni intelligendus?

2) Addendum est τῶν Κουνίων. Ceterum nec Cymariae nec Pasadae quisquam scriptor recordatur. Ubi haec oppida sita fuerint, si non locus ipse, certe regio ordine, quo enumerata sunt, tabulis adhibitis constitui a quovis potest. Pasada (id nomen habet aliquid, quo offendere) fortasse in occidentali Axi ripa sita fuit, ibi, ubi nunc Quingi est.

3) In apographo est εἰς Κοῦνον et deinceps ἀπὸ Καύνων. De hac urbe haec Strabo. scripsit: εἶτα Καῦνος καὶ ποταμὸς πλησίον βαθὺς, ἔχων εἰσαγωγὴν καὶ μεταξὺ Πισίλις. Ἐχει δ' ἡ πόλις νεώρια καὶ λιμένα κλειστόν· ὑπέρεκεται δὲ τῆς πόλεως ἐν ὕψει φρονόριον, Ἴμβρος. Τῆς δὲ χώρας εὐδαίμονος οὐσης, ἡ πόλις τῶν θέρους ὁμολογεῖται παρὰ πάντων εἶναι δυσάερος καὶ τοῦ μεσοπύργου διὰ τὰ καύματα καὶ τὴν ἀφθονίαν τῶν ψαλαίων. Sic in omnibus est codicibus scriptum. Cum autem non videatur posse dici urbem esse insalubrem propter abundantiam pomorum, ab editoribus operis Strabonis probata haec Casauboni conjectura est:

εἰς Λευκόπαγον¹ σταδ. μ'. Ἀπὸ δὲ τῆς Ῥοπούσης εἰς Σάμον² σταδ. ρ'. Ἀπὸ τῆς Σάμου ἐπὶ Ποσειδίου³ σταδ. ξ'. Ἀπὸ τοῦ Ποσειδίου ἐπὶ τὸν Φάλαρον⁴ σταδ. ν'. Ἀπὸ τοῦ Φαλάρου¹ εἰς νῆσον

stadia 40. A Rhodusa ad Samum stadia 100. A Samo ad Posidium stadia 60. A Posidio ad Phalarum stadia 50. A Phalaro

εἶναι δυσάερος καὶ νοσώδης τοῦ μετοπόρου. Ita autem scribi minime necesse est, quandoquidem scriptor cum verbo *δυσάερος* et insalubritatem orbis et morbos, qui inde nasci solent, cogitatione coniunxit. Atque Eustathii verbis quod Casauboni putant coniecturam confirmari, id non ita esse sed codicum scripturam firmari, ista verba ipsa docebunt: ἔστι δὲ νοσώδης ἢ τοιαύτη, διὰ τὸ τοῦ αἵματος οὐκ ἀγαθόν, ἐν δὲ θέρει καὶ μετοπόρῳ διὰ τὰ κανύματα καὶ τὴν τῶν ὠραίων κάρπων ἀφθονίαν. Hac occasione data aliam coniecturam refellendam ducimus, quae a Coräe proposita a ceteris probata est. Statim post haec leguntur: *Φασὶ δ' αὐτοὺς ὁμογλαίτους μὲν εἶναι τοῖς Κρησίν, ἀφιχθῆναι δὲ Κρήτας καὶ χρῆσθαι νόμοις ἰδίοις.* Existimant vero viri docti, pro *Κρήτας* necessario scribendum esse *ἐν Κρήτης*, praesertim cum Strabo Herodotum sequutus esse videatur ita dicentem J. I. c. 172: *αὐτοὶ (οἱ Κανύνοι) ἐν Κρήτης φασὶ εἶναι.* Illa autem verba hoc modo interpretanda sunt: Man sagt, dass sie zwar mit den Kärern gleichsprachig wären, dass sie aber Kreter gewesen, als sie hier angelangt wären u. s. w. hoc est: Ferunt ipsos eodem atque Cares uti sermone, sed advenas fuisse Cretenses.

1) A Plinio haec insula, ut supra pag. 242 vidimus, Rhodussa dicitur, quod haud dubie verum nomen est. Quodsi autem insula Rhodus recte dicitur nomen a rosis duxisse, suspicari quis possit etiam Rhodussam inde appellatam esse, quod esset plena rosarum. Mensura quin recta sit,

non est dubitandum, cum Plinius quoque hanc insulam proximam Cauno dicat. In tabulis eam videmus descriptam, sed vix dubium esse potest, quin ea ad occidentale cornu sinus Caunii, quem hodie sinum Kaiguez dicunt, jaceat.

2) Iam nomen declarat, hoc oppidum in colle candido colore situm fuisse. Portus haud dubie infra oppidum in aliquo maris recessu fuit. Cum auctor hunc Leucopagum e regione Rhodussae esse dicat, suspicari licet, eum in inflexu, quem ora facit, situm fuisse.

3) Fortasse ventorum ratio in causa fuit, ut auctor a Leucopago in Rhodussam reverteret et inde Samum pergeret. Sicklerus hoc oppidum Somum scribit: nescimus qua de causa. Nam cum *σάμος* editum locum significaret, facile factum est, ut oppidum, quod in loco edito conderent, Samus diceretur. Cum Leucopagus a Rhodussa quadraginta stadia abesse dicatur, Samos autem centum, sumendum est, hanc ab illo amplius sexaginta stadiis abesse, cum directo cursu a Rhodussa Samum stadiis centum perveniretur.

1) Constat permulta promontoria apud veteres Graecos dicta esse Posidea sive Posidia. Id vel inde factum est, quod in iis promontoriis, quae longe in mare pertinerent, quasi in iis sedem suam Neptunus collocavisset, templa aut lucos consecraverunt homines antiqui, vel si quod promontorium naves a tempestatibus tueretur, quod in eo Neptunus

Ἐλαοῦσαν καλουμένην² σταδ. ν'. Ἀπὸ τῆς Ἐλαοῦσης εἰς Ῥόδον σταδ. ρν'.³ ... ἦτις ποιεῖ ἐπὶ Μαελόν μὲν σταδ. χ',⁴ καὶ ἐπὶ τὸ ἰσθμὸν τοῦ Βυζαντίου σταδ. χ'.⁵ Ἐκ Ῥόδου εἰς Ἀλεξάνδρειαν σταδ. ρθ'.⁶

ad insulam, Elaeussam appellatam, stadia 50. Ab Elaeussa ad Rhodum stadia 150, quae efficit ad Malum stadia 3800 et ad Sacrum locum apud Byzantium stadia 4800. E Rhodo ad Alexan-

quasi regnare creditus est. Ac quod hoc Pasideum attinet, cornu meridianaui puto dici illius peninsulae, quae inter sinus, hodie Karaagadi et Marmorice dictos, jacet. Certo hic locus, unde longe prospici in mare potest, maxime ad commodatus templo Neptuni sacro aedificando videri debuit. Atque etiam mensura videtur huic consentanea esse opinioni, si suminus, Samon in illo latere peninsulae fuisse, quod occidentale latus sinus Karaagadensis efficit.

2) Susplicamur, hunc Phalarum, cum is post dicitur non plus quinquaginta stadia ab insula Elaeussa abesse, sub radicibus montis Phoenicis situm fuisse et ibi quidem, ubi illa peninsula maxime ad orientem versus in mare porrecta est. Nomen a φαλήρω ducimus, quod verbum et candidum colorem significare constat et a colore collium, in quibus condita erant, multa esse appellata oppida.

3) Apud Strabonem haec insula altero loco Eleüs altero Eleussa dicitur. Tzschuckius et Coräes scripserunt Ἐλαιοῦσσα, quia hoc nomen ab ἐλαία ducendum est et multarum communé insularum. Quae emendatio hoc apographo nec infirmatur nec confirmatur, cum in eo scriptum sit Ἐλαοῦσα. Sed quamquam de nominis origine dubitandum non est, tamen non etiam usquequaque Ἐλαιοῦς sive Ἐλαιοῦσσα scribendum est; nam homines non erant memores originis nominis. Quod autem Grosskurdus Tzschuckio et Corai exprobrat, quasi hi

hanc insulam cum illa, quam supra vidimus in ora Ciliciae iacere, commutassent, in eo iniustus est, nam isti non dicunt, utramque insulam eandem esse, sed idem utriusque nomen. Nunc haec insula Cavaliere dicitur, cum aliquamdiu in potestate equitum Rhodiorum fuerit; nam hi pluribus locis hoc nomen indiderunt, cf. supra de Aphrodisiade.

4) Strabo hanc insulam a Rhodo tantum viginti et centum stadia abesse dicit. Fieri non potuit, ut veteres intervalla maritima eodem modo definirent, cum unus magis secundo vento uti posset quam alter et ab unoquoque intervalla tempore, quo cursus ab ipso confectus erat, definiatur.

5) In apographo est Μαελόν. Non dubitabamus Μαλλόν scribere. Sine dubio γ, ante χ exidit; nam tot stadiorum putari potest cursus usque ad Mallos, cum eadem mensura inter Rhodum et oram Syriacam dicatur esse.

6) Hoc quoque loco prior numerus excidit; is autem videtur δ fuisse. Nam apud Strabonem haec leguntur: Πάλιν δὲ τῆς Καρμικῆς παραλλίας τῆς μετὰ τὴν Ῥόδον ἀπὸ Ἐλεούσης καὶ τῶν Λαρόμων καμπτήρ τις ἐπὶ τὰς ἄρκτους ἐστὶ, καὶ λοιπὸν ἐπ' εὐθείας ὁ πλοῦς μέχρι τῆς Προποντίδος, ὡς ἂν μεσημβρινῆν τινα κοιλίαν ἤσαν πεντακισχίλιων σταδίων ἢ μικρόν ἀπολείπουσαν. Hoc autem sacrum Byzantii, quod a nullo alio scriptore commemoratur, haud dubie ibi fuit, ubi hodie is locus est, quod cornu

Ἐκ Ῥόδου¹ εἰς Ἀσκάλωνα² σταδ. γγ'. Ἐκ Ῥόδου εἰς Καισάρειαν³ σταδ. γγ'. Ἐκ Ῥόδου εἰς Βηρυτὸν⁴ σταδ. γγ'. Ἐκ Ῥόδου εἰς Σιδόνα⁵

driam stadia 3600. E Rhodo ad Ascalona stadia 3600. E Rhodo ad Caesaream stadia 3600. E Rhodo ad Berytum stadia 3800. E Rhodo

palatii Seragliensis dicunt. Nam constat, vetus Byzantium eum occupavisse locum, in quo hodie domus imperatoris Turcarum est. Atque isto loco, in quo dixi fuisse sacrum Byzantii, non potuit ullus ad id consecrandum accommodatior esse. Haud dubie in vicinia eius portus fuit, qui videtur idem esse, quo hodie ad palatium Seragliense vehuntur.

6) Cum hac mensura fere prorsus Agathemerus consentit, qui ab Alexandria ad Lindum Rhodi stadia esse dicit MMMMD. Clarkio teste (Clarke's travels vol. II, p. 416) Lindus a Rhodo abest viginti millia passuum, quae sunt ipsa stadia ducenta et his maior est mensura Agathemeris, cuius verba illustantur his Strabonis verbis: Ἔστι δὲ πρώτη μὲν Λίνδος ἀπὸ τῆς πόλεως κλέουσι ἐν δεξιᾷ ἔχουσι τὴν νῆσον, πόλις ἐπὶ ὄρους ἰδρυμένη, πολλὰ πρὸς μεσημβρίαν ἀνατείθουσα καὶ πρὸς Ἀλεξάνδρειαν μάλιστα. Plinius hos habet numeros: Distat Rhodus ab Alexandria Aegypti DLXXVIII millia, ut Isidorus tradit (haec sunt autem MMMMDCXXIV stadia), ut Eratosthenes, CCCCLXIX, ut Mucianus, D.

1) Ex toto hoc loco intelligere licet, quo maxime Rhodii mercaturae causa navigaverint. Ac fortasse etiam hoc suspicari licet, auctorem peripli si non Rhodium fuisse at certe in ista urbe diu esse moratum. Duo autem praeterea commemoranda duco, primum a scriptore intervalla inter urbem Rhodum et urbes maritimas Syriae, quae ipsae maioribus minoribusve inter se spatiis abfuerunt, eadem dici esse,

deinde eum non ordinem certum aut a septentrione ad meridiem aut contra sequi, sed modo hanc modo illam dicere urbem. Prioris rei probabilis potest ratio reddi, nam statuendum est, non iuxta oram Syriae peripli auctorem, sed Cyprum insulam a meridie (nam a septentrione id videtur non factum esse) circumvectum directo cursu ad urbes, quae enumerantur, navigavisse ad easque appulisse. Altera res vel fortuito vel dignitatis aut mercaturae urbium habita ratione facta esse videtur.

2) In apographo est *Καλῶνα*. Quamquam parvum hoc oppidum Strabo dicit et non habens portum, tamen quoniam regio Ascalonitarum genere quodam caeparum, quae in maxime longinquas terras exportabantur, excellebat, fiebat haud dubie, ut mercatores Rhodii creberrime illuc ad caepas petendas commearent. Nam etiamsi urbs non portum, tamen opportunum locum habuit, quo navigia adpellerent.

3) In apographo est *Κερασίαν*. Debebamus emendare *Καισάρειαν*. Quum hanc urbem sciamus ab Herode primo conditam esse (nam antea castellum modo fuit dictaque est turris Stratonis) ab eoque in honorem imperatoris Augusti Caesarem appellatam, ex hac tamen re coniectura de aetate, ad quam hic periplus pertineat, non potest fieri.

4) Iam Scylax hanc urbem portum habere dicit. Id etiam nunc satis celebre oppidum est, Beirut dictum. A Hyblo abfuit quinque et viginti millia passuum. Monendum puto esse, quamquam Berytus bellis Syriacis a

σταδ. γγ. Ἐκ Ῥόδου εἰς Βύβλον¹ σταδ. γγ. Ἐκ Ῥόδου εἰς Τριπολίην² σταδ. γγ. Ἐκ Ῥόδου εἰς Σελεύκειαν σταδ. γγ. Ἐκ Ῥόδου εἰς Κιλικίαν³ σταδ. αφ. Ἐκ Ῥόδου εἰς Κώρυκον σταδ. α. Ἐκ Ῥόδου δὲ ἐπὶ τὴν Κύπρον ἐπὶ τὴν ἑσπερίαν τὴν ἐπ' ἀνατολᾶς τοῦ κριοῦ οὐρνωτάτου ζεφύρω⁴ σταδ. ββ. Ἐκ Ῥόδου εἰς Πάταρα⁵ σταδ. ψ. Ἐκ Ῥόδου εἰς Καῦνον σταδ. υν.

ad Sidonem 3600. E Rhodo ad Byblon stadia 3600. E Rhodo ad Seleuceam stadia 3600. E Rhodo in Ciliciam stadia 1400. E Rhodo ad Corycum 1000. E Rhodo in Cyprum ad ortum arietis maxime secundo Zephyro stadia 2800. E Rhodo ad Patara stadia 700. E Rhodo ad Caunon stadia 450. E Rhodo in insulam Rhodussam sta-

Tryphone diruta, ab Agrippa restituta et colonia romana facta est appellataque Felix Iulia; tamen eam rem ab hoc scriptore nomine adhibito novo non esse indicatam.

5) Sidon duplici fuit portu instructa et interno, in quo hibernabant naves, et externo, quo tantum appellebatur; nunc autem uterque arena accumulata corruptus est. Ad Berytum sunt stadia centum quadraginta.

1) Hodie Esbille sive Dschibille dicitur. In colle sita fuit et aliquo a mari spatio, ita ut a loco appellendi disjuncta esset.

2) Non est quod de ortu urbis et nominis quidquam dicamus. Quae quamquam nunc a mari arenae collibus separata est, tamen quin olim ad mare ipsum pertinuerit non debet dubitari. Eius portum Phocas capite quarto ut eximum laudat et ipsa in numo quodam, quamquam is e Caracallae aetate est, *ναυαρχίς* appellata est id est magnam mari mercaturam faciens. Hodie portus, qui olim clausus erat, apertus quidem est, sed duabus insulis parvis prae eo iacentibus a tempestatibus defensus.

3) De Seleucia vide supra. — Cum intervallum inter Rhodum atque Ciliciam plus duobus milibus brevius dicatur esse quam

inter illam insulam et maritimas urbes Syriae, non videtur dubitandum esse, quin finis Ciliciae, qui ad occidentem est, intelligendus sit. Mensura non videtur a librario corrupta. Quod si ita est, nec Corycus, quae statim commemoratur, ea potest intelligenda esse, quae in promontorio cognomini sita est, sed illa, ut mihi quidem videtur, quam supra demonstratum est admodum prope ab Attalia urbe fuisse positam.

5) Quae horum verborum sententia sit facile intellectu est, tamen si integra scriptoris verba non habemus. Consulto nihil corrigebamus. Stadiasmus vero haud dubie rectus est, cum etiam Strabo dicat, ab Acamante promontorio Cyprio usque ad insulas Chelidoniae cursum esse circiter mille nongentorum stadiorum, ad quem numerum si alia mille quingenta stadia addimus, quibus idem Strabo a promontorio Chelidonio ad insulam Rhodum cursum confici dicit, maiorem quidem mensuram, quam quae in periplus est, habemus; sed tenendum est, alteram mensuram stadiorum mille quingentorum eo valde diminui, si directo a promontorio Chelidonio cursus fit in Rhodum insulam: nam in periplus cursus directi discernuntur ab eis, quibus appellitur.

Ἐκ Ῥόδου ἐπὶ νῆσον, Ῥόπουσαν σταδ. τν'. Ἐκ Ῥόδου εἰς Φύσκον¹ σταδ. νν'. Ἐκ Ῥόδου εἰς Ἄγνην² σταδ. τν'. Ἐκ Ῥόδου εἰς

dia 350. E Rhodo ad Physcum stadia 450. E Rhodo ad Agnen sta-

1) Et hic stadiorum numerus et qui antecedunt recti habendi sunt. Strabo Physcum oppidulum portum et lucum Latonae habere dicit. Apud Ptolemaeum scriptum est: Φύσκα. Quod Sicklerus dixit hoc oppidum a Stephano Physciam dici, de ea re vehementer dubitari potest. Haec autem sunt Stephani verba: Φύσκια, πόλις Ανκίας, ἐφ' ὑψηλοῦ ὄρους κειμένη. Τὸ ἔθνικόν Φύσκιος. Primum nomen differt, deinde Physcia dicitur oppidum Lyciae (quod quamquam praeter Stephanum nemo neque in Lycia neque in ulla alia terra commemorat, tamen eo non efficitur, aut Physciam non fuisse oppidum Lyciae aut eam oportere idem oppidum atque Physcum esse) tum statim post hoc nomen haec apud Stephanum leguntur: Φύσκος, πόλις Λοκρίδος, ἀπὸ Φύσκου τοῦ Ἀιτωλοῦ, Ἀμφιτύονος, τοῦ Δευκαλίωνος. Ἔστι καὶ ἑτέρα Φύσκος τῆς Καρίας. Videmus igitur, hanc nostram Physcum bene notam Stephano fuisse.

2) Quae haec Agne sit aut ubi sita, a nullo scriptore traditur. Mensura vetat ullum locum intelligi, qui in promontorio Cynosemate fuerit. Nec vero etiam auctor peripli intra sinum dori-dem navigavisse potest, cum ab eo omnino nullius loci, qui ad eum situs esset, mentio fiat. Quibus de causis existimamus, insulam Symen intelligi debere. Mirum enim sane esset, cum in hoc periplo omnes circa Rhodum insulae commemorarentur, Symen, tam nobilem insulam, non esse commemoratam. Ac cum statim post Cnidus commemoraretur, aliqua ratione sententiam nostram

illa Plinii verba firmant, V, c. 21: Et eodem tractu (circa Rhodum) media inter Rhodum Cnidumque Sime. Cingitur XXXVII millibus passuum (paullo plus septem milliaria germanica). Portus benigne praebet octo. Et huc quoque Strabonis verba pertinent, XIV, p. 666: Μετὰ δ' οὖν τὰ Λόφουμα τὸ Κυνὸς σῆμα ἐστὶ καὶ Σύμη νῆσος. Denique etiam numerus stadiorum, id quod proposuimus, confirmat. Nam cum tum Cnidus a Rhodo quinquaginta stadia abesse dicatur cumque Syme media inter Cnidum Rhodumque iaceat, navigans autem non directo cursu in Symen versus, sed ante ad septentrionem ac tum illuc cursum teneret portusque Symes ad septentrionem esset, iure intervallum CCCL stadioram statui videtur. Atque in his omnibus rebus forsitan nobis multi assentiantur, sed iidem obiicient nobis, Symen a nullo scriptore Agnen dici. Quod cum concedamus, ut concedendum est, tamen eo opinionem nostram confutari negamus, nam infra saepius docebitur, quasdam insulas ab hoc scriptore iis nominibus appellari, quae a nemine alio commemorantur. An est forte Ἀγλην scribendum? quod nomen Stephano teste Syme habuit. Σύμη, inquit, νῆσος Καρικῆ, ὡς Στραβὼν ἰδ', καὶ πόλις ὁμώνυμος ὀνόμασται δὲ ἀπὸ Σύμης τοῦ Ἰαλύθου. Καὶ πρότερον μὲν ἐκαλεῖτο Μεταποντίς, εἶτα Ἀγλη. De quo utroque nomine pauca dicenda videntur. Ποντίς a verbo πόντος ducendum feminique esse generis, vix est quod dicamus. Id autem vocabulum duplici modo explicari debet (quod ni esset, verba ab eo

Κνίδον¹ σταδ. ψν. Ἐκ Ῥόδου εἰς Νήσουρον² σταδ. ωκ. Ἐκ Ῥό-
 dia 350. E Rhodo ad Cnidum stadia 750. E Rhodo ad Nesyrum sta-

ducta explicari non possent;) potest enim *ποντις* significare: quae a e (quidquid vis intelligi) ad mare pertinet, velut illud mare, Propontis dictum, hinc hoc nomen accepit, quod ante pontum (is est autem pontus euxinus) est, nam verbum *λίμνη* suppleri debet, quia veteres eas paludes dicere solebant, quae a nobis fere *Mere* dicuntur. Potest vero *ποντις* etiam significare, quae in mari est, ita ut omnis insula sic appellari possit. Cum igitur a Rhodo Cariam circumvehentibus prima post Rhodum, ipsam insulam, insula Syme esset, eam Rhodi habitata ratione vocaverant *μεταποντιδα* id est *νήσον*; nisi aliud mare, in quo Syme iaceret, statuendum est. Nomen autem *Αβλη* credibile est idcirco insulae datum esse, quia annavigantibus solis splendore illuminata esse videbatur. Atque hoc ipso nomine ad alteram aliquam coniecturam ductus sum, ut putem, *Αβλη* scribendum esse idque verbum interpretandum *lichtrein*.

1) De hac urbe haec apud Strabonem sunt, lib. XIV, p. 656: *Εἶτα Κνίδος, δύο λιμένας ἔχουσα, ὧν τὸν ἑσπερον κλειστόν τριηρικὸν καὶ ναύσταθμον, ναυσὶν ἑκοσι. Πρόκειται δ' ἡ νήσος ἑπταστάδιός πως τὴν περίμετρον, ὑψηλή, θυσιαροειδής, συναπομένη χώμασι πρὸς τὴν ἡπειρον καὶ ποιοῦσα διπολιν τρόπον τινα τὴν Κνίδον· πολὺ γὰρ μέρος αὐτῆς οἰκεῖ τὴν νήσον, σεπάζουσαν ἀμφοτέρους τοὺς λιμένας. Κατ' αὐτὴν ἐστὶν Νίσυρος πελαγία.* Hac occasione data nostrum putamus, docere, promontorium, quod a veteribus Triopium dicebatur, minime id esse, quod hodie Krio dicitur, quamquam ita apud omnes est geographos scriptum. Hoc

autem cum facile e Strabonis verbis licet concludi, tum a Beaufortio, viro ingenio doctrinaque praestantissimo, significatum est. Is p. 81 de vetere Cuido haec scripsit: „Promontorium Krio alta peninsula est isthmo sabulli cum continente commissa; hanc Strabo testatur insulam fuisse, mole cum urbe Cnido iunctam. In utroque isthmi (quae est illa moles intelligenda) latere portus est, manu factus, quorum minor (is ad septentrionem spectat) perangustum inter altas moles lapidum habet; aditum fuitque sine dubio is portus clausus, cuius Strabo recordatur, in quo triremes stationem habebant. Meridianum portum, qui illo multo amplior fuit, effecerunt Cnidii duabus sibi oppositis molibus lapidum, quae in mare ad centum pedes ductae sunt: earum altera est fere integra pristinoque statu, altera, magis quam haec fluctibus inter occasum meridiemque accedentibus exposita, tantum sub mari conspici potest. — Paucae areae urbium antiquarum magis pristinam testantur magnificentiam quam area Cnidi multoque fortasse pauciores insanum istud studium barbariae, eorum quae sunt destruendorum. Tota area urbis nunc plena est aedificiorum dirutorum, inter quae vicus portasque cernere licet porticusque theatraque. Ex Herodoto apparet, Triopium peninsulae fuisse, cumque isthmus tantum quinque esset stadiorum, Cnidios suam urbem conatos esse insulam facere, quo melius Harpago, qui exercitu adveniebat, obsisti posset. Verum hoc parvae peninsulae Triopio (nam maior pars urbis in continente fuit,) consentaneum non est: suspicor, sinus Coicum et Symaeum (quorum

ille Ceramica, hic Doridis sive Thymnias a veteribus dicebatur] aliquo sibi loco ita propinquos esse, ut spatium, quo uterque inter se disiunctus sit, non maius quam, ut Herodotus dicit, quinque stadiorum sit: et haec mea coniectura visa mihi est dorso montis confirmari, quod e longinquo prospiciebam. Ac profecto nihil hac Beaufortiana coniectura verius esse potest. Nam promontorium, quod hodie Krio dicitur, id non est Triopium veterum, sed illa ipsa parva insula, quam mole cum continente commissam esse apud Strabonem legimus; ista autem moles, cuius Morritius Anglus (cf. Clarke's trav. vol. III, p. 273) arcum restare dicit, eodem teste partim lapidibus delapsis partim alluvione sabuli isthmus fere septuaginta cubiterum facta est. Quocirca illa extrema peninsulae pars quondam promontorium vocata est Triopium, quod etsi nomen a Triope quodam ducitur, tamen non dubitamus quin trianguli formam significet, quam illud quasi propter tria cornua, unde in longinquum prospicit, habere videtur. Atque ut ad rem ipsam redeamus, quae Beaufortius de brevi dorso montis locutus est, ea videntur praeclare his Herodoti verbis confirmari: *Ολίκεουσι δὲ καὶ ἄλλοι καὶ Λακεδαιμονίαν ἀποικοὶ Κνίδιοι, τῆς χώρας τῆς σφετέρης τετραμμένης ἐς πόντον, τὸ δὴ Τριόπιον καλεῖται. ἀργμένης δὲ ἐκ τῆς χειρσονήσου τῆς Βυβασιῆς, ἐύσης τε πάσης τῆς Κνίδης πλὴν ὀλίγης, περιήρουν· τὰ μὲν γὰρ κεντῆς πρὸς βορρῆν ἄκρον· ὁ Κεραμεῖκος κόλπος ἀπειράγει· τὰ δὲ πρὸς νότον ἢ κατὰ Σύμην τε καὶ Ῥόδον, θάλασσα· τὰ ὧν δὴ ὀλίγον τοῦτο, ἐόν ὅσον τε ἐπὶ πέντε στάδια, ὠρεσσον οἱ Κνίδιοι, ἐν ὄσφ' Ἀρκαγὸς τὴν ἰσθμὴν κατσεσέφετο, βουλόμενοι νῆσον τὴν χώραν ποιῆσαι. ἐντὸς δὲ πάσα σφι ἐγένετο· τῇ γὰρ ἡ Κνιδίη χώρα ἐς τὴν ἡμερῶν τελευτῆ,*

ταύτῃ ὁ ἰσθμὸς ἐστὶ τὸν ὠρεσσον. Καὶ δὴ πολλῇ χειρὶ τε ἐργαζομένων τῶν Κνιδίων μᾶλλον γὰρ τι καὶ θεϊότερον ἐφαίνοντο τιρωσεσθαι οἱ ἐργαζόμενοι τοῦ οἰκίτου τὰ τε ἄλλα τοῦ σώματος καὶ μάλιστα τὰ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, θρανομένης τῆς κίττης, ἐκωκων ἐς Δελφούς θεοπρόπους ἐπερησμένους τὸ ἀντίθεον. Descriptiones veteris urbis, quae et in Beaufortii libro et Clarkii sunt, cum intuemur, intelligimus, quo modo coniunctione insulae continentisque non modo duo portus, sed etiam ii longe opportunissimi commodissimique facti sint. Haec autem coniunctio postquam facta esset, moenia urbis ita protulerunt Cnidii, ut illis portus quoque includerentur; sed ex reliquiis urbis plane intelligimus, urbem ipsam in continente id est in promontorio Triopio fuisse; nam quamquam etiam in insula habitatum est, tamen nec ullae reliquiae videntur in ea reperiri (certe nec Beaufortius nec Morritius id indicant) nec ipsa propter montes rupesque, quibus constat, videtur ad habitandum valde fuisse accommodata. Fortasse baiuli et fabri, qui de portibus vivebant, in insula habitaverunt. Ut igitur repetamus, quod iam saepius diximus, insula, initio mole, manu facta, nunc isthmo cum continente coniuncta, nunc cap Krio dicitur (quod tamen nomen non e veteri nominis Triopio ducendum est, sed a κρῖον, quia haec insula quasi quodam modo capitis arietis similis esse videtur). Triopium autem illa extrema pars peninsulae vocatum est, quae pluribus cornibus in mare prominet. Ceterum Agathemerus tantum septingenta stadia a Rhodo Cnidum esse dicit, sed cum hoc, ut ipse docet, minimum, quod statuat, intervallum sit, de hac peripli mensura omnino dubitandum non est.

2) In apographo est *Μήσους*

δου εἰς Τίλον¹ σταδ. φν'. Ἀπὸ Λεπαταλέων² ἐπὶ τὸ Ποσειδίου
 dia 820. E Rhodo, ad Tilum stadia 550. A Lepataleis ad Posidium

pro quo *Νήσυρον* scripsimus. Apud Strabonem plerique codices videntur scripturam *Νήσυρος* tueri, quamquam a Tzschuekiu *Νίσυρος* receptum est. Etiam codices Apollodori et Stephani videntur non *Νίσυρον*, sed *Νήσυρον* habere, quamquam ab utriusque scriptoris editoribus propterea *Νίσυρος* scriptum est, quod haec scriptura et in iliade β', 676. est, et apud Herodotum, lib. VII. c. 97. Nescimus, utroque loco *Νίσυρος* unice scriptura sit an etiam in aliquibus codicibus *Νήσυρος* legatur. Ut autem cunq̄ue hoc est, negare non debebant viri docti, a veteribus *Νήσυρος* esse dictum, sed statuendum potius est, scriptum esse et *Νίσυρος* et *Νήσυρος*, cum in loquendo litterae η et ι non ita distincte pronuntiarī solerent. Nec potuisset, nisi *Νήσυρος* etiam usitatum esset, haec etymologia verbi proponi, quae est apud Eustathium ad Dionys. Perieg. V. 525: Ἡ Νίσυρος, ἥς καὶ Ὀμηρος μέμνηται, οὕτω καλουμένη ἀπὸ τοῦ νέω (nato) καὶ τοῦ σύρω, διότι ἀποκοπέσα τῆς νήσου τῆς Κῶ τῆ τοῦ Ποσειδῶνος τριαινῆ ἐπεσσοῦ τῶ γίγαντι Πολυδάτῃ νέοντι, ὃ ἔστιν οὐχομένη. Eam autem insulam Plinius a Gnido duodecim millia passuum, quae sunt stadia sex et nonaginta, distare dicit, e quo intelligimus, mensuram, quae in periplo est, integram esse. Fuit opinio antiquis temporibus, ut e Strabone Plinioque discimus, Nisyron a Coō vi fluctuum abruptam esse, quod, cum utraque insula inter se sexaginta stadiis distent, non adeo probabile videretur, nisi insula parva, hodie Xali dicta, (pristinum nomen nos certe non novimus) ita media inter Nisyron Coumque iaceret, ut haec quoque fragmen-

tum illius quondam integrae insulae videri posset, quo hoc accedit, ut plures alii scopuli ita in vicinia harum insularum siti sint, ut hi quoque partes videntur esse pristinae magnae insulae. Sed haec disceptatio est geologorum.

1) Haec mensura praeclare Strabone confirmatur, qui Telum a Chalcia autem Carpathum quadringenta. Nec dissentit Agathemerus haec dicens: Ἀπ' Ἀλεξανδρίας εἰς Λίνδον Ῥόδου στάδια δφ'. Ἐπὶ τὸ Θεάντιον δεξιὸν παραπλέοντι Ῥόδου στάδια ν'. Ἐπὶ Τήλον στάδια φξ'. Quamquam numerus Agathemeri paulo maior quam huius scriptoris existimandus est, cum ille a Thoantio in Telon stadia colligat. Nam cum Thoantium, ut Strabo ait, inter urbes Rhodum Jalysumque, quae eodem teste octoginta inter se stadiis distant, situm fuerit, numerus φξ' circiter quadraginta stadiis augendus est. Hoc tamen significandum putamus, hoc loco Agathemerum maioribus mensuris uti, ut contra statim post minores ab eo referuntur.

2) Hoc nomen integrum sit an non sit, aut ubi is locus, qui eo significatur, quaerendus sit, difficile ad statuendum est. Cum tamen in insula Rhodo nec oppidum Lepataleae sit nec, si esset, stadia ab eo numerarentur, cumque etiam non insula aliqua intelligi possit (nam hoc si esset, a Rhodo in eam stadia scripsisset auctor peripli), existimamus, Lepataleae sive Lepataleas nomen si minus unici (nam insula, ut infra intelligetur, satis magno est ambitu), at certe maximi oppidi insulae Teli fuisse. quod videtur etiam portum habuisse, quem Strabo his verbis X, p. 480 commemorat: ἡ δὲ Τήλος ἐκτέτα-

τὸ Κάριμασον σταδ. κ'. Ἐκ Ῥόδου εἰς τὴν Κωὶ σταδ. αὐ'. Ἐκ

Carpantium stadia 500. E Rhodo in Coa stadia 850. E Rhodo

ται παρὰ Κνιδίαν μακρὰ, ὑψηλὴ, στήνη, τὴν περιμετρον ὄσον ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα σταδίων, ἔχουσα ὑφορμον. Ac nostra sententia confirmatur intervallo, quod inter hoc et sequens oppidum esse dicitur. Nec enim dubitari potest, quin pro Κάριμασον Καρπάθιον scribendum sit, propterea quod inter quattuor oppida insulae Carpathi etiam Posidium fuit, et quidem ad septentrionem positum: ex hocque Posidii situ etiam situs Lepatalearum constituitur, quae sine dubio in meridionali Teli litore fuerunt. Inter Telum autem Carpathumque fere quod hic scriptum est intervalum intercedit. Conferantur haec verba Strabonis X, p. 498: ἡ δὲ Χαλκία (haec est media inter Telum Carpathumque) τῆς Τήλου διέχει σταδίων ὀγδοήκοντα, Καρπάθον δὲ τεσσαρακοσίους. Uterque igitur geographus tantum quadraginta stadia id est integro milliario germanico differt. Denique ut confirmaremur omnimodo emendationem nostram, haec Stephani verba transscripsimus: Κάριμαδος, νῆσος πλησίον τῆς Κρήτης. Διονύσιος· Κάριμαδος αὐτὴ ἐτέρωθεν ποτὶ ζόφον· ἐγγύθι δ' αὐτῆς Κρήτη τιμησασα· Ὁ οἰκῆτωρ Καρπάθιος καὶ Καρπαθία καὶ Καρπάθιον.

1) Hic stadiorum numerus etiam Agathemero confirmatur dicenti, a Rhodo Cnido urbem esse stadia septingenta et a Cnido ad insulam Coam ducenta. Sic enim Agathemeri verba intelligenda sunt, non, quemadmodum a Kuestero quodam, qui de insula Coa quaedam conscripsit conscriptaque Halis Saxonum anno MDCCCXXII edidit, factum est, qui putavit, Agathemero auctore Rhodum a Co tantum stadia abesse ducenta. Hoc tamen addimus, Agatheme-

rum etiam aliam et eam maiorem distantiam Rhodi afferre et Coi. Iam supra demonstravimus, ab eo Telum plus sexcentis stadiis a Rhodo urbe dirimi. Quo cum addat, a Telo ad Lacterem, meridionale promontorium Coi, stadia esse viginti et trecenta, iam plus nongenta stadia habemus, qui numerus eo etiam augetur, quod illo loco Agathemerus ad Lacterem tantum, non ad Coam ipsam, positam in septentrionali insulae parte, stadia computat. Sed de hac stadiorum mensura idem statuendum, quod supra significavimus. Nostrum putamus, hanc opinionem refellere, quae fere nostrae aetatis geographorum communis est, insulam a verbo κῶς nomen accepisse, cum veteribus similis esse pelli ovili visa esset, ac posthac idem nomen urbi quoque esse tributum, quod posterius Straboni quoque ita videtur esse, qui libr. XIV, p. 657 haec dicit: Ἡ δὲ τῶν Κῶων πόλις ἐκαλεῖτο τὸ παλαιὸν Ἀστυνάλαια καὶ φηεῖτο ἐν ἄλλῳ τόπῳ ὁμοίως ἐπὶ θαλάττῃ· ἔπειτα διὰ στάσιν μετώκησαν εἰς τὴν νῦν πόλιν περὶ τὸ Σκανδάριον καὶ μετωνόμασαν Κῶν ὀνομῶς τῇ νήσῳ. Sed in eo nobis Strabo falsus esse videtur; nam cum nova urbs mox divitiis opibusque floreret, ab hac tota insula appellata est. Antiquum autem oppidum initio ἄστυ dictum est, cum agris esset oppositum, ut Athenae κατ' ἐξοχὴν astu dici solitae sunt, quia haec urbs prima omnium atticarum fuit; sed idem etiam vel in aliis terris vel in insulis factum est, ut, quae primae conderentur urbes, ἄστυα appellarentur. Cum igitur post urbs nova Cos conderetur, vetus Ἀστυνάλαια dici coepta est, quod in compluribus aliis urbi-

bus factum esse modo diximus, sed hoc nomen *Ἀστυπάλαια* quo modo explicandum esset, miror neminem adhuc vidisse, cum omnes dicant, oportere *ἄστυ* initio feminini fuerit generis verbum, cum compositum fuerit cum *παλαιά*. Vel per se quam hoc incredibile sit, nolo demonstrare, sed dicam potius, quid hac de re sentiam. Iam dixi, si qua in terra vel insula primum homines in urbem se congregavissent, eam urbem, quippe dispersis per agros domiciliis oppositam, a Graecis *ἄστυ* (quoquo modo hoc verbum explicandum est) esse appellatam. Hinc autem factum est, ut *ἄστυ* tanquam pro nomine proprio, urbibus dato, haberent: quod cum esset, si nova urbe condita, hanc a veteri discernere volebant, veterem *Ἀστυπάλαιαν* vocarunt, ad *ἄστυ*, quod modo diximus tanquam pro nomine proprio habitum esse, verbum *πόλιν* suppletentes; *πόλιν* autem scimus Graecos ad pleraque nomina urbium supplesse, unde illa, quamquam proprie sive masculini sunt sive neutrius generis, tamen ut feminina struuntur. *Astypalaea* igitur non significat, quemadmodum interpretari solent, veterem urbem id est Altstadt, sed veterem urbem *Astu* id est die alte *Astustadt* id est die alte *Stadtstadt*. Ut vero ad nomen *Κῶς* revertamur, id non a *κῶς* ducendum esse, videtur praeter eam causam, quam diximus, cum ex ea ratione, qua flectitur, tum ex eo concludi debere, quod Plinius, V, 23, in *Calymna* quoque insula oppidum *Coum* commemorat: quod cum vix statuere liceat a *Cois* esse conditum, intelligitur, *Κῶς*, quidquid est, aliquid significavisse, quod quin omnino nihil cum pelle ovili commune habuerit, nos certe non dubitamus. — Hodie *Coum* insulam *Stanko* dici notum est, non item, quo modo id nomen ortum sit. Apud

plii gratia *εἰς τὴν Κῶ* non modo in *Coum* (nach *Kos*) sed etiam in *Co* (auf *Kos*) significabat, quae verba cum *Turcae* semper audirent nec tamen, quae vere esset eorum sententia, scirent, *Coum* vocabant *Istanco* aut *Stanko*, nam *εἰς* propter celeritatem loquendi sonabat ut *στ*, et *τὴν* videntur Graeci posteriores non ut nunc, *tim*, sed tam pronuntiavisse. Hinc etiam factum est, ut *Constantinopolis* a *Turcis* *Istamboli* vel etiam ommissa litera *i* *Stampoli* vocetur, nam a Graecis semper *εἰς τὴν πόλιν* (*istampolin*) audiebant: nam illi *Constantinopolin* *κατ' ἐξοχὴν πόλιν* dicebant. Ut hoc addamus, hodie quoque Graeci *εἰς* cum accusativo pro *ἐν* dicunt. Eodem modo *Lemnos* mutatum est in *Stalimene*, quod proprie est *εἰς τὴν Λήμνον*, id est *stalimno*, quod iterum corruptum est in *Stalimene*. Non verba *fecissemus* hac de re, si non *Leakius* in libro inscripto *Journal of a tour in Asia minor* cet. *Lond.* 1824. p. 4 hanc rem prorsus aliter et, ut nobis quidem videtur, prorsus falso explicavisset. De *Co* insula cum semel mentionem fecerim, dicendum puto, quid existimem de his *Strabonis* verbis, XVI, 657: *Ἐξῆς ἐστὶν ἄκρα Τέρμεριον Μυυδίων, καθ' ἣν ἀντίκειται τῆς Κῶας ἄκρα Σκανδαρία, διέχουσα τῆς ἡπείρου σταδίου τετραράκοντα. ἔστι δὲ καὶ χωρίον Τέρμερον ὑπὲρ τῆς Κῶας.* Coniecerat iam *Palmerius*, pro *ὑπὲρ τῆς Κῶας* scribendum esse *ὑπὲρ τῆς ἄκρας* intelligendumque promontorium *Termerion*: incredibile enim esse, et insulam et continentem suum habuisse *Termeron*, praesertim cum promontorium a *Termero* castello nomen accepit. In quo ei prorsus assentitur *Groskurdus*, eius coniecturam interpretatus. Idem addit, quod *Guarinus* et *Koraes* ad *Κῶας* supplerent *ἄκρας*, (quam *Scandariam* intelligunt, nam putant, *Ter-*

Ῥόδου εἰς τὴν Χίον σταδ. γ. Ἐκ Ῥόδου εἰς Μύνδον¹ σταδ. γ
 in Chium stadia 3000. E Rhodo Myndum stadia 1000. E Rhodo

merum in hoc promontorio situm fuisse,) id propterea fieri non posse, quod modo Strabo *Κῶας* ita dixisset, ut *ἦσαν* supplendum esset. Atque ego quoque nego, ad *Κῶας* posse *ἄκρας* suppleri. Nec necesse est id fieri, cum verbis *ὑπὲρ τῆς Κῶας* satis significetur, extremam intelligendam esse insulam. Nam *ὑπὲρ* duplici modo dicitur: si dicitur *ὑπὲρ τῆς ἄκρας*, haec verba significant: supra promontorium, ut ita dicam, retro a mari; sin, veluti hoc loco, *ὑπὲρ τῆς ἠήσου*, sententia est: in extrema insula: quae si promontorium habet, id intelligendum est. Atque eodem modo Agathemerus Coum *Κῶαν* dicit: *ἐπὶ Δεκτῆρα τῆς Κῶας* et *ἐπὶ Δρέπανον Κῶας*. Quod vero Groskurdus asseverat, Termeron, a quo sine dubio etiam nomen Termerion ductum sit, in continente oportere situm fuisse, id is etiam Plinio confirmari putat et Stephano, quorum alter haec dicit, h. n. V, 29: Inde Myndos et ubi fuit Palaemyndus, Nariandrus, Neapolis, Caryanda, Termera libera, Bargyla et a quo sinus Iasius, oppidum Iasus; alter alio loco haec: *Τέρμερα, πόλις Ανκίας κ. τ. λ.* alio haec: *Τέρμερα, πόλις Καρίας κ. τ. λ.* Groskurdus editoribus Stephani in hoc assentitur, utroque loco idem oppidum dici et idem quidem, quod Plinius dicat. Alterum concedimus, Stephani Termeram eandem atque Plinii Termeram esse, (nam constat, q̄ saepe pronunciationis molliendae causa in λ mutatum esse, veluti et Termessus et Termessus dicebatur) non item alterum, non fuisse oppidum Lycaiae, nomine Termeram, etsi id a nemine praeter Stephanum memoratur; nam Termeron sive Telmeron, (Plinii Termera ut fit

e Graecorum neutro pluralis orta est) certum quiddam significavit eamque ob rem plurium fuit urbium nomen. Sed ut ad rem ipsam accedamus, in eo Groskurdus aliique plane falsi sunt, quod hoc Termeron, quod Strabo commemoravit, idem putaverunt esse atque Plinii Termeram liberam, quippe quam, ut ordo, quo a Plinio urbes commemoratae sunt, docet, oporteat multo magis ad septentrionem et in altero quidem illius peninsulae, quae ad meridiem Termerio finitur, sitam esse latere, sed nobis mirum semper visum est, cur viri eruditi statuissent, in promontorio Termerio locum sive castellum, nomine Termerum, fuisse, cum id neque a Strabone, quem vidimus promontorium quidem Termerion referre, neque a quoquam vetere geographo dicitur. Nec tamen id ita disputamus, ac si non, ut in insula, ita in continente Termerum quondam esse potuerit; nam in continente oppidum Termeron fuisse, testatur promontorii nomen, et insulae Termerum ipsis a Strabone verbis indicatur.

1) De situ veteris Myndi eruditi inter se dissentiunt, quippe cum eam quidam urbem ibi, ubi est Halicarnassus, de qua post dicitur, alii ibi, ubi hodie Mendes sive Mendesh, in quo nomine antiquum falso agnoscunt, positam fuisse putent. Quos utroque errare, iam docebitur a nobis. Ac primum quidem sic apud Strabonem est: *Ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῆς ἠκείρου κατὰ τὴν Μυνδίαν Ἀστυπάλαια ἔστιν ἄκρα καὶ Ζεφύριον· εἰτ' εὐθὺς ἡ Μύνδος, λιμένα ἔχουσα καὶ μετὰ ταύτην Βαργύλια καὶ αὕτη πόλις· ἐν δὲ τῷ μεταξύ Καρύανδα λιμὴν καὶ ἠῶος, ὁμώνυμος ταύτῃ, ἦν ὄριον*

οἱ Καρονανδείς. Beaufortius autem (cf. p. 110) haec refert, promontorium, nomine Karabaghla, (Beaufortius videtur tantum vetus Termerium significare voluisse, quamquam non hoc promontorium solum, sed tota illa pars peninsulae supra Coum in mare porrecta ab incolis istarum terrarum Karabaghla dicitur,) ubi circumvectus sit, aliud sibi, arena constans, occurrisset, atque inde cum septentrionem versus procederet, duo vicos fuisse, nominibus Kady Kalassy et Gumishlu, quibus a se ambobus reliquiae antiquorum aedificorum essent répertae. Ac priorem locum videri veterem Myndum propterea esse, quod Strabo testetur, statim ultra Zephyrium (quo, ut ipsius opinio ferat, illud promontorium arenae, quod modo commemoraverit, significari,) progredienti Myndum occurrere, sed persuasum sibi esse, vicum Gumishlu pro Myndo habendum esse, quia hanc urbem Strabo dicat portum habere, (quod idem Scylax ait,) quo, proprie sic dicto, vicus Kady Kalassy careat, sed eo quondam vicum Gumishlu instructum fuisse, inde appareat atque extet, quod etiam nunc residuae partes molium, quibus iste a vi fluctuum tutus fuerit, e mari emineant. Quibus explicatis sic pergit scriptor: „Est etiam aliud argumentum, quo haec mea videatur sententia firmari. Plinius, ubi eas insulas enumerat, quae temporis processu iunxissent se cum continente, Aethusam insulam dicit commissam esse cum Myndo. Atque id latus portus, ad quem vicus Gumishlu situs est, quod ad occasum spectat, alta est peninsula, quae propter isthmum perangustum, quo cum continente commissa est, facile aliquando pro insula haberi potuit.“ Isto autem loco, cuius Beaufortius recordatur, qui est libro II, cap. 91, haec dicit Pli-

nus: Rursus abstulit (rerum natura) insulas mari iunxitque terris: Antissam Lesbo, Zephyrium Halicarnasso, Aethusam Myndo, Narthecusam Parthenio promontorio. Utrumque autem argumentum, quorum unum in portu, alterum in insulae terraeque conjunctione positum est, quorum posterioris a Beaufortio non minus ponderis quam priori tribui debebat, potest etiam aliis quibusdam firmari rebus. Ac primam quidem cum situ Myndi a Beaufortio constituto magis etiam convenit quod Strabo dicit, statim post Zephyrium promontorium Myndum secutum esse, si sumimus, hoc Zephyrium promontorium non esse illud, quod dicitur a Beaufortio arena effectum esse, sed illud, quod ad septentrionem versus supra vicum Kady Kalassy est quoque sinus efficitur, intra quem locus est ad appellendum accommodatus; nam hoc promontorium qui est circumvectus, is statim Myndum pervenit. Atque etiam promontorium Astypalaeam non illam angustam linguam, ut Beaufortius, dixerim, quae parvo intervallo supra Temerion est, sed potius aut illud promontorium arenae, quod is Zephyrium esse putat, aut illud, quod est paulum superiore loco. Ac fortasse haec altera sententia hoc est verior, quod nomen Astypalaea docet, in eo promontorio oppidum fuisse, a quo id appellatum est nomenque tum etiam retinuit, cum istud vel interisset vel iam nihil esset nisi vicus. Nec facile ullo tempore oppidum in huius modi promontorio condiderunt, quale Beaufortius Zephyrium descripsit. Porro autem situs Myndi etiam Caryandorum situ constitui videtur. Caryanda autem fuit Scylace teste et insula et urbs et portus, quod idem fere loco transcripto a Strabone dici vidimus, qui praeterea nos docet,

Ἐκ Ῥόδου εἰς Σάμον¹ σταδ. μῶ. Ἐκ Ῥόδου εἰς Τένεδον σταδ.

in Samum stadia 3800. E Rhodo in Tenedum stadia 3700. Na-

Caryanda proximam a Myndo fuisse urbem. Quod cum ita sit, Caryanda aut ad meridiem aut ad septentrionem ab eo isthmo sita fuerunt, quo magna peninsula, in qua portus est, qui Pasha dicitur, cum terra coniuncta est, quae haud dubie, cum isthmus nondum ad eam pertineret, illa insula fuit, in qua partem Caryandensium habitavisse veteres dicunt. Haec igitur insula in iis numeranda est, quae isthmis, alluvionibus paucatim se proferentibus, cum terra iuncta est. Sed est locus Plinianus, l. V, c. 29, e quo forsitan quis colligat, Myndum ad vicum Kady Kalassy positam fuisse et ibi, ubi Myndum fuisse diximus, ex eis aliquam urbibus, quas Plinius enumerat, qui sic dicit: Habitat inter duos sinus, Ceramicum et Iasium. Inde Myndos et ubi fuit Palaemyndus, Nariandrus, Neapolis, Caryanda, Termera libera, Bargyla et a quo sinus Iasius, oppidum Iasus. Sed primum scimus, multas urbes a Plinio non referri, cum eius aetate aliquam ob causam vel desertae essent vel a paucis habitatae. Quam breve autem iter Halicarnasso Myndum et terra et mari fuerit, hic locus Arrianeus docet, exped. Al. I, 23, (nam eo docere si quis velit, vicum Kady Kalassy Myndum esse, is, quae sit ratio regionis, non consideratum habeat.) Ibi postquam expositum est, Alexandrum Halicarnassum oppugnantem modicis copiis clam ab hac urbe Myndum profectum esse, cum eam speraret a proditoribus sibi traditum iri, hac vero spe deceptum nec machinis belli instructum tamen ad eam expugnandam aggressum esse, sic pergit scriptor: Καὶ ἔνα γε πύργον κατέβαλον οἱ Μακεδό-

νες· οὐ μὲν τοι ἐγύμνασέ γε τὸ τεῖχος πεσών· καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἅμα ἐθρόστανος ἀμυνόμενοι καὶ ἐκ τῆς Ἀλικαρνάσσου ἤδη κατὰ θάλασσαν πολλοὶ παραβεβηκότες, ἀπορον ἐποίησαν τῷ Ἀλεξάνδρῳ τὴν αὐτοσχέδιόν τε καὶ ἔξ ἐπιδρομῆς κατάληψιν τῆς Μύνδου.

1) Cum Agathemerus a Rhodo Cnidum septingenta stadia esse dicat, a Cnido autem Coum urbem ducenta et ab hac in Samum septingenta, intelligitur, mensuram huius peripli centum stadiis esse maiorem, quae parva differentia numerorum integritatem scripturae μῶ testatur. Pauca autem nobis de nomine Sami dicenda videntur, cum ea de re non ita a viris doctis disputatum esse videatur, ut eorum sententiis stari possit. Strabo locis duobus, VIII, p. 409 et X, p. 488 dicit, altitudines montium a veteribus solitos esse dici *σάμους*. Id tamen non satis recte dixit, cum potius existimare debeamus, *σάμος* quondam adiectivum fuisse vel communis generis vel trium parique significatione atque *ἄκρος*. Quod ita cum esset, urbes, quae in montibus, ut antiquis temporibus fere fiebat, condebantur, vel *σάμαι* vel *σάμοι* id est altae dicebantur (nam *πόλις* omittebatur). Sic in Cephallenia una e quatuor urbibus, quae in ea erant, Same sive Samos dicebatur, quo cum ceteris magnitudine opibusque excelleret, saepe tota insula Samos dicta est, quae simul res docet, istam urbem etiam Samon, non tantummodo Samen appellatam esse. Num autem nomen Samothracia altam Thraciam significet, an existimari debeat, illam insulam initio Samon dictam esse quodque Thraeces eam incolerent, Samon Thraciam, nolumus hoc loco decernere; sed hoc pos-

γψ.¹ πλεύσεις δὲ ἔχων ἐκ τῶν εὐωνύμων νήσους Νήσυρον καὶ τὴν Ἀστυπάλαιαν.² ἐκ δὲ τῶν δεξιῶν τὴν Κῶ καὶ τὴν Λέρον καὶ τὴν Ἀμουργον καὶ Ἴον καὶ Σίκκινον καὶ τὴν Δάφνην καὶ

vigabis autem ad sinistram habens insulas Nesyrum et Astypalaeam, ad dextram autem Coa et Lerum et Amurgon et Ion et Sicinum et Daphnen et Deram et Seriphum et Cythnum. De-

terius si est, (idque sane videtur probabilius esse) insula ab urbe, quae primum in ea et in colle quidem condebatur, nomen accepit. Atque eandem ob causam insula nobilissima Samos, quae antea vel Parthenia vel Dryusa vel Anthemusa vel Melamphylus dicebatur, hoc accepit nomen. Postea enim quam urbs Samos florentissima potentissimaque ceterarum insulae urbium facta est, eius nomen in totam insulam translatum est. Cumque sciamus, apud veterem Samum urbem montem esse, in quo post etiam arx esset, facile intelligimus, qui factum sit, ut ea urbs Samos diceretur, quod ea nomen tum quoque retinuit, cum quasi ad radices montis descendisset. Ergo videmus, verbum Σάμος eandem atque ἀρόπολις habere vim.

1) Haec mensura stadiorum pro vera habenda est, quippe quae ad mensuram Agathemeri accedat, qui Rhodum a Tenedo tribus millibus CCCXX stadiis abesse dicit, qui tamen numerus, ut ipse ait, omnium minimus est, nam ipse ante alia eaque multo ampliora attulit spatia, quo tamen loco, quid inter Rhodum Tenedumque spatii sit, non addit. Praeterea intelligimus, quem cursum a Rhodo Tenedum navigantes tenere soliti sint. Primum enim directo cursu occidentem versus id est in Graeciam versus navigantur ac tum demum, prope insulam Donusam, septentriones versus.

2) Hoc nomine duae a Stephano insulae referuntur, quarum unam dicit Cycladum esse, alte-

ram, urbem habentem, inter Rhodum Cretamque iacere. Berkeilius, qui postremus edidit Stephani lexicon, (nam Dindorfium non facile quisquam editorem dixerit,) putat, Ortelio assensus, in altera Astypalaea illud promontorium latere, quod a Strabone (cf. pag. 259) agri Myndorum esse dicitur; nam hoc insulam esse posse. Sed primum hoc promontorium neque insula est neque inter Rhodum Cretamque iacet, deinde dubitandum non est, quin Stephani Astypalaeae duae una sint eademque insula; namque Astypalaea, quam Cycladem ait esse, haec est, de cuius situ inter omnes convenit, nec alia intelligenda est ea, quae ab eo media inter Rhodum Cretamque collocatur, propterea quod eum apparet haec verba Strabonis perperam excerptisse, l. X, p. 488: Ἡ μὲν οὖν Ἀστυπάλαια ἰανῶς ἐστὶ πελαγία, πὸ λιν ἔχουσα et paulo post: Καὶ ἐν τῷ Καρπαθίῳ δ' εἰσὶ πολλοὶ τῶν Σποράδων μεταξὺ τῆς Κῶς μάλιστα καὶ Ῥόδου καὶ Κρήτης· ὧν εἰσὶν Ἀστυπάλαιά τε καὶ Τήλος καὶ Χαλκία κ. τ. λ. De Astypalaeae nominibus sic apud Stephanum est: Ἐκαλεῖτο δὲ Πύδρα, Καρῶν κατεχόντων· εἶτα Πύλαια, εἶτα Θεῶν τράπεζα, διὰ τὸ ἀνθηρὸν αὐτῆς. Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Ἀστυπάλαιας, τῆς Ἀγκαίου μητροῦς. Res sic se habet. Prima insulae urbs ἄστυ, id est ἐξοχὸν die Stadt, dicebatur. Posthac cum alia etiam conderetur, prior Ἀστυπάλαια dici coepta erat, quae cum opulentia multitudineque incolentium clara esset, eius nomen commune to-

την Δήραν¹ καὶ τὴν Σέριφον καὶ τὴν Κύδνον· τὸ λοιπὸν ἐπὶ τῆς Δονούσης² λάβε εὐάνυμον, ὅθεν ὁρᾶται τὸ Σκύλαιον. Ἄπο

inde apud Donusam, a qua spectatur Scylaeum, illam cape sinistram.

tius insulae factum est. Sumendum est, alteram urbem postea, quacunquē id re factum est, desertam esse.

1) Nec Daphne nec Dera a quoquam inter insulas aut Aegaei aut ullius alius maris enumerantur. Eas auctor peripli nisi ante Amorgon et Ion et Sicinon enumerasset, non dubitarem, quin in Daphne insula Anaphe atque in Dera insula Thera (id est ferarum plena) lateret. Quae tamen duae insulae cum aliquanto plus quam Sicinum et Ius orientem versus iaceant, haec sententia probari non potest. Nec vero verius quis dicat, ordinem insularum praetervehendarum a librario permutatum esse, cum eius rei omnino nullum sit signum aut documentum. Iam Strabo haec dicit, X, p. 488: Ἄπο δὲ τῆς Ἴου πρὸς ἐσπέραν ἰόντι Σικινός καὶ Ἀγόουσα καὶ Φολέγανδρος, ἣν Ἀρατος σιδερεῖην ὀνομάζει διὰ τὴν τραχύτητα. Ἐγὺς δὲ τούτων Κίμωνος, ὅθεν ἡ γῆ ἢ Κιμωλλία. Ἐνθεν ἡ Σίφνος ἐν ὄψει ἐστίν, ἐπ' ἣ λέγουσιν Σίφνιον ἀστράγαλον διὰ τὴν εὐτέλειαν. E quibus verbis forsitan suspicetur quis, Daphnen, in periplo commemoratam, eandem esse, quam Strabo Lagusam dicit, quae sine dubio illa parva insula est, inter Sicinum Pholegandrumque sita, nunc Cardiotissa dicta, quamquam nomina res diversas significant; nam nomine Daphne insula dicitur admodum excellere lauro, nomine Lagusa plena esse leporum. Sed fac, insulam Daphnen istam Lagusam esse, ubi tum collocanda Dera est, quam, cum Siphnus commemorata non sit, ita iacuisse oporteret, ut propter eam haec conspici non posset.

Sed hoc loco non est insula. Quae cum ita sint, nobis dubium non videtur, quin, quae a veteribus Prepesinthus et Strongyle appellantur, eas auctor peripli intelligi voluerit. Quod si ita esse statuimus, etiam apparet, cur inter Sicinum et Seriphum non sint aliae commemoratae insulae; nam si is, qui Tenedum tendebat, Sicinum praeteriectus cursum tenebat talem, ut sinistra haberet Siphnum sicque inter hanc insulam et Seriphum navigaret, a Sicino procedens non ullas alias insulas, ut eae quidem ad dextram ei essent, nisi Prepesinthus ac Strongylen praetervehebatur. Erunt profecto, qui sententiam meam non probent, quia a nullo scriptore istae insulae Daphne et Dera dicuntur. Sed haec nomina omnino non inveneris apud quemquam veterum; at tamen ut periplo magna in his rebus auctoritas tribuenda sit, cum aliis multis adduci debemus, tum iis, quae de insula Donusa infra disseremus. Atque insulas plurimas non unum, sed plura habuisse nomina, non est, quod harum rerum peritis probem exemplis, quod nobis maxime eo factum esse videtur, quod nomina nobilium urbium vel portuum saepe in insulas totas transferri consuerant. Denique ut hoc addamus, Prepesinthus nunc Spotico sive Despotico, Strongyle vetere appellatur nomine.

2) In hac regione maris Aegaei a nemine insula hoc nomine commemoratur; nam in opposita regione, id est prope Asiam, ea est, quae a Plinio his refertur verbis V, 23: Telos, ugento nobilis, a Callimacho Agathussa appellata, Donusa. Patmos cet. Sed

Κνίδου εἰς τὴν Κω σταδ. ρπ'.¹ Ἀπὸ Κω εἰς Ἀλικαρνασσὸν² σταδ.

A Cnido in Coa stadia 180. A Co Halicarnassum stadia 180.

hoc non facile quis iure neget, ut insula aliqua in mari Icario Donusa dici potuit, ita in hac quoque maris parte, quae Graeciam ambit, Donusam esse potuisse. Nomen nobis a *δονέω* ducendum videtur, quod cum nutare significet, facile factum est, ut insulae quaedam ita appellarentur propterea, quod quodam modo in mari huc illuc vagari sive vacillare viderentur. Situm autem huius, quae commemoratur in periplo, Donusae duabus rebus certo modo constituere licet. Primum enim e verbis, quamquam omni ex parte pro integris habenda non sunt, hoc tamen intelligi licet, cursum prope insulam Donusam dextrorsum dirigendum esse, unde videtur iure colligi, cursu dextrorsum flexo Tenedum petentes ita navigasse, ut insulas Ceum, Gyarum, Andrum sinistra haberent sicque cursum tenerent illum, quam hodie *parvam viam* dicunt (alia est via, *Silota* dicta, quae primo inter Ceum Helenamque (nunc Zea et Makronisi) ac tum inter Euboeam Andrumque ducit). Deinde ubi Donusa iacuerit, magis etiam apparet ex his additis verbis: *ὄθεν δρᾶται τὸ Σκύλλαιον, quae sine dubio cum verbis ἐπὶ Δονούσης coniungi debent. Atque in hoc quidem peripli auctor plane consentit cum Scylace: is Ἔστι δὲ, inquit, τὸ Σκύλλαιον τῆς Τροίης Κεραιτικῆ δὲ αὐτοῦ ἐστὶ Σούνιον ἀκρωτήριον τῆς Ἀθηναίας χώρας. Κατὰ τοῦτο ἐστὶ νῆσος Βέλβινα καὶ πόλις. Quae ita cum sint, quis dubitat, quin Belbina haec Donusa sit. Ea hodie San Giorgio di Arbora dicitur. In tabulis geographiae veteris omnino non videmus indicatam hanc insulam, et tamen a Strabone Plinioque*

quoque praeter Scylacem et auctorem huius peripli commemorata est.

1) Ex hac et sequenti mensura intelligimus, urbes Cnidum Halicarnassumque atque insulam Coum inter se trianguli esse modo sitas, ut insula, quae hypothesis est, ab utraque urbe aequali distet intervallo, quod tamen brevius Plinius habet, Coum dicens ab Halicarnasso quindecim millibus passuum distantem, quae distantia ipsis sexaginta stadiis minor quam mensura peripli est. Sed cum omnibus in rebus, quod medium est, verissimum esse dicatur, id etiam de peripli mensura statuendum, quae ut maior est sexaginta stadiis quam Plinii, ita viginti stadiis minor quam Agathemeri, qui inter Coum et Cnidum spatium ducentorum habet stadiorum.

2) Mirari satis non possumus, qui factum sit, ut Sicklerus de situ veteris Halicarnassi falsa doceat et, qui nuperrime geographiam antiquam conscripsit, hanc rem ut dubiam omnino non attigerit, cum tamen nunc ea, quae Angli eruditissimi, Morritius et Beaufortius, de vestigiis veterum aedificiorum, quae in vico Budrun reperiuntur, deque huius ipsius vici situ scripserunt, dubitare vetent, quin is locum Halicarnassi obtineat. Omnes, qui in hoc doctrinae genere versantur, nobis in eo assentientur, Sicklero non defuisse magnam diligentiam multasque literas, sed defuisse ingenium; de Georgio autem non dubitamus hoc dicere, nec satis ei ingenii nec doctrinae nec diligentiae fuisse. Sed ut ad rem accedamus, nomen Budrun ortum est e Petrumi, quo modo Turcae Pietro interpretantur. Castellum autem san-

cti Petri hoc dictum est, quod equites Rhodienses in hoc promontorio extruxerunt, quod, olim insula, nomine *Z e p h y r u s*, (cferatur Plin. II, 89,) post mole cum Halicarnasso coniunctum est. Beaufortius haec dicit, p. 95: Constare videtur inter omnes, vicum Budrun locum habere veteris Halicarnassi; nec profecto potuit facile locus vel amoenior vel omni in re accommodatior seligi ullus, in quo reges Cariae sedem regni collocarent. Inde a capite sinus terra paulum ascendit et insula Cos et totus sinus Ceramicus usque ad promontorium Krio conspici potest. In fronte urbis prominēt in sinum rupes magna et quadrata, cui castellum impositum est. Ad occidentem a castello augustus portus est, aliquando a tempestatibus tutus duabus oppositis molibus lapidum, quae tamen nunc dirutae sunt, etiamsi portus etiam nunc bonus est ad recipienda minora navigia. Haec Beaufortius. Morritius dicit, in hunc portum inter septentriones meridietque intrari, et utroque latere aditum arena coacervata ita esse coangustatum, ut non latior quam sexaginta sit cubitorum; quod propter moles dirutas fieri tanto facilius potuit. Iam significavi, in promontorio, quam aliquando insulam fuisse Plinius dicit, nunc esse castellum equitum Rhodiensium. In hoc autem ipso loco antea nobile illud Mausoleum fuisse, cum e Vitruvio, qui altero libro accurate Halicarnasum descripsit, intelligi licet, tum probari videtur eo, quod in castelli muris internis multa fragmenta veterum marmorum eximio opere conspiciuntur; nam cum castellum et brevissimo tempore extractum sit et in quo loco Mausoleum fuit, non modo factum est, ut, quidquid lapidum et materiei reliquum Mausolei esset, ad aedificandum adhiberetur, sed ut etiam vestigia antiqui operis videantur evanuisse

omnia; certe in vicinia castelli Morritius, quamquam diligentissime quaesivit, nihil reperit praeter sex columnas genere Dorico, striatas sustentantesque epistylum; cumque solum multo altius sit quam olim, ex eo columnae paulo plus quam septem pedes eminent. In eadem vicinia, in agro Turcae cuiusdam, extant pauca fragmenta columnarum, etiam striata. Praeter portum hocque promontorium, quod utrumque Halicarnassum testatur, etiam insula est Arconnesus, quam omnes veteres in sinu Halicarnassensi sitam esse docent. Eam hodie Turci quidem dicunt *Orak*, sed Graeci *Arcones*, Arcones sine dubio transpositione litterarum *φ* et *κ* ortum est ex *ἀκρόνησος*, id est alta insula, haecque significatio nominis plane consentit cum natura insulae. Beaufortius teste in altissima parte Arconnesi reliquiae castelli sunt, quae reliquiae videntur eius castelli existimandae, quod quondam in hac insula fuit; nam apud Arrianum, libro I, capite XXIII scriptum est, Persarum duces, Orontobatem et Memnonem, incensa relicta urbe, cuius moenia ab Alexandro essent expugnata, alterum in Arconnesum, alterum in arcem Salmacida cum copiis suis concessisse. Ut hanc hoc loco rem attingamus, duplex locus est, in quo haec arx, Salmacidem dico, potuerit esse: aut rupes cacumine plano, at undique abrupta ac praecipites, sita inter seriem collium, quae non ita se procul ad septentrionem ab Halicarnasso porrigit. In ea rupe Beaufortius reliquias perantiqui castelli invenit eamque ob causam eam Salmacida esse putat, ac sane natura loci videtur his Arriani verbis consentanea esse. Is I, 23, *Ἦδη τε ἡὼς ὑπέφαινε, inquit, καὶ κατιδὼν τὰς ἀκρας, ἃς οἷ τε Πέρσαι καὶ οἱ μισθοφόροι κατελήφεσαν* (Arconnesum et Salmacidem), *ταῦτα,*

ρπ'. 'Από 'Αλικαρνασού εις Μύνδον σταδ. σκ'.¹ 'Από Μύνδου εις Λέρον σταδ. τν'. 'Από Μύνδου εις τήν Κω σταδ. ρμ'. 'Από δὲ Κω εις Λέρον σταδ. τν'. 'Από Κω εις Δήλον σταδ. ατ'.² 'Από Κω εις Σάμον διὰ πόρου σταδ. α.³ Ἐτι δὲ ἀπὸ Κω εις τήν Δήλον πλέειν τοῦ πύρου οὐριωτάτου ἀπηλιώτη⁴ σταδ. ατ'.

Ab Halicarnasso Myndum stadia 220. A Myndo in Lerum stadia 350. A Co in Delum stadia 1300. A Co in Samum directo cursu stadia 1000. Porro autem a Co ad Delum naviganti dominante apeliota stadia 1300. Navigabis autem ad Calydnam;

μὲν ἀπέγνω πολιορκεῖν, τριβήν τε ἐπινοῶν οὐκ ὀλίγην ἔσεσθαι οἱ ἀμφ' αὐτάς τῇ φύσει τῶν χωρίων, καὶ οὐ παρὰ μέγα εἶναι ἐξελόντι οἱ τὴν πόλιν ἤδη πᾶσαν. At tamen in hac rupe arcem Salmacidem fuisse vix crediderim, cum non intelligamus, qui Persae, Macedonibus totam Halicarnassum terra cingentibus, sine proelio illuc effugere potuerint. An fuit forte in hac rupe castellum illud Alinda, quod Ada, Hecatomi filia, obtinuerat Alexandroque in Cariam invadenti traderat? Alter autem eorum locorum, in quibus arcem Salmacidem potuisse extructam esse significavimus, rupes ardua est, statim supra litus cunei instar alte se attollens, in cuius est cacumine antiquum castellum, a Turcis Tzchifut Kalassy, id est castellum Iudaei, dictum; diruta aedificia sub radicibus montis dispersa iacent et fons liquidissimae aquae scaturit ex eius ascensu. Quae omnia si recte disputavimus, simul intelligitur, qui Persae sine proelio ex urbe in istas arces confugerint; nam id mari factum esse cum propter arcem Arconnesi necesse est, tum, quod alteram arcem attinet, quae aliquanto intervallo ab Halicarnasso ad occidentem sita fuit, (si modo vera sunt, quae de eius situ diximus,) eo confirmatur, quod, ut Diodorus Siculus XVII, 27 tradit, Persae partem copia-

rum aurumque argentumque in insulam Coum transportarunt.

1) Supra dicebatur, idem intervallum inter Lerum Myndumque esse, quod cum, si spatii tantum rationem habemus, brevius sit, quam quod inter Coum Myndumque, hic numerus stadiorum non integer esse videri potest. Sed cum existimandum sit, auctorem huius peripli ipsum quae itinera indicat fecisse cumque facile potuerit fieri, ut vento nonnunquam minus secundo uteretur, haec scriptura pro sana haberi potest.

2) Si consideramus, statim parem mensuram stadiorum, addita causa maxime secundi apeliotae, referri, iure videtur de integritate scripturae ατ' dubitandum esse. Itaque suspicamur, maiorem fuisse in codice numerum.

3) Agathemerus loco supra laudato habet stadia octingenta; sed iam significavimus, minimam illo loco mensuram ab Agathemero referri.

4) Quid sententiae verborum sit, facile est intelligere: sed verba ipsa integra non sunt. Mensura mille trecentorum stadiorum, quae sunt ipsa XXII milliarum Germanica et dimidiatum, haud dubie recta est. Exempli causa hoc addo, Plinium (IV, 23) inter Icarum et Delum ponere quinquaginta millia passuum, quae sunt decem ipsa milliarum germanica et quinquaginta stadia.

πλευσεις δὲ εἰς Κάλυδναν·¹ καταπλεύσεις δὲ ἐκ δεξιῶν ἔχον τὰ Ὑψίρισμα² καὶ τὰς Καλύδνας καὶ τὴν Κέλκεριν καὶ τὴν Λέρον

praeterveheris autem ad dextram habens Hypsyrisma et Calyd-
nas et Celerin et Lerum et Patmum et Icaron et Amurgon.

1) Intelligimus ex his verbis, non directo cursu a Coö ad Amorgon versus navigasse auctorem peri-
pli, sed insulam Calydnam post-
quam circumvectus esset, cur-
sum illuc tenuisse. Verbo κατα-
πλεύσεις cum significatur, quam
maxime id fieri possit, prope li-
tus Calydnæ navigandum esse,
tum iis, quae sequuntur: nam
praecipitur, ut quis dextra Caly-
dnas habens naviget. Hi autem
scopuli cum idem atque maior
insula nomen habeant, per se
patet, eos in maxima situs esse
vicinia. Ac videntur pauca no-
bis de Calydnis dicenda esse.
Notus igitur hic versus Iliados
est:

Οἱ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον,
Κράπαθόν τε Κάσον τε
καὶ Κῶν Εὐρυπύλοιο πόλιν,
νήσους τε Καλύδνας.

De ultimis verbis νήσους τε Κα-
λύδνας haec scripsit Strabo libro
decimo extremo: Νήσους δὲ Κα-
λύδνας τὰς Σποράδας λέγειν φασὶ
τὸν ποιητὴν, ὃν μίαν εἶναι Κά-
λυμναν· εἰκὸς δ' ὡς ἐκ τῶν Νί-
συρίων λέγονται καὶ Κασίων αἱ
ἔγγυς καὶ ὑπήκοοι, οὕτως καὶ τὰς
τῇ Καλύμνῃ περικειμένας, ἴσως
τότε λεγομένην Καλύδνην· τινὲς δὲ
δύο εἶναι Καλύδνας φασὶ Λέρον
καὶ Καλύμναν· ὅπερ καὶ λέ-
γειν τὸν ποιητὴν. Ὁ δὲ Σηήσιος
πληθυντικῶς ἀνομάσας τὴν νή-
σον Καλύμνας φασίν, ὡς Ἀθήνας
καὶ Θήβας· δεῖν δὲ ὑπερβῆτως δέ-
ξασθαι τὸ τοῦ ποιητοῦ· οὐ γὰρ
νήσους Καλύδνας λέγειν· ἀλλ' οἱ
δ' ἄρα νήσους Νίσυρόν τ' εἶχον,
Κράπαθόν τε Κάσον τε, καὶ Κῶν
Εὐρυπύλοιο πόλιν, Καλύδνας τε.
Brevisime dicemus, quid sentia-
mus. Qui primum insulam inco-
luerunt, hi primum urbem et

tum insulam quoque vocaverunt
Calydnam; sed qua de causa, id
nec liquet nec operae pretium
videtur investigare. Sed posteriore
tempore cum praeter Graecos do-
rica natione, (nam eos primos
hanc insulam incoluisse, videtur
ex Herodoto, VII, 99, effci.) ut
hoc fieri solet, Graeci etiam alia-
rum nationum huc migrarent, fie-
bat, ut eorum dialecto Calydna
etiam Calymna diceretur: (utrum-
que verbum eum significat, qui
cantu excellit: nam θυμός e verbo
ᾄδω id est cano, ortum est, quod
verbum a poetis Alexandrinis e
prisca lingua receptum est.) At-
que etiam aliae insulae, veluti
quae e regione Troadis sitae sunt,
Calydnæ vocari solitae sunt. Po-
steriore igitur tempore cum aucto
numero alia dialecto loquentium
urbs Calymna sic vocari consu-
esset, hac forma etiam publice
uti incepterunt, ut lex sive decre-
tum Calymniorum (nam ita scri-
ptum est,) quod extat, (cf. Chis-
hull. inscript. ant. p. 19) docet.
Atque cum ita urbs vocari con-
suesset, ita vocari etiam tota in-
sula coepta est, ita tamen, ut
nomen Calydna, certe si insula
maximeque vicini scopuli intelli-
gebantur, retineretur.

2) Hanc insulam praeter hunc
scriptorem nemo commemoravit.
Prior pars nominis a ὕψι deri-
vanda videtur; alta fortasse est
insula; ac nobis videtur pro τὰ
τὸ scribendum. Ceterum non du-
bitamus, quin ea intelligi insula
debeat, quae nunc Kappari di-
citur cuiusque pristinum nomen
a nemine videtur traditum esse.
Nec hanc Celerin a quoquam vi-
deo commemoratam. Cursum
auctoris navigantis si sequimur,

καὶ τὴν Πάτμον καὶ τὴν Ἄραν¹ καὶ τὴν Ἀμοργόν· καὶ πλεῖ-
σεις ἐπὶ τῆς Δονούθης² σταδ. ὡς εὐανύμως·³ δεξιούς δὲ λαβῶν
τοὺς Μελανθίους·⁴ καὶ τὴν Μύκονον ἐκ τῶν εὐανύμων καὶ

Et navigabis habens Donusam a sinistra stadiis 50, ad dex-
tram autem Melanthiis captis et Mycono a sinistra deveheris

vix potest alia ab eo insula in-
telligi, quam quae nunc Kalo-
limno vocatur.

1) Hoc nomen nusquam alibi
legitur. Primo aspectu Lebin-
thus insula significari videtur,
cuius tamen nomen cum infra
saepius repetatur, ut eam ab hoc
quoque scriptore sic appellari
appareat, cumque is non infra
hanc insulam sed supra navigasse
videatur, ut, inter Corasias Amor-
gonque postquam navigasset,
Amorgon rursus ad dextram ha-
beret, in ea sumus sententia, ut
pro Ἄραν, quod per se ipsum ni-
hil videtur esse, Ἰκαρον scriben-
dum putemus. Nam eo, quem
descripsit, cursu scriptor post Le-
rum Patmonque insulas Icarum
ad dextram habuit.

2) Hoc loco videtur deesse
quaedam, quibus scriptor dixerit,
qui cursus ad Melanthios usque
tenendus esset. Ἐπὶ τῆς Δονούθης
significat: in alto apud Donusam
(auf der Höhe von Donusa). Haec
insula in codicibus Plinii Do-
nyssa et Donusa et Dionysia scri-
pta est; nobis videtur Donusa
verum nomen esse itaque debere
explicari, ut a nobis supra pag.
264 factum est. Quare etiam
Δονούσα scribi debet. Nam cum
propter similitudinem nominis
multis videretur a Dionyso no-
men habere, hinc istae varietate
nominis ortae sunt. Est par-
va insula, marmore viridi nobi-
lis. Nunc Heraclaea sive Ra-
clia dicitur.

3) Suspiciamus, (nam verbum
εὐανύμως ita fieri postulat, no-
mina earum insularum excidisse,
quas, qui Donusa a sinistra prae-

tervectus est, ad sinistram habere
oportet, quaeque sunt Nicasia,
Phacusa Naxusque. Haud du-
bie navigans hanc praetervectus,
Naxum dico, sinistra iubetur dex-
tros habere Melanthios scopulos.

4) Quantum auctoritatis huic
sit periplo tribuendum, etiam hoc
efficitur, quod in eo scopulorum
Melanthiorum, qui a nemine prae-
ter Scylacem commemorantur,
mentio fit. [E Scylace, ubi siti
sint, discimus. Nam, Ἀπὸ δὲ Μυ-
κόνου, inquit, διάπλους ἐπὶ τοὺς
Μελαντίους σκοπέλους προαρσι-
τίδιον μικρῶ ἑλάττων σταδίων μ'.
Ἀπὸ δὲ Μελαντίων σκοπέλων πλοῦς
εἰς Ἰκαρον προαρσιτίδιος. Scri-
ptura Μελάνθιος, quae in apo-
grapho peripli est, haud dubie
est rectior, quam quae est apud
Scylacem. Nec potest dubium
esse, quin scopuli Melanthii in-
sulae sint haec, quae nunc italico
verbo i Fratelli id est Gemi-
ni dicuntur. Sed video, in ta-
bula, quae addita est descriptioni
Peloponnesi, a quibusdam Fran-
cogallis illuc publice missis com-
positae, hos scopulos [Sta podia
dici, quod nomen in aliis tabulis
alii insulae, quae non ita pro-
cul ab Icaro ad occidentem sita
est, datum est. Nil decerno.
Consulto nihil mutavimus, quan-
quam minime dubitabamus, quin
verba καὶ Μύκονον cum Μελα-
θίους coniungenda essent. Nam
hanc quoque insulam navigans
habet ad dextram. Ac profecto
verba ἐκ τῶν εὐανύμων, sequenti-
bus coniuncta, praeclare quadrant,
nam annavigans Delo hanc ad
sinistram habet. Delus duo por-
tus habuit, unum, maiorem, paulo

Τεμων κατάχθης εἰς Δῆλον. Ἀπὸ Μύνδου... ἦτις ἐστὶ διὰ τῆς Ἀττικῆς¹ σταδ. αῤῥ'· πλεύσεις δὲ διὰ τῶν Κορσικῶν καὶ τῆς Τελέρου καὶ τῆς Καλύδνου καὶ τῆς Ὀρβίδας λαβῶν πλεῖ ἐπὶ τὰς Ἀμουργίας· τὴν τε Νόσουσαν καὶ τὴν Νάξον καὶ τὴν Κύδνον ἔχε δεξιάν· ἔαν δὲ θέλῃς διὰ νήσων πλέειν, οὕτως πλέεις.

in Delum. A Myndo, quae abest ab Attica stadia 1500. Navigabis autem per Corassias et Leron et Calydnas et Horbidem . . . hoc cursu capto naviga ad Amurgon. Donusam autem et Naxon et Cythnum habe ad dexteram; sin autem voles per insulas Cycladas navigare, hunc capito cursum.

supra mediam insulam, alterum, minorem, infra mediam insulam. Quid καὶ Τεμων significaret, assequi non potuimus.

1) Haec verba quisque videt non esse integra, qua tamen ratione restituenda sint vehementer est lubricum statueri. Si quid conicere licet, putamus ab hoc scriptore Sunium dici, ut fortasse haec fere sententia verborum, non tamen ipsa scriptura sit: Ἀπὸ Μύνδου ἐπὶ τὸ Σούνιον, ἀφρατήριον τῆς Ἀττικῆς. Ut modo dixi, oratio alia fuit, sed tantum significare volui, quid mihi hoc loco videretur scriptor voluisse dicere. Ac mensura mille quingentorum stadiorum, id est paulo plus triginta septem miliariorum, non videtur iusto minor putanda esse. Sunt sane insulae, quae quondam Corsiae sive Corseae dictae sunt: Corsias Strabo dicit, Corseas Plinius, V, 31, et Stephanus, qui tamen non plures, sed unam ita vocatam esse dicit, nam Κόρσαι, inquit, νῆσος τῆς Ἰαυλας, ἀντικρὺ Σάμου. Ἐκαταῖος Εὐρώπη. Ἡρωδιανὸς Κορσαί, διὰ τοῦ ι, καὶ τὸ ἔθνηκόν Κορσεάτης. Sitaе sunt inter Icarum et Samum earumque maxima media inter duas minores est, quas omnes complures scopuli undique cingunt. Appellantur nunc a Turni (Turni Inseln). At vero quamquam nec de insulis nec de earum no-

mine ullo modo dubitari licet, tamen credibile vix est, eas hoc loco auctorem peripli intelligi voluisse: id enim propter cursum, quem eum tenuisse e sequentibus colligere licet, fieri non potest. Nam si a Myndo (atque ab hac urbe oportet cursum inceperit, quia haec extrema urbs est, quae usque huc commemorata est, quod etiam post plane confirmatur, ubi ad hanc oram auctor peripli revertitur urbisque Bargyliensis mentionem facit,) si igitur cursus a Myndo per insulas maris Aegaei usque ad Atticae promontorium Sunium describitur, cumque statim deinceps dicatur, inter Lerum esse Calydnamque navigandum, credibile non est, insulas Corseas, quae tam longe ad septentrionem iacent, hoc esse loco commemoratas. Quo accedit, ut etiam postea, ubi sine controversia insulae Corassiae dicuntur, hae, quotiescunque id fit, Corsiae dicantur. Nec tamen sic locus ullo modo restituitur, nam fieri non potest, ut Corassiae ante Lerum Calymnamque, a quibus ad occidentem sunt sitae, dicantur. Ac tamen, quamquam apographum tam mendosum vitiosumque est, ut nihil possit esse supra, non facile deprehendas transpositiones verborum, ut ne hac quidem ratione quidquam corrigere audeamus. Ergo si verbo τῶν Κορ-

Ν ἤ σ ο ι

Ἀπὸ Καὶ εἰς Λέρον¹ σταδ. οὐ'. Ἐκ Λέρονος εἰς Λέβινθον
σταδ. οὐ'.² Ἐκ Λέβινθου εἰς Κίναρον³ σταδ. φ'. Ἐκ Κίναρων

I n s u l a e.

A Coe in Lerum stadia 350. A Lero ad Lebinthum stadia
250. E Lebintho in Cinarum stadia 500. E Cinaro ad extremam

αιῶν insulae Corseaē videri pos-
sunt significari, necesse est, non-
nulla excidisse, quibus cursus
accuratius describatur. Tantum
addimus, nobis videri pro Τελέ-
ρονος Λέρονος et pro Καλύδνονος Κα-
λύδνης legendum. Cuius vel po-
tius quarum deinceps insularum
nomina in τῆς Ὀρβίδας lateant,
nescimus: nomen corruptum pu-
tamus, et si quid coniiicere liceat,
videtur scribendum esse ita:
καὶ τὰς Κορσίας, id est Κορησίας,
δεξιὰς λαβὼν πλὴς ἐπὶ τὴν Ἀμουρ-
γίαν. Supra alius cursus teneri
iubebatur, et quidem supra Le-
binthum. De Amurgia conferatur
pag. seq. Pro Νόσουσαν sine con-
troversia Δονούσαν scribendum
est, ut tum Κύδνον.

1) Non potest alia insula esse
nisi Leros. Hoc significandum
putamus, etiam in aliquot codi-
cibus Strabonis Λέρονος pro Λέρος
inveniri. Pro νο', quod nihil est,
scribendum est τν'; nam tanta
supra mensura dicebatur esse.
Apud Strabonem Leros etiam Le-
ria, id est insula Leria, dicitur.
Miramur, illo loco a quibusdam
postulari scribi Λέρος, cum tamen
Strabo eadem ratione loquendi
Con Coam et Icaron Icariam
dicat.

2) Mensura pro recta habenda
est.

3) Cum haec insula ante inven-
tum hunc periplus tantum apud
Plinium commemorata esset, ne-
scivimus, ubi sita esset. Periplus
autem auctorem si sequimur, non
potest dubium esse, quin Cina-

ros sive Cinara, ut a Plinio di-
citur, haec insula sit, quae ad
orientem supra Amorgon iacet
nuncque Karos dicitur. Men-
sura stadiorum quingentorum re-
cta putanda est. Cum tamen
geographi eam veterem Nica-
siam esse putent, necesse est
brevis demonstremus, cur nobis
periplus sequendus esse videat-
ur. Inter Naxum, Ium Amor-
gumque quinque sitae sunt insu-
lae, quarum tamen duae, nunc
Gaphonisi, id est insulae Gapho,
dictae, simul cum scopulo, qui
iacet ibi, ubi ambae extre-
mis partibus fere se contin-
gunt, pro una habitatae fere sunt,
dicunturque nunc etiam, ut modo
significatum est, nomine eodem.
Ea, quae ad occidentem iacet,
nunc Raclia sive Rachia
dicitur (utrumque ex Heraclea
sive Raclia corruptum est, nam
hodierni Graeci non aspirant).
Hanc quidem quondam Nicasiam
quidam, alii Donusam sive Dio-
nysiam dictam esse putant. Ho-
rum sententia etiam periplo con-
firmatur, ut supra demonstravi-
mus, nec debet iam dubium vi-
deri, quin insula Raclia superioribus
temporibus dicta Donusa
sit. Nam hoc si vellemus sumere,
utroque eam nomine solitam esse
appellari, id propterea non vide-
tur faciendum esse, quia a Plinio
haec nomina singulis duabus
tribuuntur insulis. Quo illud quo-
que argumenti accedit, quod ii,
qui vicinas maiores insulas in-
coluerunt, nam neutra habitata

esse videtur, utraque insula cum alio fructu excelleret, a suo quamque fructu appellasse videntur. Mannertus dicit, Donusam nunc quoque *Denusam* dici. Sed in omnibus tabulis nomine, quod diximus, inscriptam videmus. Si qua nunc insula *Denusa* dicitur idque nomen ex pristino ortum est, hoc nomine haec insula inscribenda est omnesque, qui eam inscribunt *Raclia*, in errore sunt. Quae deinceps ad orientem insula est, ea hodie *Skinosa* dicitur, quod nomen e veteri *Schinusa* ortum est: (alterum igitur nomen altero confirmatur.) Tum sitae sunt ad orientem istae insulae perparvae, quas hodie *Gaphonisi* dici diximus. Harum alteram, ad orientem sitam, quondam *Nicasiam* dictam esse putant, alterius pristinum nomen nescimus utrum idem putetur esse an nesciatur. Quinta eaque maxima, hodie *Kherosive* *Haros* dicta, vetere solet nomine *Phacussa* inscribi. Sed *Cinaram* eam dictam esse, ex hoc periplo nobis videri effici, iam demonstravimus. Nisi existimare volumus, insulam duplex nomen habuisse, quod sane propter utriusque nominis diversam significationem parum credibile est. Si autem existimari debet, insulas, *Nicasiam* et *Phacusam* dictas, in hac esse vicinia sitas, videtur statui posse, utramvis insularum *Gaphonisi* *Phacusam* appellatam esse. Atque hoc videtur etiam propterea sumi posse, quod neutrum nomen, neque *Nicasia* neque *Phacusa*, plurali numero dicitur, quod fortasse factum esset, si utrolibet nomine utraque insula appellari solita esset. Atque omnes fere a fructibus nomina inventa habent: *Schinusa*, quod lentisci ferax erat, *Phacusa*, quod lentum, *Cinara*, quod arduorum, nec dubitamus, quin *Nicasia* quoque a fructu aliquo nomen habuerit inventum. Eaque res quasi

manu nos ad insulam *Amorgon* ducit, de qua iam pauca dicemus. Dubitatur autem, factumne hoc nomen a fructu, qui verbo *ἀμοργής* vel *ἀμόργη* significatur, an fructus nomen ab insula sit. Si comparamus, quae modo dicta sunt, non videtur dubitari debere, quin insula a fructu, cuius feracissima esset, *Amorgos* id est ferax *amorgi* appellata sit; nam antea alia habuit nomina, quod *Plinius* testatur et *Stephanus*. Ille haec dicit, l. IV: *Hyperē*, quondam *Patage*, ut alii, *Platage*, nunc *Amorgos*; hic, *Ἀμοργός*, inquit, *νήσος μία τῶν Κυκλάδων, ἔχουσα πόλεις τρεῖς, Ἀκείνην, Μινώαν, Ἀλγιάλην. Ἐκαλεῖται δὲ καὶ Παγάλη καὶ Ψυχία (in qua flat aura tepida). Ἀπὸ τῆς Μινώας ἦν Σιμωνίδης ὁ Ἰαμβοποιός, Ἀμοργίνος λεγόμενος, ὡς Ἐρμύκιος. Λέγεται καὶ Ἀμόργιον, ὡς φησὶ Χάραξ. Νικόλαος δ' Ἀμοργίην αὐτὴν καλεῖ, ἣν τινα Καρχησίος ἀνήρ ἄξιος φησὶ καὶ Καρχησίαν ἀνόμασας, τὸ δ' ἀμόργινος χιτῶν χρώματος ἴδιον. Cuiusmodi hae vestes *amorginae* fuissent, iam veteri grammaticis disceptatio fuit, ut haec disputatio *Eustathii* ad *Dionys. per. v. 525* docebit: *Ἡ Ἀμοργός, ἕξ ἧς Σιμωνίδης ὁ Ἰαμβοποιός, Ἀμοργίνος ἐντεῦθεν λεγόμενος προπερισπωμένως, τύπῳ ἔθνηκῳ τὸ δὲ Ἀμόργινος, προπαροξεντώνως, χιτῶνος ἐπίθετον, ἀπὸ χρώματος ἴσως ἐλαιοχρόου τινός· ἀμόργη γὰρ ἡ τοῦ ἐλαίου ὑποστάθμη, ὅ ἐστιν ὁ τρυγίας. Πανσανίας δὲ, οὗ τὸ Ἀρτικὸν λεξικόν, ἄλλο τι ἐμφανίζει, λέγων, ἀμοργός ὁμοίαν βύσσην καὶ ὅτι ἀμοργὶς κυρίας ἢ λινοκαλάμη, ἕξ ἧς ἐνδύματα, Ἀμοργίδια λεγόμενα, ὡς ὁ κομικὸς (Cratinus) ἐν Ἀντιστρατῆ δηλοῖ.**

Ἀμοργὸν ἐνδον βρυτινὴν ἴθειν τινά.

Ut autem de *amorginis* vestimentis duplex grammaticorum sententia esset, hinc factum est, quod duo erant verba, quae literis paria inter se tamen et ori-

ἐπὶ τὰ ἔγγιστα τῆς Ἀμοργίας¹ ἐπὶ τὰ πέρατα σταδ. πέντε καὶ ο

Amorgon, quae est proxima a Cinaro, stadia 85: et praetervectio

gine et accentu valde differunt. *Ἀμόργη*, quod sine dubio ab *ἀμέργω* ducendum est, significavit: oleum sive, verbi originis ratione habita, quod expressum est. Atque hoc verbum, huius ipsius originis causa, accentum in penultima habere debet. *Ἀμοργός* contra (nam de forma *ἀμοργή* nihil certi scitur) factum ex *ἀμοργίς* est. *Ἀμοργίς* autem primitivum sine dubio verbum est significatque fructum lini (Leinfrucht), graece *λινοκαλάμην ἀμοργός*que, quod modo dicebamus ex hoc ortum esse, proprie adiectivum est, quod significat: quod ex *ἀμοργίδι* fit, idque est. *linum* vel *Flachs*. Insulae autem nomen, quod ipsum quoque adiectivum verbi *ἀμοργίς* est, aliam quandam atque illud significationem habet, significat enim: ferax fructus lini (die Leinfruchtreiche Insel). Ut vero *ἀμοργίς*, ita *ἀμοργός* quoque, in ultima accentum habet. Cum vero iste fructus in insula Amorgo praestantissimi generis esset vestimentaue, ex lino, quod ex hoc fructu parabatur, confecta, subtilitate excellent, ea quam maxime expetita erant hincque ortus loquendi usus est *ἀμόργινος χίτων*.

1) Amorgos, angusta et longa, ab occidente ad orientem porrigitur ita, ut procedens et latitudine augeatur et ad septentrionem versus vergat. Ubi longissime ad occasum spectat, ibi septentrionem versus curvatur, ut sinus permodicus efficiatur, in quo intimo locus ad appellendum accommodatus cum oppido fuisse videtur, quem, ut videtur, peripli auctor intelligi vult. Haec brevissima ratio loquendi: ad proxima Amorgi ad extrema auctori usitata est. Extrema autem sunt ista ipsa

pars insulae, quam ad septentrionem se versus curvare diximus. Mensura stadiorum LXXXV, id est quinque stadiis plus duo milliaria, recta est. Praeterea haec dicenda putamus. Priore loco insula Amorgos dicebatur, altero, ut nunc, Amurgia. Quamquam viri docti solam scripturam Amorgos rectam putant, eam tamen non recipiendam habemus, cum fere apud omnes scriptores, apud quos eius mentio fit, in compluribus codicibus scriptura *Ἀμοργός* reperitur, quo accedit, ut ab Hierocle Amurgis dicatur. Id hoc factum est, quod in hoc verbo, ut in aliis compluribus, literae *o* et *ov* similem habebant appellationem, quo fiebat, ut non nulli in scribendo insulae nomine diphthongo *ov* uterentur. Quod autem scripturam Amurgia attinet, nec eam falsam putamus; nam plures insulae, verbi causa Leros, Icaros, Cos, earum adiectivis formis appellari solitae sunt. Statim post urbs *Μινώα* (nam sic pro *Μηρώας* scribendum est), patria Simonidis poetae, commemoratur, praeter quam Stephano teste duas Amorgos alias habuit, Acesinen et Aegialen, sed Aegialae sub nomine *Ἀκεσίνη* substituit Melaniam. Cum tamen Scylax quoque insulam tripolin dicat, videtur ita statuendum esse, tertiam urbem et Melaniam et Aegialen vocatam esse: Melaniam, quod ubi condita esset, terra nigra esset, Aegialen, quod esset ad mare posita. Iam vero ubi hae urbes sitae essent, videtur nusquam tradi, quamquam in tabulis quibusdam Minoam in hac parte, quae hoc loco significatur, scriptam videmus et Aegialen in eo litore, quod ad orientem spectat. Sed fortasse ex hoc periplo aliter situs consti-

παράπλους ἐπὶ τὰς Κορσίας¹ σταδ. πέντε. Ἀπὸ Κορσίων εἰς Μηνόας σταδ. πέντε. Ἐκ τῆς Κορσίας εὐώνυμον ἔχων τὴν Κορσίαν² εἰς τὸν Ναξίαν Πάνορμον³ σταδ. ἑξήκοντα. Ἀπὸ τοῦ⁴ Πανόρμου εἰς

ad Corassias est stadiorum 85. A Corassiis ad Minoam stadia 85. A Corassiis Corassiam sinistra habenti, ad Panormum Naxiorum stad. 66.

tui licet. Quae sequuntur verba: Καὶ ὁ παράπλους ἐπὶ τὰς Κορσίας στάδια πέντε, vix aliter interpretanda sunt nisi sic: si quis ad Corassias navigaturus est, is hunc cursum quinque et octoginta stadiis conficiet. Ut statim hoc addamus, mensura recta esse non potest; tam paucis enim stadiis vix cursus ab ultima insulae parte, quae ad orientem spectat, confici potest, nedum conficiatur, cum ante tota insula praetervehenda erat, qui fortasse solus cursus tot stadiis conficitur. Sed hoc omittamus, modo hoc constet, a scriptore verbis transcriptis cursum definiri ab Amorgi extrema parte occidentali ad Corassias usque insulas; sed non satis habet hoc intervallum definivisse, vult etiam sciri, quot stadiis a Corassiis ad Amorgi insulae extremam partem orientalem navigatio conficiatur; nam hoc nisi dicere voluisset, vix haec addidisset: Ἀπὸ Κορσίων εἰς Μηνόας στάδια πέντε, nec unquam toto periplo factum est, ut cursus ab uno aliquo loco ad alterum bis tradatur. Quae si recte disputavimus, efficitur, urbem Minoam in extrema insulae parte, quae ad ortum spectat, positam fuisse. Ac cum in tabulis in orientali Amorgi ora magnum satisque profundum sinum descriptum videamus, statuere licet, ad eum Minoam positam fuisse; ac fortasse hoc loco λιμὴν fuit, cuius a Scylace mentio fit, qui haec dicit: Ἀμοργός, αὕτη τρίπολις καὶ λιμὴν.

1) Iam supra diximus, hoc loco non Corsias, sed Corassias sive Corasias dici. Earum situm Strabo describit sic, X. p. 409:

Πλησίον δ' ἐστὶ καὶ ἡ Πάτμος καὶ Κορασσῖαι, πρὸς δύσιν κείμεναι τῇ Ἰκαρίᾳ, αὕτη δὲ Σάμω. Haec descriptio situs fecit, ut quidam Corasias putarint esse illos duo scopulos, qui inter Icarum et Myconum iacent; sed ex hoc periplo non potest dubium esse, quin eae duae insulae, quae inter Lebinthum sitae sunt et Amorgon, a veteribus Corasias, id est insulae corporum plenae, dictae sint. Si sententia haec est: ab extrema insula ac secundum insulam usque ad Corasias stadiis navigari octoginta quinque, haec mensura cum ea quae antecedit comparata iusto minor existimari debet; cumque vix videatur sumi posse, a scriptore hoc tantum dici, quot quis stadiis propter insulam vehens cursum conficiat, non videtur dubium esse, quin a librario antedens sit mensura rectae substituta.

2) Cum additum sit: sinistram habens Corassiam (maior autem intelligi debet), colligitur, portum insulae aut ad orientem aut ad notum fuisse.

3) Cum verba ἕφορμος, πάνορμος λιμὴνque saepissime in hoc periplo aliorumque geographorum libris usurpata sint nec tamen satis de eorum vi potestaeque constare videatur, non alienum nobis visum est de ea haec disserere. Ἐφορμος (ἕπο additum propterea est, quod litus plus minusve super mare eminent) locum significat, ubi natura litoris ea est, ut naves non modo ad id appellari queant, certe certo quodam loco, sed etiam, quod istud uno vel duobus locis in mare plus minusve promineat, tutae a tem-

Δῆλον σταδ. υκ. Ἐπὶ τὸ Παρθένιον² σταδ. ξ. Ἐπὶ τὸ Λέρου ἐπὶ τὸ τῆς Πάτμου Ἀμαζόνιον³ σταδ. σ. Ἐπὶ τοῦ Ἀμαζονίου ἐπὶ τὴν Κορσίαν σταδ. υ. Ἐπὶ τῆς ἄκτης⁴ Ἀμαζονίου εἰς Δῆλον σταδ. ψν. Ἐπὶ τὸν Ἀήλου εἰς Χίον σταδ. ρν. Ἐπὶ τὸν Ἄνδρου⁷ εἰς λιμένα Τήνου

A Panormo in Delum stadia 420. A Co in Lerum stadia 320. A Lero ad Parthenium stadia 60. A Lero ad Amazonium Pathmi stadia 200. Ab Amazonio ad Corassias stadia 400. A litore Amazonii ad Delum stadia 750. A Delo in Chium stadia 150. Ab Andro ad portum Teni stadia 80. A Teno ad promonto-

pestatibus sint, certe a quibusdam, quae vel aestate vel hieme vele certis regionibus oriri solent; *πάνορμος* locum significat, ubi natura litoris ea est, ut non modo naves facillime et aptissimis locis ad id possint appellari, sed etiam appulsae a tempestatibus vel aestate vel hieme oriri solitis soleant esse tutae. (Hinc factum est, ut multa oppida a Graecis Panormi dicta sint.) *Λιμὴν* denique locum significat, ubi litus tam longe recedit, ut palus quaedam, quae aliquapiam parte in mare versus aperta est, efficiatur: atque etiam *λιμὴν* et *λιμῆν* ab eodem verbo *λείβω* facta sunt; *λιμὴν* enim locum significat, in qua aqua diffunditur vel huc illuc fluit, *λιμῆν* autem locum significat, qui efficit, ut aqua in se influat. Latini, qui verba non habent, quae Graecorum *ὑφόρμος* et *πανόρμος* respondeant, solent pro iis verbo portus uti.

4) *Ναξίαν* haud dubie excidit.

1) Quamquam nihil correximus, tamen non dubitamus, quin, ut supra, *τν* scribendum sit.

2) Si nomen mensurae recta sunt, puto scopulum aliquem, non ita procul a Lero ad septentrionem situm, intelligendum esse. Fortasse is templum Minervae habuit portumque.

3) In apographo est *Ἀμαζονίων*. Hoc Amazonium Pathmi praeter hunc scriptorem nemo commemo-

ravit. Nec tamen dubium esse potest, quin extrema pars, qua insula Pathmus meridiem versus in mare porrecta est, intelligenda sit. Ea sine dubio portum oppidulumque habuit, atque in ea Amazones habitasse, eo credibilius est existimatum esse, quod in ora Asiae minoris hae mulieres et Cymen et Ephesum condidisse creditae sunt; illudque cum creditum est, locus ab eoque oppidum portusque Amazonium appellata sunt.

4) In apographo est *ἄψης*. Sic existimamus, Amazonii alterum litus, quod ad occidentem spectabat, aequale fuisse nec habuisse ullos aut minimos recessus. Hinc hoc latus *ἄκτη* dici solitum est.

5) Haec recta mensura est; nam Plinius Icarum a Delo quinquaginta millibus passuum, id est ipsis quadringentis stadiis, sitam esse dicit, quarum insularum et aliquanto brevius intervallum est Pliniquae mensurae breviores esse solent.

6) Scribi debet *ψν*. Nam intervallum Deli Chiique citius maius quam minus quam Deli Pathmiquae dixeris.

7) Andros urbs, (nam ab hac nave proventus est auctor peripli) in orientali parte Andri insulae et aliquantum infra mediam insulam sita fuit, portus autem Teni in superiore parte insulae fuit, ita ut mensura octoginta

σταδ. π'. Ἀπὸ Τήνου¹ ἐπ' ἀκρωτήριον² σταδ. ν'. Ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου ἔγγιστα ἄκρας³ . . . σταδ. νν'. Ἀπὸ τῆς Κρεγέας εἰς Κάρυστον σταδ. ρκ'.

rium . . stadia 50. A promontorio. . . . stadia 450. A Cregea ad Carystum stadia 120.

stadium pro recta haberi debeat. Plinius habet passus mille, cum spatium tantum modo intelligi velit, quod inter utramque insulam intercedit. In apographo utroque loco est Τήνου.

1) Si minus scribendum, intelligendum est: Ἀπὸ τοῦ λιμένος Τήνου.

2) Numerus si integer esset, vix posset quidquam aliud ab hoc scriptore dictum esse nisi extrema pars Andriae insulae, quae ad meridiem spectat; quod tamen cum parum credibile sit et totus locus mutilus, cumque praeterea vix probabile sit, illud nobile promontorium Euboeae Geraestum non esse commemoratum, suspicamur, Γέραιστον excidisse; quid autem pro ν' scribendum sit, non aequae facile dictu sit. Si consideramus, portum Teni sub extremam insulam fuisse, mensuram νν' citius minorem quam maiorem dixeris; eum autem numerum a librario corruptum esse, cum hoc probabile est, quia ν ante ς facillime excidere potuit, tum etiam hoc, quod eundem numerum a librario scimus saepissime perperam repetitum. Sed potest etiam, ut modo dictum, maior numerus quam ν' ante ς scribendus esse, quod ni esset, facilius etiam esset, ς mutare in ν'. Sed vos ejus modi est, vix ut quisquam, quoad certum sit atque exploratum, inventurus sit: quae nobis cogitantibus visa essent scribi posse putaverimus dicendo esse.

3) E sequentibus hoc efficitur, ad Cregeam sive quod aliud nomen loci est, auctorem peripli a Geraesto appulisse. Si fides ha-

benda scripturae est, inter Geraestum Cregeamque intervallum intercederet CCCCL stadium, ut quis suspicari queat, in Κρεγέα latere Ἐρετρίαν. Atque apud Strabonem sic est, X, 444: Μετὰ δὲ τὸν Γέραιστον Ἐρετρία, πόλις μεγίστη τῆς Εὐβοίας μετὰ Χαλκίδα. Sed hoc cum propter sequentes mensuras tum propter cursum, quem scriptor tenuit, probabile non est, quamobcausam arbitrator, Κρεγέαν (recordator Tegeae) nomen esse verum numerumque νν' falsum. Ubi autem haec Cregea sita fuerit, alia quaestio est. Ea post a Carysto centum viginti stadia, a Petaleis autem insulis centum abesse dicitur, ita ut, si modo uterque numerus integer est, fere mediam inter utrumque locum et in litore quidem Euboeico sitam fuisse oporteat. Id cum ita sit, existimari licet, eam in peninsula, inter Carystum Marmorionque ab Euboea in mare porrectae, litore, quod ad occasum spectat, fuisse sitam. Ac cum hoc ipsum litus multis locis longe in mare se porrigat, unum ex his promontoriis verbo ἄκρας significatum videri potest. Incredibilia omnino sunt, quae Mannertus de hac peripli parte scripsit, cf. Geographie d. Griech. u. Römer. Th. VIII, p. 266. Insulae Petaliae a Plinio quoque his verbis commemorantur, IV, 23: In Euripto autem Euboeico, primo fere introitu, Petaliae quatuor insulae. At vero apud Strabonem, X, p. 404, sic est: Γεραιστὸς δὲ καὶ Πεταλία πρὸς Σούνιον. Apparet, a Strabone ut Geraestum ita Petaliam promontorium dici, nec ab eo ullo loco harum Petaliam-

† Νῆσοι ἄλλαι.

Ἐκ Κρεγίας εἰς Πεταλέας σταδ. ρ'. Ἐπανήμι πάλιν ἐπὶ τὰ ἔκδηλα διαστήματα πρὸς νήσους τὰςδε.¹ Ἐκ Δήλου εἰς Θήραν σταδ. τν.² Ἐκ Δήλου ἐπὶ τὴν Ἀμοργίαν εἰς τὴν Μίνωαν³ σταδ. χν'. Ἐκ Δήλου εἰς Ἀναφάνην⁴ σταδ. ρ'. Ἐκ Δήλου εἰς Ἴον σταδ. χν'. Ἐκ Δήλου εἰς τὰς Κορσίας⁵ σταδ. χν'. Ἐκ Δήλου εἰς Κιμαλλὸν⁶ σταδ. ω'. Ἐκ Δήλου εἰς Σίφνον σταδ. χμ'. Ἐκ Δήλου εἰς Κύδνον⁷ σταδ. τν'. Ἐκ Δήλου εἰς Στένον⁸ σταδ. τν'.

Ceterae insulae.

A Cregea in Petalias stadia 100. Converto me rursus ad mensuras, quae sunt a Delo ad insulas has. A Delo in Theram stadia 350. A Delo ad Amorgon ad Minoam stadia 750. A Delo in Anaphen stadia 100. A Delo in Ion stadia 650. A Delo in Corassias stadia 650. A Delo in Cimolum stadia 800. A Delo in Siphnum stadia 650. A Delo in Cythnum stadia 350. A Delo

rum insularum mentio fit. Cum tamen e regione his insulis in Euboea promontorium sit, quod ad Sunium vergit, cumque id folii speciem habere possit (nam a πεταλῶ sine dubio nomen ducendum est), facillime fieri potuit, ut insulae quoque, contra hoc promontorium sitae, Petaliae vocarentur. Hodie Spili vocantur. Ad earum aliquam videtur potuisse appellari.

1) Haec verba si spectamus, existimare debemus, hunc scriptorem non ipsum hos cursus, quos hoc periplo tradit, confecisse, sed ex aliorum periplus depromisisse. Ceterum pro ἔκδηλα scribendum est ἐκ Δήλου.

2) Hanc mensuram, cum sequentibus comparatam, oportet esse falsam. Cum postea los a Delo sexcentis quinquaginta stadiis abesse dicatur, Strabo autem Ion a Thera centum stadiis abesse dicat, certe ψν' scribendum est, nisi forte ω', cum mensurae periplus maiores quam Strabonis esse soleant. Thera nunc St. Erini sive uno verbo Santorin dicitur. De eius ortu aetateque conferatur Geschichte der

durch Ueberlieferung nachgewiesenen natürlichen Veränderungen der Erdoberfläche. Ein Versuch von K. E. A. von Hoff, 3 The. Th. II, S. 153.

3) Conferantur, quae pag. 272 sq. disputavimus.

4) Emendandum est: Ἀνάφην et χ' vel ψν' vel ω'. Cum mare Aegaeum valde terrae motibus expositum esse constet, quae causa fuit, ut plures insulae repente extiterint vel extitisse dictae sint, in his propter nomen fortasse etiam Anaphe numeranda est.

5) Emendandum Κορσσίας. Conferatur pag. 272 sq.

6) Emendandum Κίμωλον. Etiamnunc Cimoli dicitur, quamquam alterum nomen Argentiara, quod, cum aliquando in ea metalla essent, acceperat, usitatus videtur esse. Mensura sine dubio iusto maior est, videturque χ' vel ut deinceps χμ' substituendum esse.

7) Emendandum Κύδνον, nec rectior mensura est, pro qua χν' scribi posse videtur. Hodie Cythnus a thermis, quae ibi sunt, Thermia dicitur.

8) Sine dubio emendandum Τῆ-

Ἐκ Δήλου εἰς Νάξον σταδ. τν'.¹ Ἐκ Δήλου ἐπὶ τὴν Δόνουσαν σταδ. τκ'.² Ἐκ Δήλου εἰς Πάτμον σταδ. ων'.³ Ἐκ Δήλου⁴ τὸν Μελανθισκοπλὸν σταδ. ρπ'. Ἐκ Δήλου εἰς Καίαις⁵ σταδ. τ'. Ἐκ Δήλου εἰς Ἄνδρον σταδ. ώ'.⁶ Ἐκ Δήλου εἰς Πάρον⁷ σταδ. υ'.

Ἐπάνειμι πάλιν εἰς Μύνδον ἀφ' ἧς κατέλιπον.

Ἐκ Δήλου εἰς Πάνορμον⁸ σταδ. π'. Ἐκ Δήλου εἰς Βαρβυ-

in Tenum stadia 250. A Delo in Naxum stadia 350. A Delo ad Donusam stadia 320. E Delo in Pathmum stadia 850. E Delo ad scopulos Melanthios stadia 180. E Delo in Ceum stadia 300. E Delo in Andrum stadia 800. E Delo in Parum stadia 400.

Revertor ad Myndum, unde digressus sum.

E Delo in Panormum stadia 80. E Delo ad Bargylia sta-

νον. Cum huius insulae portus sub ipsum meridianum exitum situs sit, eo magis mensura iusto maior censenda est.

1) Plinius Naxon a Delo XVIII millibus passuum abesse dicit, qui centum decem stadia efficiunt. Plinii vero mensurae cum omnino minimae esse solent, tum spatia modo ab eo definiuntur, quae inter insulas ipsas, noneorum urbes, intercedunt. Sed etiamsi, inter Deli portum Naxonque urbem quid intervalli intercedat, putamus dici, tamen etiam sic τν' nimis magnus videtur numerus esse.

2) Certe φκ' scribi debet.

3) Supra a ripa Amazonii, quod in Pathmo est, ad Delum DCCL stadia esse dicebantur.

4) Deest εἰς. Supra verbo σκόπελοι omissio Μελάνθιοι scriptum erat; hoc loco additum σκόπελος est, sed numero singulari, qui fortasse corrigendus est, cum vix propterea positus est, quia ad alterutrum solum appellari potuit.

5) Cuius insulae hoc corruptum nomen esset, non potuimus augurari.

6) Summus numerus υ' esset, si quis ita scribere vellet. Andros urbs in litore insulae, quod

ad orientem spectat, posita erat, eius autem portus in opposito litore: is Gaurion sive Gaurelion dicebatur et Gaurio nunc quoque vocatur, ut urbs Andro.

7) Plinius Paron a Delo XXXVIII millibus passuum, quae CCXXIV stadia sunt, abesse dicit, ut hoc auctore, si scriptura υ' corrupta putanda est, ad summum τ' scribendum sit. Sed recta si mensura est, quae supra inter Naxum Delumque intercedere dicebatur, tum integra haec quoque est; nam intervallum, quod inter Delum Paronque urbem intercedit, paulo maius est quam quod inter Delum Naxumque urbem. Paros ceteris omnibus insulis portibus excellit, quorum tres habet, unum apud Paron (nunc Parecchia s. Parkia) ipsam, alterum apud Naussam (nova urbs est) a septentrione, tertium, Sanctae Mariae sive Marmora dictum, ab oriente, praeterea quae salum, Drio appellatum, ad orientem et ad meridiem spectans, capax maximae classis est. Cfratur Denkwürdigkeiten und Erinnerungen aus dem Orient, von Prokesch Ritter von Osten, Th. II. S. 60.

8) Quis tandem hic panormus

λιαν¹ σταδ. σν. Ἀπὸ Πανόρμυ εἰς Ποσειδίων² καὶ Ἄγκιστρον
 dia 250. A Panormo in Posidium et Ancystrum stadia 250. A

est, qui à Delo non plus octoginta stadia abesse scribitur? Supra panormus commemorabatur Naxiorum. Estne is intelligendus? Sed tum mensura iusto minor est; an propinquioris alicuius insulae, veluti Myconi, portus? An vero panormus intelligi debet, cuius statim post saepius scriptor mentionem facit. Hoc quamquam ordine, quem deinceps scriptor in enumerandis locis sequitur, atque exiguitate mensurae refutari videtur, tamen aliqua ratione eo confirmatur, quod is panormus portus Milesiorum fuit, quo et unde a Delo in Delumque existimandum est creberrimas esse factas navigationes. Ei tamen sententiae cum minus hoc suffragatur, quod auctor Panormum revertitur indeque Posidium navigat hancque navigationem stadiorum dicit ducentorum quinquaginta, tum eius habita ratione mensurae, quae infra scripta est, pro σν̄ deberet scriptum esse μ̄. Quibus de causis res in dubio relinqui debet.

1) Haec urbs vario modo scribi solita est. Quae in hoc apographo priore loco scriptura est: Βαργυλλία, ea solum apud Stephanum reperitur; —quamquam is ipse etiam Βάργυλα scripsit, nam sic apud eum est: Βάργυλα οὐδετέρως, πόλις Καρίας κτλ. et post: Βελλεροφάντης δ' ἀναθεῖς ἐπὶ τῷ ἑταίῳ πόλιν ἔκτισε Βαργυλίαν. Καὶ ἡ θάλασσα βαργυλικὸς κόλπος ἐξ αὐτοῦ· ὁ πολίτης Βαργυλιάτης. Βάργυλα usitatam fuisse formam, Pliniana scriptura oppidi: Baryla probat, quamquam aliquot codices Stephani etiam Βαργύλλα habent, ut post in chartaceo libro Vossii pro Βαργυλλίαν scriptum est Βαργύλια, quae scriptura Strabonis est quaeque eadem in Ptolemaei geographia restituenda

videtur esse, ubi certe in nostra editione accentus positus est in penultima. Ac sine dubio etiam periplus auctor Βαργύλια scripsit, ut profecto altero loco etiam in apographo Βαργυλλίαν est. Apud Melem est Barylos. Cuius autem scriptura Baryliae sit, quam Freindius in latino lexico habet, nescimus. Iam de Baryliis haec scripsit Strabo: *Ἐστ' εὐδύς ἡ Μύνδος, λιμένα ἔχουσα καὶ μετὰ ταύτην Βαργύλια, καὶ αὕτη πόλις· ἐν δὲ τῷ μεταξὺν Καρύανδα λιμῆν, καὶ νῆσος ὀμάννυμος ταύτη, ἢ ᾠκονν Καρνανδεῖς. Πλησίον δ' ἐστὶ τῶν Βαργυλλίαν τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν τῆς Κινδυάδος κτλ.* Videmus igitur, a periplus huius auctore urbes, quae in hac parte orae Asiaticae nobilissimae eius ipsius aetate essent, commemorari omnes; nam supra scimus ab eo et Cnidum et Halicarnassum et Myndum commemoratam, ut nunc Barylia commemorantur, non tamen etiam Caryanda, quae media inter Myndum Baryliaque et in insula cognomine et in continenti sita erant in cuiusque vestigiis hodie est vicus Paschalimani, id est portus Paschae. Ut hoc addamus, in omnibus Strabonis codicibus scriptum est ita: *Καρύανδα λιμνη*, sed pro *λιμνη* auctoritate horum Scylacis verborum: *Καρύανδα νῆσος καὶ πόλις καὶ λιμῆν* ab editoribus nunc omnibus scriptum est *λιμῆν*. Sed iam Groskurdus recte animadvertit, tum etiam *ταύτη* in *τούτω* mutandum esse. Koräes scribi vult *καὶ νῆσος ὀμάννυμος· ταύτην ᾠκονν Καρνανδεῖς*. Si quidem, quod sane facillime fieri potuit, *λιμῆν* in *λιμνη* a librariis corruptus est, videtur sic existimandum esse, Strabonem, cum *ταύτη* scriberet, verbum *πόλιν* in cogitatione habuisse. Sed fortasse

σταδ. σν. Ἐπὶ Βαρβυλίων εἰς Ἴασόν¹ σταδ. σκ. Ἐπὶ Ἴασού
ἔπ' ἀκρωτήριον Ποσειδίου σταδ. ρκ. Ἐπὶ Ἴασού ἐπὶ τὴν Ἀκρί-
την² σταδ. σμ. οἰκεῖται κατέναντι Πάσσαλα πηγὴ εἰς Θενετὸν

Bargyliis ad Iason stadia 220. Ablaso ad promontorium Posidium stadia 120. Ab Iaso ad Acriten stadia 240. Incolitur e regione Passala

scriptura *λίμνη* pro vera habenda est. Nam portus Caryandensis potest palus fuisse, quae perangusto ore in mare se infundebat, ita ut tum palus tum portus diceretur. Mensuram *σν'* ~~falsam esse~~, vix est ~~quod significemus~~.

2) Cum neque scriptor certum ordinem locorum secutus sit nec mensurae apographi pro rectis haberi possint, difficile dictu est, idemne promontorium Posidium, cuius tum mentio fit, intelligendum sit; constat enim a Poseidone multa promontoria esse appellata, quamquam in hac asiaticae orae parte, circa quam hoc loco scriptor versatur, praeter illud, quod diximus, aliud novimus nullum, nisi quod est apud Samum, e regione insulae Nartheci. Sed praeter hanc altera hoc loco difficultas explicanda est, posita in addito καὶ Ἀγκιστρον. Corruptum si nihil a librario est, aut existimandum est, duo fuisse promontoria, admodum sibi propinqua, aut, quod probabilius nobis quidem videtur, promontorium Posidium cornu habuisse, quod propter similitudinem, quam uncini haberet, putassent Ἀγκιστρον appellandum esse. Ac si Milesiorum promontorium intelligendum est, id profecto plures habet quasi linguas, ut earum maxima poterit a forma sua appellari Ἀγκιστρον. Tum vero pro σν' scribendum esse μ', iam significavimus.

1) Hanc urbem Strabo dicit in insula continenti propinqua sitam esse habereque portum. Stephanus addit, insulam quo urbs dici nomine, sed is ipse Ἴασόνν scribit; altera tamen scriptura numo, qui restat, in quo est Ἴα-

σέων, stabilitur. Insula autem, ut verisimile est, alluvione Maeandro amne facta, nunc cum continente coniuncta est. In vestigiis veteris urbis vicus turcicus *Asyn Kale* conditus est. Numerus σκ' haud dubie nimis magnus est nobisque videtur is restituendus esse, qui statim sequitur, quamquam fortasse intervallum inter Iasum Posideumque maius etiam est quam quod est inter Bargylia et Iasum.

2) His verbis praeclare confirmatur, quod apud Agathemerum est, vol. II, ed. Hudson.: Ἐπὶ Ἀκρίτην νῆσον στάδια σλ'. Quo haec addidit Gronovius: Hoc nomine an fuerit [insula], videant alii. In MS. vidi Ἀκρίτην. Ista autem scriptura hoc quoque periplo confirmatur. Agathemero auctore a Drecano Coae insulae promontorio ad Acriten insulam triginta sunt et ducenta stadia, atque ab hac insula ad Corsias usque totidem, a quibus ad Ampelon Sami triginta. Ex his intervallis concludendum est, Acriten fere mediam inter Con et Corsias sitam fuisse, quapropter existimamus, supra Panormum e regione orae Milesiorum iacuisse, cumque nunc ad meridiem ab ostiis Maeandri quasi peninsula sit cumque sciamus alluviones in ista regione Maeandro amne maximas esse factas, quibus iidem etiam Lade insula nunc in continente sita est, cumque post dicatur ab eo fonte usque Miletum — nam ita pro *Μυλάσα* scribendum esse infra dicitur — stadia esse viginti, haec omnia cum ita sint, putamus, Acriten insulam paululum infra Miletum ia-

cuisse. Verba autem: *Οικείται κατέναντι Πάσσαλα πήγη* ita interpretatur: incolitur ex adverso insulae Passala fons, id est incolunt propter Passalam fontem. Sed quae sequuntur verba, ea integra non sunt, quamquam de eorum sententia non videtur esse, quod dubitemus, nam haud dubie voluit scriptor dicere: inde ab eo fonte descendi Miletum viginti stadiis. Fortasse in corrupto nomine *Θένετον* oppidulum latet, quod apud hunc fontem et in edito quidem loco conditum erat, cum *ἀποβῆναι* ab eo dicantur homines ad Miletum. Sed ut verissima tamen scriptura *εἰς Μύλασαν* prima specie videatur esse, facit nomen fontis Passalae, quod idem nomen navalis Mylassensium est. Nam apud Stephanum sic est: *Πάσσαλα, Μυλασσέων ἐπίνειον ὁ πόλιτις Πασσαλεύς*. Ac sine dubio id ipsum navale est, quod Pausanias dicit Mylasya ipsis octoginta abesse stadiis, is enim ita scripsit lib. VIII, cap. 10: *Θαλάσσης δὴ ἀναφαίνεσθαι κῆμα ἐν τῷ ἰερῷ τούτῳ λόγος ἐστὶν ἀρχαῖος ἑοικότα δὲ καὶ Ἀθηναῖοι λέγουσι ἐς τὸ κῆμα τὸ ἐν ἀκροπόλει καὶ Καρῶν οἱ ἔχοντες ἐς τοῦ θεοῦ τὸ ἱερόν, ὃν φωνῇ τῇ ἐπιχωρία καλοῦσιν Ὀγάα. Ἀθηναῖοις μὲν δὲ σταδίων μάλιστα εἰκοσὶν ἀφέστηκε τῆς πόλεως ἢ πρὸς Φαλήρω θάλασσα, ὡσαύτως δὲ καὶ Μυλασσέων ἐπίνειον σταδίων ὀγδοήκοντα ἀπέχον ἐστὶν ἀπὸ τῆς πόλεως*. Ac profecto sinus Ceramicus infra Mylasam tam longe in terram recedit (atque in eo ipso perangusto loco sive sinu quin fuerit istud navale, dubitandum eo minus est, quod hodie quoque, qui nunc Mylasam incolunt, eodem utuntur portu,) ut spatium inter urbem atque mare non maius quam stadorum ipsorum sit octoginta aut milliarum nostrae mensurae duo. Ac quis tandem dubitet, quin idem navale a Strabone quoque dicatur, qui scripsit haec: *Πλησιάζει δὲ μάλιστα*

τῇ κατὰ Φύσκον θαλάττῃ ἢ πόλις. καὶ τοῦτ' ἐστὶν αὐτοῖς ἐπίνειον Hunc Physcum autem supra vidimus situm esse in ora Lycia et ibi quidem, ubi nunc est portus, Turcarum lingua Mermer dictus, hucque Mylassa iter conficiat vix milliariis octo aut stadiis ducentis triginta. (Ea urbs hodie Melasso dicitur restantque eius monumenta non pauca.) Quamobrem non dubitamus, quin apud Strabonem loco allato sic scribendum sit: *τῇ κατὰ Πάσσαλα θαλάττῃ*. Nec ducimus praeter eundem esse aliquid aliud. Plinius, lib. V, cap. XXXVIII, Passalam in insulis Ceramicis sinus enumerat. Loquitur enim sic: *In Ceramico autem sinu Priaponesos, Hipponesus, Ύσυρα, Μυα, Lampsemandus, Passala, Crusa, Pyrrha, Sepiussa, Melano paulumque a continente distans Cinaedopolis*. Atqui interpretor Plinii hanc insulam navale Mylassensium fuisse dicunt, in quo tamen eos errare satis nobis ea argumento esse videntur, quae et Pausanias de isto dixit et Strabo. Existimanda est potius, hanc insulam non longe a continente, ubi Passala esset, distantem fuisse ab istaque accepisse nomen. Sed ut illuc revertamur, unde huc delapsi sumus, haec Passala, quae in intimo Ceramico sinu fuit sita, non potest esse ille fons Passala, de quo in periplo scriptum est, si modo insula Acrite eo, quo diximus, maris loco fuit. Et tamen additur: inde descendi Mylassam, quae urbs ab illa continentis parte, cui ex adverso Acriten insulam esse diximus, quam maximo dirempta spatio est. His de causis si nihil excidit, quod tamen non ita videtur esse, in hac sententia sumus, ut existimemus, pro *εἰς Μύλασαν* esse scribendum *εἰς Μίλητον*. Atque urbium nomina non solum corrupta esse in hoc apographo, sed etiam commutata, hoc afferimus exemplum, quod supra pro *Καρχηδόνι* scri-

ἀποβῆναι εἰς Μύλασσαν· σταδ. κ. Ἐκ τῆς ἀποβῆς τοῦ Ποσειδίου¹ εἰς Πάνορμον² σταδ. μ. Ἐκ τῆς ἀποβῆς τοῦ Πάνορμου εἰς Μίλητον σταδ. π.

fons in Tenedum unde descenditur stadiis 20. A Mylassam Posidio in Panormum stadia 40. A Panormo Miletum stadia 80.

ptum erat Χαλκήδων. Atque haec coniectura etiam eo confirmatur ordine, quem hic scriptor sequitur.

1) In hoc promontorium, quod nunc a nautis cap Arborga dicitur, illa exit quasi peninsula, ad orientem sinu Latmico, ad ceteras regiones cincta mari. Sed oppidum quoque, quod in eo conditum erat, ita appellatum est, ut testis est Plinius his verbis, lib. V, cap. 29: Ionia ab Iasio sinu incipiens numero sive ambitu litorum flectitur. In ea primus sinus Basilicus, Posideum promontorium et oppidum, oraculum Branchidarum appellatum, nunc Didymaei Apollinis, a litore stadiorum viginti. Initium Ioniae eodem videtur modo definire Strabo verbis his, XIV, p. 632: Ἔστι δὴ οὖν ἀπὸ τοῦ Ποσειδίου, τοῦ Μιλήσιων, καὶ τῶν Καραίων ὄρων μέχρι Φωκαίας καὶ τοῦ Ἐρμου τὸ μέρος τῆς Ἰωνικῆς παραλίας. (Emendatio Groskur-dii, pro ὄρων interpretati ὄρων, eo refutatur, quod re ipsa montes Cariae usque ad Posidium procedunt) Atque hic quoque locus Strabonis huc pertinet: Μετὰ δὲ τὸ Ποσειδίον τὸ Μιλήσιον ἐξῆς ἐστὶ τὸ μαντεῖον τοῦ Δινδυμείως Ἀπόλλωνος, τὸ ἐν Βραγχίδαις, ἀναβάντι ὅσον ὀκτώ καὶ δύοδεκα σταδίων κέ. Consulto scripsimus ὀκτωκαίδυόδεκα pro ὀκτωκαίδεκα, nam illam scripturam et habent libri manu scripti confirmatque Plinii numerus stadiorum XX. In scriptura Ποσειδίου Strabo et periplus consentiunt: Plinius secutus est scripturam Ποσειδίου.

2) Panormum portum Milesiorum fuisse et Thucydides testatur et Herodotus. Ille libro VIII,

cap. 24 haec narrat: Ἀθηναῖοι ταῖς εἰκοσιν ναυσὶν ἐν τῇ Λάδη ἐφορμούντες ἀπόβασιν ποιησάμενοι εἰς Πάνορμον τῆς Μιλήσιας. Χαλκιδεῖα δὲ τὸν Λακεδαιμόνιον ἄρχοντα μετ' ὀλίγων παραβοήσαντα ἀποκτείνουσι καὶ τροπαίον τρίτην ἡμέραν ὕστερον διακλύσαντες ἐστήσαν, ὃ οἱ Μιλήσιοι ὡς οὐ μετὰ κράτους τῆς γῆς σταθῆν ἀνεῖλον. Apud Herodotum autem haec legimus: libr. I, cap. 157: Οἱ δὲ Κομμαῖοι ἐγνωσαν συμβουλιῆς περὶ ἐξ θεῶν ἀνοῖσαι τὸν ἐν Βραγχίδαισιν ἦν γὰρ αὐτόθε μαντεῖον ἐκ παλαιού ἰδρυμένον, τῷ Ἰωνῆς τι πάντες καὶ Αἰολεῖς εἶδον χρῆσθαι· ὃ δὲ γᾶρος στήτος ἐστὶ τῆς Μιλήσιος ὑπὲρ Πανόρμον λιμένος. Quae Herodotea verba praeclare Chandlero confirmantur, qui refert, non longe a templo Branchidarum (in quo loco est hodie vicus turcicus, nomine Iota n) sinum esse perangustum, ad appellendas naves peraccommodatum, in quo etiam nunc conspicua sint vestigia castellorum praesidii causa aedificatorum. Atque in eandem sententiam loquitur Pausanias. libri quinti capite septimo: Τῷ δὲ Ἀλφείῳ τὸ αὐτὸ πάσχει καὶ ὕδαρ ἀλλ' ἐν Ἰωνίᾳ· τοῦτον δὲ ὕδατος πηγὴ μὲν ἐστὶν ἐν Μυκάλη τῷ ὄρει· διεξελθὼν δὲ θάλασσαν τὴν μεταξὺ ἀνεῖσιν αὐθις κατὰ Βραγχίδας πρὸς λιμὲν ὀνομάζομενον πανόρμου. Mensura quadraginta stadiorum inter Posidium et Panormum omnino pro vera habenda est, nec minus pro vera haberi debet ea, quae sequitur, octoginta stadiorum. Nam a templo Branchidarum, quod demonstratum est supra Panormum in monte conditum fuisse, Dallavaio teste (trav. to the Levant cet.) usque Mile-

Ἐπάνειμι πάλιν διὰ πόρου εἰς Μύνδον.

Ἀπὸ Πανόρμου¹ εἰς Μίλητον σταδ. τ'. Ἀπὸ δὲ τῆς Φαρμακούσης² εἰς Μίλητον σταδ. ρκ'. Ἀπὸ Μιλήτου εἰς Σάμον σταδ. τ'.³ Οἱ πάντες⁴ ἀπὸ Τελεμεσοῦ ἕως Μιλήτου σταδ. βφ'. Ἀπὸ τοῦ Ἀκάμαντος⁵ εἰς Κύπρον εὐώνυμα ἔχοντι εἰς Πάφον

Revertor rursus rectavia ad Myndum.

A Myndo ad Miletum stadia 300. A Pharmacusa ad Miletum stadia 120. A Mileto in Samum stadia 300. Universa stadia a Telmesso ad Miletum stadia 2500. Ab Acamante Cypri,

tum fere sunt octoginta stadia, quo spatio oppido paulum maius id est, quod a Choiseulio - Gouffier (Voyage pitt. cet. p. 178) ponitur, quamobrem iure existimavit Jordanus (is vir doctus res Milesias praeclare tractare coepit), Plinium in eo errare, quod a templo Apollinis usque Miletum centum dixerit octoginta esse stadia. Potest fortasse sic conici, maiorem numerum culpa librariorum praepositum esse minori.

1) Proclive est, ita statuere, negligentia librarii haec verba bis esse scripta addito peccato τ'. Sed tamen fortasse aliter existimare debemus. Primum enim librarium, qui non facile ullum vitium non admisit, in quod talis incurrere potest, tamen non deprehendas sententias bis scripsisse; deinde non intelligimus, quid sibi velint verba, quae sunt inscripta: Ἐπάνειμι πάλιν διὰ πόρον εἰς Μύνδον. Itaque existimamus, pro Ἀπὸ Πανόρμου esse scribendum Ἀπὸ Μύνδου. Denique ita si scribitur, etiam mensura CCC stadiorum convenit nec verba: Ἀπὸ δὲ τῆς Φαρμακούσης nescimus cur hoc loco posita sint. Mensura ρκ' vera putanda est.

2) Haec nunc Formaco dicitur. Sunt autem propter eam plures minores, quae et ipsae ita dici solebant. De illa haec apud

Stephanum: Φαρμακούσσα, δύο νῆσοι πλησίον Σαλαμίνος. Ἐστὶ καὶ ἄλλη ὑπὲρ Μιλήτου, ἐν ἣ' Ἄνταλος ἀνηρέθη. Τὸ ἐθνικὸν Φαρμακουσαῖος ἢ Φαρμακουσίος.

3) Haec mensura nimis magna est. Ad summum ducenta sunt stadia a Mileto Samum urbem.

4) Non alias nisi cum stadiorum ratio putatur, in hoc periplo στάδιοι usurpatum est. Numerus autem βφ' videtur rectus esse.

5) Non dicit scriptor, unde traiecerit in Cyprum insulam, sed praeceptum Horatianum secutus nos in res medias rapit; infra tamen accipimus, eum a Carpsia in promontorium transmisisse Anemurium. Quivis videt eis esse delendum. De Acamante autem apud Strabonem sic est, I. XIV, c. XIV: Ὁ δ' Ἀκάμας ἐστὶν ἄκρα δύο μάλιστα ἔχουσα καὶ ὕλην πολλήν, κείμενος μὲν ἐπὶ τῶν ἑσπερίων τῆς νήσου μερῶν, ἀνατείνων δὲ πρὸς ἀρκτους, ἐγγυτάτω μὲν πρὸς Σελινοῦντα τῆς Τραχελίας Κιλικίας ἐν διάματι σταδίων χιλίων πρὸς Σίδην δὲ τῆς Παμφυλίας χιλίων καὶ ἑξακοσίων πρὸς δὲ Χελιδονίας χιλίων ἑννακοσίων. Si quid conicere licet (cuiuscunque rei probabilis aliqua ratio reddi potest, id nostra quidem iudicio omittendum non est; et qui id ludere esse dicunt, ii nobis parum videre videntur) sed si quid

conficiendum est, unde hoc promontorium hoc Acamantis nomen acceperit, hoc suspicamus, cum, qui id circumvehi solebant, id silvis densissimis obtectum viderent et quasi mole eorum laborans, eos id ἀκάμας dixisse, quasi nunquam onere suo fatigaretur (quis nescit, multa esse propria locorum nomina ut ita dicam poetica?) sed cum id verbum etiam nomen proprium esset, factum esse postea, ut promontorium id ab Acamante quodam putaretur nominatum eamque obrem ὁ Ἀκάμος diceretur.

6) Inter Paphum urbem promontoriumque Acamantem nullum aut portum fuisse aut oppidum, Strabo quoque his verbis, quae paulo inferius, quam superiora sunt, significat: *Εἶδ' ὁ Ἀκάμας ἔστι μετὰ Πάφον.* Multo accuratius in hoc periplo Paphos descripta est quam a Strabone, qui tantum haec scripsit: *Εἶδ' ἢ Πάφος, κτίσμα Ἀγαπήνορος, καὶ λιμένα ἔχουσα καὶ ἱερά ἐν κατασκευασμένα.* Ac primum ea in periplo ad meridiem posita dicitur, quod ita intelligimus, ut collibus ad septentrionem cingentibus, ut ita dicam, acclinis esset; tum dicitur triplici instructa portu, quod vere dictum esse facile hinc intelligitur, quod ad occasum promontorium fuit, quo ad meridiem vergente magnus sinus portusque plures efficiebantur, quae ratio sinus simul ostendit, portum fuisse ab omnibus tutum ventis. Pauca nobis videntur de eo dicenda esse, quod hanc Paphum Strabo conditam ab Agapenore dicit, eum autem duce Arcadium fuisse revertentemque a bello Troiano huc appulsum esse, memoriae ab aliis proditum est. Saepe autem hoc mirati sumus, quod ea res, cum esset ita memoriae prodita, etiam credita est atque omnes ita scribunt, Paphum conditam esse ab Arcadibus. Paphum igitur veterem coloniam Phoenicum esse, cum alia docent tum

veneratio ac simulacrum deae Veneris. Tamen Venus per Graecos demum facta est, cum Phoenicibus dea esset alia, quam etsi Graeci, cum antiquis incolis consociati, pariter atque hi venerari coeperunt, tamen mox per eos, ut ita dicam, religio numinis alia facta est, sed tamen formam eius cuneo albo similem ii quoque retinuerunt. Conferatur Taciti hist. lib. II. c. 43. Haud fuerit longum, initia religionis, templi situm, formam deae, (neque enim alibi sic habetur) disserere. Simulacrum deae non effigie humana; continuus orbis latiore ambitu; Max. Tyr. diss. XXXVIII *Παφλοῖς μὲν ἢ Ἀφροδίτη τὰς τιμὰς ἔχει· τὸ δὲ ἄγαλμα οὐκ ἂν εἰκόσασαι ἄλλῳ τῷ ἢ πυραμίδι λευκῇ;* Servius ad Aeneid. libr. I. Apud Cyprios Venus in modum umbilici, vel, ut quidam volunt, metae colitur. Haec igitur constare putanda sunt, Phoenices novas sedes quaerentes ad litus Cypri, quod est ad occasum solis, appulisse et aliquo a mari spatio in monte (antiquissimi homines praesidii causa montes ad oppida condenda deligere solebant) oppidum condidisse idque nomine, quod simile esset Papho, nominavisse, nam id nomen Graeci ipsorum accommodarunt sermoni. Sed haud dubie factum est, ut etiam aliqui ibi, ubi postea nova Paphus fuit, propter summam opportunitatem loci navigandi ac mercaturae causa considerent. Cum vero posthac, id est aliquam diu post Troica tempora Graeci relictis, quas postremum habuerant, sedibus ad eadem loca venissent, partim eorum cum Paphiis habitare coeperunt, partim cum iis, qui ad portum conserarant, alii in agros concessere. Sed qua vel quibus nationibus hi Graeci fuerint et utrum uno tempore venerint an alii alio, has res vix investigari licet, sed eos Arcades fuisse eorumque duce Agapenore Troia eversa illuc venisse, id

σταδ. τ'. πόλις ἐστὶ κειμένη πρὸς μεσημβρία· ἔχει δὲ λιμένα τριπλοῦν παντὶ ἀνέμῳ καὶ ἱερὸν Ἀφροδίτης. Ἀπὸ Πάφου εἰς Νουμήνιον¹· νησὸς ἐστὶν ἔχουσα πήγην· ὁ δὲ πλοῦς βραχὺς·

id promontorium ad sinistram habenti, ad Paphum stadia 300. Urbs sita est ad meridiem. Habet autem portum triplicem, ab omni vento tutum, et templum Veneris. A Papho ad Numenium

eo nostra quidem sententia refellitur, quod diu post bellum Trojanum et tum quidem cum cetera quoque Asia Graecis, Graeciam relinquentibus, incoli coepta est. Nec vero magnam simul multitudinem venisse, hinc videtur nobis concludi debere, quod, ut apparet, cum Phoenicibus se coniunxerunt eorumque sive magistratibus sive regibus paruerunt. Namque hoc dicendum putamus, Phoenices patrium secutos morem unum ipsorum rebus praesse voluisse, qui tamen magistratus et hereditarius et pene regius erat. Diximus, cum Phoenicibus, qui ipsi quoque iam ad mare consedissent, postea etiam Graecos se homines coniunxisse. Quod primo perparvum oppidum cum navigatione et commercio propter summam opportunitatem loci divitiis cresceret, tum in campo montibus cincto positum multitudine eorum, qui illuc habitatum concedebant magis magisque augetur, ita quasi nova Paphos facta sic etiam nominata est, praesertim cum, quod certe factum est, in novam urbem rex nobilissimique concessissent. Sed quamquam etiam in hac templum Veneris extractum est, tamen quod erat apud veteres Paphios, perrexit religiosissime coli nec a Paphiis solum sed etiam a reliquis Cypriis, quorum id commune fuit sacrum, quo factum est, ut Palaepaphos, quamquam nova condita omnia illuc confluerent, non tamen plane desereretur. Ea fuit ibi, ubi nunc vicus Concleh est, apud quem etiam reliquiae antiquae urbis reperuntur.

Neopaphus autem nunc et ipsa vicus et plena rerum antiquarum vetus Baffa dicitur, nam nova Baffa mille passuum ad orientem ab illa condita est.

1) Vix potest dubium esse, quia hoc Numenium eadem insula intelligi debeat, quam Plinius recat Hierocepium. Contra Neopaphum, inquit, Hierocepia, contra Salamina Salaminiæ (scire licet insulae). Strabo autem haec Hierocepium num insulam dicat an oppidum, non satis liquet. Uno loco haec dicit: *Εἰς ἄκρα Ζεφυνία, πρόσρορον ἔχουσα, καὶ ἄλλη Ἀρσινόη, ἁπλοῦς πρόσρορον ἔχουσα· καὶ ἱερὸν καὶ ἄλλος· μικρὸν ἀπὸ τῆς θαλάττης καὶ ἡ Ἱεροκηπία. Εἰδ' ἡ Πάφος κέ;* altero haec: *Τί δὲ θεῖ τῶν ποιητῶν θανμάξεν, καὶ μάλιτα τῶν τοιούτων, οἷς ἡ πᾶσα περὶ τὴν φέσιν ἐστὶ σπουδῆ, τὰ τοῦ Δαμάστου συγκρίνοντες, ὅστις τῆς νῆσον τὸ μήκος ἀπὸ τῶν ἄρκτων πρὸς μεσημβρίαν ἀποδίδωσιν; ἀπὸ Ἱεροκηπίας, ὡς φησιν, εἰς Κλεΐδας; Οὐδὲ ὁ Ἐρατοσθένης ἐν αἰτιώματι γὰρ τοῦτον, οὐκ ἀπ' ἄρκτων φησὶν εἶναι τὴν Ἱεροκηπίαν, ἀλλ' ἀπὸ νότον· οὐδὲ γὰρ ἀπὸ νότον, ἀλλ' ἀπὸ δύσεως, εἶπερ ἐν τῇ δογματικῇ πλεονᾶ κείται, ἐν ἡ καὶ ἡ Πάφος, καὶ ὁ Ἀνάμας.* Priore loco non est dubium quin Hierocepis locus in continente Cypri dicatur, posteriore dubium est, praesertim cum etiam dicat *Ἱεροκηπία*, quamquam et tota ratione verborum idem qui ante locus significari videtur et etiam, si Strabo insulam intellexisset, id addidisset, sed tamen existimamus, et a Damasto et ab Eratosthene Hiero-

ὅταν δὲ ἐγγίσης τῷ νησίῳ, τὴν γῆν θλίβε δεξιὰ· σταδ. ρε'.
 Ἀπὸ Νουμηρίου εἰς Παλαίπαφον¹ σταδ. ρε'. Ἀπὸ Παλαιπάφου
 εἰς Τρητούς² ἀκρωτήριόν ἐστι· σταδ. ν'. Ἀπὸ τοῦ Κυριακοῦ³ εἰς

Insula est, quae habet fontem. Navigatio est brevis. Cum au-
 tem adpropinquaris insulae, a dextra preme terram. Stadia sunt
 125. A vetere Papho ad Treta stadia 50. Promontorium est.

cepiam intelligi insulam, tametsi in eius sunt situ falsi; etiam Clides, ad quas usque ab Hierocepia lineas ducunt, non promontorium nobis videntur, sed insulas intellexisse. Strabo si utroque loco putari posset intellexisse insulam, esset priore loco ita scribendum: μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς κέ, sed cum utroque loco eundem locum intellexisse videatur, hoc constat, eum errare. Nos autem sic existimamus, illam parvam insulam, quae contra Paphum esset, (est autem ibi insula teste tabula Pocockiana) proprie dictam esse Ν ν μ ἦ ν ι ο ν idque, ut nobis quidem videtur, propter formam rotundam; sed cum in ea esset hortus Veneris sacer (nam haec dea certe intelligi debet) dicta est νῆσος vel ἱεροκηπις vel ἱεροκηπία, ut ita dicam, sacrohortensis (heilige Garteninsel). Si tamen Straboni in eo fides habenda esset, τὴν Ἱεροκηπίδα locum fuisse in continente Cypri et fortasse pene in extremo quodam promontorio, posset existimari, insulam Hierocepiam, prope sitam, ab hac Hierocepi esse appellatam, sed huic sententiae cum alia tum maxime hoc refragatur, quod cum ἡ Ἱεροκηπις vix oppidum fuerit sed locus quidam sacer, genus femininum supplendo verbo πόλις non habet explicationem, habet supplendo νῆσος. Mensura ρε' recta putanda est.

1) De Palaepapho haec Strabo: Παλαίπαφος, ὅσον ἐν δέκα σταδίοις ὑπὲρ θαλάττης ἰδρυμένη, ὑφορμον ἔχουσα καὶ ἱερὸν ἀρχαίων τῆς Παφίας Ἀφροδίτης.

2) Post Curium apud Ptole-

maeum duo promontoria sunt, Φροῦριον et Ἀρέπανον; Strabo et tria habet promontoria et alia eorum nomina. Ita enim loquitur: Ἀρχὴ δ' ὄνν τοῦ δυσμικοῦ περιπλοῦ τὸ Κούριον, τοῦ βλέποντος πρὸς Ῥόδον· καὶ εὐδύς ἐστιν ἄκρα, ἀφ' ἧς δίκτυουσιν τοὺς ἀψαμένους τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος· εἰτα Τρήτα καὶ Βόσσουρα καὶ Παλαίπαφος. Non potest autem dubium esse, quin Strabonis Τρήτα hoc promontorium sit, quod in peripli apographo Τρίτοι dicitur. Quo etiam error Mannerti ceterorumque detegitur, Treta solum pro oppido habentium. Nihil saepius factum est, quam ut literae η et ι propter quandam similitudinem pronuntiationis inter se commutarentur, ut Τελμησσοῦς et Τελμισσοῦς, Φασηλις et Φασιλίς (etiam in apographo Φασιλίς scriptum erat, sed nobis invitis ab alio correctum est Φασηλις.) Sed fortasse Τρήτα recta forma est idque nomen a τρηάω ducendum, ut promontorium fortasse ita diceretur, quod et saxosum esset plenumque foraminum (porös). Tum tamen accentus in ultima ponendus esset. Si vera mensura est nec spatium a Palaepapho usque ad Treta promontorium maius quam quinquaginta stadiorum, cum inter utrumque locum etiam aliud fuisse promontorium statuendum sit, intelligere licet quam multis, promontoriis Cypri litora ac quam prope inter se distantibus instructa sint, ut insula summo iure etiam Cerastis id est cornuum plena dicta sit

3) Quam multa exciderint, non statuimus, sed aliquid certe exci-

ρ / τ α η τ ο ς
 μ ο ο . # 320

Μάθοντα¹ σταδ. ρν'. πόλις ἐστὶν ἀλίμενος ἀσφαλίζου τὸν τόπον. Ἀπὸ δὲ τοῦ Κυριακοῦ ἐπὶ Καργαίας² σταδ. μ'.

A Curiade ad Amathuntem stadia 150. Urbs est importuosa. Cave ab hoc loco. A Curiade autem ad Cargaeam stadia 40. Promon-

dit; nam certe locus indicatus erat, ad quem a Tretis et a quo quantisque spatiis navigari sole- ret. Est difficile statuere, Κυρια- κοῦ utrum corruptela librarii pu- tanda sit an in codice ita scri- ptum fuerit; nam posthac eodem modo Κρομμυακοῦ pro Κρόμμυον legitur. Neque enim negari pot- est, saepius in hoc periplo po- sterioribus reperiri formas nomi- num, quas etiam apud Hieroclem invenimus. Quidni enim factum sit, ut pro Κούριον aut Κρόμμυ- ον a posterioribus Κουριακὸν aut Κρομμυακὸν diceretur. Sed utcun- que ea se res habet, Κούριον pro- montorium videtur certe intelligi debere. Id autem a veteribus tum Κούριον tum Κουριάς dici- tur, cf. Strabo: εἶτα Κουριάς χειρρονησιᾶδης, εἰς ἣν ἀπὸ Θρό- νων στάδιοι ἑπτακόσιοι. Εἶτα πό- λις Κούριον, ὄρηον ἔχουσα, Ἀρ- γείων κτίσμα; atque perparvo in- tervallo post: Ἀρχὴ δ' οὖν τοῦ δυσημικοῦ περιπλου τὸ Κούριον, τοῦ βλέποντος πρὸς Ἔρδον. A Plinio et oppidum et promonto- rium dicuntur Curias, a Ptole- maeo promontorium Curium. Nos sic existimamus, initio in isto promontorio fuisse templum, no- mine Κούριον, id est ἱερὸν κού- ριον, sacrum virginale, a quo sa- cro post et oppidum, quod in vi- cinia eius conditum erat, ita ap- pellaretur et etiam promontorium, quod tamen postero tempore cre- bro etiam ab oppido (nam malim hoc dicere quam a templo) κου- ριάς appellatum est, id est ἀκρὰ κουριάς ab hocque promontorium.

1) In apographo Μαθούντα. In- colas huius urbis Scylax autoch- thones dicit, sicut etiam ab aliis posteriorum aetatum scriptoribus

Amathus antiquissima urbs Cypri dicitur. Herodoto teste, quem Strabo aliique sequuntur, condita ab Argivis fuit. Num omnium anti- quissima fuerit, nolim dicere, sed illud sine ulla dubitatione confirmarim, eam ex iis esse, quae primum conditae sunt. Putamus, primos incolas Phoenices fuisse et Aegyptios et hos ex eis nationibus quae Hyksos dictae sunt: nam summa religione se incolis tem- plum Adonidis Osiridis fuit, quo etiam factum videtur, ut Scylax Amathuntem ab autochthonibus diceret conditam. Cum processu temporis, (quo id autem tempore factum sit, pro certo dici ne- quit,) etiam Graeci huc venissent veteribusque se incolis commo- ciant (hos autem Graecos natione Argivos fuisse, proditum illud quidem memoriae est, sed non etiam pro vero existimandum: quis enim nescit, quibus nugis ar- gumentorum ducti logographi id coniecerunt) sed a Graecis urbis nomen, quod antea haud quibus aliud erat, graecum factum est ab ἀμαθῶ. Nunc sermone italico Limesolvecchio id est vetus Limesol dicitur, qui vicus quadraginta stadiis ab oppido ab- est Limesol. Amathuntem autem non habere portum, videtur id quidem a nemine veterum tra- di, sed confirmatur ab iis, qui hoc et priore saeculo ibi fuerunt. Mensura Cl. stadiorum fortasse recta est.

2) Fuit igitur periplo tante in- ter Curium atque Amathuntem promontorium Καργαία. Id apud neminem alium invenieris comme- moratum, ut, sitne verum no- men an non sit, statuere non li- ceat. Cum antea Amathus a Cu

ἀκρωτήριόν ἐστιν ἔχον λιμένα ὑφορμον καὶ ὕδωρ. Ἐκ τούτου Πηδαλίου¹ ἐπὶ νήσους² σταδ. π' πόλις³ ἐστὶν ἔρημος, λεγομένη

torium est, portum habens et stationem navium et aquam. A Pedalio autem ad insulas stadia 80. Urbs est deserta, dicta Am-

rio centum quinquaginta stadiis abesse diceretur, cuius mensuram intervalli veram esse suspicatus sumus, intelligitur, quam non longe haec Cargaea a Curio abfuerit, a quo tantum stadiis quadraginta abesse dicitur, si modo integer in apographo numerus est. Iam supra videbamus a Strabone promontorium Curiadae peninsulae dici simile idque quam rectissime ab antiquo geographo dicatur, Pocockii et descriptio docet et tabula. Si autem Pocockio fides habenda est urbsque Curium putanda ibi condita fuisse, in qua vicinia hodie vicus Episcopi est et murus summae antiquitatis reperitur, et si existimandum est, non modo ad Curium urbem sed etiam ab ea mensuras a scriptore esse descriptas, putamus, hoc promontorium Cargaeam id ipsum esse, quod hodie italico verbo Cap Gatto aut Gatte dicitur, in quo fuit monasterium Sancti Nicolai. Quamquam enim tota peninsula a templo supra illam extracto promontorium Curias dici solita est, tamen fieri etiam hoc potuit, ut aliud promontorium, quod ab eo ipso prominebat, praesertim si id portu et salo et aqua instructum esset, suum proprium nomen haberet. Atque huic opinioni nostrae etiam mensura, quae scripta est, suffragatur.

1) Vehementer dolendum est, tam multa in hoc periplo Cyprio sive librarii culpa excidisse sive quacunque alia re. Iam adversativa δὲ hoc loco declarat, omnia inde a Cargaea usque ad Pedalium interisse. Huius Pedalii Strabo quoque recordatur, qui haec addit: εἰτ' ἄκρα Πηδάλιον,

εἰς ἣν ὑπέρεκεται λόφος τραχὺς, ὑψηλός, τραπεζοειδής, ἱερὸς Ἀφροδίτης, εἰς ὃν ἀπὸ Κλειδῶν στάδιοι ἑξακόσιοι ὀγδοήκοντα. Cum Clides insulae ad septentrionem Cypri terminent, existimare debemus, Pedalion accipi a Strabone extremam partem insulae ad meridiem, quo eodem ratione stadiorum ducta ducimur. Hoc cum ita sit, quod hodie promontorium Garga aut etiam Graecia dicitur, id vetus Pedalium putandum est. Est id autem eius cum longi tum lati promontorii, in quod ad meridiem insula exit, cornu ad orientem spectans; quod enim cornu ad occasum spectat et ad meridiem, id est promontorium Throni id est Sedes. Recte autem iam Mannertus animadvertit, non id promontorium a poetis veteribus Idalium dici, (eam ob causam apud Strabonem pro Πηδαλίῳ scribi voluerunt Ἰδάλιον,) sed illum collem altum et similem mensae. Atque in hoc colle sine dubio etiam illud oppidum Idalium fuit, quod Plinius pridem interisse ait, istudque vel his Servii verbis: Idalium, Cypri nemus est, in quo oppidum breve, vel hac puerili confirmatur originatione nominis, quae apud Stephanum est: Ἰδάλιον, πόλις Κύπρου. Χρησμός γὰρ ἐδόθη, ὅπου ἴδοι τὸν ἄλιον ἀνίσχοντα, πόλιν κτίσαι. ὃ οὖν Χαλικήνωρ περιμῶν, τις τῶν σὺν αὐτῷ ἔφη, ἰδοὺ, βασιλεῦ, τὸν ἄλιον ἀφ' οὗ ἀνομάσθαι τὴν πόλιν.

2) In tabula Pocockiana operis videmus tres insulas, aliam supra aliam, quae tamen non videntur esse, quae a veteribus Salaminiæ dici solebant.

Ἀμμόχωστος· ἔχει δὲ λιμένα παντὶ ἀνέμῳ· ἔχει δὲ ἐν τῇ καταγωγῇ χοιράδας· διαφυλάττου. Ἀπὸ τῶν νήσων εἰς Σαλαμίνα¹ σταδ. ν'. πόλις ἐστὶ λιμένα ἔχει. Ἀπὸ Σαλαμίνας εἰς Παλαιάν²

mostos. Habet autem portum tutum ab omni vento; habet autem in aditu rupes. Esto cautus. Ab insulis ad Salamina stadia 50. Urbs est, quae habet portum. A Salamine ad Palaeam

3) Pleraque editiones Ptolemaei primum locum, qui sit a meridie in orientali litore insulae, habent promontorium Pedalium, pro quo tamen in editione Erasmi substituta Ἀμμόχωστος est, quod nomen ceterae omnes non habent. Videtur id autem ita factum esse, ut cum in antiquis libris scriptis utrumque quidem nomen inveniretur, sed numeri uni, librarii ponerent alius aliud nomen. Nec dubium potest esse, quin haec Ammochostus, hoc est arena accumulata, quam dixi solum in hoc periplo et in Erasmi editione Ptolemaei commemorari, ea sit urbs, quae nunc Famagosta aut Famagusta dicitur. Primum enim Crusius in libro Turcograecia inscripto p. 209 ait, hoc oppidum etiam tum ab incolis Graecis dici solitum τὴν Ἀμμόχουστον, alterumque argumentum hic noster periplus suppeditat, quod hoc est, in aditu portus scopulos esse, ut caute intrari debeat. Nam quamquam interpretatio germanica Pocockiani operis ut saepe alias ita hoc loco obscura est, hoc tamen indicari videtur, portum aliqua parte cingi rupibus. Hoc significandum est, in hoc periplo ἐκεῖ, quamquam id exspectes, nunquam poni, ut saepe, ut hoc loco, quo quae dicta sunt referri debeant, nescias. Quod additur, portum ab omnibus esse ventis tutum, id ita est, nam is ad septentrionem spectat.

1) Si ab Ammochosto putandus est cursus confectus, mensura est certe quinquaginta stadiorum. Communis opinio est, hanc Sa-

laminem a Teucro conditam esse, qui cum aliter atque cum patre pactus esset, Troia eversa sine fratre in Salamina redux factus esset, a patre patria prohibitus cum commilitonibus dicitur in Cyprum venisse, in eiusque insulae litore orientali alteram aedificavisse Salamina. Bella fabula, sed tamen non ita bella, ut fides ei ulla haberi debeat; nam rem totam finxerunt logographi. Sic se potius res habet. Initio in illa parte litoris Cypri Phoenices consederant quodamque a mari spatio oppidum in monte aedificarant, quod quia montem fere totum cingebat, a Graecis illuc venientes Κεφώνη dictum est; (nam quod eius phoenicium fuerit nomen, nescimus.) Numero advenarum maxime Graecorum postea aucto novam urbem condidere ad mare et locum quidem ad apprehendum aptissimo, quam ut alia quoque oppida, propterea quod essent in locis maritimis aedificata, Σαλαμίνα vocaverunt. Ac si quidquam originem urbis phoenicium probat, hoc probat, quod Lactantius lib. 1, cap. 21 haec narrat: Apud Cypri Salaminem humanam hostiam Iovi Teucrus immolavit, idque sacrificium posteris tradidit, quod est nuper Hadriano imperante sublatum. — Portus hodie sabulo impletus est vicusque, qui est ibi, vetus Famagusta dicitur.

2) Etiam Strabo habet inter Citium atque Amathuntem πολίτην, Παλαιάν καλουμένην, Pocockiusque dicit in ista se regione reliquias veterum murorum repe-

σταδ. ρκ.' Κώμη ἐστὶ καὶ λιμένα ἔχει καὶ ὕδωρ. Ἀπὸ Παλαιᾶς ἐπὶ τὸν Φιλεούντα σταδ. τ.' Ἀπὸ Φιλεούντος¹ ἐπὶ τὰ ἄκρα²

stadia 120. Vicus est et portum habet et aquam. A Palaea ad Elaeunta stadia 300. Ab Elaeunte ad promontorium [Clides] sta-

riri. Sed existimandum est, hoc quoque loco, quem auctor peripli significat, urbem fuisse, dictam Palaeam.

1) Hoc vix verum est nomen. Ptolemaeus supra Salamina ponit promontorium, nomine Ἐλαιάν. Quid? nonne Ἐλαιούντα scribendum est? Est perquam credibile, quod promontorium hodie Pedadicitur, id hunc Elaeunta esse. De mensura non iudico.

2) Quae haec ἄκρα sint, dubitari non debet. Sunt ἄκρα illud promontorium, quod ad orientem extrema pars insulae est. Strabo, qui promontorii mentionem facit, nomen addit nullum, sed illud appellatum esse Κλειδες, e pluribus licet scriptoribus intelligere, veluti ex Herodoto, qui. V. 108 haec dicit: Τῆδε δὲ νηυσὶ οἱ Φοίνικες περιέπλεον τὴν ἄκρην, αἱ καλέονται Κλειδες τῆς Κύπρου; atque ex his Hesychii verbis: Κλειδες ἄκρατεῖς, Κύπριον, quae verba corrupta recte sic emendavit Meursius: ἄκρα τῆς Κύπρου. Quod autem viri eruditi putarunt, etiam a Plinio id promontorium Clides dici, in eo falsi sunt. Nam is haec dixit: „Mare, quod praetenditur, aulona Cilicium vocant. In eodem situ insula Eleusa est et quattuor ante promontorium ex adverso Syriae Clides, rursusque ab altero capite Stiria.“ Est autem potius post Syriae interpungendum, ut Clides nomen quattuor sit, quae dicuntur, insularum. Nec profecto magis, quod idem viri docti putaverunt, Stiria promontorium est, sed item insula; est autem haud dubie intelligenda ea, quae nunc insula divi Nicolai propterea nominatur, quod in ea est monaste-

rium, in Nicolai honorem aedificatum. Si vero Plinius putavit, quod videtur recte ex verbis ejus concludi posse, Stiriam insulam ita ante alterum caput insulae, quod est promontorium Acamas, esse sitam, ut ea, quemadmodum Clides insulae ad orientem sunt extremae Cypri partes, ita extrema Cypri pars ad occidentem sit, in eo erravit; nam ibi non ulla est insula, sed Stiria intra illum magnum est sinum, qui promontorio Callinusa efficitur et promontorio Acamante. At tamen potest esse, ut Plinii verba interpretanda ita sint, ut Stiria vicina promontorio Acamanti esse dicatur. Sed ut ad Clides revertamur, hoc constat, hoc nomine a Plinio promontorium, de quo agitur, non esse appellatum, ex quo tamen non sequitur, hoc nomen promontorii ei ignotum fuisse, quamquam promontorium commemorat Dinaretumque dicit, ut haec probant verba: „Longitudinem Cypri inter duo promontoria, Dinaretum et Acamanta, quod est ad occasum, Artemidorus CII. D. Timosthenès CC (prodidit).“ Intelligimus, extremum insulae Cypri quasi cornu a Plinio dici Dinaretum. Nos autem putamus, promontorium Clides plura habuisse capita, quorum id, quod longissime ad ortum promineret, Romanorum temporibus appelleretur Dinaretum, quod verbum num a Graeco aliquo adjectivo verbali ducendum sit, vehementer dubitare licet. Quoquo autem modo id se habet, hoc dubium vix esse potest, quin Clides plura cornua aut capita habuerit, ita ut scripturam, quae est in apographo peripli, ἐπὶ τὰ ἄκρα veram

15
—
12.6

σταδ. ξ'. ὄρμοι εἰσὶ δύο, ὁ μὲν ἐπιγαρωπὸς, ὁ δὲ λευκός, ἔχον-
τες ἑκάτεροι ὕδωρ· ἐπίκειται δὲ ἐπάνω ἱερὸν Ἀφροδίτης·¹ ἐπί-
κεινται δὲ καὶ νῆσοι δύο² ἔχουσαι ἀμφοτέραι ἀνάπλους. Ἀπὸ
τοῦ Ἀνεμουρίου τῆς Κιλικίας ἐπὶ τὸν Ἀκάμαντα τῆς Κύπρου
σταδ. ψ.³ Ἀπὸ Ἀκάμαντος ἔχων δεξιᾶν τὴν Κύπρον εἰς Ἀρσι-
νόην⁴ τῆς Κιλικίας σταδ. σο'. πόλις ἐστὶ λιμένα ἔχει ἔρημον.
χημάζει βορέου. Ἀπὸ δὲ τοῦ Κρομνακοῦ⁵ ἐπὶ τὸ Μελα-

dia 60. Sunt duo portus. Alter est caeruleus, alter albus. Uter-
que habet aquam. Supra autem situm est templum Veneris. Ad-
iacent autem etiam duae insulae, quarum utraque habet aditum.
Ab Anemurio promontorio Ciliciae ad Acamantem promontorium
Cypri stadia 700. Ab Acamante dextram habenti Cyprum ad
Arsinoen, urbem Ciliciae, stadia 270. Urbs est. Habet portum
desertum. Hiberna a borea. A Crommyo autem ad Melabrum

esse putemus omninoque promon-
torium appellatum esse: die Spi-
tzen. Atque hoc confirmatur pe-
riplo ipso, in quo haec sequuntur:
ὄρμοι εἰσὶ δύο, ὁ μὲν ἐπιγάρωπος,
ὁ δὲ λευκός. Nam duplex portus
probat promontorium quosdam
quasi habuisse sinus. Pro ἐπι-
γαρωπὸς autem quin ἐπιγάρωπος
scribendum sit, non est dubitan-
dum, quamquam id ipsum vocabu-
lum a nullo videtur scriptore
esse usurpatum; sed ut ἐπλένωος
dicebatur, ita etiam ἐπιγάρωπος
dici potuit. Τὰ ἄκρα autem ab
hoc scriptore promontorium in-
telligi Clides, verbis efficitur eis
quae sequuntur.

1) Haec praeclare his Strabonis
verbis confirmantur: εἰτ' ἄκρα
καὶ ὄρος· ἢ δ' ἀκρόφεια καλεῖται
Ὀλυμπος, ἔχουσα Ἀφροδίτης Ἀκραί-
ας ναὸν, ἄδντον γυναιξὶ καὶ ἀό-
ρατον. Hoc quod his postremis
dictum est verbis, hinc nobis fac-
tum videtur esse, quod mysteria
quasi quaedam in templo Veneris
a viris celebrata sunt.

2) Idem Strabo dicit his ver-
bis: Πρόκεινται (τῆ ἄκρα) δὲ πλει-
σίον ἢ Κλειδες καὶ ἄλλαι δὲ πλει-
σους. Sed ante idem haec dixit:
Μήκος δὲ ἀπὸ τῶν Κλειδῶν ἐπὶ
τὸν Ἀκάμαντα περὶ σταδίων χι-

λίον τετρακοσίων ὁδεύοντι ἐπὶ
ἀνατολῆς ἐπὶ δύοσιν· Εἰσὶ δὲ αἱ
μὲν Κλειδες νησία δύο προκειμένα
τῇ Κύπρῳ κατὰ τὰ ἑωθινὰ μέρη
τῆς νήσου τὰ διέχοντα τοῦ Πυρά-
μον σταδίων ἑπτακοσίων. Hoc
igitur loco Strabo duas insulas
esse Clides dicit, quod idem
peripli auctor dicit, illo praeter-
ea alias plures. Plinius, ut supra
vidimus, quattuor Clides insulas
dicit, quod teste Pocockio ita est,
nam quattuor sunt insulae ante
promontorium Clides, quod nunc
a Divo Andrea dicitur, sed ear-
um duae non insulae, sed sco-
puli sunt, ex quo cognoscimus,
duas majores a Strabone com-
memorari et peripli auctore, quar-
um utramque portum habere pe-
ripli auctor solus veterum pro-
didit.

3) Pro ψ' fortasse φ' scriben-
dum est Nam Strabo a Crom-
myo promontorio ad Anemurium
dicit stadia esse CCCI, dicit, quod
quamquam intervallum brevius est,
quam quod est inter Clides et
Anemurium, tamen non est alte-
rum tantumdem.

4) De hac urbe diximus, cum
de periplo Ciliciae ageremus; sed
hoc additur, quod priore loco
hic scriptor non dixit, in portum

βρόν¹ σταδ. ν. ὄρμος ἐστὶ θερινός. Ἀπὸ Μελαβροῦ εἰς Σώλους σταδ. ἑ.⁹ πόλις ἐστὶν ἀλλήμενος. Ἀπὸ Κώλων εἰς Κυ-

stadia 50. Portus est aestivus. A Melabro ad Solos stadia 300. Urbs est sine portu. A Solis ad Ceryniam stadia 350. Urbs

Arsinoes non jam navigantes intrare, quumquam tutus a borea sit. Sed desertus portus desertam probat urbem.

5) Hoc constat a scriptore dici promontorium *Κρομμύον*, sed potest factum esse, ut id inferioribus temporibus etiam appellaretur *Κρομμυακόν*. A veteribus illud promontorium tum *ἄκρα Κρομμύον*, tum *ἄκρα Κρομμύων* scribitur, sed viri docti negaverunt *Κρομμύων* a veteribus dictum esse, nec vero etiam dici potuisse, cum promontorium non a copia caeparum nomen haberet, eamque ob causam scripturam *Κρομμύων*, quae est in omnibus, ut videtur, codicibus Strabonis, mutandam censuerunt in *Κρομμύον*. Est ita sane, ut promontorium, quia similitudinem caepae habere videretur, aut *ἄκρα Κρομμύον* diceretur aut *Κρομμύον*. Sed post etiam *ἄκρα Κρομμύων* dictum est, cum quamobrem hoc nomen datum promontorio esset non jam essent memores. Nunc id *Κορμαχίτι* appellatur.

1) Hoc oppidum sive promontorium a nemine commemoratur. Sitne igitur *Μελαβρόν* verum nomen necne, non potest dici. Estne id promontorium, quod a Ptolemaeo *Καλλινοῦσα* dicitur? errore, ut videtur, editores Ptolemaei scripsere *Καλλινοῦσα*; nam quoquo modo factum est, ut hoc promontorium *Καλλινοῦσα* diceretur, nomen a muliere aliqua, quae *Καλλινοῦσα* id est ingeniosa dicebatur, accepit.

2) Plura sunt, quae de hac urbe commemoranda putemus. Ac primum de ejus ortu dicemus. Strabo Solos conditos esse dicit a Phalero et Acamante Athenien-

sibus. Plura hac de re Plutarchus memoriae prodidit eo libro, quem de vita Solonis scripsit: "Ἐπειτα πλεύσας (Solon) εἰς Κύπρον ἀγαπήθη διαφερόντως ὑπὸ Φιλοκύπρου, τινός τῶν ἐκεῖ βασιλέων ὃς εἶχεν οὐ μεγάλην πόλιν, φημισμένην ὑπὸ Δημοφάντος τοῦ Θησεῶς περὶ τὸν Κλάριον ποταμόν, ἐν χωρίοις ὄχρωσις μὲν, ἄλλως δὲ δυσχερεῖσι καὶ φάυλοις κειμένην. Ἐπεισεν οὖν αὐτὸν ὁ Σόλων, ὑποκειμένον καλοῦ πεδίου, μεταθέντα τὴν πόλιν ἤδιονα καὶ μείζονα κατασκευάσαι καὶ παρῶν ἐπεμελήθη τοῦ συνοικισμοῦ καὶ συνδίκουσησε πρὸς τε διαγωγὴν ἀριστά καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ὥστε πολλοὺς μὲν οἰκήτορας τῷ Φιλοκύπρῳ συνελθεῖν, ζημῶσαι δὲ τοὺς βασιλέας. διὸ καὶ τῷ Σόλωνι τιμὴν ἀποδιδούς Ἀπειαν καλουμένην τὴν πόλιν πρότερον, ἀπ' ἐκείνου Σόλους προσηγόρευσεν. Plutarcho igitur auctore oppidum Apea, quasi mater Solorum, a Demophonte Thesei filio conditum est, Soli autem Solone suasore atque adiutore a Philocyprio Aepensium rege, cujus hospes sapiens ille factus erat. Nunc quaeritur, volueritne hoc Strabo dicere, Solos ipsos a Phalero et Acamante conditos esse, an hoc, ab his, non Demophonte, illam urbem antiquam Apeensem esse conditam. Dubitamus, Strabonem, si Solos Solone auctore conditos esse putaret, id taciturnum fuisset, qua re arbitramur, eum Solos ipsos a Phalero et Acamante conditos esse putavisse. Quae autem Plutarchus de Solone scripsit, quam omnino non de iis dubitatum olim sit, versus probant ii, quos Plutarchus ut a Solone ad regem Philocyprium scriptos affert. Sunt autem hi:

Νῶν δὲ σὺ μὲν Σολίοισι πολλὴν
 χρόνον ἐνθάδ' ἀνάσσω.
 Τὴν πόλιν εὐ καιοῖς, καὶ γένος
 ὑμέτερον.
 Αὐτὰρ ἐμὲ ξὺν νῆϊ θοῇ κλεινῆς
 ἀπὸ νῆσου
 Ἀσκηθῆ πέμποι Κύπρις ἰοστέ-
 φανος.

Οἰκισμῶ δ' ἐπὶ τῷδε χάριν καὶ
 κῦδος ὀπάξου
 Ἐσθλὸν καὶ νόστον πατριδ' ἐς
 ἡμετέραν.

Atque prorsus eadem narrat Hipparchus, qui in vita Arati haec dixit: Καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ἐν Κιλικία Σόλων οἱ πολῖται Σολεῖς ἀπὸ δὲ τῶν ἐν Κύπρῳ Σόλιοι μὲμνηται δὲ τούτων Σόλων, ἐν ταῖς Ἐλεγείαις ταῖς πρὸς Κυπρᾶνορα τὸν βασιλέα, ὃς συμβουλευθεὶς ὑπὸ Σόλωνος κτίσαι, τὴν πόλιν χάριν τοῦ ἀνδρὸς Σόλους ἀνόμασεν, ἀμοιβὴν ταύτην νέμων τῆς συμβουλῆς αὐτῶ. Quem regem Plutarchus Philocyprum dicit, eum Hipparchus Cypranora dicit, quod nomen idem atque illud significat. Alii reges Cypri Pasicypri et Aristocypri dicuntur, ut haec nomina non generis fuisse regii putemus, sed iis data regibus, qui ceteris rerum gestarum gloria excellissent. Quamquam vero de iis, quae Plutarchus tradit, vix dubitari posse videtur neque etiam dubitatum est, nos tamen negamus ea vera esse; nam incredibile est, quam nulla in his rebus fides veteribus habenda sit, Non etiam Hipparchus Solos Cilicios a Solone conditos dicit? Similitudo nominum Solonis atque urbis Solorum veteres induxit ut Solos Solone auctore conditos scriberent. Non sane quidquam momenti illi versus habere possunt, quos ad Philocyprum Solon scripsisse fertur: nam ii, si quidquam, non Solonis sunt sed alius cujuspiam. Res autem, ut nostra fert opinio, ita se habet. Graeci cum illic appulissent, ubi postea Soli fuerunt, a mari recesserunt sedemque aliquanto ab eo spatio statuerunt novamque

urbem a loco, in quo condita erat, altam appellaverunt. Nec dubitamus, quin jam ante adventum Graecorum Phoenices eadem loca incolerent, propter quos Graeci post conserderunt cum iisque se conjunxerunt. Hi autem advenae Graeci non Athenienses putandi sunt, sed Achivi. Atque hi illuc venerunt tempore illo, cum Dorienses ducibus Heraclidis Peloponnesum invaserunt ejusque incolas antiquos expulerunt. Fuerunt autem in primis Achaei, qui in Cyprum concesserunt; eorum enim quamquam magna pars, quae cum Doriensibus consociata, ante in Creta remansit, tamen alia pars aut recta aut e Creta navigavit in Cyprum. Neque enim fieri potuit, ut, cum neque in insulis maris Aegaei nec in Rhodo nec in ora Asiae minoris meridiana ulli coloni Graeci conserdissent, Graeci usque ad Cyprum navigaverint. Achivos autem, qui coloni in Cyprum navigavissent, imprimis fuisse, etiam hoc probat, quae isti ratione juxta Phoenices veteresque incolae conserderunt; nam acceperunt eorum sacra, parvum eorum regibus; indoles enim Achivorum ac natura quasi mollior fuit ejusque modi, ut ipsi cum aliis se consociarent: et tamen indolem Graecorum propriam ita conservabant, ut ea nunquam desideret esse Graeca. Id autem fiebat eo, quod, etsi cum aliena gente conjuncti erant, tamen maxime inter se ipsi vivebant itaque et sermonem ipsorum et mores quodam modo conservabant, omninoque ita omnibus rebus agere solebant, quemadmodum id proprium esset ipsorum indolis ac naturae. Ita quamquam non suam habebant civitatem, tamen in ea maxime cum suis vivebant, ut quod, ut ita dicam, Graecum in ipsis esset, id vigeret. Sed fuerunt etiam, qui ad mare navigationis et mercaturae causa considerent, quae quo citius crescebant ac florere inci-

ρηναῖον¹ σταδ. τν' πόλις ἐστίν· ἔχει ὕφορμον. Ἀπὸ Κυρηναίου εἰς Λάβαθον² σταδ. νν'. πόλις ἐστίν ἔχουσα ὄρμον.

est. Habet locum ad appellendum. A Cerynia ad Lapethum. stadia 450. Urbs est, quae stationem navium habet. A Lapetho

piebant, eo citius numerus incolarum augebatur, ut mox, ubi antea pauci habitabant, magna urbs oriretur. Ac tum etiam factum est, ut rex ipse ad comparandam classem propter aliaque commoda in hac nova urbe sedem suam constitueret. Ea autem nomen retinuit, quo initio locus, ubi processu temporis orta erat, appellabatur; is autem appellabatur *σόλοι*, quod in vicinia ferrum fodiebatur. Id cum ita sit, etiam aliter de scriptura *Σολοῦς* existimabitur, quae est in plurimis ac praestantissimis geographiae Strabonis codicibus, quam omnes editores inde a Casaubono rejiciendam putaverunt. Nam iste locus cum propter ferrum quod ibi inveniebatur *σόλοι* appellari soleret, non potuit non fieri, quin etiam *σολοίεις* aut contracto verbo *σολοῦς* diceretur. Eodem modo urbs *Ἀμαθοῦς* propterea dicta est ita, quod in loco sabuloso condita erat. Nec dubitandum est, quin eandem ob rem et qui *Soli* in Cilicia et qui in Sicilia erant ita nominati sint. Atque argumento sunt ea, quae Stephanus scripsit: *Σόλοι, Κιλικίας πόλις, ἣ νῦν Πομπηίου πόλις· Ἑκαταίος Ἀσία. Κεκλήθη δὲ ἀπὸ Σόλωνος, ὡς Εὐφορίων* — *Ἀνεκτίσθη ὑπὸ Πομπηίου καὶ μετωνομάσθη Πομπηίου πόλις· Ὁ πολίτης Σολεύς καὶ Σόλιος. Τὸ θήλυκον Σολοῦντις, ὡς ἀπὸ τοῦ Σολοῦς, Σολοῦντος; et statim post: Σολοῦς, πόλις Κιλικίας, ὡς Ἑκαταίος ἐν Εὐρώπῃ. Ἐκλήθησαν δὲ ἀπὸ Σολοῦντος κακοξένου, ὃν ἀνεῖλεν Ἡρακλῆς. Ὁ πολίτης Σολοῦντιος καὶ Σολοῦντινός μετὰ τοῦ ν' καὶ Σολοῦντινός καὶ Σολοῦντιός*

καὶ Σολοῦντιός. Denique hoc ut addamus, scriptura *Σόλοι*, quae est in apographo, aliqua tenus his verbis, Stephani confirmatur: *Μιονύσιος δ' ἐν τρίτῳ Βασσαρικῶν Σόλους Σώλειαν λέγει διὰ τοῦ α τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν διὰ τοῦ διφθόγγου. Nec tamen minus hoc loco *Σόλους* pro mendo putandum est.*

3) Haec mensura nobis videtur in π' mutanda esse. Quod statim additur, Solos non habere portum, id fortasse scriptoris tempore ita fuit, sed Pocockio teste oportet Solos aliquando non modo portum sed etiam navale habuisse.

1) Hujus urbis nomen a quovis fere scriptore aliter scriptum est. Apud Scylacem est *Κυρηνία*, apud Stephanum primum *Κορώνεια* dicitur, nam apud eum est: *Κορώνεια, τετάρτη πόλις Κύπρου; tum Κυρηνία*, nam ibi haec scripsit: *Πηγαί. παροικία Μεγαρέων. Οἱ οἰκητορες Πηγαῖοι. Ἔστι δὲ καὶ πόλις ἐν Κυρηνίᾳ τῆς Κύπρου. Dicunt quidem viri docti, etiam *Κορώνη* a Stephano dici hanc urbem, sed in eo falli nobis videntur; nam ista *Κορώνη*, quam Stephanus partem Salaminis fuisse dicit, omnium minime haec urbs est, de qua agimus. Sunt autem istius verba haec: *Κορώνη, πόλις Μεσσηνίας, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐβδόμῳ τοῦ καταλόγου. ὁ πολίτης Κορωνεύς καὶ Κορωναιεύς καὶ Κορωναῖος. Ἔστι καὶ Κορώνη, μοῖρα τῆς Σαλαμίνος, τῆς ἐν Κύπρῳ. Quis non videt, aliquam partem urbis Salaminis Coronen dictam esse idque Stephanum voluisse dicere? Cf. etiam Porphyrius de abst.: Ἐν τῇ νῦν Σα-**

Ἄπὸ Λαπάθου εἰς Καρπασαίαν¹ σταδ. τν. πόλις ἐστίν· ἔχει λιμένα μικροῖς πλοίοις· χειμάζει βορέου. Ἄπὸ Καρπασαίας ἐπὶ τὰ ἄκρα² σταδ. ρ'. ἐντεῦθεν μετέβημεν εἰς τὸ Ἄνεμούριον. Ὁ πᾶς περιπλους τῆς Κύπρου σταδ. ασν.³ Ἄπὸ τοῦ αὐτοῦ Κυριακίου⁴ εἰς τὸ Πηλούσιον σταδ. ρτ⁵. Ἄπὸ δὲ τοῦ Κήπου⁶ τῆς Κύπρου εἰς Ἀσκάλωνα σταδ. γτ'.

ad Carpasiam stadia 350. Urbs est. Habet portum parvis navigiis. Hiberna a borea. A Carpasia ad Clides stadia 100. Inde traiciebamus ad Anemurium. Tota circumvectio Cyprī est stadiorum 4250. Ab eodem Curiae ad Pelusium stadia 4300. Ab Cittio autem urbe Cyprī Ascalona stadia 1300.

λαμῖνι, πρότερον δὲ Κορωνίδι ὀνομαζομένη, νυνὶ κατὰ Κυπρίους Ἀφροδισίῳ ἐθύετο ἄνθρωπος τῆ Ἀγροῦλα τῆ Κέρκοπος. Apud Constantinum in catalogo urbium est Κυρηνία. Sed recte haud dubie in codicibus Diodori bibliothecae scripta est urbs Κερωνία, quam tamen scripturam male editores in Κυρηνία mutaverunt. Ptolemaei editiones praeter Erasmianam, quae Κερωνία habet, omnes habent Κερωνία. Mirum est, quod haec urbs, cujus etiam nunc et vestigia et nomen extat, a Strabone omīssa est. — Quamquam promontorium Crommyon, fere longissimum hujus litoris, quod circumnavigandum est, si quis Solis Ceryniam navigat, tamen ad hunc cursum conficiendum vix trecentis quinquaginta stadiis opus est.

2) Haec urbs media inter Solos et Ceryniam sita fuit, ut mirari subeat, cur ejus non ante Ceryniam scriptor hic mentionem fecerit. A Solis aberat triginta tria stadia terra proficiscenti; multo propius aberat a Cerynia, ita ut numerus νν' prorsus falsus sit. Fortasse scribendum est ν'. Urbs autem et Λάπαθος et Λάπηθος dicta est, quam posteriorem scripturam cum Plinio sequendum esse putavimus.

1) Haec urbs non eodem modo scripta a veteribus est, a Scylace Καρπάσια, a Dionysio ἢ Bassaricis teste Stephano Κάρπασος; ita a Constantino quoque; a Plinio Carpasium; a Strabone Καρπασία, quod fuit sine dubio nomen usitatissimum. Numus hujus oppidi descriptus in thesauro Goltziano inscriptus est ΚΑΡΠΑΣΙΕΩΝ, quem tamen apud Mionnetium non invenias.

2) Conferantur, quae supra diximus p. 289.

3) Multo major circuitus Cyprī est, quem teste Plinio Timosthenes ὀCCCXXVIII mill. pass., quae sunt stad. MMMMCCLXXX; Isidorus CCCLXXV m. p., quae sunt stad. MMMDCCL, prodidit. Quod cum ita sit, fortasse α mutandum est in δ,.

4) Desunt aliqua. De Κυριακίου cf. p. 291. n. 5.

5) Nec magis rectus est hic numerus. Hic quoque scribendum est δτ', tametsi promontorium Curias longissime in mare Aegyptium prominet.

6) In hac corruptela latet Κετίου. Numerus, qui sequitur multo major est, cum Strabo Citio Berytium MD stadia esse dicat.

Κρήτης περίπλους.

Ἀπὸ τοῦ Κασίου¹ ἐπὶ τὸ Σαμώνιον² τῆς Κρήτηςσταδ. φ'. ἀκρωτήριόν ἐστὶ τῆς Κρήτης ἀνέχον πρὸς βορὰν ἐπιπολύ· ἐστὶ

Periplus Cretae.

A Caso usque ad Sammonium Cretae stadia 500. Promontorium est Cretae, longissime ad septentrionem versus porrectum.

1) Scribendum est *Κάσου*, nam intelligenda est insula Casus.

2) Non satis recte viri eruditi de hoc nomine existimant, cum negent Salmonium, ut apud Strabonem libro decimo extremo in omnibus scriptum est codicibus, ferri posse. Neque enim dubitamus, quin initio promontorium, de quo agimus, *Σαλμώνιον* dictum sit idque vocabulum certi quid, quidquid id est, significet: nam fuit etiam oppidum Pisani agri, nomine Salmone; ac fortasse Salmonium etiam a Salmone, quod esset in promontorio oppidum, ducendum est, nam in actis apostolorum, cap. XXVII, v. VIII, hoc promontorium *Σαλμώνη* appellatur. Nec non Apollonius Rhodius IV, 1694. id *Σαλμωνίδα* ἀκρην dicit:

Κεῖνο μὲν οὖν Κρήτη ἐνὶ δῆ
κνέφας ἠλίζοντο
ἦρωες· μετὰ δ' οἷ γς νέον, φαέ-
θουσσαν ἐς ἠῶ
ἱρὸν Ἀθηναίης Μινωίδος ἰδρύ-
σαντο,
ῥῶδοι τ' εἰσαφύσαντο καὶ εἰσέβαν.
ὡς πεν ἔρετμοῖς
παμπρώτιστα βάλοιεν ὑπὲρ Σαλ-
μωνίδος ἀκρης.

quo scholiasta addit, hanc ἀκρην etiam *Σαλμώνιον ἀκρωτήριον* dici; idque Dionysius Periegetes tantum *Σαλμωνίς* dixit. Est igitur sic existimandum, antiquius ac proprium nomen promontorii fuisse *Σαλμώνιον*, e quo mutato λ in μ factum est *Σαμμώνιον*, quemadmodum Plinius scripsit, ex eoque *Σαμώνιον*. Ubi autem id si-

tum sit, non debet dubitari, cum etiam nunc id *Salomo* aut *Samoni* dici soleat; est autem id promontorium Cretae, quod in medio litore orientali longe in mare porrectum est idque ad septentrionem versus, ut recte dixit auctor peripli. Id autem ipsum Mannertum movit, ut hoc promontorium non id esse diceret, quod ejus nomen retinuit, sed quod nunc *Sidero* dicitur, quod sane et maxime et longissime ad septentrionem vergit, cui tamen opinioni cum nomen promontorii antiquum refragetur, tum quod Strabo dicit Salmonium et ad Rhodi insulas et ad Aegyptum vergens; nam promontorium *Sidero* omnium minime in Aegyptum vergit; denique quod longitudinem insulae ab occasu usque ad Salmonium metiuntur, quod eam ob causam fit, quod tabulis testibus Salmonium longissime porrigitur ad ortum. Templum *Veneris* quod in promontorio Samonio esse dicitur, religiosissimum fuit; nam haec *Venus Salmonia* fuit, per quam Cretenses publice jurare soliti sunt. Oppidum, quod ibi sine dubio olim fuerat cujusque nostra sententia nomen *Salmone* fuit, jam evanuerat hujus scriptoris tempore, sed portu, qui a borea tutus erat instructusque fonte, nautae uti perrexerunt. Videtur idem esse, qui hodie *Schigma* dicitur, quod verbum cum discidium aut scissuram significet, concludere licet hoc eum propterea appellatum esse, quod

δὲ ἱερὸν Ἀθηνᾶς· ἔχει ὕφορμον καὶ ὕδωρ· τὰ δὲ ἄλλα ἠφανισμένα. Ἀπὸ Σαμμωνίου εἰς Ἱερὰν Πύδναν¹ σταδ. π.' πόλις ἐστίν· ἔχει ὄρμον. ἔχει δὲ καὶ νῆσον· καλεῖται Χρῦσεα² ἔχει λιμένα καὶ ὕδωρ. Ἀπὸ Ἱερᾶς Πύδνης εἰς Βιένον³ σταδ. ο'. πολιδριὸν ἐστὶν ἀνεχόν τῆς θαλάσσης. Ἀπὸ Βιένου εἰς Λέβηναν⁴ σταδ. ο'. ἐκεῖ

Ibi est templum Veneris. Etiam habet portum et aquam; cetera autem evanuerunt. A Sammonio ad Hierapytnam stadia 80. Urbs est. Habet locum appellendi; habet vero etiam insulam, quae Chrysa vocatur. Ea habet portum et aquam. Ab Hierapytna ad Biennon stadia 180. Oppidulum est, supra mare positum. A Bienno ad Lebenam stadia 80. Contra

promontorium quasi a litore insulae scissum videtur. In ea ipsa scissura plures insulae jacent, antiquae temporibus Plotiae dictae, nunc Grades, saltem omnium maxima.

1) Ita nomen hoc a Constantino quoque scribitur, quod veteres Πύτνα scripserunt. Vocabulum autem πύτνα montem significat, quam ob rem urbs etiam Ἱερὰ πέτρα appellata est, quod nomen apud Ptolemaeum est, idque videtur etiam inferioribus temporibus fuisse usitatum, quod nunc etiam id oppidulum, quod propter antiquum conditum est, Girapetra sive Cirapetro dicitur. Fuit autem prope ab oppido collis, in quo Juppiter colebatur quique inde sacer dicebatur, sub cuius radicibus cum paullatim oppidum esset ortum, id ab illo sacro colle nomen accepit. Nec verum putamus, quod Stephanus dixit, Hierapytnam antea et Cyrbanta et Camiron esse appellatam, nam prius nomen Hierapytnenses eo ipsorum oppido vindicarunt, ut ejus originem ad Corybantum aliquem referrent, alterum eo, quod foedus cum Camiriis Rhodi insulae facturi hos simulata prisca consanguinitate eo facilius in hoc inducere volebant.

2) Haec insula etiam Gaudos nominata est; hodie ea et altera minor, quae prope jacet, Gaido-

ronissa sive Calderoni dicitur.

3) De hoc oppido haec excerpit Stephanus: Βιέννος, πόλις Κρήτης· οἱ μὲν ἀπὸ Βιέννου τοῦ τῶν Κουρήτων ἑνός· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς περὶ τὸν Ἀρη γενομένης βίας, ἣν ἐν ταῦθα δεδέσθαι φασὶν ἀπὸ Ὡτου καὶ Ἐπιάτου τῶν παίδων Ποσειδῶνος· καὶ μετρὶ καὶ νῦν τὰ καλούμενα ἑκατομόνια θύεται τῷ Ἀρει· Ὁ πόλιτις Βιέννιος. De istis gigantibus haec dixit Homerus Od. XI. 311.

Ἐννέωροι γὰρ τοίγε καὶ ἔννεα πῆχες ἦσαν

Εὖρος, ἀτάρ μήκος γε γενέσθη ἔννεόρηνιοι.

et Virgilius Aen. VI. 582 haec
Hic et Aloidas geminos, immantia vidi

Corpora.

Ab Hierocle hoc oppidum Bienna dicitur, mediaque esse inter Inatum et Hierapytnam, et ita situs ejus etiam in tabula est Peutingeriana, in qua triginta millibus passuum ab Arcadia et viginti m. ab Hierapytna abest. Quo accedit, ut nunc quoque vicus aliquo a mari, patio situs dicatur Βιάνο, quod nomen quin ab antiquo ducendum sit, dubitandum non est. Quapropter non recte ab Hoekio hoc oppidum in litore Cretae boreali collocatum est. Pro ó autem ró scribendum esse, in eo plane assentimur Pashleyo, Ang-

παράκειται νησίον ὃ καλεῖται Ὀξεῖα¹ ὕδωρ ἔχει. Ἀπὸ Λεβήνας εἰς Ἄλας² σταδ. κ'. Ἀπὸ Ἄλων εἰς Μάταλαν³ σταδ. ι'. Πόλις ἐστὶ καὶ λιμένα ἔχει. Ἀπὸ Ματάλης εἰς Σουλῖαν⁴ σταδ. ξξ'.

eam jacet insula, nomine Oxia. Ea aquam habet. A Lebena ad Thalassa stadia 20. A Thalassa ad Matalum stadia 300. Urbs est et portum habet. A Matalo ad Suliam stadia 65.

Io, qui peragrata tota Creta librum hunc edidit: Travels in Crete. 2 voll. Londini, 1837. 8. Cfr. vol. I. p. 278 sqq.

4) Sic etiam Pausanias et Ptolemaeus scribunt; Strabo Λεβήν, Λεβήνος. Haec Lebena fuit navale ac portus Gortyniorum, a quorum urbe abfuit stadia nonaginta. Apud oppidum Lebenaeorum fuit templum Aesculapii in modum templi Cyrenaiici ejusdem dei aedificatum, ut Pausanias scripsit in Corinthiacis, c. 26: Ἐν δὲ τοῦ παρὰ Κυρηναίοις τὸ ἐν Λεβήνῃ τῇ Κρητῶν ἐστὶν Ἀσκληπιεῖον, et Philostratus in vita Apollonii l. IV, c. VI: Προήει δὲ (ὁ Ἀπολλώνιος), πόθω τῆς Ἰδης, ἀνελθὼν οὖν καὶ τοῖς θεολογουμένοις ἐντυχῶν ἐπορεύθη εἰς τὸ ἱερὸν τὸ Λεβηναίων· ἐστὶ δὲ Ἀσκληπιῶν, καὶ ὡσπερ ἡ Ἀσία εἰς τὸ Πέργαμον, οὕτως εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο ξυνεφοῖτα ἡ Κρήτη, πολλοὶ δὲ καὶ Λιβύων εἰς αὐτὸ περαιοῦνται· καὶ γὰρ τέτραπται πρὸς τὸ Λιβυκὸν πέλαγος· Juxta Lebenam promontorium fuit, Leo dictum, idque Philostrato auctore ob hanc causam: Λεβηναίων δὲ τὸ ἱερὸν ὀνομάσθαι φασιν, ἐπειδὴ ἀκρωτήριον ἐξ αὐτοῦ κατατείνει, λέοντι εἰκασμένον. μῦθον δὲ ἐπὶ τῷ ἀκρωτηρίῳ ἄδουσι, ὡς λέων εἰς οὗτος γενόιτο τῶν ὑποβυγίων ποτὲ τῆ Ἰδέα.

1) Hanc parvam insulam neque a scriptore ullo commemoratam nec in ulla tabula descriptam vidimus.

2) Hoc corruptum nomen est, sed quod facile potest restitui; neque enim dubium est, quin idem oppidum ab hoc scriptore intelligatur, quod in plurimis codicibus

testamenti novi non recte Ἀλασσα scriptum est. Est autem in actis apostolorum, cap. XXVII, sic: Ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλιμώνην μόλις δὲ παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον τοὺς κάλους λιμένας· ὃ ἔγγυς ἦν πόλις Ἀλασσα. Iam Beda dixerat, pro Λασαιᾶ scribendum esse Ἀλασσαίαν eaque emendatio praeclare confirmata est Alexandrino novi testamenti codice, qui est in museo britannico, in quo scriptum est Ἀλασσα, ommissa a librario litera θ; nam ita sane videtur scribendum esse, cum etiam interpres, quem dicunt, vulgatus sic scripserit: „Et vix juxta navigantes venimus in locum quandam, qui vocatur Boni portus, cui juxta erat civitas Thalassa.“ Qui cum haud dubie in codice, quem interpretando secutus est, ita scriptum invenerit, non videtur de scriptura Θάλασσα dubitari debere. Et Stephanus quoque commemorat oppidum Thalassam, non addita tamen terra. Quae cum ita sint, videtur in hoc quoque periplo εἰς Θάλασσαν emendandum esse, tametsi scriptura codicis alexandrini Ἀλασσα videri potest hoc corrupto verbo Ἀλας confirmari. Mirari subit, cur auctor peripli non nomen portus ipsius, καλῶν λιμένων, commemorarit. Is hodie quoque a Graecis καλοῦς λιμένας, ab Italis autem Paleomolo dicitur. Mensura XX stadiorum recta videtur esse.

3) In Strabonis codicibus plurimis Μέταλλον hoc oppidum scribitur, sed in aliquibus corrupte-

ἀκρωτήριόν ἐστιν ἀνέχον πρὸς Μεσημβρίαν· λιμὴν ἔστι· καλὸν ὕδωρ ἔχει. Ἄπὸ Σουλήνας εἰς Ψυχέαν^α σταδ. ιβ'. Ἄπὸ Ψυχέας ἐπὶ τὸν Λάμωνα^β σταδ. ρν'. λιμὴν ἔστι· καὶ πόλιν ἔχει δὲ ὕδωρ. Ἄπὸ δὲ Πύδνης^γ ἐπὶ τὸν Ψυχέα σταδ. τν'. λιμὴν θερινὸς καὶ ὕδωρ ἔχει. Ἄπὸ Ψυχέων ἐπὶ Ἀπολλωνιάδα^δ σταδ. λ'. Ἄπὸ Ἀπολλωνίας (leg. Ἀπολλωνιάδος) εἰς Φοίνικα^ε σταδ. ρ'. πόλις ἔστιν· ἔχει λιμένα καὶ νῆσον. Ἄπὸ Κλαυδίας^ς εἰς Φοίνικα σταδ.

Promontorium est ad meridiem prominens: id portum habet et aquam pulcram. A Sulia ad Psychion stadia 13. A Psychio ad Lamona stadia 150. Portus est et oppidum habet et aquam. Ab Hierapytna autem ad Psychion stadia 350. Portus aestivus est et aquam habet. A Psychio ad Apolloniam stadia 50. Ab Apollonia ad Phoenicem stadia 100. Urbs est. Ea habet aquam et insulam. A Claudia ad Phoenicem stadia 300. Habet urbem

lae sunt: *Μέταιον* et *Μάταιον*. Cum vero apud Ptolemaeum *Ματαλία* et in hoc periplo *Μάταλα* scriptum sit cumque *Μάταλον* facillime mutari potuerit in *Μέταλον* propter vocabuli creberrimum usum, putamus scribendum esse εἰς *Μάταλον*, quo accedit hoc, ut nunc quoque et promontorium, juxta quod Matalon situm fuit, *Ματάλα*, et oppidum *Castro Matala* aut *Castro hellenico* dicatur; namque ibi vestigia sunt antiquitatem prae se ferentia. Sunt enim camarae in rupem incisae, quae apothecae videntur fuisse et aedes partim in rupem incisa partim lapidibus extracta: ea *Divae Mariae* dicitur: in alia partē sunt sepulcra, in rupem incisa, in quibus plurimis duae aedes sunt, altera pone alteram in aedisque interioris utroque latere parietes habent loca apta ad accipienda funera, uti etiam sub solo videntur posita fuisse funera. Cfr. Pocock. T. II. p. 346. Hoc autem *Matalum* alterum navale *Gortynensium* fuit. Mensuram oportet esse falsam. Si quis conciat π', ea recta sit mensura.

1) Hoc promontorium portusque *Sulia* sive *Sulena* non

commemoratur ab ullo alio scriptore. *Pashlejus* in hac opinione est, ut putet, hanc *Suliam* ibi fuisse, ubi nunc est *Hagio Galene*, portus primarius oppidi, nomine *A mari*. Mensura *LXXXV* stadiorum in hunc locum convenit.

2) Non dubitandum est, quin pro *Ψυχέα* scribi debeat *Ψύχιον*, nam sic et *Ptolemaeus* scribit et *Stephanus*, apud quem sic est: *Ψύχιον, τόπος Κρήτης, ἐν ᾧ πόλις ἦν ὁμώνυμος. Τὸ ἔθνηκόν Ψυχιεύς, ὡς τοῦ Νότιον Νοτιεύς καὶ Δούλιχον Δουλιχεύς*. *Pashlejus* putat, hoc *Psychion* ibi fuisse, ubi nunc *Kastri* est, in quem situm mensura *XIII* stadiorum, quae in periplo est, bene eodem auctore quadrat.

3) A nemine praeterquam in hoc periplo hujus portus oppidique mentio fit.

4) Est *Hierapytna* intelligenda, quare etiam τν' rectus numerus haberi potest.

5) Haec *Apollonia* a nemine commemoratur; quam commemorant ceteri scriptores, ea in litore opposito multoque ad ortum magis posita fuit.

6) A *Ptolemaeo* urbs dicitur *Phoenix*, portus autem *Phoenicus*,

τ. ἔχει πόλιν καὶ λιμένα. Ἀπὸ Φοινίκης εἰς Τάρρρον¹ σταδ. ξ. πόλις μικρά ἐστιν· ἔχει ὄρμον. Ἀπὸ Τάρρρου εἰς Ποικιλασσὸν σταδ. ξ.² πόλις ἐστὶ καὶ ὄρμον ἔχει καὶ ὕδωρ. Ἀπὸ Ποικιλασ-

et portum. A Phoenice ad Tarrham stad. 60. Oppidum parvum est. Habet locum appellendi. A Tarrha ad Poecilasson stadia 60. Urbs est et locum appellendi habet et aquam. A Poecilasso ad Syiam stadia 50. Urbs est et portum habet peroppor-

supra quem aliquo spatio posita urbs fuit. A Stephano urbs quoque Phoenicus dicitur. Cum hoc periplo Strabo consentit, apud quem sic est: Τὸ δὲ ἔνθεν ἰσθμὸς ἐστὶν ὡς ἑκατὸν σταδίων, ἔχον κατοικίαν πρὸς μὲν τῇ βορρῆῳ θαλάττῃ Λιφίμαλλον· πρὸς δὲ τῇ νοτίῳ, Φοίνικα τῶν Λαππέων. Mensura re-cta est.

7) Haec insula a Ptolemaeo dicitur Κλαύδος, a Plinio, IV, 12, Gaudos. Hodie Graecis Gaudos, Italis Gozzo dicitur. Sunt duae aliae minores, quarum una ad occasum e regione huic Claudio jacet eamque ob causam Antigavdo sive Antigozzo dicitur.

1) Quin oppidum Tarrha intelligendum sit, non potest esse dubium; id autem quamquam a ceteris omnibus scriptum est Tarrha, tamen non negaverim, hanc nominis formam, quae est in hoc periplo, fuisse usurpatam. Nam Tarsus, nomen urbis Tarsi, videtur nobis eandem ob causam, quaecunque ea fuit, illi esse datum atque huic Tarrhae sive Tarrho. Haec autem Tarrha quondam celeberrima fuit veneratione Apollinis, qui inde Tarrhaeus appellatus est. Etiam Lucillus grammaticus, Tarrhaeus appellatus, fuit ex hoc oppido oriundus. Fuit autem Tarrha ibi posita, ubi est hodie vicus Hagio Ruméli, admodum prope a litore, ut quae supersunt vestigia veteris oppidi declarant. Quamobrem Hoeckius falsus est, cum diceret, Tarrhan mediterraneam fuisse urbem, quod

omissis reliquiis cum huic periplo, in quo tamen ille vir doctus ullam esse auctoritatem negavit, tum vero Ptolemaeo, Tarrham in maritimis locis referenti, non erat consentaneum. De illis autem reliquiis Tarrhaeis Buondelmonti, sacerdos etruscus, qui quatuor abhinc saeculis Cretam Venetis dominantibus peragravit, haec scripsit: „Portum antiquae urbis desolatum — hodie Romelum — ingentem aspicio templum in subversione volutum, quo omnia genera marmorum — sine ordine jacent. Aspicio idolorum sine capitibus busta et ab altero latere templi caput Veneris vel Dianae inveni, quod super omnia pulcherrimum videbatur. — Columnae cisternaeque cum hedificiis amplis omnia patescunt. Cernimus nimis deletas Graecae literas scriptas, sequimur deinde eas, heu scissum erat, sed per conjecturas sic cernere potui: Munda pedem, vela caput, et intra. Quae inscriptio templi, quod merito suspicamur Apollinis fuisse, ut Buondelmonti dicit, si ita se habuit, idem mos fuit id ingredientium, qui templum Britomartis: nam Solinus haec tradit capite XI. „Cretes Dianam religiosissime venerantur, Britomartem gentiliter nominantes, quod sermone nostro sonat virginem dulcem. Aedem numinis praeterquam nudus vestigia nullus licito ingreditur. Ea aedes ostentat manus Daedali.“ Nunc Pashleio auctore paucae admodum reliquiae veterum aedifi-

σοῦ εἰς Σύβαν¹ σταδ. ν. πόλις ἐστὶ καὶ λιμένα καλὸν ἔχει. Ἐπὶ Λισσοῦ² εἰς Καλαμύδην³ σταδ. σν. Ἐπὶ Καλαμύδης εἰς Κριοῦ Μέτωπον σταδ. λ. ἀκρωτήριόν ἐστιν ὑψηλόν· ἔχει ὕδωρ καὶ ὕφορμον. Ἐπὶ Κριοῦ Μέτωπον περίπλο υς εἰς Βιένον⁴ σταδ. ιβ. λιμένα ἔχει καὶ ὕδωρ. Ἐπὶ Βιένου εἰς Φαλάνσαραν (sic)⁵ σταδ.

tunum. A Lisso ad Calamyden stad. 250. A Calamyda ad Criumetopon stad. 30. Promontorium est altum. Habet aquam et locum appellendi. A Criumetopo circumnavigatur ad Biennum stadiis 12. Portum habet et aquam. A Bienno ad Phalasarnam stadia

ciorum reperiuntur. Tarrha fuit autem posita ubi vallis a mari se aperit, per quam fluviolus in mare infunditur.

2) Mensura stadiorum sexaginta minor existimanda est ac fortasse scribendum ρξ. Nam Poecilassus, quae a Tarrha sexaginta stadia abesse dicitur, vix tertia parte hujus intervalli ab ea abest. Pro Poecilasso apud Ptolemaeum, qui solus praeter hunc scriptorem huius oppidi recordatur, scriptum est Ποικιλᾶσιον. Ubi id autem positum esset, cognovimus Pashlejo, qui dicit, prope vicum Trypeten (quod nomen a rupe excavata ortum est; est enim Trypete et promontorium et vicus;) non modo reperi paullum antiquorum aedificiorum, sed etiam esse vicum, qui Βουκολιάσι appelletur, quod nomen non injuria antiquum ei nomen conservare videtur.

1) Scribendum est Σνίαν, Cf. Stephanus, Σνία, πόλις μικρὰ Κρήτης, ἐπίνειον οὐσα τῆς Ἐλύρου. ὁ πολίτης Σνιάτης καὶ Σνιεύς. Hodie is locus Sui a dicitur. Positus est autem ad parvum sinum et fluviolum in eum se infundendem. Restant nonnulla monumenta antiquorum incolarum.

2) Excidit aliquid, sed haud dubie nihil praeter mensuram, quae esset inter Syiam, Lissumque et huius ipsius urbis descriptionem, nam parvo spatio abfuit Lissus a Syia. Lissus autem,

quod a Pashleio discimus, posita fuit ad vicum, qui nunc Kyrko vel Kyriako dicitur, ad occidentem a promontorio, Flomi dicto. Est ibi sinus fluviisque in eum se infundens,

3) Haud dubie verba exciderunt, quibus quid Calamyde esset descriptum erat. Ad occasum si progredimur Lisso, promontorium est perangustum nec longum, nomine Selino, sed propter castellum Venetorum, quod in eo fuit, Selino Kasteli dici solet. Apud hoc castellum reliquiae columnarum vasumque et aliarum rerum reperiuntur, quae etsi fortasse temporum sunt Venetorum, tamen et natura loci facile adducimur ut credamus, hoc loco hoc quod in periplo dicitur oppidum Calamyden positum fuisse. Numerus σν omnino falsus est; fortasse scribendum est ξ' vel π'. Plane recte autem qui sequitur numerus λ' se habet, si quo loco diximus sitam fuisse Calamydem, vere id diximus, Nam parvo intervallo sequitur promontorium, quod veteres caput arietis vocaverunt. Nunc Krio dicitur.

4) Haec igitur altera Biennus est; quae cum a capite arietis tantum duodecim abesse stadia dicatur, existimandum est eam fuisse ibi positam, ubi statim inde ab illo promontorio parvus sinus est, qui videtur perquam aptus ad appellendum esse.

σξ'. ὄρμος ἐστὶν ἐμπόριον πόλις παλαιὰ νῆσος δὲ ἀπὸ σταδ. ξ'. Ἰουσαγόουρα¹ βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς ἔχει λιμένα· ἔχει δὲ ἱερὸν Ἀπόλλωνος ἐν τῷ λιμένι· ἔστι δὲ καὶ ἄλλη νῆσος ἀπὸ σταδίων γ' καλεῖται Μέση καὶ ὄρμον ἔχει· ἡ δὲ τρίτη καλεῖται Μύλη²· ὁ δὲ πλοῦς βαθὸς ἀγωρᾶν³ ἔχει. Ἀπὸ Μύλης ἐπὶ Τρητὸν⁴ σταδ. ν' ἀκρωτήριόν ἐστὶ τετραγήμενον κατὰ Κρημνὸν τῆς Κρήτης. Ἀπὸ τοῦ Τρητοῦ εἰς Ἄγνεϊον⁵ σταδ. ν' λιμὴν ἐστὶ

260. Locus appellendi est et emporium et urbs antiqua. Abest insula stadia 60, Musagores dicta et ad ortum spectans et habens portum, in quo est templum Apollinis. Est etiam alia insula, quae abest stadia 3. Ea vocatur Media et portum habet. Tertia autem insula Myla dicitur. Cursus autem profundus habet. A Myla ad Tretum stadia 50. Promontorium est Cretae, perforatum ac silvis obtectum. A Treto ad Agneum stadia

5) Εἰς Φαλάσαρνα scribendum est, nam ita ab omnibus haec urbs dicitur. Scylax haec dicit: Διάπλους δὲ ἀπὸ Λακεδαιμόνος, ἕως ἐπὶ τὸ ἀκρωτήριον τῆς Κρήτης, ἐφ' οὗ ἐστὶ πόλις Φαλάσαρνα, ἡμέρας δρομός. Situm Phalasarorum, quo progressus est Pashlejus, nunc accurate novimus. Posita enim fuit haec urbs ad vicum, qui nunc dicitur Kutri. Strabone auctore intervallum inter Phalasarνα et Criumetopon est ducentorum stadiorum.

1) Plinius sic dicit, IV. c. 61: circumvectisque Criumetopon, tres Musagorae appellatae. Intelligimus, pro Ἰουσαγόουρα scribendum esse Μουσαγόουρα, sed ex hoc periplo simul discimus, qua re haec insula ita sit appellata. Nunc Elaphonesi (id est insula cervorum) dicitur. Cum Plinius tres esse dicat, sumendum est, duas minores majori adjacentes esse eamque ob causam eodem dictas nomine. Quam id saepe factum sit, non est quod probem.

2) Apud Plinium l. l. sic est: „Reliquae (insulae) circa Cretam ante Peloponnesum duae Corycae, totidem Mylae.“ Contra Phalasar-nam tres sunt insulae, quarum

duae ad austrum sitae sunt, tertia ad septentrionem. Illarum quae infra alteram jacet eaque major est, nunc Prasonesi dicitur, quae supra hanc Megalonesi, quamquam illa major est, quae autem ad septentrionem est nunc Petalida dicitur. Pashlejus insulas Prasonesi et Megalonesi eas putat esse, quae a Plinio dicuntur duae Mylae. In eo errare nobis videtur; namque existimamus, eam insulam, quae Prasonesi dicitur, eam esse, quae in hoc periplo media dicitur; quae autem nunc Petalida dicitur, eam, quae in hoc periplo Myle, ac fortasse factum est, ut etiam illa media Myle diceretur, quam ob causam a Plinio duae dicuntur esse Mylae. Atque in hanc nostram opinionem etiam nomina et antiquum et recens faciunt; nam utrumque videtur insula propter formam accepisse. Ut hoc addamus, hae tres insulae nunc a Cretensibus τῆς ἀκτῆς τὰ νησία dicuntur.

3) Quid pro hoc verbum substituendum sit, difficile dictum est. Nam Mylam forum habuisse, scriptor non potest dixisse, cum id non conveniat cum sententia. Li-

ἔχων ἱερὸν Ἀπόλλωνος· ἔστι δὲ ἐσώτερος κόλπος καὶ καλεῖται Μαρτίλος καὶ ὕδωρ ἔχει. Ἀπὸ Ἀγνείου εἰς Κίσσαμον⁶ σταδ. π' πόλις ἐστὶν ἐν κόλπῳ κειμένη· ἔστι δὲ λιμὴν· ἔχει καὶ ὕδωρ. Ἀπὸ Κισσάμου ἐπὶ τὴν Τύρον⁷ σταδ. κε' ἀκρωτήριον ἐστὶν ὑψη-

50. Portus est habens templum Apollinis. Est autem interior sinus. Is dicitur Martilus habetque aquam. Ab Agneo ad Cissamuni stadia 80. Urbs est, posita intra sinum. Est autem portus; habet etiam aquam. A Cissamo ad Tityrum stadia 25. Pro-

benter fatemur, nos nescire quid scribendum sit, nisi forte ἀγωγὴν substituendum idque interpretandum sic, tractum maris, qui usque ad insulam sit, et profundum esse oportereque teneri a nautis.

4) Hoc promontorium solus periplii auctor habet. Ut nostra fert opinio, idem promontorium est, quod a Ptolemaeo Κώρνηκος dicitur. Necessae est paulo fusius hac de re ut disseramus, quod geographi putaverunt, Corycum idem promontorium esse, quod a Strabone Κίραμος dicitur. Est autem sic apud eum, lib. X, p. 474: Τῶν δὲ ἀκρων τὸ μὲν ἐσπέρειον ἐστὶ τὸ περὶ Φαλάσαρνα, πλάτος ἔχον διακοσίων σταδίων καὶ εἰς δύο ἀκρωτήρια μεριζόμενον ὧν τὸ μὲν νότιον καλεῖται Κριοῦ μέτωπον· τὸ δ' ἀρκτικὸν Κίμαρος, τὸ δ' ἔξω τὸ Σαμῶνιον ἐστίν, ὑπερπίπτον τοῦ Σοννίου οὐ πολὺ πρὸς ἔω, et infra p. 475: Ἔστι δ' ἀπὸ τῆς Κυθηναίας ἐπὶ τὸ Κριοῦ μέτωπον δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν πλοῦς· ἀπὸ δὲ Κιμάρον ἐπὶ Μαλέαν εἰςὶ στάδιοι ἑπτακοσίοι κ. τ. λ. Hoc igitur promontorium quamquam non apud quemquam alium sive scriptorem sive geographum commemorari commemorimus, tamen quin et nomen verum et res ita se habeat, dubitari non posse, paucis demonstrabimus. Extrema pars, qua Creta ad occasum septemque triones terminatur, a Strabone dicitur Κίμαρος, a Plinio autem Corycus. Sed Corycus, quod Ptolemaeus quoque affert, non

totum promontorium est, sed pars promontorii; nam ab eo ad occidentem lingua porrigitur, quae propter similitudinem sacci κώρνηκος dicebatur in quaque Ptolemaeo teste etiam civitas fuit. Sed ea ipsa lingua, ut credendum est, Τρητὸς dicta est, cum quasi a continente fuerit abscissa. Ita etiam Cypri promontorium fuit, nomine Τρητά, quod verbum ibi minus recte explicavimus. Atque eandem ob causam, quod a veteribus illa lingua et κώρνηκος dicta est et Τρητὸς, nunc ab incolis Τηγάμι, id est Bratpfanne, dicitur. Civitatis vero, quae olim fuit ibi, reliquias invenit ac perscrupsit Buondelmonti apud Cornelium in Creta s a c r a p. 87. „Dum sic peragrumur per longum iter aliquantisper sub radicibusque promontorii cœnici fessi recreamur, denique ad eundem montem per immeabilem adscendo semitam, in summitate cuius cum plano exiguo eminebat, meniaque ejus non parum a terra elevata cernere poteramus. Mansiones insuper diligentissime fabricatas cum cellulis subterraneis clare videmus, et cisternas in lapide sculptas mire industrie collaudamus.“ In apographo est κατὰ Κρημνὸν, pro quo sine dubio κατακρημνον scribi debet; fieri enim vix potest, ut Κρημνὸς pro promontorio toto accipiatur, cuius pars sit Tretus, nisi existimes, in Κρημνῶ latere Κίμαρον. Nunc hoc promontorium Græbusa vel Buzo dicitur.

λὸν κατὰ δένδρον· βλέπει πρὸς ἄρκτον. Ἀπὸ τὴν Τύρον ἐπὶ τὸ Δίκτυνον¹ σταδ. π. ὄρμος ἐστὶν αἰγιαλός. Ἀπο τοῦ Δικτυνίου ἐπὶ τὴν Κοίτην² σταδ. ρο'. νῆσός ἐστιν· ἔχει ὄρμον καὶ ὕδωρ· βλέπει πρὸς τὴν Κρήτην πρὸς ἄρκτον. Ἀπὸ τοῦ Ἀκοιτίου³ εἰς Κοιλωνίαν⁴ σταδ. ζ. πόλις ἐστὶν· ἔχει λιμένα καὶ εἰς τὴν εἴσοδον βράχη ἔχει. Ἀπὸ Κοιλωνίας εἰς

montorium est altum obtectumque silvis. Spectat ad septentrionem. A Tityro ad Dictynnon stadia 80. Locus appellendi est et litus. A Dictynno ad Coeten stadia 170. Insula est. Habet locum appellendi aquamque. Spectat ad Cretam et ad septentrionem. A Coete ad Cydoniam stadia 60. Urbs est. Habet portum in ejusque introitu brevia. A Cyponia ad Aptera circum-

5) Hujus quoque portus nomen non apud alium scriptorem invenias; sed id recte se habere, docent quae addita sunt. Ubi autem istud Agneum situm fuerit, et ex mensura ex iisque quae sequuntur facile statui potest. Situm fuit enim in promontorii Cimari latere orientali et ad septentrionem quidem.

6) Haec urbs nunc etiam extat. Simul intelligimus, sinum, qui ut nunc ita antiquis temporibus a Cissamo dici solitus est, proprie dictum esse Myrtilon.

7) Strabo mentionem facit montis Tityri, ut qui ad Cydoniam situs sit, in quoque sit templum Dianae Dictynnae. At vero etiam promontorium, quod haud dubie brachium Tityri est, ita dictum esse, nec dicit geographus et id ipsum a Ptolemaeo *Ψάκον* dicitur, quod postremum verbum cum a Graecis inferiorum aetatum mutatum esset in *Ψάκα*, id Veneti, cum regnum Cretae obtinerent, in verbum ipsorum linguae spada, id est gladius, mutaverunt. Num vero *Τίτυρος* pro *Τύρος* substituendum sit, quod ipsum quoque in multis Strabonis reperitur codicibus, difficile ad statuendum est, nam facilius *Τίτυρος* librariorum incuria in *Τύρος* mutari potuit quam con-

tra, ac *τίτυρον* magnum, altum, significare, facile inde existimari potest, quod virorum quoque proplrum nomen fuit. *Ψάκον* autem, quo a Ptolemaeo nomine istud promontorium dicitur, interpretamur guttam, cum extrema promontorii pars et rotunda sit et alta. Apicem autem intelligi promontorii, apparet ex verbis *βλέπει πρὸς ἄρκτον*.

1) Hoc oppidum a Ptolemaeo *Δίκταμνον* dicitur. In eo fuit templum Dianae Dictynnae, quamobrem etiam promontorium vel certe mons, quo id constat, *Dictynnaeus* dici solitus est. Cum reliquiae testentur illud templum urbemque fuisse ad vicum, qui hodie dicitur *Καγγιλιηρες*, apparet mensuram π' esse falsam. Ceterum pro *ὄρμος ἐστὶν αἰγιαλός*, scribendum est: *ὄρμος ἐστὶ καὶ αἰγιαλός*.

2) Hoc nomen insulae a nullo scriptore commemoratur, sed id recte se habere, dubitari non debet. Insulam autem eam intelligendam esse, quae hodie San Teodoro dicitur, quis neget? Id autem nominis videtur nobis insulae datum esse propter formam oblongam. Errant vero et ii, qui putant eam a veteribus dictam esse Leucen, et Pashlejus, qui utramlibet Budroarum, quas com-

Ἀσπέραν¹ περιπλέεται σταδ. ρν' περὶ δὲ μίλια ρκ' ὁ τόπος Μίνω² καλεῖται εἰς ὃν κεῖνται νῆσοι τρεῖς αἱ καλοῦνται Λευκαί. Ἀπὸ τῆς Μίνωος Ἀμφιμάτριον⁴ σταδ. ρν' ποταμός ἐστι καὶ λιμὴν περὶ αὐτοῦ παραχειμαστικός καὶ πύργον ἔχει. Ἀπὸ Ἀμφιματρίου εἰς Ἱδραμον⁵ σταδ. ρ'. πόλις ἐστίν· ἔχει αἰγιαλὸν·

navigatur stadiis 150. Terra hoc iter conficis stadiis 120. Ibi locus est: vocatur Minoa, contra quem jacent insulae tres, quae vocantur Leucae. A Minoa ad Amphimatrion stadia 150. Ibi fluvius est ejusque ostiis portus ad hibernandum aptus, qui turrim habet. Ab Amphimatio ad Hydramon stadia 100. Oppi-

memorat Plinius, apud quem sic est, IV, 12: Dextra Cretam habenti contra Cydoniam Leuce et duae Budroae. Quas scriptor insulas intellexerit aut si non intellexit intelligere debuerit, post dixero, nunc tantum dicimus, insulam San Teodoro a veteribus dictam esse Coeten idque neminem scriptorem praeter peripli auctorem tradere.

3) Quid pro Ἀσπέρων scribendum sit, non est quod dicamus.

4) Mira commutatio nominum. Ita supra videbamus Καληδόνα dici pro Καρχηδόνα. Scribendum est autem Κανδόνα. Hanc autem urbem in eo positam loco fuisse, ubi nunc est Kanea, a Pashlejo in eo libro, quem supra commemoravimus, ita demonstratum est, ut dubitari ullo pacto non jam debeat. Conferantur etiam, quae in nostro libro: Griechenland und die Griechen libro sexto de hac urbe disputavimus.

1) Corrigendum εἰς Ἄπτρα est. Cfratur Pashlej. vol. I. 61 sq. et noster liber, quem modo diximus.

2) Haec Minoa sita fuit in promontorii, quod nunc Malaca dicitur, latere orientali. Plinius Minoum scribit.

3) Persuasum nobis est, has tres insulas, quae in hoc periplo dicuntur Λευκαί, a Plinio dici Leucen et duas Budroas. Apud Stephanum sic est: Ἄπτρα,

πόλις Κρήτης, ἀπὸ τῆς τῶν Μουσῶν καὶ Σειρήνων ἕριδος, τῆς ἐν τῷ Μουσείῳ πλησίον τῆς θαλάττης τόπου τοιαῦδε καλουμένης γενόμενης· ἐν ᾧ μετὰ τὴν ἐν μουσικῇ νίκην τῶν Μουσῶν οἱ Σειρήνες δυσφοροῦσαι τὰ περὶ τῶν ὄμων ἀπέβαλον καὶ λευκαί γενόμεναι εἰς τὴν θάλασσαν ἐνέβαλον ἑαυτάς· ὅθεν ἡ πόλις Ἄπτρα, αἱ δὲ πλησίον νῆσοι Λευκαί. Earum una nunc Suda (pili, munimentum) dicitur.

4) A Plinio et Ptolemaeo urbs commemoratur Pantomatrium. Putamus idem esse oppidum, quod in hoc periplo dicitur Ἀμφιμάτριον; nam utrumque nomen idem significat.

5) Haec urbs hodie Drama dicitur.

6) Existimamus, hanc urbem eam esse, quae a ceteris Eleutherna sive Eleuthernae dicitur, quamquam apud Hieroclem quoque p. 33 Eleuthera scriptum est.

7) Hoc corruptum nomen est. Fortasse Ἀμφιμαλλαν substituentum est.

8) Hoc navale Cnossi a ceteris quoque commemoratur. Quis autem dubitet, quin pro Μόνησος scribendum sit Κνωσσός.

9) A ceteris rectius Δία dicitur, nam nunc dicitur Standia, quod compositum est ex εἰς τῶν Δίαν.

10) Haec Chersonesus nunc quo-

καλεῖται δὲ ἡ πόλις Ἐλευθέρα⁷. πεζῇ δὲ ἀναβῆναι ἀπὸ τοῦ Ἀμφιματρίου μίλια ν'. Ἀπὸ Ἀμφιματρίου εἰς Ἀστάλην⁸ σταδ. λ'. λιμὴν ἔστιν· εὐανύμως ἔχει ὕδωρ· ἐντεῦθεν Ἐλευθέρα ἀπο σταδίων ν'. Ἀπὸ Ἀστάλης εἰς Ἡράκλειον⁹ σταδ. ρ'. πόλις ἔστιν· ἔχει λιμένα καὶ ὕδωρ· ἀπο σταδίων κ'. πόλις κεῖται Μονησός· ἀπόκειται δὲ καὶ νῆσος ἀπο σταδίων μ'. πρὸς δύσιν· καλεῖται Δίος¹⁰. Ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείου εἰς Χερσόνησον¹¹ πόλιν σταδ. λ'. ὕδωρ ἔχει καὶ νῆσον ἔχουσαν πύργον καὶ λιμένα. Ἀπὸ Χερσονήσου εἰς Σολοῦντος¹ σταδ. ξ'. ἄκρα ἔστιν ὕφορμον ἔχει· ἔχει δὲ ὕδωρ καλόν· ἀπέχει δὲ ἀπὸ τῆς γῆς σταδ. κ'. Ἀπὸ Σολοῦντος εἰς Καμάραν² σταδ. ιε'. Ἀπὸ Καμάρας εἰς Ἐτέραν³ σταδ. κε'. Ἀπὸ τῆς Ἐτέρας ἐπὶ τὴν Κητίαν ἄκραν⁴ σταδ. ιε'. ὕφορμός ἐστιν, ἄνδρος δέ. Ἀπὸ τῆς Κητίας Ἀκρας εἰς Διονυσιάδα⁵ σταδ. τ'. νῆσοί εἰσι δύο ἔχουσαι λιμένα καὶ ὕδωρ. Ἀπὸ Διο-

dum est. Habet litus. Vocatur autem urbs Eleuthera. Illuc descenditur terra ab Amphimatrio stadiis 50. Ab Amphimatrio ad Amphimallam stadia 30. Portus est ad sinistram; habet aquam. Inde abest Eleuthera stadia 50. Ab Amphimalla ad Heraclaeum stadia 100. Oppidum est. Habet portum et aquam. Abest stadia viginti oppidum Cnossos. Contra jacet ad orientem insula, stad. 40 remota. Vocatur Dia. Ab Heraclaeo ad Chersonnesum oppidum stadia 30. Aquam habet et insulam, quae habet turrim et aquam. A Chersonneso ad Oluntem stadia 60. Promontorium est. Habet locum appellendi et etiam aquam bonam. Abest a continente stadia 20. Ab Olunte ad Camaram stadia 15. A Camara ad Eteam stadia 25. A Camara ad Eteam stad. 25. Ab Etea ad promontorium Ceteum stadia 14. Portus est sine aqua. A promontorio Ceteo ad Dionysiades stadia 300. Sunt

que Kersonesos dicitur, est-
que sedes episcopi.

1) Falso scriptum est Σολοῦν-
τος. Scribendum est Scylace te-
ste Ὀλοῦντος. Sita autem fuit
haec urbs in ea peninsula, quae
nunc Spina longa (dorsum lon-
gum) dicitur.

2) Haec urbs etiam Lato di-
cta est. Sita autem fuit in con-
tinente, ex adverso isti penin-
sulae.

3) Non dubitamus, quin pro
Ἐτέραν scribendum sit Ἐτειαν.
Mensura κ' falsa est.

4) Videmus igitur, quod ulti-
mum promontorium ad orientem
est quodque hodie dicitur Side-
ro, a veteribus dictum esse Κή-
τεια, quod nos a κῆτω ducimus,
ut quasi significet promontorium,
quod coeti habeat speciem.

5) Cum periplo plane consen-
tiunt, quae Diodorus dicit, V. 75:

νυσιάδος εἰς τὸ Ἄμμώνιον ὄθεν ἠρξάμεθα περιάγειν τὴν Κρήτην σταδ. ρκ.

duae insulae, habentes portum et aquam. A Dionysiadibus ad Sammonium, unde orsi sumus periplum Cretae, stadia 120.

Διόνυσον δὲ μυθολογῶσι εὐρετὴν γενέσθαι τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς περὶ ταύτην ἐργασίας. ἔστι δ' οἰνοποιίας καὶ τοῦ πολλοῦ τῶν ἐκ τῆς ὀπώρας ἀρκῶν ἀποθησαυρίζεσθαι καὶ τὰς τροφὰς παρέχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις ἐπὶ πολλὴν χρόνον· τοῦτον δὲ τὸν θεὸν γεγονέναι φασὶν ἐκ Διὸς καὶ Περσεφόνης κατὰ τὴν Κρήτην, ὃν Ὅρφεύς κατὰ τὰς τελετὰς παρέδωκε διασπώμενον ὑπὸ τῶν Τιτάνων· πλείονας γὰρ Διόνυσους συμβαίνει γεγονέναι· οἱ δ' οὖν Κρήτες τῆς παρ' αὐτοῖς γενέσεως τοῦ θεοῦ πειρώνται σημεῖα φέρειν, λέγοντες ὅτι περὶ τὴν Κρήτην δύο νήσους κτίσας ἐπὶ τῶν καλουμένων διδύμων κόλπον Διονυσιάδας ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευεν, ὅπερ μηδαμοῦ τῆς οἰκουμένης αὐτὸν ἐτέρωθι πεποιημέναι.

Lipsiae, typis J. H. Nagel.

